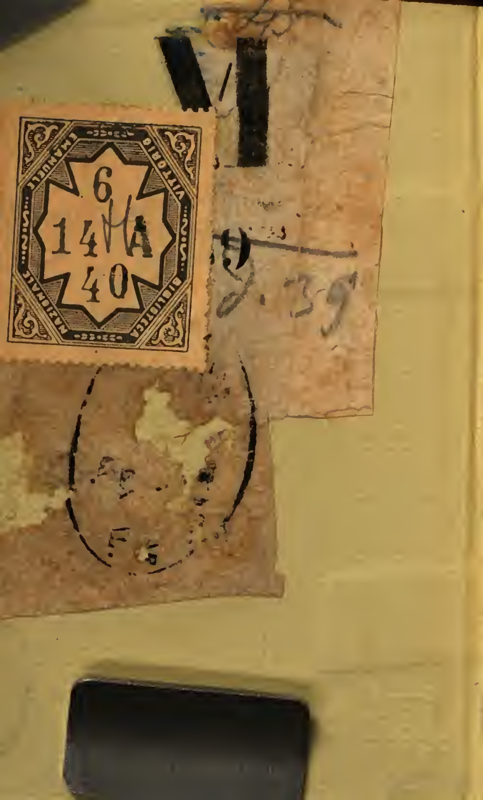

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
14 A
40

Virtutis juxta ac ſtemmatis
ſplendore inſigni,
Viro vere nobili,

D. ROBERTO KILLIGRÆO
EQVITI AVRATO, &c.

Vjus potius auſpiciis publicam indipiſcantur lucem lucubrationes iſtæ in Martialẽ, quam cujus in fide ac clientela ſtetit floruitque ille, qui, ſi mortalium alter, magna eminuit Martialis lux, Ri. Tomſonius ? Tomſonius, nomen memoriæ, vobis, qui Muſas fovetis, gratæ; nobis, qui Muſas colimus, ſacræ. Cujus nomine quantum tibi (nobiliſſime Killigræe) atque familiæ veſtræ debeant literæ humaniores & quantum ubique eſt hominum venuſtiorum, gratis animis teſtantur omnes qui te nôrunt, qui nôrant illum. Me certe vel Manes illius tibi clientem devòverunt, te mihi patronum conciliarunt. Audetque Martialis hic meus patrocinii cum tanto viro communione dignatus, non ſine aliqua jam genii ſui fiducia vitam ſperare vitalem, & quodammodo vindicias ſibi ſecundum immortalitatem pronunciare. Quam virtutibus tuis (quas mihi fuſiori orationis filo pertexere geſtienti reclamitat verecundia tua, moleſtiamque redarguit quod ego officii duxeram) meritiſſime debitam, tibi V. C. ex animo, qui in æternum uſu mancipioque tuus, vovet qui eſt, eritúſque

Virtutum tuarum cultor religioſiſſimus.

THO. FARNABIUS.

VITA

VITA
M. VAL. MARTIALIS
ex Petro Crinito.

Marc. Valerius Martialis genere Hiſpanus fuit, Bilbili natus haud ignobili oppido Celtiberiæ: ut veteres auctores tradunt: & ipſe Martialis cum pluribus locis demonſtrat: tum maxime his verſibus ad Licinianum municipem ſuum:

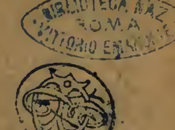
Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræque laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciniane, Bilbilim
Equis & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus eſt ad urbem Romam: quo facilius in literarum ſtudio verſari poſſet: ſuumque ingenium erudire. Sed cum agendis cauſis minime ſe idoneum videret, omnem operam atque diligentiam retulit ad ſcribenda Epigrammata: in quibus magnopere excelluit judicio veterum. Maxime autem valuit in promerendis ſibi atque conciliandis hominum ſtudiis: adeo urbanitate & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis: quibus ſatis colligere poſſumus quanti fecerit hunc ipſum poëtam, quantumque illius verſibus oblectari conſuevit. Sic enim ſcribit: Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet & fellis: neq; candoris minus. *Itaque minime mirari oportet; ſi Ælius Verus Imperator (qui Cæſari Hadriano gratiſſimus fuit) ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores atque jocos poëtæ Martialis; ſuumque Virgilium vocare. Neque dubium eſt, illum Romæ publicis honoribus ornatum atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & jure trium liberorum: ut ipſe de ſe teſtatur. Lib.* XII *Epigrammaton compoſuit miro ingenio & ſingulari urbanitate: quibus adjecit Xenia & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poëtam, Pedonem, atque Getulicum: quorum exemplo ſeipſum tuetur: ac laſcivam verborum licentiam excuſat. Valerium quoque Catullum & Licinium Calvum plurimi fecit: quod in hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Nervæ atque Trajano Impe-*

ratoribus.

ratoribus blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis: ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipue habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosque complures: ad quos sæpenumero scribit. Stertinius vir clarissimus (quem Martialis mutato nomine Avitum appellat) tantum concessit ipsius ingenio atque doctrinæ; ut viventi adhuc illi imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremo cum Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus in patriam rediit, atque in natali solo paulo post interiit: non sine lacrymis ac magno mœrore C. Plinii: ut ingenue testatus est; scripta epistola ad Cornelium Priscum.

AD

AD LECTORES.

PAssenium Paulum splendidum equitem Romanum elegos quos erudite scripserat recitaturum atque incipientem dicere *Prisce jubes*, Iabolenus quidam Priscus qui aderat, Paulo quidem amicus, sed ipse dubiæ sanitatis interpellavit: *Ego vero* inquiens *non jubeo*. Oborto audientium risu, non dubium est quin Paulo aliena deliratio aliquantum frigoris attulerit. Atque hinc monet Plinius, [1] providendum esse tam solicite recitaturis, non solum ut sint ipsi sani, verum etiam ut sanos adhibeant. Sanũ profecto (mi Secunde) consilium: neque enim difficile erat vobis, qui intra parietes vestros coram paucis iisque delectis & amicis recitastis, insanos amovere. Sed è publico hoc theatro quis præco amovebit [2] asperos hosce & austeros Xenocrates, qui Gratiis non litarunt? quis designator è cuneis patrum & equitum excitabit [3] plebeii istos & ἀφιλοκάλυ ingenii Marios qui Musis sacra non fecerunt, facere non curant? quis Mysta à Musarum sacris arcebit profanum hoc vulgus, imperitum juxta atque arrogans, & hoc arrogantius quo imperitius? Alii namque (ut missos eos faciam, qui theatrum ingrediuntur tantum ut exeant) seu aliorũ præjudicio, seu fiducia sui audiunt solum quod carpant, neque tam utuntur literis quam abutuntur, in verbi unius aut alterius calumniæ ansam struunt, quo Poëtas in invidiã vocent: tum denique se Platonas & Aristarchos rati, si alienæ insultent laudi, utque [4] ἄποδες aviculæ ramos arborum, sic illi humeros bonorum affectent unde emineant. Alii, homines ignava opera atque servili sententia, δοξόσοφοι, pedarii judices & ex aliorum ore penduli, illorum velifi-

1 Plin. Sec. epist. 15. l. 6.

2 Plutarchus connub. præcepta, & Diog. Laert. 4 lib.

3 Plutar. vita Marii & Val. Max. l. 2. c. 1.

4 Plin. Nat. histor. lib. 10. c. 39. & l. 11. cap. 47.

velificati autoritati, subjudicant potius quam præjudicant. Alii barba tenus docti, piceo graves pallio, ubi à rastris ad rostra transcenderint, jamque ostrum somniare ausi vacuum plus nimio verticem inter astra condiderint, Mercurio cum Philologia sua, quam quia ne primoribus quidem labiis prælibasse iis contigit, bona non dicunt verba, imo nuncium remittunt; Apollinem & Musas, quas quia illis ne à limine quidem salutasse datum est, eliminandos clamitant, & inscitiæ suæ prætexentes sanctimoniam, cum artes omnes humaniores tum Poëticam damnandam in totum (& ut cum [1] Sidonio loquar) *ex Asse* pronunciant. Alii denique (ut in arenam meam descendam, & ad mei ordinis homulos, salva semper doctis & bene meritis reverentia, quos nemo mortaliũ magis colit quam ego, magis veneratur) non submittunt se Petronii arbitrio, qui generosioris Poëtæ spiritum sanitatem amare negat, neque enim concipere aut edere partum mentem posse, nisi ingenti flumine literarum inundante: neque [2] Senecę (pronunciantis, non posse eum aliquid grandius ore mortali canere, nisi qui vulgata & solita contempsit, instinctuque sacro surrexit altior) autoritate adduci possunt, ut majorum gentium versent Poëtas; sed suos, (ut ejusdem Arbitri verbis utar) ut quisque versum pedibus instruxit, sensumque teneriore verborum ambitu intexuit, putant continuo in Heliconem venisse. & quidni venerint? quando ipsis pædagogulis *Fauste precor gelida* sonet altius quam *Arma virumque cano*, & elegiaci omnes sordeant si conferantur cum *Qui mihi discipulus*. Sed unde hæc quæso vestra gravitas tanta, sapientia & sanctitas; imo pigritia, arrogantia & sinisteritas? Poëtæ, quod prætenditis,

1 Epist. 14. lib. 3.

2 De tranquillitate animi cap. 15.

ditis, obscuri sunt. Sed videte ne hoc vitium à vobis sit, qui non assidua lectione redditis eos magis familiares. Quin & commentatores satis luculenti facem præferunt: quorum tædium si vel delicati ferre non potestis, vel ad graviora forte studia properatis potius quã maturatis, en vobis sensus medullam notæ admarginales præstant. Sed inutilis est (ut causamini) eorum lectio, & (quod dixit [1] Zeno) ad perceptionem disciplinarum nihil alienius Poëtica. Vobis quæ non legitis, an expectatis usui esse posse? discite quid dicere Plinius solitus sit, [2] referente nepote suo: Nullum esse librum tam malum, ut non aliqua ex parte prodesset. Ac ne virtutes & utilitates Poëticæ cogar in hoc transcursu licentioris quam institueram præfationis recensere, D. Augustino vobis autore, colligite quæcunque ab Ethnicis scripta sunt, & in usum vestrum vindicate, possessoribus illis injustis erepta. At ex Poëtis plerique dum tetrica volunt amœnare verborum nuditate atque rerum obscœnitate aurium reverentiam incessant, animi mores corrumpunt. Nolite quæso loqui perinde ac si in Platonis republica, aut cum perfectis hominibus viveretur. quasi vero detur sincerum aliquid, sine mali admistione purum & ab omni terrena fæce quasi divino igne excoctum. Profert (habetis enim fatentem reum) hæc [3] Ægyptus noxia multa & multa salubria cultori medicamenta; habet hæc Attica ut mel optimum, ita cicutam lethalem: & in amœno hoc prato urticis sæpe violæ, spinis rosæ internascuntur. Vos apum more omnia lustrate, optima libate. Neque enim si quis ingenio bono male utatur velitque per curiositatem esse ingeniose nequam, culpam in alium quam in se conferat. Laudato

[1] Diog. Laertius lib. 7 de vitis Philos.

[2] Epist. 5. l. 3.

[3] Plutarchus de Audiendis Poëtis ex Odyss. Hom. δ.

dato

dato ſane utilique exemplo caſtigant hodie caſtrantque nequiores Poëtas; uti & hunc noſtrum Matthæus Raderus. quod & mihi in animo erat. verum, partim, ne arguerer difficilia, & quæ Deliò aliquo natatore atque interprete qui Sphingem acceperit opus habent, ſub prætextu obſcœnitatis omiſiſſe; partim, amicorum id à me efflagitantium precibus victus, Poëtam integrum edidi. Quoniam autem *Caſtum* (ipſius [1] Catulli judicio) *decet eſſe pium Poëtam*, interpretem multo magis eſſe oportere judicavi, neque oleum flammæ addere, neque Veneris urticas, [2] οὔτε τὰς ἐκ τοῦ βυβλίου ἀκάνθας ἐκλέγειν, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια· conſultò epigrammata obſcœniora [3] ſilentio prætervexi, quæ alium malo quam me explicare, alium intelligere. quorum quidem lemmata obelo in priore editione transfixi, quo vada hæc cæcoſque ſcopulos cautius declinaret lector; non digitum ad lupanar intendi, qua me calumnia in circulo ſuo Græculo neſcio quem agyrtam non puduit perſtringere. Horruit mihi animus aperire ſentinam, aut movere cloacam. neque enim volui hos eſſe Philænidis commentarios ſpurcidicos, Sotadicos, Lampſacenos, Cinædipolitanos, Ramireſianos. Illis itaque prætermiſſis ac ſuppreſſis, ea maxime explicare atq; exornare curæ precium duxi, quæ ſublimia, acuta, mellis, leporis [4] piperatæque facundiæ plena, in quibus ferventis fulmen ingenii & ſalſa dominatur libertas: atque hęc floſculo ſeu notâ hac ¶ inſignivi. Denique, ne proloquii amplitudo anguſtias regulares & ipſius Myndi modulũ excreſcat; quoniam (ut ait [5] Plinius) Benignum eſt & plenum ingenui pudoris, fateri per quos profeceris; obnoxii contra animi & infelicis ingenii eſt, deprehendi

1 16 Epigr.

2 Vlpianus apud Athenæū. lib. 15. c. 3.

3 τῷ ἀκατασπῆσαι δῆλος γινόμενος δυσχεραίνων τῷ λόγῳ. Epictetus Enchir. c. 55.

4 Sidonius Apoll. libro 5. epiſt. 8.

5 Epiſt. ad Natur. Hiſt.

prehendi in furto malle quam mutuum reddere: quia in tam arctati operis instituto, in quo brevitati, quantam tamen ferat elucidationis necessitas, studui, non datur ubique illud profiteri, hic agnosco me secutum editionem CL. V. Petri Scriverii; consuluisse M S. unum venerandæ antiquitatis & fidei bonæ, in Bibliotheca Bodleiana, ut & alios duos MSS. Oxonienses; usum fuisse ope commentatorum quotquot extant omnium, in consilium adhibuisse P. Scriverii animadversiones, Gruteri notas, Facem artium & Criticos alios, Anthologiam diligenter contulisse, historicos insuper omnes & autores nostro συγχρόνους relegisse quos ad Poëtam intelligendum facere judicavi, quorum alios cito quandoque testes, ad alios lectorem sæpe brevitatis studio relego: neque sic tamen mihi ubivis fecisse satis, neque aliis. ita plane deplorata jacet spes gratiæ aut etiam veniæ apud iniquiores impetrandæ. Sed gratuita usque fruantur malitia. Ego neq; [1] ἀντιλακτίζων Isidis bajulos [2] μεγάλα λακτίζοντας κ' ἐπὶ ὄνου ἔργῳ μεγαφρονοῦντας, neque [3] crura suffringens canibus, qui si non latrant, hirriunt tamen; neque [4] armata elidens manu anseres, rabioso stridore in me impetum facientes, dum alius mihi tunicam lacerat, alius vincula calceamentorum resolvit, alius crus meum ferrato vexat morsu: in scientia, judicio & candore eruditorum & cordatorum securus acquiesco.

[1] Plutarch. de Socrate. l. de Educat. puer.
[2] Arriani Epictet. lib. 3. cap. 14.
[3] Cicero pro Roscio Amer.
[4] Petronius Arb. sub fine Satyræ.

[5] Diog. Laertius epigr. in lib. Heracliti. Anthol. lib. 3. cap. 33.

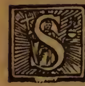
[5] -----τί μ' ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δέ μ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, τρισμύριοι· οἱ δ' ἀνάριθμοι,
Οὐδείς, -------

T. F.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER I.

Epistola ad Lectorem.

Pero me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit, [1] quiſquis de ſe bene ſenſerit, cum [2] ſalva infimarum quoque perſonarum reverentia ludant; quæ adeo [3] antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum [4] veris abuſi ſint, ſed etiam [5] magnis. At mihi fama [6] vilius conſtet, & [7] probetur in me noviſſimum ingenium. Abſit à jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres, nec Epigrammata mea [8] ſcribat. Improbe facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt. Laſcivam verborum [9] licentiam, id eſt, Epigrammaton linguam excuſarem, [10] ſi meum eſſet exemplum: ſic ſcribit [11] Catullus, ſic [11] Marſus, ſic [11] Pedo, ſic [11] Getulicus, ſic quicunque perlegitur. Si quis tamen [12] tam ambitioſe triſtis eſt, ut apud il-

1 Quiſquis ſibi bene conſcius nihil ad ſe pertinere ſuſpicabitur quæ ego ſub nominibus fictis reprehendo.
2 Ep. 33. l. 10. nota 6.
3 Lucilio qui Metellum, Lupum, Mutium nominatim ſecuit: Catullo qui Mamurram: Metrodoro Sceptio; Ortacilio & aliis.
4 Propriis, ergo a. fictis & ſuppoſitis.
5 Magnatum.
6 Quam ut innoteſcere velim, famamque aucupari ex aliorum infamia, quod fecerunt veteres illi. 7 Famæ alieni nominis ingenii mei famam poſtpono. Aliis parco, alios revereor, alios laudo, minimum laudis quæro ex ingenio meo, huic, ſi qua debetur, omnium noviſſime detur laus. *vel* probetur in me ſimplicis candidique ingenii novum hoc commentum quo vitia carpens perſonas taceam. 8 Nova interpretatione ſua faciat. aliter atque ego qui ſcripſi intelligat. *Perſium non curo legere, Lælium, Decianum volo. Naſutum volo non polypoſum.* Nannio lib. 9. c. 4. *Accuſet.* 9 Locutionem apertam quæ ligonem ligonis nomine deſignat. Plin. 14 epiſt, 4 lib. nuda verba. cui linguæ non minus abſtinendum Epigrammatario quam medico, hic. n. corpus, ille animum ſanare vult. morbi itaque & vitia propriis nominibus deſignanda. Scrip. veritatem. 10 Si ego jam primus hoc facerem nec alii ante me feciſſent. Bodlejanus MS. ſcripſit. 11 Epigrammatographus. Sidon. 9 carm. Gyrald. vit. Poët. & noſter ſæpe infra. 12 Supra modum & affectate triſtis.

lum

lum in nulla pagina [13] Latine loqui fas sit, potest Epistola, vel potius [14] Titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare [15] Florales. Non intret [15] Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo jure facturus, si Epistolam versibus clausero.

13 Simpliciter, sine aperte, sine ambage aut fuco, ita Cic. 6 Ver. *Latine me scitote non accusatorie loqui*. vide & epigram. 21, l. 11. Porro Latini simplices & ingenui habebantur. 14 Libr. Epigrammaton, quorum linguam lascivam & licentiosam esse oportet, ut supra n. 9. 15 Iure optimo & judicio max. Tetrastichon hoc quod in aliis ed. tertiam usurpavit sedem, loco suo redonavit Cl. Scriverius ex consilio MS. Bodlejanii: in quo Epistolæ pedissequa est inscriptio, *Idem ad Catonem Epigram. &c.*

¶ Ad Catonem. I.

Nosses jocosæ dulce cum sacrum Floræ,
Festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in Theatrum Cato severe venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

Floralia in honorem Floræ, è meretrice deæ factæ, agebantur à meretricibus veste exutis omni cum verborum licentia motuumque obscænitate, quorum spectandi gratia Theatrum ingresso Catone, populus ut mimæ nudarentur postulare erubuit, cujus rei caussam cum ex Favonio latus suum tegente cognovisset, descessit è theatro. Val. Max. lib. 2. cap. 10. Seneca Epist. 97.

Ad Lectorem. II.

[1] *Hic est quem legis, ille quem requiris,*
Toto notus in orbe Martialis,
[2] *Argutis Epigrammaton libellis:*
Cui, Lector studiose, [3] quod dedisti
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent poetæ.

1 Se calamo digitoq; commonstrat Poëta Ep. 99, l. 9. & l. 5, ep. 13. & l. 10, ep. 9. 2 Epigrammatis (quod est poëma breve, cum simplici cujuspiam rei, personæ, vel facti indicatione, aut ex propositis aliquid deducens. Iul. Scal. l. 3. Poët. c. 125.) virtutes duæ sunt, Brevitas & Argutia, quibus venustatem addas. lib. 7, ep. 24. & Ep. 62, lib. 12, num. 1. 3 *Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit*. Ep. 13, l. 5. & ep. 94, l. 3. n. 5.

Ad Lectorem, ubi Libri venales. III.

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos,
Et [1] comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:
[2] Scrinia da magnis, me manus una capit.

1 Comites sc. facundos, qui pro vehiculo sunt in via, ut habet Mimus. 2 Ingentia librorum volumina scriniis reponantur, meus hic libellus ἐγχειρίδιον est.

Ne

Ne tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Vrbe vagus tota: me duce certus eris.
3 *Libertum docti Lucensis quære* 4 *Secundi,*
5 *Limina post Pacis, Palladiumque forum.*

3 Docti viri mancipia, quorum operam & fidem in studiis librisve exscribendis probassent, manumiserunt; ut sui aliquando juris essent. 4 Ita Scriverius, ne nuda patroni patria apponeretur sine nomine, cum antea legeretur, *Secundum.* 5 Ad Pacis templum, & Palladium seu Transitorium forum in quarta urbis reg.

Ad Librum suum. IV.

1 *Argiletanas mavis habitare tabernas,*
Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
Nescis, heu, nescis 2 *dominæ* 3 *fastidia Romæ:*
Crede mihi, nimium 4 *Martia turba sapit.*
5 *Majores nusquam ronchi: juvenesque senesque*
Et pueri 6 *nasum* 7 *Rhinocerotis habent.*
Audieris cum grande 8 *sophos,* 9 *dum basia captas,*
10 *Ibis ab excusso missus in astra sago.*
Sed tu, ne toties 11 *domini patiare lituras,*
Neve notet lusus 12 *tristis* 13 *arundo tuos;*
14 *Ætherias, lascive, cupis volitare per auras:*
15 *I, fuge; sed poteras tutior esse domi.*

1 Bibliopolarum tabernas in Argileto imo, in II Regione urbis. 2 *Romanorum rerum dominarum*, ut Epigr. 124, lib. 14. 3 Censuræ judiciique notas ex oculis, vultu, nutu, supercilio, cæterisque motibus perspectas ipsum fastidium. 4 Romani Marte oriundi. 5 Sonantiores sannæ & irrisiones nusquam sunt quam Romæ. 6 Vt dextra fidei, genua misericordiæ, supercilium gravitati & fastui, &c. ita nasus irrisioni dicatus, censuræ & acri judicio. Epigr. 2, lib. 13. & passim apud autores. 7 Cui ingens, cornu munitus, validus nasus, spectac. lib. epig. 9. 8 Ab auditoribus acclamatum recitanti σοφῶς, θείως, μεγάλως, *Pulchre, bene, recte! Euge, belle! Facete, laute, lepide, nihil supra!* Sidonius Apollin. lib. 1. *Ad sophos meum, &c. Ob hoc illi maximum sophos, &c.* 9 Dum captas approbationes, quas veteres amplexu & basiis attrectabantur. 10 Excipient te quidem gremio, sed ut te sago in sublime jactent per ludibrium & procacitatem, ut solent canes excipere. quod ab Othone factitatum refert Sueton. cap. 2. Gall. *Berner.* Angl. *tosse in à Blanket.* quod Græcis παλμός dicitur, Latinis *Sagatio.* exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad astra tolli velit. vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo ursum seu urum in astra tulit. lib. spect. ep. 22. 11 Emendantis & ad limam revocantis. 12 Severa, censoria. 13 Calamus scriptorius. epig. 38, lib. 14. 14 Prodire in vulgus gestis versarique in hominum manu, imo jactaberis in astra, ut supra num. 10. 15 *Epitrope Sarcastica.*

Ad Cæsarem. V.

Contigeris nostros, Cæsar, si forte libellos,
1 *Terrarum dominum pone* 1 *supercilium.*

1 Sepone Cæsaream majestatem, Imperatoriam gravitatem, severitatem Censoriam. vide num. 6. supra epigram. 4.

 2 *Con-*

[2] *Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphi;*
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua [3] *Thymelen spectas,* [4] *derisoremque Latinum;*
[5] *Illa fronte precor carmina nostra legas.*
Innocuos [6] *censura potest permittere lusus:*
[7] *Lasciva est nobis pagina, vita proba est.*

2 Namque & vos imperatores in triumphis patienter ferre soletis dicteria & scommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide ep. 7, lib. 7. & Sueton. Iul. cap. 40. & Dionem lib. 43. 3 Mimam saltatricem, ab Orchestræ pulpito quod Θυμέλη vocatur, nominatam, Latini uxorem. Iuven. Sat. 1, ỳ. 36. 4 Mimum Domitiano charum. Suet. Domit. c. 15. & epigr. 29, lib. 9. num. 2. Ang. Politiani lib. 7 epist. ad Guatinum. 5 Hilari, serena, facili. 6 Susceperat. n. Domitianus censuram perpetuam, etiam in carmina famosa asper. Suet. c. 8 Domit. 7 *Musa verecunda est, vita jocosa mea est.* Ovid. 2 Trist.

Ad Marcum. VI.

Ex persona Domitiani offensi intempestiva poëtę (Epigrammata sua Cæsaris dum naumachiam pararet offerentis) interpellatione: & exitium poëtæ carminibusque in aquas abjectis minati. vide epigr. 99, lib. 3. & epigr. 54, lib. 5.

DO tibi naumachiam, tu das Epigrammata nobis:
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

* De leone Cæsaris. VII.

* MS. B. De aquila & puero.

[1] *ÆTherias aquila* [2] *puerum portante per auras*
Illæsum [3] *timidis unguibus hæsit onus:*
Nunc sua [4] *Cæsareos* [5] *exorat præda leones,*
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
[6] *Quæ majora putas miracula? summus* [7] *utrique*
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iovis.

1 Domitiani leones lepori parcentes anteponit Iovis aquilæ Ganymedē rapienti. vide ep. 15. infra & 23, 45, 49, 52, 61, & 105. 2 Ganymedem Trois fil. vide epigr. 56, lib. 5. 3 Solicitis ne puer excideret vel læderetur, sic ep. 104. *timidos tenere dentes.* 4 A Cæsare exhibitos. 5 Ne lædatur lepus impetrat. *Scriv.* mansuescit. 6 Certe hæc sunt majora, quod leoni magis propria præda fit lepus, quam aquilæ puer, & consequenter Domitiani hoc miraculum majus quam illud Iovis. *Adulatorie.* 7 Alii *utrisque.*

Ad Maximum, de columba Stellæ. VIII.

[1] *STella* [2] *delicium mei columba,*
[3] *Verona licet audiente dicam,*
Vicit, Maxime, passerem Catulli.

1 Carmen, quo Aruntius Stella Patavinus, elegiographus Hiantidis suæ (epigr. 21, lib. 6, num. 1. & epigr. 13, lib. 7.) columbam deflevit, tanto superat carmen 2, & 3. Val. Catulli Veronensis de nequitia morteque passeris suæ Lesbiæ, quanto passere major est columba. vide ep. 13, l. 7, num. 2, & 3. 2 Imit. Catulliana: *Passer delicia meæ puellæ.* ut mox, *Tanto pessimus omnium poeta: Quanto, &c.* 3 Ipsa Catulli patria. *Emph.*

Tanto

Tanto Stella meus [4] tuo Catullo.
Quanto passere major est columba.

4 Concivi forte, vel quem admirari solebat hic Max.

¶ Deciani dogma laudat. IX.

QVod [1] magni Thraseæ, [2] consummatique 3 Catonis
[4] Dogmata sic sequeris, 5 salvus ut esse velis;
Pectore nec nudo strictos incurris in enses;
Quod fecisse velim te, Deciane, facis.
[6] Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

1 Thras. Poeti constantis viri imo virtutis ipsius, inquit Tacit. 16 Anual. Sueton. Ner. Arrian. Epict. lib. 1, cap. 1, &c. qui à Nerone jussus mori alacriter venas incidi jussit, sanguinem libans Iovi liberatori. 2 Omnibus numeris absoluti viri, Stoici perfectissimi. 3 Qui ne Cæsarem victorem videret, se Vticæ interfecit. cui hinc cognomen Vticensis. infra epigr. 79, num. 8. 4 Placita & decreta Stoica. *Mortem esse ad manum portum & libertatem à miseriis, &c.* 5 Vt tamen nolis tibi mortem consciscere, quod fecerunt illi. Alii leg. *talis ut esse v.* id est eorum similis. 6 Nolo virum qui molliter & desperanter ad mortem quasi remedium confugiat, hunc volo qui mala fortiter toleret perferatque. τὸ δ᾽ ἀποθνήσκειν, φεύγοντα πενίαν, &c. Arist. Nicom. 3, 7. vide ep. 80, l. 2. & ep. 57, l. 11. & Eurip. Herc. Fu. act. 5. Ἐσκεψάμην δὲ, καίπερ ἐν κακοῖσιν ὤν, &c.

In Cottam. X.

BEllus homo & magnus vis idem, Cotta, videri;
[1] Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

1 Est. n. *Bellus* dim. à bonus. *pretty.* ep. 7, lib. 2. & lib. 3, ep. 62. quod de bono magnoque non dicitur. Bellus item dicitur, qui placenter & ad voluntatem loquitur, quod pusilli animi est. epigr. 46, lib. 10. vide & epigr. 3, lib. 12. Forte & hic Cotta πτωχαλαζών, qui pauper cum esset, dives haberi voluit.

De Gemello, & Maronilla. XI.

PEtit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra est? immo fœdius nil est.
[1] Quid ergo in illa petitur & placet? [2] tussit.

1 MS. B. *Quid igitur in illa petitur & places? tussis.* 2 Hinc Pthisicam esse conjicit, speratque se brevi elaturum. vide lib. 2, epigr. 26. legitur & *tussit.*

Ad Sextilianum potorem. XII.

CVm [1] data sint equiti bis quina numismata, quare
[2] Bis decies solus, Sextiliane, bibis?

1 Ad vinum & bellaria singulis Equitibus in spectaculis desidentibus data sunt 10 nummi, Sestertii scilicet. Sestertius autem continet Asses *duos cum medio*, unde Figura IIS. nostræ monetæ valet 1 d. *ob. q. a. q.* quem geminat victoriatus. 3 d. *ob. q.* ut & hunc den. 7 d. *ob.* omnes argentei. 2 Vicies, bis denis vicibus, quarum viginti 10 nummos longe excedit: vel viginti IIS, non, à decies nummûm (ut exponunt quidam) id est 2000 Sestertia.

Iam

Iam defecisset portantes 3 calda ministros,
Si non potares, Sextiliane, [4] merum.

3 Aqua calida ad vinum temperandum. Lipf. Elect. 1. cap. 4. Vide & H. Salmuth ad Pancirolum. c. De cibi capiendi modo veterum. p. 538. 4 Vinum non dilutum. vide epigr. 27. infra.

De Regulo. XIII.

ITur ad [1] Herculei gelidas quà [2] Tiburis arces,
3 Canaque sulphureis Albula fumat aquis ;
4 Rura, nemusque sacrum, 5 dilectaque jugera Musis
Signat vicinâ [6] quartus ab urbe [6] Lapis :
Hic [7] rudis æstivas præstabat porticus umbras,
Heu quam pæne novum porticus ausa nefas !
Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa
[8] Gestatus bijugis 9 Regulus [10] esset equis.
Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
[11] Quæ par tam magna non erat invidia.
12 Nunc & damna juvant : sunt ipsa pericula tanti :
[13] Stantia non poterant tecta probare deos.

1 Herculem deum tutelarem colentis. de Hercul. Tiburtini bibliotheca A. Gel. 19, 5. 2 Opp. ad 17 lapidem ab urbe Roma. 3 Ad planiciē Tiburi subjectam scaturiunt aquæ gelidę, quæ à colore lacteo, quem à venis habent sulphureis, Albulæ dicuntur. Vitruvius lib. 8, cap. 2. 4 Villam Reguli. 5 Regulis scilicet oratoris, docti itaque Musarum clientis. 6 Στηλὶς miliarium totidem. videtur autem ex ep. 30, lib. 7, fuisse inter 3 & 4 lap. 7 Inculta, immorata.- *Pathos.* Eademque ruinosa. 8 In gelidis hisce porticibus gestari veteres soliti essedo junctis mulis. Iuven. Sat. 4, ỷ. 5. & Sat. 7, ỷ. 108. vel animi vel valetudinis causa. 9 Hic fuit Reg. ille quem Plin. epist. 5, lib. 2. Regem improborum & bipedum nequissimum appellavit, quem tamen poëta palpat. 10 Iamque excessisset. 11 Vt quæ communem desiderantium querentiumque si Regulum oppressisset, invidiam diram ferendo non esset. 12 Hæc quidem damna fructui nobis & voluptati sunt ; hæc pericula vel magno precio subeunda, quæ argumento sint nos diis curæ esse, ut in Regulo servato deorum providentiam agnoscamus. *Scilicet is superis labor est, ea cura quietos Solicitat.* 13 Sed ruentia mox ut Regulus gestari desiit, deorum providentiam & bonitatem arguunt. vide epigr. 83 infra, ἐπιστῶτοι.

¶ De Arria & Pæto. XIV.

1 CAsta suo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis :
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit ;
2 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

1 Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Claudiū fuisset, ad mortem adacto, uxor Arria extractum è suo vulnere pugionem marito porrexit, cum voce; *Non dolet.* Tacit. An. 16. Dio. lib. 60. Plin. lib. 3, epist. 16, egregie.
2 Tu, n. vita mea mihi charior.

Ad

Ad Cæsarem. XV.

DElicias, Cæsar, lususque jocosque leonum
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi;
Cum prensus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Domitianum se Dominum ac Deum nostrum appellari volentem poëta palpans Iovi componit, imo præfert, sumpta occasione à leonibus qui lepori per rictus eorum discurrenti pepercissent. Quod Imperatori tribuit, cujus scilicet leones sunt. supra epigr. 7.

¶ Ad Iulium. XVI.

[1] *O Mihi post nullos Iuli memorande sodales;*
Si quid [2] longa fides, castaque jura valent:
[3] *Bis jam pæne tibi consul trigesimus instat,*
Et numerat [4] paucos vix tua vita [4] dies.
[5] *Non bene distuleris, videas quæ posse negari;*
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curæque [6] catenatique labores,
Gaudia non [7] remanent, sed fugitiva volant.
Hæc utraque manu [8] complexuque assere toto:
Sæpe fluunt imo [9] sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam.
Sera nimis vita est crastina; vive hodie.

1 Transcriptus hic versus ab Ovid. 4 eleg. 1 Trist.
2 Veteris & probatæ amicitiæ, per annos 34 fides. vide epigr. 34. lib. 12.
3 Pæne jam sexagenarius es. Romanos a. consularibus numerasse fastis notum est.
4 Reliquæ vitæ tibi jam sexagenario: vel, præteritæ, cum tibi ærumnis curisque distracto perpauci illuxerint dies felices & hilares. quippe ζῆν Epicuris fovet nitide & delicate vivere. τὸ δὲ ζῆν ἴσως μοι, τί ἐστι; B. τὸ πίνειν, &c. Aristoph. 5 Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus quod incertum est. 6 Invicem connexi. Vbi *Finis alterius mali gradus est futuri.* 7 Alii *remeant*. 8 Vindica, supinis manibus accipe, obviis ulnis amplectere. 9 Etiam dum capessis & amplexaris.

Ad Avitum. XVII.

SVnt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura,
Quæ legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

Modeste & per jocum librum suum excusat quasi ex bonis & malis epigrammatis compactum. *tamen æquus Index compenset vitia bona: pluribus hisce (Si modo plura illi bona sunt) inclinet.* sic infra epigr. 46. & lib. 2, epigr. 8.

Ad Titum. XVIII.

COgit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpe, [1] magna res est.

Epigrammatis vita est in ambiguitate τοῦ 1 '-- *Magna res est* (inquit Titus) fructuosa scilicet tibi & reip. emolumento, si te à sterili poësi ad causas agendas transferas; & τὸ ---

2 Res

[2] *Res magna est, Tite, quam facit colonus.*

2 --*Magna res* (invertit poëta) utilis scilicet est agricultura. neque tamen circularis ille & improbus labor, ut fructuosus, mihi arridet, nedum hic forensis. Alii ultimum versum interrogatorie legunt. q. d. Illane res magna est, quam quis ab aratro protractus exercere possit, è robusto colono strenuus rabula mox factus? *Tu quod es, è populo quilibet esse potest.* epigr. 13, lib. 5.

Ad Tuccam. XIX.

QVid te, Tucca, juvat [1] vetulo miscere Falerno
  [2] In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
  Aut quid fecerunt optima vina mali?
[3] De nobis facile est: scelus est [4] jugulare Falernum,
  Et dare [5] Campano [6] toxica sæva mero.
Conviva meruere tui fortasse perire:
  Amphora non meruit tam pretiosa mori.

1 Quod annos ferat vivatque, laudato.
2 Vile & pessimæ notæ vinum è colle Vaticano qui Ianiculo conterminus.
3 Nos jugulare tibi forte pro levi est. 4 Infuso Vaticano Falernum occidere. *Metaph.* sublato vini calore animali (quam ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod & bibentes jugulare videtur. epigr. 45, lib. 10. & lib. 12, epigr. 48. 5 Falerno è Campania. 6 Vaticana, quæ & epigr. 92, lib. 6. venenum appellat. toxicum autem à taxo venenata arbore, vel παρὰ τὰ τόξα arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt.

Ad Æliam. XX.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:
  [1] Exspuit una duos tussis, & una duos.
Iam secura potes totis tussire diebus;
  Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

Vide ep. 41. l. 1. & ep. 93. lib. 3.
1 MS. Bodl. *Expulit.*

Ad Cæcilianum. XXI.

DIc mihi quis furor est? turba spectante [1] vocata,
  Solus [2] boletos, Cæciliane, voras.
[3] Quid dignum tanto tibi ventre, gulaque precabor?
  [3] Boletum, qualem Claudius edit, edas.

1 Conviviis invitatis.
2 Fungorum genus nobilissimum, novissimum gulæ irritamentum, & ut jocatus est Nero, *cibum Deorum.* Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæs. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more consecratus est, & in Divorum numerum relatus. *Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem Claudius edit, &c.* Iuven. Sat. 5. Tacit. 12 An. Sueton. Claud. cap. 44. Dio lib. 7. hinc & Senecæ ἀποκολοκύνθωσις. 3 Scriverius. *Quid dignum tanto ventrique gulaque precabor?* Ita & MS. Bodl. nisi quod librarius prave scripserat *veneri.*

¶ De

¶ De Porsena & Mucio Scævola. XXII.

CVm [1] peteret [2] regem decepta [3] satellite [4] dextra,
[5] Injecit [6] sacris se peritura [6] focis.
Sed tam [7] sæva [7] pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
[8] Major decepta fama est & gloria dextra.
Si non errasset, fecerat illa minus.

1 θερμησ. *assaulted, assassinated.* 2 Porsenam. historia nota ex Livio 2. Halicarnass. 5. Val. Max. l. 3, cap. 2. Senec. epist. 66. 3 Scriba, quē, pari cum rege ornatu sedentem, regem credidit. 4 Mucii Scævolæ. 5 Alii *Ingessit.* 6 Accenso ad sacrificium foculo. 7 Epitheta *sæva* & *pius* per Hypallagen transposita vult Ramiresius. figurata potius & ad rem accommodata arbitror, ut Porsena tanta viri constantia attonitus ex sævo hoste pietatem indueret, Mucio ad suos remisso. 8 Acclamatio epigrammatis encomiasticis solennis. Majorem scilicet laudem meretur constantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Vide epigramm. 30, lib. 8. & epigr. 25, lib. 10.

De leone & lepore. XXIII.

[1] QVid nunc sæva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
[2] Servantur magnis isti cervicibus ungues,
[3] Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Præda canum lepus est. [4] vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

1 Vide ep. 7, & 15. supra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem & generosum pectus tribuit, quali in minores prædas supplices & jacentes utuntur leones. *Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni, &c. At lupus, & turpes instant morientibus ursi.* Ovid. 3 Trist. 5. el. 2 Respicit ad naturam leonum, qui unguium mucrone in pedum quasi vaginas recondito incedunt, ne hebetent refringantve. Pliu. 15, 8. Solinus cap. 30. 3 Spernit aquila muscas, leo leporem, Domitianus Dacos, qui hac tempestate à Domitiano cœperant deficere. 4 Leonis.

Ad Cottam. XXIV.

INvitas nullum, nisi [1] cum quo, Cotta, lavaris,
Et dant [1] convivam balnea sola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
Iam scio me [2] nudum displicuisse tibi.

1 Quem in balneis mutoniatum conspexeris. 2 Non bene vasatum. l. 3. ep. 5. & l. 7. epigr. 54.

Ad Decianum. XXV.

ADspicis [1] incomptis illum, Deciane, capillis?
[2] Cujus & ipse times [3] triste supercilium;

1 Illum hirsutum, *cujus Hispida membra quidem & duræ per brachia setæ Promittunt severum animum.* 2 Cujus gravitatem, quæ in superciliis apparet, & tu ipse, ô Deciane, qui Stoicus es, revereatis. 3 Σκύθρωπον ὄντα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἔχοντα ἐπάνω τῆς κορυφῆς.

Qui

4 Continentiam Curii & rigidam F. Camilli fortitudinem.

Qui loquitur 4 *Curios, assertoresque Camillos,*
5 *Nolito fronti credere,* 6 *nupsit heri.*

1. qui laudat priscam continentiam & austeritatem. 5 *Fronti nulla fides.* 6 Muliebria passus est. *Inter Socraticos notissima fossa cinædos.* Vel etiam nupsit, ut Nero Pythagoræ cuidam. *Sulpic. 2 histor. sacra.* ipsi Sporus, *Sueton. cap. 28. Ner.* Gracchus Cornicini, *Iuven. Sat. 2.*

¶ Ad Faustinum. XXVI.

1 Quod probent Græci ac * Latini. Cecrops 2. Athenarum conditor: Pandion instaurator, arces in tutela Palladis Athenarum præsidis.

EDe tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
1 *Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,*
*Nec sileant * nostri,* 2 *prætereantque* 3 *senes.*
Ante fores stantem dubitas admittere famam?
4 *Teque piget curæ præmia ferre tuæ?*
5 *Post te victura per te quoque vivere chartæ*
Incipiant. 6 *cineri gloria sera venit.*

2 Non prætereant, id est omne laudis punctum illi tribuant. Metaphora à suffragiis quæ in tabulas cereas referebantur per puncta: è quibus plurimorum censu magistratus *creari*; pauciorum, à populo *agitari*: nullorum *præteriri* candidatus dicebatur. Horat. ad Pisones; *Centuriæ seniorum agitant, &c.* 3 Qui maturioris judicii, vel alludit ad Centurias seniorum, *ut modo.* 4 Noli te dulcissimo studiorum fructu defraudare, nominis scilicet immortalitate, & famæ in vivis dulcedine. 5 Ingenii tui fœtus, te potius in vivis, & ipse vivus ingrediatur, quam posthumus edatur. 6 Vivus itaque fruere famæ dulcedine, supra epig. 1, & epigr. 13, lib. 5.

Ad Sextilianum. XXVII.

Vide ep. 12 supra.
1 *Synecdoche.* quantum quini equites qui in subselliis 14 ordinum.
2 Potes, quoties sitis, aqua pota sitim tuã sedare, exponit Scriverius. Ego

SExtiliane, bibis 1 *quantum subsellia quinque*
Solus. 2 *aqua toties ebrius esse potes.*
3 *Nec consessorum vicina numismata tantum,*
Æra sed à cuneis ulteriora petis.
4 *Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,*
Vua nec in Tuscis nascitur ista jugis,
Testa sed 5 *antiqui felix* 6 *siccatur* 5 *Opimi,*
Egerit & nigros Massica cella cados.

Hyperbolice dictum arbitror. 3 Nec ad vinum numos solum corrogas ab assidentibus tibi in eodem gradu vel cuneo, sed & petis æra ulteriora à cuneis, id est ab iis qui à fronte infra, vel à tergo supra sedent in eodem cuneo, seu ulteriore cunei gradu, vel in aliis utrinque cuneis. Sunt qui de missilibus intelligunt, quæ ille bibô undequaque rapiebat. de cuneis vide Lips. de Amphith. 13. & Buling. de Circo cap. 34. 4 Neque vilia bibit vina Peligna aut Tuscana, sed generosissima Opimiana & Massica: cum tot calicum trahoni magis competeret vapidum turbidumque Laletanum.
5 L. Opimio Cos. A. VC. DCXXXIII, ea cæli erat temperies ut vini optimi summa proveniret copia, quod in annos CC duraret. Plin. lib. 14, cap. 4. 6 Exhauritur,

A caupone tibi 7 *fax Laletana petatur,*
8 *Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.*

7 Fæculentum & turbidum vinum ex Laletania in Hispania. Legitur & *Lacetana*. 8 Si excedis numerum cyathorum qui in cœna sumuntur decem tantum, cum lautissimæ cœnæ modus sit sextarius, qui duodecim continet cyathos.

Ad Procillum. XXVIII.

1 *HEsterna tibi nocte dixeramus,*
2 *Quincunces, puto, post decem peractos,*
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti,
3 *Et non sobria verba subnotasti;*
Exemplo nimium periculoso.
4 Μισῶ μνήμονα συμπότην, *Procille.*

1 Ego post quinquagenos cyathos (inter scyphos autem dicta, indicta, facta, infecta oportuit, tanquam in vino inscripta) bene potus te invitaram: tu serio & sobrie accepisti. idque citra bonos mores & satis cum periculo. 2 Quinque cyathos continet quincunx, dividitur n. sextarius (ut As in 12 uncias) in cyathos 12. 3 *Reges dicuntur multis urgere culullis, Et torquere mero, quos perspexisse laborent.* Tyrannicum autem excipere ebriorum simplicitatem, & advertere quæ bene potis excidant. 4 Odi, O Procille, memorem compotorem. citat hunc versum Lucianus in συμποσίῳ. & Plutarchus initio lib. 1 quæst. Sympos.

De Acerra. XXIX.

1 *HEsterno fœtere mero qui credit Acerram,*
Fallitur 2 *in lucem semper Acerra bibit.*

1 Negando magis affirmat, excusando Acerram acrius incusat. 2 Compotationes in lucem protrahit, adeoque noctis non diei hesternæ merum olet.

Ad Fidentium. XXX.

FAma refert nostros te, 1 *Fidentine, libellos*
Non aliter populo, quam recitare tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam.
2 *Si dici tua vis; hac eme, ne mea sint.*

1 Plagiarium hunc poscit, infra epig. 39, 54, 73. 2 *Nam quod emis, possis dicere jure tuum*, lib. 2, ep. 20.

De Diaulo medico. XXXI.

CHirurgus fuerat, nunc est, vespillo Diaulus:
Cœpit, quo poterat, clinicus esse modo.

Adspirabat chirurgus Diaulus ad nobilissimam medicinæ partem, ut Clinicus tandem Imperator lecto affixos viseret curaretque, desperans tandem, nescio qua de causa, se ad Libitinam contulit, è chirurgo vespillo factus, nec minus interea Clinicus. Est n. argutia epigrammatis in voce κλίνη, quæ & *lectum* & *feretrum* significat. Clinicus item medicum & sandapilarium seu vespillonem, vide infra epigr. 43. & epigr. 74, lib. 8. Notus est jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta factus est æque bonus medicus.

De

De Encolpo. XXXII.

1 Voverat Encolpus Auli Pudentis centurionis amasius crines suos Phœbo, ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveheretur. Rogat Deum poëta ut puerum quam citissime voti compotem reddat, quod utrique eorum gratum sit futurum. vide epigr. 45, lib. 5. 2 Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detonsæ primitias Phœbo consecrabant, plurimi Delphos profecti, Æsculapio alii, alii fluviis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes ut alimoniæ parenti, vitæque conservatrici. Lucian. περὶ τῆς συρίης Θεῦ. 3 *Metaph.* comæ. 4 Compotem voti, assecuto scilicet Pudente primipili dignitatem, ut tondeatur. 5 Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

1 *Hos tibi* 2 *Phœbe vovet totos à vertice crines*
Encolpus, domini centurionis amor:
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
Dumque decent fusa lactea colla 3 *juba:*
Utque tuis longum, dominusque, puerque fruatur
Muneribus, 4 *tonsum fac cito,* 5 *sero virum.*

Ad Sabidium. XXXIII.

Odi te Sab. gratis, neque enim odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum dissimilitudine, & syderum contrapositione, antipathia, genio infesto, seu malo omine. Ita Senecæ Thyestes: *rapior & nescio quo, sed rapior.* &, *Nihil timendum video, sed timeo tamen.* vel argutius, merito te odi, neque tamen per modestiam licet effari odii mei causam. vel propter oris tui impuri graveolentiam non sustineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum dico, *Non amo te.* & ad hanc expositionem facit epigr. 17, lib. 3.

Non amo te Sabidi, nec possum dicere quare.
Hoc tantum possum dicere; non amo te.

De Gellia. XXXIV.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem,
Si quis adest, jussæ prosiliunt lacrymæ.
1 *Non dolet hic,* 2 *quisquis laudari, Gellia, quærit,*
Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

1 Scriv. Non luget. M S. Bodl. *Sic luget, quisquis.*
2 Quisquis è lacrymis laudem captat, quæ turpius nunquam fluunt quam ubi finguntur. vide epigr. Græca. lib. 2, tit. 15.

Ad Lesbiam. XXXV.

1 Ianitorum enim ministerio usæ istæ Dominæ. Ovidius 1 Amorum. 6 eleg. *celari vult sua furta Venus.* Tibul.
2 Furtiva Veneris gaudia, adulteria.

1 *Incustoditis, & apertis, Lesbia, semper*
Liminibus peccas, nec tua 2 *furta tegis:*

Et plus spectator, quam te delectat adulter:
Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
At 3 meretrix abigit testem 4 veloque seraque:
Raraque, 5 Summœni fornice rima pater.
A 6 Chione saltem, vel ab 6 Helide disce pudorem:
7 Abscondunt spurcas hæc monumenta lupas.
Nunquid dura tibi nimium censura videtur?
Deprendi vero te, Lesbia, non futui.

3 *Ignota meretrix corpus junctura Quiriti Opposita populum submovet ante sera*, &c. Ovid. 13 el. lib. 3 Amorum, cui consonat, si non ortum debet hoc epigramma. 4 Velo ex centonibus januæ appenso ne per forium rimas introspici possit. 5 *Summœnii*, id est lupanarium in Summœnio, namque hic habitabant meretrices, unde *Summœnianæ uxores* dictæ, ut & *Suburanæ*. Subura namque Varroni lib. 4 de lingua Lat. dicta quod sub muro terreo Carinarum, ut & Summœnium quod sub antiquis mœnibus. hic a. contrahitur ex Summœnii. aliis placet ut sit Ablativus Adjective, mihi non ita. 6 Prostibulo illius temporis, vel nomine forte fictitio. 7 Atqui hæc Summœnia veterum mororum monumenta tegunt vulgata illa prostibula. vel intellige diobolaria illa scortilla servis & infimis hominibus prostantia inter sepulchra & monumenta, quas epigr. 93, lib. 3, *bustuarias* appellat *mœchas*. vide Turneb. lib. 13, cap. 19.

Ad Cornelium. XXXVI.

VErsus scribere me parum severos,
1 Nec quos prælegat in schola magister,
Corneli, quereris: sed hi libelli,
Tanquam conjugibus suis mariti,
2 Non possunt sine mentula placere.
3 Quid si me jubeas 4 Thalassionem
Verbis dicere non Thalassionis?
5 Quis Floralia vestit, & stolatum
Permittit meretricibus pudorem?
Lex hæc carminibus data est jocosis,

1 Nec graves epopœias & tragœdias, quas *prælegat tumidus rauca voce magister*, ut hortatur Musa, epig. 3, lib. 8.

2 Ita nec epigrammata sine lascivia & aculeo.

3 Quemadmodum inepte faceret ille, qui Thalassionem (carmen omni verborum obscœnitate & conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptæ aures returaret) pudicis verbis nec Fescennino convenientibus conderet: non minus absurde ego, si epigrammata scriberem lingua non epigrammaton, quæ verba amat lasciva, aperta & dominantia. 4 Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. cujus nomen & inventionem nonnulli tribuunt militi cuidam Hersiliam ad Romulum ferenti in raptu Sabinarum. alii παρὰ τὸ ταλάσιον quod puellæ ad nubilem ætatem lanificio exercitæ, nupturæ jam primo ad limen mariti venientes, postes laneis ornabant vittis. alii dicatum tradunt nescio cui Thalasso deo boni in nuptiis ominis. alii Veneri θαλασσίᾳ pontigenæ, quæ dea γαμήλιος & γενετυλλίς, propter humoris salsi vim animalem & fœcundam. 5 Si quis poscat ut in Floralibus (de quibus supra epigr. 3.) non nudæ agant meretriculæ; si quia in togatis meretricibus requirat pudorem matronarum, quarum propria est stola: aut si quis stola matronali tegi velit meretrices: desideret idem in epigrammatis verecundiam, quod utique absurdum æque erit.

5 Ne

6 Quæ tum denique habent salem ac leporem, Si sint mollicula ac parum pudica, Et, quod pruriat, incitare possint. Catul. el. 16.

6 *Ne possint, nisi pruriant, juvare.*
Quare deposita severitate,
Parcas lusibus, & jocis, rogamus:
Nec 7 *castrare velis meos libellos.*
8 *Gallo turpius est nihil Priapo.*

7 Petulantiam, verba lasciva & libidinosa tollere.
8 Galli sacerdotes matris Deûm erant omnes castrati. Priapus hortorum præses prægrandi pene (ut Veneris filium decet) conspiciendus. ut itaque minime deceret Priapum (cujus sola admiratio in hac parte) castrari, ita nec epigrammata (quæ lascivia & aculeo maxime placent) pruritu orbari.

Ad Lucanum, & Tullum. XXXVII.

* Nobile par fratrum, quorum pium amorem celebrat Plinius Sec. epist. 18, lib. 8. vide & epigr. 52, l. 9. & Tac. 3 Hist.

1 *SI *, Lucane, tibi, vel si tibi *, Tulle, darentur,*
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior:
Diceret infernas & qui prior isset ad umbras;
2 *Vive tuo frater tempore, vive meo.*

1 Si posseris per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Castore & Polluce Lacedæmoniis Ledæ filiis ferunt poëtæ. 2 Ego in æterna mortis conditione manebo, ut tu in æternum vivas.

Ad Bassam. XXXVIII.

Tu tam vilem usum formato. vide epigr. 12, l. 11. Plin. lib. 33, cap. 12. Clem. Alexan. Pæd. lib. 2, cap. 3.

VEntris onus misero, nec te pudet, excipis auro,
Bassa: bibis vitro. carius ergo cacas.

Ad Fidentinum. XXXIX.

1 Pro more poetarum, qui carmina sua recitabant publice in æde Apollinis Palatini, theatris, templis, hortis, &c. vel privatè & coram paucis. 2 Hunc exagitat supra epigr. 30. infra epigr. 54.

QVem 1 *recitas, meus est, ô* 2 *Fidentine, libellus:*
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. XL.

1 Priscos illos propter amicitiam sincere cultam decantatos, Herculē & Theseum, Damona & Pythiam, Pyladen & Orestem, &c. Alii legunt, *anus*. id est fama vetusta, diuturna, multis retro seculis celebrata. Ita Catullus, *& facit hæc charta loquatur anus.* & noster epigr. 4, lib. 12. *Fama loquax, chartaque dicet anus.* 2 Græca Romanaque scientia & artibus imbutus, ut supra epigr. 26. num. 1.

SI quis erit, raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides, famaque novit 1 *avos:*
Si quis 2 *Cecropia madidus Latiaque Minerva*

Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit [3] recti custos, imitator honesti,
[4] Et nihil arcano qui roget ore deos:
Si quis erit [5] magnæ subnixus robore mentis,
[6] Dispeream, si non hic Decianus erit.

3 Stoicæ disciplinæ satelles & sectator. 4 *Et qui eo pervenit, ut nihil roget Deum, nisi quod rogare possit palam.* Seneca epist. 10, *qui aperto vivit voto, nec Libra moves metueas audiri.* 5 Fortis & constans, supra hoc nomine collaudatus, epigr. 9. 6 Execrationis formula.

Ad Lividum. XLI.

[1] *QVi ducis vultus, & non legis ista libenter,*
[2] Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

1 Qui vultum adducis ad tristitiam, qui contracta fronte hæc improbas. 2 Infimus omnium sis precor, qui habeas cur omnibus invideas: cur tibi, nemo.

¶ In Cæcilium. XLII.

VRbanus tibi, Cæcili, videris.
Non es, crede mihi, quid ergo? [1] verna es,
Hoc quod [2] Transtiberinus [3] ambulator,
Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis: quod [4] otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod [5] custos, dominusque viperarum:
Quod viles pueri salariorum:
Quod fumantia qui tomacla [6] raucus
Circumfert [7] tepidis cocus popinis:
Quod [8] non optimus Vrbicus poeta:
Quod [9] de Gadibus improbus magister:

1 Scurra impudens & procax. vernæ a. qui in villis vere nati, &c. Festus. horum vero propria dicacitas, servilis assentatio & maledicentia. ep. 3, l. 10, num. 1. 2 In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, habitabant Iudæi, & cætera plebecula quæ sordidissimis victitabat serviciis. vide num 4, epigr. 93. lib. 6. 3 Peripateticus vagus, qui obambulans promercalia clamitabat, *brunstone matches for broken glasses.* Diphilus, κατὰ τὴν ὁδὸν πωλῶν βόλεμνα Ρόδα, ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, σέμφυλα. *rupto qui possit sulphura vitro.* Iuven. 5 sat. nost. epigr. 3, lib. 10, num. 4. 4 Qui plebeculæ feriatæ Circo scenæque vacanti & duas res anxie optanti Panem & Circenses, cicer maceratum venditat. 5 Agyrta, circulator, medicus circumforaneus, *Montibanco. à Quacksalver.* qui collo & brachiis implicitas circumferebat viperas, quas velut innoxiæ essent, incantaverat; vel adversus noxiarum morsus se medicamentis munierat sanaratve, quo theriacis & alexipharmacis quæ venalia gestabat, fidem faceret. 6 Clamore, dum promercalia clamitat tomacla. 7 Coopertis ollis, vel calefactorio subjecto ne intepescant. 8 Exordiorum & Atellanarum autor, neque ille optimus. de exordiis & Atellanis vide quæ ad Iuven. 3 Satyr. ℣. 175. & Satyr. 6, ℣. 71. 9 Qui puellas saltatriculas è Gadibus insula levitate & lascivia famosas circumducebat ad quæstum. alii legunt *improbis*, ut l. 5, epigr. 79. Iuven. 11 sat. ℣. 162.

Quod bucca est [10] *veteli loquax cinadi.*
[11] *Quare desine jam tibi videri,*
Quod soli tibi, Cæcili, videris:
Qui [12] *Galbam salibus tuis, & ipsum*
[13] *Possis vincere* [14] *Sextium Caballum.*
Non cuicunque datum est habere [15] *nasum,*
Ludit qui stolida procacitate:
[16] *Non est Sextius ille, sed caballus.*

10 Perfrictæ per se cinædi fronti in dies adauget impudentiam & loquacitatem ætas vitiis indurata. sed & intelligi potest de irrumatione. vide ep. 28, l. 2. & l. 11, epigr. 62. 11 Quare desine tibi videri urbanus & facetus, qui spurcissima hæc animalia, atque ipsa urbis καθάρματα καὶ περιψήματα improba scurrilitate longe superes. 12 Cæcilium Galbam Cæsaris Augusti illum morionem, qui in Mœcenatis gratiam doctus erat vigilandi stertere naso. Iuven. Sat. 5, v. 4. 13 Te posse putes. 14 Scurram dicacem, quem Raderus Sestium Gallum vere dici putat, de quo Suet. c. 24. Tib. 15 Acumen & argutiam joci & derisionis, cui dicetur nasus, supra ep. 4, n. 6. 16 Non est Sextius Gaballus, sed caballus, quadrupes bellua. epigr. 9, lib. 10.

¶ De Porcia. XLIII.

[1] *Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,*
Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
Nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram [2] *satis hoc vos docuisse* [3] *patrem.*
Dixit, & ardentes avido [4] *bibit ore favillas:*
I nunc, & ferrum, turba molesta, nega.

1 Historia nota ex Plutarchi Bruto. Valer. Maxim. lib. 3, cap. 2. & l. 4, cap. 6. Dione 47. Appiano civ. 4, &c. 2 Alii *fatis hoc docuisse patrem.* id est morte non vulgari, τὸ τραῦμα καὶ τὴν γαστέρα ἐρευνῶν ὄνυξι, καὶ δακτύλοις ἐρευνῶν, καὶ τὰ σπλάγχνα διαῤῥίπτων. Appian. c. 2 civ. bel. 3 Catonem, cujus morituri illa vox: *An nescio paulisper spiritu represso, aut capite ad parietem illiso emori licere?* vide supra epigr. 9, num. 3. 4 Haustus sane calidus, sed gloriæ plenus & plus quam fœmineus.

In Mancinum. XLIV.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
Et positum est nobis nil [1] *here præter* [2] *aprum.*
[3] *Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,*
Dulcibus aut certant quæ melimela favis,
[4] *Non pyra quæ lenta pendent religata genista,*
Aut [5] *imitata breves punica mala rosas.*
[6] *Rustica lactantes nec misit fiscina metas,*

1 Antique pro heri. 2 *Aprum ad convivia natum.* Quem integrum mensis inferebant Romani. 3 Non nobis apponebantur uvæ duracinæ, non, &c. 4 Non pyra serotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore vel in cella, vinculo religata è genista lenta. 5 Quæ βαλαυστίω. id est floris colore imitantur rosas flores brevis ævi. *aliis,* quod ipsa arbor brevis ævi sit, testante Plinio lib. 16, cap. 44. 6 Nec calatho rustico allata apponebatur nobis meta lactis. id est lac coagulatum. Angl. *curds or fresh cheese,* in formam metæ Circensis. id est inversi turbinis ceu pyramidis coactum.

Nec

Nec de Picenis venit oliva cadis.
[7] *Nudus aper; sed & hic minimus,*[8] *qualisque necari*
A non armato pumilione potest.
[9] *Et nihil inde datum est; tantum spectavimus omnes.*
Ponere aprum nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
[10] *Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.*

7 Non incoenditus (ut volunt quidam) sed absq. aliis cibis & obsoniis illatus. 8 *Nec dignus ferro Meleagri,* sed qualis ab inermi nano confici possit. 9 Neque enim carptor scindens praeministrabat, sed tanquam in Amphitheatro nobis pro spectaculo exhibitus est. 10 Sed tu objiciaris apro discerpendus, ut Charidemus à Domitiano.

Ad Stellam. XLV.

LAscivos leporum cursus, lususque leonum,
Quod [1] *major nobis charta* [1] *minorque gerit:*
Et bis idem facimus: nimium si, Stella, videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone [2] *mihi.*

1 Musambertius interpretatur chartam majorem; Augustanam seu Liviam, qua forte ad Domitianum scripsit epig. de Lep. minorem; Hieraticam, qua hoc ad Stellam. &c. Raderus intelligi vult libellum de spectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Ramiresius *majorem & minorem* pro quacunque charta, vel innui longum illud epigr. 105, infra & aliquod ex his brevioribus. dispiciat lector. 2 Mihi ad coenam vocato.

De libro suo. XLVI.

EDita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
Dicatur potius τὸ δ' ἀπαμειβόμενος.

Ne hae chartae meae pereant per libellorum brevitatem; faciam quod Homerus, qui saepius idem hemistichium & inter alia hoc τὸ δ' ἀπαμειβόμενος, nonnunquam integros versus repetit. ita ego saepius recurro ad leonem & leporem.

¶ Ad Hedylam. XLVII.

CVm dicis propero, fac si facis, [1] *Hedyla languet*
Protinus, & cessat debilitata Venus.
Exspectare jube: velocius ibo retentus
[1] *Hedyla, si properas, dic mihi ne properem.*

1 *Hedyle* legendum vult P. S. non esse se stupidum, qui ad Veneris metam blandis verbis instigetur; verum equum fatli sua sponte currentem, nisi intempestive interpelletur.

De Diaulo medico. XLVIII.

NVper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus:
Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

Effert usque, modo aegros quos per imperitiam occiderat, efferendos à libitinariis, nunc mortuos ipse, Clinicus utique. supra epigram. 31.

* De leone & lepore. XLIX.

Ictibus his tauros non eripuere [1] magistri,
Per quos præda fugax itque redítque lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
[2] Nec nihil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
Nec caveæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus [3] improbe, quæris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

* Supra epigram. 7, &c.
1 Custodes leonum, mansuetarii.
2 Robur scilicet animosque sumit à leonis magna nimitate. Mobilitate legendum æstumat Scriverius.
3 *Savvej.* Infra epigr. 105, num. 3.

¶ Ad Licinianum, de Hispaniæ locis. L.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostraque laus Hispaniæ;
Videbis [1] altam [2] Liciniane Bilbilim,
[3] Equis & armis nobilem,
[4] Sterilemque Calvum nivibus, [5] & fractis sacrum
Vadaveronem montibus:
Et delicati dulce [6] Botrodi nemus,
[7] Pomona quod felix amat.
[8] Tepidi notabis lene Congedi vadum,
Mollesque nympharum lacus;
Quibus remissum corpus [9] adstringas [10] brevi
[11] Salone, qui ferrum gelat.
Præstabit illic ipsa figendas prope
Voberca [12] prandenti feras.
[13] Æstus serenos aureo franges Tago,
Obscurus umbris arborum.
Avidam [14] rigens Dircenna placabis sitim,
Et [15] Nemea, quæ vincit nives.
At cum December canus, & bruma [16] impotens
Aquilone [17] rauco mugiet;

1 In monte situm.
2 De quo Plinius libro 4, epist. 11.
3 Alii *Aquis*, & intelligit Salonem infra, num. 11.
4 Alii *Senemque Catum.* alii *Senemque Cannum, nivibus.* Cannum n. montem non procul à Bilbili tradit Mariana lib. 1, cap. 3. alii *canum*, alii *calvum* legunt & intelligunt de Vadaverone monte.
5 Alii *effractis.* montem n. Vadaveronem, sacrum (ut scribit Plin. lib. 4, cap. 24.) promontorium, fractum & in insulam positum tradit Hieron. Paul de Hispania. 6 Alii *Bolesi.* retinendum *Botrodi,* de quo epigr. 18, lib. 12. 7. Hortorum dea.
8 Qui retinent *Tepidum*, exponant *Lene* leniter. 9 Meatus n. corporis claudit frigida aqua. 10 Non alto. 11 Fl. juxta Bilbilim, quo temperatum est optimum ferrum, cujus ibi secturæ plurimæ. 12 Tibi etiam in prandio accubanti. 13 Calores æstivos fugies mersus auriferis undis Tagi, vel delitescens umbrosis sylvis quæ ad Tagi ripas. 14 Alii *recens Dercetta*; alii *Dercelia*, &c. 15 Fons. 16 Meton. efficientis.
17 Frémente.

Aprica

Aprica repetes Tarraconis littora,
Tuamque Laletaniam:
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & [18] *vernos apros,*
Leporemque forti callidum [19] *rumpes equo:*
[20] *Cervos relinques villico.*
Vicina in ipsum sylva descendet focum
[21] *Infante cinctum sordido.*
[22] *Vocabitur venator, & veniet tibi*
Conviva clamatus prope.
[23] *Lunata nusquam pellis, &* [24] *nusquam toga,*
[25] *Olidaeque vestes murice:*
Procul [26] *horridus* [26] *Liburnus, &* [27] *querulus cliens;*
Imperia [28] *viduarum procul.*
Non [29] *rumpet altum* [30] *pallidus somnum reus,*
Sed mane totum dormies.
[31] *Mercetur alius grande, & insanum sophos:*
Miserere tu [32] *felicium;*
[33] *Veroque fruere* [34] *non superbus* [33] *gaudio,*
Dum [35] *Sura laudatur tuus.*
[36] *Non impudenter vita, quod reliquum est,* [37] *petit;*
Cum fama, quod satis est, habet.

18 Indigenas. 19 Franges, ut supra ep. 23. vel venaru delassabis & occides. ep. 14, lib. 12. 20 Quibus capiendis studium cursus & voluptas minor quam in lepore. 21 Villici infantum turba rustica. ep. 66, lib. 4. n. 10. 22 Invitabitur venationis socius. alii *Venabitur vocatus*, id est conviva quem voles è vicinis. ep. 57. l. 3. 23 Non aderunt nobilestum, quibus in calceis lunulæ formam gestare moris erat; literam scilicet C. notam centenarii numeri patriciorum à Romulo institutorum. vide & conjecturas Plutarchi, probl. 76. 24 Non togati anteambulones, clientes & cæteri sportularum salutationumque asseclæ. epigr. 47, num. 4. & epig. 5r, lib. 10. 25 Et purpurati, muricis infectionem olentes. vide epigr. 4, lib. 4, num. 6. 26 Præco publicus è Liburnia oriundus, cujus in concilium vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox non paucis horrorem incutit. 27 Frequentibus querelis patrono molestus. 28 Quæ importunæ & satis cum imperio defunctorum virorum res administrant, patronorum usque operam exigentes. 29 Qui tua sub Galli cantum ostia pulsat. 30 Anxius causæque metuens. 31 Alius irrequieto labore aucupetur insani populi auram sibi tanquam deserto patrono acclamantis, σοφῶς. vide supra epigr. 4, num. 8. *Insanum sophos*, contradictio implicita, vel Hypallage, *plebis insanæ*. 32 Horum qui plebis laudibus tumidi & forensibus negotiis occupati se felices credunt, digni sane misericordia. 33 Gaudio tranquillæ vitæ, curis & molestiis liberæ, non solicitæ. 34 Non ambitiosus, non levis populi aura inflatus. 35 Palphurius Sura, cæterique laudis avidi causidici foro vacent. -- 36 - Tu O Liciniane laudum satis amplum titulum cumulumque consecutus in posterum, citra gloriæ jacturam aut infamiæ notam, otio & quieti indulge. 37 Alii *perit*.

Iocus ex Homero in Cocum. LI.

Ex Homeri ¶ 1. Iliad. & alibi Μίςυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν, Æmilianus coquum suum Mistyllum appellaverat. Iocatus Poëta quærit cur non itidem sibi liceat suum cocum appellare Taratallam, quod in versu Homeri sequitur.

SI tibi Mistyllus cocus, Æmiliane, vocatur:
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. LII.

NOn facit ad sævos cervix, nisi [1] prima, leones.
Quid fugis hos dentes, [2] ambitiose lepus?
Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
Et quæ non cernunt, frangere colla [3] velint.
Desperanda tibi est [4] ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

1 Maxima, taurorum scilicet & cervorum. 2 Fati gloriam à leone captans. 3 Velint? interrogatoriè. 4 Gloriosæ mortis tibi à Leone datæ.

Quinctianum facit assertorem. LIII.

COmmendo tibi, Quinctiane, nostros,
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, [1] quos recitat tuus Poeta.
Si de servitio gravi queruntur,
[2] Assertor venias, [3] satisque prestes.
[4] Et, cum se Dominum vocabit ille,
Dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris;
Impones plagiario pudorem.

1 Quos male dum recitat incipiunt esse illius. supra epigr. 39. 2 Libertatis vindex, iniecta manu assere eos in libertatem. Metaph. 3 Satisdes, prædem te des. 4 Manet in Allegoria. Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, versus quos ego edidi, manumisi & sui iuris esse pronunciavi, in servitutem suam redigere dolo malo conatur, tu assertor illorum, si bis terve cum illo lege agas plagiaria, perfrictæ frontis poëtastrum in ruborem coges. de lege plagiaria consule Vlpianum & Bisciolam, lib. 8, cap. 13.

¶ Ad Fidentinum. LIV.

VNa est in nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura;
Quæ tua [1] traducit manifesto carmina furto.
[2] Sic interpositus vitio contaminat uncto

1 Vide num. 1 in 4 epig. libri de spectaculis. 2 Tua pagina meis libellis inserta non minus sordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt villo, alii filo, alii vilis) uncto, id est oleum olente, & crassi fili, utpote Gallicus, inter urbanas vestes purpura violacea tinctas: aut testæ fictiles ex luto Aretino inter vasa crystallina: aut corvus inter olores: aut pica inter luscinias.

Urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic [3] Aretina [4] violant crystallina testa:
Sic niger, in ripis errat cum forte [5] Caystri,
Inter [6] Ledaeos ridetur corvus olores:
Sic ubi multisona fervet sacer [7] Attide lucus,
Improba Cecropias [8] offendit pica querelas.
[9] Indice non opus est nostris, nec vindice libris:
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

3 Aretium Italiae urbs, ubi terra testis apta.

4 Contaminant crystal. comparata cũ crystallinis ipsa sordent.

5 Asiae fl. cygnis frequens. 6 Iupiter sub imagine cygni Ledam compressit. 7 Philomela, Pandionis regis Atheniensis filia. Ex bonorum librorum fide contendit Scriverius restituendum esse: *Sic interposito vilis contaminat unco urbica, &c.* hac mente: Ita homo tectus bardocucullo purpuratis immixtus deridetur; ubi uncus ille (inversa scilicet inflexaque à vertice cuculli pars) risum movet. Cujus lectionis meminit monetque Autor Confutationis fabulae Burdonum. 8 Ita optime restituit Scriverius. 9 Non opus est alio delatore aut assertore quam tua pagina, quae te furti accuset damnetque. de assertore superiore epigram.

¶ Ad Fuscum. LV.

[1] *SI quid, Fusce, vacas adhuc amari;*
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici:)
Unum, si superest, locum rogamus:
Nec me, quod tibi sum novus, recuses,
Omnes [2] hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inspice, qui novus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.

1 Si quid loci apud te reliquum sit novo amico.

2 Novi scilicet.

¶ Ad Frontonem. LVI.

VOta [1] tui breviter si vis cognoscere [1] Marci,
[2] Clarum militiae, Fronto, togaeque decus:
Hoc petit; esse sui nec magni ruris arator,
[3] Sordidaque in parvis otia rebus amat.
[4] Quisquam [5] picta colit Spartani frigora saxi,
Et [6] matutinum portat ineptus [6] ave;
Cui licet exigui nemoris rurisque [7] beati
[8] Ante focum plenas explicuisse plagas?
Et piscem tremula salientem ducere seta,

1 Amici tui Marci Valerii Martialis, id est mei.

2 F. it. n. tribunus vigiliarum, & consul. vir clarus juxta ac doctus.

3 Sine cultu & splendore, in re modica & tenui. 4 Nemo adeo cui obtigit modicus contiguo cum lare fundus, modo mens sana sit, velit superbos aditus regum durasque fores colere, ut summo mane salutet patronum. 5 Atria divitum ad frigiditatem incrustata marmore Laconico natura quidem variegato sed & arte insuper picto. teste Plin. lib. 36. cap. 1. 6 Salutationis matutinae vocem solennem. καὶ ἠσπάσατο, ὥστε γε τῷ ἑωθινῷ προσρήματι τῷ Χαῖρε, ἀλλὰ τῷ ἑσπερινῷ τῷ Ὑγίαινε χρησάμενος. Dio in Adriano. 7 Fertilis. *vel Metonymice*, quod dominum beatum reddat. 8 Evacuare ante focum casses & retia praedis onusta.

Flavaque de rubro promere mella cado?
9 *Mensa sed erat pes tertius impar, Testa parem fecit.* Ov. Metam. 8. sic epigr. 42, l. 2. *Pinguis 9 inaequales onerat cui villica mensas,*
Et sua [10] non emptus praeparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, opto:
Vivat & urbanis [11] albus in officiis.

10 Meus, *Vicinus*. namque *in ipsum sylva descendit focum*. supra epig. 50. 11 Nonnulli exponunt *pallidus*, anxius scilicet & solicitus: alii, *pulcher*, non fuscatus scilicet sole rustico. vide epigr. 12, lib. 10. Lipsius 1 Elect. c. 13. Alba toga indutus inter anteambulonum & niveorum Quiritum officia; seu cretatus & candidatus in comitiis.

Ad Cauponem. LVII.

1 Quamvis cupias, quod tamen tibi neque pro more neque voto est. *C*Ontinuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, [1] ut cupias, vendere caupo merum.

malles n. minime esse aquosum, ut in lucrum tuum aquae plus ferre posset. vide epigr. 100, lib. 9. unde fides vet. lectioni. *ut cuperes.*

Ad Flaccum. LVIII.

1 Difficilis enim morositas parit odium. 2 Facilis copia contemptum parit. *Q*Valem Flacce velim quaeris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium est, atq; inter utrumq; probamus:
Nec volo [1] quod cruciat; nec volo, [2] quod satiat.

De pueri precio. LIX.

1 100000 H. S. nostrae monetae 731. l. 1. ss. 2 Mangones prius κηνοτρόφοι & ἱπποκόμοι postea longius tractum, [1] *M*Illia pro puero centum me [2] mango poposcit:
Risi ego: sed 3 Phoebus protinus illa dedit.
4 Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecum,
5 Laudaturque 5 meam Phoebus in invidiam.
6 Sed 7 sestertiolûm donavit mentula Phoebo
Bis decies; hoc datu mihi, pluris emam.

& puerorum altores & negotiatores dicti, qui formosos pueros exsecabant frangebantque in Venerem. 3 Draucus. 4 Quod tantum precium ipse dare non possum. 5 Usque adeo ut ego illi invideam. 6 Sed illi deunciarius muto turpi in vetulis viduis & pathicis ministerio lucratus est bis decies sestertiûm, nostrae monetae, l. 15625. hoc tu pusille mihi facito & puerum pluris emam. 7 Diminutivum, pro sestertiûm syncopate pro sestertiorum quod cum Adverbio numerali positum designat totidem centena millia.

Ad Flaccum de sportula. LX.

1 Sportula mihi quod una savarem dita à potentiori amico quocum secesseram in Bajas. *D*At [1] Bajana mihi quadrantes [1] sportula centum.
Inter [2] delicias quid facit 3 ista fames?

epigr. 7, lib. 3. num. 3. 2 Balnel. 3 Sportulae C quadrantum, quae esurientem non satiet.

4 Redde

[4] *Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grylli :*
Tam male cum cœnem, cur bene Flacce lavor ?

4 Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras Æoliamque Lupi (lib. 2, epigr. 14.) male n. conveniunt delicata Bajana balnea cum cœna famelica.

De Lepore & Leone. LXI.

INtres ampla licet torvi lepus ora leonis,
Esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos,
Alta [1] juvencorum vulnera figet ubi ?
Quid frustra nemorum [2] dominum regemque fatigas ?
Non nisi delecta pascitur ille fera.

1 Qualia juvencis solet infigere.
2 Leonem. de his supra sæpius.

¶ Ad Licinianum, scriptores unde. LXII.

*VErona docti † syllabas * amat [1] vatis ;*
*Marone * felix [2] Mantua est :*
[3] *Censetur* [4] *Apona Livio suo* [4] *tellus,*
[5] *Stellaque ; nec* [6] *Flacco minus :*
[7] *Apollodoro * plaudit* [8] *imbrifer Nilus ;*
*Nasone Peligni * sonant.*
[9] *Duosque Senecas, unicumque Lucanum*
** Facunda loquitur Corduba.*
** Gaudent* [10] *jocosæ Canio suo Gades ;*
[11] *Emerita Deciano meo.*
*Te Liciniane * gloriabitur nostra*
** Nec me tacebit Bilbilis.*

† Versus è quibus plerique Hendecasyllabi Phalœcii.
* Cum ipse scripserit amatoria. adverte signata & ad argumentum cujusque autoris vel loci apposita verba, *Amat; felix ; censetur ; plaudit; sonant; facunda loquitur ; gaudent jocosæ ; gloriabitur* ; & modestum illud, *non jacebis*. 1 Catulli. 2 Virgilius natus est in pago qui Andes dicebatur, non procul à Mantua. 3 Magni fit. in censu & æstimatione est. 4 Patavinus ager, Patavium, ab Apono *Fonte. Antenorea vitam qui porrigit urbi*, &c. Claudiano celebrato epigram. 3. 5 Vide supra epigr. 8. & lib. 7, epigr. 13. 6 Valerio Flacco. 7 Poëta Alexandrino, Menandri æmulo. 8 Qui inundatione sua, vice imbrium (qui in Ægypto rari) fungitur in terra irriganda. 9 Patrem Rhetorem & declamatorem ; filium Philosophum & tragicum. vel L. Senecam Philosophum fratrisque ejus filium Marcum tragœdum. vide epigr. 40, l. 4. 10 Saltatricularum lascivia & petulantia. supra epig. 42, num. 9. de Canio, infra epigr. 70. 11 Emerita, Augusta civitas Hispaniæ ad Lusitaniam spectans.

¶ De Lævina. LXIII.

CAsta, nec antiquis cedens Lævina [1] Sabinis,
Et quamvis tetrico tristior ipsa viro ;

1 Sabinæ castæ audiebant, quarum patrii mores incorrupti & sancti : *intactior omni Crinibus effusis bellum dirimente Sabina*. Iuv. Satyr. 6. & Lucan. 1.

Dura modo [2] Lucrino, modo se permittit [2] Averno;
Et dum [2] Bajanis sæpe fovetur aquis:
3 Incidit in flammas, juvenemque secuta, relicto
Conjuge, [4] Penelope venit, [5] abit [6] Helene.

2 Balneis publicis in lacu Lucrino Avernoque & Bajis.
3 Elegans Antithesis. dum se lavat aquis incidit in flammas, amoris scilicet inhonesti. 4 Casta.
5 Extenditur ultima syllaba propter contractionem. 6 Adultera.

Ad Celerem. LXIV.

VT recitem tibi nostra rogas epigrammata. nolo.
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

An quia audire aliena præ se ferens Celer, sua recitandi occasionem captaret, adeoque Martialem evocaret? An verebatur Poëta ne epigrammata sua nondum edita, si apud Celerem recitasset, memoriæ mandata illa pro suis venditaret?

¶ Ad Fabullam ambitiosam. LXV.

BEllа es; novimus: & puella; verum est:
Et dives; [1] quis enim potest negare?
Sed dum te nimium Fabulla laudas;
* Nec dives, neque bella, nec puella es.

1 Videtur Rutgersio scribendum: *Quis & id potest negare?*
* Res. n. vel summa laude dignas sordescere facit arrogans φιλαυτία.

Ad Cæcilianum, [1] de genere & declinatione ficus. LXVI.

CVm dixi, ficus, rides quasi barbara verba,
Et dici, ficos, Cæciliane, jubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci:
Dicemus ficos, Cæciliane, [2] tuos.

1 Emendandum lemma. neque. n. necesse fuit, ut de genere τῦ *ficus* doceret quicquã, cum de declinatione tantum incideret quæstio, negante Cæciliano dici *ficus* de fructu, & dici *ficos* jubente. Respondet Poëta, *ficum* etiam quartæ declinationis dici pro fructu, ficum vero pro morbo ordinis esse tantum secundi. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ auctorem quempiam reperiatur ficus pro morbo in alio quam fœmineo genere, ut & σύκωσις Græca, exponunt *τῦος*.
2 Liberos, famulos, pueros delicatos. ut epigr. 52, lib. 4. & lib. 12, epigr. 33. Alii tamen *tuos* adjective referunt ad *ficos*, & ex epigrammate hoc probatum eunt *ficum* pro morbo utriusque esse generis. Sed & aliam vide lectionem, aliamque expositionem Laur. Vallæ eleg. 4, lib. 1.

¶ Ad furem, de libro suo. LXVII.

ERras meorum fur avare librorum,
[1] Fieri Poetam posse qui putas tanti,
[2] Scriptura quanti constet, & tomus vilis.

1 Qui ambitiose nomen Poëtæ aucuparis.
2 Librarii transcribentis opella, & non ita magni precii charta, scapus.

[3] *Non sex paratur aut decem sophos nummis.*
[4] *Secreta quære carmina, & [5] rudes curas,*
Quas novit [6] unus, scrinioque [7] signatas
Custodit ipse [8] virginis [9] pater chartæ;
[10] *Quæ trita duro non inhorruit mento.*
[11] *Mutare dominum non potest liber notus.*
[12] *Sed pumicata fronte si quis est nondum,*
Nec umbilicis cultus atque membrana:
[13] *Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.*
Aliena quisquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, sed silentium debet.

3 Ipsa sapientia aut sapientiæ laus non paratur, quo liber, pretio. 4 Nondum vulgata. 5 Versus nondum in publicum emissos. 6 Autor solus. 7 Clausas, necdum editas. 8 Quæ nondum lectorem experta est; quam nullius viri manus contractavit, nullius lectoris oculus foris vagantem vidit. 9 Autor. 10 Quæ nondum lectoris manu versata, lanugine inhorrescit, pilosaque facta est. *alii* quæ nondum recitata atque edita horrescit, ab auditorum basiantium mento. ut epigr. 4, supra 93, lib. 10, num. 6. 11 Frustra & sero plagiarius sibi adscribit opus cujus innotuerit autor. 12 Si quis vero liber novus sit, cujus frontes (eæ sunt, extremitates membranæ in orbem complicatæ, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliuntur; & cujus umbilicus (Is est, bacillus cedrinus, buxeus, cupressinus, &c. extremæ paginæ, absoluto jam opere, assutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranis, utrinque apparent, cornuaque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur; & quem novissime obducit pellis, hunc eme, simulque autoris silentium.
13 P. Scriv. *Mercare. tales habeo, nec scilicet.*

Ad Chærilum. LXVIII.

[1] L*Iber homo es nimium, dicis mihi, Charile, semper:*
In te qui dicit, Charile, [2] liber homo [3] est.

1 Παῤῥησιαστής, libertatem nimiam in jocis usurpans.
2 Negotiis liber, nihilque aliud quod agat habens, si in vile tuum caput dicere vacet. estque jocus ambiguitate τȣ̃ *liber.* 3 Alii: *est?* Erotetice.

De Rufo. LXIX.

Q*Vidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Rufo.*
Si gaudet, si flet, [1] si tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poscit, negat, innuit; [2] una est
Nævia; si non sit Nævia, mutus erit.
Scriberet hesterna patri cum luce salutem;
Nævia lux, inquit, Nævia, lumen, ave.
Hæc legit, & ridet demisso Nævia vultu.
Nævia [3] non [2] una est, quid vir inepte furis?

1 Vel tacitus insanum suum Næviæ amorem gestu fatetur.
2 Nihil aliud loquitur, aut spirat quam Næviam.
3 Non tibi, non uni soli vacat, *prius oculo contenta erit uno.* imo publicum est prostibulum. lusus est in ambiguitate τȣ̃ *una.* Scr. legit *unâ.*

Ad Maximum. LXX.

COepit, Maxime, Pana quæ solebat,
Nunc ostendere Canium Terentos.

Terentos (qui locus erat in campo Martio, templo Ditis insignis) spectabilis simulachro Panis habitu semper rideutis ficti, ne forte vacet, ostendit jam Canium poëtam Gaditanum σιωπηλὸν æque & ridentem. vide lib. 3, epigr. 20. & supra epigr. 62, n. 10. Canius. a. forte in campo Martio sum sedem locarat.

Ad Librum. LXXI.

VAde salutatum; pro me liber ire juberis
Ad * Proculi nitidos officiose lares.
Quæris iter? dicam: vicinum [1] Castora [2] canæ
Transibis Vestæ, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes Pallatia [3] clivo,
[4] Plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata [5] Colossi
Quæ [6] Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hac, qua [7] madidi sunt tecta Lyai,
[8] Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
[9] Protinus à læva clari * sub fronte Penates,
Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.
Hanc pete, ne metuas fastus, limenque superbum:
Nulla magis toto janua poste patet;
[10] Nec propior quam Phœbus amat, doctæque sorores.
Si dicet; quare non tamen ipse venit?
Sic licet excuses: [11] quia qualiacumque leguntur
Ista, salutator scribere non potuit.

* C Iulii Proculi.
1 Castoris templum, in foro,
2 Antiquæ Deûm matris Virginumque Vestaliũ templum.
3 Colle Palatino.
4 Ea parte qua statua equestris Imp. Domitiani posita est, id est in foro.
5 Supra ep. 2, num. 2.
6 Colossum Rhodium, qui inter 7 orbis miracula censetur, 60 cubitorum. 7 Templum Bacchi, vino uvidi. 8 Et tholus in Cybeles templo, supra quem Galli, deæ evirati sacerdotis, effigies stabat. est a. tholus, camera ædificii in fastigiatum acumen desinens, in qua trabes coeunt, ibidemque scutum affixum, à quo dona suspenduntur. 9 Ad lævam Ideæ matris sitæ sunt Proculi ædes. * Alii *tibi*. 10 Nec Apollini Musisque ulla domus gratior. 11 Quia non fuisset illi otium scribendi hæc qualiacunque epigrammata, si salutandi officiis vacasset.

¶ Ad Somnum. LXXII.

[1] NÆvia sex [2] cyathis; septem Iustina bibatur;
Quinque Lycas; Lyde quatuor; Ida tribus.

1 Priscis moris fuit in compotationibus in honorem & gratiam absentis amicæ, amici vel Imperatoris haurire tot cyathos quot essent in amici, amicæve nomine literæ, quod vel aperte profitebantur, vel sodalibus ariolanda & conjectanda reliquerunt, ubi vel totidem poscerent cyathos, vel poculum quod tot cyathos caperet. vide epig. 51, lib. 8. epigr. 95, lib. 9. epig. 37, & 39, lib. 11. 2 Ex MSS. quibusdam sunt, qui *calathis* ponunt, ut & Virgilius dixit, *Vina novum fundam calathis Arvisia nectar*. Verum præfero τῷ *cyathis* nostro usitatius locis modo citatis.

Omnis

Omnis ab infuso numeretur amica Falerno ;
3 Et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

3 Et quoniam nihil valent numeri & invocatio ut adsint amicæ, tu somne veni. Et vel *eos* deridet qui potando, scortando, dormiendo inertem traducunt vitam. vel alludit ad poculum quod Mercurii nomine conceptum sumebatur in conviviis ultimum ad conciliandum somnum, cum tria essent apud Græcos sacra pocula; 1 Iovis Servatoris; 2 Boni Dæmonis; 3 Mercurii qui somni præses.

¶ Ad Fidentinum. LXXIII.

NOstris versibus esse te Poëtam
Fidentine, putas, cupisque credi?
1 Sic dentata sibi videtur Ægle,
Emptis 2 ossibus, 3 Indicoque cornu:
Sic, quæ nigrior est 4 cadente moro,
5 Cerussata sibi placet Lycoris.
6 Hac & tu ratione, qua poeta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

1 Emendo & adsciscendo aliena pro suis. 2 Dentibus ex osse vel ebore factitiis. 3 Elephantis belluæ indicæ cornu ut volunt Varro, Pausanias, Oppianus, &c. vel dente juxta Aristot. Plinium, Philostratum. supra epig. 9, lib. spect. num. 2. 4 Præmaturo. qui niger. 5 Candida & lita cerussa. ψιμυθίῳ. 6 Φενάκην, id est comam addititiam sumendo.

Ad Cæcilianum. LXXIV.

NUllus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
Uxorem gratis, Cæciliane, tuam;
Dum licuit: sed nunc positis custodibus, ingens
Turba fututorum est. 1 ingeniosus homo es.

1 *Vel Ironice.* id est fatuus, qui custodia arcta & zelotypia tua dentes exacueris amatoribus, qui prius quidem incustoditam negligebant, jam vero *Nescio quid, quod te ceperis esse, putant,* quia *Nitimur in vetitum, &c.* ut habet Ovidius 4 eleg. lib. 3 Amorum, unde sumptum est hoc epigr. *vel Ingeniosus*, qui hoc artificio uxoris pretium & desiderium excitasti quam nemo prius gratis, id est sine pretio tangere vellet.

Ad Paullam. LXXV.

MOEchus erat. poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce vir est. numquid Paulla negare potes?

Increbuit suspicio consuetudinis tuæ cum mœcho dum viveret prior maritus, postquam vero illo elato nupseris suspecto illi mœcho, fecisti suspicioni fidem, rem propemodum fassa. vide idem epigr. 22, lib. 6.

De Lino. LXXVI.

DImidium donare Lino, 1 quam credere totum,
Qui mavult; 2 mavult perdere dimidium.

1 Mutuum dare. 2 Æque enim utrunque non solvit, mutuum ac donatum; totum ac dimidium.

¶ Ad Flaccum. LXXVII.

O Mihi [1] curarum pretium non vile mearum,
Flacce, [2] Antenorei spes & alumne Laris:
[3] Pierios differ cantusque chorosque [4] sororum:
Æs dabit ex [4] istis nulla puella tibi.
Quid petis à [5] Phœbo? numos habet [6] area Minervæ:
[7] Hæc sapit; [8] hæc omneis fœnerat una deos.
[9] Quid possent hederæ Bacchi dare? [10] Palladis arbor
Inclinat [11] varias pondere nigra comas.
[12] Præter aquas Helicon & serta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane [13] sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
[14] Illic æra sonant: at circum [15] pulpita nostra
Et [16] steriles [17] cathedras, [18] basia sola crepant.

1 Curarum mearum levamen unicum & solatium. vel studii poetici quod mihi tecũ est commune, grande decus. 2 Urbis Patavii quam condidit Antenor. Fuit n. Val. Flaccus Argonauticõn auctor civis Patavinus. 3 Desine & desere poëticam, cum Musæ nullo sint in pretio. vel differ in aliud tempus, cum præsens postulet ut rem facias. Iuven. 7 Sat. Tit. Calpurn. 4. cel. Ovid. passim. & Quintil. dialog. 4 Novem. Mus. Rierid. 5 Cui laurus & laus nuda curæ. 6 Arcæ patronorum, quibus leges & causæ, quas dedit, quas docuit Minerva, numorum affatim dederunt. 7 Lucri enim bonum odorem sapere vera est hodie sapientia. alludit n. ad Avieni apologum in quo Palladem collaudat Iupiter, quod cæteris diis steriles ad gloriæ speciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegisset. ut mox num. 11. 8 Adeo dives est, ut cæteris diis mutuum det. Scriverio videtur pro *defœnerat* sumi. id est fœnore exhaurit, trucidatque. 9 Quis. n. usus corymborum & hederæ? 10 Oliva, cujus rami ubertate incurvantur. 11 Frondes varii coloris baccis onustas. 12 Studia hæc & opera poëtarum, quæ Helicone, Cirrha, Permessi de lympha, sacris Phœbo, Bromio & Musis atque hujusmodi bullatis sonant nugis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plausum & basia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenses causas agendas unde rem augeas ac ditescas. supra epig. 18. 13 Supra epig. 4, num. 2. Alii *sed perinane sophos.* 14 Pern essi de unda? omnino reponendum monet Scriverius. In foro numeratur patronis. 15 Editiora loca ante scenam, è quibus recitabantur poëmata. 16 Nullum fructum afferentes. 17 Auditorii subsellia. Lipsius interpretatur *sellas.* vel Metaphora est à cathedris qua Rhetores sedebant. Iuven. 7 Sat. *Pœnituit multos vana sterilisque cathedræ.* 18 Supra epigr. 4, num. 1.

De Charino. LXXVIII.

[1] PUlchre valet Charinus, & tamen pallet.
Parce bibit Charinus, & tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, & tamen pallet.
[2] Sole utitur Charinus, & tamen pallet.

1 Nil non facere Charinum quo coloretur: pallere tamen. *Vel*, cum rite omnia experiatur quæ ad colorem inducendum faciant, cum tamen λεύχων fit, non mirum esse, si palleat. 2 Insolatione utitur, quæ veteribus in usu, ut ad solem uncti cutim redderent nitidiorem. Pers. 4 Sat. *Si unctus cesses & figas in cute solem.*

3 *Tingit*

3 *Tingit cutem Charinus, & tamen pallet.*
Cunnum Charinus lingit, & tamen pallet.

3 Fuco, purpurissa.

¶ De Festo. LXXIX.

1 *INdignas premeret pestis cum tabida fauces,*
Inque suos vultus serperet atra lues:
2 *Siccis ipse genis flentes hortatus amicos*
3 *Decrevit Stygios Festus adire lacus.*
4 *Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,*
5 *Aut torsit lenta tristia fata fame.*
6 *Sanctam Romana vitam sed morte peregit,*
Dimisitque animam 7 nobiliore via.
8 *Hanc mortem fatis magni præferre Catonis*
Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

1 Festus immedicabili mentagra correptus - 2 - Oculis non lacrymantibus & firmo pectore - 3 - Relinquendæ vitæ certus - 4 - Non polluit veneno, quo sublati efferuntur nigri - 5 - Non torsit inedia voluntaria - 6 - Sed vulnere facto emisit animam, pulchro mortis genere & Romanis solenni, Lucretiæ, Scipioni, Catoni, Bruto, &c. 7 Honesta & ampla porta, non qua fœda illa fœtidaque pestis fauces obstruxerat. Lectio genuina & emphatica e MSS. variis restituta, loco τῦ *rogo*, sic Lucanus lib. 3. *nullius vita perempti Est tanta dimissa via*, & Græcum illud πολλαὶ πρὸς θάνατον ὁδοί. Et Cato, *Altius inseruit digitos, quà spiritus ingens Exiret, magnum dextera fecit iter.* & epigr. 92, lib. 11. *Debuerant alia fata venire via.* 8 Hic itaque non fugit è vita, Cæsaris odio, quod fecit Cato ille Vticensis, ne subire vultum tyranni cogeretur, ut ipse dicebat. supra epigr. 9, num. 3.

Ad Attalum. LXXX.

*SEmper * agis caussas, & res * agis, Attale, semper:*
Est, non est quod agas, Attale, semper agis.
Si res, & caussæ desunt, agis Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, 2 agas animam.

* Epigrammatis hujus, quo Attalum πολυπράγμονα deridet, lusus est in varia significatione τῦ ago. vide Antholog. lib. 2. epig. εἰς πολυτεχνῆς. 2 Moriaris.

Ad Canum. LXXXI.

SPortula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
Occidit, puto, te Cane, quod una fuit.

Impudentem avaritiam eorum qui sportulis inhiant plurimis, notat sub nomine Cani qui in tantum sportularum helluo & latus erat, ut etiam gravi & mortifero laborans morbo sportulis vacaret, doloreque concepto quod unicam tantum acceperat, mortuus esset.

Ad Sosibianum. LXXXII.

EServa scis te genitum, blandeque fateris;
Cum dicis dominum (Sosibiane) patrem.

Cum patrem appellas dominum (quod ingenui faciebant honoris causa) tu natalium vitii tibi conscius, per blanditias illas fateris te esse hybridam, natum scilicet è serva & libero. vide Animadv. Cl. Scriverii.

De Regulo. LXXXIII.

[1] HÆc, quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet [2] absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque;
Victa est pondere cum suo repente;
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
[3] Tantæ Regule post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

1 Ejusdem argumenti & artificii cum epig. 12. supra quod vide.
2 Crimine absoluta, quæ innoxio lapsu caduca supersederat domini capite immerentis.
3 Vide n. 12, epigr. 13. Ianus Rutgersius *Tuta* scribendum putat, postquam evasisset Regulus. var. lect. lib. 6, cap. 11.

De Manneja. LXXXIV.

OS & labra tibi lingit, Manneja, catellus:
Non miror, [1] merdas si licet esse cani.

1 Quæ tetro odore non superant *artificis sui oris halitum.* Iuven. Sat. 10, ℣. 238.

De Quirinali. LXXXV.

VXorem habendam non putat Quirinalis,
Cum vult habere filios: & invenit
Quo possit isto more, futuit ancillas,
[1] Domumque, & [1] agros implet [2] equitibus vernis.
[3] Pater familiæ verus est Quirinalis.

1 Vrbanis se miscens & villicis suis ancillis.
2 Hybridis, à patre, ingenuis: à matre, servis. supra epigr. 41, num. 1. *Antiub.* sic Iuven. 9 Sat. *agebas Vernam equitem.*
3 Vere enim auget familiam; quæ servorum est.

* De Mario. LXXXVI.

VEnderet excultos colles cum præco [1] facetus,
Atque suburbani jugera pulcra soli:
Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere: nil debet; fœnerat imo magis.
Quæ ratio est igitur? [2] servos ubi perdidit omnes,
Et pecus & fructus: non amat inde locum.

* MS. Bodl. de præcone.
1 Qui dum voluit officiosus & facetus videri in excusatione Marii fundum vendentis, simplicieter ne dicam stupide agros vituperavit quos laudasse sui fuerat muneris.
2 Pestilens est locus, in quo perdidit ser. MS. quidam. *servos ibi perdidit omnes.*

3 Quis

3 *Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet*
Omnia? sic Mario 4 *noxius hæret ager.*

3 Quis licitaretur, aut emeret? 4 Pestilens, vel in damnum Marii, qui vendere cupiebat.

¶ De Novio * Microspico. LXXXVII.

MS. Bodl. *De Novio Vicino.* * Vox hybrida ex μικρὸς & *specio* quod rarus appareret. alii legunt *Micropsopo*. alii *Micropsycho*, id est parvi & abjecti animi avaro.

Vicinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestris.
Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodale?
Tam longe est mihi, quam 1 *Terentianus,*
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quisquam est tam prope, tam proculque nobis.
Migrandum est mihi 2 *longius, vel illi.*
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.

1 Præfectus Ægypti, in qua, Æthiopiam versus, urbs Syene *umbras nusquã flectens* solstitio æstivo. 2 Neque enim tam prope videre fas est.

Ad Fesceniam. LXXXVIII.

Ne gravis hesterno fragres, Fescenia, vino,
1 *Pastillos Cosmi luxuriosa voras.*
2 *Ista linunt dentes jentacula: sed nihil 3 obstat,*
4 *Extremo ructus cum venit à barathro.*
Quid quod olet gravius mistum 5 *diapasmate* 6 *virus,*
Atque 7 *duplex animæ longius exit odor?*
Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta
Iam tollas, & 8 *sis ebria simpliciter.*

1 Trochiscos ex aromatibus & pulvisculis odoratis à cosmo myropola confectos. *lozenges or trochiskes.* 2 Isti pastilli tibi jejunæ sumpti. 3 Alii *obstant*. scilicet pastilli. 4 Oris fœtorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequaquam. 5 Medicamento illo cui immiscentur, odores à διαπάσσω conspergo. 6 Gravis anima, halitus gravis. 7 Hesterni vini & diapasmatis. 8 Vinum potius oleas, quam fœtorem spiritus medicamentis sumptis augeas. Vide epigr. 42, lib. 3, n. 3. & epigr. 7, lib. 6, num. 4.

* Ad Alcimum. LXXXIX.

* MS. Bodl. Epitaphiũ Alcimi pueri.

Alcime, quem 1 *raptum domino* 2 *crescentibus annis*
3 *Labicana* 4 *levi cespite velat humus:*

1 Puer hic videtur fuisse Martialis. 2 Iam adolescentem. 3 In via Labicana, quæ à porta Esquilina ducit ad Labicum Italiæ pagum. 4 Non magnifico tumulo, vel respicit precationis & inscriptionis formulam. S. T. T. L. h. e. *Sit tibi terra levis.* de cujus ratione vide quæ adnotavi ad ult. vers. Hippolyti Senecæ.

Accipe

5 Non obeliscos & pyramidas, non statuas quæ columnis è saxo Ægyptio innixæ pendere & nutare videantur. vide epig. 1. Spect. num. 11.

Accipe 5 non Phario nutantia pondera saxo,
6 Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles 7 buxos, & opacas palmitis umbras,
Quaque virent lacrymis 8 humida prata meis.
Accipe care puer nostri monumenta 9 laboris:
Hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
Cum mihi supremos 10 Lachesis perneverit annos:
Non aliter cineres mando jacere meos.

6 *Consumet ferrum lapidemque vetustas*, &c. Ovid. 4 de Ponto. & Iuven. Sat. 10. *data sunt ipsis quoque fata sepulchris.* 7 Buxetum, hypampelon, viridarium: flores pratenses. tumulis namque moris erat virentes inferere arbores, *Spirantesque crocos & florum perpetuum Ver.* 8 Bodlejan. & Scriverius roscida. 9 In cippo excolendo, & hoc carmine. 10 E Parcis una. id est ubi fata absolverint pensum vitæ meæ.

Ad Cinnam. XC.

1 Quod audiente vulgo profari licet.
2 Vitium affectatæ taciturnitatis. Natum a. videtur hoc epigr. è

GArris in aurem semper omnibus, Cinna;
Garris & illud, 1 teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi 2 morbus,
Vt sæpe in aurem, Cinna, 3 Cæsarem laudes?

joco Scauri quo Iunium Othonem Rhetorem tecto & suspicioso dicendi genere usum taxavit, inquiens, acta illum in aurem alterius legere, quæ publica quidem sunt, vulgoque legi oportet. Raderus clancularie obtrectationis vitium innui vult. 3 Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

Ad Bassam tribadem. XCI.

1 Casta, ut Lucretia absente viro.
* Τρίβας, ὀλισβοις operata.
2 Ænigma dignum Thebano monstro, id est Sphinge. Vel, Ænigma, cui solvendo opus est Oedipo Thebano.

QVod nunquam maribus junctam te, Bassa, videbam,
Quodque tibi mœchum fabula nulla dabat:
Omne sed officium circa te semper obibat
Turba tui sexus, non adeunte viro:
Esse videbaris, fateor, 1 Lucretia nobis:
At tu (pro facinus!) Bassa, * fututor eras.
Inter se geminos audes committere cunnos,
* Mentiturque virum prodigiosa Venus.
Commenta es 2 dignum Thebano ænigmate monstrum:
* Hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

Ad Lælium. XCII.

C*Vm tua non edas, carpis mea carmina, Læli,*
Carpere vel noli nostra, [1] *vel ede tua.*

1 Vt sint quæ ego vicissim carpam. videbis ῥᾴδιον esse μωμεῖσθαι ἢ μιμεῖσθαι, & quam sit *facilis rigidæ censura cachinni.*

Ad Mamurianum. XCIII.

S*Æpe mihi queritur non siccis* [1] *Cestus ocellis,*
Tangi se [2] *digito, Mamuriane, tuo.*
Non opus est [2] *digito: totum tibi Ceston habeto,*
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
[3] *Nec curtus Chiones, Antiopesve calix:*
[4] *Cerea si pendet lumbis, &* * *trita lacerna,*
[5] *Dimidiasque nates Gallica palla tegit;*
Pasceris & nigræ solo nidore culinæ,
Et bibis immundam cum cane pronus aquam:
Non culum [6] *(neque enim est culus qui non cacat olim;)*
Sed fodiam digito [7] *qui superest oculum,*
Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum.
[8] *Denique pædica, Mamuriane, satur.*

1 Puer Poëtæ. 2 Digito obscœno per obscœna ipsum ad stuprum pelliciente, & se paratum pædiconem ostentante. 3 Si nec ad bibendum tibi sit ruptus calix, vel quali utuntur Chione, Antiope, cæteræq; meretrices etiam ad obscœnas lotiones. l. 2, epigr. 50.

4 Decolor, non candida, à tritura flavescens: *vel*, sebo & sudore quasi incerata. * Grut. *scripta lacerna.* I. Rutgers. *scruta lacerna.* propius MS. Bodleian. *stricta lacerna.* Sed retineamus, quæ edita est, probam & nostro familiarem. 5 οἱ δὲ Κίλλαι ἀντὶ χιτώνων χισῦς χελιδονίους φέρουσι μέχρι αἰδοίων καὶ γλουτῶν. Strabo. 6 Supra num. 2. huic lectioni consentiunt MS. Bodlejanus & P. Scriverii editio. 7 Luscum innuit Mamurianum & παρονομάζει. Vide lib. 3, epig. 92. quæ minandi formula, *Oculos ego tibi effodiam.* Plauto solennis. 8 Non ægre ferrem. *Atqui si id faceres satur tacerem.* Catull. epigr. 21. unde desumptum videtur hoc epigr.

De Aquino. XCIV.

[1] F*Abricio junctus fido requiescit* [1] *Aquinus,*
[2] *Qui prior Elysias gaudet* [3] *adisse domos.*
[4] *Ara duplex primi testatur munera pili:*
[5] *Plus tamen est, titulo quod breviore legis.*
Functus uterque sacro laudata fœdere vita,
Famaque quod raro novit, amicus erat.

1 De his Polybius. 2 Qui lætior mortem obiit quod sibi superstes foret amicus. vide supra ep. 37. 3 Scriverius Abisse. 4 Simul vel prope sepultis gemina excitata ara & inscripta testatur fuisse eos *primipilares.* - 5 - Hoc tamen (quem docet inscriptio) honore & ille major qui paucioribus inscribitur literis, fuisse & *amicos.* MSS. aliquot, *Inscriptum est titulo, quod breviore leges.* Bodl. *Inscriptum titulo quod breviore legis.*

Ad Æglen fellatricem. XCV.

Cantasti male, dum fututa es, Ægle.
Iam cantas bene; basianda non es.

Quæ olim male cantasti, dum, &c. jam diceris bene cantare ab iis qui te sub vocis specie ad fellandum vocant. Quia impuri oris μύζεις.

Ad * Helium. XCVI.

Qvod clamas semper, quod agentibus obstrepis
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas. (Heli,

* Pessimum rabulam obstrepero clamore se aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adscivisset, propter importunitatem aliquis placaret objecta trifauci huic Cerbero pretii offa ut taceret. potest & intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demosthenis argentanginam.

Ad Scazontem, de fellatore. XCVII.

*Si non [1] molestum est, teque non piget, * Scazon,*
Nostro, rogamus, pauca verba [2] Materno
Dicas in aurem, sic, ut audiat solus.
[3] Amator ille tristium lacernarum,
[4] Et Baticatus, atque [5] leucophaatus,
[6] Qui coccinatos non putat viros esse,
[7] Amethystinasque mulierum vocat vestes;
[5] Nativa laudat; [8] habeat & licet semper
Fuscos colores; [9] Galbanos habet mores.
Rogabit, unde suspicer virum mollem.
Vna lavamur: [10] adspicit nihil sursum;
Sed spectat oculis [11] devorantibus draucos:
[12] Nec otiosis mentulas videt labris.
Quaris quis hic sit? [13] excidit mihi nomen.

* Alloquitur versum suum qui cætera iambicus, nisi quod in quinta sede habet iambum, & in ultima iambū mutat Spondæo. Claudicare itaque videtur; unde & nomen à σκάζω. 1 Tibi claudicanti. 2 Amico cui mittit hoc ep. vide lib. 10, epigr. 37. vel ipsi forte cinædo cujus etsi hic eum nominasset, argutissime mox fingit sibi excidisse nomen. infra num. 13. 3 Qui gestat laudatque pullas vestes. 4 Ipse Hispano indutus colore, quem, juxta Boetim, rutilum & fuscum oves habent nativum. l. 14, ep. 133. 5 Veste indutus coloris è λευκῷ albo & φαιῷ subnigro misti. *gray.* 6 Qui vestibus usos cocco tinctis (Angl. *scarlet.*) putat esse molles & parum viros. 7 Dicitque purpureas seu violaceas à colore lapidis Amethysti, ep. 154, l. 14. mulierum esse vestes, non virorum. 8 Etsi viriles gestet vestes, muliebres habet mores & molles. 9 Subalbos seu herbacei colores, χλωρὸς, à flore galbani ferulæ è Syria. vel molles instar Galbæ Imp. effœminati. 10 Despectat inguina. ep. 64, l. 11. 11 Pascentibus se & delectantibus. epigr. 60, l. 9, num. 4. 12 Labris undantibus & præ desiderio saliva fluentibus. Iuv. Sat. 9, ℣. 35. *spumante labello.* 13 Argute fingit, vel se esse oblitum ejus nominis, quem tamen supra nominarit. *vel*, sibi imprudenti excidisse in hoc epigr. nomen ipsius, sive ille Maternus fuerit, sive Fuscus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus *Fuscinos, Galbanos, seu Coccinatos.* Vide Lips. l. 1. Epist. quæst. 5. luditque in ambiguitate τῶ *Excidit.*

Ad

Ad Nævolum Caussidicum. XCVIII.

[1] *Cum clamant omnes, loqueris tu, Nævole, semper,*
Et te patronum, caussidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Nævole, [2] *dic aliquid.*

1 Alia lect. *Dum cl. o. h tunc Na. tantum.* vide ep. 38, lib. 6. *Iam clamor centumque Viri.*

2 Qui te ostentare soles, cæteris interstrependo, ac si haberes quod diceres: ecce, jam silentio facto, ostende quam disertus sis patronus. At nunc piscis & sana Seriphia es, nec gru quidem habes quod dicas.

Ad Flaccum. XCIX.

[1] *Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat,*
Sed nil patrono porrigit, hæc [2] *chiragra est.*

1 Podagra detenti ut plurimum litigiosi, queruli, loquaces sunt, & quia pedibus uti non licet, lingua strenui sunt, mala multa animo versantes. 2 Alii *cheragra.* ut constet versus, quod & fieri potest extrita alterutra diphthongi vocali. Iocatur autem avaritiam Diodori à Chiragra, quæ manus contrahit, profectam, licet *illi nec justa chiragra Contudit articulos.* Horat. 2 Serm.

Ad Calenum avarum. C.

[1] *Non plenum modo vicies habebas:*
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi [2] *centies amici.*
Audit vota Deus, precesque nostras;
Atque [3] *intra, puto, septimas Calendas*
[4] *Mortes hoc tibi* [4] *quatuor dederunt.*
At tu sic [5] *quasi non foret relictum,*
Sed raptum tibi centies, abisti
[6] *In tantam miser esuritionem;*
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ [7] *semel apparas in anno,*
[8] *Nigræ* [8] *sordibus explices monetæ;*
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi [9] *plumbeâ selibrâ.*

1 Non omnino vicies centena millia sestertiûm, nostræ monetæ 15625 lib.
2 Nostræ monetæ 78125 lib.
3 Intra septem menses.
4 Hereditates ex 4 amicis mortuis.
5 Quasi tibi ablatæ potius & amissæ fuissent 78125. l. quam relictæ & legatæ. Ramires. legit, *Sed partum.* ut lib. 10, epig. 47, *non parta labore, sed relicta.* nec persuadet.
6 In avaritiam tam sordidam & famelicam. 7 Solis natalibus.
8 Ærea moneta seu plumbea, cujus contrectatione sordent manus. simul & sordes Caleni taxat qui ad 7 veteres amicos excipiendos non excedebat sumptum ejus summulæ quæ nigra venit moneta, quod & vilissimarum rerum pretium est, ut apparet ex adjecta *selibra plumbea.* 9 Pessimæ notæ. Id est æneæ monetæ duobus terunciis, vel etiam plumbeæ, namque & quadrantes plumbei Romanis quondam in usu.

Quid

10 Millies centena millia H. S. id est 781250. lib.

Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi [10] *millies, Calene.*
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. CI.

Puella sibi visa, quod viverent pater & mater cum nutriciis, quos etiam patres & matres (pro more) appellabat. vel quo junior videri possit seniores se interdum coævas, imo & juniores salutavit appellavitque mammarum & tatarum, patrum scilicet matrumque prænomine, cum ipsa jam vetula esset, ipsorumque abavia videri posset.

MAmmas, atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

De Demetrio. CII.

1 Ille servus meus amanuensis & librarius.
2 Mihi domino ejus. vel, ipsi Demetrio felix, ut quæ exscribendo mea carmina sibi laudem & notitiam apud Cæs. consecuta sit.
3 Tito & Domitiano.

[1] *ILla manus quondam studiorum fida meorum,*
Et felix [2] *domino, notaque* [3] *Cæsaribus,*
[4] *Destituit primos virides Demetrius annos:*
[5] *Quarta tribus lustris addita messis erat.*
[6] *Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,*
[7] *Vreret implicitum cum scelerata* [7] *lues,*
Cavimus; & domini jus omne remisimus agro:
Munere dignus erat convaluisse meo.
[8] *Sensit deficiens sua præmia, meque* [9] *patronum*
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

4 Obiit florenti jam ætate & viridi. 5 Novemdecim natus annos. 6 Ne tamen non liber moreretur, cavimus *vve provided.* 7 Febris quæ πυρετός, sive illa fuerit mentagra, quæ supra epigr. 79. 8 Moriens agnovit beneficium meum quo eum ex merito suo liberum esse pronunciaveram. 9 Sic, n. liberti eum, à quo manumissi sunt, appellare soliti.

Ad Lycorim. CIII.

Pictor qui pinxit Venerem tuam Lycori blanditus est Minervæ Veneris quondam de pulchritudine æmulæ, adeo deformem pinxit. *vel*, puto, id est ut videtur; pictor est Minervæ, cui similior imago tua Lycori quam Veneri. Pictoris insuper in Minervæ clientela sunt. hinc acumen epigr. 41, lib. 5.

QVi pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus, puto; pictor est Minervæ.

Ad Scævolam. CIV.

1 Ejusdem argumenti est hoc cum epig. C. quod vide.

[1] *SI dederint superi decies mihi millia centum;*
Dicebas nondum, Scævola, * *factus eques:*

* Alii *non justus*, id est non plenum & justum assequutus censum equitis, qui quadringenta sestert. id est nostræ monetæ, 3125. lib.

Qualiter

Qualiter ô vivam, quam large, quamque beate!
Riserunt [2] *faciles & tribuere dei.*
Sordidior multo post hoc toga; penula pejor:
Calceus est sarta terque quaterque cute:
[3] *Deque decem plures semper servantur olivæ;*
[3] *Explicat & cœnas unica mensa duas;*
Et [4] *Vejentani bibitur fæx crassa rubelli;*
Asse cicer tepidum constat, & [5] *asse Venus.*
[6] *In jus, ô* [7] *fallax atque* [8] *inficiator, eamus:*
Aut [9] *vive, aut decies, Scævola,* [10] *redde Deis.*

2 *O faciles dare prava deos!* 3 E 10 olivis major pars reservatur in proximâ cœnam. Vide Iuven. Sat. 14, ỳ. 127. 4 Fæculentum & turbidum vinum à Vejentibus in Italia. 5 Illi plebeja contento. 6 E formula vocandi in jus. 7 Qui vovisti te laute victurum si, &c. 8 Qui sordide vivendo non agnoscit se ex voto accepisse quod accepit. 9 Laute, genialiter. vide epigr. 16. supra num. 4. 10 Quando iis non uteris. *vel*, ut liberius vivas, quod prius fecisti.

De spectaculo. CV.

[1] *Picto quod juga* [2] *delicata collo*
Pardus sustinet, [3] *improbæque* [4] *tigres*
[5] *Indulgent patientiam flagello:*
Mordent aurea quod lupata cervi,
Quod frenis [6] *Libyci domantur* [6] *ursi,*
Et [7] *quantum Calydon tulisse fertur,*
Paret [8] *purpureis aper capistris:*
Turpes [9] *essedа quod trahunt bisontes,*
Et [10] *molles dare jussa quod choreas*
Nigro bellua nil negat magistro;
Quis spectacula non putet deorum?
* *Hæc transit tamen, ut minora, quisquis*
Venatus humiles videt leonum,
[11] *Quos velox leporum timor fatigat.*
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare, perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;

1 Pardi. n. & pantheræ variegati & maculosi. 2 Mollia, purpurea, serica, ut mox n. 8. 3 Feroces, rabidæ. *vel*, quod nemini probabile erat passuras tigres. 4 Vide ep. 18, lib. spect. 5 Patiuntur flagra. 6 Vide Lipsium Elect. 2. cap. 4. contendentem leones à Romanis tum rudibus obvia notaque voce dictos fuisse *Libycos Ursos*: ut & elephantem, *bovem Lucam*; Struthionem, *passerem marinum*. contra quem ex Plinii autoritate, lib. 8, cap. 36, & 58. docte differentem, cum alii plurimi autores, tum hic facit locus, ubi inductione cæterarum ferarum, inter quos & ursorum, ascenditur distincte ad leones.
7 Vide ep. 15, lib. spect. num. 1. 8 Supra num. 2. 9 Currus Britannicos. 10 Quod Elephantus saltans paret rectori suo ex Æthiopia. epigr. 77, lib. 6. * Hæc tamen omnia superat leporum lusus per rictus leonum. 11 Supra epigr. 7, 15, 23, 45, 49, 52, 61.

11 Vide argumentum hujus epigr. supra ep. 15. hujus lib. & ep. 17, lib. spect.

Mollem frangere dum pudet rapinam :
Stratis cum modo venerint juvencis.
12 *Hac clementia non paratur arte,*
Sed norunt cui serviunt leones.

Ad Ovidium. CVI.

1 Quiulte Ovidi. ad quem alibi sæpe.
2 Vinum ex agro meo Nomentano, ubi vetustate decoctum maturuerit, videri potest exuisse nomen patrium (recens n. vinum Nomentanum audiebat durum & insuave) atque naturam austeram, cum vinis vel optimis contendere, & Optimianum dici, vel Falerunm vel aliud quodcunque addito amphoræ titulo commendatur. 3 Metonym. cadus seu amphora vetusta. vide supra epigr. 40, num. 1.

IN Nomentanis, [1] Ovidi, [2] quod nascitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum,
Exuit annosa mores nomenque senecta :
Et quicquid voluit, testa vocatur 3 anus.

Ad Rufum. CVII.

1 Parce bibebat Rufus idque dilutum. unde conjiciens Poëta expectasse illum amicam, atque adeo veritum ne immodico Lyæi veneto extingueretur Veneris ignis, quærit an Nævia (quæ illi semper in ore, supra epigr. 69.) noctem promisisset, ex suspiriis illius & silentio negasse autumans, ad largiorem potationem invitat, utpote majora pocula & merum quæ curas dissipet repulsæque molestiam obruat, ex præcepto Ovidii 2 Remed. *plurima sumas, Vt stupeant multo corda soluta mero.*
2 Duodecimam partem sextarii, supra 28, num. 2. 3 *Lenis alit flammas.*
4 Triens est tertia sextarii pars quatuor cyathos seu uncias continens.
5 Alii *dolorem.* vincas scilicet desiderium vino. 6 Tibi soli cubandum in vacuo toro. sume itaque somni poculum, postquam amica non veniet. supra epigr. 72.

[1] INterponis aquam subinde, Rufe,
Et si cogeris à sodale, raram
Diluti bibis [2] unciam Falerni.
Numquid pollicita est tibi beatam
Noctem Nævia, 3 sobriasque mavis
Certa nequitias fututionis ?
Suspiras, retices, gemis : negavit.
Crebro ergo bibas licet 4 trientes,
Et durum jugules mero 5 pudorem.
Quid parcis tibi Rufe ? 6 dormiendum est.

¶ Ad Lucium Iulium. CVIII.

1 Epicum & perpetuũ carmen.
2 Agros & pecunias, quo Musis vacem, non de lodice paranda solicitus. 3 Locupletavit Cilnius Mæcenas Virgilium, Horatium, &c.

SÆpe mihi dicis, Luci clarissime Iuli,
Scribe aliquid [1] magnum : desidiosus homo es.
[2] Ocia da nobis : sed [2] qualia fecerat olim
3 Mæcenas Flacco, Virgilioque suo :

Condere

Condere victuras tentem per secula [4] *curas,*
Et nomen [5] *flammis eripuisse meum.*
[6] *In steriles campos nolunt juga ferre juvenci :*
[7] *Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.*

4 Carmina. alii leg. *chartas*.
5 Vt ultra rogos & cineres superstit.

6 Musæ non libenter arant litus, non amant studia, *Præmia si tollas*.
7 Opimum quidem solum versare fatigat agricolam, sed amplissimæ segetis spes alit. non minus magni operis Poëtam fructus & præmii spes.

¶ Ad Gallum. CIX.

[1] *Est tibi, sitque precor, multos crescatq; per annos*
Pulchra quidem, verum Transtiberina domus.
At [2] *mea Vipsanas spectant cœnacula laurus ;*
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem :
[3] *Es tanti, vel si longius illa foret.*
Sed [4] *tibi non multum est, unum si præsto togatum:*
Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
[5] *Ipse salutabo decima vel serius hora :*
Mane tibi pro me dicat avere liber.

1 Geminum huic erat. 72 epigr. supra.
2 Scalis habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipsani Agrippæ lauris opacam.
3 Et ejus quidem pretii ac meriti es ut tibi hoc officium præstem, etiamsi ulterius sit migrandum. 4 Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente multis qui te comitantur addito : multum mihi hæc qualiacunque scribenti detereretur ocii, si salutandi officio vacarem. supra epigr. 71. num. 11. & epigr. 25, lib. 11. 5 Ipse te veniam salutatum inter cœnandum, vel à cœna ; interim pro me salutatorem matutinum capias hunc libellum.

¶ De Catella Publii. CX.

Et pictura ejusdem.

[1] *Issa est* [3] *passere* [2] *nequior* [3] *Catulli.*
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
[4] *Sentit tristitiamque gaudiumque.*
[5] *Collo nixa cubat, capitque somnos,*
Vt [6] *suspiria nulla sentiantur.*
Et desiderio coacta [7] *ventris,*
[8] *Gutta pallia non fefellit ulla :*
Sed blando pede suscitat, toroque

1 Nomen catellæ Publii.
2 Lascivior.
3 Lesbiæ pass. cujus nequitiam & mortem canit Catullus.
4 Sentit hos affectus in Domino, atque illi tristi condolet, hilari lascivia congratulatur.
5 Collo Domini seu gremio innixa dormit. Fr. Modius legit ex codice Welsdneri *nexa*. epist. 33.
6 Respirationes. 7 Ejiciendi. 8 Præstitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit stragula.

9 Alvi seu vesicæ onere lev. alii legunt. *lavari.* *Depont rogat, & monet* 9 *levari.*
Casta tantus inest pudor catellæ:
Ignorat Venerem: nec invenimus
10 *Catachresis.* *Dignum tam tenera* 10 *virum puella.*
11 Vt mortuæ superstit memoria, curavit Publius illam pingi. 11 *Hanc ne lux rapiat suprema totam,*
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam similem videbis Issam,
Vt sit tam similis sibi nec 12 *ipsa.*
12 Fr. Modius ex ejusdem Weidneri libro reponit, *Issa.* Confirmat Ia. Rutgersius, lib. 6. var. lect. cap. 11. *Issam denique pone cum tabella:*
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

Ad Velocem. CXI.

E virtutibus epigrammatis altera est Brevitas. hanc in Martiale cum essent qui carperent, respondet nescio cui Veloci Poëtæ brevia sua epigrammata esse potiora illius nullis.

SCribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

¶ Ad Regulum. CXII.

Ne munera mittas supervacanea, ut fœminæ arma, rustico libros &c. præcipit Seneca. Hic Poeta (missis ad Regul. epigrammaton libro & thuris forte libra) muneribus pompam addit convenientia munerum cum ejus cui dantur eruditione & pietate. sed de hoc Regulo vide Plin. epist. ult. lib. 2. & lib. 6, epist. 2.

CVm tibi sit sophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipsa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priscum. CXIII.

Te prius mihi non notum pro munifico patrono & claro viro honorifice salutabam: postquam vero mihi innotueris, familiarius te appello & mero nomine saluto. epigr. 68, lib. 2.

CVm te non nossem, dominum regemque vocabam:
Cum bene te novi, jam mihi Priscus eris.

Ad Lectorem. CXIV.

1 QVæcunque lusi juvenis & puer quondam,
2 *Apinasque nostras, quas nec ipsa jam novi* 3.

1 Epigrammata quæ mihi olim puero exciderunt, venalia sunt apud Q. Poll. Valer. 2 Nugamenta carminum. Apinas autem ut & Tricas Apuliæ oppidula fuisse vilia scribit Plinius lib. 3, cap. 11. à Diomede tantam per ignominiam eversa ut in proverbii ludibrium abierint. Cum vero Græce dicantur ἀφάνη, unde & *Affania*, cur non ab ἀφάνης ducamus, ut & Tricas à τείχης?

3 *Malè*

3 *Male collocare si bonas voles horas,*
4 *Et invidebis ocio tuo lector:*
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem 5 perire non licet meis nugis.

3 Modesta extenuatio. 4 Nec fines ocium abire sine malo. 5 Exscribi enim facit, venditque.

Ad Faustinum. CXV.

1 *Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos*
Fænius, & breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hic natæ cineres, nomenque sacravit,
Quod legis Antullæ, 2 dignior ipse legi.
Et Stygias æquum fuerat patrem isse sub 3 umbras:
Sed quia non licuit; vivit, ut ossa colat.

1 Faustine Telesphorus Fœnius vicinus tuus (forte in agro Tiburtino. vide epig. 57. lib. 4.) Diis manibus filiæ suæ Antullæ immatura morte præreptæ consecravit hunc agellum in quo cineres & ossa filiæ condidit. 2 Turbato mortalitatis ordine & fatis male judicantibus titulum filiæ pater tumulo inscripsit, quod officium ex naturæ ordine patri præstitisse filiam æquius fuerat. 3 In Anglicano esse testatur Iunius, *pater iret ut umbras.* Quid si, *iret ad umbras.* Ia. Rutgersius, *Ad Stygias æquum fuerat pater iret ut umbras.* P. Scriv. Scaligerum secutus, *Et Stygias æquum fuerat pater ire sub umbras.* ut sit Hellenismus, πατὴρ δίκαιος ἦν ἰέναι.

In Procillum. CXVI.

1 *Qusdam me cupit, invide Procille,*
* *Toto candidior puella cygno,*
Argento, nive, lilio, ligustro:
2 *Iam suspendia sæva 3 cogitabis:*
Sed quandam volo nocte nigriorem,
Formica, pice, graculo, cicada.
Si novi bene te Procille, 4 vives.

1 Procilli invidiam ludificatus, candido eum lætoque nuncio usque ad suspendium contristat, nigro mox tristique reficit & a suspendio revocat. * Alii *loto.* 2 Transpositus hic versus, qui in vulgatis lib. sextus est, in locum quarti, concinnior est. 3 Alii *cogitabas.* 4 Alii *vivis.*

De Antulla. CXVII.

MS. Bodl. *Epitaphiū Antullæ.*

1 *Hoc 2 nemus æterno cinerum 3 sacravit honore*
Fænius, & culti jugera pauca soli.
Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulchro:
4 *Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.*
5 *Si cupit hunc aliquis, moneo ne speret agellum:*
6 *Perpetuo dominis serviet iste suis.*

1 Ejusdem argumenti cum epig. CXV. 2 Agellum cum luco qui religionis causa sepulchris additus. 3 In usum & honorem sepulchri in æternum sacri. 4 Eodem monumento condebantur e more sanguine propinqui, conjuges, amici, &c. 5 Ne alienetur hic agellus. H. EXT. N. S. *hæredes externos ne sequatur.* 6 In æternum sacrabitur in usum familiaris sepulchri.

In Lupercum. CXVIII.

OCcurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum subinde dicis,
Cui [1] tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non est, quod puerum, Luperce, vexes,
Longum est, si velit ad [2] Pyrum venire,
Et 3 scalis habito tribus, sed altis.
Quod quaeris, propius petas licebit:
4 Argi nempe soles subire [4] letum.
5 Contra Caesaris est forum taberna,
6 Scriptis postibus hinc & inde totis,
Omnes ut cito perlegas Poetas.
Illinc me pete; 7 ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernae.
8 De primo dabit, alterove nido
9 Rasum pumice, purpuraque cultum
10 Denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? [11] sapis Luperce.

1 Mutuo.
2 Alii regionem urbis esse volunt, alii insigne aedium, alii leg. ad pilam. ut ep. 23, lib. 5.
3 In coenaculo, vel tertio tabulato, ut supra ep. 109, num. 2.
4 Tmesis Argiletum, supra ep. 4, num. 1. ab argilla, vel Argi letho, qui ibi ab Euandro caesus fertur.
5 E regione fori Iulii est taberna bibliopolae. 6 Postes, columnae, pilae bibliopolarum inscripta gerebant nomina librorum venalium. 7 Ne sit opus quaerere quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola. alii legi volunt me poscas Atrectum. id est ab Atrecto. 8 De summo forulo, capsa, seu armario. in primis a. vel summis nidis optimi recondebantur libri, in imis seu ultimis libri parvae aestimationis. 9 Supra epigr. 67, num. 12.
10 Quibus fere aequivalent 40 e nostris. Sed denarius erat duplex, vetus, qui 8 den. ob. c. novus, qui 7 den ob. 11 Ironice collaudat hominis sordes, cui pro vili habetur ingenium & labor Poetae.

Ad Caecilianum. CXIX.

CVi legisse satis non est epigrammata centum,
Nil illi satis est, Caeciliane, mali.

Per modestiam extenuat sua epigrammata, tanquam mala sint, simulque excusat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenaeum lib 3, cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἶσον τῷ μεγάλῳ κακῷ, numerum autem perfectum ponit 100, cum sint 119.

LIBER

LIBER II.

Martialis Deciano suo S.

[1] QVid nobis, inquis, cum epistola? parumve tibi præstamus, si legimus epigrammata? quid hîc porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? [2] Video quare tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. epigrammata Curione non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacunque pagina visum est, Epistolam faciunt. [3] Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. [4] Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula. [5] Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. [6] Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua, & quam longa epistola negotium fueras habiturus? Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi pervenient.

1 Hæc omnia usque ad *reclamant* ex persona Deciani, quem facit Poëta mirantem & reprehendentem quod epistolam Epigrammatis suis præfigat.
2 Tragœdi certe, si quid esset quod principem & populum vel monitos vel rogatos vellent, epistolam exhibebant, quam vocalissimus aliquis Curio, qui theatralis quasi præconis officio fungebatur, clara legebat voce. hoc fecerunt illi ex necessitate, quod iis in dramatico poëmate, quæ extra scenam & argumentum essent, loqui non liceret, hoc tibi ô Martialis in epigrammatis tuis non æque necesse est, quæ quasi epistolia sunt. 3 Noli indecore & absurde mimo inducere togam (qui gravitatis cultus est) id est epigrammati epistolam, poëmati orationem solutam. legitur &, *in toga saltanti inducere personam.* 4 Neque te putes epistola magis munitum adversus maledicos, quam si quis myrmillo contra retiarium ferula pro ense pugnaret. 5 Vt enim spectatores illiusmodi myrmillonis inconsideratam audaciam aversati reclamarent, ita inter alios & ego tuam hanc temeritatem epistola nullatenus efficaci te defende.e conantis. 6 *Respondet Martialis.* & sane perlongam scripturus eram epistolam: sed à te monitus consilium muto, neque lectorem longa epistola fatigabo.

Ad librum suum. I.

TErcentena quidem poteras epigrammata [1] ferre:
Sed quis te [2] ferret, perlegeretque, liber?
*At nunc [3] succincti quæ sunt bona * disce libelli.*

1 Capere.
2 Pati, tolerare.
3 Brevis libri commoda.

* MS. Bodl. *nosce.*

Hoc primum est, [4] *brevior quod mihi charta perit.*
[5] *Deinde, quod hæc una peraget librarius hora,*
Nec tantum nugis serviet ille meis.
Tertia res hæc est, quod si cui forte legêris,
Sis licet usque malus, non odiosus eris.
[6] *Te conviva leget misto quincunce: sed ante*
Incipiat positus quam tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus brevitate videris.
Hei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

4 Minus in sumo & perdo chartæ. modestie. 5 Librarius citius transscribet hæc, ut melioribus vacet exscribendis. 6 Inter pocula legêris, vide ep. 19, lib 10. & per legêris minori spacio quam vinum aqua calida, in quincunce quinque cyathorum capaci dilutum frigescat. *Hyperb.*

Ad Cæsarem Domitianum. II.

[1] *Creta dedit magnũ, majus dedit Africa nomen,*
Scipio quod victor, quodque Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
[2] *Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.*
[3] *Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:*
Quæ datur ex [4] *Dacis laurea, tota tua est.*

1 L. Metellus devicta Creta, Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia assecuti sunt cognomenta: Domitianus vero debellatis Cattis Dacisque nobilius meruit cognomen, Dacici scilicet & Germanici. illi n. singula, hic bina. Illi Creteuses pigros ventres & discinctos Afros, hic Germanos bellicosos. ἔζης Ἄρηος. 2 Domitianus juvenis admodum expeditionem suscepit in Germanias. Sueton. lib. 8, cap. 2. sed neque necessariam neque utilem. 3 Pater suus Vespasianus cum filio Tito de Hierosolymis triumphavit, tu de Cattis Dacisque solus. 4 Alii *Cattis.*

¶ Ad Sextum. III.

Sexte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Vere jactat se nihil debere qui non est solvendo. Debitoris. n. inopia excludit actionem.

In Amianum. IV.

[1] *O Quam blandus es, Amiane, matri!*
Quam blanda est tibi mater, Amiane!
Fratrem te vocat, & soror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non juvat hoc, [2] *quod estis, esse?*
Lusum creditis hoc, jocumque? non est.

1 Amianum incesti arguit, quod relictis nativis nominibus matrem hic sororem, filium illa fratrem appellet. quibus nominibus amatores & amicæ se mutuo vocent. vide Lips. Antiq. Lect. lib. 3. & epigr. 20, lib. 12. & epigr. 65, lib. 10. 2 Mater & filius.

Matrem,

Matrem, quæ cupit esse se sororem,
Nec matrem juvat esse, nec 3 sororem.

3 Sed amicam.

¶ Ad Decianum. V.

1 *NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,*
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed 2 duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passuum;
Quatuor hæc fiunt, cum rediturus eam.
Sæpe domi non es: cum sis quoque sæpe, negaris.
Vel tantum 3 caussis, vel 4 tibi sæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire:
Ut te non videam, quatuor ire piget.

1 Iurandi formula, ut, *ne vivam, dispeream.* 2 Intercapedo & spacium 2 mille passuum, qui 4 mihi fiunt redeunti, nec te convenienti. ep. 23, lib. 5. 3 Clientum causis. 4 Tuis studiis, vel balneis, cœnis, seu valetudini curandæ.

¶ Ad Severum. VI.

1 *I Nunc, edere me jube libellos.*
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas 2 ἐσχατοκόλλιον Severe,
Et longas trahis 3 oscitationes.
Hæc sunt, quæ relegente me solebas
4 Rapta exscribere, sed 5 Vitellianis.
Hæc sunt, singula quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc sunt, aut meliora si qua nescis.
6 Quid prodest mihi tam macer libellus,
Nullo crassior ut sit umbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
7 Nunquam deliciæ supiniores.
Lassus tam cito deficis viator,
Et cum currere debeas 8 Bovillas,
9 Inter-jungere quæris 10 ad Camœnas.
11 I nunc, edere me jube libellos.

1 Indignantis & exultantis formula Ironica, qua Severi deludit fastidiũ: prius quidem singula epigrammata collaudantis atque ut ederentur suadentis, collecta vero jam & edita cum fastidio drjicientis. 2 Τὸ ἐν ἐσχάτῳ κόλλον γεγραμμένον. imum chartæ scapum chartæ imæ adglutinatum. Ultimam autem libri partem subinde spectare impatientis est lectoris. 3 Lassitudinis & fastidii indicium est repandiculans oscitatio. 4 Alii *Raptim scribere.* 5 Pugillaribus luteis vitello ut creio illitis, quibus res lascivæ & elegantiores scribebantur. Alii à Vitellio nescio quo, inventore dictos volunt. ep. 8, & 9, l. 14. 6 Quorsum studui brevitati? frustra curavi ut liber tenuis esset nec umbilici (de quo ep. 67, l. 1.) crassitudinem excederet, si tamen tu delicatus & supinus lector triduum illi legendo insumas. 7 Alii, *Nusquam.* ut ep. 4, l. 1. *Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ,* &c. 8 Oppidum in via Aricina, non longe à Roma. 9 Male legitur *Iter jungere.* est n. *interjungere,* jugo solvere equos seu boves refectionis gratia. *est a. Allegoria.* brevem librum non uno decursu perlegis, verum in it luere hæres & pausam oscitans interponis. 10 Ad lucum & templum Camœnarum extra portam Appiam. sed vide Ph. Cluverii Italiam. lib. 3, cap. 4. 11 Epanalepsis Ironica, supra num. 1.

¶ In Attalum. VII.

1 Vide ep. 10, lib. 1.
2 πολυπράγμων, à bu, e body. ut lib. 1, epig. 80. multa agendo nihil agens. qui ut videatur aliquid esse in omnibus, nihil est in singulis.

Declamas [1] *belle; caussas agis, Attale, belle.*
Historias bellas, carmina bella facis.
Componis belle mimos; epigrammata belle;
Bellus grammaticus, bellus es astrologus.
Et belle cantas, & saltas, Attale, belle.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.
Vis dicam quid sis? magnus es [2] *ardelio.*

nusquam n. est, qui ubique est. Seneca epist. 2. Alii ab *ardore* & impetu multa tentantis, nihil prosequentis: Alii ab *ardeola* avi quæ in volatu multum movet, parum promovet. deductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus fuisse volunt. Vide epigr. Græca καφ. μβ.

Ad Lectorem. VIII.

1 Poeta per jocum & ut tentet lectoris cum ingenium tum candorem, epigrammatum suorum vitia, quasi à se amovens in librariorum negligentiam & errorem confert.

1 *SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,*
Sive obscura nimis, sive Latina parum:
Non meus est error; nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
2 *Quod si non illum, sed me peccasse putabis;*
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
3 *Ista tamen mala sunt.* 4 *quasi nos manifesta negemus;*
Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

2 Quod si meam hanc, quæ tamen vulgaris est authorum excusatio, non admiseris, neque ego te pro cordato & candido lectore habebo. *Jam sumus ergo pares.* 3 *Urget lector.* sed ipsa carmina mala sunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab autoris vitio. 4 Aperit se Poeta, & fatetur mala quidem esse hæc, sed & illos provocat ut meliora, si possint, scribant; sin minus, his utantur. hæc animo æquiore accipiant. epigr. 92, lib. 1. quin & se minatur censorem non minus in illos rigidum, si scripserint. Io. Rutgersius legit: *quo si manifesta negemus?*

De Nævia. IX.

Non desperandum quod non rescripserit Nævia;

SCripsi, rescripsit nil Nævia, non dabit ergo.
Sed puto, quod scripsi, legerat. ergo dabit.

sperandum potius quod meas legerit tabellas. ex præcepto Ovidii 1 de arte, unde & hoc sumpsit Mart. *Legerit, & nolit rescribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas. Quæ voluit legisse, volet rescribere lectis*, &c. unde & quidam habent, *Sed puto, quod scripsi, legerit.*

In

In Posthumum. X.

BAsia dimidio quod das mihi, Posthume, labro,
Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Non ego te superbum censeo aut minus humanum, quod me altero labro (ut epigr. 22. infra) vel levi basio (qui salutandi mos Romanis) excipis, contentus ero vel quarta osculi parte, imo beatus nulla. notatque Posthumi (quisquis ille fuerit) imputatam animam atque os impudicum ἐκ τοῦ τὰ αἰδοῖα λείχειν καὶ μύζειν.

Ad Rufum de Selio. XI.

* *QVod fronte Selium nubila vides, Rufe,*
Quod [1] ambulator porticum terit serus:
[2] *Lugubre quiddam quod tacet piger vultus;*
[3] *Quod pene terram tangit indecens nasus;*
Quod dextra pectus pulsat, & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris.
Vterque natus vivit, & precor [4] vivat.
Salva est & uxor, [5] sarcinaeque, servique:
Nihil colonus, villicusque decoxit.
*Mœroris igitur caussa qua? * domi cœnat.*

* Selii cœnipetæ mœstitiæ & luctus caussam esse domicoenium. 1 Mox ep. 14. 2 Quod mœsto vultu tacitus præ se ferat luctum. MS. Bodl. *languore quodam.* 3 Quod demisso sit vultu capiteque dejecto. 4 In avari Selii impendium. 5 Opus, nummi, *quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur quam funera.*

¶ In Posthumum. XII.

[1] *ESse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,*
Quodque tibi est nunquam non alienus odor?
Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper:
Posthume, [2] non bene olet, qui bene semper olet.

1 Animæ fœtorem & oris spurcitiem dissimulare voluit Post. diapasmatum & unguentorum accito odore. sub assiduo hujusmodi odore suspicatur Poëta latere ulcus, vomicam, aut teterius quippiam. supra epigr. 10. 2 *Accastor, mulier bene olet, ubi nihil olet.* Plaut. Mostell. vide epigr. 55, lib. 6.

Ad Sextum. XIII.

ET judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo, Sexte, creditori.

Præstat absque lite creditori solvere, ne unum subterfugiens in tres incidas. namque munere palpandus judex, (atque obiter corrupta taxat judicia) munus aliud tibi extorquebit patronus, & creditori tandem ex lege & sententia solvendum est.

Ad Paulinum de Selio. XIV.

1 *NIl intentatum Selius, nil linquit in ausum,*
Cœnandum quoties jam videt esse domi.
Currit 2 *ad Europen, & 3 te, Paulline,* 3 *tuosque*
Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
4 *Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,*
Si quid 5 *Phyllirides præstet, & Æsonides.*
Hincquoq; deceptus 6 *Memphitica templa frequentat.*
Assidet & 7 *cathedris* 8 *mæsta* 9 *juvenca tuis.*
Inde petit 10 *centum pendentia tecta columnis;*
Illinc 11 *Pompeii dona, nemusque duplex.*
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,
Nec 12 *Grylli tenebras,* 12 *Æoliamque Lupi.*
Nam 13 *thermis iterum cunctis iterumque lavatur:*
Omnia cum fecit, sed 14 *renuente Deo;*
Lotus 15 *ad Europes tepidæ buxeta recurrit,*
Si quis ibi serum carpat amicus iter.
16 *Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,*
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.

1 Modo epigram. 11. 2 Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ variis picturis insignes, & in his Europæ à Iove tauro vectæ. 3 Frequentat exercitii loca in campo Martio, atque ibi te à pedum celeritate in cursu confert Achilli, qui πόδας ὠκὺς. 4 Si in porticibus, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiat invitatorem, transfert se ad loca tabulis vallata in quibus P. R. suffragia laturus claudebatur, quæ loca à similitudine *septa* & *ovilia* appellabantur. vide quæ ad Iuven. 6 Sat. ℣. 530. 5 Iuxta septa erat templum Neptuni cum porticu, in qua depicta fuit historia Argonautarum, & in his, Chironis filii Neptuni ac Phyllires; atque Iasonis Æsone nati. 6 Templum Isidis, cujus sacra ex Ægypto (in qua nobilissima civitas Memphis) Romam translata, in campo Martio prope septa. hoc templum Tiberius everterat, sed vel nomen loci manebat, vel ab alio Imp. instauratum erat. 7 Subselliis. 8 Propter virum Osirim amissum & inventum tandem apud Phialam laceratum. 9 Isis dea ex Io Inachi filia à Iove compressa & in vaccam mutata. 10 Porticum hanc C columnis innixam alii Corinthiam Cn. Octavii; alii Vipsanam fuisse autumant. 11 Porticum Pompejam, prope quam lucus & duo horti. 12 Tenebrosa balnea Grylli, & excelso loco posita, vel frigida balnea Lupi. vide epigr. 60, lib. 1. & infra epig. 78. 13 In thermis proprie sudabatur ut in balneis lavabatur. 14 Nullo Campi Martii favente numine, quod Selium cœna beet. 15 Ad porticum Europæ, supra n. 2. juxta quam erant tepentes post meridiem buxi. ep. 20, l. 3. 16 O Iup. qui tauri induisti formam, rogo te per te & Europam tuam interfice hunc Selium, ut apud te cœnet. alludit a: ad morem Græcorum qui dicebant cœnaturos eos apud inferos, qui morituri essent. nota est Leonidæ vox animosa.

In Hermum. XV.

QVod nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Herme, non superbe.

Habebant veteres honoratiores maxime, in conviviis peculiares suos calices: quos aliis interdum propinare, humanitatis erat: contrarium, superbiæ. Invertit hoc Poeta collaudando Hermum, quasi hoc ab illo humane factum sit, ne calice à foetore oris sui venenato alios offendat. Franc. Luisinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat. q. d. facis ut homo, &c. vide c. 13, l. 1. parergon.

¶ In

¶ In Zoilum. XVI.

Zoilus ægrotat ¹ faciunt hanc ² ſtragula febrem :
3 Si fuerit ſanus, coccina quid facient ?
Quid ⁴ torus à Nilo? quid 5 Sidone tinctus olenti ?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes ?
Quid tibi cum medicis ? dimitte ⁶ Machaonas omnes.
7 Vis fieri ſanus? ſtragula ſume mea.

1 Vt viſentibus oſtenret ſtragula, morbum ſimulat. 2 Tapetia lecto ſtrata. non conveuit Grammaticis de ſtragulis, veſteſne an lectorum ſtrata denotent. ego utrunque, namque leonis ſpolium Herculi pro lecto & ſtragulo, apud Senecam : *quonam abiit tegmen meum Idemque ſomno mollis Herculeus torus ?* 3 Si valeret, non poſſent videri ſtragula. 4 Torus e lino Ægyptiaco, & Alexandrina pluma factus. 5 Torus Sidonio tinctus murice, purpureus. legitur &, *ſindone cinctus.* id eſt plagis. Augl. *curtaines.* è ſindone tinctâ, olenti murice tinctus. Rutgerſius legendum autumat, *quid ſidone cinctus olenti.* lib. 6 var. lect. cap. 11. & Notis in Martialem ad Scriverium. 6 Medicos, à Machaone filio Æſculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio. 7 Sapies & valebis, depoſito ſtragulorum luxu, ſumptiſque vilioribus, cujuſmodi mea ſunt.

Ad Amianum. XVII.

¹ Tonſtrix, ² Suburæ faucibus ſedet primis,
3 Cruenta pendent quæ flagella tortorum,
4 Argique letum multus obſidet ſutor.
Sed iſta tonſtrix, Amiane, non tondet.
5 Non tondet, inquis ? ergo quid facit ? radit.

1 Tonſoris uxor. 2 Habitat in aditu Suburæ, de qua lib. 1, epig. 35, n. 5. 3 Hoc loco forte Apollo tortor cultus. Suet. 2. 70. namque hic ſuſpenſa flagella, ubi malefici de tergo pendebant pœnas. 4 Argiletum ſutorum tabernis frequens. ep. 118, lib. 1. *Tmeſis.* 5 Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facit? radit. ſhee is a ſhaver.* radit pecunias, mœchorum, vel glubit. τρίβει τὰ σκαφία *mavetque in terminis tonſoriis.* ſic ξυρεῖ ἐν χρῷ Sophocl. in μαστιγοφ. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων. inquit interpres.

In Maximum. XVIII.

¹ Capto tuam, pudet heu, ſed capto, Maxime, cœnam :·
Tu captas aliam. jam ſumus ergo pares.
Mane ſalutatum venio : tu diceris iſſe
Ante ſalutatum. jam ſumus ergo pares.
Sum ² comes ipſe tuus, tumidique 3 anteambulo regis:
Tu comes alterius. jam ſumus ergo pares.

1 Ego te pro rege meo & patrono ſalutabam, comitabar, proſequebar, cœnam hinc promeriturus, neque negabo me hinc cœnam captare: ſed & te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Iuven. 1 Sat. ℣. 117.) quocirca, cum tibi par ſim, renuncio tuæ clientelæ, nolo eſſe cliens clientis, &c. 2 Comes eſt, qui latus tegit, honoris gratia : dictus & *Exterior* ſeu *latero* - 3 - Anteambulo qui præcedit patronum divitem & potentiorem, Poetis *Regem* dictum.

4 Sive vicarius est qui servo paret. Horat. Esse sat est servum: jam nolo 4 vicarius esse.
5 Infra ep. 32. 5 Qui Rex est, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XIX.

1 Beat quidem lauta cœna, tua nequaquam, quæ sordida, & digna mendicis qui ad Ariciam & clivum Virbii *recumbunt*, in qua dictione ludit, ut *convivis* & *mendicis* communi. 2 Neque celabo quod habet MS. noster; *Felicem, cœnam, Zoile, dando tuam.* dispiciat lector.

1 *Felicem fieri credis me, Zoile, cœna?*
2 Felicem cœna, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XX.

Sic lib. 1, ep. 30. & l. 6, epigr. 12.

Carmina Paullus emit: recitat sua carmina Paullus.
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

In Posthumum. XXI.

1 Exosculandam, maluit alii simpliciter prehendendam tangendamque. quod illud nimis fastuosum sit, & Imperatorum proprium. 2 Displicent enim basia spurci oris. supra epig. 10, & 12.

Basia das aliis, aliis das, Posthume, 1 dextram.
Dicis, utrum mavis? elige. 2 malo manum.

De eodem. XXII.

* *Numina cultori perniciosa suo.* Ovid. 2 Trist. namque me prius leviter notum dimidio basio salutabat, jam ex carminibus notiorem me toto ore osculatur. quam gratum autem sit illud, docuit epigr. 10, supra.

*Quid mihi vobiscum est, ô * Phœbe, * novemque (sorores?*
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus ante solebat
Basia, nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem. XXIII.

1 Epi.l.1, n.1. 2 Cur enim velim illum publicato nomine offendere, cui facile est me, fœdis osculis sub amicitiæ nomine datis atque adeo mihi non abnuendis, vindicare? epigr. 94, lib. 7, num. 3. Ita Artemona illa apud Plautum in Asinaria: *Nam si domum redieris hodie, osculando ego ulciscar potissimum.* cum prius dixisset Demænetus, *malle se nauseam libere, quam illam osculari.*

1 *Non dicam, licet usque me rogetis,*
Quis sit Posthumus in meo libello,
Non dicam. 2 quid enim mihi necesse est
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

¶ In

¶ In Candidum. XXIV.

1 *SI det iniqua tibi tristem fortuna reatum,*
2 Squalibus harebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per scopulos exsulis ibo comes.
3 Dat tibi divitias. ecquid sunt ista duorum?
Das partem? multum est; Candide, das aliquid?
4 Mecum eris ergo miser. 5 quod si deus ore sereno
Annuerit: felix, Candide, solus eris.

1 Lege quatuor primos versus ex persona Candidi, ut qui sæpe promiserat se comitem fore Martiali, si adversæ res incidissent. *& fateor me hic dissentire ab aliis omnibus interpretibus qui hæc tribuunt Poëtæ. sed judicet Lector.* 2 Reorum propinquis & amicis niveas togas sordidis mutare in judiciis, moris erat, in misericordiæ aucupium. 3 Iam vero fortuna. tibi dedit opes, numquid his me participas? non æquam harum posco partem, quanquam neque hæc iniqua esset postulatio, apud eum qui se mihi toties ingesserat adversarum rerum socium, & cui semper in ore, κοινὰ φίλων πάντα. infra epigr. 43, sed mihi tu ne teruncium quidem. 4 Ita habeo te quidem amicum (ut ais) paratum in adversis - 5 - Sed si dexter tibi attulerit Mercurius & benigne tecum luserit fortuna, tibi soli dives eris.

Ad Gallam. XXV.

DAs nunquam, semper promittis, Galla, roganti.
Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

Quoniam ita lubricæ seu præposteræ es fidei, ut contrariũ semper facias iis quæ promiseris: te mihi verbis negare volo, ita ex usitato, dabis.

Ad Bithynicum. XXVI.

QVod 1 querulũ spirat, quod 1 acerbũ Navia tussit,
1 Inque 2 suos mittit sputa subinde sinus:
Iam te 3 rem factam, 3 Bithynice, credis 4 habere?
Erras, 5 blanditur Navia, non moritur.

1 Tanquam moribunda. 2 Alii *Tuos.* 3 Hæredipeta Næviæ, vel marite. cujusmodi epig. 11, lib. 1. 4 Illam statim morituram serio cogitas. epig. 28, lib. 1. 5 Te falsa spe lactat & morituræ speciem præ se fert, non mox moritura.

De Selio. XXVII.

1 *LAudantem Selium, cœna cum retia tendit,*
Accipe, sive legas, sive patronus agas.
2 Effecte, graviter, 3 cito, 4 nequiter, euge, beate:
5 Hoc volui. facta est jam tibi cœna, tace.

1 Adverte Selium, quàm cœnam captans laudet te vel carmina seu libellos recitantem, vel causas agentem. 2 Acclamat tibi. vide epig. 4, l. 1, num. 8. Omnibus partibus absolute, plene. perfecte, ut nihil supra. 3 Prompte, ex inopinato. 4 Versute, argute. alii leg. *naviter.* 5 Placet tua acclamatio, inquit recitator, cœnabis mecum. statim Selius voti compos tacet. Notatque Poëta cum impudentiã cœnipetæ tum vanitatẽ recitatoris seu patroni. qua de Pers. 1 Sat.

In Sextillum. XXVIII.

[1] Rideto multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu, Sextille, fututor,
[2] Calda Vetustillæ nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es fateor, Sextille: quid ergo es?
Nescio: 3 sed tu scis res superesse duas.

1 Licet tibi contemnere eum qui te appellaverit cinædum, & in illum ipsum retorquere id convicium, porrecto medio digito infami & verpo, qui cæteris contractis curvatisque Priapum repræsentans in cinædorum & mollium notam extendebatur. epig. 93, lib. 1. adeoque ipsum pathicum indigita. 2 Nec tibi placet fellatricis bucca. ep. 62, lib. 11. & artificis halitus oris. Iuven. 10 Sat. ỷ. 238. 3 Potes tamen esse μάςρωπ@, vel irrum. uter, nescio.

¶ Ad Rufum. XXIX.

Rufe, vides illum [1] subsellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet [2] Sardonychata manus,
3 Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
Et toga 4 non tactas 5 vincere jussa nives:
Cujus olet toto pinguis coma 6 Marceliano,
Et 7 splendent vulso brachia trita pilo,
8 Non hesterna sedet 9 lunata 10 lingula 9 planta,
11 Coccina 12 non læsum cingit 11 aluta pedem;
13 Et numerosa linunt 14 stellantem splenia frontem.
Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

1 Orchestram in theatro, inter Senatores ipsum senatorem factum sedentem in primo gradu. epigram. 14, l. 5. sunt qui ad subsellia in judiciis referũt. Corn. Vitellius 22, legit *terentem*. id est in foro judicum ubi erant subsellia spaciantem, & causidicum notari volunt, qualem depingit Iuven. 7 Sat. ỷ. 139. & recitatorem, Perſ. 1 Sat. ỷ. 15. 2 Annulos induta quibus includuntur Sardonyches aliæve gemmæ. 3 Tyriobis tinctæ murice vel pluries. 4 Nullo vestigio pressas, puras. *the driven snovv.* 5 Fullonis arte dealbata, cretata insuper. 6 Vnguento confecto à myropola Marcelio. vel Marcello, nam legitur & *Marcellano.* 7 Pumice, nuce ardenti. δρωπακισμῷ seu psilothro delicati & molles se depilabant levigabantque. 8 Recens, nova indies. Hiraldus legit, *Cuique hesterna.* id est nova. ut Persius dixit hesternos. Quirites pro novis civibus. 9 Calceo lunato. de quo vide epigr. 50, lib. 1, num. 23. 10 Vinculum calcei. *alii*, fibula argentea seu aurea in calceis à nobilioribus gestata. 11 Senatores primo calceis ex aluta nigra mox (crescente luxu) cerea, galba, mullea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. 12 Non arctiore calceo pressum. *vel* pedem non læsum fasciis ex aluta coccinea subligat delicatus. 13 Et multa emplastra, quæ splenia vocant & adhibentur ad capitis dolorem vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam stellis distinguunt. 14 Alii *Stellatam.* id est distinctam, dispunctam notis. Tolle splenia, & ex literis fronti ejus inustis cognosces eum è servo stigmatia & literato. h. e. literis & punctis inusto ad Senatoriam dignitatem erectum.

¶ In Cajum. XXX.

[1] *Mutua viginti sestertia forte rogabam,*
[2] Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis,
Et [3] cujus laxas arca flagellat opes.
[4] Is mihi, dives eris, si caussas egeris, inquit.
[5] Quod peto da, Cai, non peto consilium.

1 Vt mihi mutuo daret ep. 156, libro 5, num. 18. 2 Quam summam vel mihi donasse non fuisset homini tam diviti grave impendium. 3 Cujus arca mota resonat laxis numinis rauquam flagelli verbere. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus lib. 21, c. 4.) qui magnas arcis clausas opes velut verberibus & carceribus coercent, &c. *Infelix strangulat arca divitias.* Papin. 2 Sylv. vide epigr. 13, lib. 5. & epigr. 40, lib. 3. 4 Cajus consulit mihi quod olim Titus. ep. 18, lib. 1, vide & epigr. 77, lib. 1. 5 Nummos mutuos, non consilium.

Ad Marianum. XXXI.

Sæpe ego Christinam futui. [1] det quam bene, quæris?
*Supra quod * fieri nil, Mariane, potest.*

1 *Dare* obscœnum hic verbum est. respondet poëta ex ambiguo. Christinam ita bene dare, ut nihil melius. verum aliud voluit, nempe, ita male eam dare, ut supra. id est ultra vel iterum eam non sustineas facere. * *Facere* item & *fieri* turpicula verba sunt. ep. 47, lib. 1.

¶ In Ponticum. XXXII.

Lis mihi cum Balbo est: tu Balbum offendere non vis,
Pontice, cum Licino est: hic quoq[illegible]gnus homo est.
Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæsaris ire times.
Abnegat & retinet nostrum Laronia servum;
Respondes, orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico.
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Perii, inquit illa apud Comicum, *huic ipsi opus patrono est quem defensorem paro.* actum secum esse exclamat Poëta, siquidem justas intendenti lites adesse nolit (quem pro patrono coluerat) Ponticus, non ausus ire contra potentiam magnatum, captansque gratiam divitum. renunciat itaque se servum & clientem servili domino & patrono. supra epigr. 18.

In Philænim. XXXIII.

Cur non basio te Philæni? calva es.
Cur non basio te Philæni? rufa es.
Cur non basio te Philæni? lusca es.
Te qui basiat, hic Philæni, fellat.

Caput enim tuum (calvum, rufum, luscū) præ se fert Priapum. l. 9, ep. 38. *Et si lusca licet,* &c.

In Gallam. XXXIV.

1 Propter amorem Philerotis, quem è servitio redemisti, *vel* quẽ conduxisti, tota dote tibi à marito defuncto relicta.

CVm placeat Phileros, tota tibi dote redemptus
1 Tres pateris natos Galla perire fame.
2 Præstatur cano tanta indulgentia cunno,
Quem nec casta potest jam decuisse Venus.
3 Perpetuam di te faciant Philerotis amicam,
O mater, qua nec 4 Pontia deterior.

2 Tam strenue indulges libidini luxuriosa anus, quam vel coitus legitimi hac ætate puderet, multo magis adulteri. 3 Vt quam diutissime vivas misere cum Philerote tuo, quem ut redimeres, te cum 3 natis ad extremam inopiam & famem redegisti. 4 *Illa duos una sævißima Viperatana*, &c. Iuven. 6 Sat. ℣. 643. tu vero tres natos fame enecasti. sunt qui legant *Pontica* & intelligunt Medeam.

Ad Phœbum. XXXV.

Cum tibi valgo diducantur poplites, coeant tali

CVm sint crura tibi simulent quæ cornua lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

seu plantæ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytum seu rhytium, quod vas est ab angusto fundo in latum surgens instar cornu, de quo Athen. lib. 10, cap. 13. & lib. 11, cap. 1, 5, & 26. Iudit autem in paribus *cornua* & *rhyto*, *Luna* & *Phœbo*.

¶ Ad Pannicum. XXXVI.

1 Non probo virum comas in statione ponentem more fœminarum, nec contra capillos disturbatum.

1 PEctere te nolim, sed nec turbare capillos,
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
2 Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
3 Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida: 4 sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

2 Nec tibi sit nulla barba ad modum fœminarum & effœminatorum Gallorum seu Phrygum, qui mentum depilabant, nec &c. inquit Raderus. *vel*, nec tibi sit instar mollium illorum mitras gestantium, barba summo cultu nutrita & ad speculum composita, nec tamen contra, promissa & disturbata, ex neglectu vel affectato squalore reorum. 3 *Hispida membra quidem*, &c. Iuven. Sat. 2, ℣. 10. 4 Sed animo es glabro, *Catachrestice*, id est molli, parum virili.

In Cæcilianum. XXXVII.

1 Rapis.
2 Sumen ex papillis porcæ ab edito fœtu occisæ. l. 13, epigr. 44.

QVidquid ponitur hinc & inde 1 verris:
2 Mammas suminis, 3 imbricemque porci,
4 Communemque duobus attagenam,

3 Vertebram demptis costis. Angl. *the chine*. Auriculam, P. Scriverius, quæ imbricem refert. 4 Appositam duobus convivis.

Mullum

Mullum dimidium, lupumque totum,
Muranaque latus, femurque pulli,
5 *Stillantemque alicâ suâ palumbum.*
Hæc cum condita sunt, 6 *madente mappa ;*
7 *Traduntur puero domum ferenda.*
8 *Nos accumbimus otiosa turba.*
Ullus si pudor est, repone cœnam.
Cras te Cæciliane non 9 *vocavi.*

5 Stillantem alica, qua fartus erat. *vel* natantem in condimento alicæ, quæ fit ex zea. Plin. lib. 10, cap. 8. itaque *sua* refertur ad alicam, quâ fartus erat, vel ad zeam, quæ palumbis cibus. 6 A pinguedine & condimentis ciborum. 7 E more Romano licebat convivis rogata convivatoris venia aliquid appositorum secum auferre, vel per alium mittere. 8 Non habentes in quo dentes exerceamus. 9 Optime reposuit Domitius *vocavi*, locutione quidem solæca, sensu longe acutiori. q.d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in crastinum reservares. repone itaque quæ sustulisti.

In Linum. XXXVIII.

QVid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.

Lino exprobranti Martiali secessum in agrum Nomentanum, rogantique quid haberet reditus ex agro tam macro & sterili, respondet Poëta ex inopinato, si nihil aliud, certe se hoc fructus ex eo capere ut careat conspectu Lini hominis odiosi.

De muneribus Mœchæ. XXXIX.

COccina famosæ donas, & janthina mœchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

Vestes sibi mutuo mittere divitibus Romanis in usu erat. sed cur tu vestimenta purpurea & violacea adulteræ? magis illi conveniret toga missa. meretrices autem ut & adulterii convictæ in publicum togatæ prodibant, ut dignoscerentur à castis matronis stolatis. epig. 64, lib. 6, num. 3. & Iuven. 2 Sat. ℣. 70.

In Tongilium. XL.

1 VRi Tongilius male dicitur 2 hemitritæo.
*Novi hominis * mores:* 3 *esurit, atque sitit.*
4 *Subdola tenduntur crassis modo retia turdis:*
Hamus & in mullum mittitur atque lupum.
Cæcuba 5 *saccentur, quæque* 6 *annus coxit* 6 *Opimi:*
Condantur 7 *parco fusca Falerna vitro.*

1 Est enim febris πυρετός.
2 Semitertiana.
* Alii *fraudes*.
3 Simulat se male habere, quo lautius vescatur turdis & mullis, atque optima bibat vina sed colata. *Sicke for a canale, or a posset.*
4 Morbi simulatione captat turdos & delicias piscium ab amicis mittendas.
5 Defæcentur, liquantur, colo transmittantur. sic l. 12. ep. 61 *Turbida solicito transmittere cæcuba sacco.* 6 Vide epig. 27, l. 1, n. 5. 7 Modico, parvo. propter Falernum indomitum quod non poterat large sumi, ægrotis minime conveniebat. aut ex persona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem.

Omnes

Omnes Tongilium medici jussere [8] *lavari.*
[9] *O stulti, febrem creditis esse? gula est.*

8 Remedium & medicamentum priscis usitatum in febribus. nobis satis præposterum & periculosum. 9 Sic lib. 11, epig. 87. *Non est hæc tussis, Parthenopæe; gula est.*

¶ In Maximinam. XLI.

[1] *Ride, si sapis, ô puella ride,*
[1] *Pelignus puto dixerat Poëta,*
Sed [2] *non dixerat omnibus puellis.*
Verum ut dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi; tu puella [3] *non es.*
Et tres sunt tibi Maximina, dentes;
Sed plane [4] *piceique, buxeique.*
Quare si speculo mihique credis,
Debes non aliter timere risum,
Quam [5] *ventum Spanius,* [6] *manumque Priscus;*
Quam cretata timet Fabulla [7] *nimbum,*
Cerussata timet Sabella [8] *Solem.*
Vultus indue tu magis severos,
[9] *Quam conjux Priami, nurusque major,*
Mimos [10] *ridiculi Philistionis,*
Et convivia [11] *nequiora vita,*
Et quicquid lepida procacitate
[12] *Laxat* [13] *perspicuo labella risu.*
Te [14] *mœsta decet assidere matri,*
Lugentique virum, piumque fratrem;
Et tantum tragicis vacare Musis.
At tu, judicium secuta nostrum,
[15] *Plora, si sapis, ô puella, plora.*

1 Dom. Calderinus vult Martialem allusisse ad præceptum Ovidii 3 de arte, *videntem mollia ride.* ex epigrammatis Ovidii quæ interierunt desumptum putat. Ang. Politianus 59, cap. 1. cent. Miscel. potest fieri & Martiali non occurrisse certum authoris nomen, cum dicat *Puto.* 2 Non de formibus, non edentulis. 3 Sed vetula. 4 Nigri & subpallidi, quasi flavi, coloris buxii. 5 Ne dispergat capillos quos flexerat diduxeratve ad frontem calvam tegendam. vide epig. 83, lib. 10; Cum e codice Viennensi adferat Gruterus, *Quam ventum vacuus.* P. Scriverius legendum suspicatur, *Quam ventum vatius,* sive *vatias,* qui ægre incedit propter crurum distortorum vitium. 6 Ne contactus vestis plicas turbet, sic epig. 63, lib. 3. *Pallia Vicini qui refugit cubiti.* vel prensationem refugit, ne gypsum cretave proderetur qua manus dealbasset. 7 Ne terra Chia vel fucus eluatur. 8 Ne à sole calefacta cerussa (facile. a. calorem admittit) faciem torreat. 9 Quam Hecuba aut Andromache. 10 Γελωτοποιοῦ mimi celeberrimi, qui & ipse, cum mimum daret qui φιλογέλων inscriptus erit, risu interiit. 11 Lasciva, in quibus scurræ, moriones, sanniones, convivia devitabis. 12 Pandit. 13 Vt appareant dentes. 14 *Generaliter* lugentibus assidere. *Vel* spectare, audireque non jocularia & ridicula argumenta sed gravia atque tristia, ut tragœdias, in quibus Hecuba, vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c. 15 Multo n. magis te decent lacrymæ quam risus, *invertitque versum primum hujus ep.*

In Zoilum. XLII.

ZOile quid [1] *solium subluto podice* [2] *perdis?*
[3] *Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.*

1 Vas in quo lavabatur genibus flexis & in fundo pofiti, aqua ad umbilicum pertingente. 2 Conspurcas. vide ep. 81, lib. 6.
3 Namque tibi ori morigeranti & φοινικίζειν, os est spurcius quam -

¶ In Candidum. XLIII.

C*Andide* [1] κοινὰ φίλων *hæc sunt tua, Candide,* πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas.
Te Lacedæmonio velat toga [2] *lota Galeso,*
Vel quam seposito de grege [3] *Parma dedit.*
[4] *At me quæ passa est furiosi cornua tauri,*
[5] *Noluerit dici quam pila* [6] *prima suam.*
[7] *Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:*
Non vendes nummis [8] *coccina nostra tribus.*
[9] *Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:*
Fulcitur testa [10] *fagina mensa mihi.*
[11] *Immodici tibi flava* [12] *tegunt chrysendeta mulli:*
[13] *Concolor in nostra, cammare, lance rubes.*
[14] *Grex tuus Iliaco potèrat certare cinædo:*

1 Hæc sunt tua verba, tibi semper in ore. *Omnia amicorum communia.* à Pythagora seu Socrate authore. Alia lectio, κοινὰ φίλων *hæc sunt, hæc sunt tua, Candide,* κοινά. Malim, *hæc sunt tua, Candide verba.* 2 A fullone eluta (vide Lips. Elect. lib. 1, cap. 13.) toga ex opti-
ma lana Tarentina, vel è velleribus lotis, aut ovium lotarum pastarumque ad Galesum fl. prope Tarentum à Laconibus duce Phalanto conditum seu au-
ctum, cui fl. eadem natura quæ Bæti seu Clitumno. Iuven. 12. Sat. ℣. 41, & 13. 3 Fl. unde & urbi nomen in Gallia Cispadana velleribus & caseo
claræ, epigr. 13, lib. 5. 4 At mihi vestes viles & pannosæ quales sunt pilarum furibundis efferatisque tauris objectarum: de quibus vide quæ ad epigr. 19, lib. Spect. MS. Bodlejanus habet, *furiosi cornua tauri*, quam lectio-
nem agnoscit editio Gryphiana, aliæque, quam prætulerim vulgatæ, *furias & cornua tauri.* 5 Viliores sane sunt vestes meæ quam quibus induuntur pilæ compitales, quæ ad effigiem humanam factæ suspenduntur Diis inferis votivæ in compitis. 6 Compitalis illa theatrali prior, *vel* in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. 7 Tibi purpureæ lacernæ à Tyro
regnata Cadmo filio Agenoris. 8 Ironice pannos suos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres sestertios. 9 Tuæ rotundæ mensæ citreæ
e Mauritania petitæ vel è marmore Africano sustinentur pedibus eburneis, è dente scilicet elephantorum Indorum. Iuven. 11, ℣. 121. *latos sustinet orbes Grande ebur.* Lucianus in 'Ονείρῳ vocat τραπέζας ἐλεφαντόποδας. vide lib. 14, epigr. 89, & 91. 10 Inæqualis scilicet, ut lib. 1, epig. 56, n. 9. neque enim credo fictiles fuisse pedes, quod ait Calderinus. 11 Mulli magni magno in pretio. *Laudas insane trilibrem Mullum*, &c. Horat. 2, serm. 2.
12 Implent, adeoque magni sunt mulli ut tegant χρυσένδετα id est lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. vide Turnebum lib. 14, cap. 3. & epigr. 97, lib. 14. 13 Ejusdem coloris cum fictile
lance mea. id est rubens cammare. *Apostrophe.* vide 5 Sat. Iuven. cui conso-
nant pleraque hujus epigr. vide & Plinii epist. 7, lib. 2. 14 Pueri tuæ
mensæ ministri forma æquant florem Asiæ, Ganymedem Iovis amasium.

15 At

15 *At mihi succurrit pro Ganymede manus.*
16 *Ex opibus tantis veteri fidoque sodali*
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

15 Manus mea fungitur officio pueri ministrantis. petant, qui volunt nequiores, sensum alium ex epig. 42, lib. 9. & epigr. 74. lib. 11. περὶ τοῦ μασχαλισμοῦ. 16 Nihil amico mihi das, & habes nihilominus in ore semper hoc κοινὰ φίλων, &c.

¶ In Sextum. XLIV.

EMi seu puerum, togamve [1] pexam,
Seu tres, [2] ut puto, quatuorve 3 libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem nostis veterem meum sodalem,
4 Ne quid forte petam, timet, cavetque,
Et secum; sed ut audiam, susurrat;
Septem millia debeo Secundo;
Phœbo quatuor; undecim Phileto;
Et quadrans mihi nullus est in arca.
5 O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris.
Quanto durius, antequam rogeris!

1 Recentem & villosam. 2 Alii *Vipose*, Gruterus, ut *pute*. 3 Argenti facti. l. 7, ep. 85. alii *Libros*. 4 Sic amicorum petitiones antevortunt cauti divites. vide Arist. 2 Rheto. & Sen. 2 Benef. 1. 5 Ironice. ut epig. 74, l. 1.

Ad Glyptum. XLV.

QVæ tibi non stabat, præcisa est mentula, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

Cur tu cultro è testa Samia resectis genitalibus te reddidisti Cybeles sacerdotem? Nil opus præciso pondere, quod vel ante erat inutile. epigr. 82, lib. 3.

¶ In Nævolum. XLVI.

[1] FLorida per varios ut pingitur Hybla colores;
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes:
2 Sic tua suppositis pellucent præla lacernis:
Sic micat innumeris arcula 3 synthesibus.
Atque 4 unam vestire tribum 5 tua vellera possunt,
6 Apula non uno quæ grege terra tulit.
Tu spectas 7 hyemem 8 succincti 9 lentus amici,

1 Quot coloribus distinguitur Hybla in Sicilia, ubi mellificæ apes depascuntur flores vernos brevis ætatis. 2 Tot apparent lacernarum colores ad nitorem pressarum in prælis tuis. Angl. *Presses to lay up clothes in.* quæ Romanis in usu. Senec. 1 de tranquillitate vitæ. & Marcel. lib 28. 3 Vestibus cœnatoriis vel quibusvis aliis in vestiario compositis à συντίθημι. vel quæ simul induuntur, *suites.* vide epig. 46, lib. 1, num. 9. 4 Hyperbolice. 5 Vestes tuæ. Alii legunt *sua candida.* h. e. togæ candidæ. 6 De multis gregibus quos pascit Apulia velleribus nobilis. 7 Frigus. 8 Cui vestes detritæ sunt curtæ. id est Mei pene nudi. 9 Tardus ad commiserationem.

(Prò scelus!) & lateris [10] *frigora trita mei.*
[11] *Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus,*
(Quid renuis) non te, Navole, sed tineas.

10 Laceras lacernas, tritas tunicas & penetrabili frigori pervias.

Legunt alii, *lateris frigora trita tui.* h. e. Mei sodalis tui, latus tuum tegentis. 11 Quantulum fuerat tibi, infelix qui rerum usum nescias, non dico, te (quid refugis) copia satis munitum & tutum, sed tineas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones?

In Gallum. XLVII.

[1] *SVbdola famosæ, moneo, fuge retia mœchæ,*
Levior ô conchis, Galle, [2] *Cytheriacis.*
Confides natibus? [3] *non est pædico maritus.*
Quæ faciat duo sunt: irrumat, aut futuit.

1 Cave puer, ne deprehendaris à marito suspectæ ac notæ mœchæ: *vel* quæ te prodet marito suo. epigr. 49, infra. 2 Marinis, vel Venereis, quod concha vecta est ad litus Venus orta mari. Propert. *concha Erycina.* H. Rigaltus intelligit conchas puellarum. vide Hadr. Iunii animadverf. lib. 5, cap. 7. 3 Non hac parte pœnas exiget maritus. irrumabit certe te, si non castret, infra epigram. 60.

Ad Rufum. XLVIII.

[1] *CAuponem,* [1] *laniumque,* [2] *balneumque,*
[2] *Tonsorem,* [3] *tabulamque, calculosque,*
[4] *Et paucos, sed ut eligam, libellos:*
[5] *Vnum non nimium rudem sodalem,*
[6] *Et caram puero meo puellam,*
[7] *Et grandem puerum, diuque levem:*
[8] *Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitonti;*
Et thermas tibi habe Neronianas.

1 Ad victum. 2 Ad curam corporis. 3 Tabulam lusoriam cum calculis, ad animi relaxationem. 4 Ad studium & animi cultum; libros, sed electos. 5 Ad vitæ societatem, amicum unum, atque eum mediocriter eruditum. 6 Hujusmodi n. conserva servum in officio & apud me retinebit. 7 Ad ministeria, & voluptatem. vide epigr. 32, l. b. 1. 8 Hæc mihi contingant vel in obscurissimo Apuliæ oppido Bitonti, habeantque sibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas cæterasque delicias Romæ.

De Thelesina. XLIX.

VXorem nolo Thelesinam ducere. quare?
Mœcha est. sed pueris [1] *dat Thelesina.* [2] *volo.*

1 Sui copiam. 2 Vt mihi pueri deprehensi pœnas talionis dent. ut supra epigr. 47. & epigr. 40, lib. 10.

In Lesbiam. L.

QVod fellas, [1] *& aquam potas, nil Lesbia peccas.*
Qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

1 Et ex more aliarum fœminarum, quæ à coitu lavant τὰ αἰδοῖα.

In

In Hyllum. LI.

VNus ſæpe tibi tota denarius arca
Cum ſit, & hic culo [1] tritior, Hylle, tuo;
Non tamen hunc piſtor, non auferet hunc tibi caupo;
[2] Sed ſi quis nimio pene ſuperbus erit.
Infelix venter [3] ſpectat convivia culi,
Et ſemper miſer hic eſurit, ille vorat.

1 Nummus aſper & novus trito & veteri laudatior. vide epigr. 58. lib. 9.
2 Sed cinædus ἀνδρεσάθων.
3 Ipſe non edens, eſuriens, famelicus. lib. 1, epigr. 44. *tantum ſpectavimus omnes.*

De Daſio. LII.

NOvit [1] loturas Daſius numerare: popoſcit
Mammoſam Spatalen pro tribus, illa dedit.

1 Ita Ioſeph. Scal. ad lib. 4 Propertii legit emendatius quam quod vulgo editur *liſtūras*, & intelligi vult δρήστης. an ex Valerii mente neſcio. Ego λυτρὰ expoſuerim, lotiones ſcilicet à tribus impudicitiæ generibus. Quæ ego taceo. qui ſuo periculo ingenioſus eſſe volet, eliciat ex epigr. 50. ſupra, & *Mammoſam* in hoc epigr.

In Maximum. LIII.

VIs fieri liber? [1] mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis, hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris ſi, Maxime, nolis:
[2] Vejentana tuam ſi domat [2] uva ſitim:
[3] Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus [4] noſtra ſi potes eſſe toga:
[5] Si plebeja Venus gemino tibi vincitur aſſe:
[6] Si tua non rectus tecta ſubire potes.
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior [7] Partho vivere rege potes.

1 Miſerum n. eſt & vile aliena vivere quadra. Iuvenal. Sat. 5. vide & epig. 11, lib. 9.
2 Vinum tenue ac vile ex agro Vejentano.
3 Si potes negligere luxurioſas opes divitum qui iis uti neſciunt. *Vel* ſi riſu potes excipere vanorum ψευδοπλούτων pompam & ſimulatas divitias. de Chryſendetis vide ſupra epig. 43, num. 12.
4 Trita & plebeja. epigr. 58. ſupra & epigr. 35. lib. 3.
5 Si non albas ſecteris ſtolas, meretrice contentus plebeja, facili, vili, parabili. epig. 33. lib. 9.
6 Cernuus intrans humilem caſam. *Vel potius* incurvus per ſcalas aſcendens ad cœnacula, quæ conducebant pauperes. epigr. 109, num. 2. & epig. 103, num. 3.
7 Parthi pertinaciſſimi ſunt libertatis ſuæ propugnatores.

In Linum. LIV.

[1] QVid de te, Line, ſuſpicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem.

1 Eſſe te pathicum & draucos ſectari. proinde adjunxit tibi cuſtodem ſpadonem, impotem.

Certis

Certis indiciis satis probavit,
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Nil [2] *nasutius hac,* [3] *maligniusque est.*

2 Ad advertendum.
3 Ad coercendum.

Ad Sextum. LV.

VIs te, Sexte, coli. volebam amare.
Parendum est tibi: quod jubes, coleris:
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

Volebam ego te pro sodali amare. sed tu me amicum dedignatus te à me cliente coli vis. colam itaque, non amabo. timori enim cum amore male convenit. & Deo satis est, ut ametur & colatur. Seneca epist. 47.

Ad Gallum de ejus uxore. LVI.

[1] *GEntibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur*
Immodicæ fœdo crimine avaritiæ.
[2] *Sed mera narrantur mendacia: non solet illa*
Accipere omnino. quid solet ergo? dare.

1 Tenuit forte hic Gallus prætor Lybiam.
2 Fertur munera accipere à provincialibus, ut te corrumpat: imo dat (sui copiam, vel mercedem) ut ipsa ab illis corrumpatur.

¶ In fictum divitem. LVII.

HIc, quem videtis [1] *agressibus vagis lentum,*
[2] *Amethystinatus media qui* [3] *secat* [4] *septa:*
[5] *Quem non lacernis Publius meus vincit,*
Non ipse Codrus [6] *alpha penulatorum:*
Quem grex [7] *togatus sequitur, &* [8] *capillatus,*
[9] *Recensque sella* [9] *linteisque* [9] *lorisque:*
Oppigneravit [10] *Claudii modo ad mensam*
Vix octo nummis [11] *annulum, unde cœnaret.*

* Scr. *De Micropsych. divite.* MS. Bodl. *De ornato foris.*

1 Cum gravitate & majestate spatiantem.
2 Violacea indutus veste, epig. 97. lib. 1. num. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. 3 Obambulat. 4 Supra epigr. 14; num. 4.
5 Qui lacernarum mollitie ipsum Publium superat. 6 Princeps delicatorum qui penulas sumunt. à more numerandi per literas Alphabeticas. scio servorum etiam & militum fuisse penulas, sed rufas Canusinas; lautiorum vero purpureas ut plebejorum pullas. unde alii exponunt, princeps pauperum. vide ep. 27, lib. 5. 7 Clientum togatorum. 8 Cirratorum puerorum nobilium quibus alebatur coma. ep. 62, lib. 10. Pædagogiorium, pages.
9 Sic Iuven. 1 Sat. ℣. 32. *nova cum veniat lectica Mathonis.* etsi aliud sella à lectica, de quibus ut & linteis sive velis quibus tegebantur, de vinculis & stuppis quibus colligabantur. vide Lipsium 1 Electorum cap. 19.
10 Columbistæ trapezitæ, fœneratoris. 11 Quod extremæ est paupertatis, *post cuncta novissimus exit Annulus.* Iuven. 11 Sat. ℣. 43.

In Zoilum. LVIII.

1 P*Exatus pulcre rides mea, Zoile, trita.*
Sunt hæc trita quidem, Zoile; sed 2 *mea sunt.*

1 Gestans togam recentem & villosam. 2 Non conductitia, ut tua pexa.

¶ De cœnatione micæ. LIX.

1 M*Ica vocor. quid sim cernis: cœnatio parva.*
Ex me Cæsareum prospicis, ecce, 2 *tholum.*
3 *Frange toros: pete vina: rosas cape: tingere nardo:*
Ipse jubet mortis 4 *te meminisse* 5 *deus.*

1 Diæta seu cœnatio aurea quam Domitianus extruxit, & à parvitate micam vocavit. 2 Quid sit tholus, vide epigr. 71, lib. 1, num. 8. quis sit hic tholus. Non dubium est, inquit Ios. Scaliger lib. 2 lect. Auson. cap. 26, quin in cœnatione seu stibadio Domitiani Cæs. quam ipse propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, è tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret. simplicius tamen, etsi nec citra conjecturam, qui per tholum intelligunt Mausoleum Augusti, quod, cum in vicinia esset, ut consonat huic fidemque facit epigr. 65, lib. 5, posset mortis admonere, atque ad vitæ usum fructum hortari. 3 Vtere ætate quæ brevis, fluxa, incerta. disturba toros compositos.. ede, bibe, lude, sertis coronatus & unctus. 4 Musambert. legit *dememinisse Deus.* 5 Domitianus, si suspensi cranii expositioni faveas. vel Augustus, si Mausolei D. Augusti tholum esse placeat. si enim ille in vivis Deus habitus morti cesserit, tu nequaquam effugies.

In Hyllum. LX.

V*Xorem* 1 *armati futuis, puer Hylle,* 1 *tribuni,*
2 *Supplicium tantum dum puerile times.*
Væ tibi, 3 *dum ludis:* 4 *castrabere. jam tibi dices,*
5 *Non licet hoc.* 6 *quid, tu quod facis, Hylle, licet?*

1 Tribuni militaris. 2 Dum confidis natibus. ut supra ep. 47. 3 Dum mœcharis. 4 Namque hæc pœna adulteris deprehensis irrogata. Val. Max. lib. 6, c. 1. Horat. Serm. 1, 2. 5 Lege cautum est mares castrari. Sueton. cap. 7. Domitian. 6 An itaque nulla pœna mœchi mulctandi? & ipse Domitianus tulit legem contra adulteros.

In maledicum. LXI.

1 C*Vm tibi vernarent dubia lanugine malæ,*
2 *Lambebat medios improba lingua viros.*
3 *Postquam triste caput fastidia vespillonum,*
Et miseri meruit tædia carnificis:
* *Vteris ore aliter, nimiaque* 4 *ærugine captus,*
* *Adlatras nomen, quod tibi cumque datur.*
Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua,
Nam cum fellaret, purior illa fuit.

1 Tu ephebus cum esses. 2 Fellabas. lib. 3, ep. 81. 3 Postquam oris tui spurcissimi turpe ministerium cœpit fastidiri ab infimis hominibus vespillonibus & exosum esse abjectis carnificibus. * Maledictis & conviciis involas in omnes, bonos æque ac malos. 4 Malevolo livore. *hic nigræ succus loliginis, hæc est Ærugo mera.* Horat. 4, Serm. 1.

In

In Labienum. LXII.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia [1] *vellis,*
Quod cinctum est brevibus mentula tonsa pilis;
Hoc praestas, Labiene, tuae, quis nescit, amicae.
[2] *Cui praestas culum quem, Labiene, pilas?*

1 Depilas, glabras. supra epigram. 29, num. 7.
2 Pulm. codex habet: *Cum vellis eu. cui Labiene facis?* cinaedo scilicet.

In Milichum. LXIII.

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
Quae [1] *tulit* [2] *e sacra Leda redempta via.*
Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
Non amo, jam dices: [3] *haec mage luxuria est.*

1 Abstulit tibi.
2 Meretrix è lupanari Suburano. Subura a. in eadem cum Sacra via regione redempta.
3 Vt ad paupertatem devenias prodigendo rem universam in id quod non amas.

In Taurum. LXIV.

[1] *Dum modo caussidicum, dum te modo rhetora fingis,*
Et non decernis, Taure, [2] *quid esse velis:*
[3] *Peleos, & Priami transit, vel Nestoris aetas,*
[4] *Et fuerat serum jam tibi desinere.*
Incipe: [5] *tres uno perierunt rhetores anno,*
Si quid habes animi, si quid in arte vales.
Si [6] *schola damnatur; fora litibus omnia fervent:*
[7] *Ipse potest fieri Marsya caussidicus.*
Eia age, rumpe moras; quo te [8] *spectabimus usque?*
[9] *Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.*

1 Dum te instruis ad forum vel scholam.
2 Vter. caussidicus an rhetor.
3 Patris Achillis, longaevi ut & Priami & Nestoris. Scriv. *transii vel Nestoris annos.* pro *transisti.*
4 Tibi dubio, utrum in res deliberanti jam ea obrepsit aetas, qua cogitandum erat de relinquendo inito. nisi cogites de causis apud inferos agendis.
5 Atque hinc, vel mediocribus professoribus vacant cathedrae.
6 Rhetorum.
7 Vel ipsa bardi Marsyae statua in foro stans & litigantium clamore fervens potuit causas egisse nisi saxea fuisset, & tu sane ubi tam diuturno studio vacaris, jam posses causas agere, nisi plane lapideus esses vel plumbeus.
8 Expectabimus. Scriverius legit, *sperabimus.*
9 Vide Epicteti enchirid. cap. 26.

In Salejanum. LXV.

Cur tristiorem cernimus Salejanum?
An caussa levis est? extuli, inquis, uxorem.

[10] *O grande*

1 Ironice & ex ambiguo, Salejano dolorem ſimulanti ob uxorem, cujus morte

[1] O grande fati crimen! ô gravem caſum!
Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Salejane.

amplæ dotis hæreditas ſibi obveniſſet, condolere ſe ſimulat Poëta. dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigiſſe Salejano rem tam lætam.

In Lalagen. LXVI.

1 Non erat in ordine.
2 Cincinnus, crobylus.
3 Acu crinali.
4 Errorem in nõ componendis crinibus, ac ſi facinus eſſet, ſeveriſſo ornatrici ſpeculo punit. vide 6 Satyr. Iuven.

VNus de toto [1] peccaverat orbe comarum
[2] Annulus, incerta non bene fixus [3] acu.
[4] Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis [5] icta [6] Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, [7] triſtes ornare capillos,
Tangat & [8] inſanum nulla puella caput.
[9] Hoc Salamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
[10] Vt digna ſpeculo fiat imago tuo.

ỿ.491. quem locum hoc epigramma exprimit. 5 Exanimata, *vel* cæſa. 6 Ornatrix ancilla à πλέκειν. ut *Pſecas* Ovidio & Iuvenali à ψικάζειν. 7 Triſtitiæ & verberum cauſas. *Metonym.* 8 Ob pilum conturbatum deſæviens. 9 Decalvetur caput tuum. Salamandræ ſanie loca tacta depilari tradit Plinius lib. 10, cap. 67. *quæ Salamandra ſupercilia tua exuſſit?* Petron. arb. 10 Vt quo ſpeculo ornatrici diſſecuiſti comas, & tu tibi omnes diſſectas in eodem conſpiceris. vel ut caput tuum æque reddatur leve ac ſpeculum, quo, &c.

In Poſthumum. LXVII.

* Vulgaris ſalutandi formula, & civilis ſatis, modo ne fiat importunius & ſæpius.

OCcurris quocumque loco mihi, Poſthume, clamas
*Protinus, & prima eſt hæc tua vox, * quid agis?*
Hoc, ſi me decies una conveneris hora,
Dicis. habes, puto tu, Poſthume, nil quod agas.

¶ Ad Olum. LXVIII.

1 Familiariter, & pro more æqualium.
2 Vide epigr. 113, lib. 1. & epigr. 18, hu. lib.
3 Superbum.
4 Sportula, cœna, cæteriſque ſervitutis præmiis poſthabitis & neglectis me aſſerui in libertatem. à more ſervorum Rom. qui manumittendi pileum raſo capite accepernnt.

QVod te [1] nomine jam tuo ſaluto,
Quem [2] regem, & dominum prius vocabam;
Ne me dixeris eſſe [3] contumacem.
[4] Totis pilea ſarcinis redemi.
[5] Reges & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atque concupiſcit,

5 Qui non habet ſui imperium, qui animi ſui cupiditates coercere non poteſt, ille potentiores colit atque ab inferioribus ſe coli vult, atque ad hoc cupit opes, ſervos, &c.

Quod

Quod reges dominique concupiscunt.
[6] *Servum si potes, Ole, non habere,*
Et Regem potes, Ole, non habere.

6 Qui se contentus potest minorum servitio carere, & ipse non necesse habebit potentioribus dominis servire, ut ab illis accipiat quod his largiatur.

In Classicum. LXIX.

INvitum cœnare foris te, Classice, dicis:
Si non mentiris, Classice, dispeream.
[1] *Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.*
Cum cœnaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
Cogor, ais: verum est. [2] *cogitur & Selius.*
En [3] *rogat ad cœnam Melior te, Classice, rectam.*
[4] *Grandia verba ubi sunt?* [5] *si vir es, ecce nega.*

1 Neque hoc dedigneris, cum ipse helluonum dictator Apicius, dives licet fuerit atque lautissimus, foris cœnare jucundum habuerit. 2 Et cœnipeta ille Selius (de quo supra epigr. 11, & 14.) dicet se cogi, sua scilicet voluntate ut cui nihil domicœnio tristius accidat. 3 Si aliquis lautiorum & uitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat. 4 Te scilicet invitum cœnare foris. 5 Si potes lautiores epulas & has libertatis escas contemnere.

In Cotilum. LXX.

NOn vis in [1] *folio prius lavari*
Quemquam, Cotile. caussa quæ, nisi hæc, est?
[2] *Undis ne fovearis irrumatis.*
Te primus licet abluas, necesse est,
Ante hic mentula, quam [3] *caput, lavetur.*

1 Sup. ep. 42.
2 Ne laveris aqua qua alii abluerint suam m.
3 Hoc enim illa contaminatius. vide epig. 98, l. 11.

Ad Cæcilianum. LXXI.

[1] *CAndidius nihil est te, Cæciliane, notavi,*
Si quando ex nostris distichia pauca legis,
Protinus aut [2] *Marsi recitas, aut scripta* [2] *Catulli.*
[3] *Hæc mihi das, tanquam deteriora legas,*
Ut collata magis placeant mea? [4] *credimus illud.*
[5] *Malo tamen recites, Cæciliane, tua.*

1 Ironice. alii leg. *Callidius.* non placet.
2 Poëtæ, qui multa cum laude scripsit epigrammata.
3 Mihi χαρίζεσθαι & gratificari velle videris, præ te ferens mea tecum illis Marsi & Catulli recitare παραλλήλως, ut mea scilicet cum iis collata appareant esse æque boni aut melioris ingenii atque artificii. cum revera hoc facis ut mea præ iis sordescant, quasi majori lumine offuscata. 4 *Ironice.* non sane credo te hac mente contulisse ea. 5 Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

In Posthumum. LXXII.

1 Præ se fert dolorem, audito quam indigne exceptus sit Posthumus à Cæciliano, qui colaphum illi in os impegerit, cum interim verbis alienis exprobret illi turpe crimen fell. & deflectat ad improbum sensum hæc verba *percisum*. vide epig. 48, lib. 4. & epigr. 35, lib. 12. *rumor* pro irrum. ut lib. 3, epig. 72, 79. & 86. *factum*, supra epigr. 31. & *testes* sensu etiam obscœniori.
2 Majore sono quam ubi Latinus ille mimus alapis cædit ministrum suum *Qua sorbeat aera sanna*. Iuven. 6.

1 *HEsterna factum narratur, Posthume, cœna,*
Quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi percisum, 2 quanto non ipse Latinus
Vilia panniculi percutit ora sono:
Quodque magis mirum est, auctorem criminis hujus
Cæcilium tota rumor in urbe sonat.
Esse negas factum: vis hoc me credere? credo.
Quid quod habet testes, Posthume, Cæcilius?

In Lyrim. LXXIII.

Alii *Quid faciat, vis scire Lyris?* Vis scire quid faciat Lyris nunc ebria? non aliud certe quam solet sobria. scilicet. MS. Bodl. subjicit, *Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris?* dignum sane patella operculum.

QVid faciat vult scire Lyris? quod sobria fellat.

¶ In Sausejum. LXXIV.

1 Huic consonat epigr. 57, supra.
2 Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pedissequis, servis.
3 Caussidicus, ad quem epigr. tria lib. 1. Oratores vero clari & victores domum è foro deducebantur à populo & amicis reorum absolutorum, qui prius squalidi capillis & barba promissa jam absoluto amico tondebantur, mutatisque vestibus uncti capitolium ascendebant Iovi gratias ex voto acturi. 4 Fœnore sumpsit à Fusc. & Fav. fœneratoribus, quo comitatum hunc conducat.

1 *CInctum 2 togatis post & ante Sausejum,*
Quanta reduci 3 Regulus solet turba,
Ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito.
Comitatus iste sit precor tuus nunquam.
4 *Hos illi amicos & greges togatorum*
Fusciculenus præstat & Faventinus.

De Leone. LXXV.

1 Vide ep. 10, lib. spectac.
2 Montibus Africæ leonum nutricis.

1 *VErbera securi solitus leo ferre magistri,*
Insertamque pati blandus in ora manum:
Dedidicit pacem, subito feritate reversa,
Quanta nec in 2 Libycis debuit esse jugis.

Nam

Nam 3 duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris qua renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
4 Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet; 5 crudelis, perfide, prædo,
A 6 nostra pueris parcere disce lupa.

3 Duos pueros ministros thearrales qui amphitheatri arenam ferarum gladiatorumque sanguine fœdam versando renovabant, injecta insuper nova arena. 4 Marti sacra. Romana, ut ep. 4, lib. 1, num. 4. 5 Apostrophe ad leonem. 6 Namque illa Romulo & Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

De Mario. LXXVI.

ARgenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit se tibi quinque libras testamento legaturum, quod tamen non fecit. sed te falsum habuit. uter è vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; estis certe pares, nec melius vulturi cum corvo. vide Val. Maxim. lib. 8, cap. 6.

In Cosconium. LXXVII.

COsconi, 1 qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis ungendis axibus esse potes.
2 Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras; 3 Marsi doctique 4 Pedonis
5 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis;
Sed 6 tu, Cosconi, disticha longa facis.

1 Qui in epigrammate non tam argutiam quam brevitatem exigit, probas te aptiorem fore aurigæ servum, qui in Circo axes ad celeritatē ungas, quam lectorem diligentem. Ramiresius Cosconium hebetem & stolidum à Poëta ἀντιφραστικῶς dici putat. cum Hispanice *gordo* obesum & stultum sonet. Nec non Auglice dicimus *You are too fat to conceive this*. Quod & Hor. 3 serm. lib. 1 testatur, *Tardo cognomen pingue damus*. *Es gurdos*, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi, inquit Quintilianus l. 1, cap. 9. vide & *laudem asini* D. Heinsii. 2 Eadem ratione qua epigr. mea à mensura potius quam ab ingenio censes, & Colossum (de quo epigr. 2, lib. Spect.) argues nimis esse longum, & statuam pueri Bruti (de quo lib. 9, epigr. 51. & lib. 14, epigr. 171.) nimis esse brevem. cum in utroque laudis summa sit propter symmetriam: in hac, brevitatis, quæ puero; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deó convenit. 3 Supra epigr. 71, num. 2. & epigr. 98, lib. 7, num. 5. 4 C. Pedonis Albinovani epigrammatarii laudatiss. 5 Sæpe unum epigramma binas implet paginas. 6 Tua epigr. vel brevissima, sunt nimis longa; ut quæ tædium & nauseam pariant.

Ad Cæcilianum. LXXVIII.

ÆStivo serves ubi piscem tempore, quæris?
In Thermis serva, Cæciliane, tuis.

Thermæ tuæ quas calidas esse oportet, in tantum frigidæ sunt, ut vel in æstate pisces à corruptione vindicare possint.

In Nasicam. LXXIX.

Qui alias à te invitatus me excusare soleo quod

Invitas tunc me, cum scis, Nasica, vocatum ;
Excusatum habeas me, rogo: cœno domi.

alio sim invitatus, jam domi cœno, cur me non invitas? P. Scriverius è scripto legit *vocasse*, hac mente, Nasicæ cœnipetæ suboluit cœna apparata à Martiale, & vocari convivæ. invitat itaque Martialem, sperans scilicet fore ut & ipse invitetur ab eo. quam tamen technam dissimulat Poëta se intelligere, sed & eum deludit, præteritque simul festiva hac usus excusatione.

¶ De Fannio. LXXX.

[1] Fannius Cæpio quod in Augustũ conjurasset proscriptus, ut percussores fugeret, se ipse interemit. 2 Vide epig. 9, lib 1. & Senecæ epist. 58. *Sic mori, vinci est.* & epigr. 24, multa. vide & Brodæi Miscell. lib. 6, cap. 29.

Hostem cum fugeret, se [1] Fannius ipse peremit.
Hic, rogo, [2] non furor est, ne moriare, mori?

In Zoilum. LXXXI.

Divites & nobiliores Romani circumferebantur vivi. efferebantur mortui in lecticis : pauperes & plebeji efferebantur in sandapilis. dicit Poëta lecticam fastuosi Zoili laxam quæ à sex servis vehitur, maxime videri posse sandapilam, cum & pauper sit & strigosus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver. unde non adeo prætereundum est quod præferunt MSS. *sandapila est.* q. d. quando hæc tua sit lectica, non est aliud quam sandapila.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit :
Dum tamen hæc tua sint, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. LXXXII.

Servum, ne scelus domini (quicquid illud fuit, verum si * *Fœdas* legis cum nonnullis, facile erit suspicari) enunciaret, elinguem herus vel fecerat, vel simulaverat esse, occasionem hujus epigr. à fabula Philomelæ & Terei sumptam opinatur Raderus. ego ex Iuvenalis Satyra 9, v. 103. *secretum divitis ullum Esse putas? servi ut taceant jumenta loquentur, Et canis & postes,* &c. Potest elici & sensus turpior ex epigr. 72 supra. Ia. Rutgersius legit ; *quod lingis.* absciderat servo linguam, ne id flagitium effutiret. Var. lect. lib. 6, cap. 11.

*Abscissa servum quid * fingis, Pontice, lingua ?*
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui ?

In sævum maritum. LXXXIII.

Abscissis naribus & auribus deformem reddidisti mœchum, qui ita fœdatus desiderabit, *vvill finde mis'ing*, priorem formam (*atque ubi sit sua forma requiret.* Ovid.) poterit tamen ad prius scelus vel etiam aliud recurrere postquam illi intactam reliqueris partem qua peccaverat. Scriv. leg. *Et si qui.* MS. noster *E se qui.*

Foedasti miserum, marite, mœchum.
Et se qui fuerant prius, requirunt

Trunci

Trunci naribus, auribusque vultus.
Credis te satis esse vindicatum ?
Erras. iste potest & irrumare.

In Sertorium. LXXXIV.

[1] *MOllis erat, facilisque viris Pœantius heros:*
Vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est,
[2] *Ex hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.*

1 Fingunt poëtæ Venerem solere turpibus amoribus vindicare injurias sibi ac suis illatas. Quare, si (ut refert interpres Thucydidis ad lib. 1.) Philoctetem quod interfecerit Paridem ulta fuit Venus hac pœna ut pathicus esset: credo ego (*jocatur Poëta*) Sertorium Siculum interfecisse conterraneum suum Erycem Veneris filium. namque illum non leviori turpitudinis pœna male mulctavit Venus, &c. 2 Ab hoc.

Ad Amicam. LXXXV.

VImine clausa levi nivea custodia cocta
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris; rasam tu mihi mitte togam.

Ampullam seu lagenam vitream aquæ decoctæ & nivibus refrigeratæ, viminibus supertextis armatam & munitam mitto tibi his Saturnalibus, ipso Decembri. si offendat muneris æstivi hyberna intempestivitas, ulciscere hanc injuriam pari intempestivitate, ac mitte mihi togam æstivam.

¶ Ad Classicum. LXXXVI.

QVod nec carmine glorior [1] *supino,*
[2] *Nec retro lego Sotaden cinædum,*
[3] *Nusquam Græcula quod recantat Echo,*
[4] *Nec dictat mihi luculentus Attis*
Mollem debilitate Galliambon :

1 Numeris mollioribus compositio. *Vel potius* antistropho & recurrente (sic n. Ovidio sonat *supinus*, de Ponto lib. 4, el. 5. *Flumina quæ in fontes cursu reditura supino*) quale literale illud, *Roma tibi subito motibus ibit amor.* verbale illud Virgilii, *Musa mihi causas memora quo numine læso.* multaque alia, inter quæ Rabani artificiosus dicam an laboriosus liber de laudibus sanctæ crucis. Atque ejusdem argumenti alter Publio Optatiano Porph. autore. 2 Vel speciatim dicit quod prius dixerat generatim: vel versum retrogradum (quali scripsit Cinædica Sotades Maronensis) intelligit, qui procurrit in laudem alicujus, & recurrit in vituperium. Nota sunt illa *Laus tua non tua fraus*, &c.
3 Non scribo carmina quorum extremæ partes resonent, more Echus. Vide Politiani miscel. cap.22. & Scal. Poët. lib. 2, cap.29. 4 Ad exemplum politissimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus scripsit atque Attin inscripsit, aut venustissimi Poëmatii Galliamb. à Catullo compositi, non scribo genus id carminis molle & elumbe instar Attyos evirati in quo plures locos occupant Iambi, & quod canant Galli sacerdotes Cybeles. vide Terent. Maurum & Diomedem. vide & Muretum atque Scal. in Catullum.

5 Non sum, Classice, tam malus Poëta.
6 Quid si per graciles vias Petauri
Invitum jubeas subire Ladam?
Turpe est difficiles habere nugas,
Et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina 7 circulus 8 Palamon:
Me 9 raris juvat auribus placere.

5 Non tam nullius sum ingenii ut hæc affectem artificia, his ipse immorer, lectoremve morer. 6 Curiosas has nugas non minus ingenium meum spernit quam nobilis ille cursor Ladas (ep. 100, lib. 10.) dedignaretur velocitatem suam exercere in Petauris, quæ rotæ sunt per quas se jactant Petauristæ. vide Turnebum lib. 4, cap. 8. & Scal. ad lib. 5 Manilii, ibi, *Corpora quæ valido saliunt excussa Petauro, &c.* & Vitellium c. 13 in Merulam. 7 Turbæ, plebejæ coronæ recitantem undique cingenti. 8 Forte Q. Rhemnius Palæmon, qui (teste Suetonio) poëmata faciebat ex tempore, & scripsit variis & vulgaribus metris. aut alius quispiam tempore Martialis. 9 Paucis sed doctis ex mente Horatii ult. Sat. lib 1.

In Sextum. LXXXVII.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem 1 sub aqua, Sexte, natantis habes.

1 Subpallidam & tumidam qualia solent apparere quæ subaquis videntur. Ludit item in Antithesi *ardere puellas* & *ipsum sub aqua natare.* vide epigr. 89, lib. 3.

In Mamercum. LXXXVIII.

Nil recitas, & vis, Mamerce, Poëta videri.
Quidquid vis esto, dummodo nil recites.

Quin tibi habe nomen Poetæ, vel hoc nomine quod nihil recites, potius quam nos eneces molesta ineptiarum recitatione.

In * Gaurum. LXXXIX.

Quod nimio gaudes noctem producere vino;
Ignosco: vitium, Gaure, 1 Catonis habes.
Carmina quod scribis 2 Musis & Apolline nullo;
Laudari debes: hoc 3 Ciceronis habes.
Quod vomis; 4 Antoni: quod luxuriaris; 5 Apici:
Quod fellas; 6 vitium dic mihi cujus habes.

* Qui vitia sua magnis exemplis excusare solebat.

1 Uticensis, cujus virtus sæpe mero incaluit, ut ait Horat. 21 ode, lib. 3. vide & Plutar. in vita Catonis & Plin. epist. 12, lib. 3.
2 Nulla gratia, nullo Musarum aut Apollinis instinctu, invitis Musis.
3 Qui infeliciter Musas poeticas est aggressus. vide Iuven. Sat. 10, ỳ. 122. Seneca epist. 108. 4 Qui tribunal turpi fœdavit vomitu. ut amplificat Cic. 2 Philippica. 5 Supra epigr. 69. num. 1. 6 Hic cares autore magno. τὴν φωνὴν ἐνοπὴν σε λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος. Τὴν γλῶσσαν δ᾽ ἐν ἐσῷ τίς σ᾽ ἐδίδαξεν ἔχειν; Ανθολογ β. κεφ. ιγ.

¶ Ad Quinctilianum. X C.

Vinctiliane, vagæ [1] *moderator summe juventæ,*
[2] *Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;*
[3] *Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis;*
Da veniam: properat vivere nemo satis.
[4] *Differat hoc, patrios optat qui vincere census,*
[5] *Atriaque immodicis arctat imaginibus.*
Me focus, & [6] nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons [7] vivus, & herba [8] rudis.
Sit mihi verna satur: [9] sit non doctissima conjux:
Sit nox cum somno: sit sine [10] lite dies.

1 Annos 23 Romæ erudiendis juvenibus impendit Quint. & in his Domitiani nepotes docuit. 2 Romani eloquii summe artifex, insignite senatorio clavo ornamentisque consularibus. Iuven. 7 Sat. ỳ. 190. 3 Da veniam si etiam in tenui re properâ manu carpam gaudia fugientis vitæ; si frui velim præsentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo fere vivere id est vitæ uti commodis & laute vivere sciat, omnes differant. epigr. 16, lib. 1. 4 Differant in dies, annos vel senectutem ipsam vitæ gaudia & usum, quibus curæ est rem patriam augere & splendere nobilitatis titulis & imaginibus. 5 In atriis nobilium quæ primæ ædium partes, ostendebantur majorum imagines humerorum tenus expressæ lineis à stemmate ad has discurrentibus. MS. Bodl. *aptat imaginibus.* 6 Non aurata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur cautio est. 7 Scaturiens, perennis, naturalis. 8 Nativa, non arte læsa & ingenua gratia spoliata. Iuven. 3 Sat. ỳ. 18. 9 Ex mente Iuvenalis 6 Sat. ỳ. 446. 10 Domestica, & forensi. Epigr. 57, lib. 12. & epigr. 70, lib. 9.

Ad Cæsarem Domitianum. X C I.

Erum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
[1] *Sospite quo magnos credimus esse deos:*
Si [2] festinatis [3] toties tibi lecta libellis
[3] *Detinuere oculos carmina nostra tuos:*
[4] *Quod fortuna vetat fieri, permitte videri:*
Natorum genitor credat ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint [5] solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

1 Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere curam scimus quod te nobis velint incolumem. *Ea locutio* libro 5, ep. 1, & l. 7, epigr. 59. & lib. 1, epigr. 13. 2 Mihi scribenti, vel tibi legenti. 3 Quod argumento est placuisse. 4 Iis qui ex matrimonio legitimo tres liberos aut plures suscepissent, multa erant in spectaculis, honoribus petendis, divisionibus publicis privilegia. natum hoc *jus trium liberorum* à trigeminis Horatiis, Liv. 1. hoc autem jure donabantur à Cæsare multi quibus natura negaverat. Poeta ἄπαις proles hujus imaginariæ jus ab Imp. petit, laboris sui præmium vel solatium. 5 Liviæ Druso filio extincto datum est hoc jus, solatii ergo. & in certaminibus dabantur quandoque victis dona in solatia. *Ensem atque insignem galeam, solatia victo.* Virg. 5 Æneid.

Ad Vxorem. XCII.

1 Præcedenti epigr. [1] NAtorum mihi jus trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
2 Repudiata, vel mortua; vel neglecta. neque enim curo ex te prolem, magis placet jus trium liberorum mihi ab Imp. erogatum. Solus qui poterat. [2] valebis uxor.
Non debet 3 Domini perire munus.

3 Domitian. Imp. leg. & *Domino*.

Ad Regulum. XCIII.

1 Hunc secundum sine primo misit Regulo Valerius, cui primum desideranti excusat Poëta, librum paulo obscœniorem verecundia inhiberi. *vel*, prodiit secundus hic liber in lucem primo non edito, quia multa in eo ad laudem Titi quam libenter non laturum Domitianum noverat Poëta, aut alia de causa.

[1] *PRimus ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?*
Quid faciam si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum:
[2] *Vnum de titulo tollere jota potes.*

2 Ex tituli numero II, tolle unum I. & erit liber primus, rerum serie nullatenus impedita. quippe in Epigrammatis ordo non respiciendus.

LIBER III.

Ad Lectorem, de libro Gallicano. I.

1 Ego mitto à foro Cornelii *Imola*, infra epigr. 4. quæ urbs est Galliæ Cisalpinæ, *Lombardia*, dictæ *Togata*, quod togis utebantur incolæ, ut Romani.

HOc tibi, quidquid id est, [1] *longinquis mittit ab oris*
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
[2] *Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.*
3 *Illa, vel hæc mea sunt, quæ meliora putas.*
Plus sane placeat, [4] *domina qui natus in urbe est;*
Debet enim Gallum vincere [5] *verna liber.*

2 Secundum. 3 Illa quæ meliora putas mea sunt, vel *etiam* hæc mea sunt. I. Gruterus ex consilio Dousæ edidit; *Illa, Vel hac, mea sunt. quæ meliora putas?* 4 Roma, quæ rerum domina & triumphati orbis caput. 5 Romæ natus. de verna vide lib. 1, epig. 42, num. 1.

¶ Ad Librum suum. II.

1 Imitatio Catulliana, *Quo idono lepidum novum libellum*, &c. epigr. 1.

[1] *CVjus vis fieri, libelle, munus?*
Festina tibi [2] *vindicem parare,*

2 Assertorem, patronum.

3 *Ne*

3 Ne nigram cito raptus in culinam
4 Cordyllas 5 madida tegas papyro,
Vel turis, piperisque sis 6 cucullus.
Faustini fugis 7 in sinum? sapisti.
8 Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et 9 frontis gemino decens honore
Pictis 10 luxurieris umbilicis;
Et te 11 purpura delicata velet,
Et 12 cocco rubeat superbus index.
13 Illo vindice nec Probum timeto.

3 Ne damneris in culinam & aromatopolarum tabernas pro charta inepta, infelicis genii & fati. *vvaste paper.* Pers. 1 Sat. ỷ. 43. *nec scombros metuentia carmina nec thus.* 4 Pisciculos, partus thunnorum. 5 Oleo, in quo frigunntur pisces chartis involuti. epig. 87, lib. 4, num. 7. 6 In formam cuculli formantur chartæ quibus involvuntur aromata. ὡς τὸ λιβανωτὸν κατάπλασμεῖν. Anaxandrides apud Athenæ. lib. 9, cap. 4. 7 In favorem & patrocinium Faustini. de quo epigr. 26, lib. 1. 8 Sub hoc Mæcenate immortalitatem speres, oleo cedrino inunctus contra tineas & cariem. *Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.* Ovid. Trist. 1. El. 1. *speramus carmina fingi Posse linenda cedro,* &c. Horatius ad Pisones. 9 *Fragili gemina poliantur pumice frontes.* Ovid. 1 Trist. El. 1. vide epig. 67, lib. 1, num. 12. 10 Luxuriose orneris. 11 Pellis purpurea, seu membrana rubens vel purpurea. 12 Cocco notetur titulus, quod primum minio factum. 13 Nec criticos ungues castigatoris severissimi, qualis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potissimam operam dedit, teste Suetonio lib. de Grammaticis.

In mulierem deformem. III.

*Formosam faciem 1 nigro medicamine * velas:*
2 Sed non formoso corpore lædis aquas.
Ipsam crede 3 deam verbis tibi dicere nostris,
Aut aperi faciem, 4 vel tunicata lava.

1 Oesypo, medicamine & incrustamento cosmetico, quod Iuvenalis vocat *tectorium.* Sat. 6, ỷ. 463. * Alii *celas.* 2 Sed deformi corpore violas aquas. 3 Aquæ Nympham. omni autem fonti credebatur inesse numen propter perennitatem scaturiginis. 4 Deforme enim corpus arguit æque deformem esse faciem, quam tegis, vel fucatam.

Ad Librum suum. IV.

Romam vade liber, si, veneris unde, requiret:
1 Æmiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit:
2 Cornelî referas me licet esse foro.
Cur absim, quæret: 3 breviter tu, multa, fatere,
Non poterat vana tædia ferre toga.

1 Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam usque stravit Æmilius Lepidus, qua itur ad Forum Cornel. vide Ioan. Baptist. Pil annot. post. cap. 27. 2 Potes respondere me esse in foro Cornelii. supra epigr. 1, num. 1. dicto à Sylla. 3 Varie à multis dispungitur hic versus. refer *multa* ad *tædia* in sequen. versu.

4 Pleraque verba quæ jam sunt secundæ tantum inflexionis, fuere priscis & tertiæ. sic *vale, cave, fervere*, &c.

Si, quando veniet, dicet : 4 responde ; 5 Poëta
Exierat ; 6 veniet, cum citharœdus erit.

5 Secessit, quia erat Poëta. *artibus* autem *honestis Nullus in urbe locus, &c.* ut queritur Umbritius apud Iuven. Sat. 3, ℣. 21. 6 Ubi forte didicerit ad citharam canere, redibit. majori enim in pretio Romæ sunt citharœdi quam poëtæ, epigr. 57, lib. 5. & Iuven. 3 Sat. ℣. 64. Sueton. Vesp. cap. 19.

Ad eundem. V.

VIs commendari sine me cursurus in urbem,
Parve liber, multis? an satis unus erit?
1 Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
2 Iulius assiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc 3 primi quæres in limine tecti.
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, lares.
Est illi conjux, quæ te manibusque sinuque
Excipiet, vel si pulverulentus eas.
Hos tu, seu pariter, sive hanc, illumve priorem
Videris ; hoc dices : 4 Marcus avere jubet.
Hoc satis est. 5 alios commendat epistola. 6 peccat,
Qui commendandum se putat esse suis.

1 Instar vel loco multorum erit Iulius, qui mihi familiaris fuit, tibique erit. 2 Epigr. 16, lib. 1. 3 Lectio sanior. quam à Scriverio restitutam confirmat MS. è nostris alter. domus hæc tibi urbem ingresso prima est, quam Daphnis quidam possederat prior dominus, nunc tenet Iulius. at in atrio, quæ prima domus pars. 4 E salutandi formula. Brisson. lib. 8 form. *Martialis salutem dicit.* 5 Alienos, ignotos. 6 Nemo sapiens se commendat amicis suis diligenter & solicite.

Ad Marcellinum. VI.

1 LUx tibi post Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis 2 bis celebranda sacris.
3 Imputat æthereos ortus hæc prima parenti :
4 Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit jucunda munera vitæ,
5 Plus nunquam patri præstitit illa dies.

1 Dies tertius post Idus Majas, id est 16 Calend. Iunii. 2 In 2 versibus sequen. ostendit gemini sacri causas. 3 Hæc dies imputat tanquam beneficium (legas & *computat*) natalem patris tui quo editus est in dias luminis auras. *Vel* ex cœlesti revolutione reversum. 4 Atque hoc eodem die primam barbam deposuisti, qui quidem dies priscis facer, solennis & perpetuæ memoriæ. Sueton. cap. 12. Neron. & Xiphilinus in Nerone & Heliogabalo. Iuven. 3 Sat. ℣. 186. 5 Filio dulcis est patris vitæ memoria anniversaria : patri nulla dies gratior quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, *præstitit ulla dies.* vide Antholog. lib. 1, cap. 26, epigr. Apolonid. Ἡδὺ τεϕήδαν πρῶτον ἐδέξω ἡμέραι τῷδε Καῖσαρ, &c.

De

De sportula. VII.

1 *CEntum miselli jam valete quadrantes,*
[2] Anteambulonis congiarium lassi,
3 *Quos dividebat balneator* 4 *elixus.*
Quid cogitatis ô 5 *fames amicorum?*
6 *Regis superbi sportulæ recesserunt,*
7 *Nihil stropharum est: jam* [8] *salarium dandum est.*

1 Nero cœnam tectam clientibus exhibitam à potentioribus redegerat ad sportulam, quæ calathus fuit quo primum obsonia dabantur, postea centum quadrantes *bord vvages*. Suet. l. 6, c. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edicto revocavit cœnas. Suet. Domit. 7. 2 Clientis officiosi merces. 3 Clientibus singulis qui una lavabant dati à potentioribus C quadrantes nostræ monetæ 18. d. ob. q. quos forte dividebat balneator. epig. 60, lib. 1. 4 Aquarum & vaporum calore coctus. 5 Qui sportulæ tenuitate & fame enecastis clientes? 6 A superbo patrono (qui *rex* dicebatur) exhibitæ. 7 Nihil fraudis jam faciendum est clienti, quem sæpe invitatum tanquam ad cœnam rectam dimiserunt tandem cum jejuna sportula. στροφὴ tergiversatio à στρέφω. 8 Cœna, quæ Romanis ἀλάσιον cibarium, annona diurna, ex pacto debitum: ut sportula, ex placito.

In Quinctum. VIII.

THaida Quinctus amat. quam Thaida? Thaida luscam.
Vnum oculum Thais non habet, ille [1] *duos.*

1 Vtroque caret oculo. *Metaph.* id est cæcus est amore, qui non videat vitia. infra epigram. 39.

¶ In Cinnam. IX.

VErsiculos in me narratur scribere Cinna.
[1] Non scribit, cujus carmina nemo legit.

1 Sic ep. 64, lib. 6.

In Philomusum. X.

COnstituit, Philomuse, pater tibi millia bina
[1] Menstrua, [2] perque omnes præstitit illa dies,
3 *Luxuriam premeret cum crastina semper egestas,*
Et vitiis essent danda diurna tuis.
4 *Idem te moriens hæredem ex asse reliquit;*
Exheredavit te, Philomuse, pater.

1 In dimensum menstruum.
2 Et illius dimensi menstrui singulas partes singulis divisit diebus.

3 Idque ut crastinam anteverteret egestatem coercendo hodiernum luxum. 4 Certe cum te tibi reliquerit, feceritque hæreditatem tui juris, te quasi exheredavit. nam tu rapide omnia absumis. melius consuluisset tuo luxui dato curatore.

Ad Quinctum. XI.

SI tua nec Thais, nec lusca est, Quincte, puella,
Cur in te factum [1] *distichon esse putas?*

1 Epigr. 8. supra.

1 Vrgebis tamen me nimis aperte lusisse in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaida. verum non magis hinc notatur quam si appellassem eam Hermionem. 3 Te tamen notatum argues, quod Quinctus vocaris. 4 Quod si tibi ita grave sit Thaida amari à fictitio meo Quinto, ne tu forte in suspicionem venias; diluetur hoc facile & decurabitur, mutato nomine Quincti in Sextum.

[1] Sed simile est aliquid: pro Laide Thaida dixi.
Dic mihi, quid simile est Thais & Hermione?
3 Tu tamen es Quinctus; mutemus nomen amantis;
Si non vult Quinctus Thaida, 4 Sextus amet.

In Fabullum. XII.

1 A Balneis & ante cœnam prisci inungebantur. 2 Heri. ut epig.44.lib.1. 3 Nihil conviviis distribuisti, carpsisti. 4 Ironice. id est insulsa & inepta. MS. Bodl. *salsa est.* 5 Silicernium hoc mihi videtur ubi apponitur cœna, nihil distribuitur, ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere condireque mos erat.

1 VNguentum, fateor, bonum dedisti
1 Convivis 2 here: sed 3 nihil scidisti.
Res 4 falsa est bene olere & esurire.
5 Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic vere mihi mortuus videtur.

In Næviam. XIII.

1 Scissum distribuere convivis. 2 Cædis. & alludit ad *carpis.* 3 Causata obsoniorum cruditatem ut serventur ad alias cœnas explicandas. 4 Si modo nihil esitavero, nunquam ex obsoniorum copia crudus erit mihi stomachus. & ludit in translatione τῦ *crudi.*

DVm non vis leporem, dum non vis 1 carpere mullum,
Et plus quam patri, Nævia, parcis apro;
Accusas, 2 rumpisq; coquum, 3 tanquam omnia cruda
Attulerit. 4 nunquam sic ego crudus ero.

De Tuccio. XIV.

1 Exposita est illi tenuitas sportulæ, miseraque officia ejus emerendæ. 2 Qui mille passus ab urbe distat; in via Flaminia.

ROmam petebat esuritor Tuccius,
Profectus ex Hispania.
1 Occurrit illi sportularum fabula:
A 2 ponte rediit 2 Mulvio.

De Codro. XV.

Ludit in ambigua significatione τῦ *credis.* q.d. mirum est Codrum pecunias credere, qui ipse miserrime pauper sit. resp Poëta supra fidem Codrum credere. credit enim illam esse castam vel formosam cujus amore cæcus est, idque contra famam populi.

PLus credit nemo, quam tota Codrus in urbe.
Cum sit tam pauper, quomodo? cæcus amat.

¶ In cerdonem. XVI.

[1] *DAs gladiatores,* [2] *sutorum regule cerdo,*
Quodque tibi tribuit, 3 *subula,* 4 *sica rapit.*
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,
Ut velles 5 *corio ludere, cerdo, tuo.*
Lusisti, satis est: sed te, mihi crede, memento
Nunc 6 *in pellicula, cerdo, tenuere tua.*

1 Edis munus gladiatorium, quod principum est, divitum, idque S. Consulto (Annal. Tacit. 4.) & spectatarum personarum. indignatur a.Poëta hoc vilissimos homines dare. 2 Sutorum Alpha, princeps. *chiefe or Master of thy Company.* 3 Sutorium instrumentum & officium. 4 Gladiatoris gladius brevis. id est munus gladiatorium. 5 Dare gladiatores ex tua re. alludit ad proverbium, *De alieno corio liberalis.* simul ludit in terminis sutoriis, *subula, corium, pellicula.* 6 Intra artificii & conditionis tuæ terminos. respicit Apologum de asino Cumano pelle leonis induto.

In Sabidium. XVII.

CIrcumlata diu mensis [1] *scriblita secundis*
Urebat nimio sæva calore [2] *manus.*
Sed magis ardebat Sabidì gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, [2] *digitosque admittere visa est.*
Sed 3 *nemo potuit tangere: merda fuit.*

1 Bellarium secundæ mensæ, ad modum placentæ confectum. Syncopate pro *scribilita.* Totta Hisp. 2 Convivarum tangentium. 3 Nemo sustinuit edere vel gustare scriblitam impuro halitu tuo corruptam. vide epigr. 93, lib. 7.

In Maximum. XVIII.

[1] *PErfrixisse tuas questa est præfatio fauces.*
[2] *Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?*

1 Ex frigore raucisse. 2 Excusationem in totum accipimus, vel omnino recitatione supersedeas, ut tibi & nobis parcas.

De vipera in ore ursæ. XIX.

[1] *PRoxima centenis ostenditur Ursa columnis,*
Exornant ficta qua Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas; teneram mersit in ora manum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
[2] *Vivebatque anima deteriore fera.*

1 In porticu seu stadio potius centum columnis sublata. lib. 2, epigr. 14. platanis juxta consitis opaca & statuis ferarum exornata, dum ludibundus puer & visæ velut insultans ori statuæ hianti manum insereret, à vipera quæ in ore statuæ latebat morsus interiit.
2 Ficta hæc seu marmorea ursa comperta est lethalior ursa viva, quasi spirans anima viperæ quæ sua deterior.

Non

Non sentit puer esse dolos, nisi dente recepto
Dum perit. 3 *ô facinus falsa quod ursa fuit!*

3 O male factum quod non vera esset ursa. tum enim aut puer manum ori inserere supersedisset; aut tenero formosoque puero viva ursa pepercisset. Sic Bodl. & Scr. MS. non *ausa*, ut vulgo.

¶ De Canio. XX.

DIc Musa quid agat Canius meus Rufus?
Utrum ne chartis tradit ille [1] *victuris*
Legenda [2] *temporum acta Claudianorum?*
3 *An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?*
An æmulatur improbi jocos [4] *Phædri?*
Lascivus elegis, an severus herois?
5 *An in cothurnis horridus Sophocleis?*
6 *An otiosus in schola poëtarum*
Lepôre tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit [7] *templi?*
An [8] *spatia carpit lentus Argonautarum?*
9 *An delicatæ Sole rursus Europæ*
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
[10] *Titine thermis, an lavatur* [11] *Agrippæ?*
An [12] *impudici balneo Tigillini?*
An rure [13] *Tulli fruitur, atque* [13] *Lucani?*
An Pollionis dulce currit [14] *ad quartum?*
15 *An æstuantes jam profectus ad Bajas*
Piger Luc[illegible] [16] *naviculatur in stagno?*
[17] *Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.*

1 Non perituris, conatis genio & fato ut immortalitatem consecutæ posteris legantur.
2 Historiam de Claudii temporibus.
3 An scribit quæ adstruat Neroni tanquam authori, ut prodeant sub nomine Neronis? *Vel* an ad fidem & veritatem historiæ revocat componitque quæ vivo Nerone ob metum aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falsa scripta sunt? Tacit. in procem. Annal. 4 Mimographi alicujus jocularii. non a. illius qui fabulas composuit. 5 An tristis & altus est majestate carminis tragici? In tragœdiis autem inducti heroes & reges grande locuti altis innitebantur calceamentis. claruitque stylo tragico Sophocles. 6 An in conventu Poëtarum recitat elegantes comœdias vel alia carmina? 7 Isidis fani. epigr. 14, lib. 2, num. 6. 8 Porticum Neptuni. epigr. 14, lib. 2, num. 5. 9 An in porticu Europæ in quo buxeta solem frangunt à meridie, &c. epigr. 14, lib. 2, num. 15. 10 *Velocibus muneribus*, *thermis.* epigr. 2, lib. Spect. Ecquid sapit quod habet MS. Oxoniensis, *Sterilisve? thermis an lavatur Agrippæ?* 11 Balnea de suo nomine excitavit M. Agrippa. 12 Sophonii Tigillini, fœda pueritia, impudica senecta, &c. Tacit. 1 histor. & 14 Annal. 13 Epig. 37, lib. 1. & lib. 9, epig. 52. 14 Prædium suburbanum ad quartum lapidem. 15 Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Misenum & Puteolos in Campania. 16 Scriv. contrahit, *naviculatur*. ita poscente modulo. 17 Ex persona Musæ resp. Quicquid agat, ridet. epigr. 62, lib. 1. & epigr. 63, infra.

In crudelem Dominum. XXI.

[1] PRoscriptum famulus servavit [2] fronte notatus,
Non fuit hæc domini vita, [3] sed invidia.

1 Antium Restionem. vide Macrob. 1 Saturn. cap. 11. & Appian. lib. 4. & Val. Maxim. lib. 6, cap. 7. Senec. de Benef. lib. 3, cap. 23. &c. 2 Stigmatias servus, literas fronte inustus. 3 Indignum n. visum fore tanta fide servum à Domino noxis compunctum fuisse.

De Apicio. XXII.

DEderas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi * laxum.
Hoc tu gravatus, [1] ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potione [2] duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

Apicius sexcenties decoxerat, inspectis tandem rationibus, superfuturum sibi centies H. S. computavit; sed in hac re tanquam ultima fame victurus sibi vitam veneno finiit. Seneca ad Helviam cap. 10. & Dion. lib. 57. * Non minus, amplius, potius. alii *luxu* pro luxui. id est ad luxum. 1 Scriv. *ut famem & sitim ferre.* 2 Exhausisti.

In invitatorem. XXIII.

OMnia cum retro pueris obsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

Invitator sordidus obsonia statim ac ponerentur tradidit servis pone ad pedes discumbentium ministrantibus auferenda & ad alias instruendas cœnas reservanda. jocatur Poëta commodius fore ut servis extra tricliniium apponatur mensa, si ita retro amovere fercula statuerit. τῶν δὲ πίσω, πάντα δίδως ὀπίσω. Antholog. lib. 1, cap. 31.

De Haruspice hernicoso. XXIV.

VIte nocens rosâ stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, [1] tuis victima grata sacris.
Quem [2] Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
Dixerat agresti forte, rudique viro;
Ut cito [3] testiculos peracuta falce secaret,
Teter ut immunda carnis abiret odor.
[4] Ipse super [5] virides aras luctantia pronus
Dum resecat cultro colla, premitque manu;
Ingens [6] iratis apparuit [7] hernia sacris.
Occupat hanc ferro rusticus, atque secat:

1 Quod vites rodat, ut porcus Cereri, quod frugibus obsit. ep. 39, lib. 13. MS. Bodl. *tuis victima digna sacris.* 2 Aruspicina, ut & multa alia sacra & religiones, ab Etruria Romam accita. 3 Hirci, victimæ masculæ castrabantur ne teter illarum partium odor nares offenderet. 4 Aruspex. 5 Herbis stratas. 6 Per irreverentiam gestus illius. 7 Scrotum aruspicis proni & inclinantis apparebat à tergo, quod rusticus abscidit.

Hoc

Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris numina prisca coli.
8 *Sic modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,*
Dum jugulas hircum, factus es ipse 9 *caper.*

8 Ludit à patria. Sic modo qui fuisti Hetruscus nunc Gallus factus es aruspex, nec tamen è Gallia, sed Gallus sacerdos Cybeles.
9 Castratus. est itaque caper hircus castratus, ἐκτομίας.

Ad Faustinum. XXV.

SI temperari balneum cupis 1 *fervens,*
Faustine, quod vix Julianus intraret:
2 *Roga, lavetur, rhetorem Sabinaum.*
3 *Neronianus is refrigerat thermas.*

1 Cujus calorem vix ferre possit. Julianus calidis alias assuetus.
2 Alii *Roga lavetur hic rhetor Sabineus.* jocus Metaphoricus à frigore aëris ad frigus orationis.
3 Quæ egregie erant calidæ & optimæ. epigr. 48, lib. 2.

In Candidum. XXVI.

1 *PRadia solus habes, & solus, Candide, nummos:*
2 *Aurea solus habes,* 2 *myrrhina solus habes:*
Massica solus habes, & 3 *Opimi Cæcuba solus:*
Et 4 *cor solus habes, solus & ingenium:*
Omnia solus habes: 5 *hoc me puta velle negare:*
Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

1 Candide, cui crepat usque in ore illud *omnia amicis communia*, ut epig. 43, lib. 2, nihil tamen cum amicis communicas, sed te tibi soli vivere, soli sapere perfectam credis sapientiam, beatam judicas vitam: certe ut nec decreto illi Pythagorico stas, ita nec instituto tuo privato; namque uxorem habes communem.
2 Vasa, epigr. 113, lib. 14.
3 Epigr. 27, lib. 1, num. 5.
4 Sapientiam. *Metonym.*
5 Te omnia non habere solum. alii leg. *hoc nec puto posse negari.* Fr. Modius epist. 75. Novantiqu. lectionum. Scriv. *nec me puta.*

In Gallum. XXVII.

NUmquam me revocas, venias cum sæpe 1 *vocatus*
Ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium est 2 *utriusque. quod? inquis.*
Et mihi 3 *cur non est; nec tibi, Galle,* 4 *pudor.*

1 Ad cœnam.
2 Meum æque ac tuum. MS. noster, *utrinque.*
3 Prudentia ad prætereundum te inhumanum.
4 Ad invitandum me bene meritum.

In Nestorem. XXVIII.

AUriculam Mario graviter miraris olere.
1 *Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.*

1 Graveolentia manet auriculæ illius ab impura tua anima.

In Zoilum. XXIX.

HAs cum gemina [1] compede [2] dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, 3 anulos priores.

1 Servi improbi & noxii in ergastula damnati opus in compedibus faciebant. 2 Servi libertate donati compedes & catenas sacrarunt Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem sibi festum 1 mense Decembri solvebatur. quin & servi in his Saturnalibus dominabantur. *Donasset jamne catenam Ex voto Laribus.* Hor. 1 l. ser. 5. 3 Compedes. Zoilo autem exprobrat annulum aureum, ut qui ab Ergastulario servo ad ordinem equestrem sit evectus. epig. 38, l. 11.

Ad Gargilianum. XXX.

[1] *SPortula nulla datur; [2] gratis conviva recumbis,*
Dic mihi, 3 quid Romæ, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula est, & [4] fuscæ pensio cellæ?
Unde datur 5 quadrans? [6] unde vir es Chiones?
7 *Cum ratione licet dicas te vivere summa:*
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

1 Supra ep. 7. u. 1. clientibus autem *hinc toga, calceus hinc est, Et panis fumus'que domi,* Iuven. 1 Sat. v. 119. 2 Ad cœnam justam, unde tibi nulla pecunia ut in sportulis. 3 Cur non hinc migras? 4 Gargustioli fumosi seu tenebricosi obventus, ἐνοίκιον, rent. 5 Quo pretio tenuioris conditionis homines lavabant. *dum tu quadrante lavatum,* &c. Horat. 3 Sat. 1 l. 6 Unde habes quod meretrici solvas? 7 Etsi te dicas vivere frugaliter & ex justa computatione, non tamen video causam cur in Roma vel etiam in vita manere velis, cui non suppetit unde vivas. Luditq; in dilogia τῷ *ratione.*

¶ Ad Rufinum. XXXI.

SUnt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
[1] *Urbanique tenent prædia multa Lares:*
Et [2] servit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas 3 aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
[4] *Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.*

1 Et dii tui penates in urbe occupant soli quantum esset multis domibus. *Vel,* domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent singulæ prædia sua suburbana. 2 Multos tibi obæratos habes & fœneratos. 3 Inaurata; auream habens coronam, vel aurea. 4 Malis quidem artibus multa nactus es, sed plura Didymus spado, & Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere) citharœdus, qui & te fastidire possint.

In Matriniam. XXXII.

[1] *NUm possim vetulam, quæris Matrinia? possum*
Et vetulam: sed tu mortua, non vetula es.

1 S. ἀρχαίαν. infra ep. 75.

Possum

Possum Hecubam, possum Nioben, Matrinia: [2] *sed si*
Nondum erit illa canu, nondum erit illa lapis.

2 Modo non exuerint foeminas (ut est in fabulis notis) quod tu fecisti, canis jam & saxum.

Qualem puellam velit. XXXIII.

[1] *INgenuam malo: sed si tamen illa negetur,*
[2] *Libertina mihi proxima conditio est:*
Extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,
Si facie nobis hæc erit ingenua.

1 Non amo genus, conditionem & ejusmodi phaleras, sed formam ipsam. maxima enim voluptas est si quid propter se ametur. non placet ingenua conditio sed ingenua facies. 2 Filia liberti qui è servo manumissus fuit.

Ad Chionen. XXXIV.

DIgna tuo cur sis, indignaque nomine; dicam.
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

Convenit tibi nomen Chiones (χιὼν autem nivem significat) quia frigida es blanditiis, amoribus vel alias: non convenit quia nigra es.

De Piscibus sculptis. XXXV.

ARtis [1] *Phidiacæ toreuma clarum,*
Pisces adspicis: [2] *adde aquam, natabunt.*

1 Phidias toreutices inventor fuit. 2 Ita ad vivum expressi ut addita aqua videantur natatnri. Hyperbolice.

¶ In Fabianum. XXXVI.

[1] *QVod novus & nuper factus tibi præstat amicus:*
Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.
[2] *Horridus ut primo semper te mane salutem,*
Per mediumque trahat 3 *me tua sella lutum.:*
Lassus ut in thermas 4 *decimâ, vel serius, hora*
Te sequar Agrippa, cum laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, 5 *Decembres,*
Vt sim tiro tua semper amicitia?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, 6 *meaque,*
Vt nondum credas me meruisse 7 *rudem?*

1 Exigis à me veteri amico & cliente officia non minora quam quæ novus præstat cliens. 2 Frigore matutino. vel cultus neglectu, dum propero ut inter primos salutatores sim. Iuven. 3 sat. v. 20.

3 Præcedentem, comitantem, subsequentem tuam sellam. ep. 10, l. 10. n. 6. & ep. 26, l. 12. 4 Cum octava quæ æstate, noua quæ hyeme lavationi assignatur, cogar comitari te ad balnea Agrippæ, ipse loturus longe in balneis Titi. 5 Annos. 6 Cum alii patroni mittere soleant clientibus togas. 7 Liberationem ab officiis. tractum ab arena. gladiatores. n. ætate ingravescente quasi emeriti in magisterii signum accipiebant rudem. qua donati non cogebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. Ramiresius putat Poëtam ambigue allusisse ad togam rudem.

In irascentes amicos. XXXVII.

IRasci tantum felices nostis amici.
[1] *Non belle facitis : [2] sed juvat hoc facere.*

1 Non ex ratione & causa, sed occasionem quæritis irarum. 2 Utile est vobis iras simulare, ne muneremini pauperum officia. sic ep. 13, l. 12.

Ad Sextum. XXXVIII.

QVæ te causa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Caussas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atque erit in [1] triplici par mihi nemo foro.
[2] *Egit 3 Atestinus causas, & 3 Cajus: utrumque*
Noras: sed neutri [4] pensio tota fuit.
[5] *Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis:*
Audieris, dices [6] esse Maronis opus.
Insanis: [7] omnes gelidis quicumque lacernis
Sunt tibi; Nasones, Virgiliosque vides.
[8] *Atria magna colam. [9] vix treis, aut quatuor ista*
Res aluit: pallet cætera turba fame.
[10] *Quid faciam? suade. nam certum est vivere Roma.*
[11] *Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.*

1 1, Veteri Romano. 2, Caji Iulii Cæsaris. 3, Augusti. vide Alex. Neap. l. 2, c. 12. Martian. 3 l. 24 c. 2 *Inquit Poeta. est n. Dialogismos.* 3 Caussidici pauperes. nomina fortasse ficta. 4 Supra epig. 30. num. 4. 5 *Refert Sextus.* 6 Mea carmina æquare Virgilii opus. 7 Omnes hi quos vides horridulos tritis lacernis, sunt Poëtæ non inferiores Virg. & Ovidio. MS. noster, *Sunt tibi.* Cujus lectionis monuit & P. Scriverius. 8 Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria; vel principis aulam. 9 *Resp. Poeta.* 10 *Verba Sexti.* 11 Bonis fortuitus est Romæ victus & incertus; malis stipendium certum.

De Lycori. XXXIX.

ILiaco similem puerum, Faustine, [1] Magistro
Lusca Lycoris amat. [2] quam bene lusca videt?

1 Magistro poculis. Alii leg. *ministro.* id est Gauymedi Iovis pocillatori. ut l. 11, epigr. 105. 2 Quæ tam bene de forma judicat. Quintus contra, ep. 8. supra, cæcus erat quamvis oculos haberet.

In Thelesinum. XL.

MVtua quod nobis ter quinquagena dedisti
Ex opibus tantis, quas [1] gravis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus:
Tu [2] magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

1 Vide epigr. 30, l. 2 n. 5. 2 Immo pusillus, qui dives non dona das: ego magnus, qui pauper solvo.

In lacertam cælatam. XLI.

1 Cælatoris laudatissimi. 2 Affabre efficta videtur spirare, & vel argentea nescientibus timetur pro viva.

INserta Phialæ [1] Mentoris manu ducta
Lacerta [2] vivit, & timetur argentum.

In Pollam. XLII.

1 Ex farina fabacea. Plin. ex creta. Petron. 2 Non me decipis. Plauto phrasis frequens, os sublimu. cujus ratio sumpta videtur vel ab iis qui per jocum dormientibus ora fuligine vel alio colore pingunt, ut Ægle Silenum, apud Virgil. 6 eclog: *Vel* ab iis qui amaras potiones ægrotis vel pueris propinantes labra poculorum melle illinunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant. 3 18 epigr. l. 1. & l. 6, epigr. 7. 4 Infra epigr. 72.

[1] LOmento rugas uteri quod condere tentas,
Polla; tibi ventrem, [2] non mihi labra linis.
[3] Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum.
[4] Quod tegitur, majus creditur esse malum.

¶ In Lentinum. XLIII.

1 Vis apparere juvenis, simulas Iuv. vide Ausonii ep. 16. quo Lais respondet Myreni, quod Adrianus seni fucato. *Patri jam negavi tuo.* 2 Niger. Metonym. ut — 3 Canus, candidus. 4 Vitæ mortisque præses, quæ fugitur morituris crinem secare, & has quasi primitias Orco offerre. *Nondum illi flavum Proserpina vertice crinem Abstulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.* Virgil. de Didone 4. Æn. & Horat. 1 lib. ode 28. *Nullum sæva caput Proserpina fugit.* 5 Fucum illum capillorum & tinctum quasi caliendrum eleganter dixit *larvam.*

[1] MEntiris juvenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam subito [2] corvus, qui modo [3] cygnus eras.
Non omnes fallis. scit te [4] Proserpina canum:
[5] Personam capiti detrahet illa tuo.

¶ Ad Ligurinum. XLIV.

OCcurrit tibi nemo quod libenter:
Quod quacumque venis, fuga est, & ingens
Circa te, Ligurine, solitudo:
Quid sit scire cupis? [1] nimis Poëta es:
Hoc valde vitium periculosum est.
Non [2] tigris catulis citata raptis,
Non [3] dipsas [4] medio perusta Sole,
Nec sic scorpius improbus timetur.

1 Plus habes Poëtæ quam hominis. Nimis tibi places in carminibus quæ omnibus incontinenter & importune legis. 2 Epigr. 18, lib. spectac. 3 Serpens, à quo icti vexantur siti & æstu. unde & nomen. 4 Apricans ad meridianum solem. *Vel* meridionali plaga vivens.

Nam

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, & legis sedenti:
Currenti legis, & legis cacanti.
In thermas fugio; sonas ad aurem.
[5] *Piscinam peto, non licet natare.*
Ad cœnam propero; tenes euntem.
Ad cœnam venio; fugas [6] *sedentem.*
Lassus dormio; suscitas jacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
[7] *Vir justus, probus, innocens timeris.*

5 Non paucæ nec parvæ erant Romæ piscinæ qua natarent.
6 Ramiref. legit *edentem.* Musambertius asserit lectionem vulgarem. ut sit ante accubationem sessio. ut 67 epigr. 8. l. *Sternantur lectii, Cæciliane sede.* 7 Cætera cum bonus sis ac justus, & propter innocentiam atque probitatem expetendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiunt omnes caventque ut poëticam hirudinem. Horat. in calce epist. ad Pisones, & Lucillii epigr. c. 40, l. 2 Antholog.

¶ De eodem. XLV.

[1] *FUgerit an mensas Phœbus cœnamque Thyestæ,*
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
[2] *Illa quidem lauta est, dapibusque instructa superbis:*
Sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, [3] *mullumve bilibrem:*
Nec volo boletos, ostrea nolo: [4] *tace.*

1 Vide argumentum meum in Thyesten Senecæ. & quæ adnotavi ad vers. 774. & chorum quartum.
2 Tua.
3 Vide epigr. 43, l. 2. n. 11. 4 Epigr. 49, infra, & 79, l. 5. & l. 11, epigram. 53.

¶ Ad Candidum. XLVI.

EXigis à nobis operam sine fine [1] *togatum.*
Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
[2] *Non est, inquis, idem: multo* [3] *plus esse probabo.*
Vix ego lecticam subsequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos [4] *umbone repellet:*
[5] *Invalidum est nobis,* [5] *ingenuumque latus.*
Quidlibet in caussis narraveris; [6] *ipse tacebo:*
[7] *At tibi tergeminum mugiet ille* [7] *sophos.*

1 Anteambulonis seu clientis togati.
2 Plus mihi *tamquis* esset honoris ex tui ipsius, quam liberti tui comitatu.
3 Operæ.
4 Musambertius de umbone togæ intelligit, de quo vide quæ ad Persii sat. 5, v. 33. de cubito potius dici credo, quo turba obvia, haud secus ac hostes umbone repellitur. & ut credam facit Luciani Crito πολλοὺς περιαγκωνισάμενος, καὶ τὸ ἐωθινὸν Χαῖρε εἰπών. Lucian. φιλοψευδεῖς & Iuven. 3 sat. *hic cubito ferit.* 5 Quod undam prementis populi contraniti nequeat, pudeat. epigr. 47, l. 10. *Vires ingenuæ.* mox n. 9. 6 Ego tibi oranti non valebo acclamare. 7 Vide l. 1, epigr. 4, n. 10.

Lis erit ; [8] *ingenti faciet convicia voce :*
Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus ?
[9] *Quidquid libertus, Candide, non poterit.*

8 Ingeret adversario tuo conviciorum abunde, nec in aurem.
9 Officia liberaliora & quæ me decent magis, præstabo.

De * Basso. XLVII.

* Ad quem epigr. 57. infra de Faustini villæ copia.

Capena grandi porta [1] *qua pluit gutta,*
Phrygiaque matris [2] *Almo qua lavat* [3] *ferrum,*
[4] *Horatiorum qua viret sacer campus,*
Et qua [5] *pusilli* [6] *fervet Herculis fanum,*
Faustine, [7] *plena Bassus ibat in rheda,*
Omnes beati copias trahens ruris.
[8] *Illic videres frutice nobili caules,*
Et [9] *utrumque porrum, sessilesque lactucas,*
[10] *Pigroque ventri non inutiles betas.*
Illic [11] *coronam pinguibus gravem turdis,*
Leporemque læsum [12] *Gallici canis dente,*
[13] *Nondumque victa lacteum faba porcum.*
[14] *Nec feriatus ibat ante carrucam,*
Sed [15] *tuta fœno cursor ova portabat.*
[16] *Vrbem petebat Bassus : imo rus ibat.*

1 Propter aquæ ductus & fontes quæ ad portam Cap. unde & *Fontinalis* dicta hodie *S. Sebastiani*. Iuven. 3 sat. 11 v. 2 Fl. Tusciæ, in quo Mater Deum à Gallis sacerdotibus quotannis abluebatur. Ovid. 4 Fast. & Marcell. l. 23. 3 Cultros ad hostias mactandas. forte legend. *sacrum*. 4 Vbi sepulti fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1. 5 Adulatorie. Domitianus enim se magnum Herculem vel majorem dici voluit. ut epigr. 65, 66, 67. & 104, lib. 9. Alciden vocat pusillum. 6 A frequentia salutantium viatorum. erat enim in via Appia. 7 Non ut *Mathonis lectica*. 1 sat. Iuven. *Plena ipso*, sed ruris honoribus quos ex urbe in rus suum, non rus, portabat. 8 In rheda Bassi, velut altero copiæ cornu. 9 Sectivum & capitatum. 10 Quem cient & lubricant. 11 Coronam vimineam cui appendebantur turdi in orbem. l. 13, epigr. 51. & Ovid. 1 Am. v. 269. 12 Leporarii canes in Gallia velociores, utpote lupino satu editi. 13 Lactentem porcellum, qui fabas dente non vicerit. i. fregerit. 14 Nec ociosus aut onere vacuus ibat cursor *his lacquay*. 15 Ne colliderentur. 16 Posset quidem videri rure rediisse, adeo terræ fœtibus onustus : & tamen adeo sterilem alebat suburbanam villam ut ex urbe rus in rus ferret. Vulg. *Romam*.

De Ollo. XLVIII.

Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia : nunc cellam pauperis Ollus habet.

Habebant lauti divites inter cœnationes splendidas & diætam unam quo se quandoque recipiebant ad tenuiorem victum, vel varietatis causa, vel ut parvo assuefierent, quasi præexercitationem ad inopiam. ut consulit Seneca epist. 18, & 100. & ad eas Lipsius docet. hanc appellabant *pauperis cellam*. extruebant & cellas famulis, ut & amicis minorum gentium excipiendis. epigr. 14, l. 8. hujusmodi structuræ, sed immodicæ & magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram paupertatem redactus est.

In

In invitatorem. XLIX.

[1] *VEjentana mihi misces, [2] tu Massica potas:*
[2] Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

1 Epigr. 53 l. 2. n. 2.
2 Scriverii & Bodleii MSS. *ubi Maßica potas.* 2 Gratior quippe odor quam gustus.

¶ In Ligurinum. L.

[1] *HÆc tibi, non alia, est ad cœnam causâ vocan-(di,*
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
[2] Deposui soleas. affertur protinus [3] ingens
Inter [4] lactucas, [5] oxygarumque [3] liber.
Alter [6] perlegitur, dum fercula prima morantur:
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, & quinctum denique librum.
[7] Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non [8] scombris scelerata poëmata dónas:
Cœnabis solus jam, Ligurine, [9] domi.

1 Supra epig. 44. & 45.
2 Quod discubituri facie-bant, ne stragula conspurcarent.
3 Quod magnum malum.
4 A quibus cœna inchoari solita. 13 l. 14 epigr.
5 Garum ex aceto.
6 Al. *Porrigitur.* 7 Certe puteret vel aper ad convivia natum animal toties appositus, ac tu mihi libros regeris. 8 Vide 2 epigr. supra num. 2. 9 Invitatori soli licebat recitare. domi itaque solus cœna, tibique recita. foris te cavebimus.

Ad Gallam. LI.

CVm faciem laudo, cum miror crura manusque:
Dicere, Galla, soles; nuda placebo magis.
Et semper vitas communia balnea nobis.
[1] Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

1 Ironice. arguit enim ipsam mendacem & inaniter gloriosam, quæ specimen subterfugerit. sumptum videtur ab illo Augusti, qui præfecto quem ignominia notabat subinde precibus interponenti; *Quid respondebo patri? Dic,* inquit Aug. *me tibi displicuisse.* Quintil. 6 l. 4. *Vel* ne me forte non probares. vide epigr. 24, l. 5.

¶ Ad Tongilianum. LII.

EMpta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc [1] nimium casus in urbe frequens;
[2] Collatum est decies. rogo, non potes ipse videri
[3] Incendisse tuam, Tongiliane, domum.

1 Incendium. epigr. 7, l. 5.
2 Ex symbolis civium & amicorum damno tuo succurrentium tibi donabantur. 7 & 12 l. 10 ff.
3 *Merito jam suspectus, tanquam ipse suas incenderit ædes,* Iuven. 3 saty. 1. versu 212.

Membris tuis quæ laudas singula, & teipsa vel tota possē carere. obscœniorem si pruriās sensū affricabit tibi more suo Domit. de μαςῶ ταῷ.

¶ Ad Chloen. LIII.

ET vultu poteram tuo carere,
Et collo, manibusque cruribusque;
Et mammis, natibusque, clunibusque:
Et ne singula persequi laborem,
Totâ te poteram, Chloe, carere.

Ad Gallam. LIV.

Cum à me noctem posceonte tu ultra quàm possim præstare poscas vices, malim simpliciter mihi neges quam cogas me impotem fateri.

CVm dare non possim, quod poscis, Galla, rogantem:
Multo simplicius, Galla, negare potes.

¶ In Gelliam. LV.

1 Myropolam. epig. 88, l. 1. num. 1. 2 Succusso, vel fracto, 3 Oleum Cinnami. Plin. l. 15, cap. 7.

QVod quacunq; venis, [1] *Cosmum migrare putamus,*
Et fluere [2] *excusso* [3] *cinnama fusa vitro:*
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Scis puto posse meum, sic bene olere canem.

De Cisterna Ravennate. LVI.

Vini larga copia, aquæ bonæ maxima penuria. unde & caritas, Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum aquis marinis & uliginosis perfluum. *ita ut sitiant vivi, natent sepulti.* Sidonius epist. 8, l. 1.

SIt cisterna mihi, quàm vinea, malo Ravennæ:
Cum possim multo vendere pluris aquam.

De Copone. LVII.

Pluris enim væniit aqua, qua dilueretur vinum, quam ipsum merum. epigram. præcedent.

CAllidus imposuit nuper mihi copo Ravennæ;
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

* Supr. ep. 47. ¶ De villa Faustini. ad * Bassum. LVIII.

1 Villa quam habet Faustinus Bajis in sinu Campaniæ non est sterilis instar tuæ suburbanæ. supra ep. 47. 2 Sterilibus, si cum frugiferis conferantur, quamvis baccæ myrtorum in medicinis utiles sint. vel quæ locum tantum occupant & umbram otio abundantibus hominibus præbent. 3 Cælibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata Plin. Sec. epist. 6, lib. 5. 4 Buxi enim, ut nunc, in varias animalium formas tondebantur.

*BAjana nostri villa, * Basse, Faustini,* [1]
Non [2] *otiosis ordinata myrtetis,*
[3] *Viduaque platano,* [4] *tonsilique buxeto*

5 Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero [6] barbaroque lætatur.
7 Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et [8] multa fragrat testa [8] senibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam brumâ,
9 Seras putator horridus refert [9] uvas.
[10] Truces in alta valle mugiunt tauri,
[11] Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
*Vagatur [12] omnis turba * sordida cortis.*
** Argutus anser, [13] * gemmeique pavones,*
[14] Nomenque debet qua rubentibus pennis,
*Et * picta perdix, Numidicaque * guttata,*
Et [15] impiorum [16] phasiana Colchorum.
*[17] Rhodias superbi * fœminas premunt galli:*
Sonantque turres [18] plausibus columbarum;
Gemit hinc palumbus, inde [19] cereus turtur.
Avidi sequuntur [20] villica sinum porci;
Matremque plenam mollis [21] agnus expectat;
Cingunt serenum [22] lactei focum vernæ,
Et [23] larga festos lucet ad [24] Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio [25] copo:
[26] Nec perdit [27] oleum lubricus palæstrita.
Sed tendit avidis rete subdolum turdis.
Tremulave captum linea trahit piscem,
Aut impeditam cassibus refert damam.
Exercet hilares [28] facilis hortus [29] urbanos,

5 Nihil fructus aut proventus Domino reddentia.
6 Fœcundo, ut apud Barbaros & rudes, qui non ex amœnitate & elegantia arborũ ad quincuncem dispositarum, sed ex fructu rus æstimant.
7 Omnis Faustini domus angulus stipatur frumento.
8 Bene olent testæ quibus reconditũ est vetus vinum, quod inter autumnales fructus est, ut ὀπώρα pro ὀπωρινοῖς καρπὸς. & *senibus*, ut *anus testa*. l. 1, ep. 40. & 106.
9 Epigr. 44, l. 3 n. 5.
10 *Aut in reducta valle, mugientium Prospectat errantes greges.* Hor. 2 Epod.
11 *Cui frons turgida cornibus Primis & Venerem & prœlia destinat.* Horat. 13 ode, 3. l.
12 Gallinæ, anseres, &c. quæ sequuntur. * *Adverte avium nativa epitheta.*
13 *Qui picta pandunt spectacula caudæ.*
14 Phœnicopterus, cui φοινικᾶ πτερά, 71 epigr. 13 l.
15 Qui male audiunt propter patricidia, impietatem, & veneficia Medeæ. vide Senecæ Medeæ argumentum.
16 A Phasi Colchorum fl.
17 Gallinas Rhodias, quæ Romanis in pretio.
18 Alarum.
19 Cui plumæ coloris cerei. *Alii* pinguis turtur. ut ep. 5, l. 13.
20 Sinu ferentis glandes vel alium pastum. Rob. Titius legit *sonum* villicæ sc. vocantis sues ad pastum.
21 Domi seclusus à matre pastum profecta.
22 Candidi, Domitius legit *lutei*. i. sordidi infantes. vide ep. 50, l. 1. n. 21. MS. noster *Cinguntque circum lutei focum vernæ.*
23 Luculentus est focus, lignis è vicina sylva descendentibus, ut idem ep. 50, l. 1.
24 Quibus juxta focum locus.
25 Caupo, qui ad quæstum domini viatoribus vinum vendit, non pallet & pinguescit otio: sed habet quod agat, ut sequitur.
26 Neq; enim utitur oleo, qui non exerceat palæstram. melius se exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, *Perdere oleum & operam.*
27 Luctatuti se ceromate ex oleo, cera & pulvere Ægyptio seu Puteolano, ungebant.
28 Non laboris exquisiti, ut in suburbanis.
29 Alii *ancillas*. sed variant hic lectiones plurimæ.

[30] Et padagogo non jubente lascivi
Parêre gaudent villico [31] capillati;
[32] Et delicatus opere fruitur eunuchus.
[33] Nec venit inanis rusticus salutator;
[34] Fert ille ceris cana cum suis mella,
[35] Metamque lactis [36] Sassinate de sylva.
Somniculosos ille porrigit glires;
Hic [37] vagientem matris hispida fœtum,
Alius [38] coactos non amare capones.
[39] Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur latus opere vicinus,
[40] Nec avara servat crastinas dapes mensa,
Vescuntur omnes, ebrioque non novit
Satur minister invidere convivæ.
At tu sub urbe possides [41] famem mundam,
Et turre ab alta prospicis [42] meras laurus,
Furem [43] Priapo non [44] timente securus.
Et vinitorem [45] farre pascis urbano,
[46] Pictamque portas [47] otiosus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an [48] domus longe?

30 Alacriter ac sponte obeunt nec detrectant ministeria etiam à villico imperata, quod alibi dedignantur isti.
31 Filii familias vel pueri delicati comas alentes. epigr. 62, l. 10. *Cirrati.* Pers. 1.
32 Et ipsi delicati spadones atque cubicularii delectantur labore.
33 Non portat nudum & inane *Ave*, ut clientes in urbe, sed adfert munera, quæ seqq.
34 Adfert favos.
35 Ep. 44, l. 1, num. 6.
36 Oppido Vmbriæ, Plauti patria. 37 Hædum balatu desiderantem matrem capel. 38 Quia castratos. 39 Filiæ agricolarum ferunt dona à matribus, vel *Raucæ cortis aves & ova matrum.* epigr. 30, l. 7. Ep. 50, l. 1. Tibicine abbibito consulit tum modulo tum ruinæ versus P. Scriv. legendumque monet *Vimine offerunt texto*, vel *afferunt.* 40. Quod in urbe fieri solet. supra epigr. 13, n. 3. & ep. 23. & l. 1, epigr. 104. 41 Prædium suburbanum, mundum quidem & elegans, sed famelicum & sterile. supra epigr. 47. 42 Solas steriles laurus quibus nullæ arbores fructiferæ interseruntur. 43 Epigr. 36, l. 1, num. 8. 44 Nihil enim est quod fur auferat. 45 Cum sterilis villa non alat villicum ipsum. 46 Amoenam forte & visu pulchram, verum non magis saturam quam quæ in picta tabula exprimitur. alludit forte ad illud Cynici qui servo esurienti pictas ostendebat dapes, quæ oculos pascerent non ventrem. 47 Ex urbis curis tanquam è vinculis solutus. 48 Domus extra urbem, longe ab urbe dissita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur. ὁ πόῤῥω οἶκος.

De sutore & fullone. LIX.

[1] SVtor credo dedit tibi, culta Bononia, munus.
Fullo dedit Mutina: [2] nunc ubi copo dabit?

1 Epigr. 16, supra.
2 Restat scilicet ut caupo æque vilis munera edat gladiatoria. vide eundem epigram. 16, supra.

¶ In Ponticum. LX.

[1] *CVm vocor ad cœnam,* [2] *non jam venalis, ut* [3] *ante.*
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino;
[4] *Sumitur* [5] *inciso mytilus ore mihi.*
Sunt tibi [6] *boleti; fungos ego sumo suillos.*
Res tibi cum [7] *rhombo est; at mihi cum* [7] *sparulo.*
[8] *Cereus immodicis turtur te clunibus implet;*
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur [9] *sine te cœno, cum* [10] *tecum, Pontice, cœnem?*
[11] *Sportula quod non est, prosit: edamus idem.*

1 Edicto Domitiani de cœnis rectis (vide quæ ad ep. 7 supra) fraudem factam à potêtioribus; qui clientibus vilissimos, sibi optimos apponebant cibos, conqueritur Poëta. quod & Iuve. satyr. 5 Plin. Iun. epist. 6, l. 2. & noster l. 2, epigr. 43. 2 Sportula conductus. al. leg. *non tam venalis.* 3 Sportula non sublata. supra epigr. 7. 4 Al. *fungitur.* 5 Testa mytili labra mihi sugenti scindente. 6 Fungorum salutarium; alii boleti, alii suilli seu porcini, alii Amanitæ. Al. *fungos ego sumo pusillos.* 7 Rhombus & spatulus uterq; è genere passeris marini, sed hic multo vilior. 8 A colore pinguedinis, ut modo epigr. 53, num. 19. Al. *Aureus.* 9 Non habens eosdem cibos. 10 In eadem mensa, & cœna (ut dicitur) communi. 11 Non obsit nobis, quod Imp. decreto revocatur cœna sublata sportula.

¶ In Cinnam. LXI.

[1] *ESse nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinnà.*
Si [2] *nil Cinna petis;* [3] *nil tibi, Cinna, nego.*

1 Extenuando rem quam petis. 2 al Rem levem, & relatè nil. 3 Simpliciter, nil.

¶ In Quinctum. LXII.

CEntenis quod emis pueros, & sæpe ducenis:
Quod [1] *sub rege Numa condita vina bibis:*
Quod constat decies tibi [2] *non speciosa supellex:*
Libra quod argenti millia quinque rapit:
[3] *Aurea quod fundi pretio carruca paratur:*
Quod pluris [4] *mula est, quam domus empta tibi:*
Hac animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris. [5] *hæc animus, Quincte, pusillus emit.*

1 Vina vetustissima. Hyperbolice. 2 Etiam quotidiana, vulgaris tua supellex. alii leg. *non speciosa* hoc sensu; cujus cælatura ejus est artificii, ut multo constet etsi non sit magna, nec multum occupet spacii. ita ut una libra argenti cælati constet quinque millibus HS. 3 Quod rheda aurata seu aureis bracteis distincta constet, quanti fundus. 4 Alii *nulli.* quæ lectio placet, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium pretio carrucæ. 5 Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicos pauperes potius erogasset, honestæ ipsorum necessitati succurrens; quam sumptuum ambitione parasset sibi mulicbres has & penè pueriles nugas.

¶ In Cotilum. LXIII.

COtile, [1] bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo est, [2] flexos qui digerit ordine crines:
Balsama qui [3] semper, cinnama semper olet:
Cantica qui [4] Nili, qui [5] Gaditana susurrat:
Qui movet [6] in varios [6] brachia [7] volsa modos:
Inter fœmineas tota qui luce cathedras
Desidet, atque aliqua semper in aure sonat:
Qui legit hinc illinc missas, scribitque [8] tabellas:
[9] Pallia vicini qui refugit cubiti:
[10] Qui scit, quam quis amet, qui per convivia currit:
[11] Hirpini veteres qui bene novit avos.
[12] Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
Res [13] pratricosa est, Cotile, bellus homo.

1 Ep. 10, l. 1. 2 Al. *flexo.* 3 Ep. 12, l. 2. 4 Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum summa mollities, petulantia, & procacitas in factis dictisque, ut & canticis lascivis. de Canopo. vide Iuvenal. Sat. 1, ŷ. 26. Sat. 6, ŷ. 85. 5 Vide ep. 42, n. 9. & 62, n. 10. lib. 1. & Iuvenal. Sat. 11, ŷ. 162. 6 Ad leges & modos Chironomiæ saltabant, ut hodie Hispani. Ovid. 1 Art. *si mollia brachia, salta.* 7 Epigr. 29. l. 2, num. 7. 8 Amatorias, ut epigr. 65, l. 11. 9 Ne plicarum umbonem seu ordinem conturbet. epigr. 41, l. 2, n. 6. 10 Curiosus Ardelio & πολυπράγμων. qualis illa apud Iuven. Sat. 6, ŷ. 405. 11 Cui non in minimis curis est Circus, equi victores, eorumque nobilitas. deducere itaque studiose curat & recensere stemma & proavos equi Hirpini usque ab Aquilone avo. vide Lips. cent. unic. epist. 26. 12 *Decastichon præcedens fuit è persona Cotili, distichon quod sequitur est Poetæ, ut & primum.* 13 Nugis impedita, meræ gerræ.

¶ Ad Cassianum. LXIV.

[1] SIrenas hilarem navigantium pœnam,
Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
Quas nemo quondam deserebat auditas,
Fallax Vlysses dicitur [2] reliquisse.
Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
[3] Si fabulantem Canium reliquisset.

1 Quæ navigantes hilari sopitos cantu demulcebant, trahebantque in perniciem. sunt antitheseis seu ὀξύμωρον in illis, *hilaris pœna, blandas mortes. gaudium crudele.* 2 Obturatis sociorum auribus, se adligato navis malo. Hom. Odyss. μ. 3 In tantum lepore & lasciva nequitia superat Sirenum cantus & illecebras Canius. de quo epigr. 62 & 70, l. 1, & epigr. 20 supra.

¶ Ad Diadumenum. LXV.

[1] QVod spirat tenera malum mordente puella:
Quod de [2] Corycio quæ venit aura croco:

1 Qualiter fragrantem spirat odorem pomum, &c. sic epigr. 9. l. 11, num. 3. 2 Corycus mons Ciliciæ croco nobilis. epigr. 3 lib. spectac. num. 10. in aspersionibus theatralibus. epigr. 39, l. 9, n. 3.

Vinea

Vinea quod primis floret cum cana racemis:
Gramina quod redolent, quæ modo carpsit ovis:
Quod myrtus, quod 3 messor Arabs, quod 4 succina trita
Pallidus 5 Eoo thure quod ignis olet:
Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbre:
6 Quod madidis nardo sparsa corona comis:
Hoc tua, sæve puer Diadumene, basia fragrant.
Quid, si 7 tota dares illa sine invidia?

3 Felicis Arabiæ incola, qui metit herbas & fructus odoros. 4 Epigr. 38, l. 5, num. 13. 5 Colorem ignis enim rutilum, immissum thus in pallidum vertit. 6 Ex Arabia & Orientalibus partibus. 7 Non maligne aut parce, sed pleuis labris & facile?

¶ In M. Antonium. LXVI.

PAr scelus admisit 1 Phariis Antonius 1 armis;
2 Abscîdit 3 vultus ensis 4 uterque 5 sacros.
6 Illud laurigeros ageres cum læta triumphos:
Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen est pejor, quam caussa Pothini:
Hic facinus domino præstitit; ille 7 sibi.

1 Ægyptiæ ficæ. i. Pompejo magno occidi jusso à Pothino qui hoc regi Ptolomęo suasit in gratiam Cæsaris. vide epig. 70, l. 5. 2 Al *Abscidit heu.* ut versu succurratur. 3 Capita. 4 Pothini & Antonii. 5 Propter magistratus quos gesserant sacros, gloriam, bene merita, res gestas, &c. 6 Pompeji caput triumphales victricis Romæ lauros gessit, Ciceronis caput loquentis Romæ. ille, caput; hic, lingua urbis. 7 In suam solius vindictam. in nullius gratiam.

¶ De pigris Nautis. LXVII.

CEssatis pueri, 1 nihilque nostis,
2 Vatreno, Eridanoque pigriores:
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos tingitis ad 3 celeusma remos.
Iam 4 prono Phaëthonte sudat 5 Æthon,
Exarsitque dies, & hora lassos

1 Pronunciet eos, si quis volet, damnetque sciolos, vel ad Phrygii tonsoris foveam aures eorum, qui insitatas hasce syncopationes non ferunt: ego certe profiteor me inter illos sedere qui reclamant, horreantque illa monstra *môstis, pôstis.* præ quibus, si conjecturis ausisque in dubia variaque lectione sit locus, adoptarem, *Cessatis pueri, & nihil movetis*, vel quid ejusmodi. 2 Locus dubiæ plane sanitatis, ne dicam deploratæ, cui restituendæ post Criticos omnes majorum minorumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam Pæoniam, Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratissimo laudatissimoque Italia antiqua, Is infra Imolam (forum Cornelii, quo jam secesserat Poëta, ut ipse testatur epigr. 1 & 4 supra) Vatreum lentissime fluere asserit, ut & Padi alveum, quem Vatrenus auget, proprie vocatum Eridanum, In stagna se diffundere. Videsis ipsum lib. 1, cap. 35. 3 Clamorem & hortationem nauticam. qua se invicem nautæ, vel illos celeustæ hortantur. ut nostris. *Via, via, cheerly mates.* 4 A meridie sole inclinante. 5 Unus è Solis equis.

6 Vide ep. 6, l. 2, num. 9.
7 Ita P. Scr. ut pigri nautæ vocentur ocium carinæ. Sed pro tutæ desideratur epitheton appositius *tarda*, aut si quid simile.

[6] Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
[7] Tutæ luditis otium carinæ.
Non nautas puto vos, sed [8] Argonautas.

8 Ludit in voce *Argonautæ*. q. d. estis pigri, inertes (quod ἀργοὶ sonat) nautæ. non heroes illi Argo vecti ad aureum vellus petendum.

Ad Matronam pudicam. LXVIII.

1 Quæ subsequuntur. *Metaph. ab ædificiis*. interiores partes quæ à primo ingressu remotiores sunt.
2 Scilicet mero. l. ebria. sic enim usurpatur Iustino li. 1 & 11, atque Apulejo lib. 7 & 9.
3 Musa jocosa, choris gaudens.

HVc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
Cui sint scripta rogas [1] interiora? mihi.
Gymnasium, thermæ, stadium est hac parte; recede.
Exuimur: nudos parce videre viros.
Hinc jam deposito post vina rosasque pudore,
Quid dicat, nescit [2] saucia [3] Terpsichore.
[4] Schemate nec dubio, sed aperte nominat [5] illam,
Quam recipit sexto mense superba Venus:
[6] Custodem medio statuit quam villicus horto;
Opposita spectat quam proba virgo manu.
[7] Si bene te novi; longum jam lassa libellum
Ponebas: totum nunc studiosa leges.

4 Non tecte & figurate. 5 Quæ sequenti epigram. nominatur num. 1. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto, qui Isidis jussu pudenda circumferebant in cultum Osiridis cui invento virilia defuerunt) 7 Kal. Augusti extra portam Collinam cum pompa ad Veneris fanum ferebant, inque Deæ sinu ponebant. vide & Annot. posteri. Baptistæ Pii cap. 145. 6 Epigr. 36, l. 1, n. 8. 7 Infra epigr. 85.

Ad Cosconium. LXIX.

1 Sine qua tamen non possunt placere, &c. ut ep. 36, lib. 1.
2 Ironice.

OMnia quod scribis castis epigrammata verbis,
Inque tuis nulla est [1] mentula carminibus;
Admiror: [2] laudo. nihil est te sanctius uno:
At mea luxuria pagina nulla vacat.
Hæc igitur juvenes nequam, facilesque puellæ,
Hæc senior, sed quem torquet amica, legat.
At tua, Cosconi, venerandaque sanctaque verba
A pueris debent, virginibusque legi.

Ad Scevinum. LXX.

1 Scævinus uxorem Aufidiam per fastidium repudiaverat, nuptam postea illi qui fuerat ejus mœchus, deperibat.

[1] MOEchus es Aufidiæ, qui vir, Scevine, fuisti.
Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.

Cur

Cur aliena placet tibi, cui tua non placet uxor?
[2] Numquid securus non potes arrigere?

2 Aliena scil. & vetita placent: propria & licita spernuntur.

In Nævolum. LXXI.

Mentula cum doleat puero, tibi, Nævole, culus:
Non sum divinus, sed scio [1] quid facias.

1 Imo, quid patiaris.

Ad Lausejam. LXXII.

Vis futui, [1] nec vis mecum, Lauseja, lavari.
Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
Aut tibi [2] pannosæ pendent a pectore mammæ:
Aut sulcos uteri prodere nuda times:
Aut infinito lacerum patet [3] inguen hiatu:
Aut aliquid cunni prominet ore tui.
[4] Sed nihil est horum credo. pulcherrima nuda es.
Si verum est, vitium pejus habes: [5] fatua es.

1 Sup. ep. 50.
2 Pannucæ, laxæ, rugosæ.
3
4 Quod si nihil horum sit, sed nuda, pulchra sis, &c.
5 Insulsa, nullo lepore meretricio instructa epigr. 61, l. 11, n. 7.

In Phœbum. LXXIII.

[1] Dormis cum pueris mutoniatis,
Et non stat tibi, Phœbe, quod stat illis.
Quid vis me, rogo, Phœbe, suspicari:
[2] Mollem credere te [2] virum volebam:
Sed [3] rumor negat esse te [4] cinædum.

1 Ep. 24, l. 1.
2 Cinædum.
3 Verbum hoc male olet Paronomasiam obscœnam. epigr. 72, l. 2, num. 1.
4 Pathicum potius, vel φοινικιζονϑ.

In Gargilianum. LXXIV.

[1] Psilothro faciem [2] levas, & [1] dropace calvam.
[3] Numquid tonsorem Gargiliane times?
[4] Quid facient ungues? nam certe non potes illos
[5] Resina, [6] Veneto nec resecare luto.
Desine, si pudor est, miseram [7] traducere calvam.
Hoc fieri [8] cunno, Gargiliane, solet.

1 Epigr. 29, l. 2, num. 7.
2 Levigas.
3 Scoptice. An tu forte tonsorem metuis quod fecit Dionysius tyrannus? referente Cicerone 2 Offic & Tusc. quæst. 5.
4 Ex veterum more præbendi ungues tonsori resecandos.
5 Dropace vel Psilothro ad depilandum ex resina.
6 Quod aceto mistum adhibebatur ad psilothrum.
7 Reddere infamem & malo rumori obnoxiam. vide epigr. 4 lib. spectac. num. 1.
8 Cujus vicem & caput tui φοινικιζοντ@ supplere hinc suspicio est.

In Lupercum. LXXV.

Stare, Luperce, tibi, jam pridem mentula [1] desit:
Luctaris demens tu tamen arrigere.

1 Desiit.

Sed nihil erucæ faciunt, bulbique salaces;
[1] Improba nec prosunt jam satureia tibi.
Cœpisti puras [3] opibus corrumpere buccas:
Sic quoque non vivit sollicitata Venus.
Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit,
[4] Quæ non stat, magno stare, Luperce, tibi?

1 Salax. venerem languidam irritans. Βολβὸς καὶ κοχλίας καὶ ᾠὸν καὶ τὰ ὅμοια δοκεῖ σπερματικὰ εἶναι ποιητικὰ, διὰ τὸ ὁμοειδῆς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, &c. Athenæus l. 2. c. 23. 3 Lipsius ep. lt. 6, lib. 5. quæst. epist. legit *Opicus* quasi sit fell. — præplacet vulgata lectio, quam astruit in ultimo versu, *magno stare.* 4 locum quærit ab ambiguo τοῦ *stare.* prius obscœnum signific. posterius *constare.*

In Bassum. LXXVI.

Arrigis ad vetulas, fastidis, Basse, puellas:
Nec formosa tibi, sed [1] moritura placet:
Hic, rogo, non furor est, non est hac mentula demens?
Cum [2] possis [3] Hecubam, non potes [4] Andromachen.

1 Capularis anicula & morti vicina.
2 Sup. ep. 31.
3 Vetulam.
4 Iuniorem.

In Bæticum. LXXVII.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus
Nec lepus est umquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba juvant, nec [1] secta quadra placenta,
[2] Nec Libye mittit, [3] nec tibi Phasis aves.
Capparin, & putri cepas [4] alece natantes,
Et pulpam [5] dubio de petasone voras.
Teque juvant [6] gerres & pelle [7] melandrya canâ
[8] Resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi [9] vitium secretius esse
Suspicor. ut quid enim Bætice [10] saprofagis?

1 In quadrata frusta secabantur placentæ, epigr. 75, lib. 6, n. 1. 2 Nec tibi sapit avis Numidica — 3 — Nec Phasiana. supra epigr. 57, n. 16. 4 Liquamine falso ex alece. 5 Semiputido. 6 Minuta salsamenta è locustarum genere. Plinius cap. ult. lib. 32. 7 Pars thynni vilissima. Plin. l. 9, c. 15. sed Athenæo salsamenta ex thynnis maximis. l. 3, c. 33. 8 Corrupta & olentia picem vasis. 9 Lingendi scilicet vel fell. — 10 σαπροφαγεῖς putrida edis?

Ad Paullinum. LXXVIII.

Minxisti currente semel, Paulline, carina.
Meire vis iterum? jam Palinurus eris.

Per jocum ominatur futurum, ut, qui prius lapsus fuerit, submergatur si iterum minxerit, atque ex Paullino fiat Palinurus alter, qui Æneæ navis gubernator, notus ex 5 Æneid. Virg. ludit autem in nomine quod deducit ex πάλιν rursum & οὐρεῖν mejere.

Ad Sertorium. LXXIX.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego cum futuit, non puto perficere.

Ad Apicium. LXXX.

De nullo quæreris, nulli [1] maledicis, Apici:
[2] Rumor ait, lingua te tamen esse mala.

1 Ep. 61, l. 2.
2 Ep. 72, l. 2, num. 1.

In Bæticum. LXXXI.

Quid cum fœmineo tibi, Bætice [1] Galle, [2] barathro?
Hac debet 3 medios lambere lingua viros.
4 Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
5 Castrandum caput est: nam si sis licet inguine Gallus,
Sacra tamen [6] Cybeles decipis: ore vir es.

1 Qui sacerdos es Cybeles eviratus.
2 Ἀβύσσῳ.
3 Ep. 71, l. 6, n. 2.
4 Ep. 45, l. 2. Plin. lib. 35. c. 12.

5 Es enim impuri oris & malæ linguæ. 6 Sic lib. 11, epigr. 62, *mœchus ore Mænneius.*

In Zoilum. LXXXII.

Conviva quisquis Zoili potest esse,
[1] Summœnianas cœnet inter uxores,
[2] Curtaque Leda 3 sobrius bibat testa.
4 Hoc esse levius, pursusque contendo.
Iacet occupato 5 galbanatus in lecto:
[6] Cubitis trudit hinc, & inde convivas,
Effultus ostro, sericisque pulvinis.
Stat [7] exoletus, [8] suggeritque ructanti
Pinnas 9 rubentes, [10] cuspidesque lentisci;
Et æstuanti tenue ventilat frigus
Supina [11] prasino concubina flabello;
Fugatque muscas myrtea puer virga.
[12] Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam spargit omnibus membris,
[13] Digiti crepantis signa novit Eunuchus,
Et delicata [14] sciscitator urinæ

1 Prostibula, meretrices, ep. 33, l. 1, n. 3.
2 Ep. 93, l. 1, num. 3.
3 Quod majoris est turpitudinis quam si ebrius faceret.
4 Cœnare apud summœnianas lupas.
5 Ep. 7, l. 1, num. 9.
6 In medio lecti loco positus, ut laxius recumberet, & ne vestes disturbaretur.
7 Minister, puer, path.

8 Pinnis ori inditis stomachum repletum provocare ad vomitum solebant hi gulones, Sueton. Claud. c. 33. 9 Phœnicopteri pennas in hoc negotium adhibuisse videtur. 10 Dentiscalpia. epigr. 22, l. 14. 11 Viridi. 12 Fricat. vide epist. Sen. 66. 13 Matellam poscentis, quod significabatur crepitu digiti. ep. 89, l. 6 & l. 14, ep. 119. *Trimalcio digitos concrepuit, ad quod signum matellam spado ludenti supposuit.* Petron. 14 Al. *suscitator.*

Domini bibentis ebrium regit penem.
At ipse retroflexus ad 15 pedum turbam
Inter catellas anserum 16 exta lambentes
Partitur apri 17 glandulas 18 palæstritis,
Et concubino turturum nates donat:
19 Ligurumque nobis saxa cum ministrentur
Vel 20 cocta fumis musta Massilitanis:
21 Opimianum morionibus nectar
22 Crystallinisque 22 myrrhinisque propinat.
Et 23 Cosmianis ipse 24 fusus 24 ampullis,
Non erubescit 25 murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis 26 capillare.
27 Septunce multo deinde perditus stertit:
Nos accubamus, &, silentium ronchis
Præstare jussi, 28 nutibus propinamus.
Hos 29 Malchionis patimur improbi fastus;
Nec vindicare, Rufe, possumus; 30 fellat.

15 Puerorum qui ad pedes stant. epi. 23. supra.
16 Quæ pinguibus farta hcis erant Romanis in deliciis. sed hæc ille catulis, velut in contemptum convivarum.
17 Quæ juxta cervicem apri callosæ materiæ. *brawny kernels.*
18 Lipsius legit *Palæstritis*, vel etiam *Palæstritis* geneti. ut *Oresta* & *Orestu*. & refert ad apri ex Varronis lib. 3, c. 13. ubi *palæstra* ostenditur esse septum in villa ubi apri erant inclusi, alii intelligunt servos palæstritas, ut supra epigr. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili ministros, pueros exoletos, concubinas, moriones, &c. quid si intelligamus *depilatores*? sic enim eos Persius appellat. Sat. 4. ṽ. 39. *Quinque Palæstritæ licet hæc plantaria vellant.*
19 Vina tenuia & vilia in sterili & saxoso Liguriæ solo nata. 20 Austera vina e Massilia fumo maturata. vide epigr. 36, l. 10, n. 3. 21 Ep. 27, l. 1, n. 5. 22 Poculis l. 13, epigr. 111 & 113. 23 Vnguento à Cosmo myropola confecto plenis. 24 Largam innuit copiam cui versus seq. ἀντίθεται. 25 Concha muricis, aurei coloris, vel inaurata. parca satis. *non fumant capacibus Vnguenta de conchis.* ut ait Horat. Ode 7, l. 2. 26 Vnguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperrimæ mœchæ. 27 Multis cyathis septem sextarii partes capientibus. 28 Non prolato ejus nomine cui propinamus; sed nutibus invicem. 29 Mollis Zoili à μαλακός. 30 Atque adeo nos mordicus ulcisci potest. infra epigr. 95, num. 2. *Nec vindicari Rufe, poscimus; fellas.* quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo. l. epigr. Rutgers. Sed vide ep. 23, l. 2. Pet. Scr. autore Ios. Scaligero scripsit, *Nec vindicare, Rufe, possumus?* fellas hoc est, ineptis. stultos quippe vocabant homines *spurco ore.*

In coclitem. LXXXIII.

VT faciam breviora mones epigrammata, Cocles,
1 Fac mihi quod Chione. non potui brevius.

1 Vide quam te utar brevitatis magistro! nec potui paucioribus verbis notare te vitii fellaudi; non melius, non tectius, quam conferendo te cum Chione, infra epigr. 86 & 95.

In Tongilionem. LXXXIV.

QVid narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion. quid ergo? * linguam.

* Quæ λείχει καὶ φύζει patitur quod mœcha. sic epigr. 62, l. 11. *mœchus ore Mannejus*, verbum etiam *narrat* linguæ impuritatem innuit.

Ad

Ad Maritum. LXXXV.

QVis tibi persuasit nares abscindere mœcho?
[1] Non hac peccatum est parte, Marite, tibi.
Stulte, quid egisti? nihil hic tua perdidit uxor,
Cum sit salva sui mentula [2] Deiphobi.

1 Ejusdem argumenti cum epigr. 83, l 2. vide & epigr. 60, l. 2.

2 Alludit ad Deiphobum Virgilii. Æneid. 6, ℣. 494, *lacerum crudeliter ora, Ora manusque*, &c.

Ad castam matronam. LXXXVI.

[1] NE legeres partem lascivi, casta, libelli,
Prædixi, & monui: tu tamen ecce legis.
Sed si [2] Panniculum, si spectas, [3] casta, [2] Latinum,
Non sunt hæc mimis improbiora: lege.

1 Supra epigram. 67.

2 Mimum epigr. 5, l. 1, num. 4 & 72, l. 2, n. 2.

3 Absque jactura vel diminutione honoris aut castitatis.

In Chionem. LXXXVII.

[1] NArrat te [2] rumor, Chione, numquam esse futu-
Atque nihil cunno purius esse tuo. (tam
[3] Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris.
Si pudor est, transfer subligar in faciem.

1 Modo epig. 83.

2 Ep. 72, l. 2.

3 Si subligari tegas inferiora præ pudore, cur non potius os tegis? namque hac parte *rumor* est te peccare μύζειν. in voce rumor *latet ulcus Paranomasticon*.

In fratres fellatores. LXXXVIII.

SVnt gemini fratres, [1] diversa sed inguina lingunt.
Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

1 ὁ μὲν τὰ τῆς γυναικὸς λείχει, ὁ δὲ τὰ τοῦ ἀνδρὸς μύζει.

Ad Phœbum. LXXXIX.

VTere lactucis, & [1] mollibus utere malvis:
[2] Nam faciem, durum, Phœbe, cacantis habes.

1 Quæ ventrem solvant, unde & nomen à *μαλάσσω*. nisi forte à מלוח herba sylvestri. vide epigr. 48, l. 10.

2 Detortum forte hoc in Vespasianum qui erat vultu velut nitentis. Sueton. l. 8, c. 20.

De Galla. XC.

VVlt, non vult dare Galla mihi: nec dicere possum,
Quod vult, & non vult, quid sibi Galla velit.

Vult habet obscœnam significationem, ut *possum* ep. 32 & 75 supra. *Vel* vult dare sui copiam, sed non vult dare mercedem, cum deformis non mereatur gratis —— vide epigr. 74, l. 7. vide etiam an hoc ex inconstantia Gallæ, ut epigr. 25, l. 2. Adverte & Polyptoton, τὸ *velit*.

De Misitio. XCI.

CVm peteret patriæ Misitius arva Ravennæ,
[1] Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.
Huic comes hærebat domini [2] fugitivus Achillas.
Insignis forma nequitiaque puer.
Hoc [3] steriles sensere viri: qua parte cubaret,
Quærunt; sed tacitos sensit & ille [4] dolos.
[5] Mentitur, credunt: somni post vina petuntur:
Continuo [6] ferrum noxia turba rapit;
Exciduntque senem, [7] sponda qui parte jacebat;
Namque puer [8] pluteo vindice tutus erat.
Suppositam, fama est, quondam pro [9] virgine cervam;
At nunc pro [10] cervo mentula supposita est.

1 Sacerdotibus Cybeles eviratis; Gallis. 2 Qui fugerat à domino. 3 Galli sacerdotes castrati. 4 Voluisse illos ipsum excare. 5 Dicit se in alia parte lecti quam quo dormiebat, dormiturum in spondæ scilicet parte. 6 Supra epigr. 80, num. 4. 7 Qua dixerat puer se cubiturum. 8 Ab ea parte lecti qua erat pluteus. 9 Iphigenia, cujus immolandæ loco Diana ejus miserta cervam substituit. 10 Opponatur τῷ præcedenti *Cervam*. *Cervi* autem dicti servi nequam & fugitivi, qualis fuit hic Achillas.

Ad Gallam. XCII.

VT patiar [1] mœchum, rogat uxor, Galle; sed [1] unum.
Huic ego, non [2] oculos eruo, Galle, [2] duos?

1 Ep. 90, l. 6. 2 Ep. 93, l. 1, n. 7. ludit autem in Auxesi ab *uno* ad *duos*.

In Vetustillam. XCIII.

[1] CVm tibi trecenti consules, Vetustilla,
[2] Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumque formicæ:
Rugosiorem cùm geras [3] stola frontem,
Et aranearum cassibus pares mammas:
Cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat crocodilus angusta,
Meliusque ranæ garriant [4] Ravennates;
Et [5] Adrianus dulcius culex cantet,
Videasque quantum noctuæ vident mane,
Et illud oleas, quod [6] viri capellarum,
Et anatis habeas [7] uropygium macræ,
[8] Senemque Cynicum vincat osseus cunnus:

1 Cum numeres 300 vel 150 annos ætatis, namque Romanis annorum ratio à pari Coss. singulis annis creato. est a. hyperbole ut hic pleraque. 2 Sic epigra. 20, l. 1. & l. 2, epig. 41. & l. 12, epigr. 7. 3 Matronarum veste exteriori in multas plicas rugata. 4 Raucum coaxantes in paludibus Ravennæ. Supra ep. 55. 5 In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3, c. 13, num. 3. 6 Hirci. 7 ὀῤῥοπύγιον, seu ὀρροπύγιον, extremitatem vertebræ, the rumpe. 8 Macie & squalore, sordidi quippe & macilenti fuerunt Cynici.

Cum

Cum te lucerna balneator 9 exstincta
Admittat inter 10 bustuarias mœchas,
11 Cum brumam mensem sit tibi per Augustum,
12 Regelare nec te pestilentia possit:
13 Audes ducentas nuptum ire post mortes,
Virumque demens 14 cineribus tuis quæris
Prurire. quid 15 sarrire si velit saxum?
Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
16 Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Quod si cadaver exigis tuum scalpi:
17 Sternatur à Coricle clinico lectus.
18 Thalassionem qui tuum decet solus,
19 Ustorque tedas præferat nova nupta:
Intrare in istum sola fax potest cunnum.

9 Vilissima scorta admittebantur extinctis lucernis in balnea. quo & se non raro conferebant aucupii gratia.
10 Vide epig. 35, l. 1, n. 7.
11 Cum eo usque tibi extinctus sit naturalis calor ut vel anni parte calidissima frigeas.
12 Nec frigiditatem tuam grassans pestilenti morbo mensis possit regelare. Sic Seneca epist. 68. *Iam ætas mea contenta est suo frigore, vix media regelatur æstate.* & Iuven. Sat. 10, ỳ. 218. *Febre calet sola.* 13 Maritorum scilicet, hyperbolice. 14 Qui libidine pruriat in te quæ jam nihil aliud es quam cadaver. *Une charogne.* 15 Te saxeam exercere. epigr. 32 supra. 16 Et ipse senex, quem maritorum supremum extulisti. 17 Sandapila tibi conveniet magis quam lectus genialis. Alii leg. *Sternatur à Coride in triclinio lectus*, scilicet feralis. 18 Epigr. 36, l. 1, num. 4. 19 Magis convenit huic ætati tuæ fax ultoris qui pyram struat & accendat; quam teda nuptialis ab Hymenæo vel pueris prælata in nuptiis.

In Rufum. XCIV.

E Sse negas coctum leporem, poscisque flagella.
Mavis Rufe coquum scindere, quam leporem.

Vide ep. 13 & 23. supra.

In Nævolum. XCV.

N Umquam 1 dicis ave, sed 1 reddis, Nævole, semper,
Quod prior & 2 corvus dicere sæpe solet.
Cur hoc expectas à me rogo, Nævole, dicas:
Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.
8 Præmia laudato tribuit mihi Cæsar 4 uterque,
3 Natorumque dedit jura paterna trium.
Ore legor multo; notumque per oppida nomen
5 Non expectato dat mihi fama rogo.
Est & in hoc aliquid: vidit me Roma 6 tribunum,
7 Et sedeo qua te suscitat Oceanus.

1 Qui prior salutabat, videbatur se inferiorem fateri salutato.
2 Humanas imitari voces edoctus salutator. ep. 74, l. 14.
3 Epig. 91 & 92, l. 2.
4 Titus & Domitianus.
5 Mihi vivo, ut epigr. 1, l. 1. 6 Honorarium nempe, ut & equitem, ex munere Cæs. non censu. 7 Et intra 14 gradus sedeo spectator, unde te non equestrem excitant Oceanus & Lectius designatores qui disponendis ordinibus in theatro præerant, epigr. 36, l. 5 & epigr. 9, l. 6.

8 *Quot*

[8] Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives,
Nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed prædicaris: sed pulchre Nævole ceves:
Iam jam [9] sic prior es, Nævole. vincis. ave.

8 Moribus impetravi à Cæs. jus civitatis, quam tu habes famulos.
9 Non honore prior es, sed loco, dum inclinaris, significre fi.

In Gargilium. XCVI.

Lingis, non futuis meam puellam.
Et [1] garris quasi mœchus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, [2] tacebis.

1 Verbis præ te fers esse te--
2 Neque enim sermoni vacabit lingua turpi ministerio versata. vel tibi morigero obstruetur os. ut epigr. 47, l. 2, n. 3. *Si deprendero, Gargili, tacebis.* linguam abscidam. Deprehensis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt. Rutgers. l. 6, c. 11.

Ad Rufum. XCVII.

Ne legat hunc Chione; mando tibi, Rufe, libellum,
[1] Carmine læsa meo est; [2] lædere & illa potest.

1 Supra epig. 34. 82, 86.
2 Epig. 81 supra, num 7.

In Sabellum. XCVIII.

Sit culus tibi quam macer, requiris?
[1] Pædicare potes, Sabelle, culo.

1 Præ macie intantum prominet ὀξυγώνιον. modo epigr. 92, num. 7.

Ad cerdonem. XCIX.

Irasci nostro non debes cerdo libello.
[1] Ars tua, non vita est [1] carmine læsa meo.
Innocuos permitte sales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit si [2] jugulare tibi?

1 Supra epig. 16 & 58.
2 Munera edere, & verso pollice vulgi quemlibet occidere familiariter.

Ad Rufum. C.

[1] Cursorem sextâ tibi, Rufe, remisimus horâ;
Carmina quem madidum nostra tulisse reor.
Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
[2] Non aliter mitti debuit iste liber.

1 Supra epig. 47. num. 14.
2 Extenuat carmina sua, quasi digna sint litura. sic epigr. 59. l. 9. & epigr. 10, l. 4 & forte epigr. 6, l. 1.

LIBER IV.

¶ De natali Domitiani. I.

Cæsaris [1] alma dies, & [2] luce sacratior illâ,
Conscia [3] Dictæum qua tulit Ida Iovem,
Longa precor, [4] Pylioque veni numerosior ævo,
Semper & [5] hoc vultu, vel meliore nite.
[6] Hic colat Albano Tritonida [7] cultus in [8] auro,
*Perque * manus tantas plurima [9] quercus eat.*
[10] Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et [11] quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem superi petimus, [12] sed debita terris.
[13] Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

1 Natalis Domitiani, qui 9 Kal. Novemb. Sueton. c. 1 Domit. 2 Iovis natali sacratior. *Adulatorie.* 3 In Idā Cretæ montem vel ipsa Rhea fefellisse, vel filium Iovem clam alendum Curetibus & nymphis tradidisse fingitur, ne à patre Saturno παιδοτρώκτῃ voraretur. est & Dicte mons Cretæ. 4 Numerosior quam Nestori suus natalis. 5 Feliciter ut nunc, vel etiam felicius. 6 Domitianus diu celebret annua Minervæ (quam superstitiose coluit) quinquatria, quæ ipse instituit in arvo Albano. vide Sueton. Domit. c. 4. 7 Redimitus auro, vel & ipse Deus ac Dominus, sic enim se coli voluit. alii leg. *multus*, id est, frequens, totus.
8 Sunt qui *arvo* malint. ego retinuerim *auro* retulerimque ad auream coronam qua redimitus Domit. certaminibus Poëtarum & Oratorum, scenicisque ludis præsidebat atque —— 9 —— Victores ornavit coronis quernis epigr. 54 infra, & epigr. 82, l. 8 & Iuvenal. sat. 6, ✠. 385. * Cæs. Domitiani. cujus manum epigr. 8 infra vocat *Ingentem*. 10 Domit. celebret ludos seculares. (vide Sueton. c. 4 Domitian. & Censorinum de die natali) qui centesimo quoq; anno celebrabantur. quod longum appellat lustrum, quod proprium est quinque annorum, respicit item censuram quam assumpsit sibi Domitianus. Suet. c. 8. censoris autem erat condere lustrum. 11 Sacra quæ fiebant ad aram Ditis in Campo Martio, ludis ipsis secularib. Val. Max. l. 2, c. 4 vide Ang. Politiani Miscellan. c. 58. vide epigr. 63, l. 10, num. 4.
12 Sub hujus imperio, qui non pauca struxit templa, multa refecit.
13 Nullæ preces iniquæ, nullæ non probandæ quæ pro Deo & Domino nostro Domitiano suscipiuntur.

De Horatio. II.

Spectabat modo solus inter omnes
Nigris [1] munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & [2] minor ordo, [3] maximusque
[4] Sancto cum duce [5] candidus sederet.
Toto nix cecidit repente cælo:
[6] Albis spectat Horatius lacernis.

1 Forte naumachias, quas inter maximos imbres exhibuit Domit. c. 4 Suetou. 2 Equestris. 3 Senatorius.

4 Quia summo magistratu; quia pro Deo se haberi voluit: quia æquus (ut Poëtæ placet) princeps. 5 Albati sedebant omnes in ludis. ep. 137, l. 14. 6 Dubio procul inique tulerunt Dii pulla assedisse ludis a Dom. editis Horatium, atq; adeo subita nive perpluisse hominē ut albatus cæteris assimularetur.

¶ De

¶ De Nivibus. III.

ADspice quam densum [1] tacitarum [2] vellus aquarũ
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
3 Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
4 Concretas pigro frigore 5 ridet 4 aquas,
6 Sidus Hyperborei solitus lassare 7 Boota,
Et madidis 8 Helicen 9 dissimulare comis.
10 Qui [11] siccis lascivit [11] aquis, & ab æthere ludit.
12 Suspicor has pueri Cæsaris esse nives.

1 Quæ nullo strepitu ingruunt, ut grando & imber. 2 Nivem Græci vocant ἐριῶδες ὕδωρ. Arnob. 2, 11. *plumeas crustulas & nives plumeas. Qui dat nivem sicut lanam.* Psaltes.

3 Domit. tamen ut plene operaretur nec ludos hosce in Iovis forte honorem institutos impediret, sustinuit sub ningente Iove. i. e. aere permanere. Sic Sueton. Dom. c. 4. 4 Nives. Periphrasis Philosophica. 5 Heraldus hunc locum suspicatur, & legit vel *Reicis* pro *rejicit*. vel *ne vertice moto Concretas pigro frigore tardes aquas*. retineo tamen *Rides* & expono *non curas* ut infra epigr. 19, num. 13. 6 Qui vel à puero (namque pene puer contra Cattos, & postea Sarmatas ac Dacos depugnaverat. Sueton. c. 2 Domit.) didicerat tolerare immo patientia fatigare frigus sub gelido Septentrione. 7 Sideris quod Ursam majorem insequi videtur. qui & Arctophylax. è 20 stellis. 8 Frigus, imbres, nives Boreales, qua sita est Helice ursa major. è 27 stellis. 9 Præ se ferre non commoveri. 10 Heraldus legit *Quis*, &c? interrogative. 11 Nive, ex aquis concreta. 12 Adulatorie innuit nives has immissas à puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Augusta, nuper extincto & in Deorum album relato.

¶ In Bassam. IV.

1 QVod sicca redolet palus lacunæ,
2 Crudarum nebulæ quod Albularum,
* Piscinæ vetus aura quod marinæ,
Quod pressa piger hircus in capella,
3 Lassi 4 bardiacios quod 5 evocati,
Quod 6 bis murice vellus inquinatum,
Quod 7 jejunia sabbatariorum,

1 Vide hujusmodi hyperbolicas collationes. epigr. 93, l. 6. Anthol. l. 2, c. 14. 2 Tetrum vaporem & mephitim ex sulphureis aquis exhalantium: quasi non bene à solis radiis concoctarum. epigr. 13, l. 1, n. 3.

* E balnei piscina quæ aquæ foetentis est, & quasi marinæ. Augustin. princip. Dialect. cap. 6. 3 Longa militia & provecta ætate. Iunius legit *Lazi* qui Scythiæ pop. 4 Militis barbari, cui gravis animæ odor. Bardiæi autem Illyrici populi, quorum opera ad crudelia sua ministeria usus est Marius. Plutarch. Mar. gravis autem illi odor ab excubiis castrensibus. 5 Veterani & emeriti milites, qui expletis stipendiis, gratia tamen vel mercede evocabatur ad militiam. 6 *Vestes murice olidas*, dixerat epigr. 50, l. 1. à lotio fortasse quo temperabatur purpura. quod innuere videtur Plinius l. 9, c. 39. & hoc nomine Philænim purpureis delectatam vestibus, arguit l. 9, epigr. 63, vitii non absimilis illius quod Bœtico objicit epigr. 76, l. 3. 7 Iudæi sabbata religiosissime colebant & dies septimanæ à sabbato numerabant. foetentes eos appellat Am. Marcellinus l. 2. jejunia quidem religiosius observabant, jejuniis autem non raro foetet anima, ut & ——

[8] *Mœstorum quod anhelitus reorum,*
Quod spurca [9] *moriens lucerna* [10] *Ledæ,*
Quod [11] *ceromata fæce de Sabina,*
Quod vulpis [12] *fuga, viperæ* [13] *cubile,*
[14] *Mallem,* [15] *quam quod oles, olere Bassa.*

8 — Quibus cura & solicitudine avocatur stomachi calor, quo minus coquatur cibus. 9 Dum extinguitur aut moritur. *the snuffe.* 10 Al. *sede*, quod non probo. retineo *Ledæ*, id est meretricis, ut l. 3, epigr. 81. prostabant autem meretrices ad lucernas. Horat. sat. 7, l. 2 Iuvenal. sat. 6, ỳ. 132. 11 Vnguenta ex luto & oleo, epigr. 57, l. 3, num. 4, seu amurca olei Sabini, quæ male olebant. 12 Lotium à vulpe fugiente in canes urgentes fusum. 13 Quod & male olet. 14 Ego legerim, *Mallem, quam,* &c. 15 Illa omnia à corruptione, tu ab interno, nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxisti.

Ad Fabianum. V.

[1] *VIr bonus & pauper, linguaq; & pectore verus,*
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec [2] *commessator haberi,*
[3] *Nec pavidos tristi voce citare reos:*
Nec potes uxorem cari corrumpere amici:
Nec potes algentes [4] *arrigere ad vetulas:*
[5] *Vendere nec vanos circa Pallatia fumos:*
Plaudere nec [6] *Cano, plaudere nec* [7] *Glaphyro.*
Vnde miser vives, [8] *homo fidus, certus amicus?*
[9] *Hoc nihil est.* [10] *nunquam sic Philomelus eris.*

1 Vide epigr. 38, l. 3. 2 Gulo immodicus & popino. 3 Nec fungi officio præconis. 4 Quæ *optima summi Nunc via processus,* &c. Iuv. Sat. 1, ỳ. 39. 5 Principis benevolentiæ spem pretio vendere, quod faciunt aulici commendationis officia ementiti. vide Lamprid. in vita Heliogabali de Zotico & in vita Alex. Severi de Thurini Voconii supplicio. 6 Choraulæ, nec — 7 — Citharœdo, qui tum in pretio. epigr. 4, l. 3. 8 *Ex persona Fabiani.* 9 *Poeta respon.* 10 Ex honestis artibus nunquam attinges census Glaph. citharœdi. epigr. 4, lib. 3.

In Malisianum. VI.

CRedi virgine castior pudica,
Et frontis [1] *teneræ cupis videri,*
Cum sis improbior, Malisiane,
[2] *Quam qui compositos* [3] *metro Tibulli,*
[4] *In Stellæ recitat domo libellos.*

1 Non perfrictæ, sed qualis teneræ est ætatis, integræ, castæ, pudicæ. 2 Quam nescio quis recitator elegiarum. sunt qui hic perstringi putant Arginum Stellæ puerum. de quo epigr. 14, l. 7. sed non verisimile. 3 Elegiaco. vel puro Iambico quo Tibullus Priapeja quædam scripsit. 4 Recitari in alienis ædibus conductis vel commodatis solitum est. *Maculonus commodas ædes,* Iuvenal. Satyr. 7.

Ad

Ad Hyllum. VII.

CVr [1] here [2] quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti?
Durus tam subito, qui modo mitis eras?
Sed jam caussaris [3] barbamque, [3] annosque, [3] pilosque,
O nox quam longa es, quæ facis una senem!
Quid nos derides? here qui, [4] puer Hylle, fuisti,
Dic nobis, hodie qua ratione [5] vir es?

1 Heri. epigr. 44, l. 1, n. 1. 2 Tui copiam. 3 Quæ te emeritum reddiderint. 4 Patiendo. 5 Faciendo. ut ep. 42, infra.

¶ Ad Euphemum. VIII.

[1] PRima [2] salutantes atque altera continet [2] hora;
[3] Exercet raucos tertia caussidicos.
In quintam [4] varios extendit Roma [4] labores.
[5] Sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam [6] nitidis octava palæstris;
Imperat [7] exstructos frangere nona toros.
[8] Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum;
Temperat [9] ambrosias cum tua cura dapes;
Et bonus æthereo laxatur [9] nectare Cæsar,
[10] Ingentique tenet pocula parca manu.
[11] Tunc admitte jocos [12] gressu timet ire licenti
Ad matutinum nostra Thalia Iovem.

1 Prima quæ illucescentem excipit diem artificialem, & secunda. 2 Clientes salutantes patronos. Iuven. sat. 1, ℣. 127. 2 Inæqualis, planetaria. 3 Tertia agitur caussæ. 4 Suas quisque occupationes. 5 Interjungit qui lassi sunt sexta, opus resumpturi septimâ finiendum. 6 Exercitationibus & balneis. quorum, æstate, octava; hyeme, nona erat hora. Plinius lib. 3, c. 1. 7 Lectos sternere, & toros compositos disturbare iis insidendo. i. e. cœnare. nona quidem, æstate: hyeme, decima. 8 Saturis & mero jam incalescentibus lectitare inter pocula usitatum. petit itaque Poëta ab Euphemo mensæ Domitiani moderatore vel extructore, ut opportuno hoc tempore sua carmina Imperatori offerat. 9 Deum insinuat Domitianum, adulatorie. vinum illi & dapes Deorum attribuens. 10 Cæsarea, divina, & ἀντίθετον τῷ parca, id est, modica. & Domitianum palpat, quasi parce biberet. 11 Hæc hora est & tempus legendi jocosorum carminum. epigr. 19, l. 10, num. 16. 12 Veretur jocosa mea florida & conviviis apta Musa libere aggredi divinum Imperatorem rebus seriis & gravibus occupatum matutino tempore, & ante cœnam.

In Fabullam. IX.

SOta filia Clinici Fabulla,
Deserto sequeris Clitum marito,
Et donas, & amas, ἔχις ἀσώτως.

Pater tuus ex re nactus est nomen Sotam, ut qui ægros ad salutem arte sua restituerit. vide quam tu degeneres à patre quæ deserto marito mœchum sequuta ἀσώτως ἔχις, & salute tua neglecta te is perditum, quid sit ἄσωτος docet Aristot. 4 Ethic. Nicomed. c. 1.

¶ Ad Faustinum. X.

Dum novus est, [1] neq; adhuc rasa mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene sicca timet:
I puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit [2] nugas primus habere meas.
[3] Curre, sed instructus; comitetur Punica librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ
Emendare jocos: [4] una litura potest.

1 Nondū pumice levigarus, l. 1, epig. 75, num. 11. 2 Carmina hæc mea, modestè. 3 Al. *Curre, sed instructum comitetur pumice librum Spongia*: ut vel probatus pumice poliatur, vel damnatus spongia deleatur. 4 Emendationi libri mei melius consules cuncta simul delendo, quam singula corrigendo. primas autem meditationes membranis codicillis ac pugillaribus veteres inscribebant, quas correctas in chartas transcribebant vel improbatas spongia delebant. unde jocose Augustus respondit tragœdiam suam Ajacem *in spongiam incubuisse*. Sueton. cap. 85 August. Σπόγγος, ὡς ἐστὶν ἀπαλείφων τῶν γραφέντων.

In Ant. Saturninum. XI.

[1] Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
Et [2] Saturninum te miser esse pudet:
Impia [3] Parrhasiâ movisti bella sub ursâ,
Qualia [4] qui [5] Phariæ conjugis arma tulit.
[6] Exciderat ne adeo fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
[7] An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & [8] Arctois plus licuisset [8] aquis?
[9] Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

1 L. Antonius Saturninus Domitiani sævitiâ & verborum injuriâ (ut scribit Aurelius Victor) accensus, bellum civile in Germania superiori cui præsidebat movit, captus postea fuit & interfectus. arguit ipsum Poëta ab utriusque nominis omine id molitum fuisse; utrunque vero mali ominis & lethale extitisse. 2 Antonius esse vis, non Saturninus. orbis totius imperium affectas, pudet esse præsidem tantum Germaniæ. 3 In Germaniâ quæ Septentrionem spectat, ubi Calisto Lycaonis filia à Parrhasia urbe Arcadiæ in ursæ majoris sidus versa fulget. 4 Antonius triumvir. 5 Cleopatræ reginæ Ægypti, cujus Pharos insula. 6 An non meministi quam malo omine tibi foret imitandus Antonius, qui ad Actium Epiri promontorium ab Augusto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Ægyptum, ubi se interfecit? 7 An tu Germaniæ viribus fretus sperasti victoriam, quam ille non assecutus est Ægypti copiis nixus? 8 Fluminibus Germaniæ. 9 Emphatice. ille triumvir tibi præsidi collatus videri posset Imperator. victus tamen de Græcio moliente quiddam altius quam ipsum decuit, idque ἀλλύγοις ἀγχάλγοις freto, vide ep. Vailada Antholog. l. 2, c. 41.

In Thaidem. XII.

NVlli, Thai, negas. sed si te non pudet istud,
Hoc saltem pudeat, Thai, [1] negare nihil.

1 Omni impudicitiæ generi expon. ep 81, & 72, l. 12 & ep. 50, l. 11.

¶ De nuptiis Pudentis, & Claudiæ. XIII.

CLaudia, Rufe, [1] meo nubit Peregrina Pudenti:
[2] Macte esto tedis ô [3] Hymenæe tuis.
[4] Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
[5] Massica Theseis tam bene vina favis.
[6] Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus [7] lotos aquas, [8] litora myrtus amat.
Candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
[9] Tamque pari semper sit Venus æqua jugo.
[10] Diligat illa senem quondam: sed & ipsa marito,
Tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

Scribend. *Peregrina*. est enim proprium istius mulieris nomen. Rutgers. 1 Amico. infra epigr. 29 & l. 7, ep. 96 & l. 6, ep. 58. &c. 2 Auctus esto, novorum honorum nuptialium cumulo. 3 Nuptiarum præses. vide quæ ego ad Senecæ Thebaid. ℣. 262. 4 Quam suaviter misc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti. 5 Quam dulciter in mulso conficiendo miscetur Massicum seu Falernum melle Attico. Theseus autem Atheniensium rex. 6 De ulmi & vitis amicitia, præter Poetas qui passim vites ulmis maritant, Plin. l. 16, c. 18. 7 Arbor, de qua Hom. Odyss. 9 & ibidem Eustath. ex Herodoto. 8 *Litora myrtetis gratissima.* 9 *Sique voles apte nubere, nube pari.* 10 Vide Ausonii epigr. 18.

¶ Ad Silium. XIV.

SIli [2] Castalidum decus sororum,
[3] Qui perjuria barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidosque
[4] Astus Hannibalis, [5] levesque Pœnos:
Magnis [6] cedere cogis [7] Africanis:
Paullum seposita severitate,
Dum blanda [8] vagus alea December
[9] Incertis sonat hinc & hinc fritillis,

1 Poeta de quo vide Plin. Jun. epist. 7, l. 3. & nostrũ epigr. 64, l. 6. & epigr. 62, lib. 7. 2 Musarum frequentantium fontem in radicibus Parnassi, in quem Castalia virgo Apollinem fugiens versa est. 3 Qui forti & sonoro epico carmine scribis bellum Punicum secundum. quod opus extat. Pœni autem semper fœdifragi, crudelis Hannibal. 4 Al. *Fastus*. 5 Incertæ fidei, unde in proverbium abiit, *Punica fides*. 6 Graphice depingis eos coactos cedere. sic Horat. l. 1, ult. sat. *Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona.* 7 Scipioni utrique. quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani. 8 Propter licentiam ludorum, & libertatem in Saturnalibus. 9 Pyrgis seu turriculis ligneis corneisve intus gradatim asperis, è quibus excutiebant aleas ne fraus fieret fortunæ aleas componendo, *by cogging the dice.* ideo additum epitheton *Incertis*. epigr. 16, l. 14.

Et ludit [10] *Popa* [11] *nequiore talo,*
Nostris otia commoda Camœnis.
Nec torva lege fronte, sed remissa
Lascivis madidos [12] *jocis libellos.*
[13] *Sic forsan tener ausus * est Catullus*
Magno mittere passerem Maroni.

10 Ita Scriverius e codd. restituit, cui vellicatur MS. Bodlejanus, *pompa* à librario perperam scripto pro *Popa*. cum vulgo habeatur *rota*. aleatorum, credo, circumstantium corona. 11 Mera manu jacto, absque fritillo. vel *nequiore*, quod talis lusum est pro fœminis. vide Iunii animadvers. l. 2, c. 4. vel quia talorum ratio ad libidinis pruriginem aliquid faciat. ut docet idem Iunius lib. 4 Animadvers. cap. 13. 12 Meis carminibus jocosis. 13 Virgilio non potuit. quem multo ætate, præcesserat. verum hoc fingit Martialis, tum ut se Catullo, tum ut Virgilio Silium conferret, qui Maronem diligenter imitatus est, & natalem ejus aramque religiosissime soluit. epigr. 51, lib 11. Plin. lib. 3, epist. 7. lege itaque * *ausus & Catullus*, hac mente; Sic forte etiam Catullus, si vixisset coævus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisset mittere suos hendecasyllab. &c.

Ad Cæcilianum. XV.

*Mille tibi nummos hesterna * nocte roganti,*
In sex aut septem, Cæciliane, dies,
[1] *Non habeo, dixi: sed tu caussatus amici*
Adventum, lancem paucaque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credis amice? negavi
Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

* Al. *Luce*.

1 Negavi me habere, non quod non haberem, sed ne tibi creditos perderē. quod si tu vel tam stupidus fueris vel esse te simulaveris ut hoc non sentias: ego tamen non ita stultus qui tibi credam vasa 5000 H. S. pendentia, cui negavi 1000 H. S.

In Gallum. XVI.

[1] *Privignum non esse tua te, Galle, noverca*
Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
[2] *Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.*
Iam [3] *nusquam pater est, Galle; noverca domi est.*
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
Et [4] *te defendat Regulus ipse licet:*
Non potes absolvi: [5] *nam qua non desinet esse*
Post patrem; nunquam, Galle, noverca fuit.

1 Suspicio & rumor erat tibi, patre vivo, plus officii seu commercii fuisse cum noverca quam quod privignum deceret. 2 Vide epigr. 75, l. 1. 3 Mortuus est. ultra morem tamen novercam domi tuæ retines. 4 Per adulationem Ciceroni æquiparat in caussis dicendis Regulum. de quo sæpe supra. 5 Rara privignis cum novercis concordia. cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras quam privignus.

Ad Paullum. XVII.

* Malo animo & dolo facis hoc, ut me rivali excluso, solus fruaris Lycisca.

Facere in Lyciscam, Paulle, me jubes versus,
Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.
*O Paulle * malus es: irrumare vis solus.*

¶ De puero stillicidio jugulato. XVIII.

1 Capena, ep. 47, l. 3, n. 1. 2 Ep. 109, l. 1, n. 2. & ep. 14, l. 2, n. 10. * Al. Tecta. 3 Stiria. Periphrasis. 4 Cumque occidisset puerũ. 5 Soluta est calore vulneris — 6 — Stiria cujus acies non secus atque ferri puerum jugularat. 7 Si quæ natura molles sunt aquæ etiam jugulent. Antholog. l. 1, c. 43 Ͷυσυεγγίας & 3 Antholog. Flacci de Thrace puero, epigr. habes huic geminum.

Qua vicina [1] pluit [2] Vipsanis [1] porta [2] columnis,
Et madet assiduo lubricus imbre lapis,
*In jugulum pueri, qui roscida * templa subibat,*
Decidit hiberno [3] prægravis unda gelu:
[4] Cumque peregisset miseri crudelia fata,
[5] Tabuit in calido vulnere [6] mucro tener.
Quid non sæva sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est [7] si jugulatis aqua?

De endromide. XIX.

1 Vestem hãc crassam, hirsutam & villosam textam à fœmina Sequanica, Burgundica. 2 A Græcis nomen ejus fluxit una cum usu, qui calefactis cursu, palæstra, sphæra erat ne refrigescerent; quamvis à Gallis (qui tum Romanis barbari) copiose Romam mittantur hæ vestes. 3 Gallicam, ut modo 2. 4 Ex ἐν & δρόμῳ videtur deducta, ratione modo dicta in nu. 2. 5 Seu luctam & palæstram exerceas. vide epigr. 57, l. 3. num 4. 6 Quod ludentes eo in calorem solvat. vel quod ipsa pila frequenti agitatione tepescat, caventibus qui ludebant ne manu excideret: epigr. 84. l. 12. an forte quod hac ludebant in sphæristerio calido, ut vitrea illa in thermis? * Pilæ apud Græcos & Romanos quatuor genera. † Trigonalis, parva, quam tres lusores figura trigonem exprimente distincti sibi invicem reddebant. ‡ Harpastum, parva item pila e corio facta, quam solo repercussam, at the rebound, raptam revocabant, unde nomen ab ἁρπάζω * Follis, magna pila, ex aluta confecta, si major, brachiis; si minor, pugnis impelli solita. ¶ Paganica, qua in pagis ludebatur. epigr. 31, l. 7. & epigr. 45, l. 14. de pilarum usu videndus Mercurialis in arte gymnastica, & Faber l. 1, c. 6. Agonostic. 7 Dum ad terram decidit & saltu assurgit. modo † 8 Hoc ad nomen harpasti, & legem ludi, ut modo ‡ 9 Levia. vento enim distendebatur follis. Paganica quidem pluma farciebatur. de folle non constat. 10 Advertis motum & cursus. 11 Puerum levem & cursu velocem. vide Plin. l. 7, c. 20. & Alex. Neap. l. 2, c. 21, nomen fictum à Poëta. Atta enim est qui terram leviter attingit; Festus.

[1] Hanc tibi Sequanicæ pinguẽ textricis alumnam,
[2] Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet;
Sordida sed gelido non aspernanda Decembri
Dona, [3] peregrinam mittimus [4] endromida.
[5] Seu lentum ceroma teris, [6] tepidumve † trigona,
Sive ‡ harpasta manu [7] pulverulenta [8] rapis:
*[9] Plumea seu laxi [10] partiris pondera * follis:*
Sive levem cursu vincere quæris [11] Atham.

Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
Neve gravis subita te premat [12] *Iris aqua,*
13 *Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres:*
Non sic in [14] *Tyria* [15] *sindone tutus eris.*

12 Pluvia, cujus Iris nuncia.
13 Ut supra epigr. 3, n. 5.
14 E Tyro, vel purpura Tyria tincta. ut epigr. 16, l. 1, n. 3. 15 Amictu ex subtilissimo linteo. סדין

De Cærelia & Gellia. XX.

DIcit se vetulam, cum sit Carelia [1] *puppa.*
Puppam se dicit Gellia, cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam.
[2] *Altera ridicula est,* 3 *altera putidula.*

1 Puella.
2 Gellia, quæ anicula capularis vocem & gestus effingit puellæ. 3 Cærelia, quæ puella gravitatem affectans anilem se fastidio exponit.

¶ De Selio. XXI.

NUllos esse deos, [1] *inane cælum*
Affirmat Selius, [2] *probatque; quod se*
Factum, dum negat hoc, videt 3 *beatum.*

1 Diis vacuum, *Vel*, rem inanem.
2 Quod feliciter sibi ἀθεῷ res cedere videat. vide Senec. lib. *Quare bonis viris mala accidant*, &c. & Ciceron. 3 de Nat. Deor. de Harpalo, & Dionysio. 3 Divitem.

De Cleopatra. XXII.

[1] *PRimós passa toros, & adhuc placanda marito*
Merserat in nitidos se Cleopatra lacus;
Dum fugit amplexus: sed prodidit unda latentem,
Lucebat totis cum tegeretur aquis.
Condita sic puro [2] *numerantur lilia vitro:*
Sic prohibet teneras 3 *gemma latere rosas.*
Insilui, mersusque vadis [4] *luctantia carpsi*
Basia: [5] *perspicua plus vetuistis aqua.*

1 Devirginata, & subirata mihi marito seu corruptori fugit in aquas.
2 Translucent adeo ut numerari possint. flores autẽ per dies aliquot in vitris voluptatis causa servabantur. 3 Vitrum pellucidum referens crystallum gemmasve. epigr. 68, l. 8. & l. 14. epigr. 110. 4 Ab illa reluctante, quod subirata: vel quod *facili sævitia negaret Quæ poscente magis gauderet eripi.* Horat. ode 12, lib. 2. 5 Ne plene me illi conciliarem, progressus ad *cætera quis nescit*: perspicuitas vel humiditas aquarum fuit impedimento.

Ad Thaliam de Brutiano. XXIII.

*DUm * tu lenta nimis, diuque* [1] *quæris,*
*Quis primus * tibi, quisve sit secundus;*
Grajum quisve epigramma comparabit:

* O Thalia, supra epigr. 8, num. 12.
1 Deliberas.

2 Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
3 Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ:
Illi me facias, precor, secundum.

2 Callimachus nobilis Poëta Græcus etiam in Græcis primas cedit Leustrico Brutiano nobili Romano, de quo Plin. Iu. lib. 6, epigr. 21. 3 Quod si Brut. se à Græcis ad Latina epigr. contulerit, facile primum eum agnoscam inter Latinos, sed ut illi secundus sim, tu ô Thalia mihi fave & adspira.

Ad Fabianum. XXIV.

OMnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris 1 amicas
2 Extulit; 3 uxori fiat amica mea.

1 Æmulas. Vel λεσβιάδας, ἑξ-εταιρίας. 2 Ad rogum fato defunctas. vel veneno extinctas, ut sola frueretur amatoribus. 3 Vt & mea moriatur. surculum volo ex hac arbore inquit Diogenes.

De litoribus Altini. XXV.

ÆMula Bajanis 1 Altini litora villis,
2 Et Phaetontei conscia sylva * rogi;
3 Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupsit 4 ad Euganeos sola puella lacus:
Et tu 5 Ledæo felix 6 Aquileja 7 Timavo,
Hic ubi 8 septenas 9 Cyllarus hausit aquas;
10 Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
11 Si juris fuerint otia nostra sui.

1 Oppidi illius Venetiæ lisus non cedens amœnitate Bajis. 2 Et lucus Pado vicinus, ubi in populos electra flentes, ob fratrem aurigam * fulmine combustum, fingunt Phaetontis sorores. Plin. l. 3, c. 16. 3 Et nemora atque saltus (hoc enim innuit, citatis Dryade sylvarum & Fauno agrorum præsidibus) in quibus Antenor Troja profugus fertur condidisse Patavium. Virgil. Æneid. 1. 4 Pulcherrima seu unica nympha ad lacus Venetos seu Tarvisanos qui 23 numerabantur. 5 Castor & Pollux Ledæ filii cum Argonautis Timavum prætervexere. Plin. l. 3, c. 18. 6 Vrbs primaria Carnorum infra Forum Iulii. Sed vide Cluverii Italiam. l. 1, c. 20. 7 Fonte uberrimo quem maris fontem appellant. 8 Quod septem ostiis influat Timavus in mare. Virgil. novem, 1 Æneid. *fontem superare Timavi Vnde per ora novem. &c.* 9 Equus Castoris ep. 21. l. 8. 10 *Sit meæ sedes utinam senectæ, &c.* Horat. ode 6, l. 2. mortuus est tamen Martialis in Hispania. 11 Si quando juris mei factus me in libertatem & quietem asseruero.

Ad Posthumum. XXVI.

QVod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignosces; togulam, Posthume, pluris emo.

Quod tibi toto anno non præstiterim clientis togati salutandique officium, consului magis togæ meæ, quam jacturam feci tuæ sportulæ raræ, namque assiduis officiis attrivissem togam, & accepissem à te tantum 120 H. S. quo pretio non emitur toga. epigr. 103, l. 9.

¶ Ad

Ad Cæsar. August. Domitianum. XXVII. [1]

ÆPe meos laudare soles, [1] Auguste, libellos.
Invidus ecce negat: [2] non minus ergo soles.
uid, quod honorato [3] non sola voce dedisti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
ce iterum nigros [4] corrodit lividus ungues.
[5] Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

1 Cæsar. Domitian. 2 Al. Num minus ergo soles? 3 Sed & muneribus juris trium liberorum. epig. 91. & 92, l. 2. & ...gnitate Tribunitia & equestri, epigr. 94, l. 3, num. 6. 4 Invidia & ...imi anxietate. 5 Urbana & artificiosa mendicatio.

Ad Chloen. XXVIII.

DOnasti tenero Chloë * Luperco
[1] Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
...t [2] lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonychas, Scythas smaragdos,
...t centum [4] dominos novæ monetæ,
...t quidquid petit usque & usque donas.
...æ [5] glabraria, væ tibi misella:
[6] Nudam te statuet tuus * Lupercus.

1 Lacernas è lana Betica, murice Tyrio & cocco tinctas. 2 Epigr. 43, l. 2, num. 2. 3 Indicos sardon. & Scythicos smar. 4 Aureos nummos effigie domini Domitiani signatos. Al. Numeros. 5 Quæ te deglabras, spolias & expilas. 6 Cave ne tuus hic amator Lupercus te reddat Lupercam, id est nudam. * erant autem Luperci sacerdotes Romulo & Remo dedicati, qui Februantes discurrebant nudi per urbem, obviarum fœminarum manus hœdinis pellibus verberantes. vide Juven. Sat. 2, ℣. 141. & quæ ibid. adnotavimus.

¶ Ad Pudentem. XXIX.

[1] OBstat, care Pudens, nostris sua turba libellis:
Lectoremque frequens lassat, & implet opus.
[2] Rara juvant. primis sic major gratia pomis:
[3] Hibernæ pretium sic meruere rosæ.
[4] Sic spoliatricem commendat [5] fastus amicam,
Ianua nec juvenem semper aperta tenet.
[6] Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota [7] Marsus Amazonide.

1 Libelli fortasse mei nimis multi nocent gratiæ ipsorũ, lectori fastidium parientes propter numerum. 2 Quæ rara, cara. 3 Lib. 10, ep. 93. l. 6, ep. 80. 4 A raritate & caritate. 5 Superbum fastidium meretricis magnum poscentis pretium & amatorem rarius admittentis facit ut majori in pretio sit & gratior. Ovid. Amorum l. 1, eleg. 8. & de arte l. 3. 6 Gratior est parvus liber Satyrarum Persii, quam ingens volumen Marsi quo bellum Herculis scripsit contra Amazonas, quod Amazonida inscripsit. 7 Credo ego alium hunc fuisse Marsum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit epist. 1 & 7, l. 28. & epigr. 98. & l. 8, epigr. 56.

Tu quoque de nostris releges quemcumque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

Ad Piscatorem. XXX.

BAjano procul à lacu monemus
Piscator fuge, ne [1] nocens recedas.
[2] Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui norunt [3] Dominum, manumque lambunt
[4] Illam, qua nihil est in orbe majus.
Quid quod nomen habent? & [5] ad magistri
[6] Vocem quisque sui venit citatus.
*[7] Hoc quondam Libys * impius profundo,*
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piscem:
Et nunc sacrilegos perosus hamos,
Bajanos sedet ad lacus [8] rogator.
At tu dum potes innocens recede
Jactis [9] simplicibus cibis in undas,
Et pisces venerare [10] dedicatos.

1 Impius, sacrilegus, i. amque—— 2 —— hî- sacri sunt pisces, Domitiano Deo dedicati quos neque piscatori fas hamato ambire munere; neque coco in jus vocare. sed alibi item sacri habebantur quidam pisces. Oppian. & Ath. lib. 7. Ælia. lib. 12 Animal. c. 2. Var. de re Rustica.

3 Domitianum. 4 Domitiani. 5 Simile refert Ælianus l. 8 Animal. c 4. 6 Non habere meatus & foramina auditus, audire tamen scribunt Aristot. l. 4 Animal. & Plin. l. 10, c. 70. 7 Afer quispiam ausus hîc piscari, repente ex sacrilego piscatore factus est cæcus mendicus. miraculum hoc olet Poëtam. * Al. *improbus*. 8 Προσαίτης, mendicus. 9 Non hamatis, non medicatis. 10 Vt num. 2. supra.

¶ Ad Hippodamum. XXXI.

QVod cupis in nostris dicique legique libellis,
Et nonnullus honos creditur esse tibi:
[1] Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
Et volo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes [2] averso fonte sororum
Impositum, mater quod tibi dura dedit.
[3] Quod nec Melpomene, [4] quod nec Polyhymnia possit,
[5] Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergo aliquod [6] gratum Musis tibi nomen [7] adopta.
Non semper belle dicitur Hippodamus.

1 Ep. 5. l. 2, num. 1. 2 Quod aversantur Musæ, neq. facile in versum admittant propter contumaces ejus syllabas. 3 Elegiaco versû dicere vix est, cui præest Melpomene—— 4 ——Nec Lyrico, qui est Polyhymniæ—— 5 ——Nec Heroico vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum & Heroum laudes canit. Musam berrius contendit non tam propter syllabas contumaces, quam significationem abhorrere nomen Damasippi à mollioribus Musis, quibus cum *equorum domitore* nihil. 6 Mitius & versui aptius. 7 Assume pro tuo.

¶ De

¶ De ape electro inclusa. XXXII.

ET [1] latet, & lucet [2] Phaëtontide condita gutta,
Vt videatur apis [3] nectare clausa suo.
[4] *Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.*
[5] *Credibile est ipsam sic voluisse mori.*

1 Inclusa est. 2 Electro. supra epigr. 25, num. 2. 3 Melle, cujus colorem refert flavum electrum. 4 Ob strenuos in mellificiis labores merita est nobile hoc sepulchrum. 5 Epigr. 59 infra, & epigr. 15. l. 6.

Ad Sosibianum. XXXIII.

PLena laboratis habeas cum scrinia libris,
Emitis quare, Sosibiane, nihil?
Edent heredes, inquis, mea carmina. quando?
* *Tempus erat jam te, Sosibiane, legi.*

* Quorsum tibi postuma laus quam non es sensurus? quin vivus laudis tuæ dulcedine fruere. Sed & ab ambiguo imprecatur Sosibiano mortem præsentem. Morere (inquit) extemplo, ut possis legi.

Ad Attalum. XXXIV.

SOrdida cum tibi sit: verum tamen, Attale, dicit
*Quisquis te * niveam dicit habere togam.*

* Non colore nitentem sed calore destitutam & frigus intromittentem. ambiguitatem nivis habuisti epigr. 34, l. 2. potuit de Horatii laceruis supra epigr. 2. sed vereor ne frigide nimis pro acumine Martialis. Immo, defloccatam, detritam, cujus nuda fila albent. ut epigr. 50, lib. 7.

De pugna damarum. XXXV.

FRontibus adversis [1] molles concurrere damas
Vidimus, [2] & fati sorte jacere pari.
[3] *Spectavere canes prædam: stupuitque superbus*
Venator, [4] cultro nil superesse suo.
Vnde [5] leves animi [6] tanto caluere furore?
Sic pugnant [7] tauri, [8] sic cecidere viri.

1 Imbelles. infra epig. 74. 2 Et concurrentem utrumque concidisse. 3 Ociosi spectatores solitæ prædæ. 4 Neutrum superesse in quem exerceret cultrum suum venatorium. 5 Timidi. 6 Domitiani scilicet numine impulsi. adulatorie. 7 In arena commissi. 8 Sic corruunt sæpe mutuis vulneribus gladiatores.

Ad Olum. XXXVI.

CAna est barba tibi: nigra est coma: [1] tingere barbã
Non potes, hæc causa est: sed potes, Ole, comam.

1 An quod minus commode tegi posset artificium hoc in barba quam coma? an quia morbo Chariui laboraret, epigr. 98, l. 1. & hinc statim dilueretur fucus?

Ad Afrum. XXXVII.

* Inanis divitiarum ostentator me usq; obtundis recitatione tuorũ quos nominas debitorum, pensionum, & redditunm, inquiens, *Centum Coran. &c.*
1 Debitoris nomen.
2 Sexcenta M. H. S.

Centum [1] *Coranus, & ducenta* [1] *Mancinus,*
Trecenta debet [1] *Titius,* [2] *hoc bis* [1] *Albinus,*
Decies [1] *Sabinus, alterumque* [1] *Serranus:*
Ex 3 insulis, fundisque 4 tricies soldum,
Ex pecore redeunt ter ducena 5 Parmensi,
* *Totis diebus Afer hoc mihi narras:*
Et teneo melius ista, quam meum nomen.
6 Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
Quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

3 Domus in civitate quæ solæ stant non aliis contiguæ, insulas appellabant, & sub Imperatoribus quasvis ædes locatitias. 4 Tricies centena M. HS. integre, plenè. ut *plenum vicies*, epigr. 100, l. 1. 5 Pecus & lana Parmæ multum laudabantur. 6 Nolo mihi numeres debitores hos tuos & redditus, sed mihi numera pretium molestiæ & patientiæ in audiendis vanis tuis ostentationibus.

Ad Gallam. XXXVIII.

Lena Ovidiana; *Sæpe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullum patiendi colligat usum &c.* eleg. 8, lib. Amor. 1. & ipse Poëta 3. de arte. *Dulcia non ferimus: succo renovamur amaro, &c.* vide & ep. 82, infra, & 58, l. 1. & Ausonii epigr. 38. & Anthol. l. 7 epigr. Κιχλίζεις, &c.

Galla nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent:
Sed noli nimium, Galla, negare diu.

Ad Charinum. XXXIX.

1 Facti scil. i. vasorũ argent.
2 Gloriaris te habere vel diligenter & anxie tibi comparasti vasa archetypa cælata & elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius l. 34, c. 8.

1 *Argenti genus omne comparasti,*
[2] *Et solus veteres Myronis artes,*
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus 3 Phidiaci toreuma 4 cæli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi 5 vera 6 Grantiana,
Nec quæ 7 Callaico linuntur auro,
Nec mensis 8 anaglypta 9 de paternis.
Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas, Charine, [10] *purum.*

3 Li. 3, ep. 35. 4 Stili Sculptorii. 5 Non adulterina P. Pithœus c. 16, l. 1. Adversar. legit *Bera.* alii habent *Vasa.* 6 Alii legunt *Gratiana,* ex Plin. l. 33, c. 11. 7 Hispanico deaurantur metallo. ut ep. 95, l. 14. 8 In asperitatem excisa, aspera signis extuberantibus. 9 Laudantur quippe ab antiquitate ipsa. 10 Hic epigrammatis acumen & scopus. *purum* enim argentum dicebatur *non cœlatum*: sed ab ambiguo exprobrat Charino (epigr. 78, l. 1.) oris impuritatem, à quo vasa hæc omnia conspurcabantur, & ut ita dicam impurabantur.

¶ Ad

¶ Ad Posthumum. XL.

* *ATria [2] Pisonum [3] stabant cum * stemmate toto,*
Et docti Senecæ [4] ter numeranda domus;
Prætulimus [5] tantis solum te, Posthume, [5] regnis:
*Pauper eras, * & eques, [6] sed mihi consul eras.*
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
Communis nobis [7] lectus & unus erat.
Iam donare potes, jam [8] perdere, plenus honorum,
Largus opum: expecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: & serum est alium mihi quærere [9] regem.
[10] Hoc fortuna placet? Posthumus imposuit.

* Vide epigr. 90, l. 2, n. 5. 2 Clarissimæ familiæ Rom. 3 Florebat illa domus patebatq; mihi ad amicitiam & patrocinium. 4 Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philosophum, atque Lucanum nepotem. *vel*, propter 3 filios Rhetoris, Annæum, Gallionem seu Novatum, & Melam. alii dici volunt, quasi *valde numeranda* quam vim apud Græcos habet τρὶς. 5 Patrociniis, & patronis illis ditioribus & nobilioribus. * Scriv. legi vult, *sed eques*. 6 Te perinde ac consul seu consularis esses, colui. 7 Discubitorius. 8 Diminuere tibi & erogare in amicum veterem. *Vel*, jam me donando potes servare, vel non subveniendo perdere. 9 Patronum. 10 Ita ne ô Fortuna? an in hoc ditasti Posthumum? certe & me & te, credo, fefellit, ac veluti proles Postuma rupto testamento fratribus imminuit rem.

In malè recitantem. XLI.

QVid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis.

Focalibus è fasciis laneis muniebat fauces recitaturi adversus ravim. quæ auditoribus magis convenire jocatur Poëta ad aures obstruendas, ne male recitantem audiant. allusum videtur ad id Xenocratis; *Pueris adversum turpia dicta potius munienda aures follibus, quam athletis adversum ictus adversariorum.* Laertius 4. vide epigr. 142, l. 14.

Ad Flaccum. XLII.

SI quis forte mihi possit præstare [1] roganti:
Audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.
[2] Niliacis primum puer is nascatur in oris:
[3] Nequitias tellus scit dare nulla magis.
Sit nive candidior: [4] namque in Mareotide fuscâ
Pulchrior est, quanto rarior iste color.
Lumina sideribus certent, mollesque [5] flagellent
Colla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.

1 Pretio prostitutum. epi. 7. & 9, l. 9. 2 In Ægypto. Mareotis autem lacus est Ægypti. 3 Lasciviam & improbitatem Veneream Iuven. sat. 15, ỳ. 45. vide epigr. 62, l. 3, num. 4. 4 Namque inter Ægyptios, qui omnes fere fusci sunt, majori in pretio est, quo quis sit candidior. 5 Dimissæ & diffusæ fluant per colla, non crobylis, annulis aut cirris calamistratæ.

 6 *Frons*

6 Frons tenuis veteribus in laude.
7 Sit modus naribus breviter. id est modice nacis.
8 In Pæsto Lucaniæ oppido bis in anno proveniebant rosæ.

6 *Frons brevis, atq; 7 modus breviter sit naribus uncis:*
8 *Pæstanis rubeant æmula labra rosis.*
9 *Sæpeque nolentem cogat, nolitque volentem.*
Liberior domino sæpe sit ille suo.
10 *Et timeat pueros, excludat sæpe puellas.*
11 *Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.*
12 *Iam scio, nec fallis: nam me quoq; judice verum est:*
Talis erat, dices, noster Amazonicus.

9 Grata petulantia & protervitate. l. 5, epigr. 47. & 84. & supra 38. 10 Zelotypiâ testetur amorem. 11 Aliis neget, mihi soli det. 12 Respondet voto suo Poëta ex persona Flacci, cujus puerum Amazonicum talem fuisse dicit.

In Coracinum. XLIII.

1 Supple precor, habeam aut experiar. Imprecationis formula.
2 Veneficæ. epigr. 34, l. 2, num. 4.
3 Vas quo miscetur venenū. epigr. 69. infr. num. 4. & l. 12, epigr. 93.

Non dixi, Coracine, te cinædum:
Non sum tam temerarius, nec audax,
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
1 *Iratam mihi* 2 *Pontiæ* 3 *lagenam,*
Iratum 3 *calicem mihi* 4 *Metili.*
Iuro per 5 *Syrios tibi* 5 *tumores,*
Iuro per 6 *Berecynthios furores.*
7 *Quod dixi tamen hoc leve, & pusillum est:*
Quod notum est, quod & ipse non negabis.
8 *Dixi te, Coracine, cunnilingum.*

4 Venefici. Vel etiam putidi, cui fœtebat anima. 5 Cl. I. Seldenus c. 3. Syntagm. 2. de Diis Syris. Beroaldus annot. c. 25 intelligit tumores & vibices à cultris & flagris quibus sacerdotes Cybeles (quam deam Syriam esse volunt) se sauciabant. Ego autem censeo magis dici tumores illos, ulcera & morbos quibus credebatur irata Isis inflare pejerantes, ex mente Persii, Sat. 5, ỳ. 187. ut &— 6 —Furores quibus incitati Berecynthiæ matris Cybeles sacerdotes cultris sibi lacertos, pectus, & humeros secant. 7 Al. *Qui dixi tamen? hoc leve, &c.* 8 Negabat levius, fatetur Sarcastice quod gravius est. sic Iunius Bassus, referente Quintiliano l. 6, c. 4. non dixi (inquit) te calceos veteres vendere; sed emere solere dixi.

De Vesuvio monte. XLIV.

1 Vesuvius, mons Campaniæ vini optimi fertilissimus.
2 Qui excipiunt vina prælo expressa.

Hic est pampineis viridis modo 1 *Vesuvius umbris:*
Presserat hic madidos nobilis uva 2 *lacus.*
Hæc juga, quam 3 *Nysæ colles, plus Bacchus amavit:*
Hoc nuper 4 *Satyri monte dedere choros.*

epigr. 27, l. 7, num. 7. 3 Indiæ montis Bacchi natalibus & itineribus clari. 4 Bacchi comites.

5 *Hæc*

5 Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:
5 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
6 Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
7 Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

5 In Vesuvio monte duo erant fana, Veneris & Herculis. 6 De hujus montis incendio, quo periit Plinius Nat. historiæ autor, vide Plin. Iun. epist. 16, l. 6. 7 Et ipsos Deos pœnituit hujus incendii. Hyperb.

¶ Ad Phœbum. XLV.

1 HÆc tibi pro nato plena dat lætus acerrâ,
2 Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
2 Vt qui prima novo signat quinquennia lustro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: sic te tua diligat 3 arbor,
Gaudeat & 4 certa virginitate soror.
Perpetuo sic 5 flore mices: sic denique non sint
Tam longæ 6 Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

1 Hoc tibi tus large adolet pro salute filioli sui Parthenius, qui in Palatio servit Imperatori Domit. à cubiculo. Suet. Domit. c. 16 & 17. 2 Vt Burrus filius suus quinquennis & novum auspicatus lustrum, multa vivat lustra. usurpatur autem Olympias pro spacio quinque annorum ut lustrum, quamvis quarto expleto anno, quinto ineunte, Olympici ludi fierent; unde Græcis annorum ratio. 3 Sic MS. noster; *arbos*, Scriv. *Vxor*, vulg. Daphne, quam amabas. 4 Intaminata, intentata. *Vel*, quam colere statuit. 5 Flore juventæ vel ἰούλῳ. 6 Baccho, qui & intonsus fingitur, atque idem cum sole. vide quæ ad Senec. Hip. ℣. 751. & Oed. 405.

De Sabello. XLVI.

1 SAturnalia divitem Sabellum
Fecerunt. merito tumet Sabellus:
Nec quemquam putat esse, prædicatque
Inter caussidicos beatiorem.
Hos fastus, animosque dat Sabello
Farris semodius, fabaque 2 fressa,
Et turis, piperisque tres 3 selibræ,
Et 4 Lucanica 4 ventre cum Falisco,
Et nigri 5 Syra 6 defruti lagena,
Et 7 ficus Lybica gelata testa,

1 In Saturnalibus mittebãtur amicis Xenia seu munera. deridet Sabellum rabulam, qui ex vilibus muneribus in tantum superbierit. 2 Fractæ, pelliculа nudatæ, à frendeo. 3 A tribus sc. missæ, vel etiam ab uno. ut τρία ἡμιωβόλια. Theophrast. charact. περὶ ἀπονοίας, & hist. 2. τρία ἡμιωβόλια. 4 Farciminis genus, Isicia item dicta, quod milites à Lucanis didicerunt, ut à Faliscis ventrem porcinum condire. epigr. 35, l. 13. & Athenæ. l. 9, c. 5. 5 Vitrea. nam vitrum in Syria inventum. 6 Musti ad dimidias decocti. 7 Ficus scilicet hybernæ, ut de Mœsianis Plinius l. 15, c. 18. quæ testâ figlinâ condebantur. epigr. 88 infra. & epigr. 52, l. 7. Sunt qui intelligunt ficus roscido humore, quem pressæ exudant, gelatas, deinde constipatas densatasque in testâ. Etsi huc non faciat, videsis tamen Io. Barclaii Argenidem l. 5 de artificiosa ratione gelandi glacieque incrustandi poma in Africa.

Cum [8] *bulbis, cochleisque, caseoque.*
Piceno quoque venit a cliente
Parca cistula non capax oliva,
[9] *Et crasso figuli polita cœlo*
Septenaria synthesis Sagunti,
Hispanæ luteum rota toreuma,
Et [10] *lato variata mappa clavo.*
[11] *Saturnalia fructuosiora*
Annis non habuit decem Sabellus.

8 Quæ luxuriosis in deliciis. Athenæus l. 2, c. 22. Diosc. c. 9, l. 2. 9 Et synthesis septem cõstans poculis, *a nest of seven cups.* fictilibus ex argillâ Saguntina rudi Hispani figuli torno factis. *Cœlum* autem & *toreuma* transfert per Ironiam à nobilioribus operibus. epigr. 39. supra num. 4. 10 Mappæ item in Saturnalibus mitti solitæ. l. 5, epig. 18, num. 2. atque hæ ad limbum purpureis vel aureis clavis variabantur. 11 Annon ex his muneribus tantis justa Sabello fastus causa? *Scopticè.*

De Phaethonte. XLVII.

ENcaustus Phaëthon tabulâ depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

• Encaustice ars est pingendi sculpendique in cera vel ebore stylo ignito ab ἐγκάειν Plin. l. 35, c. 11. Quum itaque picto Phaethontis fulmine flagrantis effigiem expresserit in cerâ ab ignito cœlo ceu stylo liquefactâ per jocum dicit Poëta Phaethonta fieri δίπυρον, bis ignitum.

—In Papilum. XLVIII.

[1] *PErcîdi gaudes: percisus, Papile, ploras.*
[2] *Cur, quæ vis fieri, Papile, facta doles?*
Pœnitet obscœnæ pruriginis? an magis illud
Fles: quod percîdi, Papile, desieris?

1 Vide epigr. 72, lib. 3. 2 Si enim pœniteat facti, cur ultra pateris? immo à desiderio lachrymæ tuæ.

¶ Ad Flaccum. XLIX.

NEscis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce;
Qui tantum lusus illa, jocosque putas.
Ille magis ludit [1] *qui scribit * prandia sævi*
*Tereos: aut cœnam, * crude Thyesta, tuam:*
Aut [2] *puero* [3] *liquidas aptantem Dædalon alas,*
Pascentem Siculas aut Polyphemon oves.
A nostris procul est omnis [4] *vesica libellis:*
Musa nec insano [5] *syrmate nostra tumet.*

1 Qui tragica aut epica scribit, argumenti fabulosi, de Tereo, & Thyeste * liberos suos edentibus, de Dædali fuga, atque Polyphemi immanitate. 2 Icaro. 3 Cera aptatas & à sole liquefactas. 4 Argumentum cothurnatum & verba ventosa, turgida, ampullosa, nugæ bullatæ. 5 Stylo tragico. est enim Syrma ea vestis pars quæ oblonga solum verrit, qualem in tragœdiis induti reges & heroes trahebant per theatra.

Illa tamen 6 *laudant omnes, mirantur, adorant,*
Confiteor: laudant illa, sed 7 *ista legunt.*

6 Tanquam jucunda, sublimia & grandia.

7 Hæc epigr. quæ brevia, acuta, & in usum vitæ falsa. epigr. 3, l. 8, n. 14.

—In Thaidem. L.

QVid me, Thai, senem subinde dicis?
1 Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

1 Namque hic non tanta vi opus est, & ad hoc genus libidinis pronior est senectus, ut de Tiberio Suet. c. 44. & Iuven. Satyr. 10, ℣. 208. & ipsam Thaidem arguit magis gaudere vitio fell.—

Ad Cæcilianum. LI.

1 *CVm tibi non essent sex* 2 *millia, Cæciliane,*
Ingenti late vectus es 3 *hexaphoro.*
Postquam 4 *bis decies tribuit* 5 *dea cæca, sinumque*
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
6 *Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?*
Dî reddant sellam, Cæciliane, tibi.

1 Vide epigr. 100. & 104, l. 5. quæ ejusdem cum hoc sunt argumenti.
2 Sestertium,
3 Ep. 81, l. 2.
4 Vicies centena M. HS. 5 Fortuna, quæ, ac si cæca esset, inique distribuit munera. 6 Sic epigr. dicta 104, l. 1.

In Hedylum. LII.

1 *GEstari junctis nisi desinis, Hedyle,* 2 *capris:*
Qui modo 3 *ficus eras, jam* 4 *caprificus eris.*

1 De gestationibus vide ep. 13, l. 1, n. 8. 2 Forte capris ad essedum junctis, ut epigr. 105, l. 1. de pardis, cervis, &c. & de Heliogabalo canibus junctis vecto refert Lampridius. sunt tamen qui has capras fuisse meretrices autument. 3 Ficosus, fici morbo laborans. 4 Sæpe jocum petit Poëta ab hujusmodi compositione & (ut dicam) à divisis adconjunctâ. ut illud de ἀργο-nautis. epigr. 66, l. 3. hic autem vocum aptâ juncturâ, non eadem sensus argutia. nisi forte ominetur illum hinc futurum valde ficosum ex compositione intensiva τῦ capri, ut Græcis in usu ζα & ἴσχυ. vel qui modo fertilis eras, mox eris sterilis.

¶ Ad Cosmum. LIII.

HVnc, quem sæpe vides 1 *inter* 2 *penetralia nostra*
Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
Cum 3 *baculo,* 3 *peraque senem: cui cana, putrisque*
4 *Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:*

1 In porticibus templi.
2 Templum Minervæ. Flaviauæ à Domitiano conditum. 3 Quæ Cynicorum tota supellex. epigr. 81, l. 14. 4 Horret. Vel, est putris πώγων μυϑέρ.

5 Cerea quem 6 nudi tegit uxor 7 abolla grabati,
Cui dat latratos obvia turba cibos:
Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.
8 Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

5 l. 1, epigr. 93, n. 4. 6 Grabati alias investis. relicti scilicet nudi & sine stragula. ubi Cynicus sumpsisset pallium suum. 7 Pallium quod illi uxoris loco erat, quo cum cubabat. sic l. 14, epigr. 119, num. 4. 8 Non profitetur disciplinam Cynicam, sed mere in canem degeneravit. epigr. 93, l. 11. κύων ὧδ' ἔσι καὶ σύγκειται χαλᾶσθαι. Vlpianus apud Athenæum, l. 3, c. 7. & c. 28. vide & Luciani βίων πρᾶσιν. & 'Ανθολογ. vô. κεφ. 6. ubi περατοκύων dicitur Cynicus. & Arriani Epictet. περὶ κυνισμοῦ.

¶ Ad Colinum. LIV.

O Cui 1 Tarpejas licuit contingere 1 quercus,
Et meritas 2 prima cingere fronde comas:
Si sapis, 3 utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
4 Lanificas nulli tres exorare 4 puellas
Contigit: observant, quem statuere, diem.
Divitior 5 Crispo, 6 Thrasea constantior ipso,
Lautior & 7 nitido sis Meliore licet:
Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
Explicat, & semper de tribus 8 una secat.

1 Coronam quernam in quinquennali certamine triplici, musico, equestri, gymnico, instituto à Domitiano in honorem Iovis Capitolini. supra ep. 1, n. 8. sed & quernа coronabantur vates magni, heroici scilicet. 2 Nobilissima, Iovi sacra, ab Imperatore data. 3 Ad voluptates, & vitæ hujus gaudia. sic epigr. 16, l. 1, num. 4, & n. 5. Anthol. l. 2, c. 47. 4 Parcas, quibus fili vitæ ducendi & absolvendi modus & cura. 5 Neronis vitrico, cujus opibus Nero ditatus est. 6 Epigr. 9, l. 1, num. 1. 7 Splendido & lauto Meliore, nobili ex epiced. 2 sylvæ Papinii & epitaphio Glauciæ. 8 Atropos. Vel etiam Lachesis. ut epig. 89. num. 2, 3. & 86, l. 9.

Ad Lucium. LV.

LVci, gloria temporum 1 tuorum,
Qui 2 Grajum veterem, Tagumque nostrum
3 Arpis cedere non sinis disertis;
4 Argivas generatus inter urbes
5 Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut 6 libidinosæ
7 Ledaas Lacedæmonis 7 palæstras.
8 Nos Celtis genitos & ex Iberis

O Luci, nobilis Poëta Hispane, qui non cedis Horatio Venusino lyræ gloria, qui æque celebras lyrico carmine Hispaniæ flumina ac Horatius suam Apuliam. 1 MS. B. novorum. 2 Fl. Hisp. 3 Civitati Apuliæ. 4 Celebrent Græci vates urbes suas, nos Hispani nostras. 5 Imitatio Horatiana, *Laudabunt alii claram Rhodon, &c.* Ode 7, l. 1. 6 Quia Veneri consecratæ vel propter gymnicam puellarum luctam, vel propter Helenam. 7 Luctas Lacænarum, *Vel,* propter Castorem & Pollucem athletas filios Ledæ. 8 Nos Celtiberos ex Celtis, Gallis & Iberis mistos.

Nostra

*Nostra * nomina * duriora terra*
9 *Grata non pudeat referre versu:*
10 *Saevo Bilbilin optimam* 10 *metallo,*
Quae vincit 11 *Chalibasque,* 12 *Noricosque,*
*Et ferro * Plateam suo* 13 *sonantem,*
Quam fluctu tenui, sed inquieto
14 *Armorum Salo temperato rambit:*
* *Tutelamque,* 15 *chorosque * Rixamarum,*
Et 16 *convivia festa * Carduarum,*
*Et textis * Peteron rosis rubentem,*
Atque antiqua patrum theatra 17 * *Rigas;*
*Et certos jaculo levi * Silaos,*
18 *Turgentisque lacus, * Petusiaque*
Et parva vada pura 19 * *Vetonissa,*
*Et sanctum * Baradonis ilicetum,*
Per quod vel piger ambulat viator;
Et quae fortibus excolit juvencis
*Curva Manlius arva * Matinessa.*
20 *Haec tam rustica, delicate lector,*
Rides nomina? rideas licebit.
Haec tam rustica malo, quam Bitontos.

* Aspera. Flu. & oppidorum Celtib. nomina quae mox sequentur sub hac nota *. 9 Gratiam patriae referente. 10 Ferro. ep. 50. l. 1, n. 3. & ep. 18, l. 12. 11 Pop. ad Pontum fere Euxinum. 12 Pop. Germaniae Æni fl. & Danubli accolas. 13 In fodinis & securis *vel* officinis ferrariis *Dum tonat adstricta semper domus ignea massa.* 14 Epig. 50, l. 1, n. 11. 15 Choreis gaudentes Rixamaros. 16 Lautiores Carduarum cives. 17 Alii legunt *ripas*, quod prisci juxta ripas ederent spectacula & aurigationes. 18 MS. Bodl. *Turnusique lacus.* 19 Al. *Vetonissae.* aliis *Tovenissa.* 20 Et tamen haec nomina Celtib. minus dura sunt & horrida quam *Bitontum.* q. d. cur tibi Romane lector delicate displiceat vel asperitas nominum vel inculta provincia Celtib. cum & nominis barbarie aeque offendat, fertilitate sane & dignitate his longe cedat, Bituntum vilissimum Apuliae oppidum.

¶ In Gargilianum. LVI.

MVnera quod senibus, viduisque ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
1 *Qui potes insidias dona vocare tuas.*
2 *Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:*
Callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare; docebo,
Si nescis: 3 *dona, Gargiliane, mihi.*

1 Qui munificentiae titulo insignis hamos, quibus orborum senum ac divitum viduarum inescas hereditates. Senec. epist. 8. *Munera ista fortuna putatis? insidiae sunt.* 2 Epigram. 18, l. 5, num. 9. 3 Munificus vere & liberalis eris si mihi meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non possumus.

Ad Faustinum. LVII.

DVm nos blanda tenent [1] *lascivi stagna Lucrini,*
Et quæ [2] *pumiceis fontibus antra calent:*
3 *Tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,*
4 *Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.*
5 *Horrida sed fervent* 6 Nemeæi 7 *pectora monstri:*
8 *Nec satis est, Bajas igne calere suo.*
Ergo 9 *sacri fontes & litora* 10 *sacra valete,*
Nympharum pariter, Nereïdumque domus.
11 *Herculeos colles gelida vos vincite brumâ,*
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

1 Ob delicias & amœnitatem loci, atq; lascivientium ibi hominum frequentiam. epigr. 63, l. 1, num. 2. 2 E pumice vel topho scaturientibus. 3 Tu degis Tibure à Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburtus & Coras, *Tibur Argeo positum colono.* Horat. ode 6, l. 2. 4 Quod ab urbe distat 20 M. passuum. 5 Sed fervet æstus, ubi jam Sol Leonis signum subierit. 6 Qui fingitur ex Leone illo ab Hercule in sylva Nemeæa cœso in cœlum relatus. 7 In pectore enim Leonis est fulgentissima stella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellant. 8 Fontium enim fervori additur calor cœlestis. 9 Bajani, nymphis sacri, epigr. 3, l. 3, num. 3. 10 Nereidibus, ut seq. versu. Alii *grata.* 11 Vos ô Bajæ calore vestro melius solvetis brumæ frigus quam Tibur. l. 1, epigr. 13, num. 1. Iam autem per æstatis fervorem magis placet Tibur frigori & ventis expositum.

In Gallam. LVIII.

IN *tenebris luges amissum, Galla, maritum.*
12 *Num plorare pudet te, puto, Galla, virum?*

12 Alii, *Nam plorare pudet te puto, Galla, virum.* hac mente, adeo infamem ob impudicitiam fuisse Gallam vivente marito, ut turpe sit illum jam deflere. Vide etiam an huc faciat quod narrat Eumolpus de matrona illa Ephesia apud Petronium.

¶ De vipera electro inclusa. LIX.

1 FLentibus *Heliadum ramis dum vipera* 2 *serpit,*
3 *Fluxit in obstantem succina* 4 *gemma feram:*
Quæ dum miratur 5 *pingui se* 5 *rore teneri,*
5 *Concreto rigunt vincta repente* 3 *gelu.*
6 *Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro;*
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

1 Ramis populi electriferæ, ut supra epigr. 25, n. 2. vide epigr. 52. supra num. 1. & l. 6, ep. 15. 2 Al. *Repit.* 3 Artificium refert Poëtice ad casum. 4 Al. *Gutta.* 5 Succino. 6 E prœlio Actiaco fugiens Cleopatra in Ægyptum, se inclusit sepulchro quod ipsa splendidum exstruxerat, unde extracta aspidis morsu periisse putabatur. quod Poëta respicere videtur, cum viperæ tumulum conferat tumulo illius quæ aspidis morsu periit.

De Curiatio. LX.

[1] Ardea, [2] solstitio, Castranaque rura petantur,
* Quique Cleonæo sidere fervet ager:
Cum Tiburtinas [3] damnet Curiatius auras,
Inter [4] laudatas ad Styga missus [4] aquas.
Nullo fata loco possis excludere: [5] cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

1 Petamus medio æstatis fervore loca vel calidissima & pestilentia, Ardeam, Castrum Inui. Sic restituit Petr. Scriverius ex opt. libri fide, loco τῦ Pastanaque. tum quia secessus amœnior, tum quia Ardeæ propius Castrum Inui. Cui adstipulatur Ph. Cluverius l. 3, c. 5. Ital. *—Bajas supra epigr. 57, num. 5. & 11. postquam in saluberrimo Tiburis cœlo periit Curiatius. 2 Æstivo, sic enim simpliciter positum significat. 3 Morte sua reddat infames. 4 Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. l. 13, c. 3. 5 Vbi fatalis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur, vitam non magis conservat quam Sardinia insula, cœli intemperie & gravitate, pestilentissima, ob salinas, graves Austros, Solpugas venenatæ formicæ genus, seu Baibrachium.

In Mancinum. LXI.

Donasse amicum tibi [1] ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore jactasti.
Quartus dies est, [2] in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas [3] lucernas munus esse Pompillæ:
[4] Sardonycha [5] verum, lineisque ter cinctum,
Duasque [6] similes fluctibus maris gemmas.
Dedisse [7] Bassam, Cæliamque jurasti.
[8] Here, de theatro, [9] Pollione cantante,
Cum subito abires, dum fugis, loquebaris
[10] Hereditatis tibi trecenta venisse:
Et mane centum, & post meridiem centum.
[11] Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut, si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, [12] quod velimus, audire.

1 M. HS. 2 Vbi expectavimus recitationes. 3 A Pompilla tibi donatas lacernas. 4 Sic ep. 60, l. 9. Al. Sardonychas auro lineisque ter vinctos. Palatinus l. habet Lychenitisq; ceryium. forte legend. Lychnin atq; ceriten. quæ nomina gemmarum. Rutg. 5 Forte nigra, candida, miniata. vide Pli. l. 37, c. 12.

6 Smaragdos, Cyaneos, Beryllos, vel Cyristos. quæ laudem habent, si mari concolores. 7 Mulieres, ficta forte nomina. 8 Heri. antiquè. 9 Citharœdo nobili. Iuvenal. satyr. 6, ✠. 388. 10 Iure hereditario. 11 Vt mendacissimis ac vanissimis narrationibus nos indies enecare velis. 12 Te jacturam fecisse aliquam, quod nobis auditu magis gratum, vel aliud quippiam unde nobis lucrum.

De

De Lycori. LXII.

[1] *Tibur in [2] Herculeum migravit nigra Lycoris,*
Omnia dum fieri candida credit ibi.

1 Nigra Lycoris non magno in pretio Romæ secesserat Tibur. Iocatur Poëta illam eo migrasse motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel servaret vel redderet. quod de ebore testantur Plinius, Silius, & Propertius. sic epigr. 12, l. 7. 2 Epigr. 13, l. 1. n. 1.

De Cærelia. LXIII.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Bajas,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

Cærelia quedam, & ipsa mater, à Baulis Baias vecta perierat. arguit Poëta aquas criminis & jacturæ gloriæ, quæ monstro hoc simile imperium Neronis in matre sua Agrippina (vide Sueton. Neron. c. 34. Tacit. Annal. 14. & Dionis Neron.) detrectassent illique vel jussæ pepercissent: hanc autem immeritam injussæ mersissent.

De hortis Iulii Martialis. LXIV.

[1] *Vli jugera pauca Martialis*
[2] Hortis Hesperidum beatiora
[3] Longo Ianiculi jugo recumbunt,
Lati collibus imminent recessus:
[4] Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur sereniore:
Et curvas nebulâ tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc [5] septem [6] dominos videre montes
Et totam licet [7] æstimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles,
[8] Et quodcumque jacet sub urbe frigus,
Fidenas [9] veteres, [10] brevesque Rubras,
Et [11] quod virgineo cruore gaudet,

1 Ad quem epigr. 1. & 82, l. 6. epig. 16. & 71, l. 7. & alias. 2 Ep. 21, lib. spectac. n. 3. 3 Porrigebatur enim ad pontem Milvium Ianiculum, excelsus mons non procul ab Vrbe, trans Tiberim situs. 4 In vertice Ianiculi planities est quæ colles superat, serena & suda non nebulis, ut valles, tecta. hic Iulii Mart. villa. 5 Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cœlium, Esquilinum, Viminalem, Aventinum, quibus imposita Roma rerum domina. 6 Al. *Domino.* i. e. Iulio Mart. 7 Lustrare oculis. 8 Et quæcunque loca frigida suburbana. 9 Româ enim antiquiores. 10 Oppid. parvum, forte Vlubras. 11 Nemus Dianæ Aricinæ, in quo fecerant sacra non mitiora quam Tauricæ Dianæ. Strabo. l. 5. cruor itaque vel virginum cæsarum; vel Annæ Perannæ, quæ Didonis soror, (ut habent fabulæ) Laviniæ insidias fugiens se in Numicium fl. dedit præcipitem. seu (ut tradunt melioris fidei historici) anus Bovillis oriundæ quæ populo per seditionem in montem digresso cibum tulerit, seq; postea ex alta fenestra præcipitavit. vide Ovid. 3 Fast. Macrob. 1 Saturn. c. 12. & Tiraquell. ad l. 3 Alexand.

Anna

Anna pomiferum nemus Peranna.
[12] *Illic flaminiæ, Salariæque*
Gestator patet, essedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum [13] *celeusma,*
Nec clamor valet [14] *helciariorum.*
Cum sit tam prope [15] *Mulvius,* [16] *sacrumque*
Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
[17] *Hoc rus (seu potius domus vocanda est)*
Commendat dominus; tuam putabis:
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas [18] *Alcinoi pios Penates,*
*Aut * facti modo divitis* [19] *Molorchi.*
[20] *Vos nunc omnia parva qui putatis,*
Centeno [21] *gelidum ligone Tibur,*
Vel Præneste domate, [22] *pendulamque*
Uni dedite Setiam colono:
[23] *Dum, me judice, præferantur istis*
Iuli jugera pauca Martialis.

12 Ex hac villa prospiciuntur esseda & currus in via Flam. & Salaria: non tamen audiuntur, aut somnum interpellant. 13 Epigr. 66, l. 3, n. 3. 14 Qui navem adverso flumine, vel qui navi, anchoram seu grave aliud pondus uno connixu & mutuo hortatu molinntur. 15 Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. 16 Pro Deo cultum. Virg. 8 Æneid. & Epigr. 3, l. 3, num. 3. 17 Honestior, gratior, laudatior fit domus ista à domino Iulio Mart. viro hospitali. 18 Regis Phæacum, qui Vlyssem enatantem benigno hospitio excepit. Hom. odyss. ζ. 19 Pauperis pastoris qui Herculem ad leonem Nemeæum occidendum venientem hospitio excepit. * quem *modo divitem factum* appellat Poëta, quod juxta Herculis fanum splendido luxu à Domitiano extructum, Molorcho sacellum condideeat & ipsum donariis ditatum. 20 *Epiphonema.* Ite jam avari Vectidii quibus non sufficiunt latifundia quæ milvus oberret, ego vel toti Tiburi, Prænesti, & Setiæ pauca hæc Martialis jugera antefero. 21 Supra epigr. 62. 22 In declivitate montis sitam. 23 Malo jugerum paucorum Iulii Mart. quam totius Setini agri dominus esse.

De Philæni. LXV.

O Culo Philænis semper altero plorat.
*Quo fiat istud quæritis modo * lusca est.*

* ἑτεροφθάλμος resp. neque enim alterum habet.

Ad Linum. LXVI.

E Gisti vitam semper, Line, [1] *municipalem:*
Qua nihil omnino [2] *vilius esse potest.*

1 Frugalem, utpote rusticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida sunt certa lege donata civitate, munerisque partem cum Pop. Romano capiunt. 2 Alii *dulcius.*

3 *Idibus,*

[3] *Idibus, & raris togula est [4] excussa Kalendis :*
Duxit & æstates [5] synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit [6] inemptum,
Sylva gravis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis :
Vina [7] rubens fudit [8] non peregrina cadus.
[9] *Nec tener Argolica missus de gente minister,*
[10] *Sed stetit inculti rustica turba foci.*
Villica vel duri compressa est nupta coloni :
Incaluit quoties [11] saucia [12] vena mero.
Nec nocuit tectis ignis [13] nec Sirius agris :
Nec mersa est pelago, nec fluit [14] ulla ratis.
[15] *Supposita est blando numquam tibi tessera talo :*
[16] *Alea sed parcæ sola fuere nuces.*
[17] *Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit ?*
Nusquam est. [18] *fecisti rem, Line, difficilem.*

3 Calendis & Idibus conveniebat ad publica sacra populus togatus. in municipiis tamen rarior togæ usus, Juven. Sat. 3. ỳ. 171 & Plin. l. 7, epist. 8. 4 Explicata, ubi depromitur è vestiario, seu prælo. alii *sibi sumpta.* 5 Epigr. 46, l. 2. n. 3. 6 Labore venationis tantum, non pretio quæsitum. *dapibus mensas onerabat inemptis.* Virgil. 4 Georgic. 7 Figlinus ex argilla rubra. 8 Domi nata. in agris tuis. 9 Non tibi mensæ minister magno pretio emptus ex Græcia. 10 Sed villici pueri & vernæ. epigr. 50, l. 1, n. 21. 11 Epigr. 67, l. 3. n. 2. 12 Libidinis instrumentum. epigr. 46, l. 6. 13 Nec æstus per dies caniculares agros & segetes exussit. 14 Tua. 15 Non tesseris aut aleis rem decoxisti. à talis vero tanquam à minore lusu incipiebant, mox incalescentibus lusoribus proferebantur tesseræ. 16 Sed aleæ tuæ pignora fuere nuces. de quibus vel pueri ludunt. 17 Cum itaque frugaliter vixeris vestitu, victu, ministerio & Venere ; cum nec igni nec coeli inclementia nec naufragio neque alea jacturam feceris, demiror unde ad paupertatem sis redactus. 18 Cujus ratio non facile apparet. & tamen apparet te *rem familiarem* fecisse tenuem & decoxisse.

In prætorem. LXVII.

P*Rætorem pauper centum sestertia Gaurus*
Orabat * *cana notus amicitia.*
[1] *Dicebatque suis hac tantum deesse trecentis,*
Ut posset domino plaudere [2] *justus eques.*
Prætor ait : scis me [3] *Scorpo,* [3] *Thalloque daturum ;*
Atque utinam centum millia sola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah [4] *male divitis arcæ.*
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, [5] *equo ?*

* *Cara* alii. ut epigr. 16, l. 1. 1 Dicebatque hanc summam sibi deesse ad censum equestrem, scilicet quadringenta Sestertia, nostræ monetæ 3125 l. ut intra 14 Ordines sedens Domitiano Imp. advenienti plauderet. epigr. 34, l. 6. Solere autem dari ad implendas equestres facultates testatur. Plin. epist. 19, lib. 1. 2 Integro censu Equest. ex lege Roscia. 3 Nobili agitatori. epigr. 50, 53 & 74, l. 10. & Lips. l. 1. epistolic. quæst. 5 epist. 4 Quæ usum divitiarum nescit. 5 Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo Thalloque. *Vel,* An homini qui nihil aliud novit quam equos agitare plus dabis quam honesto equiti ? vide epigr. 26, l. 5. Vel etiam statuæ equestri erigendæ ? ut epigr. 26, l. 5.

Ad Sextum. LXVIII.

INvitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
Vt cœnem invitor, Sexte, an ut invideam ?

Vide epigr. 7, l. 3. unde huic lux.

Ad Papilum. LXIX.

TV [1] Setina quidem semper, vel [1] Massica ponis
Papile : [2] sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus 3 cælebs quater esse 4 lagenâ.
Nec puto, nec credo Papile, 5 nec sitio.

1 Vina nobilia, e Setia & Massico in Campania. 2 Immo veneno mista esse fama est. 3 Viduus 4 uxoribus veneno sublatis. de voce *cælebs* vide quæ ad Senec. Hyppolyt. ℣. 230. 4 Supra epigr. 43, num. 3. 5 Nolo tamen bibere, malo enim famæ quam experientiæ fidem habere.

De Ammiano. LXX.

NIhil Ammiano, præter [1] aridam restem
Moriens reliquit [2] ultimis pater [2] ceris.
Fieri putaret posse quis, Marontille,
Vt Ammianus 3 mortuum patrem nollet ?

1 Meram restem, qua se perditæ luxuriæ filius suspenderet. 2 Vltimo testamento vel ima cera testamenti, cum in prioribus nominasset alios heredes. 3 Cujus morte nihil præter restim ad eum devenit, cujus mortem expectabat, & forte ne expectarat quidem. vide epigr. 10, l. 3.

Ad Sophronium Rufum. LXXI.

QVæro diu totam, Sophroni Rufe, per urbem
Si qua puella neget ; nulla puella negat.
Tamquam [1] fas non sit, tamquam sit turpe negare,
Tamquam non [2] liceat ; nulla puella negat.
Casta igitur nulla est ? casta sunt mille. quid ergo
Casta facit ? 3 non dat ; non tamen illa negat.

1 Natura sua. 2 Facultate aliena. 3 Mercedem. *Vel*, non ultro dat, sed rogata non negat. unde apparet verum esse illud Ovidii, *casta est quam nemo rogavit.*

Ad Quinctum. LXXII.

EXigis, ut donem nostros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, sed habet [1] bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus ?
Non, inquis, faciam [2] tam fatuè : 3 nec ego.

1 Clarus præfatione Quintiliani. & epi. 3, l. 13, n. 2. 2 Qui emam nugas. 3 Qui donem fatuo, epigr. 118, l. 1, num. 11.

¶ De Vestino. LXXIII.

CVm [1] gravis extremas [2] Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias esset iturus aquas,
Vltima volventes orabat pensa sorores,
Vt traherent parvâ stamina 3 pulla morâ.
[4] Iam sibi defunctus, caris dum vivit amicis;
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tam largas partitus opes à luce recessit:
Seque [5] mori posthac credidit ille [5] senem.

1 Gravi morbo affectus. 2 Filius Vestini, qui in consulatu præter culpam à Nerone mori jussus est. 3 Nigra, quæ mortem minentur. epigr. 58, lib. 6. ut contra *alba*, ubi vitam Parcæ protrahunt. Iuven. sat. 12, ℣. 65. 4 Non vitæ desiderio moram hanc orabat, sed ut bona sua amicis divideret. 5 Morti maturum. sic epigr. 53, l. 10.

De Damis. LXXIV.

1 *ADspicis, imbelles tentent quam fortia damæ*
Prœlia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? [2] mitte canes.

1 Supra epigram. 35. 2 A paradoxo. canibus, qui alias damis exitio sunt, immissis, dirimetur prœlium damarum ad perniciem inter se furentium. sic epigr. 49, l. 1.

¶ De Nigrina. LXXV.

O Felix [1] animo, felix Nigrina [2] marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus,
[2] Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
Gaudentem socio, participique viro.
Arserit 3 Euadne flammis injecta mariti,
Nec minor 4 Alcestim fama sub astra ferat.
5 Tu melius certo meruisti pignore vitæ,
[6] Vt tibi non esset morte probandus amor.

1 Tuo. id est, vitæ tuæ, quæ vel sine animæ tuæ jactura plus marito profuisti, quã Euadne & Alcestis pro & cum suis morientes. namque — 2 — Tu marito tuo, cui lege non licuit Patrimonium uxoris caducum participare, è qua liberos non procreasset, liberaliter impertiisti à patre tibi relictos census. sic enim malo legere quam *sensus*, ut vulgo. 3 Quæ se in rogum Capanei conjugis injecit. Ovid. 3 de Arte & Papin. l. 12. 4 Quæ conjugis Admeti mortem sua redemit. *fab. nota.* 5 Bl. *certæ.* Iuv. *Certè meruisti pignora vitæ.* 6 Vt epigr. 9, l. 1. & epigr. 57, l. 11.

In avarum amicum. LXXVI.

MIllia misisti mihi sex, bis sena petenti:
Vt bis sena feram, bis duodena petam.

Quoniam tu tibi caves, dimidiato quod petebam (vide epigr. 76, l. 1.) ego necessitati meæ consulam in posterum petendo geminum ejus summæ qua mihi opus fuerit.

¶ In

¶ In Zoilum invidum. LXXVII.

NVmquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Caussa est qua subiti, novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

Paupertati, quæ mihi hactenus cordi & in votis erat, jam renuncio mutato consilio & voto, ditescere volo. nec alia de causa, quam ut ii qui rebus meis modice lætis invident, lætissimas ubi viderint, invidia rumpantur aut ad laqueum fugiant.

In Varum. LXXVIII.

AD cœnam nuper Varus me forte vocavit,
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, non oculos, sed ventrem pascere veni:
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

Ejusdem argumenti vide epig. 44. l. 1. epig. 59. l. 3. & ep. 68. l. 4. *Abjudicans hoc epigram. Martiali.* Nec injuria quod Adr. Iunius ut & quædam alia adoptavit primus. Ἀργυρέῃ λιμῷ τις ἀλατίνην με καλέσας Ἐχθρός. Anth. l. 2, c. 50.

In Afrum. LXXIX.

COndita cum tibi sit jam sexagesima messis,
Et facies multo splendeat alba pilo;
1 *Discurris tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,*
Cui non mane feras irrequietus, ave,
2 *Et sine te nulli fas est prodire tribuno,*
Nec caret officio consul uterque tuo;
Et 3 sacro decies repetis Pallatia clivo,
4 *Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.*
Hæc faciant sane juvenes, deformius, Afer,
Omnino nihil est 5 ardelione sene.

1 Ambitiosa indagine officiosus per omnia divitum atria quos vel in ipsis atriis, egredientes, vel in cathedris sedentes admissus salutas, discurris portans ineptiè *Ave*, cui jam sexagenario & cano dicendum potius fuerat *vale*. vide ep. 67, lib. 5. 2 Epigr. 99, l. 11. 3 Multoties per viam Sacram repetis Cæsaris domum. 4 Iactas ubique familiaritatem tuam cum aulicis. crepas usque Sigerium & Parthenium Cæsaris cubicularios. 5 Vide epig. 7, l. 2.

Ad Mathonem. LXXX.

HOspes eras nostri semper, 1 Matho, Tiburtini.
Hoc emis, 2 imposui, rus tibi vendo tuum.

1 Vide epigr. quod sequitur. 2 Decepi ego te, immo tu teipsum dum mancipio tuum pretio vis esse prædium Tib. quod prius quidem gratis erat usu tuum assidui hospitis, quamdiu meum fuit possessione.

In

In Mathonem. LXXXI.

Declamas in febre, [1] *Mathon: hanc esse phrenesim*
[2] *Si nescis, non es sanus, amice Mathon.*
Declamas ager, declamas [3] *hemitritaus.*
[4] *Si sudare aliter non potes, est ratio.*
[5] *Magna tamen res est:* [6] *errans cum viscera febris*
Exurit, res est magna [7] *tacere, Mathon.*

1 Caussidicus. Iuven. sat. 1, ℣. 32. 2 Si nescis hanc esse insaniam, quod febricitans declamas, perdita sane & deplorata laboras insania, cujus sensum non habes. est autem Phrenesis insania ex inflammatione cerebri orta. Celsus. 3 Semitertiana laborans. 4 Si hoc facias quo elicias sudorem & hinc febrim leves, habes sane cur declames. 5 Posse in febre declamare, inquit Poëta ex persona Mathonis. 6 Resp. objectioni Poëta. cum errans, id est, incertas habens accessiones & decessiones semitertiana exurit visc. alii leg. *erras.* 7 Non clamare, non ingemiscere. arguit autem Mathonem vel improbæ & effrenis loquendi libidinis, vel pronuntiationis querulæ & quasi in febre quiritantis. hoc epigr. ut & 84, Ianus Rutgers. abdicat Martiali.

De Fabulla. LXXXII.

[1] *Epigramma nostrum cum Fabulla legisset,*
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bisque terque neglexit
Preces amantis: [2] *jam, Fabulla, promitte,*
[3] *Negare jussi,* [3] *pernegare non jussi.*

1 Supra epig. 71. 2 Vt nolo nimis facilem, ita nec difficilem nimis. li. 1, epigr. 58. & 38. supra. 3 Sic epigr. 70, l. 9. *Nam vigilare leve est, pervigilare grave.*

Ad Rufum. LXXXIII.

[1] *Hos quoque commenda Venulejo, Ruse, libellos,*
Imputet & nobis otia parva, roga:
Immemor & paullum curarum, operumque suorum,
[2] *Non tetrica nugas exigat aure meas.*
Sed [3] *nec post primum legat hæc,* [4] *summumve* [5] *tridentem:*
[6] *Sed sua cum medius prœlia Bacchus amat.*
Si nimis est legisse [7] *duos; tibi charta plicetur*
Altera: [8] *divisum sic breve fiet opus.*

1 Duos, tertium & quartum hunc, infra num. 7. 2 Non rigida censura ad amussim & perpendiculum examinet carmina hæc nugatoria. 3 Inter magis seria, & priusquam mero incaluerit. epigr. 8, supra num. 8. 4 Nec tamen post ultimum, ubi nimius fervor. vel ubi friguit deferbuitque alacritas. 5 Epigr. 107, l. 1, num. 4. 6 Sed inter scyphos, cum in media cœna poscunt majora pocula. 7 Supra num. 1. 8 Vide epigram. 19, supra.

In Nævolum. LXXXIV.

1 *Securo nihil est te, Nævole, pejus, eodem*
Solicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus, nullum resalutas, despicis omnes;
2 *Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.*
Solicitus, donas, dominum regemque salutas;
Invitas, esto, Nævole, 3 solicitus.

1 Te curis vacuo & prospere agente nihil arrogantius & insolentius, contra presso modestior nemo aut summissior. & quod de Caligula Passienus, *Nemo fuit servus melior, nemo dominus deterior.*
2 MS. Bodl. *Nec quisquam visus, nec tibi notus homo est.* 3 Vt fies usque modestus.

—In Thaidem. LXXXV.

Non est in populo, nec urbe tota,
A se Thaida qui probet fututam;
Cum multi cupiant, rogentque multi.
*Tam casta est, rogo, Thais? imo * fellat.*

* Supra epig. 50.

In Ponticum. LXXXVI.

1 *Nos bibimus vitro, tu 2 myrrha, Pontice. quare?*
3 *Prodat perspicuus ne duo vina calix.*

1 Convivæ tui.
2 Poculo myrrhyno.
3 Ne si tu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, sed generosius. epigr. 49, lib. 10.

¶ Ad librum de Apollinari. LXXXVII.

*Si vis auribus * Atticis probari,*
Exhortor, moneoque te libelle,
Vt docto placeas 2 Apollinari,
3 *Nil exactius, eruditiusque est,*
Sed nec candidius, benigniusque:
4 *Si te pectore, si tenebit ore.*
Nec 5 ronchos metues malignorum,
Nec 6 scombris tunicas dabis 7 molestas.
8 *Si damnaverit, ad 9 salariorum*

* Politis, delicatis, elegantes teretibus.
2 Ep. 25, l. 7.
3 Qui ut apprime exacti est judicii & eruditionis ad examinandum; ita miri candoris & benigni ingenii ad approbandum.
4 Ille si te approbarit basio & amplexu dignatus. epigr. 4, lib. 1, num. 9. abunde tutus eris, & extra plebei judicii aleam contemptumque positus.
5 Epigr. 4, l. 1, num. 5. 6 Epigr. 2, l. 3, num. 3. 7 Hinc conjicio non tam involutos ineptis hisce chartis pisciculos illos venales quam in iis frixos fuisse, cum Metaphoram sumat à tunica illa molesta pice & bitumine illita, qua miselli ardebant damnati. epigr. 25, l. 10. alii intelligunt chartas illas, quibus involuti afferebantur scombri, à coquo in ignem injectas. vide epigr. 2, l. 3, num. 5. 8 Ille si improbarit, despera te placere aliis posse. 9 Puerorum salsamenta vendentium.

Curras

10 In tergo à pueris scribenda, olim autem una tantum chartæ facie scribebatur. Iuvenal. Satyr. 1, ℣. 5. vide epigr. 62, l. 8.

Curras scrinia protinus licebit,
[10] Inversa pueris arande charta.

De Bassa. LXXXVIII.

INfantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
Collocat, & lusus, deliciasque vocat.
Et quod mireris magis, [1] infantaria non est.
Ergo quid in caussa est? [2] pedere Bassa solet.

1 Nec tamen ea est quæ infantes amet. *novatum verbum.*

2 Et in infantem quem gestabat fabam cudere, culpam rejicere.

In dissimulatorem. LXXXIX.

NVlla remisisti parvo pro [1] munere dona;
Et jam Saturni [2] quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex [3] scriptula [4] Septitiani,
Missa, nec à [5] querulo [6] mappa cliente fuit.
[7] Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet, nec quæ [8] coctana parva gerit;
[9] Nec rugosarum vimen breve Picenarum:
[10] Dicere te posses ut meminisse mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno:
Nam mihi jam notus [11] dissimulator eris.

1 Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus misso.
2 Saturnalia ad quinium diem protraxit Caligula.
3 Græcis γράμματα à numero literarum, uncia enim 24 continebat scrupula.
4 Argenti, ut volunt, improbioris notæ. Alii ad *libram* referunt, de qua epigr. 71, l. 8. Alii leg. *Septitiane*, ad quem epigr. ult. l. 11. 5 Ep. 50, l. 1, num. 27. 6 Supra epigr. 46, num. 10. 7 Nec muria, quæ è sanguine thunni confecta mittebatur Romam ab Antipoli Asiæ, aliis *Galliæ Narbonensis* urbe. 8 Ficus parvas ex Syria. l. 13, epigr. 28. 9 Nec fiscella olivarum Picenarum. l. 13, epigr. 36. 10 Μνημόσυνον scilicet & argumentum amoris. 11 Ingratus. Est enim ingratus qui beneficium accepisse se negat, & qui dissimulat. Sen. Benef. l. 3, c. 1. vel qui dissimulas te non intelligere, quid velim. vide epigr. 16, num. 9. & epigr. 26, lib. 5, num. 8.

De rusticatione. XC.

Hoc ep. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamé non moveo, tot jam editionibus publici juris factum.

RVre morans quid agam, respondeo pauca, rogatus,
Luce deos oro, famulos, post arva reviso;
[1] Partibus atque meis justos indico labores.
Inde lego, [2] Phœbumque cio, Musamque lacesso.
Hinc [3] oleo corpusque frico, mollique palæstra

1 Meis famulis opus distribuo. sic Dido Virgiliana *operumque laborem Partibus aquabat justis aut sorte trahebat.* 2 Pango carmina. 3 Epigr. 57, l. 3, num. 4.

Stringo

Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber.
[4] *Pondero, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.*
Dum parvus [5] *lychnus modicum consumat olivi.*
[6] *Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.*

4 Omnes uno ore emendant, *Prandeo*, neque enim prandium omnino Latio exulabat.

5 Ellychnium, lucerna. 6 Nox lucubrata dat hæc carm. &c. *Vel* nox dat hæc carmina lucubrata Musis nocturnis.

Ad Librum. XCI.

[1] *OHe jam satis est, ohe libelle.*
Iam pervenimus usque ad [2] *umbilicos:*
[3] *Tu procedere adhuc, & ire quaris:*
Nec summa potes in scheda teneri.
Sic tamquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Iam lector queriturque, deficitque;
Iam [4] *librarius hoc & ipse dicit.*
[1] *Ohe jam satis est, ohe libelle.*

1 Imitatio Horatiana. sat. 5, l. 1. & sat. 2, lib. 2.

2 Vide epigr. 67, l. 1, n. 11.

3 Tu tamen ô libelle vis ire ulterius, nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere, tanquam nondum perfeceris rem quam vel in prima paginæ parte fecisti, hoc est, satiasti lectorem & tœdio enecasti. de scheda vide Vitellium cap. 3.

4 Qui libros transcribit.

LIBER V.

Ad Cæsarem. I.

[1] *HOc* * *tibi,* [2] *Palladiæ seu collibus uteris Albæ,*
Cæsar, & hinc [3] *Triviam prospicis,* [4] *inde Thetin:*
[5] *Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,*
[6] *Plana suburbani qua cubat unda freti:*

1 Hoc quicquid id est libri, hunc qualemcunque librum * mittimus tibi ô Cæsar.

2 Seu degis in monte Albano. Quem locum tanquam arcem elegerat, & ubi quinquatria in honorem Minervæ quotannis celebravit. lib. 4, epigram. 1, num. 6.

3 Artemisium templum in nemore Dianæ Triviæ prope Aricinam. 4 Ab altera parte prospicis mare. 5 Seu degis Antii, ubi fortuna colitur sub imagine geminarum sororum. Per adulationem autem Domitiano numen majus & oraculum certius attribuit, dictanti scilicet his tanquam minoribus Diis responsa. 6 Quam urbem mare alluit, cujus suburbia occupat mare.

[7] Seu placet Æneæ nutrix, [8] seu filia Solis,
Sive [9] salutiferis [10] candidus Anxur aquis;
** Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,*
Sospite quo [11] gratum credimus esse Iovem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo,
Et tumidus [12] Galla credulitate fruar.

7 Seu recessisti in Cajetam urbem Campaniæ, ab Æneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Æneī. ut alii, à καίειν, quod ibi classis Trojana incensa. ut alii, à sinuosa cavitate, quam Lacones *Cajattam* dixerunt. 8 Seu versaris *Circeis*, promontorio Italiæ, à Circe filia Solis & Perses quondam habitato. 9 Propter Pontinam, vel alias paludes, in quas pronum est Anxur ab Vfenti fluv. non parva aquarum salubritate. sic epigr. 51. l. 10, num. 6. 10 *Impositum late saxis candentibus Anxur.* Horat. sat. 5, l. 1. 11 Non immemorem Capitolii à Domitiano puero defensi. epigr. 104, lib. 9. vel restituti cum iterum arsisset. Sueton. cap. 5 Domit. vide epigr. 59, l. 7. 12 Facili. Galli enim tunc simplices &c. creduli, Strabo lib 4.

Ad Lectores. II.

[1] MAtronæ, puerique, virginesque,
Vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, salesque nudi,
Lascivos lege [2] quatuor libellos;
Quinctus cum [3] domino liber jocetur;
Quem [4] Germanicus [5] ore non rubenti
Coram [6] Cecropia legat puella.

1 Vide epigr. 67, l. 3, n. 4. 2 Præcedentes. 3 Domitiano. 4 Domitianus. Qui se tanquā à Germania devicta ita appellari voluit. 5 Sine rubore. 6 Pallade, peculiari Domitiani numine; cujus filium se dici credique voluit. Suet. Domit. c. 4.

Ad Domitianum. III.

[1] ACcola jam nostræ Diegis [2], Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modo præside mundi,
Affatus comites dicitur esse suos:
Sors mea quam fratris melior: cui tam prope fas est
Cernere, tam longe quem colit ille [3] Deum.

1 Diegis missus ad te in provinciam Rom. cis Danubium à Decebalo Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de pace & obsidibus tradendis, ubi te vidit, beatiorem se fratre suo (Forte, Decebalo) prædicabat, inquiens, *Sors mea*, &c. 2 Epigram. præcedente. num. 4. 3 Domitianum.

In Myrtalem. IV.

FOetere multo Myrtale solet vino.
Sed [1] fallat ut nos, folia devorat lauri,

1 Vt gravior lauri vir obruat vini odorem.

Merumque [2] *cautâ fronde non aqua miſcet.*
3 *Hanc tu rubentem prominentibus venis*
Quoties venire, Paulle, videris contra;
Dicas licebit: Myrtale bibit laurum.

2 Qua cavet graveolentiam à vino. 3 Quoties itaque Myrtalem rubicundam & venas inflatam conſpexeris, ne imputes Baccho ſed Apollini, noli illam ebriam dicere ſed vatem numine afflatam, epota lauro; non ſecus ac alii vates ἐνθεσιασμὸν procurant manducata lauro. Lycophr. Caſſ. δαφνηφάγον φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα.

Ad Sextum. V.

1 *SExte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,*
Ingenio frueris qui propiore dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora noſſe licet;
2 *Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,*
Qua Pedo, qua Marſus, quaque Catullus erit.
3 *Ad Capitolini * cœleſtia carmina belli,*
Grande cothurnati pone Maronis opus.

1 Sexte, qui es Imperatori à ſacræ religionis cultu, ab ingenii ſtudiis, & à conſiliis ſecretioribus, Bibliothecarius Palatinus. 2 Dignare loco, repone libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter cæteros epigrammatarios, Catullum Pedonem, Marſum. 3 Sed carmina illa de bello Vitelliano ipſiuſque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (* à te, vel ipſo forte Domitiano condita, namque his vacaſſe eum ſtudiis conſtat ex Plinii præfat. ad hiſt.) repone juxta Æneida ſublimis Virgilii. Sueton. cap. 1 Domit.

¶ Ad Muſas. VI.

SI non eſt grave, nec nimis moleſtum,
Muſæ, [1] *Parthenium rogate* [2] *veſtrum:*
3 *Sic te ſerior & beata quondam*
Salvo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis invidiâ favente felix;
Sic [4] *Burrus cito* [5] *ſentiat parentem,*
Admittas [6] *timidam, brevemque chartam*
7 *Intra limina ſanctioris aulæ.*
Noſti tempora tu [8] *Iovis ſereni,*
Cum fulget placidus, [9] *ſuoque vultu,*
Quo nil ſupplicibus ſolet negare;
Non eſt, quod metuas preces [10] *iniquas:*

1 Qui Cæſari eſt à cubiculis. 2 Veſtri cultorem, ô Muſæ. epigr. 28, l. 8, n. 1. & epigr. 1, l. 11. 3 *Precationem hanc concipit Muſarum verbis.* 4 Filius tuus. de quo, epigr. 45, l. 4. 5 Patris fortunas ſapiat, Indolis paternæ det ſpecimen. vide & epigr. 38. l. 6. 6 Hunc verecundum nec longum epigr. libellum. 7 In palatium vel in conclave Cæſaris. 8 Vbi placidus & lætus eſt Domitianus. *Metaph.* 9 Vultus ſane Domitiani venuſtus erat, & quo ſe commendari voluit. Sueton. Domitian. cap. 18. 10 Neque enim poeta (inquiunt Muſæ) oblato libello hoc ornato quicquam impudenter aut immodice petit.

Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Quæ [11] *cedro decorata,* [11] *purpuraque*
Nigris pagina crevit [11] *umbilicis.*
Nec porrexeris ista, sed teneto,
Sic tanquam nihil offeras agasque.
Si novi [12] *dominum novem sororum,*
Vltro purpureum petet libellum.

11 Vide epig. 67, l. 1, n. 12. & ep. 2, l. 3.
12 Domitianum, Musarum cultorem, imo dominum. *Adulatoriè.*

¶ Ad Volcanum. VII.

1 *QValiter Assyrios renovant incendia nidos,*
2 *Vna* 3 *decem quoties secula vixit avis:*
Taliter 4 *exuta est veterem nova Roma senectam,*
Et sumpsit 5 *vultus præsidis ipsa sui.*
6 *Iam precor oblitus nostræ Volcane querelæ*
Parce: 7 *sumus Martis turba, sed & Veneris.*
Parce pater: sic [8] *Lemniacis lasciva* 9 *catenis*
10 *Ignescat conjux, &* [11] *patienter amet.*

1 Vt Phœnix avis illa Assyria, ubi annos M. vixerit, constructo rogo cremans sese renovare dicitur: ita Domitianus sevio & incendio deformem urbem restituit.
2 Duo tamen visi aliquando, pater & filius, Plerius Hieroglyph. lib. 20.
3 De numero annorum variant autores. Lactantius Martiali astipulatur. vide Plin. lib. 10, cap. 2.
4 Eutropius. l. 7. & Sueton. Domit. cap. 5.
5 Epigr. præced. num. 9.
6 Noli ulterius in nos nepotes & genus Martis, cui tu ob adulterium ejus cum Venere tua infensus es, flamma vindice furibundus grassari. Signantius ergo est quod præferunt MSS. *nata, Volcane, querelæ.*
7 Sumus; quidem proles Martis adulteri tui, à Romulo: sed & Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c.
8 Quas in Lemno fabricasti.
9 Quibus deprehensam cum Marte exposuisti ludibrio diis.
10 Tuæ illi injuriæ & suam condonet Venus.
11 Etsi deformis sis non coacta & observata, vel sine æmulo. Rutger. legend. censet: *sapienter amet.* ut illud *deprendi Veto te Lesbia non futui.*

De Phaside. VIII.

1 *EDictum* [2] *domini, deique nostri,*
Quo subsellia certiora fiunt,
Et 3 *puros eques ordines recepit,*
Dum laudat modo 4 *Phasis in Theatro,*
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et jactat tumido superbus ore:
5 *Tandem commodius licet sedere,*
Nunc est reddita dignitas equestris;
Turba non premimur, nec inquinamur.
Hæc, & talia dum refert supinus,

1 De renovanda lege Roscia, qua nulli in 14 gradibus sedere licuit, nisi cui census equestris. Sueton. c. 8. Domit.
2 *Dominum se ac Deum* appellari instituit Domitianus. Xiphilinus & Suetonius in Domit. c. 13.
3 Plebi non admistos.
4 Plebejus nescio quis, qui ex vestitu se equitem videri voluit.
5. *Verba hæc Phasidis se ex lacernis purpureis equitem gloriantis.*

6 *Illas*

6 *Illas purpureas, & arrogantes*
Iussit surgere Lectius lacernas.

6 Phasidem verbis & vestibus se pro equite jactantem gradibus equestribus ejecit adveniens designator Lectius, qui illum probe noverat. l. 3, epigr. 94, num. 7.

In Symmachum. IX.

1 *LAnguebam : sed tu comitatus protinus ad me*
2 *Venisti centum, Symmache, discipulis.*
Centum me tetigere manus 3 *Aquilone gelatæ.*
4 *Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.*

1 Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum. 2 Venisti, ô medice, comitatus multis tuis discipulis (pro more visendi illius temporis) qui singuli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *felt my pulse.* 3 Frigidissimæ, tanquam Boreâ gelatæ. 4 Et latenti in me febris causæ προηγουμένῃ frigidus vester contactus adjecit extrinsecus προκαταρκτικὴν, ita plane accessit febris, in quam prius solum disponebar.

¶ Ad Regulum, de fama poetarum. X.

ESse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
Et sua quod rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimirum, 1 *Regule, mores,*
Præferat antiquos semper ut illa novis.
2 *Sic veterem ingrati Pompeji quærimus umbram;*
3 *Et laudant Catuli vilia templa senes.*
4 *Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;*
Et sua riserunt secula Mæonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
5 *Norat Nasonem sola Corinna suum,*
Vos tamen ô nostri ne festinate libelli:
6 *Si post fata venit gloria, non propero.*

1 De hoc Regulo vide epig. 112, l. 1. 2 Sic novis Domit. ambulacris & porticibus pulcherrimis præferimus porticum Pomp. de qua epigr. 9, l. 2, num. 11. 3 Et senes, laudatores tẽporis acti præconesque vetustatis, Capitol. magnificentissime à Domit. instaurato præferunt tamen illud prius à Luct. Catulo perfectum dedicatumque quod bellis nuper Vitellianis conflagrarat. Alii leg. *Iulia* ten pla. 4 Neglectum erat opus Maronis, dum ipse erat in vivis prælato Ennio; sed hoc poëtice amplificat, ut de Homer. & Ovid. 5 Ovidii amica falso hoc nomine celebrata, vide Gyraldum in vita Ovid. 6 Mihi sufficiet gloria postuma.

De Stella. XI.

SArdonychas, 1 *smaragdos, adamantas, iaspidas uno*
Versat in 2 *articulo* 3 *Stella, Severe, meus.*

1 Mediam ... corripit exemplo Græcorum. Nonnii in Dionys. ... Theocr. ... 17. Hom. Batrach. 2 Digito. 3 Epigram. 8, lib. 1, num. 1.

Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: 4 inde est hæc, puto, culta manus.

4 Gemmeis annulis ornatur, quod elegantias & lumina in carmine ponere sciat.

De eodem. XII.

QVod nutantia fronte [1] perticatâ
Gestat pondera Masthlion superbus,
Aut grandis Linus omnibus lacertis
Septem quod pueros lavat vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
[2] Vno cum digito, vel hoc, vel illo,
Portet Stella meus decem puellas.

1 P. Scriv. ex opt. Cod. autoritate, judicioq; opt. suo, reponit pertic..-ta, cum prius lectum esset pertinaci. censetque Masthliona & Linum fuisse Σαυμαπαιοὺς, cujusmodi fuisse Athanatum & Fusium meminit Plinius, l. 7, c. 20. illum autem resupinum (quocirca in sec. versu legerim *supinus* loco τᾶ *superbus*) contum seu perticam stupendæ molis erectam in area frontis gestasse; hunc utroque brachio pueros multos. 2 Cum Stella uno digitulo portet 10 annulos totidem puellarum pignora, vel ora seu effigies 10 puellarum (forte 9 Musarum & Hiantidis suæ, atque allusum ad Pyrrhi gemmam qua effingebatur Apollo cum 9 Musis) in unius annuli seu plurium gemmis insculptas portet.

¶ In Calistratum. XIII.

SVm, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
Sed [1] non obscurus, nec male notus eques.
Sed toto legor orbe frequens, & [2] dicitur, hic est.
3 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et 4 libertinas arca 5 flagellat opes:
6 Magnaque Niliaca servit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros 7 Gallica Parma greges.
8 Hoc ego, tuq; sumus, sed 9 quod sum, non potes esse:
Tu 10 quod es, è populo quilibet esse potest.

1 Ingenio clarus, honore equitis & titulo donatus. l. 2, epigr. 91. & 92. non censu eques. 2 Digito monstror. 3 Epigr. 1, l. 1, num. 3. 4 Ingentes, quales possederunt liberti ditissimi, Chrysoponus, Narcissus, Pallas, Callistus &c. quos enumerat Plinius. l. 35, c. 18. 5 l. 2, epigr. 30, num. 3. & epigr. 42, l. 4, num. 5. 6 Sunt tibi latifundia in fertili Ægypto, cujus civitas *umbram nusquam flexura Syene.* 7 Galliæ Cisalpinæ urbs lana nobilis epigr. 43, l. 2, num. 2. & l 14, epigr. 155. 8 Quod supra dixi, ego scilicet —— 9 —— Pauper doctus; tu —— 10 —— Dives indoctus.

De Nannejo. XIV.

SEdere [1] primo solitus in gradu semper,
[2] Tunc cum liceret 3 occupare, Nannejus;

1 Proximo orchestræ. 2 Ante Domitiani edictum, de quo supra epigr. 8, num. 1. 3 Præripere equitibus.

[4] *Bis excitatus terque transtulit castra,*
Et inter ipsas pene tertius sellas
Post Cajumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
[5] *Oculoque ludos spectat indecens [5] uno.*
Et hinc miser dejectus in [6] viam transit,
Subsellioque [7] semifultus extremo,
Et [7] male receptus altero genu, [8] jactat
Equiti, sedere; [9] Lectioque, se stare.

4 Bis terque excitatus à designatoribus & coactus migrare in remotiorem locum cum sella sua (& hoc lepide dicit *castra transferre*) quã in ipsis gradibus posuit inter duos equites Ca. & Lu. etiam inde extractus est in viam. sellas autem inferre moris erat. 5 An quia luscus? an credo quod altero tantum oculo prospiceret cucullo obvolutus? 6 Interstitia in spectaculis inter ordines erant, inter cuneos & circa balthea quæ theatrum cingebant. 7 Semi sedens & semi-stans. 8 Velut ipse eques. 9 Designatori, metuens ne & inde ejiceretur.

Ad Cæs. Domitianum. XV.

O Vinctus nostrorum liber est, Auguste, jocorum,
[1] Et queritur læsus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hæc prosunt, quamvis venerantia multos?
[2] Non prosunt: sane me tamen ista juvant.

1 Nemo queritur se læsum esse. *Hellenism.*

2 MS. Bodl. *Quid tamen hæc prosunt? quamvis venerantia multũ non prosunt: sane me tamen ista juvant.*

Ad Lectorem. XVI.

[1] *Seria cum possim, quod delectantia malim*
Scribere, tu caussa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma,
Sed nescis, [2] quanti stet mihi talis amor.
Nam [3] si falciferi defendere templa tonantis,
Solicitisque velim [4] vendere verba reis;
[5] *Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,*
*Et fiet * vario sordidus ære sinus.*
[6] *At nunc conviva est, comessatorque libellus,*
Et tantum gratis pagina nostra placet.

1 Res graves & seril argumenti.

2 Inopia scil. & rerum indigentia. dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis studiis capere possem. Ita dum aliis placeo, mihi pereo. 3 Si velim patronus causas defendere in foro, ubi Saturni falcem ferentis ædes. Macrob. l. 1, c. 8. 4 Locare linguam, & *voces prostituisse foro.* epigr. 63, l. 7, num. 7. 5 Mittentur mihi à clientibus quos defendi cadi vini Hispani, nummo æreo implebitur sinus, &c. * Scribend. *Phario* Rut. 6 Nunc tantum ad convivia admittitur, & inter compotationes lectitatur lib. meus. atque ipse ego adeo.

Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cum [7] minimum vati munus Alexis erat.
[8] *Belle, inquis, dixti: satis est: laudabimur usque.*
[9] Dissimulas? [10] facies me, puto, caussidicum.

7 Virgilio donatus à Pollione Alexis puer formosus. eclog. 2 Virgil. nec tamen pro magno munere. 8 Acclamas mihi *Belle*, & laudas, quasi hoc satis sit. sed *Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est?* vide Iuv. Sat. 7. ℣. 80. & Dial. Quintiliani seu Taciti. 9 Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem? infra epigr. 26. 10 Certe nihil largiendo coges me mutare studium & foro servire, ubi seges ampla, ep. 77, l. 1.

In Gelliam. XVII.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina magna;
[1] Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas [2] nisi lato, Gellia, clavo
Nubere: nupsisti Gellia [3] cistifero.

1 Dum sordet tibi maritus ex ordine equestri. 2 Nisi senatori, cujus insigne erat latus clavus, vestis cui attexti clavi aurei seu coccinei. 3 Abjectissimo Cybeles sacrificulo, qui ferebat cistulam, in qua religionis Isiacæ erant arcana. Turnebus lib. 3, cap. 21. & Baptist. Pii Annot. Prior. Calderinus de Iudæo intelligit, cui *cophinum fœnumque supellex.*

Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi [1] Decembri mense, quo volant [2] mappæ,
Gracilesque [3] ligulæ, [4] cereique, [5] chartæque,
Et [6] acuta [7] senibus [6] testa cum [7] damascenis,
Præter libellos [8] vernulas nihil misi:
Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
[9] Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
Avidum voratâ decipi scarum muscâ?
Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, [10] liberalis est pauper.

1 In Saturnalibus epig. 46, l. 2, num. 1. 2 Dict. epigr. num. 10. 3 Gladioli argentei seu spathulæ. epigr. 120, l. 14. 4 Lib. 14, epigr. 42. 5 Lib. 14, epigr. 10 & 11. 6 Vase testaceo metæ seu turbinis formam habente, *a lare. turbine conditus ruenti Prunorum globus.* Papin. 7 Prunis rugosis (ut epigr. 29, l. 13.) à Damasco Syriæ urbe. 8 Domi meæ natos, vel procaces, dicaces, jocosos æque ac vernas. vide ep. 42, lib. 1, num. 1. 9 Epigr. 56, l. 4, num. 2. 10 Dona non inescat, non cauponatur, infra epigr. 60.

Ad Cæs. Domitianum. XIX.

Si qua fides [1] veri, præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.

1 *Immo adulationis.*

Quando

Quando magis dignos licuit spectare [2] triumphos?
[3] Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior & major quo sub duce Martia Roma?
Sub quo libertas principe [4] tanta fuit?
Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,
Quod colit [5] ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque sodali,
Aut quem prosequitur [6] non alienus eques?

2 In spectaculis certe, non de hostibus, nisi falsos, ut de Dacis & Cattis victoribus magis quã victis. vide Sueton. c. 6. & Dionem. 3 Quando Palat. dei Iupiter, Iuno, Minerva beneficiis suis majorem cultum & plures meruerunt honores, quam hoc ævo? 4 Immo, quando minori cum nemini de Rep. mutire quidem liceret. 5 Donis, beneficiis, officiis. 6 Qui nobilitate & censu eques est: non autem equo stipendia faciens, aut titulo equitis ab Imperatore honoratus.

Ad eundem. XX.

[1] S*Aturnalitia* [2] *ligulam misisse selibra,*
[3] Flammatave toga scriptula tota decem,
[4] Luxuria est, [5] tumidique vocant hac munera reges.
[6] Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.
Nulla ducis virtus [7] dulcior esse potest.
Iam dudum [8] tacito rides, Germanice, naso:
[9] Vtile, quod non vis, do tibi consilium.

1 Duo hæc ep. conjungit. P. Scriverius. In Saturnalibus mitti solitæ epigr. 46, l. 4, num. 1. 2 Supra epig. 18, n. 3. 3 Aut mittere togam purpura micantem & quasi flammantem, quæ vix stetit 10 scrupulis, sed auri, neque enim 10 scrupulis argenti vestis purpurea emi poterat. vide epigr. 89, l. 4, num. 3. 4 Luxuriosæ & nimiæ largitionis videtur esse divitibus nostris. 5 Et divites patroni vocant hæc magna munera. 6 Qui donet ultra unum numum aureolum, & qui agitati sonent. epigr. 36, l. 12, n. 3. 7 Quam munificentia. 8 Suboluit me tibi hoc in rem meam consuluisse, ideoque subrides. 9 Dum suadeo tibi munificentiam, quæ mihi usui, tibi præsidio esse possit: sed tibi non placet consilium hoc impendiosum futurum. sic infra epigr. 26, num. 9. Ian. Rutgers. legit, *quod nobis*.

¶ Ad Iulium Martialem. XXI.

S*I tecum mihi, care* [1] *Martialis,*
Securis liceat frui diebus;
Si disponere tempus otiosum,
Et [2] *veræ pariter vacare* [2] *vitæ:*
[3] Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triste
[3] Nossemus, nec [4] imagines superbas:
Sed [5] gestatio, fabula, libelli,

1 Vide epigr. 64, l. 4, n. 1. 2 Epigr. 16, l. 1, n. 4. & ep. 90, l. 2, n. 3. 3 Non curaremus nosse. 4 Vide epigr. 90, l. 2, n. 5. 5 Epigr. 13, l. 1, n. 2.

6 Virgo aqua quam adduxit Agrippa via Prænestina. Pl. lib. 31, c. 3. Marlian. l. 6, c. 15. nost. l. 6, epigr. 42.
7 Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit.

Campus, porticus, umbra, [6] virgo, therma ;
Hac essent loca semper, hi labores.
Nunc vivit sibi neuter heu, bonosque
[7] Soles effugere, atque abire sentit ;
[8] Qui nobis pereunt, & imputantur.
[9] Quisquam vivere cum sciat, moratur ?

8 Quod eos inutiles abire passi sumus, non aliis nobis redditis pro eis quibus non viximus genialiter. 9 Sic epigr. 16, lib. 1.

De Apollonio. XXII.

1 Acutius legas *Macrum*. nam & hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriã qui *Decimum* salutaret dimidio nomine, *Quinctum* : *Crassum*, contrario nomine, *Macrum*.
2 *Ironice & Scoptice*.

Quinctum pro Decimo, pro Crasso, Regule, [1] Macrum
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo resalutat nomine : [2] quantum
Cura, laborque potest ! scripsit, & edidicit.

In Paullum. XXIII.

* Scribendum *meruo*. volebat amicum visere, sed metuebat ne Paulus vel domi non esset, vel negaretur esse.
1 Si tanti fit tibi officium meum ut te videre merearur, amor quidem meus is est ut ad te ire velim, etiamsi longius forent Exquiliæ, ubi tu habitas.
2 Sed ego habito ad pyrum in via Tiburtina. l. 1, epigr. 118, num. 2.

*Mane domi si te * merui, voluique videre,*
[1] Sint mihi, Paulle, tua longius Exquiliæ.
[2] Sed Tiburtina sum proximus accola pilæ ;
[3] Qua videt antiquum rustica Flora Iovem.
[4] Alta suburbani vincenda est semita clivi.
Et [5] numquam sicco sordida saxa gradu :
Vixque datur longas mulorum [6] vincere [7] mandras ;
Quaque trahi multo marmora [8] fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,
Paulle, [9] negat lasso janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulaque [10] madentis :
[11] Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos :
[12] Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

3 Prope Floræ deæ rusticæ & florum præsidis templum atque vetus Capitolium Iovis. 4 Qua per suburram ascenditur ad montem Exquilinum. 5 Perpetuo cœnosa saxa. 6 Superare, præterire. *to passe by*. 7 Proprie caulas, stabula hic, ut apud Iuvenalem Sat. 3, ℣. 237. series mulorum onera portantium. 8 Machinis, vel plaustris. ut Iuven. Sat. 3, ℣. 255. 9 Lib. 2, epigr. 5. 10 Nimbo, luto, sudore. 11 Vix suscipiendus fit labor tantus, etiam si certum esset te domi tuæ repertum iri. 12 Aut domi mane sis, aut ego non subibo tantas itineris molestias tui salutandi gratia. Simulit autem Paulum exire & ipsum alios salutatum, ut ep. 18, l. 2, n. 1.

Ad Bassum. XXIV.

[1] *Herbarum fueras indutus, Basse, colores,*
[2] Iura theatralis dum siluere loci.
3 *Quæ postquam placidi censoris cura renasci*
Iussit, & [4] Oceanum [5] certior audit eques.
Non nisi vel [6] cocco madidâ, vel [6] murice tinctâ
Veste nites, [7] & te sic dare verba putas.
[8] *Quadringentorum nulla sunt, Basse, lacernæ:*
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

1 Lacernas virides seu galbaneas. 2 Lex Roscia, supra epigr. 8, num 1. & 14. 3 At postquam Domitianus Imp. assumpta censura revocavit legem Rosciā, ibid. 8 supra. 4 Designatorem theatralem. 5 Non plebi immistus, ut ante. 6 Purpurea, piscis muricis sanguine seu flore quem ore habet moriensque expuit, tincta; vel cocco, *cochineale*, grano scapis aquifoliæ ilicis deraso. Pliu l. 16, c. 8. 7 Et veste equitem mentiri atque designatorem fallere credis. 8 Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam censum equestrem. epigr. 67. l. 4, num. 1. hac ratione Codrus pauper foret eques, nam & illi purpurea vestis.

De Hermete. XXV.

Hermes [1] Martia seculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;
Hermes [2] & gladiator, & magister;
Hermes [3] turba sui tremorque ludi;
Hermes [4] quem timet Helius, sed unum;
Hermes [5] cui cadit Advolans, sed uni;
Hermes vincere, [6] nec ferire doctus;
Hermes [7] suppositititius sibi ipsi;
Hermes [8] divitiæ locariorum;
Hermes [9] cura, laborque ludiarum;
Hermes [10] belligera superbus hasta;
Hermes [11] æquoreo minax tridente;
Hermes [12] casside languidæ timendus;

1 Ævi hujus & Romæ Martiæ deliciæ & gloria propter eruditionem in omni genere armorum, ut mox. 2 Et ipse gladiator & gladiatorum magister, id est, lanista. 3 Quo arma tractante tota familia gladiatorum turbatur & timet. 4 Quem solum nobilis gladiator Helius timet. 5 A quo solo vincitur Advol. nobilis glad. 6 Premendo & involvendo vincere sine ictu. vel adversario parcere, ubi posset ferire. 7 Pugnando non defatigatus sed perinde ac recens gladiatoribus novis congreditur, nec indiget ut sibi alius sufficiatur, vide Lips. Saturnal. 8 Unde quæstum faciant qui loca populo in spectaculis designant locantque. 9 Quem ludiæ omnes (id est gladiatorum uxores amicæve, vel etiam aliæ quæ gladiatoribus favent) certatim amant. 10 Gladiatoris Samnitis more valide vibrat hastam. 11 Retiarii more movet fuscinam directam in Mirmillonem. vide quæ ad ℣. 143, Satyr. 2. Iuvenal. & Lips. Saturn. lib. 2, cap. 8. 12 Andabatarum more pugnat. hi autem ex equis galea frontem oculosque tecti pugnabant. Lips. Sat. lib. 2, cap. 12.

13 Vt supra num. 1. *Hermes* [13] *gloria Martis universi;*

14 Colligit quæ dixerat *Hermes* [14] *omnia solus, & ter unus.*

de Hermete, numeris 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12. & potest allusisse ad Hermetem Trismegistum, cujus summam scientiam in Philosophia æquat hujus in arena.

De Chæreſtrato. XXVI.

* Epigr. 67, l. 4. num. 1. & epigr. 8. supra.
1 Designator.
2 Verba designatoris excitantis Chæreſtratum ex 14 gradibus. *vel*, amici monentis. *vel*, poetæ.
3 Ecquis *inquit Poeta* tam honoris & immortalis nominis amaus,

* *QVadringenta tibi non sunt, Chæreſtrate, surge,*
[1] Lectius ecce venit: [2] sta, fuge, curre, late.
3 Ecquis, iô, revocat? discedentemque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famaq; damus, populisque loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam [4] rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuso permaduisse croco?
Quam [5] non sensuro dare quadringenta caballo,
[6] Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
7 O frustra locuples, ô [8] dissimulator amice,
[9] Hæc legis & laudas? quæ tibi fama perit?

ut bonum virum Chæreſtratum liberalitate sua donatum in equitis honore servatum malit, quam majores sumptus effundere in res inanes? —— 4 —— Aspersiones adoratas croceas è tubis ejaculatas in Amphitheatro. epigr. 3, lib. Spect. n. 10. & —— 5 —— Statuas equorum atque aurigarum? epigr. 67, l. 4, num. 5. 6 Buleugerus emendat *Aereus*. Ærea scilicet Scorpi statua. *Synecd.* 7 O qui nescis usum divitiarum. 8 Epigr. 89, l. 4, num. 11. & supra epigr. 20, num. 8. Alii, *amici*. 9 Probe hæc & vere à me moneri fateris, & tamen famæ hujus & immortalitatis rationem inire non vis? supra epigr. 20, num. 9.

Ad Codrum. XXVII.

1 Epigr. 57, l. 2, n. 6.
2 Secundum vel non primum inter pauperes, quorum toga est, & sic me ultum iveris, & jocus quæsitus est à ratione numerandi per literas.

QVod alpha dixi, Codre, pænulatorum
Te nuper, [1] aliqua cum jocarer in charta:
Si forte bilem movit hic tibi versus,
Dicas licebit [2] beta me togatorum.

In fictum equitem. XXVIII.

1 Censum non habes equestrem.
2 Cur autem adeo delectaris sede equestri intra 14 gradus, ut opus habeas timere designatorem? supra epigr. 8. & epigr. 14.

INgenium, studiumque tibi, moresque, genusque
Sunt equitis, fateor: [1] cætera plebis habes.
[2] Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Vt sedeas viso pallidus Oceano.

¶ In Mamercum. XXIX.

VT bene loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere [1] nullis, Aule, moribus possis:
Pietate fratres [2] Curtios licet vincas,
Quiete [3] Nervas, comitate [4] Rufones,
Probitate Marcos, æquitate [5] Mauricos,
Oratione [6] Regulos, jocis [7] Paullos:
[8] Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
Ego esse [9] miserum credo, cui placet nemo.

1 Vel integerrimis. 2 Ali leg. *Curies.* 3 Intelligi credo de Nerva, qui successit Domitiano, namque is, teste Xiphilino, quietus & mitis. 4 Al. *Drusones.* 5 Iunium Mauricum ab æquitate laudat Plin. Sec. 4 l. 22 epist. & l. 1, epist. 5. 6 Regulum insinuat ad quem sæpe supra, vide epigr. 112, lib. 1. & lib. 4, epigr. 16, num. 4. 7 Forte, ad quem, epigr. 71, l. 7. & epigr. 87, l. 9. & supra epigr. 23. 8 Theoninis & Lividis, id est maledicentia. 9 Sic, lib. 1, epigr. 41. & infra epigr. 61, num. 3.

Ad Gelliam. XXX.

SI quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
[1] Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, [2] lux mea, narras:
[3] Edisti numquam, Gellia, tu leporem.

1 Ex opinione vulgi, cui persuasum pulchros eos in dies sequentes fore, qui leporinam edissent carnem. Plin. l. 28, c. 19. & Lamprid. in Alex. Severo. 2 Amica, deliciæ, suavium meum, φίλον seu ἱερὸν φῶς. Hom. Il. π. γλυκερὸν φαός. Propertio frequens. 3 Tu enim nunquam formosa videris.

¶ Ad Varronem. XXXI.

VArro [1] Sophocleo non inficiande [2] cothurno,
Nec minus in [3] Calabra suspiciende lyra;
Differ [4] opus: nec te facundi [5] scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
*Sed lege [6] fumoso [7] non aspernanda * Decembri*
*[7] Carmina, mittuntur quæ tibi mense * suo.*

1 Nec Menippæus, nec Atacinus hic Varro. 2 Epigr. 20, l. 3, n. 5. 3 Mire artifex carminis lyrici Græci & Latini, uterque enim sermo Calabris familiaris, vel non minus cedens Horatio (qui Lucanus an Appulus anceps. Venusinus scilicet Calabriæ vicinus sat. 1, l. 2.) in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico. 4 Seria tua & severiora studia. 5 Catulli epigrammatum elegantia & venustas, quæ scenæ omnis voluptatem superat. forte mimos intelligit à Catullo mimographo scriptos, de cujus Phasmate Iuvenal. sat. 8, ỷ. 186. utriusque potest meminisse cum addat *elegiam.* 6 Calet enim hic mensis foco, hinc fumus. 7 Mea hæc. * Læto Saturnalibus & libertate Decembri. proinde jocis his meis apto.

1 Nisi forte malis his Saturnalibus ludere talis & perdere nuces, quam mea hæc legere, quæ ipsorum est ineptia. *modeste hoc de suo.*

8 *Commodius nisi forte tibi, potiusque videtur,*
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

1 Quam intrepide in spectaculis pueri desultoria quadam arte discurrant inambulentque per terga boum ludibundi & velitantes.
2 Et quam patienter submittant se percurrentibus pueris boves. 3 Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum. * Al. *Ab feritas.* 4 Tauri dudum feroces stant immoti, & pueris ubi vestigia sistant, unde batuant, præbent terga sua pavimentum æque firmum ac solidum atque planam arenam. 5 Ne interturbent puerorum ludos, impediantve victoriam. Al. *Nec trepidant gestus.*

ADspice, quam [1] *placidis insultet turba juvencis,*
Et sua quam facilis [2] *pondera taurus amet.*
Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
Currit, & 3 in toto ventilat arma bove.
* *At* [4] *feritas immota riget. non esset arena*
Tutior, & possent fallere plana magis.
5 *Nec trepidant gressus: sed de discrimine palma*
Securus puer est, solicitumque pecus.

De Crispo. XXXIII.

1 Testamenti codicillis.
2 Ventri suo. ipse enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens se sibi heredem testamento scripsit, vide epist. Lucilii. l. 2 Anthol. c. 50.

QVadrantem Crispus [1] *tabulis, Faustine,* [1] *supremis*
Non dedit uxori; cui dedit ergo? [2] *sibi.*

In Caussidicum. XXXIV.

CArpere caussidicus fertur mea carmina: qui sit
Nescio: si sciero, væ tibi caussidice.

¶ De Erotio. XXXV.

1 Erotion puellam sexennẽ immaturo extinctam fato, filiam vestram ô Fronto & Flacilla servi dum vivereis mei, vernulam & delicias meas vobis commendo, ut excipiatis animulam ejus, deductamque defendatis à larvis illis, monstris, terroribusque Stygiis. * Al. *Parvula*, aliis, *paulula*. 2 Cerberi trifaucis.

1 *HAnc tibi, Fronto Pater, genitrix Flaccilla,*
puellam,
Oscula commendo deliciasque meas:
* *Pallida ne nigras horrescat Erotion umbras,*
Oraque [2] *Tartarei prodigiosa* [2] *canis.*

3 *Impletura fuit sexta modo frigora brumæ;*
Vixisset totidem nt minus illa dies.
Inter 4 *tam veteres ludat lasciva* 4 *patronos,*
Et nomen 5 *blæso garriat ore meum.*
6 *Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi*
Terra gravis fueris: 7 *non fuit illa tibi.*

3 Quo minus sextum ætatis annum expleret, defuere illi sex dies. 4 Vos parentes. 5 Quod in tenellis & infantibus gratum est. 6 Fausta & solennis bene precandi mortuis (quos amabant) formula *Sit tibi terra levis*, tumulisque inscripta S. T. T. L. ut scilicet facilis pateret animæ reditio & iter ad sepulchrum in parentalibus. sepultos autem diris & incantationibus urgeri à terra graviori credebant, quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. vide quæ ad ult. vers. Hippolyti Senecæ aduotavimus. 7 Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. epigr. 52, l. 6, num. 3.

De Euclide. XXXVI.

D*Um sibi* 1 *redire de Patrensibus fundis*
Ducenta clamat 2 *coccinatus Euclides,*
3 *Corinthioque plura de suburbano:*
4 *Longumque pulchra* 5 *stemma repetit à Leda,*
Et suscitanti 6 *Lectio reluctatur;*
7 *Equiti superbo, nobili, locupleti,*
Cecidit repente magna de sinu clavis.
Numquam, Fabulle, 8 *nequior fuit clavis.*

1 Redditum esse annuum ex fundis. Patriæ auté non procul à Corintho, urbs Achajæ. 2 Supra epig. 24, num. 6. 3 Græcus enim Euclides è Corintho. 4 Iactatque se ducere genus ab equitibus Castore & Polluce filiis Ledæ è Iove. 5 Lib. 2, epigr. 90, num. 5. 6 Designatori eum ex equestri loco excitanti reluctatur. 7 *Ironice.* huic Euclidi. 8 Quæ prodidit fortunas domini sui, ostenditque Euclidem *vel* ipsum esse servum, cui custos aliena clavis, *vel* pauperem saltem, cui nemo famulus, qui ipse suam gestaret clavem.

Ad Faustinum. XXXVII.

L*Audatus nostro quidam, Faustine, libello,*
Dissimulat, quasi nil debeat: imposuit.

Carmine meo dedi illi nominis immortalitatem, neque (dissimulante illo se nescire me hinc munus captare, epigr. 89, l. 4, num. 11.) præmium accepi, adeoque spem meam falsam habuit.

¶ De Erotio puella. XXXVIII.

1 P*Vella senibus dulcior mihi* 2 *cycnis.*
3 *Agnâ Galesi mollior Phalantini,*

1 Erotion, de qua supra, epigr. 35. 2 Qui candore sunt eximio, & morituri dulce canunt, ut placet nonnullis. licet id negent saniores judicii autores. 3 Agna Tarentina mollior. Tarentum alluit fl. Galesus, condidit Phalantus Lacon. epigr. 43, l. 2, num. 2.

[4] *Concha Lucrini delicatior stagni;*
Cui nec lapillos præferas [5] *Erythræos,*
Nec modo politum [6] *pecudis Indicæ dentem,*
Nivesque primas, liliumque non tactum:
Quæ [7] *crine vincit* [8] *Bætici gregis vellus,*
[9] *Rhenique nodos,* [10] *aureamque nitelam:*
Fragravit ore, quod rosarium [11] *Pæsti;*
Quod [12] *Atticarum prima mella cerarum;*
Quod [13] *succinorum rapta de manu* [14] *gleba:*
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens [15] *Phœnix:*
Adhuc [16] *recenti tepet Erotion busto,*
Quam pessimorum lex avara fatorum
[17] *Sexta peregit hieme,* [17] *nec tamen tota,*
Nostros amores, gaudiumque, lususque.
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
[18] *Pectusque pulsans, pariter & comam vellens:*
[19] *Deflere non te vernulæ pudet mortem?*
Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, superbam, nobilem, locupletem,
[20] *Quid esse nostro fortius potest Pato?*
Ducenties accepit, [21] *& tamen vivit.*

4 Non quod ostrea Lucrina gulonibus expetebantur, ut exponit Raderus, sed quia, *Levior assiduo detritis æquore conchis*, ut pingui ac rudi fistula canentem facit Polyphemum Ovid. Meta. 13, unde peritas has hyperbolicas laudes majori arte adumbravit noster. 5 Lapillos preciosos, gēmas, margaritas, &c. natas in mari Erythræo, quod vulgo dicitur *Rubrum mare*, sed perperam, ut ostendi ad Thyesten Senecæ ṽ. 370. 6 Elephantis dentem, id est, ebur. 7 Crinis colore. 8 Oves Bæticæ nativo colore rutilabant. l. 14, epigr. 133, & l. 2, epigr. 43, num. 2. 9 Germanorum. qui Rheni accolæ, flavos crines seu rufos obliquabant & in nodum cogebant. epigr. 3, lib. spect. n. 11. 10 Micas pulveris auri repertas in arenis, scobem & ramenta aurea, quibus conspersam comam illuminarunt. 11 Oppidi Lucaniæ rosas bis in anno proferentis, Majo & Septembri. ep. 31, l. 12. 12 Ep. 104, l. 13. 13 Electrum manu tritum suave olet. ep. 64, l. 3, n. 4. Diosc. l. 1, c. 93. 14 Succinum esse fossile, & in duobus locis Scythiæ erui dixit Philemon. 15 Quæ rara avis, &, ut quidam volunt, unica, hac tamen Erotion in genere suo rarior. 16 Recens elata est & cremata. epigr. 35. supra. 17 Epigr. 35, supra num. 3. 18 Qui afflictis lugendi mos erat, in funeribus præcipue. 19 *Verba Pæti Martiali luctus modum suadentis, suo exemplo.* 20 Resp. poëta Ironice collaudans Pæti fortitudinem, imo exprobrans illi fictum dolorem seu potius gaudium, cui è conjugis morte obtigerit dos tam ampla. 21 Regerit Ironice in Pætum hæc sua verba.

¶ In Calliodorum. XXXIX.

CAlliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,
Sexte; sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta [1] *secat, qui dicit σῦκα μέριζε;*
* *Vno credis equo posse sedere duos?*

1 *Seca*, legend. censet. in Rutgers. l. 6, c. 11. var lect. Et frater ille tuus qui hereditatem ad assem usque & minima quæque ut & ficos dividi ex æquo poscit, aufert tibi medium censum. * Neque potestis ex uno censu esse duo equites & uno sedere equo aut uno subsellio.

Quid

Quid cum fratre tibi, quid cum [2] Polluce molesto?
[3] Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
** Unus cum sitis; duo, Calliodore, sedetis.*
Surge: [4] solœcismum, Calliodore, facis.
Aut imitare [5] genus Ledæ; aut cum fratre sedere
Non potes. alternis Calliodore sede.

2 Fratre (ut ille Castoris) qui officit tuo honori, dimidiatus eques. 3 Elegans lusus in nominibus. Pollux enim pugil; Castor, eques, frater ille tuus quasi pugil tibi reluctatur ne possis esse eques. 4 Nec enim fas dicere, *unus sedetis*. 5 E quibus Castor immortalitatem suam cum fratre partitus est, ut alternis vicibus morerentur & reviviscerent. ita vos per vices estote equites, nisi alterum dicat oportere mori & ad inferos descendere ut superstes sit eques.

In Carinum. XL.

[1] SVpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, [2] misi
[3] Hyblæis madidas thymis placentas.
[4] Defeci: miserere jam, Carine.
[5] Signa rarius, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque.
[6] Crœso divitior licet fuissem,
[7] Iro pauperior forem, Carine,
[8] Si conchen toties meam comesses.

1 Sæpius mutanti tabulas testamenti ut illicias captatores quos captes. Luciani dial. Petron. &c. 2 Poëta se captatorem fingit, quo cautius improbas heredipetarum artes carpat. 3 Melle opt. Hybla mons Siciliæ mellificiis clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus. 4 Exhaustus sum, non suppetit quod ultra mittam. 5 Vel noli spem nostram eludere toties mutando testamentum; vel semel morere &, præsta fidem tussi tuæ mendaci. vide epigr. 56, l. 12. 6 Lydiæ illo rege ditissimo. Herodot. 1. 7 Arnæo mendico. Hom. Odyss. 17. 8 Si non mellita placenta, sed vili cibo fabarum in siliquis coctarum te pascerem quoties signas, vel tussiendo mihi spem mortis tuæ facis.

Ad Artemidorum. XLI.

PInxisti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
Et miraris, opus displicuisse tuum?

Austerioris Philosophiæ cliens & severioris disciplinæ studiosus non belle, non cum gratia & Venere aggrederis Veneris jocos & Musas hasce leviores. quin Gratiis sacra facis ὦ Xenocrates? vide epigram. 103, l. 1.

In Didymum. XLII.

[1] SPadone cum sis eviratior [2] fluxo,
Et [3] concubino mollior [3] Celæneo,

1 Gallum Cybeles sacerdotem credo intelligi propter Atyn in versu seq. 2 Molli, eviratis fluxæ sunt carnes. 3 Aty puero Cybele adamato, à quâ offensâ in furorem actus sibi testes execuit. Celænæ autem Phrygiæ, unde & Cybele, urbs, & tumulus Asiæ, juxta quem Gallus fluvius. Ovid. 4 Fast.

Quem

4 Castratus Cybeles sacerdos. — *Quem* [4] *sectus* [5] *ululat* [6] *matris enthea* [4] *Gallus*,
Theatra [7] *loqueris*, *&* [8] *gradus*, *&* [8] *edicta*;
5 In sacris ululatu requirit. — [9] *Trabeasque*, *&* [9] *Idus*, [10] *fibulasque*, [11] *censusque*:
Et [12] *pumicata pauperes manu* [13] *monstras*.
6 Cybeles numine suo afflantis & sacerdotes in furorem vertentis. — [14] *Sedere in equitum liceat an tibi scamnis*,
Videbo Didyme: [15] *non licet maritorum*.

7 Quasi ad te spectent illa Equestria insignia, sedes & honores. 8 Supra epigr. 8, num. 1. 9 Equites Rom. induti vestes trabibus pannorum albis & purpureis intertexias transvehebantur Idibus Iuliis. 10 Non astrigmenta illa & custodias pudoris, de quibus epigr. 81, l. 7. & epigr. 215, l. 14. sed fibulas illas in nobilitatis insigne equitibus indultas, & Tribunis aureas in trabea vel chlamyde gestatas. Liv. Plut. Pancitoll & alii. 11 Equestres l. 4, epigr. 67, n. 1. 12 Pumice levigata, quæ delicatorum erat mollities. Plin. lib. 36. & l. 2, c. 11. Iuven. Satyr. 6. & 8. Sidon. Apol. epist. 7, l. 1. &c. 13 Per contemptum. 14 Vtrum permiserint te sedere designatores ordinum equestr. 15 Quia spado es. Maritis autem in spectaculis proprii & honestiores loci assignati ab Augusto. Suet. c. 44. & Tacit. 3 Annal. A. Gell. l. 2, c. 15.

¶ Quod datur non perire. XLIII.

CAllidus effracta nummos fur auferet arca:
Prosternet patrios impia flamma Lares:
1 The Principall. — *Debitor usuram pariter*, [1] *sortemque negabit*:
Non reddet sterilis semina jacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus extructas obruet unda rates.
2 Extra fortunæ aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. — [2] *Extra fortunam est quidquid donatur amicis.*
Quas dederis, solas semper habebis opes.

M. Antonius apud Rabirium Poëtam, *Hoc habeo quodcunque dedi, &c.* Senec. l. 6, de Benef. c. 3. Notum & illud Alexandri, interrogati ubi suos reconderet thesauros: *Apud amicos*, inquit. Plutarch.

De Thaide & Lecania. XLIV.

Vide epigr. 73, l. 1, n. 2. & epigr. 23, l. 12. & l. 2. — *THais habet nigros, niveos Lecania, dentes.*
Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

Antholog. c. 13. Ηγόρασας πλοκάμοις, φῦκος, μέλι, κηρὸν, ὀδόντας, &c.

In Dentonem. XLV.

QVid factum est rogo, quid repente factum?
1 Nomen ex re natum, dente scilicet strenuus. — *Ad cœnam mihi*, [1] *Dento, quod vocanti*
(Quis credat?) quater ausus est negare.
Sed nec respicis, *& fugis* [2] *sequentem*;
2 Me sequentem ut invitem te.

Quem 3 thermis modo quærere, & 3 theatris,
Et 4 conclavibus omnibus solebas.
Sic est: captus es unctiore cœna,
Et major rapuit 5 canem culina
Iam te: 6 sed cito cognitum & relictum
Cum fastidierit popina dives,
Antiqua venies ad ossa cœna.

3 Vide epigr. 14, l. 2.
4 Cœnationibus, cellis.
5 Cœnipetam Dentonem instar canis odorantem lautiorem culinam.
6 Sed agnitus fastiditusque divitibus redibis ad tenuem mensam meam.

In Bassam. XLVI.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam,
Istud quod non est, dicere Bassa solet.

1 Negare soles & contrarium dicere(ut Galla. ep. 25, l. 2.) hic sane præter mentem tuam non es quod dicis, formosa & puella, sed anicula & τεῦχος. vide epigr. 91, l. 1. 2 Al. *Istud, quæ non est, dicere Bassa solet.*

Ad Diadumenum. XLVII.

Basia dum nolo, nisi quæ luctantia carpsi;
Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
Vt te sæpe rogem, 1 cædo, Diadumene, sæpe;
Consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

1 Ita I. Gruterus, non ut alii *cedo*, hac mente: Vt mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus sæpe rem ago. Inde consequor &c. I. Rutgers. *cedo*, ô *Diad.*

De Philone. XLVIII.

Nunquam se cœnasse domi Philo jurat: & hoc est:*
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

* Nec pejerat. jejunat enim quoties non alio invitatur.

De Eucolpo. XLIX.

1 Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpus domino, 2 nec prohibente tamen.
Permisit, flevitque Pudens. 3 sic cessit habenis
Audaci questus de Phaëthonte pater.

1 Imitatio Virgiliana. *Quid non mortalia pectora cogis &c.*
2 Quia ex voto, propter dominum primipilarem assecutum dignitatem. vide epigr. 32, l. 1. unde huic lux. 3 Sic, id est, animo volente nolente Phœbus dedit Phaethonti currus sui moderamen.

4 *Talis raptus Hylas,* 5 *talis deprensus Achilles*
Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed 6 *tu nec propera, brevibus nec* 7 *crede* 8 *capillis;*
9 *Tardaque pro tanto munere, barba veni.*

4 Sic Theodamas arma adversus Herculem movens filium Hylam domi manere voluit, sed petenti puero concessit ut una proficisceretur, atque ita ab Hercule raptus est. *vel*, Sic Hylas Herculi offensus ob patrem occisum, amore tamen Herculis victus se illi comitem cessit. *Vel*, Sic impetrata & extorta invito Herculi veniâ eundi aquatum periit Hylas à Nymphis raptus. 5 Sic Ach. ubi virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris suasu, deprensus ab Ulysse depositis comis ex ephebis excessit, & lætus, nolente licet matre, Trojam profectus est. 6 O barba. 7 Non crede Encolpum propterea grandem esse & virum factum quod absciderit crines primos, quos alere solebant delicati pueri ad annum 17. 8 Detonsæ comæ in honorem domini sui. 9 Ita epigr. 32, l. 1, num. 4.

Ad Labienum. L.

V*Idissem modo forte cum sedentem*
Solum te, Labiene: tres putavi.
1 *Calva me numerus tua fefellit.*
Sunt illinc tibi, sunt & hinc 2 *capilli,*
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longa pilus 3 *area notatur.*
Hic error tibi profuit Decembri,
4 *Tunc cum prandia misit Imperator;*
Cum panariolis tribus redisti.
5 *Talem Geryonem fuisse credo.*
Vites censeo 6 *porticum Philippi,*
Si te viderit Hercules, 7 *peristi.*

1 Quæ à fronte & utroque tempore capillata, & medio capite glabra, visa est mihi terna. vide ep. 83, l. 10. 2 Promissi forte & cirrati, quales alunt pueri. 3 Summa calva. sic Petron. *Areaq; attritis ridet adusta pilis.* 4 Ubi ex numero calvæ tuæ pro tribus numeratus accepisti tria panaria (sive panes illi, sive corbes viminei pane referti fuerint) quæ in Saturnalitiis, vel ut refert Suetonius c. 4, in Septimontiali sacro Domitianus Senatui equitique distribuit. 5 Tricipitem, namque illum tricorporem fingunt Poëtæ. 6 Porticum & ædes Herculis atque Musarum Martius Philippus Augusti vitricus restauravit, & in iis imaginem Herculis. 7 Ex calva te tricorporem Geryonem creditum invadet. Geryon autem ab Hesiodo τρικέφαλος dictus, ab aliis [illegible].

In Charopinum. LI.

C*Oeno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi;*
Protinus ingentes sunt inimicitiæ:
Meque petis 1 *stricto medium transfigere ferro,*
Si nostrum sine te scis caluisse focum.

1 Gulæ ejus iratæ [illegible] amplificat Poëta.

Nec

Nec semel ergo mihi [2] *furtum fecisse licebit?*
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine jam nostram, precor, observare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba 3 *coquus.*

2 Celare tuam gulam, & resupinantem nasum, qui cœnam meam usque odorat. 3 Lateat, fallat te. Al. *focus*.

Ad Rufum. LII.

HIc qui [1] *libellis prægravem gerit lævam,*
[2] *Notariorum quem premit chorus levis,*
Qui 3 *codicillis hinc, & inde prolatis,*
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis 4 *Catoni,* 5 *Tullioque,* 6 *Brutoque;*
7 *Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,*
Ave Latinum, χαῖρε *non potest Græcum.*
Si fingere me istud putas, [8] *salutemus.*

1 Supplicibus, accusatoriis, seu judiciariis libellis onustâ, captans hinc existimationē apud populum periti caussidici, ut cui multitudo negociorum. 2 Puerorum amanuensium *Clerkes*. qui ejus tanquam pluribus districti negotiis dictata scribant. 3 Quibus testamentorum perfectiones, vel publicæ autoritatis mandata continentur. 4 Viro gravissimo & max. autoritatis. 5 Patrono attentissimo. 6 Literis assidue affixo. percussorem Cæsaris intelligo. 7 Ita tamen inhumanus est, adeo indoctus & insciens, ut adhibitis tormentis illi extorquere non possis *Ave Lat.* multo minus χαῖρε Græcum. 8 Specimen facturi & periculum hominis.

¶ In Postumum. LIII.

QVæ mihi præstiteris memini, semperque tenebo,
Cur igitur taceo? Postume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat [1] *ipse mihi.*
Non belle quædam faciunt duo: [2] *sufficit unus*
Huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Postume, dones,
Auctoris 3 *pereunt garrulitate sui.*

1 Postumus. 2 Vide Senec. de Benef. l. 2, c. 10. & 11. & l. 7, c. 22. 3 Amittunt gratiam.

¶ Ad Bassum. LIV.

COlchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten? [1]
[2] *Quid tibi vel Niobe, Basse, vel Andromache?*

1 Cur sumis tibi tragœdiarum argumenta omnia tuis carminibus negata? scilicet Medeæ per æthera volantis, Thyestæ contumacis, Niobes in saxum versæ, Andromaches Trojæ flammis superstitis. hæc fata non maneut tuas chartas. quin potius sumis materiam tuis scriptis dignam. Deucaliona aut Phaethonta, quorum hic flammis periit, ille aquis, qui exitus tuis chartis convenit. Sic Leonidas Anthol. 2. Γράψας Δευκαλίωνα μονίστιχε καὶ Φαέθοντα, &c. sic alias de suis jocatur noster. epigr. 6, l. 1. & 99, l. 3. 2 Quid tibi materia est Niobe vel Andromache? alii leg. *Nioben* & *Andromachen*, atq; subintelligunt, *Scriptio est*, ut Plaut. *Quid tibi meam tactio est?* I, Gruterum secutus Scriv. *Quo tibi vel*, nec sine autoritate Cod. Palat. & al.

Materia

Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion; vel, si non placet hic, Phaëthon.

De Rhetore Apollonio. LV.

Apollonius qui modo (ep. 22. supra) scripsit & edidicit, nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis possit salutare, nec tamen scripserit. *Iron.*

EXtemporalis factus est meus Rhetor:
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

De Aquila portante Iovem. LVI.

1 Vide Alciati emblema de Aquila Iovem gestante & ibidem Minoem. 2 Ganymed, quem in Iovis gratiam rapui.

1 *DIc mihi, quem portes, volucrum regina? tonantem.*
Nulla manu quare fulmina gestat? amat.
Quo calet igne deus? [2] pueri. cur mitis aperto
Respicis ore Iovem? de [2] Ganymede loquor.

¶ Ad Lupum. LVII.

CVi tradas, Lupe, filium magistro,
*Quaeris solicitus diu, * rogasque.*
[1] Omnes grammaticosque rhetorasque
Devites, moneo: nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famae [2] Tutilium sua relinquat.
[3] Si versus facit, abdices Poëtam.
Artes discere vult pecuniosas?
Fac, [4] discat, [5] citharoedus, aut [6] choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
[7] Praeconem facias, vel [8] architectum.

* Ita Gruterus, cum prius esset, *dinque tentas.*
1 *Quando artibus honestis Nullus in urbe locus,* &c. Iuven. Sat. 3.
2 Non, *Rutilium* ut vulg. ne cespitet versus, peccantibus duabus primis syllabis. Videtur is esse quem laudat Cicero 1 de oratore, & in Bruto. de quo Valer. Max. lib. 2, c. 3. & Sueton. in Augusto, cap. 89. alii leg. *Lucilium.*
3 A sterili & inutili poëtices studio illum omni ratione averte. 4 Discat citharoedi artem, discat fieri citharoedus. *Hellenism.* vide Ios. Mercerum ad epist. 19, l. 1, Aristaeneti. nec opus erit Iani Gulielmi lima, qui l. 3 verisimil. c. 19, legit. *Fac biscat,* &c. 5 Citharoedi hac tempestate in pretio. epigr. 4, l. 3, num. 6. 6 Qui in choro tibia canit. 7 Epigr. 8, lib. 6. 8 Praeter privatorum enim in aedificiis hac tempestate luxum, & Domitianus templa & alia publica instauravit. epigr. 4, l. 9.

Ad Cinnam. LVIII.

CVm voco te [1] dominum, noli tibi, Cinna, placere:
Saepe etiam [2] servum sic resaluto meum.

1 *Sir.*
2 Ironice & Scoptice. Pet. Scriver. legit *unum.*

¶ Ad Postumum. LIX.

1 Cras te victurum, 2 cras dicis, Postume, semper.
Dic mihi cras illud, Postume, quando venit?
Quam longe cras istud? ubi est? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armeniosque latet?
3 *Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.*
4 *Cras istud quanti dic mihi possit emi?*
Cras vives: 5 hodie jam vivere, Postume, serum est.
Ille sapit, quisquis, *Postume*, vixit heri.

1 De præsentibus fruendis. epigr. 16, l. 1. & epigr. 90, lib. 2. Anthol. c. 47.
2 Et cras hoc comperendinat juvenis ignavus, apud Pers. Satyr. 5, ỷ. 66.
3 Ita protrusisti horam ut hora ferè jam protruserit te, senem factum.
4 Cras hoc tuum quod præteriit non potest redimi: futurum quantuli? facili sane pretio, immo nullo, quia sponte venit, si velis uti. sed vide Senec. epist. 12. 5 Epigr. 16, l. 1.

Ad Stellam. LX.

Quod non 1 argentum, quod non tibi 2 misimus 1 aurum,
Hoc facimus 3 caussa, Stella diserte, 3 tua.
Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:
Fictilibus nostris 4 exoneratus eris.

1 Vasa argentea & aurea.
2 In Saturnalibus. ep. 45, l. 2, n. 1.
3 Vt tibi parcam, ne majora ex more remittas. ut seq. versu. vide & epigr. 18. supra. 4 Liberatus onere remittendi munera, quibus respondeas levibus & fictilibus his meis.

¶ Ad detractorem. LXI.

Allatres licet usque nos & usque,
Et 1 gannitibus improbis lacessas:
2 *Certum est hanc tibi pernegare famam,*
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscumque legaris ut per orbem,
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, 3 miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Vnus, vel duo, tresve, quatuorve,
4 *Pellem rodere qui velint caninam.*
5 *Nos hac à scabie tenemus ungues.*

1 Conviciis tuis & maledictis. gannire canum est, ut alii, vulpium.
2 Non vivet, non nomen erit posteritati nomen tuum in carminibus meis vel infami nota inustum.
3 Quia luvidus. epigr. 41, l. 1. & supra epigr. 29, num. 9. 4 Qui maledicos velint maledictis insectari. Allusum vult Erasmus ad proverb. *Canis caninam non est.* Varro lib. 6. L.L. vide epigr. 2, l. 13, num. 5. Horat. epod. 6.
5 Ego ab hac libidine & contagio maledicendi me contineo, scabie ejus nolo me contaminare, nolo pruritum ejus scabendo levare.

In Marianum. LXII.

[1] CRispulus iste quis est, uxori semper adhæret
Qui, Mariane, tuæ? crispulus iste quis est?
Nescio quid dominæ teneram qui garrit in aurem,
Et [2] sellam cubito dexteriore premit?
Per cujus digitos currit levis annulus omnes:
[3] Crura gerit nullo qui violata pilo?
Nil mihi respondes? [4] uxoris res agit, inquis,
Iste mea: [5] sane certus, & asper homo est,
Procuratorem vultu qui præferat ipso;
Acrior hoc Chius non erat Aufidius.
[6] O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
Te successurum credo ego Panniculo.
[7] Res uxoris agit? [8] res nullas Crispulus iste:
Res non uxoris, res agit iste tuas.

1 Crispatus crines, & delicatus. 2 Incumbit, innititur sellæ uxoris tuæ. 3 Cui crura depilata. epig. 29, l. 2, n. 7. 4 Est procurator, qui uxoris negocia obit. 5 *Martialis resp.* Is tibi sane propter diligentiam, attentionem, formam & vultum videtur esse procurator acer, ego autem perspicio illum esse mœchum, quo non Aufidius insignior. de quo Auf. Iuven. Satyr. 9, ℣. 25. possunt & hæc Mariano collaudanti crispulum hunc & præferenti ejus diligentiam attentioni Aufidii Lusci, qui è decuria scribarum factus est prætor, continuari, usque ad, *O quam dignus, &c.* 6 O digne qui in spectaculis theatralibus risum moveas alaparum contumeliis exceptus, non secus ac Panniculus mimus à Latino mœchi sui partes agente cæsus, vide epigr. 72, l. 2, num. 2. 7 Cum indignatione repetit hoc Poëta. 8 Nulla negocia, nullas in foro uxoris tuæ partes agit iste procurator crispulus, immo tuum locum & vices supplet in thalamis iste mœchus.

Ad hospites. LXIII.

IVre tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex:
[1] Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit [2] fractos nec inanis culcitra lectos:
[3] Putris & abruptâ fascia reste jacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
Emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

1 Meam enim suppellectilē, lectos, sellas, &c. alii jam hospites attriverunt, atque usu tanquam suam factam & à domino alienatam consumpserunt. *Metaph. sumpta, vel,* ab arena in qua victi tollebant digitum in signum τῆς ἥττης epigr. 29, lib. spectac. num. 3. *Vel,* à licitationibus, in quibus digito sublato se quis profitebatur emptorem seu conductorem. Cic. 3 in Verrem. *Iunius patruus tollit. digitum* &c. vide Brissonii form. l. 6. 2 Al. *farctos.* 3 Et fasciæ cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt putres, rupta reste, *the bed-coard.*

¶ Ad

¶ Ad Ponticum. LXIV.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me solicitus, Pontice, sæpe rogas.
[1] *Admiror; stupeo; nihil est perfectius illis:*
[2] *Ipse tuo cedit Regulus ingenio.*
Hoc sentis? inquis; faciat tibi [3] *sic bene Cæsar,*
Sic Capitolinus Iupiter. [4] *imo tibi.*

1 Respondet Martialis. 2 Sic ep. 16, l. 4, num. 4. vide epig. 13, & 112, l. 1.

3 Vt vir bonus es, ô Martialis, & candidus judex. 4 Imo tibi, ô Pontice, *respondet Martialis.* sic faciant Domitianus & Iupiter bene, ut ego bene sentio de tuis libellis, id est, faciant male, neque enim verè & ex animo probavi, sed ut tuæ subservirem φιλαυτίᾳ, ut qui male sanus palpum malis quam judicium rectum. vide epigr. 76, l. 8.

¶ Ad suos ministros. LXV.

[1] *Sextantes,* * *Calliste,* [1] *duos infunde Falerni:*
Tu super [2] *æstivas* *, *Alcime, funde* [2] *nives.*
[3] *Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,*
Lassenturque [4] *rosis tempora* [4] *sutilibus.*
Iam [5] *vicina jubent nos* [6] *vivere* [7] *Mausolea:*
Cum doceant, ipsos posse perire [8] *deos.*

1 Triens 4 cyathos, sextans duos continet cyathos, & est sexta pars sextarii. epigr. 28, l. 1, num. 2. * Minister poëtæ. 2 Aquam nivatam seu gelidam è nivibus expressam, quâ vina generosissima diluebant, epigr. 117, l. 14. vel decoctam & vitris demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, *solve nives.* 3 Vnguentis delibuti, & floribus coronati convivabantur veteres. rationem vide annotat. ad Thyesten Senecæ, ỽ. 942, & 945. 4 Coronas è rosarum foliis consuebant. vide quæ ad ỽ. 357. Agamem. Senec. 5 In valle Martia erat sepulchrum Augusti. *Vel*, propiora, quam illud Cariæ Mausoleum. 6 Vita uti, genialiter vivere. epigr. 16, l. 1, n. 4. 7 Sepulchra Augusti, Imperatorum atque cognatorum ab Augusto extructa ad similitudinem Mausolei Artemisiæ. epigr. 1 lib. spect. num. 12. vide epigr. 59, l. 2, num. 2. 8 Imperatores, qui se pro diis haberi volebant.

Ad Cæsarem. LXVI.

[1] *Astra, polumq; dedit, quamvis obstante noverca,*
Alcidæ, [2] *Nemeæ terror, & Arcas aper;*
[3] *Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ;*
Et [4] *gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:*
Sylvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat
Ducere [5] *nec rectas Cacus in antra boves:*

1 Cœlo donavere Herculem gesta sua, etiam ingratiis Iunonis. 2 Leo in sylva Nemæa interfectus ab Hercule, epigr. 27, lib. spectac. num. 3. 3 Et Antæi Libyci insolentia in provocandis ad palæstram hospitibus, ab Hercule castigata morte. de ceromate vide epigr. 57, l. 3, num. 4. 4 Veneris filius ab Hercule cæstuum certamine devictus. Virgil. 5 Æneid. 5 Aversas per caudam tractas. Virgil. 8 Æneid.

6 Matutinum spectaculum, quo bestiarii cum bestiis depugnabant: post meridiem, qui superarant, inter se. 7 Interficit. Metaph. ab antiquo collocandi cadaverum more.

Ista tua, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora [6] novus prœlia mane [6] dies.
Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?
Quot tua Mænalios [7] collocat hasta sues?
Reddatur si pugna triplex [8] pastoris Iberi;
Est tibi, [9] qui possit vincere Geryonem,
Sæpe licet Grajæ [10] numeretur bellua Lernæ,
[11] Improba Niliacus quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ cito Dî, sed tibi [12] sero dabunt.

8 Geryonis tricorporis, Hispanorum regis. vide Mythologos. 9 Carpophorus, seu quis alius. lib. spect. epigr. 27. 10 Hydra, numerosum (repullulantibus quæ excidebantur capitibus) malum. epigr. 2; l. spect. 11 Non tamen conferenda est cum Crocodilis Niligenis, qui in theatro interfecti sunt. 12 Ut diu præesse & prodesse Reipubl. possis. sic epigr. 39, lib. 8.

In Pontilianum. LXVII.

Cum adeo sis inhumanus, ut nec salutes nec resalutes (ut epigr. 51 supra) quoniam tibi non placet *salve* illud vel *Ave* in congressu solenne: tibi inhumano & quasi mortuo dicemus usque *Vale*, vel *æternum vale.* qui mos veteribus fuit salutandi mortuos (Virgil. Æneid. 11, *Salve mi maxime Palla, Æternumque vale.*) qui resalutare non poterant. vide epigr. 8, l. 9. & Lucian. ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος.

SÆpe salutatus, numquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De hirundine. LXVIII.

1 Cum hirundines, appetente jam hyeme, à nobis advolare ... Africam (teste Plinio) unde verni nos visunt.

[1] HIbernos peterent solito cum more recessus
[2] Atthides, [3] in nidis una remansit avis.
Deprendere [4] nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripuere suæ.
[5] Sero dedit pœnas. discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cum laceravit Itym.

2 Hirundines, à Progne Pandionis Atticæ regis filia in hirundinem conversa. 3 Hoc forte sub tegulis, ubi scalis habitavit tribus, in contubernalibus suis hirundinibus animadverterat Martialis. 4 Mansisse, contra morem & naturam hanc hirundinem deprendere cæteræ vere reversæ. 5. Alludit ad fab. Prognes, quam dicit tum discerpendam fuisse ubi ipsa suum filium Itym discerpebat. simulque ludit in verbis *discerpi*, & *lacerare*. vide fab. 6. Metam. Ovid. & apud Mythologos.

Ad Lesbiam. LXIX.

[1] *ARctoâ de gente comam tibi, Lesbia, misi:*
[2] *Vt scires quanto sit tua flava magis.*

1 E Germania quæ ad Arctum. Germani autem flavâ cæsarie spectabiles. 2 Vt videas quam impudenter fucum facias meretricium, cui placet caliendrum seu coma empta & factitia quæ vel Germanos flavo colore superet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant comâ. videtur hujus epigr. argumentum desumptum ex Ovid. lib. 1 Amor. eleg. 14. *Nunc tibi captivos mittit Germania crines*, &c.

In M. Antonium. LXX.

ANtoni [1] Phario [2] nil objecture [1] Pothino,
Et [3] levius tabulâ quam Cicerone nocens:
Quid gladium demens [4] Romana stringis in ora?
Hoc admisisset [5] nec Catilina nefas.
[6] Impius infando miles corrumpitur auro:
Et [7] tantis opibus vox tacet [8] una tibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia [8] linguæ?
[9] Incipient omnes pro Cicerone loqui.

1 Vide epigr. 65, l. 3. unde huic fax. 2 Nihil habes quod illi exprobres. 3 Minus totâ proscriptorum tabulâ nocens, quam uno Cicerone. 4 In Ciceronis os. *Quod tibi Roma caput cum loquereris*, erat. epigr. 65, l. 3, num. 6. 5 Si revixisset, cui tamen major odii caussa Ciceronis, quam tibi. 6 Popilius Lenas percussor Ciceronis qui illum capitis reum defenderat. 7 250000 drachmis Atticis. Appian. l. 4. 8 Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit. 9 Omnes jam in crudele hoc tuum facinus invehentur, sic epigr. 82, l. 2.

De Syrisco. LXXI.

[1] *INfusum sibi nuper à patrono*
[2] *Plenum, Maxime, centies Syriscus*
In [3] sellariolis vagus popinis
Circa balnea [4] quatuor [5] peregit.
O quanta est gula, centies [6] comesse!
[7] Quanto major adhuc, nec accubare!

1 Donatum. 2 Iustum, integrum centies. epigr. 37, l. 4, num. 4. 3 Ganeis & tabernis, ubi non honeste accumbebant, sed ventri indulgebant sedentes. de Sellaria item vide quæ Torrentius ad 43 cap. Sueton. Tib. 4 Neronis, Grilli, Titi, Agrippæ. 5 Consumpsit, decoxit. 6 Comessationibus absumpsisse. 7 Atqui id non justis conviviis & cœnis, sed jentaculis, prandiolis, repotiis, &c. in quibus non accubuit.

Ad Faustinum. LXXII.

HVmida quâ gelidas summittit [1] Trebula valles,
Et viridis [2] Cancri mensibus alget ager;

1 Oppidũ seu vicus in Sabinis. 2 Iulio mense quo Cancer solem accendit, & Augusto quo Leonis fervent pectora. epig. 57, l. 4, n. 5. 6. 7.

* Rura

3 Villa Austro exposita, venti in Æolii ditione esse perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italiam adflat.

Rura Cleonæo numquam temerata leone,
Et 3 domus Æolio semper amica Noto,
Te, Faustine, vocant : 4 longas his exige messes
Collibus ; 5 hibernum jam tibi Tibur erit.

* Rura Trebulæ te invitant. 4 Æstatem longam, dies æstivos longos. 5 Tibur frigidissimum habitum, si Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. epigr. 57, 60, & 62, l. 4.

❡ De origine Bacchi. LXXIII.

Qui in monstroso Bacchi διμήτορ@ καὶ διθύρ@ Iovis

QVi potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem ,
Ille potest Semelen dicere, Ruse, patrem.

scilicet femore perfecti & tenati partu, monstroso ludit ingenio Iovem Bacchi matrem vocans, cur non æque ἀτόπως & Semelen appellat patrem Bacchi? verum non tam rationem & analogiam hic vel ignoravit vel non examinavit Martialis, quam jocum affectavit. vide Mureti var. lect. 19, c. 1.

Ad Theodorum. LXXIV.

Vide lib. 7. epigr. 2. quod huic consonat.

NOn donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est :
Dones tu mihi ne tuos libellos.

❡ De Pompejo & filiis. LXXV.

1 Cnejus Pompeji Magni filius interiit in Europa victus à Cæsare ad Mundam in

1 POmpejos juvenes Asia, atq; Europa, 2 sed ipsum
Terra tegit Libyes ; 3 si tamen ulla tegit.
Quid mirum 4 toto si spargitur orbe ? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Hispania : Sextus periit à militibus Antonianis interceptus Mileti in Asia. 2 Pompejus Magnus occisus, ut epigr. 65, l. 3, num. 1, in Africa ad Pelusium Nili ostium sepultus est. Strabo lib. 16. in monte Cassio sepultum refert. 3 Neque enim constat an sepultus fuerit. *Iacet ingens litore truncus* dixit Virgil. de Priamo, sed respexit Pompejum, 2 Æneid. & illud, *Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo, Pompejus nullo. Quis putat esse deos?* 4 Per tres orbis partes quæ tum notæ, nondum inventa America, de his autem 3 partibus Pompejus triumpharat. *Et quasi non posset tellus tot ferre sepulchra, Divisit cineres.* Petronius antea, de Crasso, Pompejo, Iul. Cæsare.

Ad Quinctum. LXXVI.

* Quæ lege & jure nupsit. sed ludit Poëta cũ à notatione *legis* & *legitime*,

*QVa * legis caussa nupsit tibi Lælia, Quincte,*
*Uxorem potes hanc dicere * legitimam ?*

tum ab homonymia τȣ̃ *legitimam*. q. d. adultera Lælia nupsit Quincto mœcho : ideoque metu legis Iuliæ in adulteros latæ & à Domitiano revocatæ. vide epigr. 7, l. 6. lege & 88 Ausonii.

Ad

Ad Cinnam. LXXVII.

[1] *PRofecit poto Mithridates sæpe veneno,*
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam male semper:
Ne posses unquam, Cinna, perire, fame.

1 Vide Plin. nat. hist l. 25, cap. 2. & A. Gell. l. 17, c. 16.

Ad Marullum. LXXVIII.

NArratur belle quidam dixisse, Marulle,
Qui te [1] ferre oleum dixit in [2] auriculam.

1 Assentationem & blanditias potentiorum auribus instillare. vide adag. *ferre ore oleum.* 2 Al. *auricula.* id est, te esse aure supinâ, qui alios audire averseris. inverso adagio, *oleum ore gestare.* quod de eo dicitur qui loqui cavet. vide epigr. 42, l. 6.

Ad Turanium. LXXIX.

[1] *SI tristi domicœnio laboras,*
Turani; potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, [2] si soles προπίνειν,
[3] Viles Cappadocæ, [4] gravesque porri.
Divisis [5] cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus [6] unctis
Nigrâ cauliculus virens patella,
Algentem modo qui reliquit hortum:
Et [7] pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum [8] rubente lardo.
Mensæ munera si voles secundæ,
[9] Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et [10] nomen pyra quæ ferunt Syrorum;
Et quas [11] docta Neapolis creavit
*Lento castaneæ vapore * tosta.*

1 Ne tristis & solus domi cœnes, poteris apud me cœnare frugali & parabili mensa contentus. ad ejusmodi cœnam invitat Persicum Iuvenalis. Sat. 11. & Septitium Plinius, epist. 15, l. 1. 2 Apponentur tibi in libationem, promulsidem, antecœnium, gustationem seu gustum, de quo lib. 10, epigr. 31, num. 4. lib. 11, epigr. 31, num. 2. & ep. 53. n. 11. 3 Lactucæ Cappadocæ. l. 13, ep. 14. 4 Stomacho, capiti, oculis. 5 Piscis è pelamidum genere concisi frusta, ovis ruptis frixa & tecta. Plin. lib. 32, cap. 11. & Athenæus lib. 3, cap. 52. 6 Propter oleum cauliculis superfundi solitum. Lips. 5 epist. quæst. 11. Gruterus retinet *ustis* propter ἀντίθεσιν τοῦ *Algentis horti.* quod seq. 7 Pulti ex alicæ farinâ impositus botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis, cepa, porro, thure, pipere, liquamine & vino, quibus intestinum farciebatur. *a pudding or salsage.* Apic. lib. 2, cap. 5. erat & χορδὴ κιμαστιάτις. Athenæus. lib. 3, cap. 36. 8 Fumoso, vel ranciduio. 9 Maturæ, vel duracinæ. epigr. 44. l. 1. 10 Pyra Syra, ex Syria allata. 11 Studiis literarum & gymnasiis celebris. Neapolitanæ autem castaneæ laudatæ. * MS. B. *cotta.*

[11] *Vinum tu facies bonum bibendo.*
[13] *Post hæc omnia forte si movebit*
Bacchus, quam solet, esuritionem,
Succurrent tibi nobiles olivæ,
Piceni modo quas tulere rami,
Et [14] fervens cicer, & [15] tepens lupinus.
Parva est cœnula, (quis potest negare?)
[16] *Sed finges nihil audiesve fictum,*
Et vultu placidus [16] tuo recumbes;
[17] *Nec crassum dominus leget volumen.*
Nec de [18] Gadibus improbis puellæ
Vibrabunt sine fine prurientes
Lascivos docili tremore lumbos:
Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
[19] *Parvi tibia condyli sonabit.*
Hæc est cœnula. [20] Claudiam sequeris:
Quam nobis cupis esse tu priorem.

11 Vinum qualecunque sapiet tibi non ante sitim bibenti. ita Socrati ποτὸν πᾶν ἡδὺ ἦν. διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψώη. Xenoph. Apomnem. α. *Vel*, liberalius bibendo videberis approbare vinum meum qualecunque. 13 Quod si vinum tibi moverit appetitum novum, naturali calore accenso; vel etiam vomitu. hoc autem ante vel in cœna factitabant veteres ad purgandum stomachum & provocandum appetitum. Iuv. 6, ✝. 428. Athen. l. 15, c. 1. & Senecæ Epist. 95. *Vomunt ut edant, edunt ut vomant.* Mox, *Et vinum omne vomitu remetiuntur.* 14 Ab igne coctum, *vel*, naturæ fervidæ. comburit enim, urinam movet, &c. Athenæus. l. 2, c. 14. 15 Aquâ maceratus tepenti. 16 Sed cœnæ tenuitatem compensabit libertas & synceritas, ubi non erit opus simulatione & dissimulatione ut in mensis divitum. 16 Non ficto, non ad alterius gratiam composito. 17 Epigr. 53, l. 11, num. 19. Ὢν μολποιὸς ἐγὼ καὶ ξεινίμενος Antholog. l. 2, c. 47. 18 Vide epig 42, l. 2, n. 11. & Iuven. sat. 11, ✝. 162. 19 Parvi foraminis tibia instar condyli, qui pars est digiti eminens in commissura pugni. 20 Aderit & Claudia deliciæ tuæ, quam scio te libenter secuturum. imo cupies te priorem nobis esse propter eam, quam vel nobis magis adesse velis. *Et nisi cœna prior potiorque puella*, &c. Horat, epist. 5, l. 1.

In Zoilum. LXXX.

VNdecies una surrexti, Zoile, cœnâ;
Et mutata tibi est [1] synthesis undecies:
Sudor inhæreret madidâ ne veste retentus,
Et [2] laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?
[3] *Frigus enim magnum synthesis una facit.*

1 Vestis cœnatoria. vide epigr. 45, l. 2, num. 3.
2 Ex sudore porosam.
3 Quia mihi non ea vestium copia quæ tibi, qui sudare te fingis ut syntheses ostentes. sic ep. 16, l. 2, n. 7.

Ad Severum. LXXXI.

NOn totam mihi, si vacabis, horam,
Dones, & licet [1] imputes Severe,

1 Me tibi debitorem ejus facias.

Dum

Dum nostras legis, [2] exigisque nugas.
[3] Durum est perdere ferias: [4] rogamus,
Jacturam patiaris hanc, ferasque.
Quod si legeris ipse cum diserto,
(Sed numquid sumus [5] improbi?) [6] Secundo?
[7] Plus multo tibi debiturus hic est,
Quam debet domino suo libellus.
Nam securus erit, [8] nec inquieta
Lassi marmora Sisyphi videbit;
Quem censoria cum meo Severo
Docti [9] lima momorderit Secundi.

2 Ad examen judicii castigas. 3 *Objectio ex persona Severi.* Non est æquũ me ocia mea perdere nugis tuis impensa. 4 *Resp. Poetæ.* 5 Qui tibi adjungimus comitem æque gravibus, ac tu, districtum negotiis.

6 Libertus hic Lucensis ille? de quo lib. 8, epigr. 2, num. 5. An Plinius Junior qui nostro amicus (ut testatur ipse Plin. epist. ult. l. 3. qui & Secundus cognominatus est, disertumque eum vocat Martialis, epigr. 19, lib. 10. 7 Plus tibi castigatori quam mihi autori. 8 Effugiet mortem, non interibit, ad inferos, ubi saxum ingens volvit Sisyphus, damnatus. sic epigr. 2, l. 10. 9 Castigatio, expolitio, Metaphr. à fabris.

Ad Æmilianum. LXXXII.

SEmper eris pauper, si pauper es, Æmiliane.
Dantur opes [1] nulli nunc nisi divitibus.

1 Al. *nullis.*

In Gaurum. LXXXIII.

[1] *QVid [2] promittebas mihi millia, Gaure, ducenta:*
Si [2] dare non poteras millia, Gaure, decem?
[3] *An potes, & non vis? rogo, non est turpius istud?*
I, tibi disperdas, Gaure: [4] pusillus homo es.

1 In denegando quis pudor est paululum: post ubi tempus est promissa jam perfici.

Charinus apud Terent. 2 Mutuò, fœnore, vel gratis. 3 Quæ noluisti mihi dare, ea tibi habeas, male iis utaris, quæ nec bene tibi vertant. Ita emendavit Scriverius de consilio Scaligeri; cum antea legeretur *dispereas.* 4 Μικρόλογος, parvi animi. *a base fellovv.*

Ad Dindymum. LXXXIV.

[*] INsequeris, fugio; fugis, insequor: hæc mihi mens est.
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

* Disparia nobis studia, voluntates diversæ. Sic ep. 47, l. 12. vide & ep. 47. supra.

Ad Gallam. LXXXV.

IAm tristis [1] nucibus puer relictis
Clamoso revocatur à Magistro:

1 Pueris nucum lusus indultus fuit in Saturnalibus, viris alea. finitis vero Saturnalibus, revocabantur in scholam pueri à magistris. *Plinius epist. 7, lib. 8,* alea viris inhibita, cujus animadvertendæ cura ad Ædiles spectabat.

Et blando male [2] *proditus* [3] *fritillo*
[4] *Arcanâ modo raptus è popinâ,*
Ædilem [5] *rogat* [6] *udus aleator.*
[7] *Saturnalia transiere tota,*
Nec munuscula parva, nec minora
Misisti mihi, Galla, qua solebas.
[8] *Sane sic abeat meus December.*
Scis certe puto vestra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

2 A rotati cõcussique fritilli sono proditus Ædili ganeas perquirenti.
3 Epigr. 14, l. 4, num. 9.
4 Palam ludere post Saturnalia nefas erat.
5 Vt sibi parcat, nec in jus trahat.
6 Vino madens. 7 Epigr. 89, l. 4, num. 2. 8 Nihil mihi misisti nostris Saturnalibus Decembr. nihil tibi mittam Calendis Martiis. Quæ vobis tanquam Saturnalia sunt, & in quibus celebratus erat natalis Veneris, missaque mulieribus munera à maritis & amatoribus. vide tit. Apophoreton. lib. 14. *

LIBER VI.

Ad Iulium Martialem. I.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care [1] *Martialis:*
Quem [2] *si terseris aure diligenti,*
Audebit, minus anxius tremensque,
[3] *Magnas Cæsaris in manus venire.*

1 Ad quem, lib. 5, ep. 21.
2 Si acri digiti, auris, judicii censura castigaris.
3 Cæsareas, sic epigr. 8, lib. 4, num. 10.

Adulatorium. II.

[1] LVsus erat sacra connubia fallere teda:
Lusus & immeritos [2] *execuisse mares.*
Vtraque tu [3] *prohibes, Cæsar, populisque futuris*
Succurris, nasci quos [4] *sine fraude jubes.*
Nec spado jam nec mœchus erit, te præside, quisquam.
At prius (ô mores) [5] *& spado mœchus erat.*

1 Pro ludo habebantur adulteria.
2 Castrare.
3 Edictis. Suet. Domit. cap. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. lib. 18. Papin. 4 Sylv. 4 Legitime, non ex adulterio. 5 *Eleganter utrunque conjungit Poëta.* vide Iuven. Satyr. 1, ℣. 22. & Satyr. 6, ℣. 367. & epigr. 67, l. 6. unde huic lux.

¶ De

¶ De * filio Domitiani. III.

[1] *N*ASCERE *Dardanio promissum nomen Iulo,*
[2] *Vera deûm soboles: nascere magne puer.*
Cui pater æternas post secula tradat [3] *habenas,*
[4] *Quique regas orbem cum seniore senex.*
[5] *Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,*
Et totam [6] *Phryxi Iulia nebit* [6] *ovem.*

* Ex Domitia uxore, cujus meminit Suet. cap. 3. Neque enim placet hoc de concepto Iuliæ, quem ipse pater & patruus abortivum esse voluit, intelligi: ut vult Calderinus. 1 Imitatio Virgiliana. *Iulius à magno demissum nomen Iulo.* 1 Æneid. & —— 2 —— *Chara deum soboles*, &c. hæc autem *vera*, Domitiani scilicet Dei ac Domini. epigr. 8, lib. 5, num. 2. 3 Imperium Romanum. 4 Imit. Ovidiana. *Sospite sic te sit natus quoque sospes: & olim imperium regat hoc cum seniore senex.* 2 Trist. ỳ. 165. 5 Parcæ Deæ dabunt patrueli tuæ Iuliæ filiæ Titi, partes suas: atque Iulia pro amore suo tibi nebit pollice niveo (qui longævitatem figurat) fila aurea, quæ summam portendunt felicitatem. namque ex disciplina Hetruscorum aries insolito colore indutus regi vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. vide quæ ad ỳ. 228 Thyest. Senecæ. 6 Vellus aureum, quale erat arietis illius quo Phryxus vectus è Bœotia in Colchos transfretavit.

Adulatorium. IV.

[1] *C*ENSOR *maxime,* [2] *principumque princeps,*
Cum tot jam tibi debeat [3] *triumphos,*
[4] *Tot nascentia templa, tot renata,*
[5] *Tot spectacula,* [6] *tot deos, tot urbes:*
Plus debet tibi Roma, quod [7] *pudica est.*

1 Censuram sibi assumpsit maximam. Suet. cap. 8. perpetuam. Dio. 2 Imperator. 3 Ex Dacis sc. Cattis & Sarmatis. epigr. 2, lib. 2, num. 3. & epigr. 19, lib. 5, num. 2. 4 Sueton. cap. 5. Eutrop. lib. 7. Cassiod. Chron. 5 Suet. c. 4. vide epigr. 19, l. 5, num. 2. 6 Novos Deos, seipsum, patrem, fratrem & Iulium, cum antiquis Iove custode, Hercule, Fortuna reduce, Iano, &c. Xiphilin. & Sueton. vide epigr. 19, l. 5, num. 3. 7 Vide quæ ad epigr. 2, supra.

Ad Cæcilianum. V.

*R*USTICA *mercatus multis sum prædia nummis,*
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes? [1] *tacitum te dicere credo:*
Non reddes. [2] *ideo, Cæciliane, rogo.*

1 Tacendo videris dicere me non redditurum.

2 Vt non reddam, rogo gratis & dono, non mutuo.

Ad Lupercum. VI.

Scoptice excusat Paullam quod amet quatuor comœdos, inquiens eam non facere præter legem Dramatis.

Comœdi tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce,
Quatuor: & κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

quamvis enim in scena plures tribus simul loqui non conveniat, inducitur tamen sæpe persona quarta, quæ vel muta est vel loqui non laborat. id est parce loquitur. Sed, mentem Poëtæ petat qui volet. ex epigr. 33, l. 9, num. 3.

De Thelesina. VII.

1 Ex quo tempore Domitianus revocavit legem Iuliam à C. Iulio Cæsar. Octaviano contra adulteros latam. vide Suet. Domit. 7. & c. 8. & supra epigr. 2, & 4.

[1] *Ivlia lex populis ex quo, Faustine, renata est;*
Atque intrare domos jussa Pudicitia est:
[2] *Aut minus, aut certe non plus tricesima lux est,*
Et nubit decimo jam Thelesina viro.
Quæ nubit toties, 3 non nubit: adultera lege est.
Offendor 4 mœchâ simpliciore minus.

primum hoc disti.hon in ed. Scriveriana desideratur consilione suo? an incuria Typographica? hoc videtur ex lemmate, ubi Faustini mentio. 2 Intra mensem vel 30 dies Thelesina nupsit decies. 3 Fraudem facit legi, conjugii nomine prætexit adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor est sed adultera legitima. epigr. 75, l 5. vide & 22 ep. infra. 4 Quæ simpliciter mœcha est, neque legem ipsasque nuptias adulterat. epigr. 58, l. 1. & epigr. 42, l. 3.

Ad Severum. VIII.

Prætores duo, quatuor tribuni,
Septem caussidici, decem Poetæ,
Cujusdam modo nuptias petebant
A quodam sene. non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
5 Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

5 Immo sapienter fecit, pro more hodierno locandi filiarum: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum elegit generum artis peculiosæ. epigr. 57, l. 5. Al. *Dic nunquid fatuè, Severe, fecit?*

Ad Lævinum. IX.

1 Vel, simulas somnum, ne ejiciaris à designatore Oceano.

In Pompejano [1] dormis, Lævine, theatro,
Et quereris, si [2] te suscitat Oceanus?

2 Ludit in ambiguitate τοῦ *suscitat*. quod significat, excitare è somno & ex equestribus sedibus. epigr. 94, l. 3, num. 7. & epigr. 8, l. 5.

Petit

Petit latenter à Domitiano pecuniam. X.

PAuca Iovem nuper cum millia forte rogarem:
[1] *Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.*
[2] *Templa quidem dedit ille Iovi: sed millia nobis*
Nulla dedit: 3 *pudeat pauca rogasse Iovem.*
[4] *At quam non tetricus, quam nullâ nubilus irâ,*
Quam placido nostras legerat ore preces!
Talis supplicibus tribuit diademata 5 *Dacis:*
Et [6] *Capitolinas itque reditque vias.*
Dic precor, ô nostri dic [7] *conscia virgo tonantis:*
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
[8] *Sic ego: sic breviter* 9 *posita mihi Gorgone Pallas:*
[10] *Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?*

1 Domitianus. 2 Suet. Dom. cap. 5. vide & epigr. 1, l. 5, num. 11. 3 Al. *Pudet heu, pauca r.* 4 Carmen tamen vel libellum supplicem legit vultu non minus sereno, quam quo jura victis dat, quâ quo triumphat.

5 Epigr. 3, l. 5. 6 Capitolium ascendit triumphans per viam sacram. 7 O Pallas, familiare Domitiani numen, quam eximiè colit, & cujus filium se esse vult. epigr. 1, l. 4, num. 6. 8 Sic ego quærebam inquit Martialis, sic autem Pallas respondit. 9 Personam scilicet induta mitem. ita Silius, *Iam bellica Virgo Ægide deposita, &c.* vel alludit ad statuam Palladis in Capitolio positam sine ægide, ut quam Domitianus habet. ep. 179, l. 14. 10 Expecta modo, dabit, neque enim negavit quia non statim dedit.

¶ In Marcum. XI.

[1] *QVod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,*
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
[2] *Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:*
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu 3 *Lucrina voras: me pascit* 4 *aquosa* 4 *Peloris:*
5 *Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.*
Te [6] *Cadmea Tyros, me* [7] *pinguis Gallia vestit:*
Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Vt præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Oresten.
Hoc non fit verbis, Marce: [8] *ut ameris, ama.*

1 Quod nullum hodie reperiatur amicorum par, non est mirum cum nulla inter eos, qui amici esse volunt, inveniatur conditionum paritas, rerum communio, aut studiorum similitudo. Orestis cum Pylade amicitia vel pueris audita. 2 Vide epigr. 43, lib. 2. & epigr. 59, l. 3. E Codd. Petr. Scriv. reponit, *rhombus*, Alii habent *pavus*. 3 Ostrea Lucrina, quæ in laude erant & pretio. 4 Placcida concha & sine collo, à Peloro Siciliæ promontorio dicta. 5 Non mihi minus exacta est tenuis saporum ratio, nec minus deliciarum cupido quam tibi. 6 Epigr. 43, l. 2, num. 7. 7 Sagum Gallicum crassioris villi, vide epigr. 19, l. 4. num. 1. & Iuven. Satyr. 9, ℣. 30. 8 *Ego tibi demonstrabo*, inquit Hecaton, referente Seneca epist. 9, *amatorium sine medicamento, sine herba, sine ullius venefica carmine; Si vis amari, ama.*

De Fabulla. XII.

IVrat capillos esse, quos emit, [1] *suos*
Fabulla: numquid, Paulle, pejerat? [2] *nego.*

1 Mentali quidem restrictione ambigui *suos*, at emptitios scilicet, non nativos. sic epigr. 20, l. 2. & epig. 30, l. 1. 2 Supplet è duobus codd. Scriverius, cum antea claudicaret Iambus, monstrose vulg. quinarius.

De statua Iuliæ. XIII.

1 *QVis te Phidiaco formatam,* [2] *Iulia,* * *cœlo:*
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida 3 *non tacitâ respondet imagine* 4 *Lygdos,*
Et placido fulget vivus in ore * *decor.*
5 *Ludit* 6 *Acidalio, sed non manus aspera, nodo,*
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
7 *Vt Martis revocetur amor summique Tonantis;*
A te Iuno petat 8 *ceston & ipsa Venus.*

1 Quis statuã tuam finxit tãto artificio, ut Phidiæ eximii toreutis superasse, ipsiusque Palladis artem æquare videatur? * Stilo sculptorio. 2 Filia Titi Imp. & Martiæ Furvillæ, cui impensius amatæ Domitianus patruus insignem statuam tenentem manu cestum, quo se percussum lõueret, erexit. 3 Ad vivum ita expressa, ut loqui videatur. 4 Marmor Lygdinum. è Tauro & Arabia. epigr. 42, infra. * MSS. quidam præferunt [illegible], splendor scilicet resultans ex statuâ Iuliæ, & fulgor defluus oculos præstringens. 5 Ludibunda & velut tenera ac molli manu gerit cestum, i. e. baltheum amoris potentem, Cupidini ereptum, quo Martem Venus, Iovem Iuno tactum ad amorem accendere fertur. vide Gyraldi Syntag. 13, de Venere. 6 Venus Acidalia dicta est ab ἀχήδας id est curas quas injicit, vel ab Acidalio fonte in Orchomeno Bœotiæ quo se lavare Gratiæ ferebantur. in hoc autem cingulo omnes inesse Gratias & Veneres canit Homer. Il. ξ. 7 Iuno & Venus tanquam minores Deæ à te (ubi conciliatos volunt Iovem & Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deum & Dom. nostrum. 8 Modo, num. 6.

In Laberium. XIV.

VErsus scribere posse te disertos
Affirmas, [1] *Laberi: quid ergo non vis?*
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat Laberi; [2] *virum putabo.*

1 Alius hic à Laberio mimorum scriptore. 2 Qui possit famam & gloriam contemnere, non ostentando artem suam ac scientiam.

¶ De formica succino inclusa. XV.

DVm [1] *Phaëthontea formica vagatur in umbra,*
Implicuit tenuem succina gutta [2] *feram.*
Sic modo quæ fuerat vitâ contempta manente,
3 *Funeribus facta est nunc pretiosa suis.*

1 Populea, vide epigr. 25, l. 4, num. 2. 2 Formicam. 3 Simile de vipera, epi. 59, l. 4, n. 4.

Ad

Ad Priapum. XVI.

TV qui pene [1] viros terres, & falce [2] cinædos,
[3] Iugera sepositi pauca tuere loci.
Sed tua non intrent vetuli pomaria fures;
Sed [4] puer, aut longis pulchra [4] puella comis.

1 Fortes, nec falcem quam manu geris, timentes; sed te custodem ἀνδρωσάζη aversatos. ep. 36, l. 1, num. 8. 2 Molles, sed falcem tuam veritos. 3 Hortum. epig. 57, l. 3, num. 20. 4 Qui talione luant pœnas si intrarint hortum.

In Cinnamum. XVII.

[1] *CInnam, [2] Cinname, te jubes vocari.*
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius ante dictus esses,
Fur [3] istâ ratione diceceris.

1 Vt habearis nobilis, & Cinnâ, consulari quidem, sed crudeli viro oriundus. 2 Tonsor. de quo epigram. 63, lib. 7. 3 Barbarâ hac Apocope.

¶ Ad Priscum, de Salonino. XVIII.

[1] *SAncta Salonini [2] terris requiescit [2] Iberis,*
[3] Quâ melior Stygias non videt umbra domos.
[4] *Sed lugere nefas, nam qui te, Prisce, reliquit*
Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

1 Manes enim sancti habiti. 2 In Hispania. 3 Quâ umbrâ non est alia apud inferos sanctior. 4 *Absint inani funere næniæ, &c.* Horat. ode 20, l. 2. quia *multa pars mei Vitabit Libitinam. usque ego postera Crescam laude recens*: inquit idem ode 30, l. 3. Magna quidem ejus pars est superstes, cui superest gloria ex claris factis, & ex bene meritis nominis celebritas. sed alia hîc mens Poëtæ nostri & ratio Pythagorica: φίλων σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία. vivit itaque melior Salonini pars in eo quod te superstitem reliquerit, quem vel anima sua chariorem habuit.

¶ In Postumum caussidicum. XIX.

[1] *NOn de vi, neque cæde, nec veneno,*
Sed lis est mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abesse furto.
Hoc judex sibi postulat probari.

1 Ineptos hujusmodi & umbraticos caussidicos qui figurarum tumore & sententiarum vanissimo strepitu crepantes nihil ex iis quæ in usu sunt aut vident aut loquuntur, exagitat Petronius statim ab initio Sat. Ita hic Postumus vel ex alia oratione (ut ait Cicero pro Roscio Amerino) quam in alium reum fuerat commentatus hæc declamavit: vel arcessitos hos artis colores & purpureum, qui late splendeat, pannum assuit caussæ levi, quam actam oportuit de tribus capellis. vide Lucilli epigram. lib. 2, cap. 46 Anthol. unde hoc expressum. vide & Lucianum in Ῥητόρων διδασκάλῳ.

1 *Tu Cannas Mithridaticumque bellum,*
Et perjuria Punici furoris,
Et Syllas, Mariosque, Mutiosque
Magna voce sonas, 3 manuque totâ.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.

1 Tu nescio quid grande sonas de clade Cannensi, bello cum Mithridate, Hannibale, Porsenna, quem Mutius Scævola adortus est, epigr. 22, l. 1. & bellis civilibus Marii & Syllæ. extra chorum quidem, & mira de lente. 3 Omni gestu & actionis viribus. ita magno conatu magnas nugas agis.

In Phœbum. XX.

MVtua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:
1 Cum mihi dixisses, exigis ergo nihil?
2 Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, 3 nega.

1 Cum ipse me sæpe hortatus fueris prius ut aliquid à te peterem. Iam tamen dubitas, cunctaris, &c. 2 Al. *anquiris.* 3 Amarum est diu pendere. æquius erat mihi spem præcîdi, tibi metum; quam utrunque sic trahi, sic cruciari. vide Senec. de Benef. lib. cap. 1. & epigr. 30 infra. & lib. 7, epigr. 42.

De Stella & Ianthide. XXI.

1 PErpetuam Stellæ dum jungit 2 Ianthida vati
Læta Venus, dixit plus dare non potui.
Hæc coram 3 dominâ: sed nequius illud in aurem;
Tu ne quid 4 pecces, exitiose, vide.
Sæpe ego lascivum Martem furibunda 5 cecîdi,
Legitimos esset cum 6 vagus ante toros.
Sed postquam meus est, nullâ me pellice læsit:
7 Tam frugi Iuno vellet habere Iovem.
Dixit, & 8 arcano percussit pectora 8 loro.
9 Plaga juvat: 10 sed tu jam dea cæde duos.

1 Cum Venus Violantillam duram diu & inexorabilem jungeret tandem connubio stabili Stellæ Poëtæ, dixit; cape munus quo non potui dare majus. Papin. sylv. 1. 2 Diminutiv. ab ἴον, ut Violantilla à viola. 3 Violantilla. 4 Amore furens & zelotypiâ. 5 Cesto illum mihi conciliatura. epigr. 13 supra num. 3. 6 Adulteriis. 7 Tam continentem & thalamo suo fidelem. 8 Arcanæ virtutis baltheo. de quo supra. epigram. 13, num. 3. 9 Vt illam amem. 10 Illam æque ac me, ut me mutua amoris fide amplectatur.

In Proculinam. XXII.

QVod nubis, Proculina, concubino,
Et 1 mœchum modo, nunc facis maritum;

1 Qui modo mœchus erat. Μοιχεύειν μὲν θέλουσι ὃν λανθάνουσι χρόνον, γαμεῖν δὲ ὡς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐφ' αὑταῖς ληφθῶσι. Apollonius apud Philostratum. lib. 8.

Ne [2] lex Iulia te notare possit:
3 Non nubis, Proculina, 4 sed fateris.

2 Supra epig. 7, num. 1. & epigr. 2 & 4.

3 Supra epigr. 7, num. 3. & epigr. 76, l. 5. & epigr. 75, l. 1. 4 Illum fuisse mœchum.

In Lesbiam. XXIII.

Stare jubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem;
Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
Tu licet & manibus, blandis & vocibus instes:
Contra te facies imperiosa tua est.

Σύγχρονοι fuerunt Martialis & Iuvenal. acumen sæpe convenit, & vel Philo Platonissat vel Plato Philonissat. uter utri acceptum ferat utriusque interpres non dico. verum hoc epigram. vide expressum Satyr. 6, Iuvenal. ỳ. 196. ibidemque expositum.

De Carisiano. XXIV.

Nil lascivius est Carisiano;
Saturnalibus ambulat togatus.

Lasciviæ id esse in Carisiano jocatur quod revera paupertatis erat: ut cui non erat vestis cœnatoria quam sumeret in Saturnalibus; ubi Senatores & equites positis togis induebant syntheses. vide epigr. 141, l. 14. & Lips. 1 Sat. 1. æque, inquit, lascivum est gravitatem inducere ubi cæteri pro ritu civitatis lasciviunt, ac lascivire ubi cæteri cives gravia agunt.

¶ Ad Marcellinum. XXV.

Marcelline boni soboles [1] sincera parentis,
Horrida [2] Parrhasio quem tegit ursa jugo:
3 Ille vetus pro te patriusque quod optet amicus,
Accipe, & hac memori pectore vota tene:
Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
In medios enses, sævaque tela ferat.
4 Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
5 Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

1 Vera, ingenua, ingenio, moribus, pectore patrem referens. fortis forti create. purum aurum à puro auro.

2 Qui mereris tyro in Dacia quę spectat ad Septentrionē. militasse eum in Dacis & Getis testantur. epigr. 46, l. 9. & epigr. 79, l. 7. de Parrhasia ursa, vide num. 3. epigr. 11, l. 4. 3 Ego. 4 Temere pugnent furiosi, tu caute & uti fortem decet; qui *non timebit*, *cavebit tamen*. Senec. epist. 85. & Arist. Eth. 3 lib. habes enim in te artium ornamenta quibus togatus non minus quam armatus patriam cohonestare possis. *licet eminus esse fortibus, Antæo nocuit temeraria virtus.* 5 Alii leg. *Tu potes & patriæ miles & esse ducis.* Vide Turneb. lib. 25, cap. 27. non placet.

De Sotade. XXVI.

Periclitatur capite Sotades noster.
Reum putatis esse Sotadem? non est.
Arrigere desit posse Sotades: lingit.

In judicio rei dicuntur *capite periclitari*. Sotaden λείχοντα capitis vel oris ministerio male usum *capite periclitari* ait. qui patitur, *ore morigerari*; qui agit, *capiti illudere* rectius & ambigue dicitur.

¶ Ad Nepotem. XXVII.

[1] *Bis vicine nepos (nam tu quoque* [2] *proxima Floræ*
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ [3] *patrii signatur imagine vultus,*
[3] *Testis maternæ nata pudicitiæ.*
[4] *Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:*
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia [5] *mustum;*
Amphora cum dominâ nunc nova fiat anus.
[6] *Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:*
Possunt & patres vivere, crede mihi.

1 Duplici modo ait Nepotem sibi esse vicinum: primo in urbe Romæ circa Floræ templum: tum in Sabinis, Ficeliarum oppido: inter quod & Nomentum Martialis prædium habuit. Cluv. Ital. l. 2, c. 9.
2 Epigr. 23, l. 5, num. 3.
3 Sic Catullus in nuptiis Iuliæ & Torquati: *Sit suo similis patri*, &c. mox, *Et pudicitiam suæ matris indicet ore*. & Horat. *Laudantur simili prole puerperæ*. Al. *Patriæ*.
4 Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam, nec recondе vina sed nummos illi relinquendos. epigr. 126, l. 13.
5 Non vinum à te reconditum, sed quod ipsa levit, & quod cum ipsa simul consenescat.
6 Non orbis tantum, sed & iis qui liberos habent liceat genialiter vivere & cæcubi cululLos exhaurire.

¶ Epitaphium Glauciæ. XXVIII.

[1] *Libertus* [2] *Melioris ille notus,*
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciæ [3] *breves* [4] *patroni,*
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Iuncto [5] *Flaminiæ jacet sepulchro:*
Castus moribus, [6] *integer pudore,*
Velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo [7] *messibus peractis*
[8] *Vix unum puer applicabat annum.*
[9] *Qui fles talia, nil fleas viator.*

1 Lege epicedion Glauciæ Melioris l. 2 sylv. Statii. quod huic cōcinit ac facem præfert.
2 Mel. Attedii.
3 Puer enim extinctus.
4 Melioris Attedii, qui Glauciam etiamnum infantem propter formam & ingenium manumiserat. epigr. seq.
5 Viæ Flam. in qua tumuli frequentes.
6 Al. *innocens pudore*.
7 Alii, *mensibus*. vitiosissime, unde enim bimulo ingenium, mores casti, pudor, &c. prædicta?
8 Prope erat tredecennis.
9 Qui Glauciæ fatum immaturum atque Melioris miseram orbitatem dedes, sis precor felix, neque habeas ex tuo quod fleas. ut l. 10, epigr. 61.

¶ De eodem. XXIX.

[1] *NOn de plebe domus, nec [2] avaræ [3] verna [4] catastæ,*
Sed domini sancto dignus amore puer :
[5] *Munera cum posset nondum sentire patroni,*
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum. quis blandior illo?
Aut quis [6] Apollineo pulchrior ore fuit ?
[7] *Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.*
Quidquid amas, cupias [8] non placuisse nimis.

1 Non pars Niliacæ plebis aut Alexandrinæ, non e familia plebeja. *vel*, non e grege atque turba domesticorum servorum. sit l. 8, epigr. 51. 2 Avarorum mangonum quibus hinc quæstus. 3 Epigr. 42. l. 1, num. 1. 4 Pegmatis lignei, quo venales exponebantur servi. à καταστέγης. 5 Epigr. præced. num. 4. 6 Formoso, instar Apollinis. 7 Pulcherrima quæque brevis ævi sunt. præcox indoles immaturi plerunque fati. τὰ γὰρ περισσὰ σώματα πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις, ἔφασκ' ὁ μάντις. Calchas scilicet referente nuncio Sophocleo in Ajace μαστιγοφ. ex opinione impiâ, Deos invidere eximiæ & enormiori gloriæ. hinc & fascini adhibiti, sputum, salivæ aliæque res turpiculæ, quibus gloriam temperari, atcerique invidiam credebant. 8 Ne cito pereat teque jactura cruciet.

In Pætum. XXX.

SEx sestertia si statim dedisses,
Cum dixti mihi ; sume, tolle, dono ;
Deberem tibi, Pæte, [1] pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
Post septem puto, vel novem [2] Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris ?
Sex sestertia, Pæte, [3] perdidisti.

1 Ac si donasses mihi ducenta sestertia. nam quod exponunt, *ex ratione fœnoris ducentorum*, non placet. 2 Menses. 3 *Bis dat, qui cito dat, minimi gratia tarda pretii est.* Alciat. embl. 162. vide epigr. 20, supra.

In Charidemum. XXXI.

VXorem, Charideme, tuam scis ipse, sinisque
A medico futui. [4] vis sine febre mori.

4 Valetudinis forte gratia vigilandi stertis naso, & medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

¶ De morte Othonis. XXXII.

CVm dubitaret adhuc belli civilis [1] Enyo,
Forsitan & [2] posset vincere [3] mollis Otho :

1 Bellona, furor bellicus. epigr. 24, lib. spect. num. 3. 2 Neque enim se Galbæ opposuisset, nisi sperasset sine bello civili rem geri potuisse, atque ubi jam à Vitellianis ad Bedriacum fraude superato satis superesset spei integræque fere copiæ, supervenientibus & aliis ; odio tamen civilium armorum, & ne periret populus, se pugio ne transfodit. Sueton. Dio. & Tacit. 2 Hist. 3 De mollitie ejus, Sueton. cap. 12. & Iuven. Satyr. 2, ℣. 102.

Damnavit multo [4] ftaturum fanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, ſanè [5] vel Cæſare major:
Dum moritur, numquid [6] major Othone fuit?

4 Alii, *laturum* jam, alii, *ſaturatum*, ego *ſtaturum* probo, ut num. 2. 5 Quo vel victore majorem ſe & meliorem affirmavit Cato. 6 Minor certe. Cato enim rebus fractis & deſperatis, Otho ſalvis jam & integris: ille tædio, hic odio belli civilis ſe interfecit. vitam mollem forti morte cohoneſtavit. *alii* (inquit Tacitus) *diutius imperium tenuerunt, nemo tam fortiter reliquit.*

In Sabellum. XXXIII.

NIl miſerabilius, Matho, pædicone Sabello
Vidiſti, quo nil lætius ante fuit.
Furta, fugæ, mortes ſervorum, incendia, luctus
*Affligunt hominem. * tam miſer, & futuit.*

* Et miſeria miſeriarum hæc eſt quod amiſſis fuga & morte pueris, detruſus eſt ad mulieres. *Scoptikè.*

¶ Ad Diadumenum. XXXIV.

[1] BAſia da nobis, Diadumene, preſſa. quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare jubes.
Et maris Ægæi ſparſas per litora conchas,
Et quæ [2] Cecropio monte vagantur apes:
Quæque ſonant pleno voceſque, manuſque theatro,
[3] Cum populus ſubiti Cæſaris ora videt.
Nolo [4] quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: [5] pauca cupit, qui numerare poteſt.

1 Vide ep. 64, l. 3. & ep. 47, l. 5. 2 Hymetto monte prope Athenas Cecropi regnatas, Thymo, apibus & melle celebri. 3 Vbi plauſu & fauſtis acclamationibus excipitur in ſpectaculis Cæſar. 4 *Mille, deinde centum, Dein mille altera. dein ſecunda centum, &c.* Catull. epigr. 5, ad Lesbiam. 5 *Pauperis eſt numerare pecus.* & Horat. *numerabilis, utpote paucus*, epigram. ad Piſones.

Ad Cæcilianum. XXXV.

SEptem [1] clepſydras [2] magnâ tibi voce petenti
[3] Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreiſque [4] tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.

1 Horologia aquaria, phialas è vitro, cupro, argento, &c. è κλέπτω & ὕδωρ. per quæ guttatim defluit aqua ad temporum ſpatia dimetienda priſcis in uſu, ut hodie horologia arenaria. *houre-glaſſes.* clepſydra autem tertiam fere horæ partem continebat. vide Plin. l. 2, epiſt. 11. & epigr. 2, l. 6. & Budæum in Pandect. pag. 371. Lucianus in Ἁλιεῦσι ſimpliciter ὕδωρ pro clepſydra ponit. 2 Tanquam gratum tibi faceret judex longum dicendi ſpatium concedendo. 3 Iudex. 4 Morâ egelidam, an à ſole vel igne calidam? quam ſupino ore bibis ad vocem & vires reficiendas, ſimulque ut tempus protrahas. bibendi autem inter agendum morem hunc à ſuo oratore procul abeſſe vult Fabius lib. 11, cap. ult.

[5] Vt tandem saties vocemque sitimque; rogamus
Iam de clepsydra, Caciliane, bibas.

5 Vt exhausta tandem clepsydra finias, tuæque voci ac nostris auribus parcas.

Ad Papilum. XXXVI.

M*Entula tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus:*
Vt possis, quoties arrigis, olfacere.

Triculbitales & ad omne ministerium instrumentales nasos emungunt aliquanto honestius epigrammatistæ Græci. Antholog. lib. 2, cap. 13.

In Carinum. XXXVII.

S*Ecti podicis usque ad umbilicum*
Nullas relliquias habet Carinus.
Et [1] prurit tamen usque ad umbilicum:
O quantâ scabie miser laborat!
Culum non habet, est tamen cinadus.

1 Catamito tamen diffisso & inutili sævit circa jecur ulcerosum prurigo turpitudinis.

¶ De filio Reguli. XXXVIII.

A*Dspicis ut [1] parvus, [2] nec adhuc trieteride plenâ*
[1] Regulus auditum laudat & ipse patrem?
Maternosque sinus viso genitore relinquat,
Et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor, [3] centumque viri, densumque [4] coronâ
Vulgus, & infanti [5] Iulia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli prœlia fronte cupit.
Dî servate, precor, matri sua vota, patrique:
Audiat ut [6] natum Regulus, illa [7] duos.

1 Filiolus Reguli. de quo vide Pli. epist. 2, l. 4.
2 Nondum trimulus. ἀπὸ τῆ τρίτης trieteris, spatium 3 annorum & festum Baccho sacrum propter expeditionem ad Indos triennio exactam. 3 Causæ actæ coram Centum viris. qui tamen erant 105 cum ex 35 tribuum singulis terni eligerentur ad judicandum de hæreditatibus. vide Tacit. Dialog. de Oratorib. & Plin. epist. 14, l. 2. & mox num. 5. vide & epigr. 62, l. 7, num. 5. 4 Tribunalia circumstante. 5 Iulia Basilica. Iulii Cæs. templum in foro. in quo cogebantur C. virorum quatuor concilia ad caussas de testamentis audiendas. vide Plin. epist. 21, l. 5. & lib. 6, epist. 33. vide & Iani Parrhasii epist. 57. 6 Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. 7 Maritum & filium. Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. vide 2 epist. 4 Plin.

In Cinnam. XXXIX.

P*Ater ex Marullâ, Cinna, factus es septem,*
Non liberorum: namque nec tuus quisquam,
Nec est amici, filiusve vicini:

[1] Sed

[1] Sed in grabatis tegetibusque concepti
Materna produnt capitibus suis [2] furta.
Hic qui retorto crine 3 Maurus incedit,
Sobolem fatetur esse se 4 coci Santra.
At ille simâ nare, turgidis labris,
Ipsa est imago Pannici 5 palæstritæ.
Pistoris esse tertium, quis ignorat
Quicunque 6 lippum novit & videt Damam?
Quartus cinædâ fronte, candido vultu,
Ex 7 concubino natus est tibi Lygdo:
8 Præcide si vis filium, 9 nefas non est.
Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
Quæ sic moventur ut solent asellorum,
Quis morionis filium neget Gyrrhæ?
Duæ sorores, illa nigra, & hæc rufa,
Croti 10 choraulæ, villicique sunt Carpi.
Iamque 11 hybridarum 12 grex tibi foret 12 plenus,
Si 13 spado Coresus, Dindymusque non esset.

1 Sed à servis tibi geniti, vel in grabatis quæ humiliorum servorum lecti sunt, vel super tegetibus, quas lupæ, ut & servi, pro lectis habent. Juven. Sat. 6, ℣. 118.
2 Adulteria.
3 Maurum referens. vide epigr. 3, lib. spect. n. 12. Aristot. lib. 5 generat. anim. cap. 3.
4 Al. *Cogisantræ.* servi scil. Mauri.
5 Qui familiam ad palæstram uugit atque exercet. epigr. 57, l. 3. & 82. 6 Pistorem ab igne lippum. 7 Catamito tuo. 8 Epigr. 72, l. 2. 9 Est enim concubini tui filius. 10 Epigr. 57, l. 5, num. 6. 11 Servi liberorum, ingenua matre & servis hominibus natorum, quos epigr. 85, l. 1, appellavit *equites vernas.* Proba itaque videtur lectio quam præfert MS. Bodlejanus; *Iam Vernularum grex.* Hybrida est fœtus ex imparibus parentibus, ut canis ex venatico & gregario, *a mungrell.* vide epigr. 22, l. 8. 12 Ut musarum è numero novenario, qui Pythagoricis numerus perfectissimus, nempe ab impari unitate primo quadratus, tribusque constans ternariis. 13 Qui testibus evulsis ad imprægnandum impotens est, coit tamen. I. C. Scalig. Exerc. 275.

Ad Lycorim. XL.

FOemina præferri potuit [1] tibi nulla, Lycori:
Præferri [2] Glyceræ fœmina nulla potest.
3 Hæc erit hoc, quod tu: 4 tu non potes esse, quod hæc est.
Tempora quid faciunt! hanc volo, te volui.

1 Quondam juveni.
2 Iam in flore ipso.
3 Gl. erit annus, ut Lycoris, vivat modo.
4 Tu Ly. non potes esse puella ut Glycera.

In raucum Poetam. XLI.

[1] QVi recitat lanâ fauces [2] & colla revinctus,
3 Hic se posse loqui, posse tacere negat.

1 Vide epigr. 41, l. 4.
2 MS. noster, *Et tempora vincta*: & mox, *posse tacere.* quod vulg. *nosse.* 3 Alludere videtur ad illud Epicharmi, Οὐ λέγειν δεινὸς, ἀλλὰ σιγᾶν ἀδύνατος. Citat A. Gell. lib. 1, cap. 15.

De

De Ethrusci thermis. XLII.

[1] *ETrusci nisi thermulis lavaris,*
[2] *Illotus morieris, Oppiane.*
Nullæ sic tibi blandientur undæ :
Nec fontes [3] *Aponi* [4] *rudes puellis,*
Non [5] *mollis Sinuessa, fervidique*
Fluctus [6] *Passeris, aut* [7] *superbus Anxur,*
Non [8] *Phœbi vada,* [9] *principesque Bajæ.*
Nusquam tam nitidum * *micat serenum :*
Lux ipsa est tibi longior, diesque
Nullo tardius à loco recedit.
Illic [10] *Taygeti virent* [10] *metalla,*
Et [11] *certant vario decore saxa,*
Quæ Phryx, & Libys [12] *altius cecidit.*
Siccos pinguis [13] *onyx anhelat æstus,*
Et flamma tenui calent [14] *Ophitæ.*
[15] *Ritus si placeant tibi Laconum,*
Contentus potes arido vapore ,
[15] *Cruda* [17] *virgine* [18] *Martiave mergi ;*
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Vt nullas ibi suspiceris undas.
Et credas vacuam nitere [19] *Lygdon.*
Non attendis, & [20] *aure me supina,*
Iam dudum quasi negligenter audis.
[21] *Illotus morieris, Oppiane.*

1 Claudii Etrusci balneis, quas & Papinius laudat. 1 Sylv. 2 Neque enim aliæ thermæ labes tuas & malum colorem (epigr. 3, lib. 7.) eluere valent, vel ludit in homonymia τῦ *illotus*, ut opponatur *lauto*. id est, sordidus liberali. Herald. 3 Patavio vicini, quem celebrat Claudianus epigr. 3. 4 Intacti puellis. scribit enim Theodoricus rex esse in aquis Aponi stupendā quandam continentiæ disciplinam : nam in undam qua viri reficiuntur si mulier descendat, inceditur, & calore exuritur. vide Cassiodor. epigr. 39, lib. 2. & Cluver. Ital. l. 1, c. 18. vel ad verecundiam forte Patavinarum respexit. vide l. 11, epigr. 17. & Plin. epist. 14, l. 1. 5 Mollitie cœli & salubritate aquarum laudata Sinuessa Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. vide epigr. 8, l. 11, num. 10. 6 Loci Campaniæ ad inferum mare. 7 *Impositus saxis latè candentibus Anxur.* Horat. sat 5, l. 1. 8 *Aquæ Apollinares*, calidæ & nobiles, olim *Caretanæ Aquæ* seu *Carites*. juxta Cære opp. Etruriæ. Cluv. Ital. l. 2, c. 2. 9 Nobilissimæ aquæ Bajanæ. * Al. *vacat.* 10 Marmor viride ex Taygeto monte Laconiæ. *Catachresis metalli pro lapide.* 11 Marmor Sinadicum è Phrygia purpurei coloris certat marmori Nemadico è Lybia flavo. 12 E terra, è lapicidina. vel propter moles marmorum majores. 13 Onychium marmor (de quo Plin. l. 36, c. 7,) æstu sicco anhe at, sudat tamen. 14 Marmor maculis distinctum instar serpentis. ab ὄφις. 15 Sudare sicca cella, frigida lavare &c. ut seq. vide Mercurial. cap. 10, lib. 1. & Plin. epist. 17, lib. 2. & lib. 6, epist. 5. 16 Frigida, gelida. 17 Epigr. 21, l. 5, num. 11. 18 Aqua, quæ olim Aufeja, ab Anco Martio rege, postea à Q. Martio prætore in urbem invecta & instaurata. 19 Marmor candidissimum ex Lygdo in Tauro monte. 20 Vide epigr. 78, l. 5, num. 2. 21 Supra num. 2.

Ad Castricum. XLIII.

1 Nobiles aquis, amoenæ, salubres.
2 Quia sulphurea, vel ob reverentiam numinis aquarum.
3 Secessus in Nomentanam villam meam. de qua, epigr. 38, l. 2.
4 A morbo recreant.

Dum tibi [1] felices indulgent, Castrice, Bajæ :
[2] Canaque sulphureis nympha natatur aquis :
Me 3 Nomentani [4] confirmant 3 otia ruris,
Et [5] casa jugeribus non onerosa suis.
[6] Hic mihi Bajani Soles, mollisque Lucrinus ;
*Hic [7] vestra mihi sunt, Castrice, * divitiæ.*
Quondam [8] laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuisse vias.
9 Nunc urbi vicina juvant, [10] faciles que recessus,
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

5 Villa non ultra modum & rationem agri exædificata. 6 Non ultra Nomentanum agrum quæro balnea & delicias (* legetim itaque *deliciæ* pro *divitiæ* in seq. versu) quas olim Bajis & in lacu Lucrino quærere solebam. 7 Al. *nostræ*. 8 Bajas. Lucrinum lacum, Tiburtinam, Martiam, &c. epigr. 60, l. 4. 9 Me ætate provectiorem, invalidum, & pigrum juvant vicina. 10 Suburbani, & quasi ad manum.

In Calliodorum. XLIV.

1 Leporum, jocorum.
2 Et dicteriis instructus tanquam facetus scurra mensas alienas petis.

Estive credis te, Calliodore, jocari ;
Et solum multo permaduisse [1] sale.
Omnibus adrides, dicteria dicis in omnes ;
[2] Sic te convivam posse placere putas.
3 At si ego non belle, sed vere dixero quiddam :
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

3 At si ego non falso sed vere dixero te esse impuri oris φοινικίζοντα, nemo te ad poculum suum invitabit, vide epigr. 15, l. 2.

In Lygdum & Lectoriam. XLV.

1 Concubine, & moecha.
2 Verba hac e dicti legis Iuliæ. supra epigr. 7, num. 1.

[1] Lusistis, satis est ; lascivi nubite cunni.
[2] Permissa est vobis non nisi casta Venus.
Hæc est casta Venus ? nubit 3 Lectoria 4 Lygdo :
5 Turpior uxor erit, quam modo mœcha fuit.

3 Moecha. 4 Concubino. epigr. 39, supra num. 7. 5 Nubendo enim fateris tuum cum catamito adulterium. vide epigr. 22 supra.

Ad Catianum. XLVI.

Ex quatuor aurigarum factionibus Veneta Domitiano erat invisa.

Vapulat assiduo Veneri quadriga flagello,
Nec currit : magnam rem, Catiane, facit.

Aurigæ itaque Venetæ factionis insultat Poëta. Ironice collaudans eum quod assiduo conamine moliretur, nec tamen metam contingeret victor. Lucillius l. 2. Antholog. c. 23. pigrum cujusdam equum comparat Durateo illi Trojano.

Ad * Ianthida nympham. XLVII.

[1] NYmpha, * mei Stellæ qua fonte [2] domestica puro
Laberis, & [3] domini [4] gemmea tecta subis:
[5] Sive Numæ conjux [6] Trivia te misit ab antro;
Sive Camœnarum de grege nona venis:
Exsolvit votis hac se [7] tibi virgine porca
Marcus, [8] furtivam quod bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, [9] gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis.

* Ita nympham aquæ vocat ab uxore Stellæ, epig. 21 supra num. 1 & 2. 1 Numen fontis, Lympha, aqua. * Al. meo. 2 Intra parietes. 3 Stellæ. 4 E vario marmore nitentia ac si gemmea forent. 5 Sive è specu Nymphæ Egeriæ conjugis Numæ in valle Dianæ Aricinæ, sive ex fonte Musarum, quibus amica Egeria, vel (ut quidam volunt) una e Musis. Ovid. 3. Fast. 6 Alii leg. *Trivia te misit ab Anna.* & intelligunt Dianam Ariciæ cultam. vide epigr. 64, l. 4, num. 11. de Trivia vide epigr. 65, l. 9. Ian. Rutgersius legi vult *Tyria te misit ab Anna*, quæ Didonis Tyriæ soror. 7 Nymphæ quam clam hauserat, furti piaculum porcam immolat Martialis, ut hœdum Blandusiæ fonti Horatius, ode 13, l. 3. 8 Cur furtivam maluit quam ab amico donatam? an ex superstitione? an quia dulcior aqua furtiva? 9 Usum aquæ furtivæ non insalubrem.

In Pomponium. XLVIII.

QVod tam grande [1] sophos clamat tibi [2] turba togata;
Non tu, Pomponi; [3] cœna diserta tua est.

1 Ep. 4, l. 1. 2 Laudicœnæ & σοφοκλεῖς. qui in recitationibus solent ἐπισημαίνεσθαι Ὀρθῶς, Σοφῶς &c. Theophrast. Charact. περὶ κολακείας. 3 Suffragia hæc & acclamationes à blandientibus & cœna vel trita veste corruptis exagitat Horat. sub fine epistolæ ad Pisones & Pers. Sat. 1, ℣. 54. & Plinius, quem vide de hujus rei origine, modo, fœditate, epist. 14, l. 1.

De se Priapus. XLIX.

[1] NOn sum de fragili dolatus ulmo,
Nec quæ stat rigidâ supina [2] vena,
De ligno mihi quolibet columna est,
Sed [3] vivâ generata de cupresso:
Quæ nec secula centies peracta,
Nec longæ cariem timet senectæ.
Hanc, tu quisquis es, ô [4] malus, timeto:
Nam si vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læseris racemos:
[5] Nascetur, licet hoc velis negare,
Inserta tibi ficus a cupresso.

1 Ex persona Priapi hortorum custodis, epigr. 36, l. 1, num. 8. & l. 3, epi. 57. & ep. 16 supra. 2 Σάθη. 3 Vitalitatis cupressi rationē addit duobus vers. seq. vide epig. 73 infra n. 3. 4 Fur. 5 Tibi ficosō inseretur vena mea cupressea. epigram. 16 supra.

De Thelesino. L.

CVm coleret [1] *puros pauper Thelesinus* [2] *amicos,*
Errabat gelidâ sordidus in togulâ.
Obscœnos postquam cœpit 3 *curare cinædos,*
Argentum, mensas, prædia solus emit.
Vis fieri dives Bithynice? 4 *conscius esto.*
Nil tibi, vel minimum, basia pura dabunt.

1 Castos, probos, pudicos, q'iorum basia pura.
2 Grut. *amores.*
3 Colere, θεραπεύειν. Grut. *servare*, id est, observare.
4 Scelerum alienorum & impuritatis. Iuven. Sat. 3, ỳ. 49. *Quis nunc diligitur, nisi conscius &c.*

¶ Ad Lupercum. LI.

QVod convivaris sine me tam sæpe, Luperce;
Inveni, noceam qua ratione tibi.
Irascar licet usque voces, mittasque, rogesque,
Quid facies? inquis. quid faciam? [1] *veniam.*

1 Expectarat ex præcedentibus Lupercus dicturum Poëtam se vocatum non venturum. respondet autem ἀπροσδοκήτως se venturum. quod male urat avarum convivatorem.

¶ Epitaphium Pantagathi. LII.

HOc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, [1] *domini* [2] *cura,* [2] *dolorque sui,*
3 *Vix tangente vagos ferro resecare capillos*
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
Sis licet inde sibi Tellus placata, levisque;
Artificis levior non potes esse manu.

1 Forte ipsius Martialis.
2 Amor & deliciæ dum viveret, dolor ex morte.
3 Propter facilem & levem in tondendo radendoque manum, tu sis illi levis ô terra. vide epigr. 35, l. 5, num. 6. Alii leg. *Sis licet, ut debes, tellus &c.*

De Andragora. LIII.

LOtus nobiscum est, hilaris cœnavit; & idem
Inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis caussam, Faustine, requiris?
[1] *In somnis medicum viderat Hermocratem.*

1 Perniciosum mehercule medicum! cujus imago vel per somnium visa faceret ad mortem. Quid ipse fecisset arte sua inerti? habes ejusdem ingenii epigr. Græc. l. 2, c. 21. Ἑρμογένη τ' ἰατρὸν &c. Lucillii. & Nicharchi Οὐκ ἔλουσεν &c.

De Sextiliano. LIV.

TAntos, & tantas si dicere Sextilianum,
Aule, vetes; junget vix tria verba miser.

Quid

Quid sibi vult? inquis. dicam, quid suspicer esse:
[1] Tantos, & tantas Sextilianus amat.

1 Prægrandes dravos, eorumq; caudas.

¶ In Coracinum. LV.

QVod semper [1] casiaque, cinnamoque,
Et [2] nido niger [3] alitis superbæ
Fragras [4] plumbea Nicerotiana,
Rides nos, Coracine, nil olentes:
[5] Malo, quam bene olere, nil olere.

1 Synecdoch. pro quovis aromate. de casia vide quæ aduotarim ad ỿ. 36, Sat. 6 Persii. 2 Vnctus thure quod æquè ac cinnamomum & casiam in nidum congerit Phœnix, atque inde discutitur. Plin. lib. 10, cap. 2. & lib. 12, cap. 19, refert, negatque. 3 Phœnicis, epigr. 7, l. 5, num. 1. 4 Vnguenta à Nicerote (epigr. 38, l. 10. & epigr. 66, l. 12.) aromatopolâ confecta, & in vasis plumbeis cocta in umbra ut docet Plin. l. 13, c. 2. alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnicis nido decussum tradit Aristot. l. 6 de Nat. Animalium, c. 13. Papin. 2 sylv. *Phariæque exempta volucri Cinnama.* 5 Vide epigr. 12, l. 2.

In Charidemum. LVI.

[1] QVod tibi crura rigent setis, & pectora villis;
Verba putas famæ te, Charideme, dare.
[2] Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,
Teque pilare tuas testificare nates.
Quæ ratio est? inquis. scis multos [3] dicere multa.
[4] Fac pædicari te, Charideme, putent.

1 Crura & pectus hispida setosaq; præ te ferendo putas te contra iturum & decepturum famam quæ de tua mollitie increbuit. 2 Epigr. 29, l. 2, num. 6. 3 Loqui varia de tua turpitudine. 4 Hanc quasi levioris criminis suspicionem oppone illi graviori, quod te suspicantur φοινικίζειν.

In Phœbum. LVII.

[1] MEntiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis sordida calva comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
Radere te melius [2] spongia, Phœbe, potest.

1 Calvitiem dissimulare vis unguento perfusus quod hla capillorum imitetur. vide Turneb. Advers. l. 25, c. 27. & epigr. 74 infra. 2 Quæ pictos crines abstergat.

¶ Ad Aulum Pudentem. LVIII.

[1] CErnere Parrhasios dum te juvat, Aule, Triones
*Comminus & * Scythici sidera pigra poli;*

1 Dum tu centurionis stipendia mereris apud Getas in Sarmatia, quæ ad Septentrionem. de Parrhasiis ursis vide quæ ad epigr. 11, l. 4, num. 3. & epigr. 25, supra num. 2. * Al. *Getici sidera pigra poli.*

O [2] quam pæne tibi Stygias ego raptus ad undas
Elysia vidi nubila fusca plagæ !
3 Quamvis lassa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
4 Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
Stamina, 5 nec surdos vox habet ista deos :
Sospite me sospes Latias reveheris [6] ad urbes,
Et [7] referes pili præmia clarus eques.

2 Quam pæne mortuus sum sic Horat. ode 13, lib. 2. *Quam pæne furvæ regna Proserpinæ.* &c.
3 Oculi mei quasi in morte graves & natantes desiderabant tuum conspectum.
4 Si Parcæ vitam mihi diuturniorem indulserint. vide notam ad epigram. 73, lib. 4. 5 Audientes. 6 MS. noster, *ad oras.*
7 Redibis primipili seu primi centurionis honore & ornamentis equestribus ornatus.

In Baccaram. LIX.

ET dolet, & queritur, [1] sibi non contingere frigus
Propter sexcentas Baccara gausapinas :
Optat & [2] obscuras luces, ventosque, nivesque :
Odit & hibernos, si tepüere, dies.
3 Quid fecere mali nostræ tibi, 4 sæva, lacernæ,
5 Tollere de scapulis quas levis aura potest ?
Quanto [6] simplicius, quanto est [6] humanius istud :
Mense vel Augusto sumere gausapinas ?

1 Vt detur illi occasio ferendi ostentandique gausapinas penulas crebras & villosas, *mantles.* vide epigr. 16, lib. 2. Zoilum pari morbo laborantem, propter stragula.
2 Vt cœlum sit nubilum, &c. 3 Sic epigr. 19, l. 1. *Quid tantum fecere boni,* &c. 4 Al. *sæve.* ut Baccara sit nomen viri. 5 Leves nimium & tenues. 6 *Simplicius*, ostentationis tuæ morbum confessa gausapinas, vel per summum æstatis ardorem gestando ; *humanius* , non imprecata frigus nobis, quibus tenues ac tritæ lacernæ.

¶ De Pompillo. LX.

[1] REm factam Pompillus habet, Faustine. legetur
Et nomen toto sparget in orbe suum.
*[2] Sic 3 leve flavorum valeat genus * Vsipiorum,*
Quisquis & Ausonium non amat imperium.
4 Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur ;
5 Sed fama non est hoc, mihi crede, satis.
Quam multi [6] tineas pascunt blattasque diserti !
Et redimunt soli [7] carmina docta coci !

1 Famam & nominis, quam desideravit, celebritatem: eadem phrasis. epigr. 28, l. 1. & ep. 26, l. 2.
2 Sic valeant Vsipii * Germaniæ pop. & quicunque nominis Romani hostes sunt, ut vivent Pompilli scripta. Id est, Vtinam sic pereant hostes Pop Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc respondet Poëta priori disticho e persona vulgi. 3 Quod à Romanis defecissent. Tacit. in vita Agricolæ. 4 *Infiat vulgus.* 5 *Resp. Poeta.* 6 Scribunt, quæ, nemine legente, tineis ac blattis relinquantur escæ. ep. 1, l. 13. 7 Quæ togæ sunt cordyllis & piperis cuculli. epigr. 2, l. 3, num. 3. & epigr. 87, lib. 4, num. 7.

Nescit

Nescio quid plus est, [8] *quod donat secula chartis:* — 8 Æternitatem.
Victurus [9] *Genium debet habere liber.* — 9 Nativam quandam vim

& ingenuam facultatem: non ingenium coactum, quod male respondet. *Vel* felicitatem quandam & quasi genii favorem, cujus patrocinio libris æque opus est ac viris, urbibus, &c. Henric. Steph. Schediasm. l. 1, c. 19. genium famæ. ut epigr. 11, l. 7.

In Invidum. LXI.

LAudat, amat, cantat nostros [1] *mea Roma libellos:*
Meque sinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, [2] *oscitat, odit.*
[3] *Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.*

1 Mihi favens & amica. 2 Pallidit. vide epigr. 6, l. 2, num. 3. 3 Vt invidis displiceant mea carmina. namque hoc felicitatis argumentum.

Ad Oppianum. LXII.

A Misit pater unicum Silanus:
[1] *Cessas mittere munera Oppiane?*
Heu crudele nefas, malaque [2] *Parca!*
[3] *Cujus vulturis hoc erit cadaver?*

1 An cessas caprare hanc prædam, O heredipeta? 2 Quæ unicũ Silani filium sustulistis. 3 Cui heredipetæ continget hæc præda? *Qui, ut heres scribatur, consolatur aut assidet: vultur est, cadaver exspectat.* Senec. epist. 95. vide Pierii Hieroglyph. l. 18, de Vulture.

¶ Ad Marianum. LXIII.

SCis te [1] *captari: scis hunc, qui captat avarum:*
Et scis qui captat, [2] *quid, Mariane, velit:*
Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
Scribis, & [3] *esse tuo vis, furiose, loco.*
[4] *Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:*
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret: [5] *des, Mariane, nihil.*

1 Muneribus & officiis allici & oppugnari ab isto, ut scribatur heres. 2 Mortem tuam, quo citius fruatur bonis tuis. epig. 27, l. 8. 3 In locum, jus, & bona tua succedere. 4 Epigr. 56, l. 4, num. 1. & epigr. 18, l. 5, num. 9. 5 Deceptam sibi spem plorabit veris lacrymis. *Heredis autem fletus risus est.*

¶ In detractorem. LXIV.

[1] *CVm sis nec* [2] *rigida Fabiorum* [2] *gente creatus,*
Nec qualem [3] *Curio, dum prandia portat aranti*

1 Tu, quem neque majores ornant neque propriæ virtutes: auden, tu ô vilissime & mollissime tibi crlticâ arreptâ vlrgâ mea carpere carmina, eaque à laudatis laudata? 2 Studiis belli asperrima. 3 M. Curio Dentato, agriculturæ studiis non minus quam victoriis & triumphis apud authores celebri.

Hirsuta peperit rubicunda sub ilice conjux ;
Sed patris [4] *ad speculum tonsi, matrisque* [5] *togatæ*
Filius, & [6] *sponsam possit te sponsa vocare :*
Emendare meos, quos novit fama, libellos,
Et tibi permittis [7] *felices carpere nugas :*
Has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
Non aspernantur proceres urbisque, forique :
Quas & perpetui dignantur scrinia [8] *Sili,*
Et repetit toties facundo [9] *Regulus ore ;*
[10] *Quique videt propius magni certamina Circi*
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ :
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terque revolvere Cæsar.
[11] *Sed tibi plus mentis,* [12] *tibi cor limante Minerva*
Acrius, & [13] *tenues finxerunt pectus Athenæ.*
[14] *Ne valeam, si non multo sapit altius istud,*
Quod cum panticibus laxis , & cum pede grandi,
Et [15] *rubro pulmone vetus, nasisque timendum,*
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, [16] *quos nullus noverit, in me*
Scribere versiculos , [16] *miseras & perdere chartas :*
[17] *At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor ,*
Vivet, & hærebit totoque legetur in orbe :
[18] *Stigmata nec vafra delebit* [19] *Cinnamus arte.*
Sed miserere tui, [20] *rabido nec perditus ore*
Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.
Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque :
Si dolor, & bilis, si justa coëgerit ira,
Ursus erit : vacua dentes in pelle fatiges,
* *Et tacitus quæras, quam possis rodere carnem.*

4 Mollis, effœminati, pathici. qualis erat Otho, cui *speculum civilis sarcina belli*. Iuvenal. Sat. 2, ỳ. 100. Vide Senec. de Breviat. vitæ. c. 12.
5 Famosæ adulteræ. adulterii enim convictæ cogebantur togâ indutæ in publicum procedere.
6 Usque adeo effœminatus es & mollis.
7 Doctorum calculo & preconio nobilia atque victura carmina.
8 Silii Italici poëtæ. vide epigr. 14, l. 4, num. 1. & ep. 62, l. 7.
9 Ad quem sæpe supra. vide epigr. 13. & epigr. 112, l. 1. &c.
10 Quæ carmina laudet Clariss. orator Palfurius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi Diana colitur, unde despicere potest in Circum max. subjectum. 11 *Ironicè*, tu tamen tibi arrogas plus judicii, &c. 12 Et tibi artium atque Athenarum (quæ sapientiæ magistra perhibetur) præses Minerva polivit ingenium & exacuit judicium. *Iron.* 13 Subtiles, acutæ. 14 Dispeream, si non cor pecudis jam putridum, quod cum intestinis, pedibus, jecore & pulmone lanius circumfert per compita venale, plus sapiat quam tuum. 15 Iam corrupto pulmone putre & fœtens. 16 Carmina quæ nemo legat. epigr. 9, l. 3. 17 At si ego in te scripsero carmen. 18 Iniustam tibi ex meis epigrammatis infamiam, Metaph. à punctis corpori inustis. quæ lepide Petronius *epigrammata* dixit. 19 Tonsor. l. 7, ep. 63. 20 Noli latratu tuo ad iram irritare me quem comperies ursum vivum & in iras pronum , ubi dabitur occasio. quin potius ô timide ac imbecillis catule pellem ursi fœno fartam mordicus lacessis, unde tibi nihil impendet periculi ? me vivum senties. cave canis, & quære aliam carnem quam tacitus rodas. vide epigr. 61, l. 5. & Horat, epod, 6. * MS. Bodl, *Et tacitam quæras.*

Ad Tuccam. LXV.

*HExametris epigramma facis, scio dicere Tuccam:
[1] Tucca solet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum est. solet hoc quoque Tucca, licetque:
Si breviora probas, disticha sola legas.
[2] Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi; scribere, Tucca, mihi.

* Propter superius fortè epigramma.
1 Respondet Poëta.
2 Ex pacto inter nos ita dispertiamus munia: ut mihi liceat longa epigramm. scribere, tibi transire.

De præcone puellam vendente. LXVI.

FAmæ non nimium bonæ puellam,
[1] Quales in media sedent suburra,
Vendebat modo præco Gellianus.
[2] Parvo cum pretio diu liceret,
[3] Dum puram cupit approbare cunctis:
Attraxit prope se manu negantem:
Et bis terque quaterque basiavit.
Quid profecerit osculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

1 Epigr. 35, l. 1, num. 5. & ep. 17, l. 2, num. 2. lupæ scilicet.
2 VVhen a small price vvas bidden for her.
3 Dum facilem sed negantis arte instructam puellam pro pudicâ & purâ approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam & negantem sæpius basiavit. quod ubi fecisset præco oris non magis puri quam Sabidius. epigr. 33, l. 1. & epigr. 17, l. 3. vel Postumus, epigr. 10, l. 2. adeo impuram reddidit quam puram approbare voluit; ut qui modo sexcentos licitus est, jam se daturum neget.

Ad Pannicum de Gellia uxore. LXVII.

CVr tantùm eunuchos habeat tua Gellia, quæris
Pannice? vult futui Gellia, non parere.

Vide supra ep. 39, n. 13. & Iuven. Sat. 6, ỷ. 367.

De morte Eutychi pueri. LXVIII.

FLete [1] nefas vestrum, sed [2] toto flete Lucrino
[3] Najades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Bajanas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Castrice, dulce [4] latus.
Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
Hic amor, hic nostri vatis [5] Alexis erat.

1 Quod sit hoc nefas, docebit tertius versus.
2 Emisso quasi per lacrymas toto lacu Lucrino & in mare profluente ut Thetis in mari luctum sentiat.
3 Nymphæ aquarum.
4 Latero, qui lateri tuo semper hærebat, qui latus tuum usque tegebat, sic epigr. 45, l. 2, num. 10. vide Iani Gulielmi Verisimil. lib. 3, c. 17.
5 Puer Castrico in deliciis, ut Virgilio Alexis, vel alter Alexis.

6 Et rapuit te Hylâ pulchriorem, restituitque Herculi Hylam. vide epigr. 49, l. 5, num. 4.
7 Nympha Salmacis. Ovid. Metamorph. 4. lib. 5, num. 11.

Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis
Vidit, 6 & Alcida nympha revisit Hylam?
An 7 dea fœmineum jam negligit Hermaphroditum,
Amplexu teneri 8 solicitata 9 viri?
Quidquid id est, subita quacunque est caussa rapinæ;
10 Sit precor & tellus mitis, & unda tibi.

8 Allecta. 9 Eutychi. 10 Epigram. 35.

De Bassa. LXIX.

Non miror Bassam sumere aquâ qua parte opus est

NOn miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle,
Miror, quod Bassi filia potat aquam.

(epigr. 50, l. 2.) cum nôrim eam tuam esse cui ore morigeratur: Sed miror eam in tantum degenerasse à patre Basso. utrum auctus ille fuerit & filia tam dedecorosâ indiguus, an temulentus & meracus ebrius?

¶ Ad Martianum. LXX.

1 LXII annos natus est Cotta, neque unquã lecto eum affixit unius dieculæ febris ardens.
2 Per contemptum & derisionem ostendit medicis medium unguem, infamem & impudicum digitum. vide epi. 93, l. 1, n. 2. & epigr. 28, l. 2, num. 1.
* Medico.

1 SExagesima, Martiane, messis
Acta est, &, puto, jam secunda Cotta;
Nec se tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
2 Ostendit digitum, sed impudicum,
** Alconti, * Dasioque, * Symmachoque.*
At nostri bene computentur anni,
3 Et, quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore separentur:
Infantes sumus, & senes videmur.
Ætatem Priamique Nestorisque
Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
4 Non est vivere, sed valere, vita.

3 Et à melioris vitæ statu subducatur quantum temporis sit impensum animi vel corporis morbis, facile apparebit nos diu fuisse, parum vixisse. 4 Imo, *Valere est Philosophari*, inquit Seneca, *Sine hoc æger est animus, &c.* epist. 15.

De Telethusa. LXXI.

1 Κρέμβαλα, tympanorum & cymbalorũ pulsus cum digitorum crepitu, cujusmodi saltationes Hispanis in usu esse docet I. C. Scal. c. 18, l. 1 Poëtic. & hodie videmus. 2 Quos tres enumerat ibid. Scal. *Chironomiam, Halma, Lactisma.* vide epigr. 42, l. 11. & epigr. 79, l. 5, n. 18. idemque expressum à Iuvenale Sat. 11, ℣. 165.

E Dere lascivos ad 1 Bætica crusmata gestus,
Et Gaditanis ludere docta 2 modis;

3 *Tendere quæ tremulum 4 Pelian, 5 Hecubaq; maritū*
Posset 6 ad Hectoreos solicitare rogos;
Vrit, & excruciat dominum Telethusa priorem.
7 Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

3 Quibus ad libidinem incendi jam frigidus ævo Laomedontiades & Nestoris hernia possit. Iuvenal. Satyr. 6. ÿ. 326. 4 Patrem Iasonis longævum. 5 Priamum. 6 Vel in medio mœrore, in funere Hectoris. Alii tamen præferunt, *Toros*. 7 Postquam desiderio ejus excruciatur, quam ancillam vendiderat, redimit ut illi serviat.

De Cilice fure. LXXII.

FVr nota nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non-vult vacua manu redire;
Ipsum surripuit Cilix Priapum.

Egregium sane custodem, de quo exclamare libet; *sed quis custodiet ipsum custodem?* ut Iuvenal. Sat. 6, ÿ. 348. de fœminarum custodibus. Statuis autem aureis & argentis addebantur custodes; ligneæ & lapideæ incustoditæ erant, lepide itaque cum Apollinis statuâ, quam furrepturus erat, jocatur Eutychidas. Anthol. l. 2, c. 25.

De Priapo. LXXIII.

1 *NOn rudis indocta fecit me falce colonus:*
2 Dispensatoris nobile cernis opus.
Nam 3 Ceretani cultor ditissimus agri
Hos Hilarus colles & juga læta tenet.
Adspice, 4 quam certo videar non ligneus ore,
5 Nec devota focis inguinis arma geram:
Sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
6 Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, 7 sanctum celebrate Priapum,
Et bis septenis parcite jugeribus.

1 De Priapo. epigr. 16. l. 1, num. 8. & ep. 57, l. 3. & supra ep. 49. 2 Artificiose, qui custodem effinxit? an fuit hic Hilarus dispensator & cultor agri Ceretani? 3 Ceretum, Vmbriæ opp. 4 Quam ad vivum effictus vultus non videatur esse è ligno. 5 Non urenda pro ligno arido & putri, namque è cupresso illis vitalitas. epigr. 49 supra num. 3. 6 Affabre facta tanquam manu Phidiæ. epigr. 35, l. 3. & epigr. 13, supra num. 1. 7 Vide epigr. 67, l. 3, num. 5.

Ad Esculanum. LXXIV.

1 *MEdio recumbit imus ille qui lecto,*
Calvam 2 trifilem semitactus unguento,

1 De more & ordine Rom. discumbēdi in lectis ad mensam. vide Lips. 3 Antiqu. lect. Ciacon. de triclinio & Stuk. convival. 2. 2 Sulcis unguento ductis & pictis in calvâ tripili seu trifili, tres sc. vel paucos admodum habenti capillos. Semitactus autem, ἡμίχριςⓞ, *tangere* quippe *oleo*, est *ungere*. Iof. Scal. & P. Scriv. vide & epigr. 57. supra.

3 Qui videtur dentes purgare lentisco, de quo epigr. 22, l. 14.

3 *Foditque tonsis ora laxa lentiscis ;*
4 *Mentitur, Esculane : non habet dentes.*

4 Simulat, ne appareat edentulus. Ianus Gruterus dicit legi in Palatino : *Calvam similem.* unde Ian. Rutgersius legendum putat, *Calvam Sileni.*

In Pontiam. LXXV.

1 Epigr. 76, l. 3, num. 1.
2 Morsellos.
3 Nec amicis mittam, multo minus ipse edam, ut qui sciam tua veneficia. epigr. 34, l. 2.

CVm mittis turdumve mihi,[1] *quadramve placenta,*
Sive femur leporis, sive quid his simile ;
2 *Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.*
Has ego 3 *nec mittam, Pontia, sed nec edam.*

Epitaphium Fusci. LXXVI.

1 Imp. Domitiani praefectus praetorii.
2 Praetorianae cohortis, quae in urbe seu ad muros urbis erat, praefectus Vel, legatus Domitiani, qui ipse in urbe propter auspicia & Imperia residens bella gerit per duces.
3 Cui Domitian. commiserat belli Dacici summam. Suet. Dom. c. 6. Tacit. 2 & 3 l. hist.
4 In Dacia bello oppressus interiit. Entrop. l. 7. Iuvenal. sat. 4, ℣. 111.
5 Etsi ipse victus ceciderit, jam tamen securus est tumulus ejus, Dacis postea victis à Iuliano.
6 Victi jam Daci retulerunt inferias umbrae Fusci, cui quasi victrici sacratur tumulus cum agello & luco in ipsa Daciâ redactâ in deditionem, vide epigr. 115 & 117, l. 1.

ILle[1] *sacri lateris custos,*[2] *Martisque togati,*
3 *Credita cui summi castra fuere ducis :*
Hic situs est 4 *Fuscus.* 5 *licet hoc, fortuna, fateri :*
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
6 *Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,*
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum. LXXVII.

1 Arnaeus mendicus, Homer. Odyss. ζ.
2 Pulcherrimus juvenis, unus e septem ducibus ad Thebas profectis Aeschylus in ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, & Papian. Theb.
3 Artemid. Trallianus pancratiasta nobilis, sub Impp. Galba & Vitellio. vide quae Scriver. e Pausaniae Eliac. posteriore.
4 Cur tu perinde ac dives esses senex vel aeger gestaris hexaphoro, lecticam subeuntibus sex servis e Cappadocia, gente ad servitutem nata ?
5 Vide quae ad epigram. 4 lib. spectac. num. 1.

CVm sis tam pauper, quam nec miserabilis[1] *Irus;*
Tam juvenis, quam nec[2] *Parthenopaeus erat ;*
Tam fortis, quam nec, cum vinceret, 3 *Artemidorus;*
4 *Quid te Cappadocum sex onus esse juvat ?*
Rideris, multoque magis 5 *traduceris, Afer,*
Quam nudus medio si spatiere foro.

6 *Non*

[6] *Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno,*
Quaque vehit similem [7] *bellua nigra Libyn.*
[8] *Invidiosa tibi quam sit lectica, requiris?*
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

6 Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnat Ang. Politianus. cap. 23. hoc sensu. Si quando Atlas nanus (Iuvenal. Satyr. 8, ℣. 31.) mulo pumilo & compare utatur, vulgo ridetur, ut & Maurus ubi concolorem sibi elephantum conscendit: sic Afer merito ridetur qui pauper, juvenis & fortis ab aliis juvenibus suæ prope conditionis gestatur. Ex intima quidem Poëtæ mente. Quando tamen (vel ipso fatente) in MSS. venerandæ vetustatis prope omnibus legatur *gibbo*, primatem palmaremque conciliandi restituendique hujus, inter alia plurima, loci gloriam retulit sagacissimus P. Scriverius, qui in Animadversionibus suis repouit *ginno* hoc est parvo mulo, quod ex interlineari glossa vel margine in textum irrepsisse videtur. vide epigram. 197, lib. 14. 7 Elephas. 8 Vel mortuo tibi invideretur hexaphorum, nedum vivo, tam pauperi cui efferendo magis conveniret sandapila. vide epigr. 81, l. 2.

Ad Aulum, de lusco. LXVIII.

P*Otor nobilis, Aule, lumine uno*
Luscus Phryx erat, alteroque lippus:
Huic [1] *Heras medicus, bibas caveto*
Vinum: si biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, [2] *oculo, valebis, inquit.*
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros jubet. exitum requiris?
Vinum Phryx, [3] *oculus bibit venenum.*

1 I. Grut. è Palat. cod. restituit, cum in vulg. sit, *Huic dixit medicus.* 2 Ita Gallus quidam luscus excusso sibi in ludo gladiatorio punctim batuenti unico oculo exclamavit, *adieu mon oeil, & bon nuict messieurs*, & ep. Lucillii l. 11. Anthologiæ, amissurus oculum dixit, χαῖρε ἱερὸν φῶς. 3 Extinctus enim est bibendo oculus.

Ad Lupum. LXXIX.

T*Ristis es, & felix; sciat hoc fortuna caveto:*
[1] *Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.*

1 Nec usu, nec vultu, nec animo læto munera ejus agnoscentem. unde irata levis dea instar Scyriæ capræ rem tibi disturbabit.

Ad Cæsarem de rosis hibernis. LXXX.

[1] V*T nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus*
Miserat hibernas [2] *ambitiosa rosas:*
[3] *Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,*
Vrbis ut intravit limina prima tuæ.

1 Vbi tibi allatæ sunt ex Ægypto rosæ hibernæ. 2 Ex hibernis rosis laudem captans. 3 Ipse nauta seu mercator Ægyptius visus est contemnere Ægyptios hortos præ nostris. In quibus magnam rosarum hibernarum copiam invenit, l. 13, epigr. 127.

4 Deæ florum. *Tantus veris honos, & odora gratia* 4 *Flora,*
Metenim. 5 *Tantaque Pæstani gloria ruris erat.*
5 Tanta erat rosarum copia, quarum ferax Pæstus. epigr. 38, l. 5, num. 11. & l. 12, epigr. 31.
Sic quacumque vagus, gressumque oculosque ferebat,
6 *Textilibus sertis* 7 *omne rubebat* 7 *iter.*
At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,
8 *Mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.*

6 Coronis & sertis textis è rosis. vide quæ ad Senec. Agamem. ℣. 357. Al. *Sutilibus.* 7 Vrbis vicus omnis. 8 Habe tibi rosas, mitte nobis frumentum.

In Charidemum. LXXXI.

1 Tanquã volens eos polluere & conspurcare, qui post te in eodem solio loturi sunt.

1 *IRatus tamquam populo, Charideme, lavaris:*
Inguina sic toto subluis in solio.
2 *Nec caput hic vellem, sic te, Charideme, lavare;*
Et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

2 Vide epigr. 42, l. 2. argumenti æque puri.

¶ Ad Rufum. LXXXII.

1 Tanquam empturus quis servum, aut gladiatorem. mancipia autem venalia empturi diligenter inspiciebant, devestiebant etiam & contrectabant.
2 Epigrammata lasciva & jocosa.
3 Lectionem hanc, loco motam, sed opt. MSS. autoritate vindicatam, recipiunt aut certe agnoscunt tres Batavi clarissima Martialis lumina, Hadr. Iunius, I. Gruterus, Petr. Scriverius. & ferunt aliquanto clementius quam magnus ille Erasmus & patriotæ alii. exponunt scilicet gratulari sibi Poëtam, quod legatur ab omnibus Romæ, præterquam à Batavis; qui armis & duriori vitæ assueti, corporis Augusti custodes, non ita curabant jocos istos. Prætereunt quippe (juxta Venusinum Poëtam) poëmata Rhamnes, neque sapit Centurionum genti nequior iste sal. Nam quod in vulgg. legitur *severam*, è glossâ videtur huc transmigrasse. 4 *Ego Poeta sum, &, ut spero, non humillimi spiritus, &c. Quare ergo, inquis, tam male vestitus es? Propter hoc ipsum, amor ingenii neminem unquam divitem fecit.* Petronius. 5 Ne sæpius cogar me malum fateri Poëtam.

1 *OVidam me modo, Rufe, diligenter*
Inspectum, velut emptor, aut lanista,
Cum vultu, digitoque subnotasset,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus 2 *nequitias, jocosque novit*
Aurem qui modo non habet 3 *Batavam?*
Subrisi modice: levique nutu
Me, quem dixerat esse, non negavi.
4 *Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?*
Respondi: quia sum malus Poëta.
5 *Hoc ne sæpius accidat Poëtæ,*
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæsarem Domitianum. LXXXIII.

[1] *Quantum solicito fortuna parentis Etrusco;*
Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tua revocasti [2] fulmina dextra:
[3] *Hos cuperem mores ignibus esse Iovis.*
Si tua sit summo, Cæsar, natura Tonanti,
Vtetur [4] toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus;
[5] *Esse quod & comiti contigit, & reduci.*

1 Quantum Etruscus in exilium sed non extra Italiam missus debet filio qui patrem in exilium acomitatus est, & cujus pietate & precibus Domitianus permotus eum revocavit: tantum & pater & filius tibi ô Cæsar. vide Papinii sylv. 3. & epigr. 39, l. 7. 2 Exilii decretum. 3 Vt sint revocabiles. 4 Tota vi emisso. Heraldus legit *torto*. 5 Supra num. 1.

De Philippo. LXXXIV.

[1] *Octaphoro [2] sanus portatur, Avite, Philippus:*
Hunc tu [3] si sanum credis, Avite, furis.

1 Lectica ab octo servis gestata. 2 Corpore.
3 Animo. *quod ipse non sani esse hominis, non sanus juret Orestes.* Pers. sat. 3, ult. vers.

In mortem Rufi Camonii. LXXXV.

[1] *Editus est sextus sine te mihi, Rufe Camoni,*
[2] *Nec te Lectorem sperat, amice, liber.*
[3] *Impia Cappadocum tellus, & [4] numine lævo*
Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et resonet tota planctus in [5] Æmilia.
Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit ætas!
[6] *Viderat Alphei præmia quinque modo.*
Pectore tu memori nostros evolvere lusus;
Tu solitus [7] nostros, Rufe, tenere jocos.
Accipe cum fletu mæsti breve carmen amici,
[8] *Atque hæc absentis thura fuisse puta.*

1 Te in Cappadocia peregre, vel etiam fatis functo, sextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en* (*en* vel *heu*) *sextus sine te mihi, Rufe Camoni*, cujus familiæ meminit & l. 9, ep. 76 & 78. neque enim ferenda lectio vulg. *Camœnis*.

2 Quia jam mortuum. 3 Propter ingenia sua mala & servilia. *Vel propter mortem tuam à pestilitate ejus aëris.* 4 Aversante Deo. sidere non fausto. 5 Epigr. 4, l. 3, num. 1. 6 Quinque lustra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. vide quæ ad ℣. 840 Herc. Fu. Senec. 7 I. Gruterus. *totos.* 8 Vice thuris, quod ipse præsens rogo injecissem, cape hoc carmen absentis. epigr. 26, lib. 10, num. 8.

In bibentes aquam calidam. LXXXVI.

1 *Setinum,* 2 *dominaque* * *nives, densiq;* * *trientes,*
Quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
3 *Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,*
Qui mavult hæres divitis esse Midæ.
4 *Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagúmque,*
Et potet calidam, qui mihi laudat, aquam.

1 Vinum nobile e Setia Campaniæ opp.
2 Nobiles, vel quæ temperant calorem vini.
* Vide ep. 65. l. 5.

3 Demens est & fortunæ ingratus, qui ex voto Midæ aurea siti mavult perire, quam delicata vina & nobilem decoctam bibere. 4 Medicus vel alius quispiam possideat quantum metit Africa, habeat aurifluos amnes dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere. *tanti mihi non sit opaci Omnis arena Tagi* &c. ut caream nobili vino nivibus diluto. vide epigr. χθιζὸν ἐμοὶ νοσέοντι. l. 2 Anthol. c. 47. Scriv. ex scripturâ in orâ Ed. Iunianæ prostante *libet*. quam & agnoscit Turnebus esse in suo MS. suspicatur legendum *livet*. id est, qui mihi invidet aquam frigidam.

Ad Cæsarem. LXXXVII.

Di tibi dent, & 1 *tu Cæsar, quæcunque mereris:*
Di mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

1 Qui tibi potes dare, nec opus habes ab alio quam à Diis & teipso quicquam expectare. epigr. 33, l. 10.

Ad Cæcilianum. LXXXVIII.

Mane salutavi 1 *vero te nomine casu:*
Nec dixi Dominum, Cæciliane, meum.
2 *Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?*
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

1 Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum seu patronum, ex more clientum salutantium.

2 Vis scire quantuli me asseruerim in hanc libertatem ut domino carerem? mulctâ certe & jacturâ sportulæ.

De Panareto potore. LXXXIX.

Cum peteret seram mediâ jam nocte matellam
1 *Arguto* 2 *madidus* 1 *pollice Panaretus:*
3 *Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:*
Nec fuerat soli tanta lagena satis.
4 *Ille fide summa testæ sua vina remensus,*
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

1 Epigr. 81, l. 3. & epigr. 119. l. 14.
2 Vino.
3 Fictilis lagena, quam prius vino Spoletino plenam exsiccarat, etiamsi capacior fuisset, exhausturus.

4 Convenit ratio accepti ac redditi, non auxit vinum adhibitâ ad diluendum aquâ. quod vel ex ratione redditæ ad justam mensuram urinæ jocatur Poëta constare Panaretum bibisse merum.

De Gellia. XC.

MOEchum Gellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis; uxor est duorum.

Extenuabat culpam suam Gellia, quasi tolerabiliorem quod non nisi unum haberet mœchum, ut epigr. 92, l. 3. Redarguit eam Poëta, æque turpe esse inquiens uxori unum habere mœchum, ac non nuptæ multos. esse quippe uxorem duorum, mariti scilicet legitimi & adulteri. Si enim juxta Senecam 3 Benef. c. 16. adulterium unius vocatur matrimonium, & uxor certe erit adulteri quæ illi dedit.

In Zoilum. XCI.

[1] SAncta ducis summi prohibet censura, vetatque
Mœchari. [2] gaude, Zoile, non futues.

1 Vide 2, 4, 6, & 7 epigr. supra.
2 Zoilus enim erat fellator, ut epigr. 13, lib. 2. & epigr. 81, lib. 3. num. 7.

In Ammianum. XCII.

CÆlatus tibi cum sit, Ammiane,
Serpens in paterâ [1] Myronis arte;
[2] Vaticana bibis: bibis venenum.

1 Sculptoris nobilis. epig. 39, l. 4, n. 2.
2 Pulchre cõvenit serpenti expresso in poculo cum vino Vaticano, quod omnium pessimum est, & (ut dixit epigr. 19, l. 1, num. 6.) sævum toxicum.

De Thaide. XCIII.

TAm male Thais olet, quam non fullonis avari
[1] Testa vetus, mediâ sed modo fracta viâ.
Non [2] ab amore recens hircus, non [3] ora leonis,
Non [4] detracta cani Transtiberina cutis.
[5] Pullus ab ortivo nec cum putrescit in ovo,
Amphora corrupto nec vitiata [6] garo.
[7] Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
Depositâ quoties balnea veste petit:
[8] Psilotro viret, aut [9] acidâ latet oblita [10] cretâ:
Aut tegitur [11] pingui terque quaterque [11] fabâ.

1 Qua urinam (camelorum maxime teste Plinio lib. 28, c. 8.) ad purgandarum vestiũ usum excipiebant fullones. hæc autem dolia stabant in publico.
2 Sic ep. 4, l. 4. 3 Animæ leonis virus grave. Plin. l. 11, c. 53. vide Annot. prior. Baptistæ Pii, c. 15. 4 Urbis pars trans Tiberim viliori plebeculæ colebatur, & in ea exercebantur sordida & fœtida opera, ut excoriationes, sulphurata, &c. vide epigr. 42, l. 1, num. 2. Iuvenal. Satyr. 14, ẏ. 203. 5 Nec pejus olet ovum putridum. 6 Ex intestinis & tabe scombrorum confecto, sed corrupto. 7 Graveolentiam ut lotura dissimulet. vide epigram. 88, l. 1. 8 Epigr. 29, l. 2, num. 7. & epigr. 73, l. 3, n. 1. vulg. nitet. 9 Aceto maceratâ. epigr. 73, l. 3, num. 6. 10 Cimoliâ, Chiâ seu Samiâ, qua utebantur fœminæ ad cutim emendandam. 11 Oleo, unguento seu farinâ fabarum quæ & faciem commendant.

12 A graveolentia & foeditate.

Cum bene se [12] tutam per fraudes mille putavit:
Omnia cum fecit; [13] Thaida Thais olet.

13 Impuram lupam & olidam capram.

De Calpetiano. XCIV.

1 Epigr. 43, lib. 2.

Ponuntur semper [1] chrysendeta Calpetiano,
Sive foris, seu cum coenat in urbe domi.
Sic etiam in [2] stabulo semper, sic coenat in agro.
[3] Non habet ergo aliud? [4] non habet imo suum.

2 Diversorio, πανδοχείῳ.
3 Itane lautus est, ut gemmeis aureisque bibat?
4 *Resp. poeta.* immo hæc non sunt ipsius, sed mutuo sumpta.

LIBER VII.

Ad Domitianum, de lorica. I.

Accipe [1] belligeræ [2] crudum thoraca Minervæ,
[3] Ipsa Medusææ quem timet ira comæ.
[4] Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari:
Pectore cum [5] sacro sederit, Ægis erit.

1 Domitianus in expeditione quam suscepit adversus Sarmatas seu Dacos infra n. 8. videtur sibi fieri curasse loricam instar Ægidos Minervæ quam peculiariter coluit & cujus se filium esse voluit. lorica autem hæc & Minervæ ægida ex squamoso draconum corio contextam repræsentavit; vel Sarmaticum thoraca, de quo infra n. 11. 2 Militaremne & crudum, ut volunt? an respicit primos thoracas è crudis loris corioque confectos? 3 Quem vel ipsa Minervæ ægis Medusæ capite formidabilis timeat. Vulgg. edd. ira *Deæ.* Calderin. & MS. Bodl. *quo tumet ira Deæ.* 4 Quam, ubi non gestatur à Domitiano, loricam voces: cum autem induerit eam Cæsar, jam ægis erit. 5 Domitiani, æque Dei ac Minervæ & Iovis, quorum peculiaris Ægis. supra num. 1.

Ad ipsam loricam.

[6] Invia Sarmaticis domini [7] lorica sagittis,
Et [8] Martis Getico tergore fida magis:
Quam vel ad [9] Ætolæ securam cuspidis ictus
[10] Texuit innumeri lubricus unguis apri.
[11] Felix sorte tua, [12] sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere [12] Dei.

6 Distinctum hoc à priore tetrasticho epigram. præfert Calderina Ed. quam alii secuti.
7 Supra n. 1.
8 Qui loricatus tergore colitur à Getis. vel qui è Getis oriundus est. 9 Ab Ætolis inventæ lanceæ, *vel,* Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. 10 An lorica hæc squamis æneis aprinas ungulas imitantibus conserta fuit? an ex veris ungulis ad imitationem Sarmatarum, (qui teste Pausania lib. 1.) ex ungulis collectis loricas instar draconum squameas consuebant. 11 O lorica. 12 Domitiani.

I [12] comes, [13] & magnos illæsa merere triumphos,
Palmataque ducem, sed cito, redde toga.

[13] Et Domitianum incolumem restitue urbi, triumphantem palmatâ indutum togâ. cui intexebantur victoriæ cum ramulis palmarum.

Ad Pontilianum. II.

CVr non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

Sic lib. 5, epigr. 74.

De Oppiano. III.

ESset, Castrice, cum [1] mali coloris,
[2] Versus scribere cœpit Oppianus.

[1] Valetudinarius & morbo pallidus. epig. 42, l. 6, n. 2.
[2] Vel hinc nomen pretiumque poëtæ aucupatus quod palleat. ut credatur studio crudus ac pallidus. *Decipit exemplar Vitiis imitabile, quod si Pallerem studio, biberes exangue cuminum.* Horat. Epist. 19, l. 1.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

SI desiderium, Cæsar, populique patrumque
Respicis, & Latiæ gaudia vera [1] togæ;
Redde [2] deum votis poscentibus; [3] invidet hosti
Roma suo, [4] veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt [5] ille, tuoque
[6] Terretur vultu barbarus, & [7] fruitur.

[1] Gentis togatæ, Romanæ.
[2] Te ô Domit.
[3] Quod tua fruitur præsentia.
[4] Etsi magnam referres victoriam laureatis literis significatam, &c. ut epigram. seq. Lauream simul de Sarmatis Domitianus intulit Iovi Capitolino.
[5] Hostis.
[6] Vultu hostis & victoris.
[7] Vultu speciosо & augusto Dei.

De fama reditus Domitiani. V.

ECquid [1] hyperboreis ad nos conversus ab oris
[2] Ausonias Cæsar jam parat ire vias?
[2] Certus abest auctor, sed vox hoc nunciat omnis.
Credo tibi; verum dicere, Fama, soles.
Publica [3] victrices testantur gaudia chartæ:
Martis [4] laurigera cuspide pila virent.
Rursus [5], iô, magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictusque tua, Cæsar, in urbe sonas.

[1] A Sarmatis qui Septentrioni finitimi.
[2] Italas, ab Ausone Vlyssis & Calypsus filio.
[2] Autorem certum non habemus, fama tamen constans est, & famæ fidem habere iubet.
[3] Laureatæ literæ ad senatum missæ, victoriæ indices.
[4] Pila & hastæ militum victoriam testantur laureata.
[5] Vox triumphi solennis. *Ipse gerens laurus, lauro devinctus agresti Miles Iô magna Voce triumphe canet.* Tibul. l. 2, epigr. 6.

6 Tu ipse ô Domit.

Sed jam lætitiæ quo sit fiducia major,
Sarmaticæ laurus [6] *nuncius ipse veni.*

Ad Cæsarem Domitianum. VI.

1 Quamvis te detineant à nobis bella in regionibus septentrionalibus.

2 Insula ad primum Istri ostium.

3 Cujus *undas Frigore concretas ungula pulsat equi.* Ovid. 3 Trist. el. 10.

[1] *Hiberna quamvis Arctos, & rudis* [2] *Peuce,*
Et 3 *ungularum pulsibus calens Ister,*
4 *Fractusque* 5 *cornu jam ter improbo Rhenus,*
Teneat domantem regna [6] *perfidæ gentis,*
Te summe mundi rector, & parens orbis,
7 *Abesse nostris non tamen potes votis.*
Illic & oculis & animis sumus, Cæsar,
Adeoque mentes omnium tenes unus,
8 *Vt ipsa magni turba nesciat Circi*
Vtrumne currat 9 *Passerinus, an* 9 *Tigris.*

4 Et Rheni accolæ Germani, Batavi, & Catti tribus expeditionibus victi.
5 Alludit ad fluviorum cornua. Ælian. cap. 33, lib. 2 Variar. historiar.
6 Rebellis & contumacis. 7 Animis tamen & votis te consequimur.
8 Vt mentes nostræ quondam Circensibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ nesciant quid in circo agatur. 9 Equus. habet enim tabula equorum Circensium, apud Onuphrium, nomen Passerini equi Circensis.

De reditu Domitiani. VII.

1 Si unquam aliàs carminibus lusi, nunc poscit tempus ut læta canam.

2 Septentrionali, ubi Othrysæ Thraciæ urbs versus Euxinum.

3 Mense tandem Decembri certum accepimus nuncium de Cæsaris reditu.

[1] *Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite Musæ:*
Victor ab [2] *Othrysio redditur orbe Deus.*
3 *Certa facis populi tu primus vota, December:*
Iam licet ingenti dicere voce; Venit.
Felix 4 *sorte tua, poteras non cedere Iano,*
Gaudia si nobis, quæ dabit ille, dares.
5 *Festa coronatus ludet convicia miles,*
Inter 6 *laurigeros cum comes ibit equos.*
Fas audire 7 *jocos, leviora que carmina, Cæsar,*
[8] *Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.*

4 Eo quod nuncius es reditus Domitiani. quod si eodem mense urbem ingressurus esset Cæsar, nec ipsi Ianuario cederet December. 5 Vide epigr. 5, lib. 1, num. 2. 6 In triumphis & ipsi equi laureati incedebant. 7 Mea hæc jocosa epigr. 8 I. Rutgersius leg. *Et tibi fit. lusus ipse.*

De Cassclio. VIII.

1 Disertus sc. futurus post ducentos annos, & acturus causas apud inferos, in quo tandem sexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit.

Cum sexaginta numeret Casselius annos,
Ingeniosus homo est: [1] *quando disertus erit?*

In Olum. IX.

PÆdicatur Eros, fellat Linus : Ole quid ad te?
De cute quid faciat ille, vel [1] illa sua?
Centenis futuit Matho millibus : Ole quid ad te?
Non tu propterea, sed Matho pauper erit.
[2] In lucem cœnat Sertorius : Ole quid ad te?
Cum liceat tota stertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus : Ole quid ad te?
Assem ne dederis, credideris ve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
Quodque magis curæ convenit esse tuæ.
Pro togula debes : hoc ad pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credet : & hoc.
Uxor mœcha tibi est : hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit jam dotem filia grandis : & hoc.
Dicere quindecies poteram, quid pertinet ad te :
3 Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

1 Al. illa.

2 Pernox in comessationibus, compotationes in lucem protrahit. sic epigr. 29, l. 1.

3 Sed neque ego in alienâ rep. curiosus, neque tu aut tua tanti.

Ad Aulum Pudentem. X.

COgis me calamo, manuque nostra
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amasque,
[1] Qui vis archetypas habere nugas?

1 Qui vel in nugis, qualia sunt mea carmina, primogenias probas ab ipso autore exaratas vel emendatas.

Ad Faustinum. XI.

SIc me fronte legat [1] dominus, Faustine, serena,
Excipiatque meos [2] qua solet aure jocos :
Ut mea nec juste quos odit, pagina lædit,
Et 3 mihi de nullo fama rubore placet.
*Quid prodest, * cupiant cum quidam nostra videri,*
Si qua 4 Lycambeo sanguine tela madent?
** Vipereumque vomant nostro sub nomine virus,*
5 Qui Phœbi radios ferre diemque negant?

1 Domitianus, quem maxime lectorem velim.

2 Benigna.

3 Non famam capto ex alienâ infamiâ, epist. 1 l. n. 6. ubi rubet Auditor cui frigida mens est.

* Clancularius aliquis Poëta famosa quædam & virulenta carmina sub personâ Martialis ediderat. epigr. 3, & 33, lib. 10. 4 Mordaci & rabido iambo, quali armatus Archilochus Lycamben socerum, quod sponsam sibi negasset filiam, ad suspendium adegit. 5 Non ausi nomen suum prodere.

6 Ludimus

6 Sic MS. Bodl. sic Scriver. ed. at vulg. *Ludimus innocuis verbis hoc juro.*
7 Epigr. 60, lib. 6. 8 Musarum chorum.

Ludimus innocui. scis hoc bene. juro potentis
Per genium Famæ, Castalidumque gregem :
Perque tuas aures magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

(6 Ludimus; 7 genium; 8 Castalidumque)

De Lycoride. XII.

Vide consonum huic ep. 62, l. 4.
1 *Solibus* ex Palatino Grut.

DVm Tiburtinis albescere [1] collibus audit
Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
Venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

De sua puella. XIII.

1 Parcarum scilicet malarum, ut epigr. 62, l. 6.
2 Epigr. 2 & 3 Catulli.
* Vide & epigram. 8, l. 1.
3 Poëtice. omnium enim rerum umbras apud inferos volunt esse.
4 Grut. *neque maribus istis.*

ACcidit infandum nostræ [1] scelus, Aule, puellæ,
Amisit lusus, deliciasque suas :
Non quales teneri [2] ploravit amica Catulli
** Lesbia nequitiis passeris orba sui ;*
** Vel Stellæ cantata meo, quas flevit, Ianthis,*
Cujus in [3] Elysio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, [4] nec amoribus istis,
Nec dominæ pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

Ad Arginum puerum Ianthidos. XIV.

1 Arginus scilicet.
2 Qui abstinet, qui refugit. Alii *adsistit.*
3 Fonte in ædibus Stellæ.
* Cujus Nympham dixerat esse Ianthida, epigram. 47 lib. num. 2.

QVis [1] puer hic nitidis [2] absistit Ianthidos [3] undis,
*Et fugit ad * dominam Najada? nunquid [4] Hylas?*
[5] *O bene, quod sylvâ colitur Tyrinthius istâ,*
Et quod amatrices tam prope servat aquas!
[6] *Securus licet hos fontes, Argine, ministres :*
Nil faciunt nymphæ : ne velit ipse, cave.

4 Lib. 6, epigr. 68, num. 6. & epigr. 49, l. 5, num. 4. 5 O bene tibi est quod proximo nemore cultus Hercules tibi præsidio est & tutela, ne rapiaris à Nymphis te amantibus. epig. 49 infra. 6 Sine metu potes ex hoc fonte haurire aquam quam ministres. Ianthis nympha hujus fontis non rapiet te, ut Hylam quondam nymphæ fl. Ascanii. cave tibi ab ipso Stella.

¶ Ad Regulum. XV.

ÆRa domi n: :: sunt. superest hoc, Regule, tantum,
Vt tua vendamus munera: numquid emis?

Callida emendicatio. Dum inopiæ suæ unicum remedium dicit esse venditionem munerum sibi à Regulo missorum, quæ norat dominum non redempturum, donaturum potius pretium ipsorum.

Ad bibliothecam Iulii Martialis. XVI.

[1] RVris bibliotheca delicati,
[2] Vicinam videt unde lector urbem;
Inter carmina sanctiora si quis
[3] Lasciva fuerit locus [3] Thaliæ:
Hos [4] nido licet inseras vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos:
Auctoris calamo sui notatos:
[5] Hac illis pretium facit litura.
At [6] tu munere dedicata parvo,
Quæ cantaberis orbe [7] nota toto:
Pignus pectoris hoc mei tuere
Iuli bibliotheca Martialis.

1 Ruris suburbani Iulii Martialis, quod descripsit epigr. 64, l. 4.
2 Sic ep. 64, l. 4, num. 5.
3 Meis his carminibus jocosis floridæ & conviviis aptæ Musæ Θαλίας fœtibus. ut epigr. 8, l. 4, num. 12.
4 Epigr. 118, l. 1, num. 8.
5 Quod autoris autographi sunt, & quos epigr. 10, supra, dixit archetypos.
6 Cui consecro & dono hos libellos meos.
7 Carmine meo.

In Gallam. XVII.

CVm tibi sit facies, de qua nec fœmina possit
[1] Dicere; cum corpus nulla [2] litura notet:
Cum tam te rarus cupiat, repetatque fututor,
Miraris? vitium est non leve, Galla, tibi.
Accessi quoties ad opus, mistisque movemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipsa taces.
Dî facerent ut tu loquereris, & ipse taceret.
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & risum res movet ista simul.
Quis ridere potest [3] fatui poppysmata cunni?
Cum sonat hic, cui non mentula mensque cadit?
Dic aliquid saltem, clamosoque obstrepe cunno:
Et si adeo muta es, disce vel inde loqui.

1 Se talem habere. id est tibi contendere, tibi se æquiparare, præferre saltem non ausit.
2 Menda, nævus. vel lomentum quo rugas coudunt liuuntque. ep. 42, l. 3.
3 Vide epigr. 71, l. 3, n. 5.

De fragmento Argûs. XVIII.

[1] *Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,*
Hæc fuit [2] ignoti prima carina maris.
Quam nec 3 Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior [4] ira freti.
5 Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
[6] Sanctior est salva parva tabella rate.

1 Quod Romę extabat tempore Martialis, ut videtur. 2 Non prius tentati mortalibus. *nullaque mortales præter sua litora norant.* Argonautas primum tentasse mare volunt poetæ. 3 Duæ insulæ in Ponti Euxini ostio, quæ & Symplegades, quas transmisere Argonautæ non sine periculo. vide quæ ad vers. 1210 Herc. Fu. & ℣. 341 Medeæ Senecæ notavimus. 4 Al. *unda*. 5 Fluctus, scopulos, syrtes prætervectam & superantem vicit tandem ætas. 6 Fragmentum hoc religione & antiquitatis veneratione vel ipsam integram vel alias quasvis naves superat.

In Sanctram. XIX.

Nihil est [1] miserius, nec [2] gulosius Sanctrâ.
3 Rectam vocatus cum recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit;
Ter poscit apri [4] glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis & duos armos:
Nec erubescit 5 pejerare de turdo;
Et [6] ostreorum rapere lividos cirros.
7 Buccis placenta sordidam linit [8] mappam,
Illic & uvæ collocantur 9 ollares,
Et punicorum pauca grana malorum,
Et [10] excavatæ pellis indecens [11] vulva,
*Et [12] lippa ficus, * debilisque boletus.*
Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti [13] spondylos sinu condit,
[14] Et devorato capite turturem truncum.
Colligere [15] longa turpe nec putat dextra
[16] Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

1 Tum labore & officiis quibus cœnam captavit: tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. 2 Rapacius qui tantum suffuratus est. 3 In qua accumbit. 4 Epigr. 81, l. 3, num. 16. 5 Iurare sibi turdum non appositũ, cum plures appositos subduxisset. 6 Cirros ostreorum Raderus opinatur dici purpureos crines qui fibras ostreorum ambiunt, cum vero ostrea proprie cirris careant, cum Brodæo l. 9 Misc. c. 29. sentio per ostrea intelligi ostracoderma: utpote locustas, squillas, cancros, astacos. 7 Vt, *improbi panis buccas* epigr. 5, lib. 10. & *secta quadra placenta*, epigr. 77, lib. 3. Vulg. *Dulci placenta.* 8 Dum mappæ involvit placentam subductam. vel simpliciter, sordidam. 9 Quæ in olla servabantur. Platina. l. 2. & Plin. lib. 5, c. 17. Columell. c. 43, l. 12. 10 Granatorum mal. 11 Exesis carnibus. 12 Ejectitiæ. vide epigr. 56, l. 13. & Apitii lib. 7, c. 1. 13 E qua lacteus fluit humor. * Non optimi. 14 Vertebrasne animalium? an pisces, cum Macrobio & Seneca, qui vulgo *schinoli*? an salsamenta, cum Athenæo? 15 Porrecta. 16 Quæ sub mensam cadebant vel projiciebantur, erantque ministris relegenda.

17 *Nec esculenta sufficit gula prada,* | 17 Nec cibos tantum rapit.
18 *Misto lagenam replet ad pedes vino.* | 18 Aqua temperato, quod servi ad pedes biberent.
Hac per 19 *ducentas dum domum tulit scalas,*
Seque obserata clausit anxius cella,
Gulosus ille postero die 20 *vendit.* | 19 Multas scalas, ut epigr.

118, l. 1. vel per multas ædes. 20 ἀπεκδοχῆτως. expectabatur ut rapax & gulosus Sanctra voraret ista: ille vero avarus & miser vendidit.

De natali Lucani. XX.

H*Æc est illa dies, qua* 1 *magni conscia* 1 *partus,* | 1 Lucani, nobilis poëtæ.
Lucanum populis, & tibi, 2 *Polla, dedit.* | 2 Polla Argentaria uxor Lucani.
Heu Nero crudelis, 3 *nullaque invisior umbrâ:*
Debuit hoc saltem 4 *non licuisse tibi.* | 3 Nullius cæde invisior quam Lucani. sic de Cicerone epigr. 70, l. 5, num. 3. 4 Respexit id, quod multis à se occisis dixit Nero, *Nescisse hactenus Cæsarem, quantum Imperatori liceret.*

De eodem. XXI.

1 V*Atis Apollinei magno* 2 *memorabilis ortu* | 1 Lucani poëtæ sub Apollinis præsidio.
Lux redit: Aonidum 3 *turba favete sacris.* | 2 Clarus & celebrandus natalis.
4 *Hac meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,*
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

3 Al. *turma.* vide Ian. Gulielm. in Pseudolum Plauti quæstion. cap. 6.
4 Hæc dies vel propter te ô Lucane editum meruit, ut Bætis patrius Lucani fluvius numeraretur inter fontes Musarum.

De eodem, ad Phœbum. XXII.

1 P*Hœbe veni; sed quantus eras cum bella canenti* | 1 Ad sacra hæc quibus celebramus natalem Lucani, cui tu ipse dedisti secundam carminis epici à Virgilio gloriam.
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyra.
Quid tantâ pro luce precer? tu, Polla, maritum
2 *Sæpe colas, & se sentiat ipse coli.*

2 Diu vivas ut quotannis colas hunc mariti tui natalem.

In maledicum. XXIII.

1 C*Vm Iuvenale meo qua me committere tentas,* | 1 Quæ tentas contentionis & diffidii semina serere inter me & Iuvenalem meum, egregium illum procul dubio Satyrographum. vide Lips. ep. 20. quæst. lib. 1.
Quid non audebis, perfida lingua, loqui?

Te fin-

* Vel pueris nota bæ. amicorum paria.
2 Amphinomum & Anapiam Catanâ Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. de quibus Seneca 3 de Benef. c. 17. Strabo l. 6. Plutarch. orat. ad Apollonium, Silius, &c. 3 Castorem & Pollucem.
4 *Hareat inguinibus semper tam noxia lingua, &c.* epigr. 61, l. 2.

*Te fingente nefas, * Pyladen odisset Orestes :*
** Thesea Pyrithoï destituisset amor.*
*Tu ² Siculos fratres, & majus nomen * Atridas,*
Et 3 Ledæ poteras dissociare 3 genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis ;
4 Vt facias illud, quod, puto, lingua facit.

¶ In malum poetam. XXIV.

1 Cerussa exposita.
2 Ingenii, argutiæ, urbanitatis.
3 Amarulentiæ, acerbitatis.
4 Vt acida irritant stomachum; ita acritei dicta invitant lectorem. 5 Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ inter ridendum contractæ : tale epigrammati decus addunt quæ risum movent. *Vel*, Vt minus grata est facies cui ridenti deest deus Gelasinus : ita & epigrammati perit venustas, si absit mordacitas. 6 Infantibus mellita seu mustea poma dato & propter dulcedinem insipidas ficus. q. d. Insulsis placeant epigrammata dulcia & nec ingenio nec acerbitate condita : mihi placet epigramma salsum, acre, mordax, & piperatum. 7 Ficus Chia quæ salem & vinum sapit. epigr. 23, l. 13.

DVlcia cum tantum scribas epigrammata semper,
Et ¹ cerussatâ candidiora cute :
Nullaque mica ² salis, nec amari ³ fellis in illis
Gutta sit, ô demens, vis tamen illa legi.
4 Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti :
5 Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
6 Infanti melimela dato, fatuasque mariscas :
Nam mihi, 7 quæ novit pungere, Chia sapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXV.

1 Ad eundem epigr. 87, l 4.
2 Epigr. 97, l. 1.
3 Sed captato oportuno tempore.
4 Limam adhibens, emendans, interpolans partem habet in hoc qualicunque opere.
5 Plane læta & benigna.

¹ APollinarem conveni meum, ² Scazon,
3 Et si vacabit (ne molestus accedas)
Hoc qualecunque, 4 cujus aliqua pars ipse est ,
Dabis : hoc facetum carmen imbuant aures,
Si te receptum fronte videris 5 totâ,
Noto rogabis ut favore sustentet.
Quanto mearum scis amore nugarum
Flagret : nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus.
Apollinarem conveni meum, Scazon.

De Apro sibi à Dextro misso. XXVI.

[1] *TUsca glandis aper populator, & [2] ilice multâ*
Iam piger, [3] Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intravit splendenti [4] cuspide [5] Dexter;
Præda jaces nostris [6] invidiosa focis.
Pinguescant madidi læto nidore [7] Penates,
Flagret & exciso festa culina [8] jugo.
[9] *Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,*
Addet & [10] arcano mista Falerna garo.
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis,
[11] *Conturbator aper.* [12] *vilius esurio.*

* Al. *Dextro.* vide num. 5 infra.
1 Glande pastæ in agro Tuscano.
2 Saginâ & pinguedine à glande.
3 Magnitudine proxime apro illi quem irata Diana in Ætolorum agros immisit. lib. spect. 15.

4 Venabulo. 5 Al. A quo occisum & poëtæ missum arguit supremum distichon. 6 Opima, cui vel invideri possit utpote majori quam mea ferat conditio. 7 Qui juxta focum, *vel* ædes. *Metonymice.* Al. *madido tetri nidore Penates.* 8 Sylvâ, *Hyperbolice Vel* lignis *Synecdochice* è montis jugo. 9 Sed impensa condiendi superabit facultates meas, satius itaque est ut remittam Dextro, nisi forte & ille mihi hos sumptus suppeditet. 10 Interiori melior ique garo, quod admisto Falerno dicebatur œnogarum. vide epigr. 93, l. 6, num. 6. & l. 13, epigr. 82 & 102. 11 In quo condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decoquentur opes. 12 Minoris constat fames mea, viliori cibo contenta est, minore sumptu cœnam mihi constare velim.

Ad Fuscum. XXVII.

[1] *SIc Tiburtinæ crescat tibi sylva [2] Dianæ;*
Et properet cæsum sæpe redire nemus.
[3] *Nec Tartessiacis [4] Pallas tua, [5] Fusce, [6] trapetis*
Cedat, & [7] immodici dent bona musta [7] lacus,
Sic fora mirentur, sic [8] te Pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima [9] palma fores:
[10] *Otia dum medius præstat tibi parva December,*
Excipe, sed [11] certâ quos legis aure [12] jocos.

1 Sic tibi omnia feliciter cedant, precor, sic sylva, quam Tibure habes, cæsa revirescat.
2 Nemorum præsidis ac deæ.
3 Nec olivetum tuum fertilitate olearum aut olivi copiâ cedat Hispanis olivis, Tartessus Straboni fluvius est, qui aliis Bœtis, unde Bœtica Hisp. 4 Olei inventrix, quæ, reliquis Diis steriles ad speciem eligentibus arbores, oleam cum forma tum fructu insignem sumpsit. 5 Videtur hic esse, ad quem Plin. Sec. ep. 9, l. 7. 6 Præliis oleariis sic Papin. 2 Sylv. in Genethliaco Lucani: *Quæ Tritonide fertiles Athenas Unctis Bœtica provocas trapetis.* 7 Pleni, immo redundantes musto lacus qui excipiunt vinum trapetis expressum. ep. 44, l. 4, n. 2. 8 Agentem causas. 9 Palma affigebatur jannis caussidicorum qui in causis vicissent quam Ausonius vocat *palmam forensem*, vide Sat. 7 Iuven. ℣. 117. & quæ nos ibi. 10 A causis & foro, Iustitium in his Saturnalibus. 11 Criticâ & censoriâ. 12 Epigr. hæc mea.

13 *Scire*

13 Al. *Scire libet verum*: *res est hac ardua*, ex persona Fusci verum pronunciare subtimentis. 13 *Scire libet verum : res est hac ardua : sed tu*
Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

ne odium pariat. respondet poëta : *sed tu mihi dic, quod tibi in pari re dici velles*, &c. vide epist. lib. 12. & Horatii epist. ad Pisones sub fine, vide epist. 76, l. 8.

Ad Testilum puerum. XXVIII.

1 Deliciæ & amor, qui risus lugubris, dolor suavis, timor generosus, mors viva, &c.
2 Vide epigr. 32, l. 1, n. 2.
3 Præ te.
4 Etsi capiebatur maxime

T*Estile Victoris* [1] *tormentum dulce* [1] *Voconi*,
Quo nemo est toto notior orbe puer :
Sic etiam [2] *positis formosus amere* [2] *capillus*,
Et 3 *placeat vati nulla puella tuo :*
Paullisper domini doctos sepone libellos,
Carmina Victori dum lego pauca tuo.
4 *Et Mæcenati Maro cum cantaret Alexim*,
Nota tamen Marsi fusca 5 *Melanis erat.*

Mæcenas ecloga quam scripserat Virgil. de formoso Alexi quem ardebat : non tamen dedignatus est & carmen quod Marsus inferior poeta scripserat de fusca Melænide. ita nec Victor mea hæc aspernabitur, &c. 5 A μέλαινα.

In Cæliam. XXIX.

* Tui copiam.
1 Al. *Cattis*.
2 Memphi. ep. 1 lib. spectac. num. 2.
3 A mari Erythræo. vide quæ annotarim ad 370 ỹ. Thyest. Senec.
4 Quibus circumcisis succrescit cutis.

* D*As* [1] *Parthis, das Germanis, das, Cælia, Dacis :*
Nec Cilicum spernis, Cappadocumque toros.
Et tibi de [2] *Pharia Memphiticus* [2] *urbe fututor*
Navigat, à 3 *rubris & niger Indus aquis :*
Nec 4 *recutitorum fugis inguina Iudæorum*,
Nec te 5 *Sarmatico transit Alanus equo.*
Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet ?

5 Namque Alanos Scythiæ pop. in Sarmatia Europæa ponunt Plin. & Ptolom.

Ad Regulum. XXX.

1 Ab avium domesticarum rauco cantu.
2 Pluribus tectis sive muris septæ, instar mapalii. Festus *a court or barton*.

1 R*Auca* [2] *cortis* 3 *aves, & ova* 4 *matrum*,
Et 5 *flavas medio vapore Chias*,
Et 6 *fœtum* 7 *querula rudem capella*,
8 *Nec jam frigoribus pares olivas*,
Et canum gelidis olus pruinis

3 Gallinæ, anseres, anates, columbæ, &c. 4 Gallinarum, anatum. 5 Moderato calore siccatas ficus Chias. supra ep. 24, num. 7. & l. 13, epigr. 23. vel hibernas & gelatas. epigr. 44, l. 4. 6 Hœdum. 7 De fœtu abrepto quiritantis. 8 Gelatas & corrugatas frigore, cui non sunt secando.

De nostro tibi rure missa credis?
O [9] *quam, Regule, diligenter erras!*
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Vmber, aut colonus,
Aut [10] *rus marmore tertio notatum,*
Aut Tusci tibi, Tusculi-ve mittunt;
[11] *Id tota mihi nascitur Subura.*

9 Quam dedita opera erras & dissimulas te nescire sterilitatem agelli mei. 10 Suburbanum tuum, ad tertium ab urbe lapidem. 11 Id ego emo in foro olitorio in urbe, quod tamen in Subura non erat. de Subura, vide epigr. 35, l. 1, num. 5. & epigr. 57, l. 3.

Ad Atticum. XXXI.

ATtice, [1] *facundæ renovas qui nomina gentis,*
[2] *Nec finis ingentem conticuisse domum:*
[3] *Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,*
[4] *Te secreta quies, te * sophos omnis amat.*
[5] *At juvenes alios fracta colit aure magister,*
[6] *Et rapit immeritas sordibus unctor opes.*
*Non * pila, non * follis, non te * paganica* [7] *thermis*
Præparat, aut nudi [8] *stipitis ictus* [9] *hebes:*
[10] *Vara nec injecto* [11] *ceromate brachia tendis;*
*Non * harpasta vagus pulverulenta rapis:*
Sed curris niveas tantum prope [12] *Virginis undas,*
Aut [13] *ubi Sidonio taurus amore calet.*
[14] *Per varias artes, omnes quibus area servit,*
Ludere, cum liceat currere, pigritia est.

1 Qui doctissimi ac disertissimi viri T. Pomponii mores & doctrinam exprimis. 2 Nec degener pateris ut conticescat familiæ tuæ & ortus gloria. 3 Tu habes semper comitatum Græcorum philosophorum. 4 Secessus ab ambitu, magistratu & turba.

* Sapiens. 5 At alii juvenes vacant pugillatui. quem docet Gymnasies, cujus aures, ut & aliorum athletarum contusæ plerumque sunt a plagis concertatorum. vide Turnebum lib. 24, c. 28. & Mercurialem lib. 5 de re gymnast. c. 6. 6 Et aliptes non necessario unguendi ministerio præstito emungit juvenum marsupia. * Vide epigr. 19, l. 4. * 7 Ante cœnam lavabant prisci, ante lavationem corpus exercebant. 8 Exercitatio ad palum, contra quem in terra defixum tanquam adversarium tirones se exercebant. vide quæ nos ad 248 ỷ. 6 sat. Iuvenal. vide & Vegetium, Stevvechium, Mercurialem, & Lipsium. 9 A sudibus vel rudibus, ligneis gladiis & clavis. 10 Nec lucta obtorques brachia & lacertos quasi varos. sic Ludovic. Carion. emendat lib. 2, cap. 9. alii leg. *Rara.* illa lectio melior. 11 Epigr. 57, l. 3, num. 4. 12 Epigr. 21, l. 5, num. 6. 13 Ad porticum Europæ, epigr. 14, l. 2, num. 2. 14 Literato viro conveniunt magis exercitationes faciles & breves, quæ corpus & sine mora laxent & tempori parcant, quarum præcipua est cursus, quam pigri isti ludi quibus Campus & gymnasium servit. legitur & area *fervet.* Pet. Scriver. *Areas* intelligit, *vitæ spatia,* ut epigr. 24, l. 10. sed vide epist. 15. Senecæ.

In Cinnam. XXXII.

Sordidior cœno cum sit toga, calceus autem
[1] Candidior prima sit tibi, Cinna, nive;
[2] Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
3 Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

1 Calcei albi Romanis elegantioribus in usu.
2 *Neglecto.* Gruter. ex Palat. & Bodl. MS.
3 Tolle, ne inquinet album calceum cui male convenit cum sordida toga.

Ad Severum. XXXIII.

Qvo possit fieri modo, Severe,
Vt vir pessimus omnium Charinus
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, sed cito. [1] quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
[2] Non deest protinus ecce de malignis,
Qui sic rancidulo loquatur ore:
3 Vt quid tu domini, deique nostri
Praefers muneribus Neronianas?
Thermas praefero balneis cinaedi.

1 Vt Nero pessimus ex truxit optimas thermas, ita cinaedus hic Charinus balneas excitavit nobiles.
2 Quod si quis malignus mihi hic obstrepat, perinde ac si praeferam Neronis thermas aut Charini balneas publicis Domitiani aedificiis: respondeo me id non facere, sed conferre tantum inter se Neronis & Charini opera.
3 Ianus Rutgersius leg. *Quid? in tot domini.* Scriver. *Ecquid tu.*

Ad Lecaniam. XXXIV.

INguina succinctus nigrâ tibi servus alutâ
Stat, quoties calidis * tota foveris aquis.
Sed meus, ut de te taceam, Lecania, servus.
Iudaeum nullâ sub cute pondus habet.
Sed nudi tecum juvenesque senesque lavantur,
An sola est servi mentula vera tui?
Ecquid foemineos sequeris matrona, recessus?
Secretusque tua, cunne, lavaris, aqua?

* Leg. *tota* Rutgers. Tibi in publicis balneis lavanti promiscue, ubi nemo nostrûm, non ipse quidem circumcisus Iudaeus tegit verenda, adstat servus tuus subligaculo tectus & fibulâ ligatus: perinde quasi nos caeteri non essemus viri & tu privatim lavares. epigr. 76, l. 11. Foedissimum hunc morem virorum promiscue cum foeminis lavandi sustulit Trajanus. Xiphilin. in Adriano. & Spartianus.

Ad Stellam. XXXV.

[1] CVm pluvias, madidumq; Iovem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis.

1 Cum perplueret villa, misisti mihi tegulas, ecce horreo frigore, cur non mittis mihi togam?

Plurima

Plurima quæ posset subitos [2] effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat boreæ stridore December:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.

2 Al. *defendere*, id est arcere. vide Iani Guliel. Verisimil. l. 3, c. 25.

¶ Ad Castricum, de theta. XXXVI.

[1] *NOsti mortiferum quæstoris, Castrice, signum?*
Est opera pretium discere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem juguli jusserat esse notam.
Turpis ab inviso pendebat [2] stiria naso,
Cum flaret madidâ fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus. quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

1 Alii leg. *Nostri*. Sensus est, Pro veteri illa condemnationis & mortis Θανάτου litera, Quæstor noster novam habet notam, emuncto scilicet naso dat caluitigl signum occidendi hominis. huic aliquando opus erat distillantem nasum emungere, manum naso admoturum impedierunt quæstores collegæ ipsius quasi daturum hinc cædis signum. Iocatur poëta misere cum illo agi, cui modo alios populariter occidenti, jam non liceat suum nasum abstergere. 2 *A drop* stilla gelata, *gutta congelati nasi*. epigr. 99, l. 11.

Ad Polyphemum. XXXVII.

[1] *TAntus es, & talis nostri, Polypheme, Severi:*
Vt te mirari possit & ipse Cyclops.
[2] *Sed nec Scylla minus.* [3] *quod si fera monstra duorum*
Iunxeris, alterius fiet uterque timor.

1 Polyphemus iste & Scylla fueruntne servi Severi, an forte statuæ adeo immanes & ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi & marino monstro possent esse terrori?
2 Sed nec ipsa Scylla possit minus mirari tuum Scyllam, alii leg. *minor*.
3 Imo & sibi invicem terriculamento esse possint, unde videtur illos fuisse servos deformes.

¶ De Cælio. XXXVIII.

[1] *DIscursus varios, [1] vagumque mane,*
Et fastus, & ave, [2] potentiorum,
Cum perferre patique jam negaret;
Cœpit fingere Calius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso;
([3] Quantum cura potest, & ars doloris!)
[4] *Desit fingere Calius podagram.*

1 Officiosas clientis discursationes in salutandis patronis superbis.
2 Divitum.
3 *Ironice*. ut lib. 5, epigr. 22. num. 2.
4 Veram enim habet podag.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIX.

Hic jacet [1] ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore [2] non humili passus [3] utrumque deum;
[4] Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris
Miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata juventâ:
Hic prope [5] ter senas vixit Olympiadas.
[6] Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
Aspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

1 Etruscus. vide epigr. 83, l. 5. 2 Forti animo. 3 Utrumque, ambos. ut *Si duo praeterea tales Idaea tulisset Terra Viros.* Maro. Edd. recentes *possidet umbra nemus.* Domitiani potius Domini ac Dei gratiam & iram. dicto epigr. 83, l. 6. Domit. iratum & placatum. 4 Geminorum, qui eodem cum matre, quae flore aetatis extincta est, sepulchro patrem condiderunt. 5 Nonaginta annos si poëtice Olympiada pro lustro sumamus. 6 Quem jam nonagenarium fato maturo defunctum deflevit pius filius perinde ac immaturo fato praereptum.

Ad Sempronium Tuccam. XL.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
Cosmica, Semproni, tam mala quam bona sunt.

· Mundanus see Socraticus? an ornatus, nitidus, seu comis? an forte unguentis delibutus? namque & haec omnia media & αδιάφορα sunt.

¶ Ad Castricum. XLI.

[1] Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
[2] Nos tenues in utroque sumus [3] vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina quaeris?
[4] Alcinoo nullum poma dedisse putas?

1 Cum aeque nobilis sis Poëta, ac munificus dives. 2 Ego. 3 Opibus & carminibus. 4 Ut Phaeacum illi regi, cui suppetebant poma nobilissima, aliquis forte muneri obtulit minus nobilia: ita ego tibi mala mea carmina.

In Cinnam. XLII.

Primum est, ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo;
Illud deinde sequens, [1] ut cito, Cinna, neges.
Diligo praestantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec praestas, nec cito, Cinna, negas.

1 Vide epigr. 20 & 30, l. 6.

De

De imagine Maximin. Cæsonii. XLIII.

[1] *Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est;*
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit : [2] sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti?
Qui modo nolueras consulis ire comes.
[3] *Si victura meis mandantur nomina chartis,*
Et fas est cineri me superesse meo :
Audiet hoc præsens, venturaque turba; fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

1 Hæc est effigies in cera ad vivum expressa Max. Cæsonii, quem à Nerone damnatum in conjuratione Pisoniana, Tacit. 15 Annal. Tu Ovidi in exilium comitatus es per mare Siculum in Siciliam vel Africam cui modo præfuerat. proconsuli te comitem negabas, exuli offerebas. 2 Iniquum fuisse Neronis judicium arguebas, sponte exulem ejus sequutus. 3 Si vitale fuerit hoc carmen meum, scient inde præsentes & posteri, Ovidium id præstitisse Cæsonio, quod Cæsonius prius Annæo Senecæ à Claudio in Corsicam relegato.

De eadem. XLIV.

[1] *Facundi Senecæ potens amicus,*
[2] *Caro proximus, aut prior [2] Sereno,*
Hic est maximus ille [3] quem frequenti
Felix litera pagina salutat.
Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis Ovidi tacende linguis,
Sprevisti [4] domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes [5] exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæsisti comes exuli [6] Neronis.

1 Ejusdem argumenti cum præcedenti epigram. 2 Carus, Serenus, Cæsonius Maximus, ut epigr. præcedenti. & Seneca epist. 87, Senecę amicissimi erant. 3 Ad quem toties scripsit Seneca. 4 Neronis. 5 Oresti, non quidem à matre in exilium misso, sed ab Electra sorore subducto & à pædagogo in Phocidem sublato, unde reversus matris cæde patris sui necem ultus rursum exulavit. Electra Eurip. & Sophoclis. 6 Crudelissimi tyranni & cujus in manu erat te repetiisse, quod Clytemnestra non potuit.

Ad Priscum. XLV.

[1] *Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,*
Mæoniaque cupis doctius ore loqui :

1 Priscus pollicitus fuerat Martiali munus, trahebat autem moram ut carmine suo, quod poëtæ approbari voluit, munus exornaret : poëta, quem premebat egestas, petit id sibi mitti muneris vel sine carmine, quod utrique minori foret molestiæ.

Excrucias multis pariter me teque diebus:
Et [2] tua de nostro, Prisce, [3] Thalia placet.
Divitibus poteris musas, elegosque sonantes
Mittere: pauperibus [4] munera pexa dato.

2 De nostro incommodo & non sine damno meo, tibi places in tuo carmine, quod dum meditaris, ego munus desidero. Turnebus l 24, c. 28. legit, *taces*. 3 Epigr 16, num. 3, supra. & lib. 4, epigr. 8, num. 12. 4 Vestem pexam. Alii legunt *plena*. id est, quorum gratia nou dimiuuitur mora. Alii *plana*. id est, absque carminibus.

¶ Ad Licinium Suram. XLVI.

DOctorum Licini celeberrime [1] Sura virorum,
[2] Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
[3] Redderis, heu quanto fatorum munere! nobis,
Gustata Lethes pene remissus aqua.
[4] Perdiderant jam vota metum, securaque flebant
Tristia cum [5] lacrymis. jamque peractus eras.
[6] Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
[7] Et raptas fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors [8] falsa querelas
Moverit: [9] & frueris posteritate tua.
[10] Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

1 Sic Plinius Sec. 30 epist. 4 lib. *altissima illa eruditione tua dignissimam quæst. &c.* Al. *celeberrime summe Virorum.* 2 Cujus syncera oratio & antiquitatem sapiens exprimit gravitatē & mores veterum illorum Roman. 3 Quanto nos bearint munere Parcæ, quæ te prope mortuum vitæ restituerunt. 4 Ita Petr. Scriv. è Membranis & Iunii Margine. *Tristitia & lacrymæ sunt carmina lugubria.* vulg. Ed. *Tristitiis, & lacrymis jamque peractus eras.* Tanquam in certa morte deposueramus spem & cum votis metum curamque pro te, qui jam —— 5 —— Pro mortuo deploratus eras & conclamatus. 6 Vidit sensitque Pluto se nón fore ferendo invidiam & querelas hominum te pugentium ipsiusque rapacitatem detestantium, itaque —— 7 —— Eripuit Parcis colos fusosque & te vitæ restituit. 8 Te faucibus suis erepto decepta, *Vel* quam nos veram putabamus, teque vere mortuum. 9 Et quasi redivivus senties quam charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris. 10 Mortis itaque, quam evasisti, memor, rape vitæ reltitutæ gaudia &c. vide epigr. 16, l. 1, num. 8. tibi superstes.

De Annio. XLVII.

CVm mensas habeat fere ducentas,
Pro mensis habet Annius ministros:
*Transcurrunt * gabatæ, volantque lances.*

Annio non desunt mensæ, imo dives & lautus habet ducentas. cur itaque ministri ejus subeunt mensarum vices & nihil apponitur? scilicet ut dapibus suis parcat, quas ministri circumferentes prætereant alios, aliis, priusquam quid ad satietatem decerpserint, præripiant. placeant sibi lauti his epulis, nos tenuiores nou juvant cœnæ istæ ambulantes *running banquets. quæ & nostris parcipromis jusolverunt in silicerniis & repotiis.* * Lances escariæ.

Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cœnâ.

Ad Severum. XLVIII.

PArva suburbani munuscula mittimus horti;
[1] Faucibus ova tuis: poma, Severe, [2] gula.

1 Rancis forte vel exulceratis mollia.
2 Palato grata.

Ad fontem Hiantidos. XLIX.

[1] FOns dominæ, regina loci, quo gaudet Ianthis,
Gloria conspicua, deliciumque domus.
Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris,
Et [2] Ganymedæo luceat unda choro:
[3] Quid facit Alcides sylvâ sacratus in istâ?
Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
Numquid nympharum notos observat amores,
Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

1 Vide epigr. 47, l. 6.
2 Pueris delicatis instar Ganymedis.
3 Vide ep. 14 supra, quod huic concinnum. 5.

Ad Vrbicum. L.

MErcari nostras si te piget, Vrbice, nugas:
Et lasciva tamen carmina nosse libet;
[1] Pompejum quæras (& nosti forsitan) Auctum,
Vltoris prima Martis in [2] æde sedet.
[3] Iure madens, [4] varioque togæ limatus in usu,
Non lector meus hic, Vrbice, [5] sed liber est.
Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos:
Vt pereat chartis litera nulla meis.
Denique, si vellet [6] poterat scripsisse videri,
Sed famæ mavult ille favere meæ.
Hunc licet à [7] decimâ (nec enim satis ante vacabit)
Sollicites: capiet cœnula parva duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
Et cum, jam satis est, dixeris; ille leget.

1 Adeas Pompejum Auctũ, quem & tute fortasse nosti. 2 Quæ figulis militaribus à Parthis remissis extructa est, ut alii, post victoriam Philippicam. Sueton. August. c. 29, Dio. l. 44. 3 Iurisprudentiâ tinctus, imbutus. sic infr. epigr. 68 & epigr. 40, l. 1. num. 2. *Calderin.* jusculo madens. 4 Studiis pacis & variis causis exercitatus. *Calderin.* attritâ indutus toga. qua in variis officiis utitur. 5 Adeo ad unguem tenet & memoriter recitat. 6 Se authorem profiteri, nisi meæ faveret famæ, poterat. vide Senec. prolog. declam. 7 Quæ statuta cœnæ hora aliquanto tardior propter occupationes Aucti, vel tenuitatem ejus.

Ad Auctum. L I.

GRatum est, quod Celeri nostros legis, [1] Aucte, libellos;
[2] Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, (juvat.
[3] Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
[4] Nec fuit in nostro certior orbe fides.
[5] Major me tanti reverentia turbat; & aures
Non auditoris, judicis esse puto.

1 Epigr. præced.
2 Nisi molestum sit Celeri audire hujusmodi nugas.
3 Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ.
4 Nec alius quisquam majori fide, & abstinentia administravit nostram Celtiberiam.
5 Terreor viri majestate, nec minus sanctum expecto judicem carminis mei quam olim gentis meæ.

In Vmbrum. L I I.

OMnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, [1] contulerant quæ tibi quinque dies;
*Bis senos [2] triplices, & * dentiscalpia septem:*
*His comes accessit * spongia, * mappa, * calix;*
Semodiusque [3] fabæ cum [4] vimine Picenarum,
Et [5] Laletanæ nigra lagena sapæ;
[6] Parvaque, cum [7] canis venerunt [6] coctana [7] prunis,
Et [8] Lybicæ fici pondere testa gravis,
[9] Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulere [10] Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit [11] pondera quinque puer?

1 Quæ ab aliis tibi missa sunt per Saturnalia, quæ ad 5 dies protraxit Caligula. vide ep. 46, l. 4.
2 Pugillares. epigr. 6, l. 14.
* De his lib. 13 & 14.
3 Epigr. 46, l. 4, num. 2.
4 Fiscella olivarum Picenarum. lib. 13, epigr. 36.
5 Lagena ignobilis, fæculenti & turbidi vini ex Laletania in Hisp. Tarraconensi.
6 Ficus parvæ ex Syria. ep. 28, l. 13.
7 Quæ epigr. 18, l. 5. senos dixit Damascenos. vide epigr. 29, l. 13.
8 Epigr. 46, l. 4.
9 Puto vix valuisse 30 H S. *nostræ monetæ* 4. ff. 8, num. 4.
10 Servi è Syria, *Synecdoch.*
11 Libras quinque.

In Nasidienum. L I I I.

SEmper mane mihi de me mera somnia narras,
Quæ moveant animum, solicitentque meum.
[1] Iam prior ad fæcem sed & hæc vindemia venit;
[2] Exorat noctes dum mihi [3] saga tuas.
Consumpsi [4] salsasque molas, & thuris acervos:
[5] Decrevere greges, dum cadit agna frequens.

1 Ad expianda infausta tua de me somnia, in sacrificiis absumpsi vinum omne meum superioris & hornæ vindemiæ.
2 Expiat, avertit omen.
3 Somniorum interpres & expiatrix. epigram. 50, lib. 11.
4 Far sale mistum.
5 Decrescunt mihi greges crebra immolatione.

Non

Non porcus, non [6] *cortis aves, non ova superſunt.* 6 Epigr. 30. ſupra, num. 1. &c.
[7] *Aut vigila, aut dormi, Naſidiene, tibi.* 7 Aut nunquam dormias precor, aut de te ſomnies, tuo damno.

In Chreſtum. LIV.

NVlli munera, Chreſte, ſi remittis,
Nec nobis dederis, remiſeriſque;
Credam te ſatis eſſe liberalem.
*Sed ſi reddis * Apicio, * Lupoque,*
*Et * Gallo, * Ticioque, * Gellioque;*
Lingas [1] *non mihi (nam proba & puſilla eſt)*
Sed quæ de Solymis venit peruſtis,
Damnatam modò mentulam tributi.

* Turpitudinis tuæ miniſtris.

1 Non meam, quæ caſtior eſt, ſed ſervi mei Iudæi damnati ad tributum, vel nomine tributi in ſervitutem damnati. Turneb. leg. *tributi*. l. 24, c. 28. grave autem tributum pendebant cum Iudæi tum qui Iudaicæ ſectæ initiabantur circumſecti. Sueton. Dom. c, 12.

¶ Ad Rabirium. LV.

[1] *AStra polumque* [2] *tua cepiſti mente,* [3] *Rabiri:*
[4] *Parrhaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.*
[5] *Phidiaco ſi digna Iovi dare templa parabit,*
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

1 Vt Phidias Iovis Olympici ſimulachrũ effictúrus dicitur direxiſſe mentem ſuam ad vultum Iovis ab Homero expreſſum Iliad. α. H, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων, &c. Valer. Max. l. 3, c. 7. Ita tu Rabiri Domitiano palatium extructurus concepiſti mente cœleſtes domos, quibus magiſtris & exemplaribus utereris ad hanc fabricam. 2 Al. *pia*. 3 Architectus erat nobilis. epigr. 71, lib. 10. 4 Palatinam, in monte Palatino ubi Euander Arcas primus ædificavit. Parrhaſia autem urbs Arcadiæ eſt. unde Euander Virgilio dictus Parrhaſius 11 Æneid. 5 Si Piſa urbs illa Elidis inſtituerit ædificare templum dignum illo ſimulachro à Phidia fabrefacto, petat à noſtro deo Domitiano ſuum architectum Rabirium.

De Achilla. LVI.

CAſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Alludit Poëta ad verſum Homeri Iliad. γ. Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα. iocum autem quærit in ambiguitate τῦ πὺξ quod ſignificat *pugno*. atque idem pro πυγῇ uſurpatur Ariſtoteli in phyſiognom. Ita Achillas puer exoletus(ut epigr. 90, l. 3.) & modo πὺξ ſtrenuus jam factus eſt ἱππόδαμος eques *per maneggiare & cavalcare la donna Gabinia*. hoc eſt, Caſtor de Polluce.

Ad Gallam. LVII.

1 Dum ex cultu & elegantiâ eos judicabas strenuos ad κλινοπάλην. 2 Mollium & imbellium cinædorum. 3 Ne ulterius te decipiant pexi illi & comati, quære aliquem ex iis qui sermone & cultus neglectu gravitatem & virilitatem profitentur. epigr. 25, l. 1. 4 Sed & hi sunt Socratici cinædi. 5 Ita *omnis vicus abundat Tristibus obscœnis. &c.*

Iam sex, aut septem nupsisti, Galla, [1] *cinædis:*
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque simillima loro
Inguina, nec lassa stare coacta manu,
Deseris imbelles thalamos, mollemque maritum:
Rursus & in [2] *similes decidis usque* [2] *toros*
3 *Quære aliquem Curios semper Fabiosque loquentem,*
Hirsutum, & durâ rusticitate trucem.
Invenies: [4] *sed habet tristis quoque turba cinædos:*
5 *Difficile est, vero nubere, Galla, viro.*

De Cæciliano. LVIII.

Quanta est gula quæ sibi totos ponis apros, animal propter convivia natum? &c. Vacuisque toris tantum ipse jacebis Iuvenal. 1 Satyr. Hic noster *convivam* vocat aprum soli Cæciliano appositum. alii hominem fuisse Aprum volunt.

Non cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Iovem. LIX.

1 Capitolii in colle prius Saturnio, mox Tarpejo à Virgine Tarpeja quæ arcem Sabinis prodidit dicto. 2 Sic epigr. 1, l. 5, num. 11. 3 Tu mea & publica prece rogatus serva Cæsarem, ille me servabit; tu illi donato, ille mihi donabit.

1 *Tarpejæ venerande rector* [1] *aulæ,*
[2] *Quem salvo duce credimus Tonantem,*
Cum votis sibi quisque se fatiget,
Et noscat dare, quæ dei potestas:
Nil pro me mihi Iupiter petenti,
Ne succensueris velut superbo,
3 *Te pro Cæsare debeo rogare:*
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Cæsarem Domitianum. LX.

1 Institores, tonsores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occuparant tabernis suis & pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores & limina præstruxerant. 2 Lib. 5, epigr. 2, num. 4.

1 *Abstulerat totam temerarius institor urbem,*
Inque suo nullum limine limen erat.
Iussisti tenues, [2] *Germanice, crescere vicos;*
Et modo quæ fuerat semita, facta via est.

3 *Nulla*

[3] *Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:*
Nec prætor [4] medio cogitur ire [4] luto.
Stringitur in densa nec [5] cæca [5] novacula turba:
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant.
[6] *Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.*

3 Nullus caupo vendit vinum ad pilas in tabernis quæ lagenis sunt refertæ, & quæ catenis fixæ sunt. Iuvenal. Sat. 3, ў. 304 nisi forte & ipsæ lagenæ pilis affixæ sunt catenis. de pilis vide quæ ad epigr. 43, l 2, num. 3. 4 Ad canalem propter tabernas utrinque. 5 Novaculam hanc tonsorum fuisse arbitror, quum mox inter cæteros recenseat *tonsorem*, non βαλαντιοτομῶν neque sicariorum, quorum esse putant alii propter epitheton *cæca*. 6 Ita epigr. 2 lib. spectac. *Reddita Roma sibi est, &c.*

In Amillum. LXI.

Reclusis foribus grandes [1] percîdis, Amille,
Et te deprendi, cum facis ista, cupis,
Ne quid liberti [2] narrent, servique paterni,
Et notet obliquâ garrulitate cliens.
Non pædicari se qui [3] testatur, Amille,
Illud sæpe facit, quod sine [3] teste facit.

1 Epigr. 72, l. 2, num. 1. 2 Te gravius aliquid pati. 3 Ludit in *testatur* & *teste*, nec non in ambiguitate τῦ *teste*. hîc autem — ὄρχεις intelligit, id est, λείχει ἢ φοινικίζει.

¶ De Silio. LXII.

[1] *Perpetui numquam moritura volumina Sili*
Qui legis & [2] Latia carmina digna toga;
[3] *Pierios tantum vati placuisse recessus*
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ?
Sacra [4] cothurnati non attigit ante Maronis,
Implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc [5] centum gravis hasta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.

1 Latuere Silii opera per multa secula. jam vero erutæ & vindicata vivunt. epigr. 14, l. 4. 2 Digna poëta in Italia vel ipsa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio. *vel potius* digna majestate oratoris Romani, & consulis. Plinius Sec. *scripsit carmina majore cura quam ingenio.* epist. 7, l. 3. 3 Credis-ne enm tantum fuisse poëtam? imo non optimum attigit poëtam, priusquam optimum expressisset oratorem. 4 Epigr. 20, lib. 3, num. 5. & epigr. 6, l. 5, num. 3. 5 Iudicium C. virorum qui de testamentis & hereditatibus in suo foro hastâ positâ judicabant, quemadmodum auctionarii in atrio auctionario hasta præconis posita. vide epigram. 38, lib. 7, num. 4. & consule Cornelium Vitell. Annotat. in Merulam. cap. 21.

6 Postquam consul fuerat eo anno quo Nero periit. Plin. Sec. l. 3, epist. 7.

[6] *Postquam bis senis* [7] *ingentem fascibus annum*
Rexerat, [7] *asserto qui sacer orbe fuit:*
[8] *Emeritos Musis & Phœbo tradidit annos:*
Proque suo celebrat nunc Helicona foro.

7 Quo terrarum orbis in libertatem assertus est, tyranno Nerone ad vim sibi inferendam adacto & occiso. 8 Foro emeritus secessit in Campaniam, ubi Musis vacavit scripsitque carmine heroico 17 libros de Punico bello secundo.

¶ In Cinnamum. LXIII.

1 Hunc credo innuere Iuvenalem, Sat. 1, ỳ. 25.
2 In jus vocatus mutavit solum, vel exulatum abiit in Siciliam.
3 Nulla honesta immo nec sordida arte instructus.
4 In exilio.

[1] *QVi tonsor fueras totâ notissimus urbe,*
Et posthac domina munere factus eques:
[2] *Sicanias urbes, Ætnaaque regna petisti*
Cinname, cum fugeres tristia jura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis [3] *inutilis annos?*
Quid facit [4] *infelix & fugitiva quies?*
Non rhetor, non grammaticus, [5] *ludive magister,*
[6] *Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes.*
[7] *Vendere nec vocem Siculis* [8] *plausumque theatris:*
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

5 Literator. Domitius de lanista intelligit. magis convenit præcedentibus, ut de literatore intelligas. 6 Nullius sectæ philosophus. 7 Præco, an potius caussidicus, qui *voces prostituere foro.* Ovid. eleg. 15, lib. 1 Amor. *clamosi rabiosa fori jurgia vendere.* Senecæ 171 vers. Herc. Fu. *solicitis vendere verba reis* dicitur nostro, epigr. 16, l. 5. 8 Histrio, aut citharœdus.

In Gargilianum. LXIV.

1 1. Veteri Romano. 2. Caii, Iul. Cæs. 3 Augusti. ep. 38, l. 3, num. 1.

LIs te bis decima numerantem frigora brumæ
Conterit una [1] *tribus, Gargiliane,* [1] *foris.*
Ah miser, & demens! [2] *viginti litigat annis*
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

2 Satius fuerat semel vinci, quam ducere litem & ferre impendia & molestias vig inti annorum, etiam cum victoria.

De Labieno. LXV.

1 Bonis universi patrimonii.

HEredem Fabius Labienum [1] *ex asse reliquit:*
[2] *Plus meruisse tamen se Labienus ait.*

2 Labienus ait se plus meruisse qui plura Fabio donarit quam ex testamento accepit. & ego (innuit Poëta) majori damno & dolo Labienum dignum censeo, qui per fraudem captavit hereditatem.

In Philænim. LXVI.

[1] *PÆdicat pueros [2] tribas Philænis,*
Et [3] tentigine sævior mariti
Vndenas [4] vorat in die puellas.
[5] Harpasto quoque [6] subligata ludit,
Et [7] flavescit haphe, [8] gravesque draucis
Halteras facili rotat lacerto,
Et [9] putri [10] lutulenta de palæstrâ
[11] Vncti verbere vapulat [11] magistri.
[12] Nec cœnat priùs, aut recumbit ante
Quam septem vomuit meros deunces:
Ad quos fas sibi tunc putat redire,
Cum [13] coliphia sexdecim comedit.
Post hæc omnia; cum libidinatur,
Non fellat: putat hoc parum virile:
Sed plane [14] medias vorat puellas.
Dî [15] mentem tibi dent [15] tuam Philæni:
Cunnum lingere quæ putas virile.

1 Τῷ ὀλίσβῳ. 2 Fricatrix. 3 Libidinis prurigine magis inflammata quam maritus. 4 Λεσβιάζουσα, φοινικίζουσα καὶ τρίβουσα. 5 Epigr. 19, l. 4. * 6 Veste subducta, *Vel*, subligari usa. 7 In palæstra flavescit aspergine arenæ: ita Achelous cum Hercule luctans *fulva tactus flavescit arena*. Ovidius Meta. 9. ἁφὴ autem *tactus* est. 8 Et pondera illa plumbea seu ferrea corpori exercendo in Gymnasiis & Balneis adhibita, vel ipsis grandibus draucis gravia agili versat manu. vide epigr. 48, & 49, l. 14. & Iuvenal. satyr. 6, ℣. 22. quæ huic epigramm. consonat. 9 Male olenti ab oleo. 10 Ceromate è luto uncta. 11 Aliptæ manus crepitu inter ungendum. Vide Iuvenal. Satyr. 6, ℣. 423. 12 *Sextarius alter Ducitur ante cibum rabidam facturus orexim, &c.* Iuvenal. Sat. 6, ℣. 428. vide epigr. 71, l. 5. Al. *reverti.* 13 Luctatorum panes, qui vires palæstritarum membris addunt, à κῶλον & ἶφι, ut vult Dom. Calderinus; quam etymologiam asserere laborat Corn. Vitellius contra Merulam Annot. cap. 12. 14 Supra nu. 4. 15 Mentem sanam, vel quæ fœmineam appetat libidinem.

Ad Instantium Rufum. LXVII.

*COmmendare meas, * Instanti Rufe, Camœnas*
Parce precor socero: seria forsan amat.
Quod si lascivos admittit & ille libellos,
Hac ego [1] vel Curio Fabricioque legam.

* De hoc eodem Instantio Rufo, epigr. 51, lib. 8. & epigr. 97, lib. 12.

1 Vel continentissimis, gravissimis & severissimis viris.

De Theophila ad Canium. LXVIII.

HÆc est illa tibi [1] promissa Theophila, [2] Cani,
[3] Cujus Cecropia pectora dote madent.

1 Sponsa, conjux. 2 Poëta, de quo epigr. 62, & epigr. 70, lib. 1, & epigr. 20, l. 3. 3 Græce erudita. Al. *pectora voce madent.*

4 *Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus,*
5 *Nec minus esse suam Stoica turba velit.*
Vivet opus 6 *quodcunque per istas miseris aures;*
Tam non fœmineum nec populare sapit.
Non tua 7 *Pantænis nimium se præferat illi,*
Quamvis Pierio sit bene nota choro.
8 *Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:*
9 *Castior hæc, & non doctior illa fuit.*

4 Hanc sibi discipulam vendicet utpote discipulæ suæ æmulam Epicurus magnus senex horto quo gaudebat celebris. Alii leg. *magni senis altus in hortis*, atque intelligunt Platonem in suburbano Athenis nemore ab Academo in usum scholæ consecrato profitentem. 5 Nec minus suæ disciplinæ æmulam hanc sibi vendicent Stoici. 6 Quodcunque Theophila recensuerit & emendarit. 7 Doctam nescio quam innuit poëtriam. Ita Scriv. *Panthenis* ex MSS. omn. Gruterus. Vulg. *Parthenis.* 8 Theophilæ carmina vel ipsa Sappho Phaonis amatrix laudarit. legitur namque & *laudavit.* 9 Theophila vincit Sappho verecundia: ingenio & doctrina illi non cedit.

In Philænim. LXIX.

Ipsarum tribadum tribas Philæni
Recte quam futuis, vocas amicam.

Male sonat dicta viro *amica*; mulieri, bene. quam vero Philænis amicam vocat male audit, cum ipsa Phil. sit tribas. Καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας, ἑταίρας, &c. καλοῦσι γε τὰς μισθαρνούσας, ἑταίρας. Athenæ. l. 13, c. 4.

De familia ficosa. LXX.

1 *Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus:*
Filia ficosa est, & gener, atque 2 *nepos.*
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter juvenesque senesque,
Res mira est; ficos non habet unus ager.

1 Tota familia laborat ulcere quam σύκωσιν Græci vocant, de qua Celsus l. 6, c. 3. nec tamen in agro fructificant ficus. Iocus ab ambiguo τοῦ *ficus.* vide epigr. 66, l. 1. 2 Ita Gruterus, alii *socer.*

Ad Paullum. LXXI.

1 *Gratus sic tibi, Paulle, sit December:*
Nec vani 2 *triplices, brevesque* 3 *mappæ,*
Nec thuris veniant leves selibræ;
Sed lances ferat, aut 4 *scyphos avorum,*
Aut 5 *grandis reus, aut potens amicus:*
Seu quod te potius juvat capitque,

1 *Imprecandi formula.* Sic tibi affluant precor larga à clientibus & amicis munera in Saturnalibus missa, ut epigr. 46, l. 4, num. 1. vide epigr. 52 supra. 2 Pugillares. l. 14, epigr. 6. 3 Epi. 46, l. 4, num. 10. 4 Scyphos veteres & archetypos, vel graves auro, qualibus utebantur prisci, Nestor, &c. 5 Cliens dives.

[6] Sic vincas Noviumque Publiumque
[7] Mandris & [8] vitreo latrone clausos ;
[9] Sic palmam tibi de trigone [10] nudo
Vncta det favor arbiter corona ,
Nec laudet [11] Polybi [12] magis [13] sinistras :
[14] Si quisquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno ,
Vt vocem mihi commodes patronam,
Et, quantum poteris, sed usque, clames :
Non scripsit meus ista Martialis.

6. Sic vincas latrunculorum ludo peritissimos tuos collusores Noviũ & Publium. 7 Calculorum seu latrunculorum septis & regionibus, vel ipsis latronum gregibus clausos. vide epigr. 23, l. 5, num. 7. fortasse quadrigis eburneis, namque ejusmodi calculis lusisse Neronem autor est Suetonius, Petr. Scriver. 8 Latrunculis è vitro discolori ad distinguendas diversas partes. epigr. 17, & 20, l. 14. 9 Sic tibi victoriam in ludo trigonalis pilæ adjudicent uncti gymnastæ. vide epigr. 19, l. 4. * 10 Quem ludum nudi unctique exercebant. 11 Lusoris alicujus periti. 12 Quam tuam. 13 Agilitatem manus sinistræ, qua in jaciendâ excipiendâque pilâ non minus utebantur quam dextrâ. epigr. 84, l. 12. 14 Vt, si quis famosa & maledica carmina sub meo nomine ediderit mihique adscripserit, patrocineris mihi meque asseras. vide epigr. 12 supra.

¶ Ad Maximum. LXXII.

ESquiliis domus est, domus est tibi [1] colle Dianæ,
[2] Et tua patricius culmina vicus habet :
[3] Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ ;
Inde novum, veterem prospicis inde Iovem.
Dic, ubi conveniam : dic, qua te parte requiram.
[4] Quisquis ubiq; habitat; Maxime, nusquam habitat.

1 In monte Aventino, cujus summitas habet templũ Dianæ. epigr. 64, l. 6, n. 10. 2 Suntque tibi ædes in vico sub Exquiliis ubi Servius Tullius jussit patricios habitare. 3 Ex domo tua in Exquiliis ab altera parte vides ædem Vestæ & Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino prospicis templum Cybeles & Capitolium vetus. 4 *Nusquam est, qui ubique est.* Senec. 2 epist.

Pro Caro & Norbana votum. LXXIII.

[1] CYllenes cœlique decus, [2] facunde minister ,
[3] Aurea cui torto virga dracone viret :
Sic tibi [4] lascivi non desit copia [4] furti ,
Sive cupis Paphien , seu Ganymede cades :

1 Montis Arcadiæ, in quo Maja à Iove compressa. 2 Nuncie, διάκτορος. 3 Qui geris caduceum draconibus mari & fœmina involutum. 4 Callidus quidem fuit Merc. quicquid placuit, jocoso condere furto. hîc tamen *lasciva furta* intelligas *adulteria*, propter versum seq.

5 Mater-

5 Maternaque ſacris ornentur frondibus Idus,
6 Et ſenior parcâ mole prematur avus:
Hunc ſemper Norbana diem cum conjuge 7 Caro
Læta colat, 8 primis quo coiere toris.
9 Hic pius antiſtes ſophiæ ſua dona miniſtrat:
Hic te thure vocat fidus & ipſe Iovi.

5 Celebreturque natalis tuus Idib. Majis, ornenturque poſtes frondibus ut in feſtis. vide epigr. 68, lib. 12, num. 1.
6 Et cœlum (quod ſuſtinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta minore pondere. 7 Al. *Charo*. 8 Qui dies illis nuptialis. 9 Namque hic colit ſapientiam & eloquentiam, cujus tu Deus es: & miniſter fidus eſt noſtro Iovi Domitiano, ut tu cœleſti illi.

In anum deformem. LXXIV.

VIs futui gratis, cum ſis deformis, anuſque.
Res perridicula eſt: * vis dare, nec dare vis.

* Vide epigr. 39, l. 3.

¶ Ad Philomuſum. LXXV.

QVod 1 te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidiſti,
Geſtari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
2 Delectas Philomuſe: non amaris.

1 Comitem habere certatim cupiunt.
2 Pro ſcurra & morione haberis, non pro amico. δι ἡδονὴν ὡς ἐυτράπελον, ὀ κατὰ ἑαυτὸν καὶ ὡς φίλον σ' ἀγαπῶσι. Ariſt. 8 Nicom. Eth. cap. 3.

In Tuccam. LXXVI.

EXigis ut noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXXVII.

DVm 1 Saxetani ponatur cauda 2 lacerti;
Et bene ſi cœnas, 3 conchis inuncta ubi eſt:
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos,
Mittis. habes nec 4 cor, Papile, nec 5 genium.

1 Vel *Sexitani*. à patria Bœtica, ut loquit Plinius. l. 32, c. 11. & Athenæus lib. 3, cap. 33.
2 Viliſſimi piſcis. 3 Virides fabæ, neque ex oleo perfuſæ. 4 Cui fatuo & inſulſo viles cibi æque ſapiunt ac pretioſi. 5 Cui non indulges, quem fraudas, dum aliis lautus es, tibi ſordidus.

¶ Ad Severum. LXXVIII.

POtavi modo 1 conſulare vinum.
Quæris 2 quam vetus atque liberale?

1 Videtur dicere Vetus & κατ' ἐξοχὴν Opimianum (de quo epigr. 27, lib. 1, num. 5.) vel Anitianum. Sed addit fuiſſe bonum, & ipſo, qui poëtam invitarat, conſule diffuſum, atque adeo appoſitum. vide Turnebi adverſ. l, 25, c. 24. 2 Quam generoſum & nobile?

Ipſo

Ipſo conſule conditum: ſed ipſe,
Qui ponebat, erat, Severe, conſul.

Ad Fauſtinum. LXXIX.

[1] *QVatenus [2] Odryſios jam pax Romana [3] Triones*
Temperat & tetricæ conticuere tubæ,
Hunc [4] Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed ſi [5] parva tui munuſcula quæris amici
Commendare, [5] ferat carmina noſtra puer:
[6] *Non qualis Geticæ ſatiatus lacte juvencæ*
Sarmatica [7] rigido ludit in amne [8] rota:
Sed [9] Mitylenæi roſeus [10] mangonis ephebus,
Vel [11] non caſus adhuc [12] matre jubente Lacon.
[13] *At tibi captivo famulus mittetur ab Iſtro,*
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oves.

1 Quoniam compoſita jam pace Romani qui in Sarmatia & Dacia vacant ſtudiis &c. 2 Epigr. 7. ſupra num. 2. 3 Epigr. 11, l. 4, num. 3. 4 Profecto ad bellum Sarmaticum. ut epi. 25, lib. 6. & epigr. 45, l. 9. 5 Carmina à me illi donata ferat elegans à te puer. 6 Non barbarus e Getis vel Gelonis γαλακτοφάγοις. vide epigr. 3, lib. ſpectac. num. 5. 7 Glacie & frigore concreto amne. Al. *gelido*. 8 Currus rotis, *Vel* trocho, epigr. 168, l. 14. 9 Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mytelene Lesbi inſulæ oppidum. 10 Epigr. 59, l. 1, n. 1. 11 Apud Lacædemonios pueri in ara Dianæ flagellis cæſi exercebantur ad tolerantiam —— 12 —— Adſtabantque parentes & propinqui qui hortabantur διακαρτερεῖν πρὸς τὸ πόνον, καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς. Lucian. περὶ γυμνασίων. 13 Et Marcellinus mittet tibi e Dacia devicta qui paſcat oves in Tiburtina tua villa. epigr. 57, l. 4.

Ad Lauſum. LXXX.

TRiginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt; Lauſe, liber bonus eſt.

Vide lib. 1, epigr. 17, & epigr. 87, infr.

De Menophilo. LXXXI.

[1] *MEnophili penem tam grandis fibula veſtit,*
Vt ſit comœdis omnibus una ſatis.
Hunc ego credideram (nam ſæpe lavamur in uno)
Solicitum voci parcere, Flacce, ſua:
Dum ludit media populo ſpectante palæſtra,
Delapſa eſt miſero fibula; [2] verpus erat.

1 Comœdi, citharœdi, adoleſcentuliq; alii virilia fibulâ coercere ſolebant, quo à Venere abſtinerent, vocis ſeu valetudinis conſervandæ cauſa. Celſus l. 7, c. 25. & Iuvenal. Satyr. 6, ℣. 73, & 380. Duo autem harum fibularum erant genera. Vel indumentum, quo comprimebantur, ſimul & tegebantur inguina: vel filum æneum argenteumve præputio trajectum. 2 Iudæus, vel recutitus. utebatur autem fibulâ (illâ priore, modo dictâ) ad velandam περιτομήν.

De Eutrapelo. LXXXII.

1 Al. Expingitque.
2 Tardus tonsor seu circumspectus tantam operi impendit moram ut vel radenti altera succrescat barba. vide epigr. 52, l. 8.

EVtrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
1 Expungitque genas: 2 altera barba subit.

Ad librum. LXXXIII.

1 Dum Cæcilius Secundus (Plinius, ut credo, Iunior, namque is Bithyniam & Pontum obtinuit provinciam) sibi effingi curat meam imaginem. Quod discessuri amici mutuo factitabant ad memoriam absentium revocandam. 2 Ad vivum efficta. 3 Insulam ad Istri ostium. 4 Placidis & quasi stagnantibus aquis, vel gelu & frigore concretum, alii leg. *jacentem*. 5 Supra num. 1. 6 Epigrammata Cæcilio grata. & quæ ingenii mei imaginem certiorem expresserint & diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritissimo effecta.

1 DVm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
2 Spirat & argutâ picta tabella manu:
I liber ad Geticam 3 Peucen, Istrumque 4 tacentem.
5 Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona sodali:
6 Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Ad Sabellum. LXXXIV.

1 Pauca.
2 Vide epigr. 39, l. 12.
3 Desideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, & largus ingenii fons.

QVod non insulse scribis tetrasticha 1 quædam;
Disticha quod 2 belle pauca, 2 Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror. facile est epigrammata belle
Scribere; 3 sed librum scribere difficile est.

In Sextum. LXXXV.

1 Festam celebritatem natalis tui.
2 Nondum valde familiaris.
3 Amicitiæ mutua pignora.
4 Metaph. ab iis qui à Censoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, & dicebantur *præteriti*.

AD 1 natalicias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, 2 non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum
Post tot 3 pignora nostra, post tot annos,
Quod sum 4 præteritus vetus sodalis?
Sed caussam scio. nulla venit à me

Argenti

Argenti tibi libra [5] *pustulati,*
Nec [6] *levis toga, nec rudes lacerna;*
[7] *Non est sportula, qua negociatur:*
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, [8] *vapulet vocator.*

5 Puri puti, pustulis tumentis ab ignis excoquentis vi. Turneb. Adv. l. 24, c. 2. Al. *pusulati.* quod idem. Sed & Gruterus è MS. *Hispani tibi libra pusulati.* id est, opt. argenti ex Hispania. 6 Impexa. Gruter. è MS. *tenuis*, sed contract. in dissyllabum. posceute versu. 7 Sportula qua me velut clientem donasti, si in lucrum & quæstum largitus eam fuisti, desiit esse sportula: auctio est, & negotiatio, καπηλεία. 8 Confers culpam in servum vocatorem, ut qui me prætereierit imprudens. al. leg. *Vah pudet, vocetur.*

De Se. LXXXVI.

[1] *SI meus, auritâ gaudet* [2] *glaucopide Flaccus:*
Si fruitur [3] *tristi* [4] *Canius Æthiope:*
[5] *Publius exiguæ si flagrat amore catellæ;*
Si Cronus [6] *similem cercopithecon amat:*
Delectat [7] *Marium si perniciosus* [8] *ichneumon;*
Pica [9] *salutatrix si tibi, Lause, placet:*
Si gelidum collo nectit Glacilla [10] *draconem;*
[11] *Luscinia tumulum si Thelesina dedit:*
Blanda [12] *Cupidinei cur non* [13] *amet ora* [12] *Labycæ,*
Qui videt hæc dominis monstra placere suis.

1 Cum alii delectentur deformibus mõstris, cur non ego formoso puero Labycæ forte itẽ monstroso, namq; luxum tandem in distorta & prodigiosa corpora verterunt Romani. Quintil. decla. 298. & Instit. li. 11, cap. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrinus, & Ammianus Marcel. l. 14. 2 Bubone seu ululâ. 3 Atro, ingrato. *Vel*, infausti ominis si cui matutinus occurrisset. Iuvenal. Sat. 6, ℣. 601. Appian. 4. ἐμφυλίων. 4 Poëta Gaditanus. de quo epigr. 62 & 70, l. 1. & ep. 20, l. 3. 5 Ep. 110, l. 1. 6 Æthiopine? an catellæ? an simiæ? an sibi similem? ut ep. 202, l. 14. 7 Priscum vel Celsum. 8 Mus Indicus, magnitudine felis, perniciosus aspidi & crocodilo, quibus acerrimus est hostis. Plin. l. 8, c. 24. Ælian. l. 8, c. 25. Athenæus l. 9, c. 10. 9 Humanam conata vocem. vide epigr. 76, l. 14. τῶν ὀρνίθων ἐγγλωττα μιμεῖται τὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους. 10 Pleræque mulierculæ Rom. in deliciis habebant serpentes, quibus se in æstivis mensibus refrigerarent, Senec. 3 de Ira Lucian. in Alexandro. Sueton. Tiber. c. 72. Plin. l. 29, c. 4. 11 Quam vivam in deliciis habuerat, mortuæ tumulum extruxit, ut murenæ Crassus. 12 Cupidini paris pueri. 13 Quispiam, *vel* ipse amem?

¶ De suis libris. LXXXVII.

FErtur habere meos, si vera est fama, libellos
Inter delicias pulcra [1] *Vienna suas.*
Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent,
[2] *Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt.*

1 Allobrogum seu Galliæ Narbonensis urbs. non illa Austriæ.
2 Remotissimi Æthiopes ad Lunæ montes, etsi fontes Nili tum latuerint.

1 Quam si me cantent Hispani conterranei mei, Siculi, & Græci. vel quā si abundarem auro Hispano, ac melle Siculo & Attico, est enim Tagus— 4 Fl. Hispaniæ seu Lusitaniæ — 5 — Hybla mons Siciliæ — 6 — Hym. mons Atticæ. 7 Al. *Murmure*. 8 Credam bona mea carmina æquare numerum malorum, atque adeo bonum esse librum. epigr. 80, supra.

3 *Quam meus Hispano si me* 4 *Tagus impleat auro,*
Pascat & 5 Hybla meas, pascat 6 Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus, nec blandæ 7 munere linguæ
Decipimur. 8 *credam jam puto, Lause, tibi.*

Apollinari mittit coronam roseam. LXXXVIII.

1 Epigr. 87, l. 4. & epigr. 25, l. 7. 2 Longa florescentem juventute cingas, nec non sero canescentem & usque ad multam senectutem. 3 Cui dicata es.

I Felix rosa, mollibusque sertis
Nostri cinge comas 1 *Apollinaris.*
Quas tu nectere candidas, sed 2 *olim,*
Sic te semper amet 3 *Venus, memento.*

Ad Creticum. LXXXIX.

1 Objicit Matho me scripsisse lib. inæqualem, cui vel me fatente epigr. 17, l. 1, & bona insunt & mala. habet præterea inæqualis liber laudem à rerum varietate. 2 Totos malos, cui nihil admiscetur boni. nullus autem liber totus bonus est. 3 Poëta malus. 4 Alii leg. *Critice*.

1 *Iactat inæqualem Matho me fecisse libellum:*
Si verum est, laudat carmina nostra Matho.
2 *Æquales scribit libros* 3 *Calvinus &* 3 *Vmber.*
2 *Æqualis liber est,* 4 *Cretice, qui malus est.*

Ad Iuvenalem. XC.

1 Quibus luditur in Saturnalibus. epigr. 31, l. 5, n. 2. 2 Ipse Priapus. epigr. 36, l. 1, num. 8. epigr. 49 & 73, l. 6.

De nostro facunde tibi Iuvenalis agello
1 *Saturnalicias mittimus, ecce, nuces.*
Cætera lascivis donavit poma puellis
2 *Mentula custodis luxuriosa dei.*

In Baccaram. XCI.

1 Exigit à me fœnus creditor. 2 Al. *& nescis Bacchara quid sit opus?*

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, terque dic.
1 *Appellat rigida tristis me voce Secundus.*
Audis, 2 *sed nescis, Baccara, quid sit opus.*

3 *Pensio*

3 *Pensio te coram petitur clareque, palamque:*
Audis, sed nescis, Baccara, quid sit, opus.
Esse queror 4 gelidasque mihi tritasque lacernas:
Audis, sed nescis, Baccara, quid sit, opus.
Hoc opus est, 5 subito fias ut sidere mutus;
Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

3 Celliæ, ædium conductarum pretium. l. 3, epigr. 30, num. 4.
4 Tenues, quæ frigus intromittunt.
5 Vt instar arboris fideratæ attoniti stupescant tibi sensus sitque (ut ait epigr. 86, l. 11.) sidere percussa tibi lingua, ne quenquam posthac vanis pollicitis lactes & eum, ubi opus est promissa pernci, destituas.

Ad Narniam. XCII.

1 N*Arnia, sulphureo quam gurgite candidus* 2 *a-*
Circuit, 3 ancipiti vix adeunda jugo; (mnis
4 *Quid tam sæpe meum nobis abducere Quinctum*
Te juvat, & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani caussam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretiosus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, 5 Quincto;
6 *Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.*

1 Civitas Vmbriæ.
2 Nar. fl. unde civitati nomen.
3 Gemino monte.
4 Cur voluptate tua allicitum toties evocas tamdiuque detines Q. Ovidium vicinum meum in agro Nomentano, & cujus unius causa placet mihi fundus meus Nom? 5 Qui & ipse gaudet mea vicinia. 6 Sic vobis incolumis maneat urbs ô Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos præaltos & abruptos montes conjungit. vide Schotti Itinerar. l. 1, p. 106.

De Papilo. XCIII.

V*Nguentum fuerat, quod 1 onyx modo parva gerebat:*
Olfecit postquam Papilus, ecce 2 garum est.

1 Vas unguentarium ex onyche.
2 Corruptum ab afflatu oris tui impuri. vide epigram. 17, lib. 3, num. 3.

In Linum. XCIV.

B*Ruma est; & riget horridus December,*
Audes tu tamen 1 osculo 2 nivali
Omnes obvius hinc & hinc tenere,
Et totam, Line, basiare Romam.
3 *Quid possis graviusque, saviusque*
Percussus facere, atque verberatus?
4 *Hoc me frigore basiet nec uxor,*

1 Osculis salutare obvios amicos Romanis moris erat, ut & Persis, Iudæis, Græcis, &c.
2 Frigido & madido.
3 Non posses melius vindicare injuriam verberum tibi incussorum, quam fœdis hisce osculis, ut epigr. 23, l. 2. 4 Brumali frigore.

Blandis

Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu 5 *dulcior, elegantiorque ;*
Cujus 6 *livida naribus caninis*
Dependet 6 *glacies, rigetque barba ,*
7 *Qualem* 8 *forficibus metit* 9 *supinis*
Tonsor 10 *Cinyphio Cilix* 10 *marito.*
Centum occurrere malo cunnilingis :
Et 11 *Gallum timeo minus* 12 *recentem.*
Quare si tibi sensus est, pudorque ;
Hibernas, Line, basiationes,
13 *In mensem rogo differas Aprilem.*

5 Videris tibi dulcior & elegantior Ironice. 6 Mucosa stiria. 7 Qualem habent barbam hirci Ciuyphii à Cilice pastore tonsi. 8 Al. *forcipibus.* 9 Acie forficum depressa, manubrio sublato.

10 Hirco viroque patreque gregis ad Ciuyphem Africæ fl. pasto. 11 An Gallum Cybeles cui recens castrato graviter olet anima? an Bœticum illum Gallum, de quo epigr. 80, l. 3. —— 12 —— Nuper λαικάζοντα. Sed & vide Turnebum qui hoc de Galliæ pop. ab intemperantia olido interpretatur l. 25, c. 24. 13 Tum enim minus erit mucosus & frigidus.

¶ Epitaphium Vrbici pueri. XCV.

Conditus hic ego sum 1 *Bassi dolor Vrbicus infans :*
2 *Cui genus & nomen maxima Roma dedit.*
3 *Sex mihi de prima deerant trieteride menses,*
4 *Ruperunt tetricæ cum mala pensa deæ.*
Quid species, quid 5 *lingua mihi, quid profuit ætas ?*
Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
6 *Sic ad Lethæas, nisi Nestore senior, undas*
Non eat, optabis quem superesse tibi.

1 Parenti causa doloris ex morte. 2 Natus in urbe, & ab urbe dictus Vrbicus. 3 Triennio. erat itaque biennis & semestris epigr. 38, l. 6, n. 2.

4 Vbi vitæ filum inciderunt Parcæ. 5 Blæsa, balbutiens, parentibus grata. 6 Sic, ut fles & optas mihi vitam tibi superstitem fuisse, vivas ultra annos Nestoreos. *Vel*, Sic, ut me fles, filius tuus quem tibi superstitem optares Nestoris annos superet.

Ad librum de Cæsio Sabino. XCVI.

Nosti si bene 1 *Cæsium, libelle,*
Montanæ decus Vmbriæ Sabinum,
2 *Auli municipem mei* 2 *Pudentis ;*
Illi tu dabis hac, vel occupato.
Instent mille licet premantque 3 *curæ,*
Nostris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille , proximumque
4 *Turni nobilibus leget libellis.*

1 Vide Baptist. Fontejum de gente Cæsia c. 20 & 21. vide & ep. 59, l. 9. 2 De quo epi. 32, l. 1. & 49, l. 5. & ep. 13, l. 4, &c. 3 Negotia, studia.

4 Satyrographi ex Aurunca, epigr. 11, l. 11. & Sidonius carm. 9. Rutilius in Itinerario & Iuvenalis interpres vetus, ad sat, 1,

O quantum

O quantum tibi nominis paratur!
O quæ gloria, quam frequens amator!
Te convivia, te forum sonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
5 *Vni mitteris, omnibus legêris.*

5 Cæsio Sabino.

Ad Castorem. XCVII.

O*Mnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia vendas.*

Cum ultra facultates omnia vis habere lauta ac nitida, multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia vendenda. Turnebus ait se in quibusdam exemplaribus reperisse hunc versum appensum. *Nil uxore tamen nudius esse potest.* dispice lector quam conveniat. l. 25, c. 24.

Ad Crispinum. XCVIII.

S*Ic placidum videas semper, Crispine,* [1] *tonantem;*
Nec te Roma minus, quam [2] *tua Memphis amet:*
Carmina 3 *Parrhasiâ si nostra legentur in aula*
(Namque solent sacra Cæsaris aure frui:)
Dicere de nobis, ut lector candidus, 4 *aude:*
Temporibus præstat non nihil iste tuis.
Nec 5 *Marso nimium minor est, doctoque* 5 *Catullo,*
Hoc satis est: ipsi cætera mando 6 *Deo.*

1 Iovem nostrum Domitianum.
2 Ægypti civitas. Crispinum autem fuisse Ægyptium juratus testabitur Iuvenali, cui satyr. 1 dicitur *pars Niliacæ plebis & verna Canopi.* 3 Palatina. supra epigr. 54. num. 3. 4 Aude ô Crispine, ut lectorem docet candidum, Cæsari legenti adspirare hoc eulogio; *Certe & hic Martialis est ævi hujus ornamentum, O Cæsar.* 5 De his epigr. 71 & 77, l. 2. & 62, l. 1. 6 Domitiano. q. d. Tu tantum illi suggere: ipse Imp. mihi Deus erit abunde beneficus, vide epigr. 8, l. 5, num. 2.

* Ad Ponticum. XCIX.

P*Ontice,* [1] *per reges discurris, & omnia lustras;*
Magna quidem sequeris, Pontice; [2] *magnus homo es.*
Pontice, si qua facis, 3 *sine teste facis, sine turba:*
Non adhibes multos, Pontice; * *cautus homo es.*
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ Pontice; * *pulcher homo es.*
Pontice, voce tua posses adamanta movere:
Vox tua dulce sonat, Pontice; * *dulcis homo es.*
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum, Pontice? * *nullus homo es.*

* *Tria quæ sequuntur epigrâmata è veteri exemplari Anglicano transcripta pro legitimis ægrè agnoscuntur. hoc sane Martialis acumen parum sapit.*
1 Patronos salutando.
2 Magnus videri vis. *Vel es magnus, malus, mutus, piscis.* Nequam magnus homo, *ait Lucilius.* 3 Epigr. 61, supra num. 3. * Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis esse vis, nullus es.

Ibidem.

Ibidem de vetula. C.

Vide epigr. 23, l. 6.

Tacta places, audita places, si non videare,
Tota places: neutro, si videare, places.

Ibidem de Milone. CI.

Milo domi non est: peregre Milone profecto
Arva vacant: uxor non minus inde parit.
Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam:
** Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.*

* Ager non habet colonum, uxor habet mœchum.

LIBER VIII.

Imperatori Domitiano Cæsari Augusto, Germanico, Dacio Valerius Martialis salutem.

OMnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant: & puto [1] propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, [2] occasione pietatis frequentius fruitur. [3] Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat. quam quidem subinde aliqua jocorum mistura variare tentavimus: ne cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quam nos satiare, [4] omnis versus ingereret. [5] Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & [6] supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut [7] mimicam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascive loqui, quam solent. Cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit, [8] meminerit [9] non nisi religionis purificatione

1 Quod tibi dicati sunt, quod tu eos vita dignos censes.
2 A bellis tuis & victoriis Dacica & Sarmatica argumenta sæpe petens.
3 *Facile est Ventis dare vela secundis, Fœcundumque solum variis agitare per artes, Auroque atque ebori decus addere, cum rudis ipsa Materies niteat.* Manil. 3 Astr. & Callimach. de Apolline, Ἐστὶ δὲ σύνμεθ᾽ ὅτις ἂν ὁ βίος φύβον ἀείδοι. 4 Omne epigramma. 5 Vide epist. 4, lib. 4. & epist. 3, l. 5 Plin. Sec. sua excusantis hendeca syllaba. 6 Al. *summa*. 7 Al. *mimam*. 8 Liber. 9 Tu Deus es. lib. 5, ep. 8, n. 6. Dii autem non adeundi nisi à castis, puris, ab omni labe lustratis & κεκαθαρμένοις.

lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

Ad librum suum. I.

[1] *Laurigeros domini liber intrature penates;*
Disce verecundo sanctius ore loqui.
[2] *Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus.*
Tu mihi, tu Pallas 3 Cæsariana veni.

1 Palatium propter recentem victoriam Sarmaticam laureatum, quamvis & Augustas fores perpetua ornabat laurus. 2 Verborum lascivia quæ Veneri vel nudæ conveniant. 3 Cæs. Domitiani numen peculiare, quam deam superstitiose coluit, seque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. c. 4.

Ad Ianum. II.

[1] *Fastorum genitor, parensque Ianus*
[2] *Victorem modo cum videret Istri,*
3 *Tot vultus sibi non satis putavit;*
Optavitque oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus 4 omni;
Terrarum 5 Domino, Deoque rerum
Promisit 6 Pyliam quater senectam,
Addas, Iane 7 pater, tuam rogamus.

1 Librorum, qui singulorū annorum gesta continebant, à Iano autem, temporum rectore auspiciū habent. ep. 8, infra num. 2. 2 Cum Domitianum à Sarmatis reducem videret. 3 Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Ianus, ut qui annum elapsum respiciat, sequentem prospiciat. Immo & Quadrifrons, propter quatuor elementa vel quatuor anni tempestates. Servius ad 8 Æneid. & Fab. Pictor. 4 Binis vel quatuor linguis. ut modo, num. 3. 5 Domitiano. l. 5, epigr. 8, num. 2. 6 Quatuor ætates Nestoris, ex ore quaterno. id est 12 secula. 7 Immortalitatem. Ianus enim deus.

¶ Ad Musam. III.

Quinque satis fuerant; sed sex, septemque libelli,
Est nimium: quid adhuc ludere Musa juvat?
Sit pudor, & finis. jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
[1] *Et cum rupta situ 2 Messallæ saxa jacebunt,*
Altaque cum 3 Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.

1 Atque ubi invidiosa vetustas in pulverem verterit marmoreas ædes vel potius sepulchra. Sic enim loquitur Iuvenalis Satyr. 10, V. 143. & huic consonat noster epigr. 2, l. 10. —— 2 —— M. Val. Corvini Messalæ oratoris clariss. & —— 3 —— Licini ditissimi liberti Cæs. Augusti.

Finieram, cum sic respondit [4] *nona sororum,*
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere * *nugas?*
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos [5] *soccum transferre* [6] *cothurnos,*
Aspera vel [7] *paribus bella tonare modis;*
[8] *Perlegat ut tumidus raucâ te voce magister,*
[9] *Oderit & grandis virgo bonusque puer?*
Scribant ista graves nimium, nimiumque severi,
[10] *Quos mediâ miseros nocte lucerna videt.*
At tu Romano lepidos [11] *sale tinge libellos:*
[12] *Agnoscat mores vita legatque suos.*
[13] *Angusta cantare licet videaris* [13] *avena,*
[14] *Dum tua multorum vincat avena tubas.*

4 Vna è novem musis, non tamen infima, Thalia conviviis apta, unde itaque pro more à balueis & ante convivia. vide epig. 8, l. 4, n. 12. * Epigrammata? 5 Versum humilem & levem instar comicorum, quorum propriè est soccus. 6 Epigr. 20, l. 3, num. 3. 7 Versibus heroicis. 8 Melior lectio *prælegat*. uti in scholis prælegunt & exponunt magistri Homerum, Virgilium, & alios autores epicos. 9 Tædio, vel propter pœnas irrogatas, ipsos execrentur autores discipuli. 10 Quos elucubrationes reddunt miseros. 11 Iocoso acumine. 12 Epist. 1 lib. num. 7. 13 Tenui carmine, sive versum sive argumentum respicias. 14 Epigr. 49. l. 4, num. 6 & 7.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Quantus, io, Latias [1] *mundi conventus ad aras*
[2] *Suscipit, & solvit pro duce vota suo!*
Nam non hæc hominum, [3] *Germanice, gaudia tantum,*
Sed faciunt [4] *ipsi nunc puto sacra* [4] *dei.*

1 Ab omni orbis loco frequens populus supplicationis & gratulationis causa. 2 Reus voti pro Imperatoris salute de anno præterito solvit vota, & nova vota nuncupat in annum proximum quæ oppidò fiebant redeunte Domitiano mense Ianuario. 3 Epigr. 2, l. 5, num. 4. 4 A te culti, servati, templis donati. epigr. 1, l. 5, num. 11. & epigr. 4, l. 9.

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, annulos [1] *puellis;*
[2] *Desisti, Macer, annulos habere.*

1 Al. *amicis*. id est, impuris fœminis, in quas aurum & opes effundis. 2 Privatus es equestri dignitate, cui insigne & jus annulorum. *post cuncta novissimus exit Annulus*. Iuvenal. sat. 11, v. 43.

¶ In Euctum. VI.

[1] *Archetypis vetuli nihil est* [2] *odiosius Eucti.*
[3] *Ficta Saguntino* [4] *cymbia malo luto.*

1 Poculis primogeniis originalibus & quæ ab ipsis dominis per tot seculorum series habere se jactat. 2 Propter garrulam jactantiam, mendacem vanitatem, vilitatem novi vini in his appositi. 3 Ep. 46, l. 4, num. 9. & 108, l. 14. 4 Pocula in cymbæ formam efficta. Macrob. Saturn, lib. 5, cap. 21.

Argenti

Argenti [5] *furiosa sui cum stemmata narrat*
Garrulus, & [6] *verbis mucida vina facit.*
[7] *Laomedontea fuerant hæc pocula mensæ;*
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyrâ.
[8] *Hoc cratere ferox commisit prælia Rhœtus*
Cum Lapithis; [9] *pugnâ debile cernis opus.*
[10] *Hi duo longævo* [11] *censentur Nestore fundi:*
[12] *Pollice de Pylio trita columba nitet.*
Hic scyphus est, [13] *in quo misceri jussit amicis*
Largius Æacides [14] *vividiusque merum.*
[15] *Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido*
In paterâ, [16] *Phrygio cum data cœna* [16] *viro est.*
Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
[17] *In priami cyathis Astyanacta* [18] *bibes.*

5 Insana quadam & insecata prædicatione pocula ab ætate & dominis jactans. Al. leg. *fumosa.* id est, caligine neglectæ vetustatis obducta. Vt exponit Boëthius l. 1 de Consol. philosoph. ita Cicero & Seneca *fumosas imagines* dixere. & Iuvenalis, *fumosos equitum magistros.* 6 Dum per verbosam Eucti ostentationem poculorum, vinum effusum mucescit & vappa fit. 7 Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula, vel ex auro illo quo pacti & conducti Neptunus & Apollo mœnia Trojana ædificarunt. 8 Metamorph. Ovidii 12. sed ibi Theseus cratere pugnat, Rhætus torre. 9 Magis placet hæc distinctio quam vulgata ista, *pugna: debile cernis opus.* ut sit, poculum pugna & rixa collisum *battered. dum prima pocula pugnâ Missa volant.* 10 Hic est geminus ille crater & ἀμφικύπελλα Nestoris duos habens fundos, ansas quatuor & earum singulis insidentes 2 columbas, celebratus Homero Il. Athenæo lib. 11, c. 12, & 13. 11 In pretio habentur. 12 Quæ ansis sedebant columbæ aureæ, usu tritæ fulgebant. 13 Quem Vlyssi, Phœnici, legatis Agamemnonis. I. Iliad propinavit Achilles. 14 I. Gruterus feliciter e MSS. revocavit, cum prius legeretur *& bibit ipse merum.* Achilles n. Iliad 1. poscit maius poculum vinumque vividius, *μείζονα δὴ κρητῆρα Μενοιτίου υἱὲ καθίστα Ζωρότερον δὲ κέραιε.* 15 Nota ex 1 Æneid. Virg. *Tum Bitiæ dedit increpitans,* &c. 16 Æneæ. 17 In vetustissimis poculis apponit novum vinum. Torrentius de poculis novis, quorum antiquitatem Euctus ementitus est, intelligit. Noti sunt Priamus senex & Astyanax filius Hectoris puer. 18 Al. *bibis.* Grut. ex MSS. *calathis Astyanacta bibes.*

In Cinnam. VII.

Hoc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, disertè,
Horis, Cinna, [1] *decem dicere verba novem?*
Sed modo [2] *clepsydras ingenti voce petisti*
Quatuor: [3] *ô quantum, Cinna, tacere potes!*

1 Synecdoche finita. 2 De his vide epigr. 25, l. 6, num. 1. 3 Petiisti, credo, tantum spatii, quo taceres, non diceres. Noster MS. *O quantum dicere, Cinna, potes?*

¶ Ad Ianum de reditu Cæsaris. VIII.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et [1] *revoces vultu secula longa tuo:*

1 Supra epig. 2, n. 1. &c.

 Te

Te [2] *primum pia* 3 *thura rogent, te* 4 *vota salutent:*
5 *Purpura te felix, te colat* * *omnis honos:*
6 *Tu tamen hoc mavis, Latiæ quod contigit urbi,*
Mense tuo reducem, Iane, videre Deum.

2 Vt tu, qui limina servas, supplicibus aditum ad deos patefacias. Ovid. 1 Fast. *Vel,* ut rerum omnium potentem & principium, epigr. 28, l. 10. 3 Al. *turba.* Id est, populus, plebs. ut infra epigr. 15. 4 Al. *Vota; salutet Purp.* 5 Consules novi, *quibus nova purpura fulget* ut ait Ovid. 1 Fast. *Vel* Senatus & * omnis magistratus. sic Statius 4 Sylv. *turmaque, tribusque. Purpureique patres, lucemque à consule ducit Omnis honos.* 6 Nec tam tibi places ô Iane, quod tuo mense ineat annus, inaugurentur consules, vota quilibet nuncupet: quam quod redeat jam Domitianus.

Ad Quinctum. IX.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimum: brevis est occasio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

Mora trahet damnum. Hylas qui modo lippus novem de libra uncias tibi ô Quincte vel fœneratori vel ophthalmico volebat solvere, jam altero captus oculo 6 tantum uncias tibi prius 9 recusanti se ait soluturum, cave sis ne cæcus omnino factus tibi nihil reddat.

De Basso. X.

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi, lucrifecit,
[1] *Adeo bene emit? inquis. immo* [2] *non solvit.*

1 Tantuli, *so good cheape.* 2 Al. *non solvet.* Immò quod majus est, non solvit. vel non est solvendo. vel furatus est.

Ad Cæsarem Domitianum. XI.

Pervenisse [1] *tuam jam te scit* [2] *Rhenus in urbem:*
Nam populi 3 *voces audit & ille tui.*
Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getasque
Latitiæ 3 *clamor terruit ipse nova.*
Dum te 4 *longa sacro venerantur* 4 *gaudia circo,*
5 *Nemo quater missos currere sensit equos.*
Nullum Roma ducem, 6 *nec te sic, Cæsar, amavit:*
Te quoque jam non plus, 7 *ut velit ipsa, potest.*

1 A te magnifice extructam passim & ornatam, vel, simpliciter, Romam. 2 Germani Rheni fluv. accolæ. 3 Clamores & applausus in Circo. *Hyperbole satis vocalis & clamosa.* 4 Applausus & acclamationes longæ, geminatæ & reboantes. 5 E 25 spaciis à carceribus & septem flexibus circa metas ad victoriæ palmam, populus dum tibi studet, in te oculos & mentem convertunt omnes, non advertit quatuor; quamvis alibi *nihil amplius optet quam panem & Circenses,* ut ait Iuvenalis. vide epigr. 6, l. 7, n. 8. 6 Nec teipsum, priusquam tui sensit desiderium, quod tibi reduci læti omnes testantur. 7 Etiamsi velit.

Ad Priscum. XII.

Vxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? [1] uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter [2] fuerint fœmina virque pares.

1 Nolo subjici uxori, quæ proprie viro nubere dicitur. nolo dote libertatem vendere, γυναῖκ', ἢ δέσποιναν δοῦλος ἧς ἐςὶ δοῦλος ὁ πένης, Anaxandrides apud Stobæum. epigr. 69, l. 10. 2 MSS. *sunt*.

Ad Gargilianum. XIII.

Morio dictus erat: [1] viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: [2] sapit.

1 Fatui isti & moriones in pretio & deliciis erant apud divites ad hilaritatem. vel, ut hodie apud nostros fatuos divites, ut sit in ædibus aliquis domino ipso stultior. 2 Plus justo sapit, id est, plus quam fatuum & morionem vellem. vide epigr. 210, l. 14.

¶ In crudelem amicum. XIV.

[1] Pallida ne [2] Cilicum timeant pomaria brumam,
[3] Mordeat & [4] tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objecta notis [5] specularia puros
Admittunt soles, & [6] sine fæce diem.
At mihi cella datur, non tota clausa fenestra,
In qua [7] nec Boreas ipse manere velit.
[8] Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

1 Ab injuria ventorum & frigoris. epig. 68 infra. 2 Referas Cilicum, ad arbores potius è Cilicia translatas quam ad brumam. 3 *Nip.* 4 Stirpium teneriorum succrescentem sylvam. 5 Lapides pellucidi in tenues crustas fissi, quibus Romani in fenestris utebantur ut nos vitro. Seneca epist. 91. & lib. de Provid Divina c. 4. Plin. l. 15, c. 16. Columell l. 11, c. 3. Pancirol. 6 Purum, absque pulveris, venti aut atomorum turbine, sine pluvia & tempestate. Al. *& sine sole diem.* 7 Non ipse horreus Septentrionis incola Boreas. *Emphasis hyperbolica.* 8 In hoc versu quodque verbum est Emphaticum.

Ad Domitianum. XV.

Dum nova [1] Pannonici numeratur [*] gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara [2] Iovem;
[3] Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
[4] Et ditant Latias tertia dona tribus;

1 Sarmatici. * Narratur. 2 Domitianum. 3 Supra ep. 8, num. 3, 4, 5. 4 Et à Domitiano datum plebi pauperique populo congiarium & tributim epulum, infra epigr. 50. propter relatam e bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Cattis & Dacis triumphaverat.

Has quoque secretos memorabit Roma triumphos,
5 Nec minor ista tua laurea pacis erit.
Quod tibi de sanctâ credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima, 6 nosse suos.

5 Quodcum licuisset justum agere triumphum, lauream tantum Iovi Capitolino maluit inferre. 6 Benevolos animos & amorem subditorum suorum erga se propter benemerita agnoscere.

In Ciperum. XVI.

PIstor qui fueras diu, Cipere,
Nunc caussas agis, & 1 ducena quaeris:
Sed consumis, & usque mutuaris
A pistore, Cipere, non recedis;
Et panem facis, & facis farinam.

1 Opulescere vis & rem facere ex caussis. sed nihil tibi felicius nunc cedit forum quam modo pistrinum. namque ut ibi farinam pinsebas, deinde panem conficiebas, è cujus pretio rursus farinam comparasti, atque adeo in circulum laborans vivebas in diem; ita hic quaeris, deinde consumis, rursus mutuaris, &c.

Ad Sextum. XVII.

EGi, Sexte, tuam, pactus duo millia, caussam.
Misisti nummos quot mihi? mille. quid est?
1 Narrasti nihil, inquis, & à te prodita caussa est:
2 Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

1 Dicis me male egisse & causam prodidisse. 2 In solatium dedecoris mei & jacturae famae quam ex causa tua sustinui.

Ad Cirinium. XVIII.

SIc tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
** Vt mecum possis vel 1 prior ipse legi:*
** Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,*
Carior ut mea sit quam tua fama tibi.
2 Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos posset cum superare modos:
Et Vario cessit Romani laude cothurni,
Cum posset tragico fortius ore loqui.
3 Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

* Bonâ ne hęc fide l an Ironicè? videtur sane & ex animo, propter exemplum Virgilii. 1 Majori laude quam ego. 2 Hâc modestia & amicitia inductus Virgilius cessit Horatio lyrici carminis laudem & Vario epici carminis, vel tragoediae gloriam, cum illum Pindaricae lyrae modis, hunc Sophoclei cothurni sublimitate vicisse potuit. Varium siquidem ut epicum & Maeonii alitis aemulum canit Horatius. ode 6, l. 1. ita Varii tragoediam Thyesten cuilibet Graecorum comparat Quintilianus lib. 10. c. 1. 3 Censu se aliis habere inferiores ferunt non pauci; sed nemo fere est qui se altero minus ingeniosum fateri velit.

De Cinna. XIX.

PAuper videri Cinna vult; & est pauper.

Cinna hic vere pauper, quasi dissimularet opes, ostentabat pannos, & paupertatem usque jactabat, ut stulti & ebrii simulare volunt non raro stultitiam & ebrietatem, cum nil opus sit simulatione. vide epigr. 33, l. 11.

Ad Varum. XX.

CVm facias versus nulla non luce ducenos,
Vare, nihil recitas: [1] *non sapis, atque* [2] *sapis.*

1 Qui stans pede in uno in hora ducentos præcipitas versus, vitiosos scilicet & ineptos qui tibi lutulento fluenti e bucca excidunt. 2 Qui non recitas malos illos versus, unde tibi plus esset dedecoris quam laudis.

¶ Ad Luciferum. XXI.

[1] *PHosphore, redde diem; quid* [2] *gaudia nostra moraris?*
Cæsare venturo, Phosphore, redde diem.
Roma 3 *rogat.* 4 *placidi numquid te pigra Bootæ*
Plaustra vehunt, lento quod nimis 5 *igne venis?*
6 *Ledæo poteras adducere Cyllaron astro:*
Ipse suo cedet nunc tibi Castor equo.
Quid 7 *cupidum Titana tenes?* 8 *jam Xanthus, & Æthon*
Fræna volunt: vigilat 9 *Memnonis alma parens.*
10 *Tarda tamen nitidæ non cedunt sidera luci,*
Et cupit Ausonium Luna videre ducem.
Iam, Cæsar, vel nocte veni: 11 *stent astra licebit,*
Non deerit populo te veniente dies.

1 Veneris stella, quæ Solis orientis prænuntia Lucifer dicitur, solem occidentem subsequens, Vesperus. 2 Desiderium Cæsaris expectati & cum die urbem ingressuri. 3 Ut diem properes. 4 Cur tarde oreris ac si veheereris plaustro quod insequi videtur Arctophylax, signum tardum quia polo vicinum? epigr. 3, l. 4, num. 7. 5 Stella, luce. 6 Sumas licet Castoris equum illi à Mercurio donatum, & jam astris additum. 7 Exoriri cupientem solem. 8 Iam solis equi cursum gestiunt. 9 Aurora. 10 Stant stellæ, nec movetur luna desiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem. 11 Ipse Cæsar sibi sol erit, gloriæque suæ fulgore lustrabit cœlum, vel manente noctis facie. Al. *sint astra licebit.*

In Gallicum. XXII.

INvitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
* *Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.*

* Hybridam me esse innuis, dum apponis porcum hybridam. i. e. ex fero & mansueta natum: vel lege *Sim.* q. d. utinam ego hybrida sim, nisi intelligam fucum mihi factum. sic Chærea Terent. *tum pol ego is essem qui assimulabar, nisi,* &c. de hybrida vide epigr. 39, l. 6, n. 11.

Ad Rusticum. XXIII.

ESse tibi videor ſævus, nimiumque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſſa videtur,
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

An quæſo iniquum eſt, ſi quis pendat pœnas ejus quod deliquerit in ſua arte? tum ſane iniquus eſſe viderer ſi delictum alieni artificii in illo punirem.

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

SI quid fortè petam timido, gracilique libello,
[1] Improba non fuerit ſi mea charta; dato.
Et ſi non dederis, Cæſar. permitte rogari:
Offendunt nunquam thura, preceſque Iovem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille deos: [2] qui rogat, ille facit.

1 Impudenter petax. 2 Qui ſupplicat, qui adorat, qui rogat, ille numen inesse rogato fatetur: ita ego te Deum facio dum rogo. *Adulatorie & paraſitice.*

In Oppianum. XXV.

VIdiſti ſemel, Oppiane, tantum
Ægrum me male: ſæpe te videbo.

Ne mihi insultes quod me ſemel ægrum vidiſti, ego te ſæpe; & uſque videbo morbo pallidum. ut epigr. 3, l. 7.

Ad Cæſarem Domitianum. XXVI.

NOn tot in Eois timuit [1] Gangeticus arvis
[1] Raptor, in [2] Hyrcano qui fugit 3 albus equo;
Quot 4 tua Roma novas vidit, 5 Germanice, tigres:
6 Delicias potuit nec numerare ſuas.
7 Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes, divitiaſque dei.
Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

1 Venator Indus non timet tot tigres in Orientalibus regionibus, quot, &c. 2 Ex Hyrcania. *Vel*, non ſegniori quam ſunt equi Hyrcani. *vel* in Hyrcania, ubi venantur tigres non ſecus ac in India. unde legi poteſt, *& Hyrcano.* vide epigr. 18, lib. Spectac. 3 Metu pallidus. 4 Supra epigr. 11, n. 1. 5 Epigr. 2, l. 5, num. 4. 6 Spectaculi. 7 Tuum amphitheatrum, ô Cæſar, ſuperat triumphum Bacchi reducis ex India, Perſia, & littoribus rubri maris devictis. (vide epigr. 38, l. 5, num. 5.) namque ille triumphavit gemina tantùm invectus tigride, tu pluribus.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique;
*Si sapis & sentis, hic tibi ait, * morere.*

* Vt in bona tua succedat heredipeta ille. ep. 63, l. 6.

¶ De * Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga [1] facundi gratum mihi munus amici,
[2] Esse velis cujus fama, decusque gregis?
[3] Apula [4] Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
[5] Qua saturat Calabris culta Galesus aquis?
[6] An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi
*Batis in Hesperiâ te quoque * lavit ove?*
[7] An tua multifidum [8] numeravit lana Timavum,
[9] Quem prius astrifero Cyllarus ore bibit?
[10] Te nec Amyclæo decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra,
Et [11] Tiburtino monte quod albet ebur.
[12] Spartanus tibi cedet olor, [13] Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta [14] gemma vadis.
Sed licet hæc [15] primis nivibus sint æmula dona,
Non sunt [16] Parthenio candidiora suo.
Non ego prætulerim Babylonica [17] picta superbe
Texta, [18] Semiramiâ quæ variantur acu.

* Donata Martiali à Parthenio, qui Cæsari à cubiculis. epigr. 6, l. 5.
1 Docti scilicet atque Poëtæ, ut ep. 50, l. 9. & ep. 6, l. 5, num. 2. & ep. 1, l. 11.
2 E cujati vellere es? de laudatissimis lanæ generibus. epi. 155, l. 14.
3 Anà gregibus in pascuis Tarenti in Apulia; quam condidit Phalantus Lacedæmonius? epigr. 38, l. 5, num. 3.
4 E Lacedæmone clarâ concubitu Iovis & Ledæ, Ledæque natis.
5 Qua Galesus à Calabris ortus irrigat culta. epigr. 38, lib. 5. num. 3.
6 An ex Hispania, ubi Tartessi fluv. quæ & Bætis aqua epota vestit oves nobili lana? Iuvenal. satyr. 12, ℣. 41.
* Ita optime restituit ex eo quod Palatinus codex præferebat *lanitone* ingeniose exutum Cl. Rutgersius, ut epigr. 13, l. 14. *me mea tinxit ovis.* Antea erat: *lavit aqua.* neque è mente nec arte Poëtæ cum distichon superius etiam clausum fuerit *aquis.*
7 An ab Altino nobili ovibus & lana prope Timavum multis ostiis in mare Adriaticum influentem? ut epigr. 25, l. 4, num. 8.
8 *Pathos.* quasi lana aut ovis nosset numerum ostiorum Timavi, sintne septem an novem.
9 Cyllarus quidem vexit Castora, qui cum Argonautis Timavum prætervexit. ut epigr. 25, l. 4. atque ipse Castor in sidus relatus est. cum vero dicat *ore astrifero*, malim de ipso Cyllaro in astrum verso intelligere. supra epigr. 21, num. 6. Al. *Quem prius astrif.*
10 Adeo eximie candida es, ut non esses inficienda purpurâ Lacedæmoniâ nec Milesia. Amycle autem Laconiæ civitas est: Miletus Ioniæ in Asia.
11 Vide epigr. 62, l. 4.
12 Cygnus, cujus speciem indutus Iup. compressit Ledam Spartanam.
13 Veneri quæ in Papho colitur dicatæ.
14 Margarita, &c. epigr. 38, lib. 5, num. 5.
15 Intactis.
16 Parthenii, qui misit, animo.
17 Coloribus variis radio intextis distincta.
18 Babylonica, à Semiramide regina Babylonis. In summo vero pretio erant tapetia & aulæa Babylonica.

19 Non mihi magis placeret vestis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater.

19 *Non Athamanteo potius me mirer in auro ;*
Æolium dones si mihi, Phryxe, 20 *pecus.*
21 *O quantos risus pariter spectata movebit*
22 *Trita Palatina nostra lacerna toga !*

20 Vellus πόκος. alii leg. *decus.* 21 O quantum tollent omnes cachinnum ubi viderint novæ huic togæ mihi à Parthenio, qui in Palatio servit Cæsari, missæ injectam vilem meam & tritam lacernam? hinc apparet lacernas togis injici solitas. 22 Al. *Cum Palatina nostra lacernā toga.* MS. noster & alii *Culta Palatina.*

De distichis. XXIX.

Habet quidem epigramma laudē suam à brevitate, & sunt qui distichon vel tetrastichon excedere oportere epigramma negant. Et tamen liber è distichis æque liber est, ac si ex longioribus epigrammatis compingeretur.

DIsticha qui scribit, puto, vult brevitate placere.
Quid prodest brevitas, dic mihi, si liber est?

¶ De * spectaculo Scævolæ. XXX.

* Vide ep. 7. lib. spectacul. Hic damnatus quispiam, ut videtur ex ep. 25. l. 10. Scævolam (de quo l. 1. epi. 22.) agens dextram foco immissam in Amphitheatro exurere sustinuit.

1 Quod apud primos Romanos admirandæ erat & celebrandæ fortitudinis opus, nos jam per lusum fieri videmus.

1 *QVi nunc Cæsarea lusus spectatur arena,*
Temporibus Bruti gloria summa fuit.
Adspicis, ut teneat flammas, pœnâque 2 *fruatur*
Fortis, & attonito regnet in igne manus !
3 *Ipse sui spectator adest, & nobile dextra*
4 *Funus amat :* 5 *totis pascitur illa sacris.*
6 *Quod nisi rapta foret nolenti pœna, parabat*
Sævior in 7 *lassos ire sinistra focos.*
8 *Scire piget post tale decus quid fecerit ante :*
Quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

2 In laudem suam & quasi voluptatem vertat. 3 *Eleganter & Emphatice.* ipse per otium, quasi illæsus & à manu sua alienus spectavit dextram suam exuri. 4 *Metaphora elegans.* quasi vivam dextram rogo inferret. 5 Tanquam victima exuritur. in arâ enim fecerat hoc Scævola. 6 Namque amovendus erat fictitius hic Scevola ab igne jussu Imperatoris ; ut ille verus, regis. 7 Victos & fortitudini cedentes. Al. *laxos.* 8 Non quærimus quænam scelera commiserit ante ; illum fortem esse virum vel ex hoc apparet.

In Dentonem. XXXI.

1 Te parum esse virum, nec Veneri habilem.

1 *NEscio quid de te non belle, Dento, fateris,*
Conjuge qui ductâ 2 *jura paterna petis.*

2 Ius trium liberorum, vide epigr. 91, & epigr. 92, lib. 2,

Sed

*Sed jam * ſupplicibus 3 dominum laſſare * libellis*
Deſine, & in patriam ſerus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deſertâ uxore, diuque
Tres quæris natos, 4 quatuor invenies.

* Supplicationibus. *with petitions or requeſts.*
3 Imperatorem.

4 Ex adulterio uxoris, Milone peregre profecto, epigr. 101, l. 7.

De columba Aretullæ. XXXII.

AEra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
1 Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
*Permiſſaque * diu nollet abire fugâ.*
2 Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et 3 dominum mundi flectere vota valent:
Hæc 4 à Sardois 5 tibi forſitan exulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

1 Caſu aliquo velut ab accipitre acta videretur, niſi & in gremio Aretullæ manſiſſet.
* Al. *ſibi.*
2 Si Aretullæ liceat ex hoc omine ſpem aliquam concipere. 3 Domitianum. 4 E Sardinia, ubi frater tuus, ô Aretulla, exulat. 5 Felix augurium revocatum iri fratrem tuum. vel nuncia eſt à fratre reverſuro. Atque alludit ad colombas ab Hirtio cum literis miſſas ad Brutum Mutiuæ obſeſſum. Frontinus. l. 3 Stratagem.

¶ Ad Paullum, de phiala. XXXIII.

1 DE 2 prætoricia 3 folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
Hac fuerat nuper 4 nebula tibi 5 pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit 6 unda croci.
7 An magis aſtuti deraſa eſt ungue miniſtri
** Bractea, de fulcro (quod reor eſſe) tuo?*
8 Illa poteſt culicem longe ſentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi.

1 Phialam tenuis laminæ ſeu bracteæ, comparatam leviſſimis quibuſcunque rebus extenuat. Miſiſti mihi (inquiens) ô Paulle folium corollæ argenteæ pro Phiala. 2 A prætore vel alio ludorum præfecto donata victori. 3 Coronæ effingebantur ex auro argentoque in tenuiſſimas bracteas diducto vel folia vel flores vel florum cauliculos exprimente. Plin. l. 22, c. 2. 4 Tenui & ſubtili auri argentive folio, *gold foile, or ſilver-foile.* quo inducta ornabantur pegmata, de quibus —— 5 —— Epigr. 2, lib. Spectac. n. 6. 6 Adſperſio è croco mixto dulci vino. epigr. 3, lib. Spectac. num. 10. dilutis autem pegmatis evaneſcebat folium aureum ſeu argenteum inſtar nebulæ.
7 An potius eſt hæc phiala è bracteâ argenti quam ſervus aliquis furax deraſit à pede lecti tui? hujuſmodi vero bracteis è ligno, ebore, auro, argento, teſtudine lectos ornare moris erat. Sueton. Calig. 2, 32. * Al. *Bractea, de fulcro quam reor eſſe tuo?* 8 Ita levis eſt ut vel à papilionis culiciſve prætervolantis aëre impulſo, etiam à longè agitetur. *Hyperbole.*

9 Ob levitatem vel lucernæ suspensa avolat, à vapore lucernę agitata.
10 Cedit, fatiscit, si vel levi manu infuderis merum.
11 Tenui corio, crusta, vel tectorio; exponit Ios. Scalig. ad 1 l. Tibul. An forte in deaurando sputo utebantur vice gummi?
* Ianuariis Calend. ubi xenia mittuntur patronis.
12 Palmę fructus epigr. 27, l. 13.

Exigua 9 *volitat suspensa vapore lucerna,*
Et 10 *leviter fuso rumpitur icta mero.*
Hoc linitur 11 *sputo* * *Iani* 12 *caryota* * *Calendis,*
Quam fert cum parvo sordidus asse cliens.
Lenta minus gracili crescunt 13 *colocasia filo:*
14 *Plena magis nimio lilia Sole cadunt:*
15 *Nec vaga tam tenui discursat aranea tela:*
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
16 *Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:*
Crassior 17 *offensæ bulla tumescit aquæ.*
Fortior & tortos servat 18 *vesica capillos,*
19 *Et mutat Latias spuma Batava comas.*
20 *Hac cute Ledæo vestitur pullus in ovo:*
21 *Talia lunata splenia fronte sedent.*
Quid tibi cum phiala, 22 *ligulam cum mittere posses?*
Mittere cum posses vel 23 *cochleare mihi?*
Magna nimis loquimur, 23 *cochleā cum mittere posses:*
Denique cum posses mittere, Paulle, 23 *nihil.*

13 Fabæ Ægyptiacæ, quæ coctæ vel manducatæ tenduntur ut fila. epigr. 57, l. 13. 14 Folia liliorum ab ardore Solis decidentium sunt crassiora quam tua phiala. 15 Aranearum & bombycum telæ non sunt adeo subtiles. 16 Fucus seu Incrustamentum faciei supertectum è cretâ Chiâ vel Selinusiâ. 17 Percussæ, agitatæ, unde oritur bulla. 18 Reticulum tenue instar vesicæ. *a call.* 19 Nec crassior est ph. quam spuma smigmatis seu lixivii quo Germani russabant crines, & ab his idem doctæ Romanæ fœminæ. 20 Ova cygnea habent cutim æque densam. 21 Splenia, emplastra quæ ad splenis formam adhibentur fronti sunt æque spissa. epigr. 29, l. 2, num. 13. 22 Gladiolum, spathulam, vel parvam quandam mensuram ex argento. epigr. 120, lib. 14. 23 Gradatim descendendo exteuuat Paulli munus.

In jactatorem. XXXIV.

1 Epigr. 6 supra, num. 1.
2 Sculptoris & artificis nobilis.

1 *ARchetypum* 2 *Myos argentum te dicis habere.*
3 *Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.*

3 Si tu molestus ostentator absis, inquit Turnebus l. 21, c. 24. *vel*, quod factum est ante te natum, vel à quovis alio, & non à te, quod soles, adulteratum.

In pessimos conjuges. XXXV.

Cum plurimū ad amorem valeat morum similitudo, vel inter malos.

CVm sitis similes, paresque vitâ,
Vxor pessima, pessimus maritus;
Miror, non bene convenire vobis.

¶ Ad

¶ Ad Cæsarem Domitianum. XXXVI.

Regia [1] pyramidum, Cæsar, miracula [2] ride:
Iam tacet 3 Eoum barbara 4 Memphis opus.
Pars quota 5 Parrhasiæ labor est 6 Mareoticus aula?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
7 Septenos pariter credas assurgere montes:
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.
8 Æthera sic intrat, nitidis ut conditus astris
Inferiore tonet nube serenus apex.
9 Et prius [10] arcano satietur lumine Phœbi,
[11] Nascentis Circe quam videt ora [11] patris.
Hæc, Auguste, tamen, quæ vertice sidera pulsat,
Par domus est cœlo: sed [12] minor est domino.

1 Epigr. 1 libro Spectac. num. 2.
2 Præ tuis contemne.
3 In Ægypto, quæ Orientem à Meridie spectat.
4 Nobilissima Ægypti civitas, pyramidibus clara. ep. 1 lib. spect. *
5 Palatinæ. l. 7. epigr. 55. num. 3.

6 Ægyptiacus, à palude Mareotide. 7 Septem turres palatii evectas instar montium illorum quos congestos feruntur gigantes in cœlum struxisse. 8 Ita aula summum caput inter nubila condit, & sub se videt Iovem tonantem & meteora mediæ regionis aëris. 9 Et fastigium aulæ illustretur totum sole prius quam cacumen montis Circes. 10 Quod alios ubique latet. 11 Orientis Solis, cujus filia Circe. 12 *Adulatoriè.* Sic Papinius Sylv. 4.

Ad Polycarmum. XXXVII.

Qvod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuisse putas?
Debuit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme, tabellas,
Et Cajetano millia crede duo.

Nihil donas Cajetano, qui reddis illi chirographũ quo agnoscit se tibi debere M. C. (vel ut alii, *millia ter centum.*) cui quidem æri non est solvendo: imo serva syngrapham & da illi II M. Hoc si feceris te aliquid donasse dicemus. vide epigr. 105. l. 9.

Ad Meliorem. XXXVIII.

[1] Qvi præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare [2] nomini relicto
Post Manes, tumulumque perseveret,
3 Quærit quid nisi parcius dolere?
Refert sis bonus, an velis videri.
Præstas hoc, Melior, sciente fama:

1 Qui munera vivis donat, majora munera vel hereditatem captare videatur.
2 Mortuo.
3 Quid quærit nisi dolorem suum consolari & mitigare largitione pia?

4 Qui solennibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blasî,
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori piaque turba
Quod donas, facis ipse 5 Blasianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

4 Qui in memoriam Blæsi pueri tui defuncti celebras natalem illius quotannis, largitus scribis munera, è quorum numero & ipse Blæsus erat.
5 Festum nomine Blæsi & in illius gratiam. unde tibi præsens gloria, nec minus superstes. de Atedio Meliore, epigr. 28, l. 6. & Papin. sylv. 2. vide & epist. 17, l. 1. Plin. Sec. & epist. 9, l. 9.

Ad Domitianum. XXXIX.

QVi 1 Pallatina caperet convivia mensa,
** Ambrosiasque dapes, non erat ante locus.*
*Hîc haurire decet sacrum, Germanice, * nectar,*
** Et Ganymedeâ pocula mixta manu.*
2 Esse velis, oro, serus conviva Tonantis.
3 At tu si properas Iupiter, ipse veni.

1 De aulâ hac Palatina supra epigr. 36.
* Imperatoris Domit. dei & immortalis.
2 Serus cœlum adeas, diuque nobis intersis.
3 At si properas ô Iupiter habere Domitianum convivam, tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

Ad Priapum. XL.

NOn horti, neque 1 palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
2 Si defecerit hac, & ipse lignum es.

1 Vitis, viniæ.
2 Namque è ligno es, & nisi sylvam custodias, deficiente in focum ligno, ipse tu combureris.

¶ Ad Faustinum. XLI.

TRistis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certe tristem fecit Athenagoras.

Athenagoras excusat se, inquiens: mihi quidem dolet me nullum munus tibi misisse hoc Decembri & his Saturnalibus. *Angl. I am sorry that*, &c. nescio sane *respondet poeta* an ille doluerit: ego certè doleo me nihil accepisse.

Ad Mathonem. XLII.

SI te [1] sportula major ab beatos
[2] Non corruperit, ut solet: licebit
3 De nostro, Matho, centies laveris.

1 Epigr. 7, l. 3, num. 1, 3. 2 Non transtulerit corruptum nidore majoris culinæ ad cœnas divitum. 3 De mea sport[...], ut volunt, quæ C quadrantum. quamvis non constat ratio, cum Adverbia [...]sta in es Numeralia designent totidem centena Millia. itaque vel ludit Poëta, vel centies lavari, id est, à balneis cœnare apud se invitat Mathonem.

¶ In Fabium & Christillam. XLIII.

[1] *EFfert uxores Fabius, Christilla maritos:*
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victores [2] committe Venus: quos iste manebit
Exitus, una duos ut 3 Libitina ferat.

1 Ad rogum & sepulchrum. 2 *Metaph. ab arena.* Congrediantur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimonio juncti, ut videamus uter vicerit, vel an uterque fortiter quasi mutuis vulneribus occubuerit. 3 Fererum. Libitina autem Romanis dea præses mortis, in cujus æde quæ ad sepulturam pertinent, vendebantur. estque eadem cum Venere. Plutarch. probl.

Ad Titullum. XLIV.

TItulle, moneo, [1] vive semper; [2] hoc serum est:
3 Sub pædagogo cœperis licet, serum est.
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
*Sed * omne limen conteris salutator,*
Et mane sudas urbis osculis udus,
Foroque 4 triplici sparsus ante 5 (1) equos omnes,
(2) Ædemque Martis, & (3) colosson Augusti
Curris per omnes 6 tertiasque, quintasque.
Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
Superba densis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ 7 Calendarum:
Jurabit heres, te nihil reliquisse,
Supraque pluteum te 8 jacente, vel saxum,
9 Fartus papyro dum tibi torus crescit,
10 Flentes superbus basiabit eunuchos;
Tuoque 10 tristis filius, velis nolis,
Cum concubino nocte dormiet primâ.

1 Genialiter. epigr. 16, l. 1. 2 Hac ætate. 3 Etiamsi cœpisses à puero. * Ep. 79, l. 4. 4 Epigr. 38, l. 3, num. 1. 5 Equites, inquiunt, & judices equestris ordinis. sed quid si designet *tria fora*? 1 *Veius*, in quo equi, id est, statuæ equestres. 2 *C. Julii Cæs.* ad ædem Martis. 3 *Augusti*. ubi Colossus & bibliotheca Augusti. 6 Horas. non tabernas decurlasve. vide epigr. 67 infra. 7 Debitorum, à quibus usuræ singulis Calendis exigebantur. 8 Exporrecto, composito. 9 Dum apparatur tibi torus funereus, in quo efferaris ad rogum. qui papyro, vel (ut Jos. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tusco farciebatur, epigr. 97, l. 10. 10 In medio funeris tui luctu.

¶ Ad Flaccum de reditu P. Terentii. XLV.

Priscus ab [1] *Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris*
Redditur: hanc lucem [2] *lactea gemma notet.*
Defluat, & lento [3] *splendescat turbida* [4] *limo*
[5] *Amphora centeno consule* [6] *facta minor.*
[7] *Continget nox quando meis tam candida mensis?*
Tam justo dabitur quando calere mero?
[8] *Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,*
Luxuriæ fiet tam bona causa meæ.

1 Sicilia, in qua Ætna. 2 Albus calculus. sumpt. à Thracum more, qui faustos dies albis lapillis, infaustos nigris cõputarunt. ipsa margarita vice albi calculi. sic epigr. 38, l. 10, num. 2. & epigr. 34, l. 12. 3 Lente transmittente vinum quod paullatim per colum distillat. 4 Vinum vetustum & annoso situ crassum transmittatur per saccum seu colum quo defecetur. vide epigr. 40, l. 2. epigr. 61, l. 12. item l. 14, epigr. 103 & 104. Ita P. Scriverius, cum prior lectio *limo* varie exerceret torqueretque interpretes. 5 Annosum vinum & seculare. vide epigr. 27, l. 1, num. 5. 6 Ætate imminuta, senio exiccata. 7 Ecquando iterum erit mihi æque justa convivii caussa? certe —— 8 —— Ubi idem Flaccus redierit ex Cypro, Veneri, quæ in Cytheris quo mari nata appellebat colitur, sacrata.

Ad Cestum puerum. XLVI.

[1] *Quanta tua est probitas, quanta est* [2] *præstantia formæ,*
Ceste puer, puero [3] *castior Hippolyto!*
Te secum [4] *Diana velit,* [5] *doceatque* [6] *natare:*
Te Cybele [7] *totum mallet habere Phryga.*
Tu [8] *Ganymedeo poteras succedere lecto,*
[9] *Securus domino basia sola dares.*
Felix quæ tenerum vexabit sponsa maritum,
Et quæ te faciet prima puella virum!

1 Legerim, *Tanta tua est probitas, quanta est.* ut epig. 6, l. 11. 2 I. Gruterus, *infantia formæ.* 3 Vide argumentum Hippolyti Senec. trag. 4 Ipsa castitatis dea. 5 P. Scriver. *Dorisque natare.* 6 Inter nymphas suas, neque oculos tuos ulcisceretur, ut quondam Actæonis. 7 Non castratum ut Atyn quondam puerum suum Phrygium. 8 Epigr. 56, l. 5. 9 Non suspectus Iunoni, nec zelotypam deam urens. Gruter. *Sed durus domino.* vix basia à te impetraret Iupiter, nedum quid ulterius.

In varie se tondentem. XLVII.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
*Pars vulsa est: * unum quis putet esse caput?*

* Quod vulsura fœminam, tonsura juvenem, rasura virum præ se fert.

De abolla Crispini. XLVIII.

Nescit cui [1] *dederit* [2] *Tyriam Crispinus* [3] *abollam,*
Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quisquis habes, humeris sua munera redde precamur:
Non hoc Crispinus, te sed [4] *abolla rogat.*
Non quicunque capit saturatas murice vestes,
Nec nisi [5] *deliciis convenit iste color.*
Si te præda juvat [6] *fœdique insania* [6] *lucri,*
Quo possis [7] *melius fallere, sume* [8] *togam.*

1 Tenendam. 2 Purpura è Tyro imbutam. 3 Pallium duplicatum. 4 Quæ tibi non convenit, furemque prodet. 5 Lautioribus & delicatis. 6 Furti. 7 Latere, furtum celare. λανθάνειν. 8 Hac melius latebis.

De Aspro. XLIX.

Formosam plane, sed cæcus diligit Asper.
Plus ergo, ut res est, quàm videt Asper, amat.

Quam tamen non videt. *Qui nunquam visa flagrabat amore puellæ.* Iuvenal. satyr. 4, ℣. 114. de Catullo Messalino.

Ad Cæsarem Domitianum. L.

[1] *Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi,*
Quantaque nox superis omnibus illa fuit;
Qua bonus accubuit genitor cum [2] *plebe deorum,*
Et licuit Faunis poscere vina Iovem:
[3] *Tanta tuas Cæsar, celebrant, convivia laurus:*
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque,
Et capit [4] *ambrosias cum duce Roma dapes.*
Grandia pollicitus quanto majora dedisti!
Promissa est nobis [5] *sportula,* [5] *recta data est.*

1 Quantum convivium Iupiter præbuit Diis relata de gigantibus victoria, &c. 2 *Est quoque plebs superum, Fauni, Satyrique, Laresque, Fluminaque & Nymphæ, semideumque genus,* Ovid. in Ibin. 3 Tanta est lautitia ejus convivii, quod tu, ô Domitiane, dedisti Senatui, equitibus, plebi, post lauream à Sarmatis Iovi illatam. supra epigr. 15, num. 4. 4 Ab Imp. Domitiano deo datas. epigr. 8, l. 5, num. 2. 5 Epigr. 7, l. 3.

¶ De phiala Instantii Rufi. LI.

[1] *Quis labor in phialâ? docti Myos, anne Myronis?*
Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?
[2] *Livescit nullâ caligine fusca, nec odit*
Exploratores nubila massa focos.

1 Cujus artificis opus est hæc phiala mihi à Rufo missa? Myosne, Myronis, Mentoris, an Polycleti? cælatorum, de quibus Plinius lib. 33, epigram. 12. 2 Pura nitet, neque habet maculam aut situm contractum, unde quis suspicetur eam non esse puri metalli, imo nec metuit in igne explorari.

3 Vera minus flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix 4 pustula vincit ebur.
5 Materiæ non cedit opus : 6 sic alligat orbem,
Plurima cum totâ lampade Luna nitet.
7 Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus : ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec 8 Cyniphius tonsor violaverit, & tu
9 Ipse tuâ pasci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis 10 Amor aureus alis :
Palladius tenero 11 lotos ab ore sonat.
Sic 12 Methymnæo gavisus 13 Arione delphin
Languida 14 non tacitum per freta vexit onus.
15 Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grege de domini, 16 sed tua, Ceste, manus.
Ceste decus mensæ, misce 17 Setina : videtur
Ipse 18 puer nobis, ipse sitire 19 caper.
Det 20 numerum cyathis Instanti litera Rufi :
21 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
22 Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat :
Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
Si dubia est, 23 septunce trahar : si fallit amantem,
24 Ut jugulem curas, 25 nomen utrumque bibam.

3 Phiala hæc ex electro fabrefacta, mista scilicet auro quinta argenti portione, superat colore verum succinum vel electrum illud metallicum in ipsis venis & fodinis mistum. 4 Argentum purum putum, pustulatum, epigr. 85, l. 7, num. 3. Alii, *pusula*. 5 *Materiam superabat opus*. Ovid. 2 Met. 6 Forma & nitore refert plenam lunam. 7 Prominet cælatus in phiala caper, quo mallet vehi Helle quam illo qui Phryxum filium Athamantis regis Thebanorum cui Æolus pater, pontum transfretavit. 8 Epig. 94, l. 7, n. 7 & 10. 9 Capri cælabantur in calicibus & victimæ statuebantur Baccho quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipse Bacchus parceret, eumque pasceret sua vite. epigr. 39, l. 13. 10 Cupido. 11 Tibiæ genus è Loto arbore quæ nascitur in Lybia juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plin. l. 13, c. 17. Athenæus l. 4, c. 25. φώτιγγες Alexandrinis dictæ. vide Brodæi Misc. 25, l 2. 12 In Methymna, quæ urbs Lesbi est, nato. 13 Vide Strab. l. 16, c. ul. A. Gell. l. 16, c. 19. Herod. 1, &c. 14 Vocalem, lyra canentem Ariona. 15 Non quivis è vilibus servis mihi Imbuat *Angl. season* hanc phialam pretioso vino & tam nobili phiala digno. 16 *Sed tua certa manus, Ceste decus mensæ*. Grut. ex MS. 17 Vina e Setia urbe Campaniæ. 18 Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. 19 Cupidinem gestans, sup. n. 8 & 9. 20 De hoc more bibendi ad numerũ literarum nominis vide ep. 72, l. 1. & Opsopœ. ad ep. Εὐχῆ Αὐτιδίκης κύλιξ δίκα l. 7 Anthol. 21 Ille enim mihi muneri misit hanc phialam. 22 Si expectanda sit amica, parcius bibendum, ut ep. 107, l. 1. contentus itaque ero quincunce. ep. 28, l. 1, n. 2. quinque cyathis qui triens est tuus. h. e. numerus tertiæ partis nominis tui *Instantius Rufus* quod literarum est XV. 23 Dimidium præter. propter literarum nominis tui. 24 *Elegans Metaph.* ut conficiam curas, affectus & amores, quæ sæpe cruciant, strangulant & jugulant homines. & hoc ex præcepto Ovidii 2 de Remed. Am. *ebrietas tanta sit, ut tibi curas Eripiat.* vide ep. Βάκχε μέτρον ἄριστον ὅ μὴ πολὺ μηδ' ἐλάχιστον, &c. l. Anth. c. 47. 24 Numerum utriusq; nominis; tot nimirum calices, quot habet literas utrumque nomen *Instantius Rufus*. quindecim scilicet cyathos. ingenua hæc ut arbitror, atque ingeniosa numeri incerti, nominis ambigui, rationisque apud alios impeditissimæ explicatio accepta feratur sagacissimo Viro Petro Scriverio.

Ad Ceditianum. LII.

TOnsorem puerum, sed arte talem,
Qualis nec [1] Thalamus fuit Neronis,
[2] *Drusorum cui [3] contigere barba,*
Æquandas semel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
[4] *Dum jussus repetit pilos eosdem*
Censura speculi manum regente;
[5] *Expingitque cutem, facitque longam*
Detonsis [6] epapharesim capillis;
[7] *Barbatus mihi tonsor est reversus.*

1 Tonsor Neronis ex lapide Romæ in æde Mariæ, Lips. lib. 1 epist. quæst. 5. 2 Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi à Domitio. vide rationem apud Plutarchum in Æmylio Dion. 6. 3 Tondendæ, radendæ, æquandæ. 4 Dum immodico elegantiæ studio curaque ad speculi censuram omnem pilum iterum atque iterum castigari vult, &c. 5 Al. *Expungitque.* ut ep. 82, l. 7. 6 Non simul sed lenta detonsione, ab ἐπαφαιρέω *insuper detraho.* 7 Detentus est tamdiu in opere. epigr. 82, l. 7. ut jocetur poëta rediisse barbatum? An forte longam passus est Hyli noctem, de qua vide epigr. 7, l. 4.

In Catullam. LIII.

[1] *FOrmosissima quæ fuere, vel sunt,*
Sed [2] vilissima quæ fuere, vel sunt,
O quam te fieri, Catulla, vellem
Formosam minus, aut magis pudicam!

1 Fœminarum. 2 Quia prostituta omnibus.

Ad Cæsarem Domitianum. LIV.

MAgna licet toties tribuas, majora daturus
[1] Dona [2] ducum victor, [3] victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter [4] præmia, Cæsar,
Propter te populus [4] præmia, Cæsar, amat.

1 Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton. Domit. 2 Regnum Sarmatarum, Dacorum, &c. 3 Et qui teipsum indies virtute & benignitate superas. 4 Al. *munera.*

Ad eundem, de leone. LV.

AVditur quantum [1] Massyla per avia murmur,
Innumero quoties sylva leone [2] furit:
[3] *Pallidus [4] attonitos ad Pœna mapalia pastor*
Cum revocat tauros, & [4] sine mente pecus:
[5] *Tantus in Ausonia fremuit modo terror arena.*
Quis non esse gregem crederet? unus erat.

1 Per deserta Africæ. Massylia autẽ Lybiæ pars est. 2 Fremit, rugitu reboat. 3 Metu. 4 Metu stupidos atque ἔκφρονας ob rugitum leonum. 5 Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphitheatro.

[6] *Sed cujus tremerent ipsi quoque jura leones,*
[6] *Cui diadema daret* [7] *marmore picta Nomas.*
O quantum per colla decus, quem spargit honorem,
[8] *Aurea lunatæ cum stetit unda jubæ!*
[9] *Grandia quam decuit latum venabula pectus,*
Quantaque [10] *de magna gaudia morte tulit!*
Unde tuis, Lybie, tam felix gloria sylvis?
[11] *A Cybeles numquid venerat ille jugis?*
An magis [12] *Herculeo, Germanice, misit ab astro*
Hanc tibi vel [13] *frater vel pater ipse feram?*

6 Sed talis, cu... regnũ & summum jus cederent cæteri leones, ut leoni feræ cæt. 7 Marmore clara Numidia. Numidæ prius Nomades dicti à νέμω. Salust. & Plin. l. 5. 8 Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejusque extremitas aureo fulgore splenderet. quidam MSS. ut & Bodleianus præferunt, *cum stetit umbra jubæ.* 9 Quam par fuit grandi venabulo? 10 Ab ipso imperatore, Carpophoro, Glabrione vel alio nobili bestiario cæsus. 11 Ab Ida, vel alio Phrygiæ monte cui præest Cybele à quatuor leonibus curru vecta. 12 Epigr. 57, l. 4, num. 6. 13 Titus vel Vespasianus in deos relati.

¶ Ad Flaccum. LVI.

Temporibus nostris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum [1] *duce Roma suo:*
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tanta bella sonare tuba.
Sint [2] *Mecænates, non deerunt, Flacce, Marones,*
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
[3] *Iugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,*
Flebat & abductas [4] *Tityrus æger oves.*
Risit [5] *Tuscus eques, paupertatemque malignam*
Reppulit, & celeri jussit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus esto:
Tu licet & [6] *nostrum, dixit,* [7] *Alexin ames.*
Adstabat domini mensis pulcherrimus [8] *ille,*
[9] *Marmorea fundens nigra falerna manu;*
Et libata dabat roseis carchesia labris,
Quæ poterant ipsum solicitare Iovem.
[10] *Excidit attonito pinguis Galatea poëtæ,*
Thestylis & rubras messibus usta genas:
Protinus [11] *Italiam concepit, &* [12] *arma virumque,*
Qui modo vix [13] *Culicem fleverat ore rudi.*

1 Imp. Domitiano, epigr. 19, l. 5. 2 Qui foveant poëtas, quod fecit C. Cilnius Mæcenas. 3 Vide Virgilii vitam & eclog. 1 & 9. unde hoc hemistich. *misera vicina Cremonæ.* 4 Virgilius sub persona Tityri, ecl. 1. 5 Mæcenas regibus Etruscis oriundus. 6 Pollionis tamen fuisse hunc puerum adstruit Apulejus. Apol. 1. & Donatus. 7 Notum ex ecloga 2 Virg. 8 Alexis vel Alexander. 9 Candenti purius Pario marmore. est ἀντίθετον τῷ *nigra Fal.* 10 Exciderunt illi Bucolica, non amplius scripsit humilia carmina de Galatea & Thestyli sole perusta. 11 Historiam Italiæ & Romani nominis ducti ab Ænea. 12 Libros Æneidos, cujus initium *Arma virumque cano, &c.* 13 Poëmation de Culice.

Quid

...id Varos, Marsosque loquar, ditataque vatum
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
...go ero Virgilius, si munera Mecœnatis
Des mihi? [14] Virgilius non ero, [15] Marsus ero.

14 Non ero clarissimus epicus; ero cla..., ut spero, epigrammatographus. 15. Poëta epigrammatarius, lib. 2, ...igr. 71, num. 2. & epigr. 98, l. 7.

De Picente. LVII.

TReis habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.
Collegitque sinu fragmenta novissima [1] laxi
Oris, & aggestâ contumulavit humo.
...ssa licet quondam defuncti non legat heres:
Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

1 Alludit ad veterum morem colligendi ossa. de quo vide quæ nos ad vers. 797 Troadis Sene...æ: nec non ad id quod lib. 8, c. 5. Quintil. *Infelicissima fœmina, nondum ...xtulisti filium & jam ossa legisti, &c.* 2 Ita MSS. Grut. & editio Cal...derini. at vulg. *fracti Oris.*

In Artemidorum. LVIII.

CVm tibi tam crassæ sint, [1] Artemidore, lacernæ,
Possim te Sagarum jure vocare [2] meo.

1 Qui nomen habes ἀπὸ τῶν τῆς ἀρτεμίδος, ac si tenuissima Minervæ tela indueveris: cum tamen lacernis vestiaris non minus crassis quam sunt saga, *Sagarum* ego te pro Artemidoro vocabo. 2 Editio Calderini, Iunius in margine & alii præferunt *meum*, familiaritas quædam nostro familiaris. *Codrus meus, Publius meus, &c.*

¶ In luscum furem. LIX.

ADspicis hunc [1] uno contentum lumine, cujus
[2] Lippa sub * attrita fronte [2] lacuna patet?
Ne contemne 3 caput, nihil est furacius illo:
Non fuit 4 Autolyci tam 5 piceata manus.
Hunc tu convivam cautus 6 servare memento:
Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula 7 soliciti perdunt 8 ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lænis sæpe duabus abit.

1 Cui unus sufficit ad furta oculus. Al. *contemptum.* 2 Cavea oculi stillans. * Impudenti, effricta fronte. 3 Hominem, ut Græci κεφαλὴν vel simpliciter, caput unoculum noli credere inutile ...it lunocuum. 4 Mercurii filii patri furtis simillimi Iliad. κ. 5 Cui adhæreant tacta. viscata manus. *Angl. enety finger à lime-twig.* 6 Observare. Al. *vitare.* 7 Qui quam solicite custodiunt. 8 Epigr. 33 supra num. 22. & infra epigr. 71, num. 6.

Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
9 *Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa*
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

9 Si nihil aliud est quod furetur, puero suo, qui ad pedes custodit depositas, soleas suas surripit, ne desuetæ manus artem dediscant. *to keep his hands in vre.*

In * Claudiam. LX.

* Longoliam aliquam fœm. quam poëta per Hyperboleu jocatur excedere statu: a altissimum Romæ Colossum, epigr. 2, lib. Spectac. num. 4.

SVmma Palatini poteras æquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

¶ In Carinum. LXI.

1 Invidia. vide epigr. 77, l. 4. & l. 6, epigr. 61.
2 Epigr. 67, l. 1, num. 12.
3 Epigr. 2, l. 3, num. 8.
4 Sed meis.
5 Redigatur ad rem olitoriam, quærit sibi victum ex horto unico suburbano, agatque mulas olere venali onustas per urbem.

1 *LIvet Carinus, rumpitur, furit, plorat,*
Et quærit altos, unde pendeat, ramos :
Non jam quod orbe cantor & legor toto :
Nec 2 *umbilicis quod decorus &* 3 *cedro*
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque mulis 4 *non ut ante conductis.*
Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
Hoc opto, 5 *mulas habeat, & suburbanum.*

De Picente. LXII.

Picens epigrammata ad nauseam longa scripserat, etjam in aversa charta *on the other side*. quod Iuven. dixit *à tergo*, cum veteres una tantum chartæ facie scribebant, quod bibula illorum charta transmitteret atramentum. Iocatur poëta, non mirum esse si averso Deo, hoc est, invita Minerva, Musis invitis & Apolline nullo componat carmina, qui in aversa charta & opisthographo scribat. luditque in variatione *aversa* & *averso*.

SCribit in aversa Picens epigrammata charta.
Et dolet averso quod facit illa deo.

De Aulo. LXIII.

* Delicatos pueros, poëtarum amasia.

* *THestylon Aulus amat, sed nec minus ardet*
** Alexin :*
*Forsitan & nostrum sic * Hyacinthon amat.*
I nunc & dubita, vates an diligat ipsos,
** Delicias vatum cum meus Aulus amet.*

In Clytum. LXIV.

[1] *Vt poscas, Clyte, munus, exigasque,*
[2] Vno nasceris octies in anno;
Et [3] solas puto, tresve, quatuorve
Non natalitias habes Calendas.
[4] Sit vultus tibi levior licebit
Tritis litoris aridi lapillis.
Sit moro coma nigrior [5] caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut [6] massam modo lactis alligati;
Et talis tumor excitet papillas,
Quales [7] cruda viro puella servat:
Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat
Natales Priamive, Nestorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod si ludis adhuc semelque nasci
Vno jam tibi non sat est in anno;
[8] Natum te, Clyte, nec semel putabo.

1 Vt amicis & clientibus frequens detur occasio munerum natalitiorum tibi mittendi. 2 Celebras memoriam natalis tui octies per annum, noviesve. 3 Singulis mensibus, exceptis tantum tribus aut quatuor, habes fictitium natalem. 4 Sis licet imberbis, crine niger, tener & mollis; Priamum tamen & Nestora annis superare videris, qui toties celebraris natalem. 5 Maturo scilicet & nigro. epigr. 73, l. 1, num. 4. 6 Metam lactis coagulati. vide epigr. 44, l. 1, num. 5. 7 Innupta. 8 Ne unum quidem diem esse tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus.

Ad Domitianum. LXV.

Hic ubi fortunæ [1] Reducis fulgentia late
Templa nitent, [2] felix area nuper erat:
Hic stetit [3] Arctoi [4] formosus pulvere belli
[5] Purpureum fundens Cæsar ab ore [5] jubar.
Hic [6] lauro redimita comas, & candida [7] cultu
Roma salutavit voce [8] manuque ducem.
Grande loci meritum testantur & altera dona:
Stat sacer edomitis gentibus [9] arcus ovans.

1 Augusto ob reditum ara Fortunæ reducis consecrata, Dio. l. 54. Domitiano à bello Sarmatico reduci templum Fortunæ reducis ædificatum. 2 Viso primum & salutato ibi principe. ut seq. versu. 3 Sarmatici. epigr. 5, l. 7, num. 1. 4 Pulverulenta belli gloria insignis. 5 Purp. radios, ruborem. 6 Principi e bello reduci processerunt obviam cives laureati. epigr. 7, l. 7, num. 6. 7 Niveis vestibus induta. Vulg. leg. *vultu*. 8 Adoratione, admota ori manu ut in salutationibus Deorum, inquit Lips. Doctissi. Heraldus ad plausum, quo excipiunt Imperatores, refert. 9 Ἁψὶς τετραπρόσωπος, arcus triumphalis, arcuata porta, cui è lapide in altum extructæ pictam inscribi victoriam ejusque seriem moris erat. de variis arcubus Domitiani vide Sue[illegible] c. 13.

10 Hic gemini currus numerant elephanta frequentem:
Sufficit immensis 11 aureus ipse jugis.
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
12 Hos aditus 13 urbem Martis habere decet.

10 Supra arcum positæ erant geminæ quadrigæ, propter geminam è Dacis victoriam, ad quam elephanti juncti, quos Domitianus victor regebat. 11 Statuas sibi non nisi aureas & argenteas poni permisit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. c 13. & Xiphilin. Dom. 12 Has portas arcuatas & triumphales. 13 Romam, à Martis progenie conditam.

De consulatu Silii. LXVI.

1 Augusto pia thura, victimasque
Pro nostro date Silio, Camœnæ.
2 Bis senos jubet en redire fasces
* Nato consule, 3 nobilique virga
Vatis Castaliam domum sonare.
Rerum prima salus & una Cæsar,
* Gaudenti superest adhuc quod optet
Felix purpura, * tertiusque consul.
Pompejo dederit licet senatus,
Et Cæsar 4 genero sacros honores,
Quorum 5 pacificus ter ampliavit
Ianus nomina, Silius frequentes
Mavult 6 sic numerare consulatus.

1 Imperatori Domitiano. 2 Silio delatum consulatum vide epig. 62, l. 7, num. 2 & 6. * Filio Silii poëtæ, alii legunt Noto & eundem Silium bis Cos. designari volunt, cui optet poëta tertium cõsulatum. Sed Silius uno cõsulatu contentus recessit à Republica. epigr. 62, l. 7. Martialis itaque hortatur Musas, gratias & sacra dare Cæsari propter consulatum Silii filio delatum, optatque alteri Silii filio tertium consulatum. ita ut triplex ejusdem familiæ consulatus exprimat triplicem illum Pompeji & Agrippæ. 3 Magistratu demum suam aut alienam accedente, lictor ejus præcedens virga fores pulsabat. Liv. l. 6. Plin. l. 7. 4 Pompejo, cui nupsit Iulia Cæsaris filia. sed cur bis idem dicat poëta? Intellige si placet, M. Vipsanium Agrippam cui nupta est Augusti Iulia, quem usque in tertium consulatum amicitia principis evexit. Vellejus. Et hunc esse sensum poëtæ patet ex sequentib. 5 Templum Iani bis claudebatur ante Octavium, quod erat signum pacis. tertio claudebatur, imo ter, sub ipso Augusto. semel quidem cum M. Agrippa secundum consule. unde nomina eorum illustrata. *Vel*, Quorum tertium consulum nomina referebantur in Fastos, qui in tutela & auspicio Iani. epigr. 2 supra. 6 In se & duobus filiis, quam in se uno tres consulatus, ut Pompejus & Agrippa.

¶ In Cæcilianum. LXVII.

1 Horas quinque 2 puer nondum tibi nunciat, & tu
Iam conviva mihi, Cæciliane, venis.

1 Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. vide epigr. 8, l. 4, num. 7. 2 Servorum erat nunciare horas.

Cum

Cum modo 3 distulerint 4 raucæ 5 vadimonia 6 quartæ,
Et 7 Floralicias lasset arena 7 feras.
Curre, age, & 8 illotos revoca, Calliste, ministros:
Sternantur 9 lecti: Cæciliane, sede.
10 Caldam poscis aquam; sed nondum frigida venit:
Alget adhuc 11 nudo clausa culina foco.
12 Manè veni potius. nam cur te quinta moretur?
Aut cur non sero, Cæciliane, venis?

3 In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat causidicos. epigr. 8, l. 4. idque propter ludos Florales.
4 Sic epigr. 8, lib. 4. *raucos causidicos.*

5 Synecdochice pro judiciis. Vadimonium enim est sponsio sistendi in judicio. 6 Horæ scilicet litium forensium differendi. Al. *charta.* perperam. vide I. Salmuth ad Pancirolum cap. de cibi capiendi modo veterum. pag. 538. Al. 7 Lepores, capreas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Floralibus, de quibus epigr. 3, l. 1. 8 Ante octavam, quæ hora est balnearum. 9 Triclinares, quibus accumbitur. 10 Aquam calidam, ad vomitum vel ad vinum diluendum. Lips. Elect. 1, c. 4. *Caldam poscis aquam: nondum mihi frigida venit.* 11 Sine igne & lignis. 12 Importune & intempestive venisti, perinde ac primo mane: opportunius & humanius venisses tarde & post cœnæ horam. Sed alii legunt. *Vt jentes, serò, Cæciliane, venis.*

¶ Ad Entellum. LXVIII.

QVi 1 Corcyræi vidit pomaria regis,
2 Rus, Entelle, tua præferat ille domus.
Invida purpureos 3 urat ne bruma racemos,
Et gelidum 4 Bacchi munera frigus edat;
5 Condita perspicua vivit vindemia gemma,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet sic per 6 bombycina corpus:
Calculus in nitida 7 sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
8 Autumnum sterilis ferre jubetur hiems.

1 Alcinoi regis Phæacum. vide epigr. 64, l. 4, num. 6.
2 Præferat tuum hortum illius horto.
3 Mordeat, supra epigr. 14, num. 3. *Boreæ penetrabile frigus adurit.* Virgil. κάιει τὸ ψῦχος διὰ τὸ συναγόν, ἢ ἀντιπερίστασιν τὸ θερμόν. Aristot. 4 Vites. 5 Lapide speculari tegitur ab injuria rigoris. epigr. 14, supra num. 5. 6 Multitia e bombyce vel serico intexta, tenuia & pellucida. Senec. benef. l. 7, c. 9. & Iuvenal. sat. 2, v. 66: hujusmodi vestes vitreæ, nebulæ lineæ, vela serica, carbasei venti, texta pellucida matronis Romanis in usu erant, ut nostris hodie dominis, *lawne and tiffeney.* 7 Ita perlucent & apparent calculi, ut numerari possint. 8 Ita muniti specularibus horti ipsa bruma fructus ferunt, perinde ac in autumno.

¶ In Vacerram. LXIX.

1 MIraris veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poetas.
Ignoscas petimus, Vacerra: 2 tanti
Non est, ut placeam tibi, perire.

1 Vide ep. 10, l. 5, num. 4.
2 Vt tua nihil post fata contingat laus, non propero mori. dict. ep. num. 6.

¶ De Nerva. LXX.

[1] QVanta quies placidi tanta est facundia Nervæ;
[2] Sed cohibet vires ingeniumque pudor.
[2] Cum siccare sacrum largo Permessida posset
Ore, verecundam maluit esse sitim:
[3] Pieriam [4] tenui frontem redimire corona
Contentus, famæ nec dare vela suæ.
[5] Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

1 Æque facundus & carmine dulcis est Nerva, ac mitis & lenis. de lenitate Nervæ. Aurel. Victor. Dio. Eutropius: de poësi noster epigr. 27, l. 9. Plin. Iun. l. 5. epist. 3. Gyrald. dial. 5. Nero qui Nervam appellavit suum Tibullum. epig. 27, l. 9, num. 7. 2 Modum, pudorem & decorum adhibet in poësi, non proluit se fonte Caballino, cui vel exhauriendo sufficeret, non laxas ingenio habenas indulget; sed sibi temperat, & modice bibit fontem Musarum Permessida, advertens quid deceat virum magnum, & minorum studiorum gloriam ad viros inferioris sortis relegans. 3 Poëticam. 4 Hederacea, quæ elegiographiis & epigrammatariis datur, cum posset heroicus querniam mereri. 5 Vt supra, num. 1.

In Postumianum. LXXI.

QVatuor argenti libras mihi [1] tempore brumæ
Misisti ante annos, Postumiane, decem.
Speranti plures [2] (nam stare, aut crescere debent
Munera) venerunt plusve, minusve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt,
Libra fuit quincto [3] Septitiana. [4] quid est?
[5] Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno;
Post hunc [6] in cotulâ rasa selibra data est.
Octavus [7] ligulam misit sextante minorem:
Nonus [8] acu levius vix cochleare tulit.
[9] Quod mittat nobis decimus jam non habet annus:
[10] Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

1 Saturnalibus in mense Decembri. 2 *Beneficia subvertis antiquiora, nisi illa posterioribus cumules.* Plinius sec. epist. 4, l. 3. & Seneca 2 de Benef. c. 11. *parum est dedisse, fovenda sunt beneficia, &c.* 3 Libra octo unciarum cum semunciâ. quæ Romanis bello attritis defluxit ab unciis 12. ut epigr. 17 supra. 4 *Misisti nummos quot mihi? mille. quid est?* Ita Scriverius. cum prius esset *quidem*, inepte conceptum compositumque à sciolo librario, ex co quod exaratum invenerat, *quid ē?* 5 Ad vasculum octo unciarum. 6 Coryla seu calix politus vel cælatus sex unciarum datus est. 7 Vasculum, mensuram quæ quartam partem cyathi continet. alias significat *spathulam*, gladiolum. ut supra epigr. 33, num. 22. 8 Al. *acu levius mi cochi.* 9 Non invenit quod minus mittat. 10 Incipe rursus à primo anno, & perage, si placet, annua munera in circulum.

¶ Ad librum suum. LXXII.

[1] NOndum murice cultus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,

1 Vide epigr. 2, l. 3, n. 11. & ep. 67, l. 5, num. 12.

[2] Artanum

[2] *Artanum properas sequi libelle:*
Quem pulcherrima jam redire Narbo,
Docti patria Narbo [3] Votieni
[4] *Ad leges jubet annuosque fasces:*
Votis quod [5] paribus tibi petendum est,
Continget locus ille, & hic amicus.
[6] *Quam vellem fieri meus libellus.*

2 Amicum poëtæ redeuntem Roma Narbonem celeberrimam Galliæ Braccatæ civitatem.
3 Poëtæ nobilis.

4 Ad jus dicendum & magistratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martius dictus est, & ad Romæ formam administrabatur. I. Gruterus monet in MS. opt. atque editione principe reperiri, *Docti Narbo Paterna Votieni.* 5 Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus. 6 Ut utroque fruerer; Narbone, loco amœnissimo; Artano, amico sincerissimo.

¶ Ad Instantium. LXXIII.

INstanti, quo nec sincerior alter habetur
Pectore, nec nivea simplicitate prior:
Si dare vis nostra vires animosque [1] Thalia,
Et victura petis carmina; [2] da, quod amem.
[3] *Cynthia te vatem fecit lasciva, Properti:*
Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Peligni, nec spernit Mantua vatem,
Si qua Corynna mihi, si quis Alexis erit.

1 Epigr. 8, l. 4; num. 12. & epigr. 16, l. 7, num. 3.
2 Μουσικὴν ἔρως διδάσκει. inquit Plutarch. certe feliciter cessit amor nõ paucis poëtis, quibus amicæ materiam felicem in carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe. ut canit Ovidius eleg. 3 lib. 1 Amorum. 3 Latinos recenset poëtas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores & amicas nemo propemodum non audivit, qui de ipsis poëtis, quamvis sub aliis nominibus. vide Gyrald. de vitis poëtarum.

In malum medicum. LXXIV.

[1] *HOplomacus nunc es, fueras [2] opthalmicus ante:*
[3] *Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.*

1 Gladiator armatus. ex ὅπλα & μάχη.
2 Medicus ocularis. *an oculist.* Et ludit à vicinia nominum simul & artium. sic epigr. 31, & 48, l. 1. 3 Excæcas homines. videturque Samnitum & gravis armaturæ gladiatorum pugna fuisse punctim ferire. vide Lipsii Saturnal.

De Gallo Lingono. LXXV.

DVm repetit sera conductos nocte penates
[1] *Lingonus à [2] Tecta Flaminiaque recens:*

1 Ex urbe Galliæ Celticæ. *Langres.*
2 V. à Tectâ seu Fornicatâ, quæ ad Campum, prope Flaminiam.

2 Elisit talum, laeso pollice pedis.
4 Grandi & obeso.
* In usum domini, adversum ingruentem subito pluviam vel tempestatem. Al. ferre lacernam: quia fera nocte.
5 Servi stigmatiae, literis inusti, literati vespillones.
6 E pauperibus enim plures in unum rogum conjiciebantur.

3 *Expulit offenso vitiatum pollice talum,*
Et jacuit 4 *toto corpore fusus humi.*
Quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?
4 *Ingenti domino servulus unus erat,*
*Tam macer, ut minimam posset vix * ferre lacernam:*
Succurrit misero casus, opemque tulit.
Quatuor 5 *inscripti portabant vile cadaver,*
6 *Accipit infelix qualia mille rogus.*
Hos 7 *comes invalidus submissa voce precatur,*
Ut quocumque velint corpus 8 *inane ferant.*
9 *Permutatur onus,* 10 *stipataque tollitur alte*
Grandis in angusta 11 *sarcina sandapila.*
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
12 *Cui merito dici,* mortue Galle, *potest.*

7 Servus Galli. 8 Sterile, & impotens ad generandum sui simile. expers procreatricis facultatis, quae vegetantis animae est. Aristotel. de Anima. c. 4. tex. 48. vide num. 12 infra. 9 Gallus cadavere. 10 A quatuor stigmate inustis libitinariis. *vel* stipata, id est, intrusa & inserta in angustam sandapilam, quae praepinguem Gallum vix caperet. 11 Gallus. 12 In quem competit dicterium illud in Gallos Cybeles ministros jactum, quibus eviratis mortua erat Venus num. 8. modo.

¶ In Gallicum. LXXVI.

Vide ep. 64, l. 5. & ep. 27, l. 7. & Persii Sat. 1, ỳ. 55.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil est, quod magis audiam libenter:
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et caussam quoties agis clientis,
Oras Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

¶ Ad Liberum amicum. LXXVII.

1 Ad eundem Liberum, epi. 74. l. 4.
2 In perpetua florulentia aetatis, voluptatis, deliciarum.
3 Unguentis

1 *Liber amicorum dulcissima cura tuorum,*
1 *Liber* 2 *in aeterna vivere digna* 2 *rosa:*
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis 3 *amomo*
Splendeat, & cingant 3 *florea serta caput.*
Candida nigrescant vetulo 4 *crystalla Falerno,*
Et caleat blando mollis amore torus.

delibuti & floreis sertis coronati convivabantur veteres. vide quae ad Senecae Thyesten aduot. vers. 942, & 945. 4 Pocula crystallina.

5 *Qui*

5 *Qui sic, vel medio finitus vixit in ævo,*
Longior huic facta est, quam data vita fuit.

5 Pauci sunt genialiter acti (quæ Epicureis vera vita est. epigr. 16, l. 1, nu. 4.) æquant, imo superant longissimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero & egregie: *unus dies bene & ex præceptis tuis ô Philosophia actus, peccanti immortalitati est anteponendus.* 5 Tusculan. quæst.

De ludis Stellæ. LXXVIII.

1 *QVos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,*
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi.
O pudor! ô pietas! & putat esse parum.
2 *Non illi satis est turbato sordidus auro*
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
3 *Omnis habet sua dona dies,* 4 *nec linea dives*
Cessat; & in populum multa 5 *rapina cadit.*
Nunc veniunt subitis lasciva 6 *numismata nimbis:*
7 *Nunc dat (2) spectatas tessera larga feras.*
Nunc implere sinus 8 *securos gaudet, & (3) absens*
Sortitur dominos, ne laceretur avis.
Quid numerem currus, terdenaque præmia palmæ,
9 *Quæ dare non semper consul uterque solet?*
Omnia sed, Cæsar, tanto superantur honore,
10 *Quod spectatorem te tua laurus habet.*

1 Stella non carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticam Domitiani, sed & ludis, qualibus tuum de gigãtibus à te in Phlegræis cãpis, ô Hercules, devictis; vel tuum, ô Bacche, devicta India triumphum celebrari velis. De Phlegræâ vero Herculis potius quam Iovis victoria intelligendum censeo, quod & Silius l. 1 eas conjungit. *Qualis odoratis descendens Liber ab Indis, &c.* mox, *Aut cum Phlegræis confecta mole gigantes Incessit campis tangens Tyrinthius astra.* 2 Stellæ, ad liberalitatem non satis est quicquid habent auri Hermus & Tagus, in populum sparsisse. 3 Plures dies agebantur ludi, in quibus instaurabantur dona, eaque varia. 4 O quantum negotii & sudoris indagatoribus Criticis facessit hæc *linea*! Bulengerus exponit, ordinem dierum, quibus missilia dabantur. Turnebus contextam è gemmis lineam. Calderinus, caveam divitum & cuneos. Lipsius, pro ordine subselliorum, interpretatur *divitem lineam*, Orchestram, in qua Senatus. Cælius Rhod. lineam albam in carceribus Circi, l. 5, c. 14. Raderus. perpetuam seriem donorum. Post hos, si quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuisse missilia ferarum, & volucrum quæ capiebantur linea, quod retis genus est. vide quæ ad Senecæ Hyppolitum ℣. 46. & Pierii Hieroglyph. 7.
5 Direptio missilium per tesseras & sine tesseris. 6 HS. sparsi è loco superiore. 7 In sphærulis seu tesseris ligneis, quæ spargebantur in populum, inscripta sunt munera vulgo cessura, (2) vel visarum & præsentium (3) vel absentium ferarum aviumque. 8 Viritim divisa. vel non cogitantium aut captantium. vel quibus forte per symbolum contigit. 9 Plura quam quæ vel duo consules in ludis suis & spectaculis dant. an consul erat Stella? an votivi hi ludi? 10 Quod dignaris tua præsentia ludos hos quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

In Fabullam. LXXIX.

Omnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetulisque fœdiores:
Has ducis comites, trahisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
[1] Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

1. Inter has vetulas & turpes: his aniculis & silicerniis collata vis formosa & puella videri.

Ad Domitianum. LXXX.

[1] Sanctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæsar, secula [2] cana mori:
Cum veteres Latiæ ritus renovantur [3] arenæ,
Et pugnat virtus [4] simpliciore manu.
Sic priscis servatur honos te præside templis,
[5] Et casa tam culto sub Iove numen habet.
Sic [6] nova dum condis, revocas Auguste, priora:
Debentur quæ sunt quæque fuere tibi.

1 Pugilatum revocas. 2 Antiqua, prisca. 3 Qui majoribus nostris Trojâ profectis inter spectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod & de pugilatu dicitur. Sic Dares *Buten fulva moribundum extendit arena.* atque Entellus *ingens media consistit arena.* Æneid. 6. 4 Pugnis nudis vel cœstibus. 5 Nec Iupiter, donariis utcunque dives & magnificis templis cultus, fastidit humilem suam in capitolio casam: nec Domitianus Iupiter noster, in tanta gladiatorum copia, dedignatur spectare pugiles. 6 Templa epigr. 4, l. 9, num. 6. & spectacula.

De Gellia. LXXXI.

Non per mystica sacra [1] Dindymenes,
[2] Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos, deasque
Iurat Gellia: sed per [3] uniones.
Hos amplectitur, hos [4] deosculatur:
Hos fratres vocat, hos vocat sorores:
Hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
Victuram negat esse se nec horam.
[5] Eheu quam bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni!

1 Cybeles, à Dyndimo mõte Phrygiæ, vel bonæ Deæ. 2 Nec per Apim bovem, sub cujus specie Ægyptii colebant Osirim cui nupsit Isis, Ægyptiorum ex Io vacca dea. 3 Margaritas, gemmas. Per ea vero quæ sibi charissima fuerunt, jurabant veteres. 4 Al. perosculatur. 5 Optinam uniones hos subduceret piceata furis alicujus, qualis fuit An. Serenus, manus, ut statim moreretur Gellia usu vitæ indigna, vel ob hoc, quod nesciat quid in vita sit amandum.

¶ Ad

¶ Ad Domitianum. LXXXII.

DAnte tibi turba [1] querulos, Auguste, [1] libellos,
Nos quoque, qui domino carmina parva damus,
Posse [2] deum [3] rebus pariter, [4] Musisque vacare
*Scimus; & hæc etiam * serta placere tibi.*
Fer vates, Auguste, [5] tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque sumus.
** Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:*
Fiat & ex ederâ civica nostra tibi.

1 Libellos supplices. 2 Te Domit. epigr. 8, l. 5, num. 2. 3 Administrationi Reip. & orbis terrarum. 4 Studiis, literis, carminibus.

5 Sic Quintil. l. 10, c. 1. *Amas poeticam Cæsar &c.* * Non quercus sola te, ô Imperat. decet, non laurus, ob servatos cives devictosque hostes; sed & hederæ doctarum præmia frontium tibi poëtæ poëtisque faventi debentur; sic affatur Augustum Virgil. eclog. 8. *hanc sine tempora circum Inter victrices ederam tibi serpere lauros.*

LIBER IX.

Ad Avitum. I.

[1] *NOte licet nobis sublimi pectore vates,*
Cui referet serus præmia digna cinis.
Hoc tibi sub nostra [2] breve carmen imagine vivat,
Quam [3] non obscuris jungis, Avite, [3] viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:
[4] Quem non miraris, sed puto lector amas.
Majores majora sonent: mihi parva locuto
Sufficit in vestras sæpe redire manus.

1 Utcunque sciam quantum carmine valeas, quantoque sublimiorem ipse potuisses imagini nostræ adjecisse inscriptionem; subscribe tamen, si placet, hoc tetrastichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Al. *Non se celabu.* 2 Tetrastichon quod seq. *Ille ego sum. &c.* 3 Clariss. auctorum imaginibus in bibliotheca tua. 4 Vide epigr. 49, l. 4. *Illa tamen laud. &c.*

Martialis Turanio suo S.

AVe mi Turani frater cariſſime. epigramma, quod [1] extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum

Auctoritate MSS. freti neque consilio minus P. Scriverii, epistolio post epigramma ad Avitum dedimus secundum locum: qui tamen nullum habet in Bodlejano aliisque quibusdam MSS. 1 Separatum à reliquis epigramm. unde in quibusdam MSS. desideratur.

1 Pro more exornandi tum publicas tum privatas bibliothecas scriptis & imaginibus veterum & optimorum autorum.

scripsimus, qui [2] imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, [3] ne ignorares Avitus iste quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

3 Poëta, volente (ut puto) ipso per modestiam Stertinio, cum Aviti nomine insigniret Stertinium, noluit tamen hoc latere Turanium.

De templo Flaviæ gentis. II.

1 Quandiu erunt hyemes, quarum medio mensi Ianus dedit nomen.
2 Quandiu erit autumnus, cujus mensem Octobrem Domitianus à se appellari voluit Domitianum.
3 Quandiu erunt æstates,

[1] *DUm Janus hiemes,* [2] *Domitianus autumnos,*
[3] *Augustus annis commodabit æstates:*
[4] *Dum grande famuli nomen asserit Rheni*
Germanicarum magna lux calendarum:
[5] *Tarpeja summi saxa dum patris stabunt:*
[6] *Dum voce supplex, dumque thure placabit*
Matrona dives dulce Iulium numen:
Manebit [7] *altum Flaviæ decus gentis,*
[8] *Cum sole, & astris, cumque luce Romana.*
Invicta quidquid condidit manus, [9] *cœlum est.*

in quibus mensis Sextilis ab Augusto denominatus est. 4 Dum magna & prima dies Septembris redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici ob Germanos Rheni fluv. accolas subactos. 5 Dum stabit capitolium Iovis à Tarpeja olim Sabinis proditum. 6 Dum matronæ Rom. thure & precibus colent Iuliam Titi filiam, quam perdite amatam & ex conceptu abacto mortuam Domitianus consecravit relatam in deam. 7 Templum Flaviæ gentis à Domitiano conditum. Suet. Domit. cap. 1, 5. & 17. noster infra 4 & 35. 8 Quandiu fulgebunt Sol, astra & gloria imperii Rom. locutio Ovidiana. *Cum sole & luna semper Aratus erit.* eleg. 15, lib. 1 Amorum. 9 Æternum, ut cœlum. ex scholæ Peripateticæ sententia.

In Lupum. III.

1 Vide Iuven. sat. 7, ✠. 73. ab eadem mente & ingenio.
2 Vide epigr. 69, l. 14.
3 Amicæ tuæ colantur vina optima è Setia, quæ calore suo nives, quibus diluuntur, incendunt.

[1] *PAuper amicitiæ cum sis, Lupe, non es amicæ,*
Et queritur de te mentula sola nihil.
Illa [2] *siligineis pinguescit adultera cunnis;*
Convivam pascit nigra farina tuum.
[3] *Incensura nives dominæ Setina liquantur;*
Nos bibimus [4] *Corsi pulla* [5] *venena cadi.*
Empta tibi [6] *nox est fundis* [6] *non tota paternis;*
[7] *Haud sua desertus rura sodalis arat.*

epigr. 67, l. 5, num. 2. 4 Vilioris notæ vini è Corsica, cujus mella, thyma & cœlum gravia. legitur & *tetri*; quod exponunt, *Supremum torculari expressi.* 5 Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *tetra* epigr. 12, l. 1. & epigr. 92, lib. 6. 6 Pars noctis. 7 Conducta.

Splendet

Splendet [8] Erythrais pellucida mœcha lapillis :
Ducitur [9] addictus te futuente cliens.
Octo [10] Syris suffulta datur lectica puella :
Nudum [11] sandapila pondus amicus erit.
I [12] nunc, & miseros Cybele pracide cinados :
Hac erat, hac cultris mentula digna tuis.

8 Epigr. 38, l. 5, num. 5. 9 In carcerem vel ædes creditoris, cui à Prætore addicitur ære obrutus. 10 Servis è Syria octophorum gestantibus. 11 Epigr. 81, l. 2. 12 Castra miseros cinædos ut tibi sint sacerdotes. *Ironicè.* imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini posthabet.

¶ Ad Domitianum. IV.

QVantum jam superis, Cæsar, cœloque dedisti,
[1] Si repetas, & si creditor esse velis ;
[2] Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturque dei vendere quidquid habent :
[3] Conturbabit [4] Atlas, [5] & non erit uncia tota,
Decîdat tecum qua pater ipse deûm.
Pro [6] Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
Quid pro [7] Tarpeja frondis honore potest ?
[8] Quid pro culminibus geminis matrona tonantis ?
[9] Pallada prætereo : [10] res agit illa tuas.
Quid loquar [11] Alciden, Phœbumque, piosq; Laconas?
[12] Addita quid [13] Latio Flavia templa polo ?
Expectes, & sustineas, Auguste, necesse est :
Nam tibi quod solvat non habet arca Iovis.

1 Si tibi rependi velles, nec donares. 2 Etiamsi hasta posita *sale by out-cry*, opes suas dii deæque vendere velint. 3 *VVill prove banquerupt.* cedet foro. 4 Qui cœlum humeris sustinere fingitur. vel, cœlicolæ quotquot sustinet Atlas. 5 Nec ipse Iupit. si velit tecum decidere, *compound and take order vvith thee.* poterit solvere unciam de asse. *five groates in the pound.* O miserum decoctorem Iovem! 6 Capitolium incendio absumptum restituisti, & novam ædem in Capitolio excitavisti Iovi custodi. Domit. Sueton. c 5. 7 Coronæ quernæ, ut & laureæ Capitolinæ. vide epigr. 1, num. 8. & epigr. 54, num. 1, lib. 4. 8 Quid pro geminis delubris tibi solvere potest Iuno? 9 Cui Chalcioecæ templum erexisti. Cassiod. l 6, c. 11. cui statuam in cubiculo consecrasti & quinquatria. 10 Illa à te stat; res tuas, rationes & consilia disponit; tibi familiare numen est, imo mater. ubi enim Domitianus audivisset ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit quam se esse filium perpetuæ virginis Dianæ. 11 Herculi templum in via Appia positum & statuam. ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Castori & Polluci filiis Ledæ Lacenæ. 12 Templum Flaviæ gentis, quod cœlum vertice tangit. 13 De quo supra epigr. 2, & infra epigr. 35. & l. 10, epigr. 51.

In Æſchylum. V.

[1] Nummis aureis. Ærcolis legend. putat I. Rutgerſius quum vulgari ſcorto nimium ſit ille.

[1] AVreolis futui cum poſſit Galla duobus,
Et [2] plus quam futui, ſi totidem addideris:
Aureolos à te cur accipit, Æſchyle, denos?
Non fellat tanti Galla. quid ergo? [3] tacet.

2 Epigr. 52, l. 2. & epigr. 35 infra. 3 Ore morigeratur. epigr. 90, l. 3, num. 2.

In Paullam. VI.

1 Diviti.
2 Infamem.

NVbere vis [1] Priſco, non miror, Paulla: ſapiſti.
Ducere [2] te non vult Priſcus: & ille ſapit.

Ad Domitianum. VII.

1 Germanice. l. 5, epigr. 2. num. 4.
2 Epigr. 4, l. 6, num. 7.
3 Poſtquam caſtrari mares edicto prohibuiſti. vide epigr. 2, l. 6, num. 3. & infra epigr. 9.
4 Vide epigr. 67, l. 6.

TIbi ſumme [1] Rheni domitor, & parens orbis,
[2] Pudice princeps, gratias agunt urbes;
3 Populos habebunt: 4 parere jam ſcelus non eſt.
Non puer avari ſectus arte mangonis
Virilitatis damna mæret erepta:
5 Nec quam ſuperbus computet ſtipem leno,
Dat proſtituto miſera mater infanti.
6 Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, eſſe per te cœpit & lupanari.

5 Nec à paupercula matre leno conducit vel emit puerum proſtituendum. infra epigr. 9. 6 Vide epigr. 2, l. 6.

In Afrum. VIII.

1 Volui te ex Africa reverſum ſalutare: ſed non admittebar.
2 Si non vis ſalvere & vivere, abi in malam rem & morere. vide epigr. 17, l. 5.

[1] DIcere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus Ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque reverſo:
Iam ſatis eſt. [2] non vis, Afer, avere: vale.

Ad Domitianum. IX.

1 Supra epig. 7, num. 5.

TAmquam parva foret ſexus injuria noſtri
Fœdandos populo proſtituiſſe mares:
[1] Iam cunæ lenonis erant, ut ab ubere raptus
Sordida vagitu poſceret æra puer.

[1] *Immatura dabant infandas corpora pœnas.*
[3] *Non tulit Ausonius talia monstra pater:*
Idem qui teneris nuper [4] *succurrit ephebis,*
Ne faceret steriles sæva libido viros.
Dilexere prius pueri, juvenesque senesque:
At nunc infantes te quoque, Cæsar, amant.

2 Infantium. 3 Edicto prohibuit Domitianus pueros intra septimum annum prostitui, & Scatiniam revocavit. Suet. Domit. cap. 8. 4 Ne castrarentur. supra epigr. 7, num. 3. & l. 6, epig. 2, num. 3.

Ad Bithynicum. X.

NIl [1] *tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu*
Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
[2] *Annua legavit millia sena tibi.*

1 Quem heredipetam notarat. 2 Tibi jam manent 6000 HS. quæ Fabio vivo conferre annua solebas ut heres scribereris.

In Cantharum. XI.

COEnes, Canthare, cum foris libenter:
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

Parasitus instruatur necesse est octava arte ingenua, hoc est, Adulatoria, gulosus cœnipeta loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. epigr. 53, lib. 2.

¶ De Earino * Domitiani. XII.

[1] NOmen cum violis, rosisque natum,
Quo [2] *pars optima nuncupatur anni;*
[3] *Hyblam quod sapit,* [4] *Atticosque flores,*
Quod [5] *nidos olet alitis superbæ:*
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet [6] *Cybeles puer vocari,*
Et [7] *qui pocula temperat Tonanti:*
Quod si [8] *Parrhasia sones in aula;*
[9] *Respondent Veneres, Cupidinesque:*
Nomen nobile, molle, delicatum
Versu dicere [10] *non rudi volebam:*

* Puero Domitiani. 1 Ἐαρινὸς ab ἔαρ ver. quod floribus abundat. 2 Ver. 3 Mel ex Hybla Siciliæ monte. 4 Apibus depastos in Hymetto monte Atticæ. 5 Epigr. 55, l. 6, num. 2. 6 Atys. 7 Ganymedes, Iovis pocillator. 8 Palatina. epigram. 54, lib. 7, num. 3. 9 Omnis gratia, venustas, elegantia & suavitas respondent. 10 Versu eleganti, tereti & rotundo.

Sed [11] *tu ſyllaba contumax repugnas.*
[12] *Dicunt Earinon tamen poetæ,*
[13] *Sed Græci; quibus eſt nihil negatum,*
Et quos ἄρες ἄρες *decet ſonare;*
[14] *Nobis non licet eſſe tam diſertis,*
Qui Muſas colimus ſeveriores.

11 Prima brevis cum reliquis paribus efficit, quo minus verſu eleganti dicatur. Hinc Equotutium Horatius, *Sigillaria* Lucilius circumlocuti ſunt ſeu potius conjicienda dedêre. *Quæ verſu hexametro non plane dicere poſſis.* 12 Ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν. Homer. Il. β. 13 Hom. Il. ε. Ἄρες ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα. ubi prima in Ἄρες communiter uſurpatur, ſed variato accentu. Hinc & Lucilius luſit, ΑΡΕϹ ΑΡΕϹ *Græci ut faciunt.* 14 Nobis Latinis poëtis non permittitur eadem licentia.

De eodem. XIII.

SI daret autumnus mihi nomen, [1] ὀπώρινος *eſſem:*
Horrida ſi brumæ ſidera, [2] χειμέρινος.
Dictus ab æſtivo [3] θέρινος [4] *tibi menſe vocarer,*
Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt? [5]

1 Id eſt, Autumnalis. 2 Id eſt, Hibernus. 3 Id eſt, Æſtivus.
4 Ita Edit. princeps Calderini. Vulg. *mihi.* 5 Ἐαρινός. Id eſt, vernus.

¶ De eodem. XIV.

NOmen habes, [1] *teneri quod tempora nuncupat* [1] *anni,*
Cum [2] *breve Cecropiæ ver populantur apes.*
Nomen [3] *Acidalia meruit quod* [3] *arundine pingi,*
Quod [4] *Cytherea ſua ſcribere gaudet acu.*
Nomen, [5] *Erythræis quod litera facta lapillis,*
[6] *Gemma quod Heliadum pollice trita notet,*
Quod [7] *penna ſcribente grues ad ſidera tollant;*
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe [8] *domo.*

1 Veris. 2 Flores vernos, veris honores in Hymetto. 3 Cnidio calamo? an columbæ penna, quæ Veneris avis? an penna Cupidinis Veneris filii? vide epigr. 13, l. 6, num. 6. 4 Qua Venus præſes veris pingit varios flores. 5 Ep. 38, l. 5, num. 5. 6 Succinum, electrum. vide epigr. 25, l. 4, num. 2. & epigr. 38, l. 5, num. 13. 7 Volando exprimentes literam Y cui reſpondet Latina V quæ *veris* prima eſt. Alii legunt, *ſtridente penna.* q.d. adventu ſuo veris adventum nuncient. Alii ad literam Δ quam ex volatu illarum avium obſervatam inveniſſe dicitur Palamedes, referunt. 8 In qua vernare omnia & florere decet.

¶ In amicum cœnipetam. XV.

HUnc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?

Errat, inquit Seneca, *qui amicum in atrio quærit, in convivio probat.*

Aprum

Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea, non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

De Chloe. XVI.

INscripsit tumulo septem [1] celebrata virorum
[2] Se fecisse Chloe: 3 quid pote simplicius?

1 Alii *celebrata*. 2 Inscripsit tumulo,

CHLOE FECIT scilicet tumulum vel monumentum septem maritis. 3 Fatetur se fecisse. intimat Poëta, insidias struxisse, aut vim vitæ maritorum suorum intulisse.

De coma Earini. XVII.

1 *COnsilium formæ speculum, [2] dulcesque capillos*
3 Pergameo posuit dona sacrata deo,
4 *Ille puer tota domino gratissimus aula,*
Nomine qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus,
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

1 Quod consulere solebat de forma sua. 2 Vide Papinii Sylv. li. 3. de coma Earini, & præfationem ejusdem libri ad Pollionem. 3 Æsculapio, cui nobile fanum Pergami, patrio suo Deo. vide epigr. 32, l. 1, num. 2. 4 Earinus, de quo præcedentibus epigr.

De eadem ad Æsculapium. XVIII.

1. *LAtonæ venerande nepos, [2] qui mitibus herbis*
Parcarum exoras pensa, brevesque colos:
Hos tibi laudatos 3 domino sua vota capillos
Ille 4 tuus 5 Latiâ misit ab 5 urbe puer.
Addidit & 6 nitidum sacratis crinibus 6 orbem,
Quo felix facies judice tota fuit.
Tu juvenile decus serva, ne pulchrior ille
In longa fuerit quàm breviore coma.

1 Æsculapi filii Apollinis, cui mater Latona, medicinæ inventor. 2 Propter Hippolytum vitæ ab Æsculapio restitutum. 3 Janus Gulielmus ex Iacobi Hutteri lib. MS. restituit *domino rata vota*. tonsura enim voti non raro symbolum. epigr. 32, l. 1, num. 2. & Iunius de coma, & quæ ad Iuven. satyr. 12, ℣, 81. 4 Pergami natus. epigramm. præcedent. num. 3. 5 Roma. 6 Speculum. *epigramm. superiore.*

Ad Cæsarem Domitianum. XIX.

ESt mihi, sitque precor [1] longum te præside, Cæsar,
[2] Rus minimum: parvi sunt & in urbe Lares.
Sed de valle 3 brevi, quas det sitientibus hortis,
Curva 4 laboratas 5 antlia tollit aquas.

1 Tediu præside. 2 De quo ep. 61, l. 8. & infra ep. 99. 3 Sed de valle subjecta, aqua horto irrigando hauritur. 4 Labore multo petitas. 5 Haustrum, machina ad hauriendum, ab ἀντλέω.

Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
Cum mihi vicino [6] Martia fonte sonet.
[7] Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
[8] Castalis hæc nobis, aut Iovis imber erit.

6 Epigr. 42, l. 6.
7 E qua Martia si mihi permiseris, ô Domitiane, diducere venulam aquæ in ædium mearum usum. 8 Æque grata erit atque aqua è fonte Musarum aut ab ipso Iove.

In Sabellum. XX.

Poëta cœnipeta, cui venter artis magister.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle,
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum. XXI.

1 Area hæc, in qua steterat domus Domitiani natalis, jam vero Flaviæ gentis tēplum marmore & auro magnifice extructum est.
2 Extenditur. vel ubi templū publicum & omnibus patens.

[1] *Hæc quæ tota [2] patet, tegiturque & marmore & auro,*
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix [3] quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, sustinuitque manus!
Hîc steterat veneranda domus, quæ præstitit orbi,
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.
[4] Curetes texêre Iovem crepitantibus armis,
[5] Semiviri poterant qualia ferre [5] Phryges.
[6] At te protexit Superûm pater, & tibi, Cæsar,
Pro [7] jaculo & parmâ, fulmen & [8] Ægis erat.

3 Quæ suscepit Domitianum, ut Rhodos Neptunum; ut Creta Iovem. *Vel*, quæ non minus præstitit orbi, suscepto Domitiano; quam Rhodos & Creta cœlo, Iove suscepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. epigr. 1, l. 4, num. 3. 4 Qui Iovem Saturno subductum cymbala pulsantes vel ἐνόπλιον saltantes educandum in Cretam deportarunt. 5 Evirati Corybantes, sacerdotes Cybeles. 6 Videntur hæc confuse intelligi de Iove custode, cui templum condidit Domitianus eo loco quo delituisset bello Vitelliano. 7 Ense & scuto, quæ Corybantum arma sunt. 8 Epigr. 1, l. 7, num. 1.

Ad Auctum. XXII.

Ludit in Paronomalia versus ultimi; & Antitheta nominum significatione. cum

Artemidorus habet puerum; sed vendidit agrum:
Agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex istis melius, rem gesserit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

Artemidorus, cui à Minerva dea casta nomen, amet: Calliodorus, cui à formæ dono nomen, aret.

¶ Ad

Ad Pastorem. XXIII.

Credis ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,
Propter quod vulgus, crassaque turba rogat:
[1] *Vt Setina meos consumat gleba ligones,*
[2] *Et sonet innumerâ compede Tuscus ager:*
Vt [3] *Mauri Libycis centum stent dentibus orbes.*
Et crepet in nostris [4] *aurea lamna toris:*
Nec labris nisi magna meis [5] *crystalla terantur,*
Et [6] *faciant nigras nostra Falerna nives:*
[7] *Vt Canusinatus nostro Syrus* [8] *assere sudet,*
Et mea sit culto sella cliente [9] *frequens:*
[10] *Æstuet ut nostro* [11] *madidus conviva ministro,*
*Quem permutatum nec Ganymede * velim:*
Vt lutulenta linat Tyrias [12] *mihi mula lacernas,*
Et [13] *Massyleum virga gubernet equum.*
Est nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
Ergo quid? [14] *ut donem, Pastor, &* [15] *ædificem.*

1 Vt colam vineas in Setia, ubi vites nobiles.
2 Et innumeri servi in ergastula Thusca mittantur, opus in compedibus facturi. epigr. 29, l. 3, num. 1.
3 Epigr. 42, l. 2, num. 9.
4 Epigr. 33, l. 8, num. 7.
5 Vasa crystallina, quæ Romanis in luxu.

6 Dum nives quibus diluitur vinum Fal. nigrescunt à vino. epigr. 65, l. 5. 7 Vt servi mei è Syria (*Synecdochicè*) vestiti nobili & rufa lana è Canusio gestent lecticam meam. 8 Amite lecticæ prominente. 9 Stipata. 10 Amore. infra epigr. 26. 11 Vino. * Al. *Velis*, Al. *Velit*. 12 Purpurato, mulis vecto. 13 Massyli seu Numidæ virga regunt equos non frænis, unde Virgilio & Ausonio *infrani* dicti. *sonipes ignarus habenæ. Virga regit.* Claud. bell. Gildon. 14 Honeste & — 15 — Magnifice.

Ad Carum. XXIV.

[1] *O Cui virgineo flavescere contigit auro,*
Dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus?
[2] *Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,*
Venit ad has ultro nostra corona comas.
[3] *Albana livere potest pia quercus olivæ,*
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

1 Quid factum est ô Care de corona illa aurea in similitudinem foliorum olivæ Palladiæ expressa (epigr. 33, l. 8, num. 3) tibi victori in quinquatriis Minervæ virginis à Domitiano donatæ? epigr. 54, l. 4, num. 1. 2 *Respondet Carus.* Illa coronam statuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo. 3 Querna sane *refert Martialis*, qua coronari solet Imperat. habet quod oleaginæ huic invideat hunc honorem.

Ad eundem. XXV.

[1] *Quis Pallatinos imitatus imagine vultus*
[2] *Phidiacum Latio marmore vicit ebur?*

1 Quis tibi (ô Care) tam affabre effinxit statuam hanc Imperatoris? 2 Epigr. 13, l. 6, num. 1.

3 Hac

3 *Hac mundi facies; hac sunt Iovis ora sereni:*
Sic tonat ille deus, cum sine nube tonat.
4 *Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:*
5 *Effigiem domini, quam colis, illa dedit.*

3 Talis fingitur Iovis facies, sed placidi, sed sereni. Ita Theseus de Plutone apud Senecam in Herc. Fur. ℣. 723. *Vultus est illi Iovis, sed Fulminantis.* 4 Epigr. præced. num. 1. 5 Certe tam artificiose effiƈta statua non est tibi nisi à Pallade. epigr. 13, l. 6, num. 1.

In Afrum. XXVI.

1 *Dantem vina tuum quoties adspeximus Hyllum,*
[2] *Lumine nos, Afer,* [2] *turbidiore notas.*
Quod rogo, quod scelus est mollem spectare ministrum?
3 *Adspicimus Solem, sidera, templa, deos.*
Avertam vultus, tamquam mihi pocula [4] *Gorgon*
Porrigat, atque oculos oraque nostra tegam?
Trux erat Alcides: sed [5] *Hylam spectare licebat.*
6 *Ludere Mercurio cum Ganymede licet.*
Si non vis teneros spectet conviva ministros:
7 *Phineas invites, Afer, & Oëdipodas.*

1 Ministrantem convivis pocula puerum tuum. 2 Vultu subirato & torvo. vide epigr. 98, l. 10. 3 Cum liceat adspicere res tuo ministro multo pulchriores, solem scilicet, sidera, &c. 4 Medusa, quæ visu homines in saxa convertebat. 5 Epigr. 49, l. 5, num. 4. 6 Epigr. 73, l. 7. 7 Invites cæcos, quales erant Phineas & Oedipus. fabulæ notæ. *Phineas* hic est Accusativus pluralis à Phineus, eos.

¶ De Nerva. XXVII.

1 *Audet facundo qui carmina mittere Nervæ,*
[2] *Pallida donabit, glaucina, Cosme, tibi.*
3 *Pæstano violas, & cana ligustra colono,*
4 *Hyblæis apibus Corsica mella dabit.*
Sed tamen & parvæ nonnulla est gratia Musæ:
5 *Appetitur posito vilis oliva lupo.*
Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis
Iudicium metuat nostra [6] *Thalia tuum.*
7 *Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,*
Lascivum juvenis cum tibi lusit opus.

1 Vide ejusdem ingenii epigr. 41, l. 7. 2 Non minus inepte facit quam qui Cosmo seplasiario atque myropolæ optimo mittit vilem pallentis Meminthes seu papaveris corniculati succum, qui glaucium vocatur. 3 Pæstum Lucaniæ opp. floribus abundat, etiam bis in anno. epigr. 38, l. 5, num. 11. 4 Ipsis apibus. *vel*, iis, qui habent apes Hyblæas, mittit amari saporis mella Corsica. 5 Neque enim appositis in lautissimo convivio delicatis piscibus fastidimus viles olivas. 6 Epigr. 8, l. 4, num. 12. & epigr. 16, l. 7, num. 3. 7 Epigr. 70, l. 8, num. 1.

In Chrestum. XXVIII.

CVm depilatos, Chreste, coleos portes,
Et vulturino mentulam parem collo,
Et [1] prostitutis levius caput culis,
Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
[2] Purgentque crebra cana labra volsella;
3 Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
Et quidquid usquam legimus pilosorum
Loqueris, sonasque grandibus minax verbis;
4 Et cum theatris seculoque rixaris.
Occurrit aliquis inter ista si draucus,
5 Iam pædagogo liberatus, & cujus
6 Refibulavit turgidum 7 faber penem:
Nutu vocatum ducis, & 8 pudet fari,
Catoniana, Chreste, quod 9 facis lingua.

1 Cinædorum. 2 Epigr. 29, l. 2, num. 7. Alii *Pingantque*. 3 Et habes usque in ore veterum incultam gravitatem & continentiam. sic epigr. 25, l. 1. 4 Et exclamas, *O tempora! O mores!* indignatus theatra & secula hæc quasi ludicra & lasciva nimis. 5 Qui ex ephebis excesserit. 6 Fibulam solvit & sustulit, epigr. 81, l. 7, num. 1. 7 Erat enim fibula ex ære, dict. epigr. 81, l. 7. 8 Iubet me pudor tacere, quid agat lingua tua, qua te profiteris tertium moribus Catonem. 9 Epigr. 72, l. 2.

¶ Epitaphium Latini. XXIX.

[1] DVlce decus scenæ: ludorum fama, [2] Latinus
Ille ego sum; plausus, deliciæque tuæ:
Qui 3 spectatorem potui fecisse 3 Catonem,
4 Solvere qui Curios, Fabriciosque graves.
Sed 5 nihil a nostro sumpsit mea vita theatro,
Et 6 sola tantum scenicus arte feror:
*Nec poteram gratus * domino sine moribus esse:*
*Interius mentes inspicit ille * deus.*
Vos me laurigeri 7 parasitum dicite Phœbi,
*Roma sui famulum dum sciat esse * Iovis.*

1 *Ego sum dulce decus, &c.* ex persona Latini sepulti, quod fit in Epitaphiis. 2 Celebris mimus, Domitiano charus. 3 Epigr. 3, l. 1. intrantem ut exeat tantum. 4 In risum solvere gravissimos illos & continentissimos viros Curium & Fabricium. 5 Non contraxit sibi lasciviam & improbitatem in theatris exprimi solita. 6 Non animo, non moribus. * Domitian. 7 Mimi & histriones, qui poëtarum carmina recitabant, appellabantur parasiti Apollinis.

¶ Epitaphium Philænis. XXX.

[1] SEcula Nestoreæ permensa, Philæni, senecta,
[2] Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?

1 Tria secul. 300 annos, ut quidam volüt. ut alii 90. cum vitæ pariendi ac generandi perfectius spacium annorum 30 periodum conciat. Cæl. Rhod. l. 19, c. 24. 2 Quasi immatura. *Ironicè*.

3 *Euboïca nondum numerabas* 4 *longa Sibyllæ*
Tempora : 5 *major erat mensibus illa tribus.*
Heu 6 *quæ lingua silet ! non illam mille* 7 *catastæ*
Vincebant, nec 8 *quæ turba Serapin amat :*
Nec matutini 9 *cirrata caterva magistri,*
Nec quæ 10 *Strymonio de grege ripa sonat.*
11 *Quæ nunc* 12 *Thessalico Lunam deducere rhombo,*
Quæ sciet hos illos vendere lena toros ?
13 *Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenâ,*
Ne tua non possint eruere ossa canes.

3 Cumanæ. 4 Ætatem M. annorum ex voto suo ut tot annos viveret, quot manu compleсteretur arenæ corpora, &c. Ovid. Metam. l. 14. 5 Fingit Hyperbolice poëta defuisse Philænidi 3 tantum menses de ætate Sibyllæ. Scriv. conceptum hariolatur *meßibus*. 6 Quam vocalis & Stentorea ! 7 Servi in catastis, id est, pegmatis ligneis venales expositi. epigr. 29, l. 6, num. 4. 8 Isidis sacerdotes invento Osiri. Iuvenal. satyr. 8, ℣. 28. vel impura turba quæ in Serapidis sacris solennibus ad Canopum per fossam ex Alexandria descendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. l. 17. 9 Pueri cirrati in scholis. Pers. satyr. 1, ℣. 29. 10 Gruibus, imminente tempestate, vel hyeme, magno cum clangore è Thracia, cujus Strymon est fluv. advolantibus. 11 Quæ jam saga post mortem Philænidis turbine, vertigine magicâ, seu girgillo, cui involvebant filum quo lunam torqueri credebant, deducere ? id est, quæ jam maga excantabit lunam ? de qua re & opinione vide quæ nos ad Senecæ Hippolyt. ℣. 420. 12 Thessalia olim incantationibus & veneficiis famosa. 13 Vide epigr. 89, l. 1, num. 4. cujus precationis formulam invertit Poëta versu seq. sic Ammianus, Εἴη σοι κατὰ γῆς, &c. Antholog.

¶ In pietatem Nigrinæ. XXXI.

C*Appadocum sævis Antistius occidit oris*
1 *Rusticus. ô tristi crimine terra nocens !*
2 *Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,*
Et questa est longas 3 *non satis esse vias :*
Cumque daret sanctam tumulis, 4 *quibus invidet, urnam,*
Visa sibi est rapto 5 *bis viduata viro.*

1 Epigr. 85, l. 6, num. 3. 2 Ex Armeniæ Cappadocia Romam. De more ossa defunctorum componendi, vide quæ nos ad ℣. 797. Troad. Senecæ. 3 Quò diutius amplecteretur conjugis sibi charâ reliquias. 4 Erepturis illi & servaturis ossa mariti. 5 Olim cum moreretur vir, & jam denuo cum ossa tumulo mandet.

De Velii voto. XXXII.

D*Vm comes* 1 *Arctois hæreret Cæsaris armis*
2 *Velius, hanc* 3 *Marti pro duce vovit* 4 *avem.*
* *Luna quater binos non tota peregerat orbes,*
Debita poscebat jam sibi vota deus.
5 *Ipse suas anser properavit lætus ad aras ;*
Et cecidit sanctis hostia parva focis.

1 Sarmaticis. epigr. 5, l. 7, num. 1. 2 Velius Crispus, Sueton. Domit. c. 3. 3 Vt servaret Domitianum. 4 Anserem Rom. Imperii custodem. ep. 75, l. 13. * Octo mensium spacio peractum est bellum Sarm. 5 Non reluctans aut fugiens, quod piaculare fuisset.

6 Octo

[6] Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis ? hæc extis condita nuper erant.
[7] Quæ litat argento pro te non sanguine, [8] Cæsar,
Victima, jam ferro non opus esse docet.

6 Diis argentum non raro litarunt. suspensa itaque videtur ad Martis statuam argentea anseris effigies, nummos octo rostro porrigens, quæ menses octo denotarent belli Sarmat. 7 Rediisse argenteam immo auream sub Domitiano ætatem palpat Poëta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, sed auro redemit à barbaris, ut patet ex Theodosii fragmento. 8 Ita MSS. Bodlei. & Scriv. non ut vulg. *casa.*

Qualem velit amicam. XXXIII.

HAnc volo, quæ facilis, quæ [1] palliolata vagatur :
Hanc volo, quæ puero jam [2] dedit ante meo :
Hanc volo quam redimit [3] totam denarius [4] alter :
Hanc volo quæ pariter sufficit una [3] tribus.
Poscentem nummos & grandia verba sonantem
Possideat [5] crassi mentula [5] Burdigali.

1 Non togata, non stolata sed ancillari habitu vestita. 2 Epigr. 49, l. 2. 3 *Omnibus modis largam.* ut epigr. 66, l. 12, quæ *Deglubit, fellat, molitur per utramque cavernam* : Auson. epigr. 70. vide lib. 2, epigr. 52. 4 Duo denarii. 5 Divitis, fatui, insulsi.

Ad Flaccum. XXXIV.

AVdieris in quo, Flacce, balneo plausum ;
[1] Morionis illic esse mentulam scito.

1 Bene vasati. Alii leg. *Mutonis.* i. mutoniati. Al. *Methonis. Maronis.* Palatin.

De templo gentis Flaviæ. XXXV.

IVpiter [1] Idæi [2] risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flavia templa [3] poli :
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cum Marti traderet ipse suo ;
Respiciens Phœbum pariter Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius [4] Arcas erat ;
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis :
[5] Cernite quam plus sit Cæsaris esse patrem.

1 Cretensis sepulchri. Iovis enim sepulchrũ in Gnoso Cretæ oppido ostenditur. si qua fide digni Cretes. sed vide Callimachum. hymn. de Iove, & quæ doctiss. *Seldenus in titulis Honorum* l. 1, c. 7. 2 Contempsit præ Flaviæ gentis templo, quod Vespasiano patri Domitianus condiderat. supra epigr. 2 & 4. 3 Cœlo æmulum templum. sed sunt qui *choli* legant. de quo vide epigr. 71, l. 1, num. 8. 4 Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus. 5 Videto quam nobile templum patri suo Domitianus ædificaverit, quod superat illud monumentum à vobis mihi extructum. præstitit fuisse me Cæsaris patrem quam vestrum.

In Philomusum. XXXVI.

Artibus his semper cœnam, Philomuse, mereris;
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis, quid in [1] *Arsacia* [2] *Pacorus delideret aula.*
[3] *Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.*
Verba ducis Daci chartis mandata [4] *resignas;*
[5] *Victricem laurum quam venit ante vides.*
[6] *Scis quoties* [7] *Phario madeat* [8] *Iove* [9] *fusca Syene:*
[10] *Scis quota de Libyco littore puppis eat:*
[11] *Cujus Iuleæ capiti nascantur olivæ;*
Destinet æthereus cui sua serta pater.
[12] *Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me;*
Hac lege: ut narres nil, Philomuse, novi.

Vide mihi Theophrasti characterem περὶ λογοποιΐας. 1 Parthica. Parthorum reges ab Arsace, deinde Arsaces dicti. ut Pontici, Mithridates; Ægyptii, Ptolemæi; Armenii, Tigranes; Romani Imp. Cæsares, &c.

2 Parthorum rex. 3 Fingis te referre posse copiarum Germanicarum & Sarmat. numerum. 4 Aperis, ac si tu nosses secreta regum, acceptis resignatisque literis ab illis. 5 A Sarmatis relatam. epigr. 15. l. 8, n. 5. 6 Tu scis quoties pluat in Ægypto. quod perraro. 7 Ægyptia, à Pharo insula. infra epigr. 41, num. 2. 8 Pluvia, imbre Iupiter enim media aëris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hinc Dii. 9 Cujus incolæ à Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti sub Tropico Cancri directe locatur. *atque umbras. nusquam flectente Syene.* Lucan. 10 Lynceo vel Strabone perspicacior potes numerum referre navium Carthaginis portu solventium. Plin. l. 7, c. 21. 11 Tu nosti quibus Cæsar coronas in quinquatriis sit daturus. 12 Ego invito te, sub lege silentii.

Colloquium Ganymedis & Iovis super Earino & aliis Domitiani pueris. XXXVII.

Viderat [1] *Ausonium posito modo crine* [1] *ministrum*
[2] *Phryx puer,* [3] *alterius gaudia nota Iovis,*
Quod tuus, ecce, [4] *suo Cæsar permisit* [4] *ephebo,*
Tu permitte tuo, maxime rector, ait.
Iam mihi prima latet longis lanugo capillis:
Iam tua me ridet Iuno, vocatque virum.
Cui pater æthereus, puer ô dulcissime, dixit:
* *Non ego quod poscis, res negat ipsa tibi.*
Cæsar habet noster similes tibi mille ministros,
Tantaque sidereos [5] *vix capit aula mares.*
At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,
Quis mihi, qui nectar misceat, alter erit?

1 Earinum Imperatoris Rom. pocillatorem, coma deposita. epig. 17 & 18 supr. 2 Ganymedes. —— 3 —— Iovis pocillator, vel, Appositive cum *ministrum*, delicias Domitiani, qui Martiali alter Iupiter, nisi forte (quæ Poëtæ impia est adulatio) Domitiano Iovem secundum velit. 4 Earino. * *Non nego* legit I. Rutgersius. 5 Tantus eorum numerus est.

In Gallam. XXXVIII.

CVm sis ipsa domi, [1] mediaque ornere [1] Suburâ,
Fiant [2] absentes & tibi, Galla, comæ:
3 Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
4 Et jaceas centum condita pyxidibus:
5 Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi [6] prolatum est mane, supercilio:
Et te nulla movet cani reverentia cunni,
Quem potes inter avos jam numerare tuos.
7 Promittis sexcenta tamen: sed mentula surda est,
Et sit [8] lusca licet, te tamen illa videt.

1 Medicaminibus & fucis quæ petuntur empta ex media subura, vico Rom. celebri. 2 Fictitiæ, accersitæ, caliendra. 3 Et ex osse vel ebore factitios dentes reponas noctu, ut vestes sericas reponere solent. 4 Et mundus tuus, fuci medicamina, &c. recondantur innumeris pyxidibus. 5 Adscititium faciei nitorem singulis noctibus reponas, crastino die novum sumptura. 6 Ex pyxidibus depromptum. *Vel*, productum. supercilia enim fuligine sibi producebant. Juvenal. Sat. 2, ỳ. 93. 7 Epigr. 23, l. 6. 8 Lib. 2, epigr. 33.

Ad Agathinum. XXXIX.

1 SVmma licet velox, Agathine, [2] pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedet.
3 Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
Et rapiant [4] celeres vela negata Noti:
Securos [5] pueri neglecta perambulat [6] artus,
Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Vt peccare velis, cum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

1 Agathin. hic ex numero Ventilatorum ac Pilariorum erat, cujus artem & agilitatem eam esse dicit poëta, ut illi opus sit arte, si quando peccare & errare velit. 2 Erroris, vel etiam vulneris ab hasta, gladio seu clypeo, quæ isti Ventilatores in altum jacta recipiebant. Lips. Saturnal. 2, c. 19. 3 Nec scena sparsionibus theatralibus è croco dulci vino misto. *epigr.* 3, *lib. spect.* *num* 10. facta lubrica, nec vento agitata vela, quæ theatro obtenduntur ad arcendum solem & ventos, officiunt tibi aut impediunt, quo minus artem præstes. 4 Alii, *fortes*. 5 Agathin. 6 Al. *armos*.

De natali Cæsoniæ. XL.

1 PRima [2] Palatino lux est hæc orta [2] tonanti,
Optasset Cybele qua peperisse Jovem.

1 IX Kalend. Novembris natus est Domitianus, qui & Cæsoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum jure coluit. 2 Domitiano.

Hac

Hac & 3 sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
4 Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur 5 gemina votorum sorte maritus,
5 Contigit hunc illi quod bis amare diem.

3 Al. *sancta mea genita est Cæsonia Rufo.* Vulg. Santonici. 4 Quod ab ea edita sit natali cum Domitiano illi communi. 5 Quod unum eundemque celebret natalem Cæsaris & uxoris.

De Diodoro & voto Philænis uxoris. XLI.

TArpejas Diodorus ad coronas
Romam cum peteret 2 Pharo relicta;
Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella simplex,
Quam castæ quoque diligunt 3 Sabinæ:
Dispersa rate tristibus procellis
Mersus fluctibus, obrutusque ponto
Ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis & piger maritus!
Hoc 4 a litore si puella votum
Fecisset mea, protinus redissem.

1 In Quinquatriis Minervæ. epigr. 54, l. 4, num. 1. 2 Ægypto. Pharos Ægypti insula erat ex adverso Alexandriæ, hodie continenti contigua: *Farion.* 3 Sabinæ fœminæ ab omnibus autoribus audiunt castæ, simplices. 4 Al. *in litore.*

In Ponticum. XLII.

POntice quod nunquam futuis, sed 1 pellice læva
Uteris, & Veneri servit amica manus:
Hoc nihil esse putas? scelus est, mihi crede, sed ingens,
Quantum vix animo concipis ipse tuo.
2 Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
Omnia perdiderat, si 3 masturbatus uterque
Mandasset manibus gaudia 4 fœda suis.
Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
Istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.

1 Diogeniana uteris Venere, qui τὸν δ' ὑμέναιον Ἡσίοδον παραλέγει, Λαΐδος οὐ χατίων. Agathon lib. 7 Anthologiæ. quod idem refert Galenus l. 6 περὶ τῶν πεπονθότων τόπων. innuitque ipse Diogenes Luciani, ἐν βίων πράσει. 2 Ex uno congressu geniti sunt trigemini illi Horatii qui tres Curiatios singulari de re Rom. certamine commissos devicerunt: ex uno geniti Romulus & Remus Romæ conditores. 3 Vetu. 4 Al. *sæva.*

Ad

Ad Apollinem pro Stella. XLIII.

1 *Campis dives Apollo sic marinis,*
Sic semper [2] *senibus fruare* [2] *cycnis,*
Docta sic tibi serviant 3 *sorores,*
4 *Nec Delphis tua mentiatur ulli;*
Sic 5 *Pallatia te colant, amentque:*
6 *Bis senos cito te rogante fasces*
Det Stellæ bonus annuatque Cæsar,
Felix tunc ego, debitorque voti
Casurum tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus 7 *aureis juvencum.*
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

1 Martialis κατ' ἐξοχὴν *Campas marinas* vocat Delphinos Apollini sacros: nam *Campas* veteres Latini omnia κητώδη & ingentes pisces vocabant. Ios. Scalig. in 1 Manil. & in conjectan. ad Varronem de L L.

2 Tibi consecratis. in morte, quam præsciunt, canentibus. epigr. 77, l. 13. 3 Musæ. Domitius refert ad sorores fatidicas Fortunæ Prænestinæ, vel Dodonæas. vide quæ ad Medeam Sen. ℣. 349. 4 Et vera det responsa sacerdos tua Pythia, Phoebas Delphica, Delphis, idos. 5 Cæsares in Palatio. 6 Vt consulatum Stellæ meo deferat Cæsar. 7 De more exornandi majores victimas. inaurando iis cornua.

De * statua Herculis. XLIV.

Hic, qui [1] *dura sedens porrecto saxa leone*
Mitigat exiguo [2] *magnus in ære deus,*
3 *Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,*
4 *Cujus læva calet robore, dextra mero:*
5 *Non est fama recens, nec nostri gloria* 6 *cæli:*
Nobile Lysippi munus, opusque vides.
7 *Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,*
8 *Qui cito perdomito victor in orbe jacet.*

* Vt publice in conviviis excipiebantur Deorum simulachra pulvinaribus: ita & privatim in mensa collocabantur statuæ. Inter cæteras imagines quas Nonius Vindex in cœna ostenderat, erat Hercules epitrapezius. cujus signi artificium ad verbum cum nostro Statius Papinius quarto Sylvarum exprimit, admiratur, laudat. Scriverius concipit lemma: *De Herculis sigillo apud Vindicem.* MS. Bodleianus, *De Lysippo sculptore.* 1 Saxo insidens mitigat duritiem ejus instrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura & lecto erat. Senec. Hercul. Fu. ℣. 1150. 2 Imago magni dei Herc. ære expressa. 3 Suspicit cœlum quod Atlantis loco humeris quondam sustinuit. 4 Sinistra clavam, dextra poculum gerens. 5 Archetypum est, & veteris famæ opus, à Lysippo scilicet optimo statuario effictum, alii leg. *Non est forma recens.* 6 Instrumenti, stili sculptorii. 7 Alexander natus in Pella Macedoniæ urbe primus habuit hunc Herculem cum scypho, à Lysippo. 8 Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui & ipse juvenis extinctus est.

9 *Hunc*

[9] Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
[10] Jusserat hic Syllam ponere regna trucem.
[11] Offensus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares.
[12] Utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis esse deus.

9 Possessam hanc statuam Annibali Papinius canit: noster juratam: Poëtice magis quam historice. Annibal novem annorum puer juravit se cumprimum & quandiu posset Romanos bello persecuturum. 10 Hoc signum & Sylla possedit; cujus jussu dictaturam posuisse Syllam fingit Poëta. 11 Epitrapezius tandem iste Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum potestatem, quam in vivis ubique vindicarat, nunc privatas Vindicis ædes colit. 12 Epigr. 64, l. 4, num. 19.

De eadem statua. XLV.

[1] Alciden modo Vindicis rogabam,
Esset cujus opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Græce numquid ait poëta, nescis?
[2] Inscripta est basis, indicatque nomen.
Λυσίππου *lego, [3] Phidiæ putavi.*

1 Herculis imaginem, de qua epigram. præced. Lips. l. 1. quæst. epist. 5, legit. *Alcides.* 2 Basis statuæ inscriptum habet nomen artificis. 3 Itane, *inquit Poeta*, hoccine est opus Lysippi qui finxit Alexandrum? credideram ego fuisse Phidiæ potius, qui finxit Jovem.

¶ Ad Marcellinum. XLVI.

[1] Miles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris [2] sidera pigra poli,
Ecce [3] Promethei rupes & fabula montis
Quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cum [4] conclamata querelis
Saxa senis, dices: [5] durior [6] ille fuit.
Et licet hoc addas [7] potuit qui talia ferre,
Humanam merito finxerat ille genus.

1 Quando, vel postquam inferis diu cœlum illud Boreale, libeat etiam Caucasum invisere, &c. Vide ep. 25, l. 6, n. 2. & epigr. 11, l. 4, num. 3. 2 Ursas tarde moventes, quia polo vicinas. 3 Caucasus Scythiæ mons cui alligatus fingitur Prometheus præbere aliti jecur in pœnas renascens, propter subductum Iovi ignem, &c. epigr. 7, lib. spectac. 4 Clamoribus Promethei cœlum & terram contestantis conscia se pati indigna Æschyli Prometh. 5 Q. I talia perpessus est. 6 Al. *Ipse.* 7 Prometheus duris cautibus affixus, ipse saxis durior dura perpessus, documenta dat duram esse hominis progeniem ab illo autore, atque in ærumnas & pœnas natam.

In

In Gellium. XLVII.

GEllius [1] ædificat semper: modo limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitque feras:
Nunc has nunc illas [2] mutat, reficitque fenestras.
Dum 3 tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere possit amico
Vnum illud verbum Gellius, ædifico.

1 Minutula nescio quæ semper reficit, ut ædificandi prætextu illiberalem tegat animum, ne quid in amicos eroget.

2 Al. *reficit, mutatque.* 3 Al. *tantum.*

In Pannicum. XLVIII.

[1] *DEmocritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,*
Quidquid & hirsutis squalet imaginibus.
Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, & hæres;
Præpendit mento nec tibi barba minor.
Sed quod & [2] hircosis serum est, & turpe pilosis,
In molli rigidum clune libenter habes.
Tu qui sectarum caussas & 3 pondera nosti,
Dic mihi, 4 percidi, Pannice, dogma quod est?

1 Crepat usque Stoicos & Academicos reconditioris scientiæ philosophos, quorum imagines visuntur hirsutæ & incultæ, ipse hispidus & barba promissa gravis: sed, &c. De hujusmodi hypocritis vide epigr. 28 supra. & epigr. 25, l. 1. & Iuvenal. satyr. 2. 2 Quibus valle sub alarum graveolentia. *fertur Valle sub alarum trux habitare caper.* Catull. 3 Argumenta, rationes. 4 Epigr. 72, l. 2.

In Gallicum. XLIX.

HEredem cum me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares sacra, caputque tuum,
Credidimus, ([1] quis enim damnet sua vota libenter?)
Et spem muneribus fovimus usque datis:
Inter quæ rari [2] Laurentem ponderis aprum
Misimus, 3 Ætola de Calydone putes.
*At tu continuo populumque patresque * vocasti:*
4 Ructat adhuc aprum 5 callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat?) conviva [6] nec ultimus hæsi:
Sed nec 7 costa data est, 7 caudave missa mihi.
De [8] quadrante tuo quid sperem Gallice? nulla
De nostro nobis 9 uncia venit apro.

1 Quis enim non libenter credat, quod optat & fieri vult? 2 Laurente saltu captum. 3 Epigr. 15, lib. spect. un. 1. & epi. 25, l. 7, num. 3. * Invitasti. 4 Præ ingluvie, ut quæ avide apro vesceretur. 5 An propter Gallicum & alios divites qui heredipetas falsa spe lactatos fallebant? an propter coenipetas Romanos palato sapientes? Al. leg. *pallida.* i. e. luxu & gula alba? 6 Nec ima sede admissus, immo præteritus, non vocatus. 7 Apri. 8 Quarta hereditatis tuæ parte, tribus unciis. 9 Particula, & respicit *hereditatis assem*, & quem dixerat *quadrantem.*

De toga à Parthenio sibi donata. L.

H[1] *Æc est illa meis multum cantata libellis,*
Quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile [2] *vatis,*
Munus : in hac ibam conspiciendus [3] *eques :*
Dum nova, dum nitida fulgebat splendida lana,
Dumque erat [4] *auctoris nomine digna sui :*
Nunc anus, & tremulo vix accipienda [5] *tribuli,*
Quam possis [6] *niveam dicere jure tuo.*
Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
Hæc toga [7] *jam non est Partheniana : mea est.*

1 Epigr. 28, l. 8.
2 Epigr. 6, l. 5. & epigr. 1, l. 11. & epig. 11, l. 12.
3 Honorarius munere principis, non censu.
4 Parthenii. tunc quidem toga παρθένος, virgo : nunc anus & vetula.
5 Algenti & horrenti frigore pauperi, tributim & capite censo, uni è turba sine nomine. 6 Epigr. 34, l. 4. 7 Degenerat ab autoris Parth. benignitate, & meæ convenit paupertati.

In Gaurum. LI.

I Ngenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor : sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo [1] *es.*
[2] *Nos facimus* [3] *Bruti puerum, nos* [4] *Lagona vivum :*
Tu [5] *magnus* [6] *luteum, Gaure, Giganta facis.*

1 Tibi videris.
2 Ego quidem parva facio carmina, sed viva & vegeta, tu magna, sed stupida & mortua. 3 Epigr. 171, li. 14.
4 Puerum elegantem, subdolæ ac fucatæ vernilitatis, Lucisci opus. Plin. l. 34, c. 8. Al. *Longona*. 5 Mole non arte & ingenio certans. 6 Πηλογόνον & γηγενῆ. hoc est, magnum malum, luculentum opus condis. At populus tumido gaudeat Antimacho. Catull.

De Lucano & Tullo. LII.

Q Vod semper superos invito fratre rogasti,
Hoc Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi : [1] *Stygias nam Tullus ad undas*
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.
Et si jam nitidis alternus venit ab astris;
Pro Polluce mones Castora, [2] *ne redeat.*

1 Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. vide epigr. 37, l. 1. quod huic concinit.
2 Ne velit vitæ vicissitudinem cum fratre Polluce habere, sed quod tu facis, fratri suo integram nec alterna morte interruptam vitam cedere,

¶ Ad

¶ Ad Quinctum Ovidium. LIII.

SI credis mihi, Quincte (quod mereris)
Natales, Ovidi, tuos Apriles,
Ut nostras amo Martias Calendas,
Felix utraque lux; diesque nobis
[1] *Signandi melioribus lapillis.*
[2] *Hic vitam tribuit, sed [3] hic [4] amicum.*
[5] *Plus dant, Quincte, mihi tua Calendæ.*

1 Epigr. 45, l. 8, num. 2. 2 Natalis meus Cal. Martiis.

3 Tuus natalis Cal. Aprilis. 4 Te. 5 Amicitia nempe tua mihi charior est vita mea.

Ad eundem. LIV.

[1] *NAtali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam*
Munera. tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis. fiat quod uterque [2] jubemus;
[3] *Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.*

1 Epigr. 64, l. 8. 2 Al. *Volemus* 3 Ex inverso officio elegans mendicatio.

Ad cognatum. LV.

[1] *SI mihi Picena turdus palleret oliva,*
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas.
Aut [2] crescente [3] levis traheretur arundine præda,
[4] *Pinguis & implicitas virga teneret aves:*
[5] *Cara daret solenne tibi cognatio munus,*
Nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringuillarumque querelas
Audit, & arguto passere [6] vernat ager.
Inde salutatus pica respondet arator:
Hinc prope summa rapax milvus in astra volat.
Mittimus ergo tibi parvæ [7] munuscula [7] cortis,
Qualia si recipis, [8] sæpe propinquus eris.

1 Si mihi essent turdi, qui Picena oliva pasti pinguescerent ἐλαιοφυλλοφάγοι seu ἐλαιοφάγοι κιχῆλαι. Athenæo l. 2, c. 24. aut ex sylvis Sabinis feræ. 2 Lenta, flexili arundine piscatoria, vel quæ præda gravis est, vel quæ etiam crescit in longitudinem, aliis atque aliis insitis arundinibus. epigr. 218, l. 14. 3 Ita Gruterus. ut omino de avibus intelligatur, ut epigrammate insequente & 215, lib. 14. rejecta lectione vulg. *vadis*. 4 Viscata arundo.
5 In his Charistiis vel Charis cognatorum (convivio scilicet solenni cui adsunt cognati tantum symbola conjicientes. Ovid 2 Fast. & Val. Max. l. 2, c. 1.) mitterem tibi munus. epigr. seq. 6 Calend. enim Martiis celebrabantur hæc Charistia. 7 Epigr. 30, l. 7, num. 1, 2, &c. 8 Pluribus annuis festis, *vel* pluries in anno.

¶ Ad * Flaccum. LVI.

* Poëtam, qui scripsit Argonautica.

Luce propinquorum, quæ plurima mittitur ales,
Dum [2] Stella turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens 3 onerosaque turba;
In qua se primum quisque meumque putat.
4 Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave est.
Qua possum sola veniam ratione 5 merebor:
6 Nec Stella turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

1 Epigramm. proxime præcedent. n. 5. 2 Poëtæ, de quo epigr. 8. l. 1. &c. 3 Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi foret onerosum. 4 Beneficio mihi conciliare te & Stellam volebam. 5 Respicit ad quod prius dixerat *demeruisse*. 6 Ita nec vos sibi prælatos querentur cæteri.

De Spendophoro. LVII.

Spendophorus [1] Libycas domini petit armiger urbes:
Quæ puero dones [2] tela, Cupido, para.
Illa quibus juvenes figis, mollesque puellas:
Sit tamen in tenera levis & hasta manu.
Loricam clypeumque tibi galeamque remitto,
3 Tutus ut invadat prælia, nudus eat.
4 Non jaculo, non ense fuit, læsusve sagittâ,
Cassidæ dum liber Parthenopæus erat.
Quisquis ab 5 hoc fuerit fixus morietur amore.
O felix, si quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, 6 dum vultus lubricus; & te
Non Lybie faciat, sed tua Roma virum.

1 Domitiani tyro in Africam profecturus. 2 Tua arma. *Altera tela arcus, altera tela faces.* 3 Illæsum & à vulneribus immunem præstabit cum inermis undique forma sua & pulchritudo. 4 Meleagri filius, quem forma à vulnere defendebat. *qualis belli jam casside missa Parthenopæus erat.* Papin. sylv. 4. vide epigr. 77. l. 6. num. 2. 5 Altero cupidine, & Amoris telis instructo. ut modo num. 2. 6 Nondum plane virilis, *discrimine sexus obscuro ambiguoque vultu.* vel ut idem Horat. *Vultus nimium lubricus aspici.* vel in ætatis lubrico, nondum adultus. Al. *dum vultu lubricus.*

In Hedylum. LVIII.

Nil est tritius Hedyli lacernis.
Non ansa veterum [1] Corinthiorum,
Nec crus [2] compede lubricum decenni,
Non rupta 3 recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam 4 secant 5 salebræ.

1 Vasorum ex ære Corinthio. vide quæ ad v. 795 Medeæ Senecæ. 2 Servorum in ergastulis. supra epigr. 23. num. 2. 3 Nova cute revestita. 4 Interrumpunt, asperam reddunt. 5 Saxa in via eminentiora & levia. An intelligit lapides quibus milliaria terminantur & distinguuntur?

Nec qui litoribus nitent lapilli,
Nec 6 *Tusca ligo vinea politus,*
Nec 7 *pallens toga mortui tribulis,*
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec 8 *rasum cavea latus bisontis,*
Nec dens jam senior ferocis apri,
Res una est tamen, ipse non negabit,
Culus tritior 9 *Hedyli lacernis.*

6 Ergastulis Etruscis. 7 Defloccata toga, qua amictus efferetur pauper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata pro sua cujusque conditione: Censorum purpurea; magistratuum, prætexta; civium honestiorum, candida; viliorum quoque cadavera, toga alba, sed viliori & tritiori. Iuven. sat. 3, ℣. 170. 8 Latus bovis sylvestris cavea qua coërcetur tritum. 9 Cinædi.

Ad Nympham Sabini. LIX.

1 *NYmpha sacri regina lacus, cui grata Sabinus*
Et mansura pio munere templa dedit;
Sic montana tuos semper colat Vmbria fontes,
2 *Nec tua Bajanas sarcina malit aquas:*
Excipe 3 *solicitos placide, mea dona, libellos:*
4 *Tu fueris Musis Pegasis unda meis.*
5 *Nympharum templis quisquis sua carmina donat,*
6 *Quid fieri libris debeat, ipse monet.*

1 Fons, seu Nympha fontis, cui Cæsius Sab. de quo ep. 96, l. 7. templũ consecravit. 2 Nec minori sit in pretio & æstimatione apud Sarsinates Vmbriæ, quam sunt Bajæ. 3 Iudicium Cæsii subveritos. epigr. 96, l. 7. 4 Mihi eris instar fontis Pegasi ungula aperti, poëtis culti & decantati. 5 Aquarum. 6 Mergendos scilicet & aqua delendos. sic epigr. 99, l. 3. & epigr. 10, l. 4.

¶ In Mamurram. LX.

IN 1 *septis Mamurra diu multumque* * *vagatus,*
Hic 2 *ubi Roma suas aurea vexat opes;*
3 *Inspexit molles pueros,* 4 *oculisque comedit:*
Non hos quos 5 *primæ prostituere* 5 *casæ,*
Sed quos 6 *arcanæ servant tabulata* 7 *catastæ,*
Et quos non populus, 8 *nec mea turba videt.*
Inde 9 *satur mensas, &* 10 *opertos exuit orbes,*
10 *Expositumque alte pingue poposcit ebur,*

1 Epigr. 14, l. 2, num. 4. * *Empturus pueros, argentum, myrrhina, villas.* Iuven. sat. 7, ℣ 132. 2 Vbi venales exponuntur, ostentantur; licitantur, emuntur ingentis pretii merces, epigr. 80 l. 10. 3 Venales diligenter inspexit. epigr. 82, l. 6, num. 1. 4 Sic epigr. 97, l. 1, num. 11. 5 Tabernæ viliores & expositæ. 6 Reconditiores & remotæ. *vti mox num.* 10. 7 Supra epigr. 30, num. 7. & l. 6, epigr. 29, num. 4. 8 Nec meæ farinæ & conditionis pauperes. 9 Oculus satiatus. 10 Retegi postulavit & efferri opertas & interius reconditas magni pretii mensas citreas & eburneas rotundas. epigr. 43, l. 2, num. 9.

11 Et postquam sæpius emeosus est cooclave discubitorum sex lectis instructum, testudineis putaminibus distectis exornatum. vide quæ ad ℣. 94, sat. 11. Iuvenalis. 12 Quod non satis ampla esset mensæ suæ citreæ. 13 Ad statuæ essent ex ære Corinthio quod erat pretiosissimum. vide quæ nos ad ℣. 795 Medeæ Senecæ. 14 Quæ erant ex ære Delisco. 15 Vitiata admisto fragili vitro. 16 Vasa. epigr. 111, & 113, l. 14. 17 Quasi empturus. 18 Vasa viminea. *Vel* calices vinarios archetypos. 19 Epigr. 41, l. 3, num. 1. 20 Smaragdos aureo calici insertos. epigr. 109, l. 14. 21 Gemmas & elenchos ab auribus suspendi solitos. 22 Non adulterinos. 23 Licitatus est. 24 Planetaria sc. id est, sub noctem. 25 *Emphasicè*, quod servo careret. sic epigr. 30, l. 5, num. 8.

[11] *Et testudineum mensus quater hexaclinon,*
Ingemuit [12] citro non satis esse suo.
[13]*Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:*
Culpavit [14] statuas &, Polyclete, tuas.
Et [15] turbata brevi questus [16] crystallina vitro,
[16] *Myrhina [17] signavit [17] seposuitque decem.*
Expendit [18] veteres [18] calathos, & si qua fuerunt
Pocula [19] Mentoreâ nobilitata manu:
Et [20] virites picto [20] gemmas numeravit in auro,
[21] *Quidquid & in nivea grandius aure sonat.*
Sardonychas [22] veros mensa quæsivit in omni,
Et [23] pretium magnis [23] fecit iaspi libus.
[24]*Vndecima lassus cum jam discederet hora,*
Asse duos calices emit, & [25] ipse tulit.

Sabino mittit coronam roseam. LXI.

Quo gratior fit Cæsio Sabino, putet roseam hanc coronam quam illi mitto, natam fuisse in horto meo Nomentano: etsi forte sit è bifero Pæsto, Tibure, Tusculano, Præneste, seu Campania, namque mihi empta est: sic epigr. 94, l. 10.

Seu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto;
Seu modo Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut nostro videare corona Sabino;
De Nomentano te putet esse meo.

De platano Cæsaris. LXII.

1 Bætica Hispaniæ. Tartessus enim idem qui Bætis fl. *Strabo.* 2 Epigr. 43, l. 2, num. 2. & epigr. 38, l. 5, num. 8. & epigr. 133, l. 14. & epigr. 100, l. 12. 3 Rutilus, aureus color nativus. 4 Cæsaris manu sata.

In [1] Tartessiacis domus est notissima terris,
Qua dives placidum Corduba Batin amat;
[2] *Vellera nativo pallent ubi flava metallo,*
Et linit Hesperium [3] bractea viva pecus:
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus densis [4] Cæsariana comis:

5 Hospitis

5 *Hospitis invicti posuit quam dextera felix,* — 5 Cæs. victoris.
Cœpit & ex 5 illa crescere virga manu.
Auctorem, dominumque 6 nemus sentire videtur: — 6 Arbor opaca ingens.
Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
Sæpe sub hac latuit rustica fronde 7 Dryas. — 7 Nympha querquetulana. vide quæ ad Herc. Oet. Senecæ, vers. 1953.
Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros;
Terruit & tacitam 8 fistula sera domum, — 8 Syrinx in arundines palustres conversa.
Atque oluere lares 9 commessatore Lyæo, — 9 Baccho convivia celebrante.
Crevit & 10 effuso latior umbra mero: — 10 Ita Scriverius. hac mente. Postquam cerebrum mero saucium incaluit, accedit numerus lucernis, & umbra fit latior, atque omnia videntur justo majora. cum vulgo legatur *latior*.
Hesternisque rubens 11 dejecta est herba coronis, — 11 Vulg. *delecta*.
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
12 *Non Pompejanæ te posuere manus.* — 12 Non Pomp. id est, victæ, sed Cæsareæ, victrices.

De Philæni. LXIII.

Tinctis murice vestibus quod omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

Philænis epigr. 66, l. 7. eodem laborabat morbo, quo Bæticus epigr 76, l. 3. purpuræ itaque odore delectabatur, qui vitii sui faniem referret, vide epigr. 4, l. 4, num. 6.

In Phœbum. LXIV.

Ad cœnam invitant omnes te, 1 Phœbe, cinædi
Mentula quem pascit, non puto 1 purus homo est

1 Ludit forte in nomine, φοῖβος, enim *purum* sonat, quasi dicat, nomine purus, re impurus.

De statua Cæsaris Domitiani. LXV.

1 *Herculis in magni vultus descendere Cæsar*
Dignatus Latiæ dat nova templa viæ:

1 Domitianus se ad imaginem Herculis, cui templum in Appia via, octavo ub urbe lapide condiderat, fingi & coli voluit. epigram. 104 infra,

Qua 2 *Trivia nemorosa petit dum regna* 3 *viator,*
4 *Octavum dominā marmor ab urbe legit.*
Ante colebatur votis, & sanguine largo
Majorem Alciden, 5 *nunc minor* 6 *ipse colit.*
7 *Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores:*
8 *Illi securus vota minora facit.*

1 Dianæ Aricinæ lucum & templum. cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ ad notavimus ad Hippolytum Senecæ. ℣. 411. 3 Pedes, neque enim in gratiam Hyppolyti ab equis discerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid. 3 Fastor. 4 Octavum lapidem, id est, milliarium à Roma. 5 Sed nunc ipse Hercules inferior nostro factus Domitianum colit. infra epigr. 104, num. 7. 6 Al. *Iste.* 7 Domitianum, Herc. majorem. 8 Ab illo Herc. minore supplices minores petant minora.

Ad Herculem, de eadem statua. LXVI.

Alcide Latio 1 *nunc agnoscende Tonanti,*
Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris,
2 *Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,*
Cesserunt manibus cum fera monstra tuis;
3 *Argolico famulum non te servire* 3 *tyranno*
Vidissent gentes, sævaque regna pati:
Sed 3 *tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax*
Portasset 4 *Nessi perfida dona Lichas.*
5 *Oetæi sine lege rogi securus adisses*
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit:
6 *Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:*
7 *Nec Styga vidisses Tartareumque canem.*
8 *Nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe;*
9 *Nunc te si videat Nympha, remittet Hylan.*

1 Nunc tandem probas te Iovis Capitolini filium, postquam indutus es formam Domitiani, modo epi. 65, num. 1. 2 Si gessisses ora & vultum Cæsaris, cum feras domares. 3 Eurystheo. vide quæ ad Herc. Fu. Senecæ, ℣. 35, & ℣. 829. 4 Vestem sanguine Nessi & veneno à sagittis Hydræ felle tinctis infectam, muneri à Deianeira missam Herculi per Lycham. vide Senecæ Herc. Oetæi argumentum. 5 Non tibi fuisset opus per ignem mortali parte expurgata conscendisse cœlum. sed citra rogum relatus fuisses in Deos, si, qua nunc coleris, forma indutus esses. 6 Neque tractasses colum sub Omphale. vide Mythologos. 7 Nec adivisses inferos vidissesque Cerberum. 8 Recepto in cœlum Herculi Iuno conciliata Heben filiam in uxorem dedit. 9 Amphydatia Nympha, quæ suum rapuit Hylam, nunc eum reddet, epigr. 49, l. 5, num. 4.

Ad Fabullum. LXVII.

Uxor cum tibi sit formosa, pudica, puella,
Quo tibi 1 *natorum jura, Fabulle, trium?*
Quod petis à nostro 2 *supplex* 3 *dominoque deoque,*
4 *Tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.*

1 De jure triū liberorum, vide quæ ad epi. 91, l. 2. 2 Per libellos supplices. 3 Domitiano, epigr. 8, l. 5, num. 2. 4 Epigr. 31, l. 8.

In Æschylum. LXVIII.

Lascivam totâ possedi nocte puellam,
Cujus nequitias vincere nemo potest.
Fessus mille modis [1] *illud puerile poposci:*
Ante preces totas, primaque verba dedit.
[2] *Improbius quiddam ridensque rubensque rogavi:*
Pollicita est nulla luxuriosa mora.
[3] *Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Æschyle: si vis,*
Accipe & hoc munus [4] *conditione mala.*

1 Δύσχρηστον ἐκεῖνο, ὅτι πάσχουσιν οἱ παῖδες. 2 Ore morigerari. 3 Nec tamen feci: pretio deterritus, seu rei turpitudine. 4 Magno pretio, caro emptum.

In Magistrum ludi. LXIX.

QVid tibi nobiscum est ludi scelerate magister,
Invisum pueris virginibusque caput?
[1] *Nondum cristati rupere silentia galli:*
Murmure jam sævo verberibusque tonas.
[2] *Tam grave percussis incudibus æra resultant,*
Caussidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor fuit amphitheatro,
[3] *Vincenti parmæ cum sua turba favet.*
Vicini somnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leve est, [4] *pervigilare grave.*
Discipulos dimitte tuos. vis garrule, quantum
Accipis ut clames, accipere ut taceas?

1 Nondum est gallicinium. 2 Non intonas minore verberum verborumq; strepitu, quam fabri incus, dum fingitur equestris statua caussidico. vide Iuven. sat. 7. v. 123. & autorem dialogi de Oratorib. 3 Cum parmularii, qui Thracibus gladiatoribus parma armatis favent, suæ factioni victrici applaudunt. 4 Totam noctem ducere insomnem.

In Polycarmum. LXX.

CVm futuis, Polycarme soles in fine cacare,
Cum pædicaris, quid Polycarme facis?

In Cæcilianum. LXXI.

[1] *DIxerat ô mores, ô tempora Tullius olim,*
Sacrilegum strueret cum Catilina [2] *nefas:*
Cum [3] *gener atque socer diris concurreret armis,*
Mæstaque civili cæde maderet humus.

1 1. In Catilinam dixit Cicero, *O tempora! ô mores! senatus hoc intelligit, consul videt, hic tamen vivit.* 2 Patriæ excidium notum ex Salustio & Cicer. 3 Pompejus & Cæsar, cujus filia Iulia nupta erat Pompejo. neque tamen constat Ciceronem alicubi his verbis exclamasse contra bella civilia.

Cur nunc ô mores, cur nunc ô tempora dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla [4] *ducum feritas, nulla est insania* [5] *ferri:*
Pace frui certa, lætitiaque licet.
Non nostri faciunt, tua quod tibi tempora sordent:
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

4 Nunc, ut quondã Pompeji & Cæsaris. 5 Patriæ ruinam molientis, ut Catilinæ olim.

De leone & ariete. LXXII.

[1] *Massyli leo fama jugi,* [2] *pecorisque maritus*
Lanigeri, [3] *mirum, qua coïere fide.*
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et [4] *pariter socias carpit uterque dapes.*
[5] *Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:*
Concordem satiat sed rudis agna feram.
[6] *Quid meruit terror Nemees, quid* [7] *proditor Helles,*
Ut niteant celsi lucida signa poli?
Sidera si possent pecudesque feræque mereri;
[7] *Hic aries astris, hic leo dignus erat.*

1 Magnitudine corporis nobilissimus in omnibus Libyæ, cujus Massylia pars est, montibus. 2 Aries. 3 Mirum est, quam unanimiter & placide inter se convenerint. Al. *posuere*, absolute.
4 Uno eodemque cibo vescuntur leo & aries. 5 Nec leo desiderat cervos, tauros, & alias feras, nec aries herbas, sed & aries vescitur agna, cibo insolito. 6 Quid meruit leo Herculis, epigr. 66, l. 5, num. 2. quid Phryxi aries, de quo epigr. 51, l. 8, n. 8. ut referrentur in astra? 7 Al. *portitor Helles*. 8 Noster.

¶ Ad Liberum. LXXIII.

[1] *Liber* [2] *Amyclæa frontem redimite corona,*
[3] *Qui quatis Ausonia verbera Graja manu;*
[4] *Clausa mihi texto cum prandia vimine mittas,*
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna [5] *tuo si* [5] *nomine munera ferres,*
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

1 Ad quem epigr. 77, l. 8. 2 Coronate victor in pugilatu, cujus inventor Pollux Spartanus. Amyclæ autem Laconiæ civitas est. 3 Qui Græca exerces certamina, ipse Latinus pugil vel auriga. 4 Cum mihi misisses esculenta in sporta; cur non & poculenta adjecisti in lagena? 5 *Libero*, quod tibi cum vini inventore Baccho nomen est commune.

¶ In Sutorem. LXXIV.

[1] *Dentibus antiquas solitus producere pelles,*
Et mordere luto putre vetusque [2] *solum:*

1 Quod videmus cerdones & sutores facere, dum mordicus extendentes corium adaptant calceis. 2 Soleam rupti, quem reficit, calcei.

Prænestina

Prænestina tenes 3 decepti regna patroni,
4 In quibus indignor si tibi cella fuit.
Rumpis & 5 ardenti 6 madidus crystalla falerno,
Et 7 pruris domini cum 8 Ganymede tui.
At me literulas 9 stulti docuere parentes:
Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
10 Frange leves calamos, & scinde Thalia libellos:
Si dare sutori calceus ista potest.

3 Al. *defuncti rura.*
4 In quibus indignor esse tibi esse vel cellam servi, epigr. 48, l. 3.
5 Epigr. 13, l. 10, num. 1.
6 Ebrius.
7 Lascivis φιλόκαισι.

1 Puero delicato. epigr. 56, l. 5. 9 Non videntes quanto majus vel ex cerdonica, quam ingenuis artibus fit emolumentum. 10 Iuvenalis sat. 7. ỷ. 27. *Frange miser calamos.* Ὄ ἐγχνα μυσάων, τὰ πολύγονα βίβλια πωλῶ, &c. Πιερίδες σώζοιθε. Anthol. l. 1, c. 17.

De effigie Camoni. LXXV.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nulla signavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

Defunctorum imagines charitatis & memoriæ ergo sibi fieri curabant servabantque veteres. Pater Camoni adolescentis vicennis emortui imaginem expressit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ spei juvenis aspectus immodico dolore patrem afficeret, sed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. vide epigr. 78. subsequens lege epigram. Αυ τὴν θεοδότην ἐξαγέρῳ, &c. l. 3. Anthologiæ. c. 12.

De balneo Tuccæ. LXXVI.

Non silice duro 1 structilive camento,
Nec latere cocto, quo Semiramis 2 longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed 3 strage nemorum, pineaque compage,
Vt navigare Tucca balneo possit.
Idem 4 beatas lautus exstruit thermas
De 5 marmore omni, quod 6 Carystos invenit,
7 Quod Phrygia Synas, Afra 8 quod Nomas mittit,
Et 9 quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna desunt: 10 subice balneum thermis.

1 Nec lapide cæso ad fundamentum jaciendum, cui ædificium superstruatur.
2 Ambitus mœnium Babylonis erat milliariorum nostrorum XI altitudo pedum CC, latitudo L pedum: quo nomine Antipater dixit, ἐπίδρομον ἅρμασι τεῖχος. 3 Lignis, materia navibus magis quam frigidariis balneis convenieute. 4 Magnificas. 5 Materia frigidiori quam thermis & caldariis conveniebat. 6 Insula maris Ægæi ferax marmoris opt. 7 Marmor Synnadicum — 8 — Numidicum — 9 — Laconicum. vide epigrm. 42, lib. 6, num. 11 & 12. 10 Ad calfaciendas thermas, *ab absurdo.*

¶ De effigie Camoni. LXXVII.

* *HÆc sunt illa mei quæ cernitis ora Camoni:*
Hæc [1] pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
Gaudebatque suas pingere barba genas:
[2] *Et libata semel summos modo purpura cultus*
Sparserat. invidit de [3] tribus una soror,
Et festinatis incîdit stamina pensis;
Absentemque patri rettulit urna rogum.
[4] *Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,*
Hæc erit in chartis major imago meis.

* Vide epigr. 75 superius. 1 Infantis. 2 Et lanugo ejus subrufa semel resecta sparserat summos cultus, id est, vestes, vel *vultus*. vel ut alii legunt *cultros*. id est, novaculas. Cultros (inquit Ios. Scalig. in Catullum) intelligit *falices*, id est, cultros tonsorios. 3 Parcis. sic epigr. 54, l. 4. *& semper de tribus una necat.* 4 Pictura infantem ostendit, ipsa infans & interitura: carmen hoc meum fuisse vicenuem testatur, monumentum pictura certius & perennius. sic epigr. 83, l. 7, num. 6.

De convivio Prisci. LXXVIII.

QVod optimum sit disputat convivium
Facunda Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quæritis convivium?
[1] *In quod choraules non venit.*

1 Ut ille chorus musicus optimus est, qui ex se dulcis, sublimis, doctus non indiget Choraule qui tibia choro adspiret. *Bellis homunculis, ut suaviter inter se sint, nihil opus est calice, nihil tibicina.* Plutarch. Sympos.

Ad Picentinum. LXXIX.

FVnera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: [1] sequi vult puto Galla viros.

1 A te venefico extincta, ut illa prius septem maritos sustulerat. vide epigr. 44, lib. 8.

Ad Domitianum. LXXX.

ODerat ante [1] ducum famulos turbamq; priorum,
Et Pallatinum Roma [1] supercilium:
[2] *At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum;*
[3] *Ut sit cuique suæ cura secunda domus.*
Tam placidæ mentes, tanta est reverentia vestri,
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.

1 Famulos priorum Imp. & fastum aulicum. 2 Falso hoc & adulatorie, reclamante omnium historicorum fide. 3 Ut pluris faciant Cæsaria nos quam suos.

Nemo

Nemo suos (hæc est aula natura potentis)
Sed domini mores [4] *Cæsarianus habet.*

4 Qui in aula Cæsaris versatur.

De Gellio. LXXXI.

DVxerat esuriens locupletem pauper anumque
Vxorem : [1] *pascit Gellius &* [2] *futuit.*

1 Παθητικὸν, ut *lavare*, *tondere*, &c.

2 Vxoremne, an alias? vide Ausonii epigr. 134.

¶ Ad Auctum. LXXXII.

LEctor & auditor nostros probat, Aucte, libellos :
Sed quidam exactos esse poëta negat.
Non nimium curo : [1] *nam cœnæ fercula nostræ*
Malim convivis quam placuisse cocis.

1 Volo carmina mea magis placere benevolis & simplicibus lectoribus, auditoribusque : quam æmulis & curiosæ strictæque censuræ poëtis.

¶ In Munnam. LXXXIII.

* *DIxerat astrologus periturum te cito, Munna :*
Nec puto mentitus dixerat ille tibi :
Nam tu dum metuis ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosus opes.
[1] *Bisque tuum decies non uno tabuit anno :*
Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

* Iocus est in ambiguitate τῦ perire. quod Astrologus referebat ad vitam, poëta ad bona & fortunas, quæ Munna perdiderat fretus Astrologi prædicto.

1 Vicies centena millia HS.

Ad Cæsarem Domitianum. LXXXIV.

INter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
[1] *Multum oculi,* [2] *sed plus aures debere fatentur*
Se tibi, quòd spectant, qui recitare solent.

1 Propter spectacula magnificentissima.

2 Propter edictum, quo interdixisti histrionibus scenam, neque enim equites (ut sub Nerone aliisque Imperator.) histrioniam exercent, sed ex recitatoribus facti sunt auditores. Suet. c. 7. Domit.

Ad Norbanum. LXXXV.

CVm tua [1] *sacrilegos contra, Norbane, furores*
Staret pro domino Cæsare sancta fides :
Hæc ego [2] *Pieria ludebam tutus in* [2] *umbra,*
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.

1 Contra sacram Cæsaris majestatem motos. vide epigr. 11, l. 4.

2 Secessu suburbano, vel alio, ad studia.

1 Fama in Vindeliciam, quæ ad Septentrionem jacet, sparsa, tibi narrabat me defunctum esse ex morbo, quo laborabam. epigr. 47, l. 6. & epigr. 26, l. 8. Nihil minus, inquit Iau. Rutgersius. Neque enim mortis suæ sed carminum suorum famam eo pervenisse dicit. Ego pro illo *raptum* nulla fere licentia legam *Ratus*, nisi quis, uam in MS. legitur *mæstus*, malit *Masus*. Scriver. meus tum narr. 4 Nunc tibi ego autor mitto libros una digestos: quos à me sexennio scriptos, tibi singulos alii afferebant.

3 *Me tibi vindelicis raptum narrabat in oris,*
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti; meus est iste poëta, meus!
4 *Omne tibi nostrum, quod bis trieteride juncta*
Ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

De Paullo. LXXXVI.

1 Paullus vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites & alios conviviis excipias, morbum simulas. nescio quidem an tu ægrotes, mihi certe moritur peritque sportula & cœnæ tuæ spes. 2 Translatum à more componendi mortuos, extensis porrectisque in januam pedibus.

1 *Languidior nostri si quando est Paullus Atili,*
Non se, convivas abstinet ille suos.
Tu languore quidem subito, fictoque laboras,
Sed mea 2 *porrexit sportula, Paulle,* 2 *pedes.*

In obitum Severi Silii. LXXXVII.

1 Præproperam & immaturam filii sui Severi mortem. 2 Non uno genere. erat enim & orator & poëta. epi. 62, l. 7. 3 Ego Silio condolui, & mecum Apollo atque Musæ, *vel*, apud Apollinem & Musas questus sum de fato Severi. 4 Respondit Apollo; & nobis Diis periere filii, mihi Linus, Calliope, Orpheus, Iovi Sarpedon; Domitiano filius suus Domit. de quo l. 6, epigr. 3. 5 Metaph. ab arenâ. vide quæ ad Senecæ Agam. ℣. 895. 6 Iovem & Domitianum.

1 *Festinata sui gemeret cum fata Severi*
Silius, Ausonio 2 *non semel ore potens:*
3 *Cum grege Pierio mæstus Phœboque querebar,*
4 *Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon.*
Respexitque suam, quæ stabat proxima fratri,
Calliopen, & ait, tu quoque 5 *vulnus habes.*
Adspice Tarpejum, Pallatinumque Tonantem:
Ausa nefas Lachesis læsit utrumque 5 *Iovem.*
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia possis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXXXVIII.

1 Epigr. 27, l. 1, num. 5. 2 Crebris poculis. triens continet 4 cyathos. epigr. 28, l. 1, num. 2. 3 τραυλὸς, tongue-tied.

Septem post calices 1 *Opimiani*
2 *Denso cum jaceam* 2 *triente* 3 *blæsus,*

Affers

Affers [4] *nescio quas mihi tabellas,*
Et dicis, modo [5] *liberum esse jussi*
Nastam; (servus is est mihi [6] *paternus)*
Signa. [7] *cras melius, Luperce, fiet.*
Nunc signat meus annulus lagenam.

4 Supposititias & adulterinas testamentarias vel alias, quas mihi bene poto dicis esse manumissorias tabellas.

5 Alii leg. *liberum esse jussi Zenam: servus is est mihi paternus.* 6 Bonus, fidus & frugi, ut qui diu servierit in eadem familia. 7 Σπουδαῖα ἄυριον, inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras sobrius melius signabo tabellas, nunc lagenas signo & resigno: vasa verò signabant veteres, servorum λίχνων furta caventes.

Ad Rufum. LXXXIX.

Dum [1] *me captares, mittebas munera nobis:*
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
[2] *Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,*
[3] *De caveâ fugiat ne male pastus aper.*

1 Amicitiam meam, vel hereditatem. 2 Eadem enim arte servantur res, qua acquiruntur. 3 A simili.

Ad Stellam. XC.

Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

Neque enim ex tempore, neque inter pocula scribuntur boni versus, Euripide & Virgilio digni. Aul. Gell. lib. 17, Valer. Maximus. l. 10.

Ad Flaccum. XCI.

Sic in gramine floreo reclinis,
[1] *Qua gemmantibus hinc & inde rivis*
Curva calculus excitatur unda,
Exclusis procul omnibus molestis,
[2] *Perfundas glaciem triente nigro*
[3] *Frontem sutilibus ruber coronis:*
Sic uni tibi sit puer cinædus,
Et castissima pruriat puella.
[4] *Infamem nimio calore Cypron*
Observes, moneo precorque, Flacce,
Messes area cum teret [5] *crepantes,*
[6] *Et fulvi juba saviet leonis.*

1 Ad lene murmur lympidi rivi lapillos lapsu molliter excitantis. 2 Supra epig. 23, num. 6. & epigr. 65, l. 5, num. 8. *Videbis in calicibus repente perfusis nivalium maculas & frusta nebularium*, &c. Sidonius Apol. epist. 2, l. 2. Al. *Pertundas*, id est, frangas. 3 Eodem epigr. 65, l. 5, num. 3 & 4. 4 Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro insul. calore æstivo infami. epigr. 45, l. 8, num. 8. 5 Aridas scilicet & siccas, id est, messis tempore. 6 Augusto mense, quo sol sub Leone ortus ardet. epig. 57, l. 4, num. 7, & epigr. 72, l. 5, num. 2.

7 Venus. *At tu, 7 diva Paphi, remitte, nostris*
8 Flaccum degentem in Cypro. epigr. 45, l. 8, num. 8. *Illæsum 8 juvenem remitte votis.*
Sic 9 Martiæ tibi serviant 9 Calendæ,
Et cum thure, meroque, victimaque
9 In quibus celebratur natalis Veneris, *Libetur tibi 10 candidas ad aras*
& mittuntur *11 Sectâ plurima quadra de placentâ.*

mulieribus à maritis & amatoribus munera. epigr. 85, l. 5, n. 8. 10 Supero scilicet numini. cum Manibus nigræ ponantur aræ. 11 Frusta. vide epigr. 76, l. 3, num. 1.

Adulatur Domitiano. XCII.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Iovis:
Astra licet propius, pallatia longius essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
1 Iovis. *Quærite qui malit fieri conviva 1 Tonantis;*
2 Domitianus epigr. 8, l. 5, num. 2. *Me meus in terris 2 Iupiter ecce tenet.*

Videtur huic epigr. præbuisse materiam epulum illud Domitiani, quod celebrat Papinius. 1 Sylv. Calend. Decembr. Saturn.

Ad Condylum. XCIII.

QVæ mala sunt domini, quæ servi commoda nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
1 Alii leg. *lecticula. à matresse.* *Dat tibi securos vilis 1 tegeticula somnos:*
2 Pervigil in pluma 3 Caïus ecce jacet:
2 Ex somnis nocte tota, cui curæ somnum negant. *Caïus à prima tremebundus luce salutat*
4 Tot dominos: at 5 tu, Condyle, 6 nec dominum.
Quod debes, Caï, redde inquit 7 Phœbus, & illinc
3 Dominus tuus. *8 Cinnamus: hoc dicit Condyle, nemo tibi.*
4 Multos: quot habet patronos & potentes amicos. *Tortorem metuis? 9 podagrâ, cheragraque secatur*
Caïus; & 10 mallet verbera mille pati.
11 Quod nec 12 mane vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
Non mavis, quam ter Caïus esse tuus?
5 O serve.

6 Nullum patronum, imo vix dominum tuum. 7 Fœnerator. 8 Lorarium, qui te jussu heri misere excarnificet. 9 Sic Catullus. *quem merito tarda podagra secat.* 10 Quam continuum hunc cruciatum podagræ vel cheiragræ. 11 Quod non facis turpissima illa, quibus delectatur dominus tuus, tua certe conditio ter illius superat. 12 Ab hesterna crapula. vel epoto vino vili ad purgandum stomachum, unde nonnulli legunt, *Quod nec villa vomis*, id est, vina vilia.

¶ Ad Calocissum. XCIV.

[1] *ADdere quid cessas, puer,* [2] *immortale falernum?*
[3] *Quadrantem duplica de* [4] *seniore cado.*
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, [5] *Calocisse, deorum*
[6] *Sex jubeo cyathos fundere?* [7] *Cæsar erit.*
[8] *Sutilis aptetur* [9] *decies rosa crinibus, ut sit*
Qui posuit sacræ [10] *nobile gentis opus.*
Nunc [11] *bis quina mihi da basia, fiat ut illud*
Nomen, ab [12] *Odrysio quod deus orbe tulit.*

1 Fundere, miscere. 2 Multos ferens annos. *vel*, Nectari, quod confert immortalitatem, non postponendum. 3 Funde duos quadrantes, id est, sex cyathos. quadrans enim tres continet. epigr. 28, l. 1, num. 2. 4 Veteris tituli, interioris notæ vini optimi & vetusti. 5 Puer, minister. 6 Videsis epigr. 72, l. 1, num. 1. 7 *Respondet puer.* 8 Epigr. 65, l. 5, num. 3 & 4. 9 Vt significet *Domitianum*, quod nomen decem habet literas. vide epigr. 51, supra. & epigr. 72, l. 1. 10 Templum Flaviæ gentis, de quo supra epigr. 24, & 35. 11 Ad significandum *Germanicum*, quod nomen bis quinis constat literis, *modo* num. 9. 12 Epig. 2, l. 5, num. 4. & l. 7, epigr. 7, num. 2.

¶ De Hippocrate. XCV.

[1] *SAntonicâ medicata dedit mihi pocula* [2] *virgâ,*
[3] *Os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.*
Tam stupidus numquam nec tu puto, [4] *Glauce, fuisti,*
Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in [5] *elleboro.*

1 Hippocrates misit mihi absynthiten, petitque à me tantundem mulsi. Itane stupidus illi videor, qui mulsum absynthite permutem? Dabo tamen, sed ea lege ut sumat in illo elleborum purgaturus hanc cerebri sui insaniam. 2 Virga Santonica, id est, Absynthio, cujus tria genera; Ponticum; Scriphium seu marinum; & Santonicum à Galliæ civitate. 3 Vide impudentiam hominis! 4 Qui Diomedi dedisti aurea arma pro æreis. ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε᾽ ἄμειβε Χρύσεα χαλκείων. Il. ζ. 5 Quod insaniam ex melancholia ortam purgat. *modo* num. 1.

De Athenagora. XCVI.

ALphicus ante fuit, cœpit nunc Olficus esse,
Vxorem postquam duxit Athenagoras.

Athenagoras (inquit Calderinus) prius fuit Alphicus, id est, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλφος, ducta jam uxore factus est Olficus, id est, olfacit, &c. Acutior mihi subolet poëtæ sensus, quem tamen non plane assequor, neque ut per omnia conveniat concinnare possum. Atque ut ingenue fatear, qui in hoc poëta sexcenties alibi commentatorum destitutus auxilio mihi vel exitum invenerim vel fecerim, hîc hæreo in vado, hîc mihi nox multa, quam ingenii radio tollat Oedipus aliquis, seu qui Sphingem acceperit Hortensius. Si quis interim indignum existimet in his Cincinniæ Deæ venationibus videri naris obesæ, legat quæ de *Olfaciendo* Ausonius ep. 113, 116, 120. Et de nomine supposititio epist. ad l. 1, n. 4. & ep. 23, l. 1.

Nomen

Nomen Athenagoræ credis, Callistrate, verum?
Si scio, dispeream, quis sit Athenagoras.
Sed puto me verum Callistrate, dicere nomen:
Non ego, sed vester peccat Athenagoras.

De Herode. XCVII.

CLinicus Herodes [2] trullam subduxerat agro:
[3] Deprensus dixit; stulte, quid ergo bibis?

1 Epigr. 31, l. 1.
2 Vas potorium, diminutive à trua vase aquario.
3 *O quantum est subitis casibus ingenium!* excusat furtum prætextu curæ, quasi amovisset trullam, ne æger præter imperium medici biberet.

Ad Iulium. XCVIII.

RVmpitur invidiâ quidam, carissime Iuli,
[1] Quod me Roma legit, rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidia, quod turba semper in omni
[2] Monstramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod [3] Cæsar [3] uterque
[4] Ius mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod [5] rus mihi dulce sub urbe est,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod sum jucundus amicis,
Quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodq; probamur:
[6] Rumpatur, quisquis rumpitur invidiâ.

1 Epigr. 61, l. 6. & epigr. 61, l. 8.
2 Epigr. 1, l. 1. num 1. κα δακτυλίζομαι.
3 Titus & Domitianus.
4 Epigr. 91, & 92, l. 2.
5 Lib. 8, epi. 61.
6 Videtur in animo habuisse illud Virgilii: *rumpantur ut ilia Codro.*

Ad Quintum Ovidium. XCIX.

VIndemiarum non ubique proventus
Cessavit, Ovidi: pluvia [1] profuit grandis.
Centum [2] Coranus amphoras aquæ fecit.

1 Al. *profluit.*
2 Paterfamilias frugi nimium, vel caupo perfidus, qui in vini caritate, vinum reddidit vilius & copiosius infusa aqua. vide epigr. 57, l. 1.

Ad Atticum de M. Antonio. C.

** MArcus amat nostras * Antonius, Attice, Musas,*
[1] Charta salutatrix si modo vera refert:

* De hoc Tacitus lib. 2, hist. 3. & Sueton. Vitel. c. 18. de hujus imagine l. 10, epigr. 23, & 32.
1 Epistola salutatoria. l. 14, epigr. 11, Augusta epistolis laudata. Plin. lib. 13, c. 12.

** Marcus*

* *Marcus* [2] *Palladia non inficianda* 3 *Tolosa*
Gloria, [4] *quem genuit pacis amica quies.*

2 Colentis literas bonas, quarum præses Minerva.

3 Oppidi Galliæ Narbon. 3 Non è familia, aut ſtudiis Antonii III viri hoſtis Reip. aut Antonii Saturnini hom. ſeditioſi. epigr. 11, l. 4. Petr. Scriver. legit, *quem genuit pacis alumna quies.* Quam lectionem aſtruit & MS. Bodleianus. Ed. Scriveriana huic epigram. ſequens conjungit.

¶ Ad Librum. CI.

TV qui longa potes diſpendia ferre viarum,
[1] *I liber abſentis pignus amicitiæ.*
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor.
[2] *Grande tui pretium muneris auctor erit.*
3 *Multum crede mihi, refert, à fonte bibatur*
Quæ fluit, an pigro quæ ſtupet unda lacu.

1 In Galliam, ad Antonium, credo, ad quem epigram. ſuperius.
2 Quod à me autore venit.
3 *Quanquam ſapor eſt oblata dulcis in unda; Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ.*

In Baſſum. CII.

[1] *DEnariis tribus invitas, & mane* [2] *togatum*
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deinde 3 *hærere tuo lateri,* [4] *præcedere ſellam;*
Ad 5 *vetulas tecum plus minus ire decem.*
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque:
[6] *Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.*

1 Noſtræ monetæ 12 d. ob.
2 Meclientem obſervantem atria ut te patronum ſalutem.
3 Comitis vice.
4 Anteambulonis vice. 5 Divites viduas & orbas, quarum hereditates tu officioſa ſalutatione ambis. Iuvenal. ſatyr. 3, ℣. 127. P. Scriv. *Ad Viduas.* 6 Sic epigr. 26, l. 4.

Adulatur Domitiano. CIII.

[1] *APpia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar*
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ;
Si cupis [2] *Alcidæ cognoſcere facta* [2] *prioris,*
Diſce: 3 *Libyn domuit: aurea poma tulit:*
4 *Peltatam Scythico* 5 *diſcinxit Amazona nodo:*
* *Addidit Arcadio terga leonis apro.*
* *Æripedem ſylvis cervum,* * *Stymphalidas undis*
Abſtulit: * *à Stygiâ cum cane venit aquâ.*
* *Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:*
6 *Heſperias Tuſco lavit in amne boves.*

1 O Appia Viarum Latinarum celeberrima, quam ſacram facit Cæſar, ſub Herculis imagine adorandus. ut ep. 65, n. 1. ſupr. & vide Statiũ. lib. 4. ſylv.
2 Herculis Alcmenæ filii labores. de quibus * vide Mythologos, & * quæ nos ad Senecæ Herc. Fu. 214. & Herc. Oet. 15. 3 Antæum gigantem Afric. 4 Scuto brevi, cujus extrema in cornua lunantur, uſam. 5 Detraxit Amazonum reginæ Menalippæ baltheum. 6 Boves Geryonis regis Hiſpaniæ in Italiam actas lavit Tyberi.

Hæc

Hæc [7] minor Alcides. [8] major quæ gesserit, audi,
[9] Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
[10] Asseruit possessa malis Pallatia regnis:
[11] Prima suo gessit pro Iove bella puer.
[12] Solus Iuleas cum jam retineret habenas,
Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
[13] Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
[14] Sudantem Geticâ ter nive lavit equum.
[15] Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
[16] Templa deis, [17] mores populis dedit, otia [18] ferro,
[19] Astra suis, [19] cœlo sidera, [20] serta Iovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
[21] Tarpejo deus hic commodet ora patri.

7 Ille prior, Alcmenæ filius. namq; — 8 — Domitianus se majorem Herculem dici coli que voluit. epigr. 16, lib. Spect. num. 4. epigr. 65 & 66. sup. 9 Qui colitur sexto ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. epigr. 65, num. 1, supra. 10 Vindicavit sibi Imperium occupatum à Vitellio. 11 In bello Vitelliano confugit in Capitolium, &c. vide Sueton. cap. 1 Domit. & Xiphil. Vitell. 12 Mucianus quidam Vespasiani dux, Vitellio occiso, Domitianum extraxit, cumque eo administrabat omnia summa potestate, donec Vespasianus in urbem venisset. Xiphilin. Vesp. nec dubitavit Domitianus imperium adeptus in senatu jactare, *& patri se & fratri imperium dedisse: illos sibi reddidisse.* Sueton. c. 13. Domitian. 13 De Cattis & Dacis Istri accolis triumphos duos, de Sarmatis lauream tulit. epigr. 15, l. 8, num. 4. cur autem cornutus dicatur Ister, vide epigr. 7, l. 10, num. 3. 14 Labore bellico adversus Getas, i Dacos. 15 Cum sæpe negatum illi fuisset à patre proficisci contra Parthos, & inde triumphum ducere, Germanici cognomen reportavit à Germanis devictis. Scriver. è membranis profert lectionem: *Sæpe recusatos parcus duxisse triumphos.* quod victis Sarmatis triumphum recusavit. 16 Supra epigr. 4. 17 Lib. 6, epigr. 4 & 7. & epigr. 7. supra. 18 Pacem confecto bello German. 19 Patri, fratri, uxori, filio ἀποθέωσιν, de qua vide Herodianum in Commodo. 20 Laurum Sarmaticam. modo num. 13. 21 Colatur potius Iupiter Capitolinus sub imagine Domitiani, quam Hercules in via Appia. supra num. 1.

Ad Phœbum. CIV.

1 Vide ejusdem ingenii epigr. 37, l. 8.

[1] Qvadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano munere jactes:
[2] Quod tibi non possum solvere, Phœbe, meum est.

2 *Debet enim si quis solvere jure potest*, epigr. 3, lib. 2.

De geminis fratribus. CV.

[1] Qvæ nova tam similes genuit tibi Leda ministros?
Quæ capta est cycno nupta Lacæna alio?

1 Quænam altera Leda à Iove cycno compressa peperit Hierum & Asillum Castore & Polluce forma non inferiores, imo nec Helena? Scriver. *Nuda Lacæna.*

Dat

Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo:
Atque in utroque nitet Tyndaris ore soror.
Ista [2] Therapnæis si forma fuisset [2] Amyclis,
3 Cum vicere duas dona minora deas;
4 Mansisses Helene, Phrygiamque redisset in 5 urbem
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

2 Castori & Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconiæ, ut & Therapnæ, vel ut Stephano & Plinio placet Θεραπναι.

3 Cum à Venere promissa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomo judicem, quam promissa à Iunone imperium, à Pallade sapientia. 4 Castora & Pollucem potius rapuisset Paris, quam Helenam, si æque formosi fuissent ac Hiерus & Asillus. 5 Al. *Idam*.

LIBER X.

Liber ad Lectorem. I.

SI nimius videor, seraque [1] coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero:
[2] Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina. fac tibi me quàm cupis esse brevem.

1 Signo absoluti operis in calce libri posito, hac figura V. vel 7. alæ scilicet cornicis. translatione ab ædificio, cujus jam absoluti fastigio apponitur cornix. se i vide Cœl. Rhodig. lib. 15, cap. 20. 2 Poteris singulo epigrammate præfinire tibi finem libri.

¶ Ad eundem. II.

[1] FEstinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.
[2] Nota leges quædam, sed limâ rasa recenti.
Pars nova major erit; lector, 3 utrique fave:
Lector 4 opes nostra, quem cum mihi Roma dedisset,
5 Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
6 Pigra per hunc fugies ingrata flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
*7 Marmora * Messalæ findit caprificus, 8 & audax*
Dimidios 9 Crispi mulio ridet equos.

1 Decimus hic epigrammaton libellus præpropere editus, revocatur ad iucudem, & secundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. 2 Prima illa editione. 3 Posterioribus illis, & novis his curis. 4 *Appositive.* quo majores opes non posset mihi Roma dare. 5 Namque à lectoris candore & gratia librorum immortalitas. ut seq. vers. 6 Vives vindicatus ab hominum oblivione & fato. Lethe fl. inferuum oblivionis. Al. *Nigra.* 7 Monumenta vel nobilissima caprificus è muris & saxis erumpens discutere valet. Plin. l. 16, c. 19. vide ep. 3, l. 8. * *monumenta fatiscunt, Mors etiam saxis nominibusque venit.* Ausonius. ψάχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, &c. l. 3. Antholog. c. 14. 8 Et vilissimæ quisque conditionis audet deridere vanitatē divitum, quibus statuuntur imagines equestres, quas vetustas exedit frangitque. sic Iuv. sat. 8, v. 4. 9 Ep. 54, l. 4.

At

At chartis nec furta nocent, [10] *nec secula prasunt;*
Solaque non norunt hac [11] *monumenta mori.*

10 Dies non habet jus abolendi carmina. al. *prosunt.*

11 *Carmina quam donant, fama perennis erit.* ἐν τῷ ἀοιδὰς Αμφλύνειν αἰὼν (μὴν ἰδίλη) δύναται. l. 3, epigr. Græc. c. 14.

¶ Ad Priscum. III.

[1] *VErnaculorum dicta, sordidum* [2] *dentem,*
Et fœda lingua probra 3 *circulatricis,*
4 *Qua sulphurato nolit empta ramento*
5 *Vatiniorum proxeneta fractorum,*
6 *Poëta quidam clancularius spargit;*
Et vult videri nostra. credis hoc, Prisce,
7 *Voce ut loquatur psittacus coturnicis,*
8 *Et concupiscat esse Canus ascaules?*
Procul à libellis 9 *nigra sit meis fama,*
10 *Quos rumor alba gemmeus vehit penna.*
11 *Cur ego laborem notus esse tam prave,*
12 *Constare gratis cum silentium possit?*

1 Scurrilia dicteria, qualia sunt vernarum epigr. 42, l. 1, num. 1.

2 Mordacitatem.

3 Vt quisque abjectissimus, ita solutissimæ linguæ est, cujus impuritate maxime strenui sunt vagi, errones, circulatores, γόητες.

4 Quæ vilissimos quosque homines prologui pudeat. Quæ nolit qui vitrea fracta sulphuratis permutat, epigr. 42, l. 1, num. 3. 5 Vitreorum calicum, à Vatinio Beneventano artifice, l. 14, epigr. 96. 6 Ep. 11, l. 7.* 7 Vt ego solers Poëta loquar rauca voce indocilis illius & obstreperi poëtastri. Psittacus enim supra alias aves docilis, coturnix indocilis exprimere humanas voces. 7 Et velim esse talis poëta, non magis quam celebris choraules Cauus (epigr. 5, l 4, num. 6.) cupiat esse ascaules. id est, utricularius, *a bag-piper.* ex ἀσκὸς & αὐλὸς. 9 Male quæsita & ex aliorum infamia. 10 Qui ex candore quærunt famam & laudem. 11 Sic epist. ad lib. 1, num. 6. 12 Alii leg. *Cum stare gratis cum silentio possim?*

Ad Mamurram. IV.

QVi legis [1] *Oedipodem,* [2] *caligantemque Thyesten,*
3 *Colchidas, &* 4 *Scyllas; quid nisi monstra legis?* (7 *Atys?*
Quid tibi raptus 5 *Hylas, quid* 6 *Parthenopaus, &*
Quid tibi [8] *dormitor proderit* [8] *Endimion?*
Exutusve 9 *puer pennis labentibus? aut qui*
Odit [10] *amatrices Hemaphroditus aquas?*

1 Fabulas & tragœdias de Oedipo, Thyeste, &c. vide Mythologos. 2 Quem filios sibi à fratre appositos edentem refugit sol ne videret. vide Senecæ Thyesten. 3 Tragœdias de Medea. 4 Hanc Nisi, illam Phorci filiam. 5 Epigr. 49, l. 5, num. 4. 6 Lib. 6, epigr. 77, num. 2. & l. 9, epigr. 57, num. 3. 7 Puer Cybele dilectus. 8 Lunæ amasius, ab illa in Latmo sopitus. 9 Icarus. 10 Salmacidas. Ovid. Metamorph. 4. Auson. epigr. 99, & 68. vide & infra epigr. 30, num. 5.

Quid

Quid te vana juvant misera ludibria charta?
*Hoc lege, * quod possis dicere jure, [11] meum est.*
[12] *Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyïasque*
Invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores,
Nec te scire: [13] legas αἴτια Callimachi.

* Al. quod possis dicere quisq; Pal. quod possit dicere vita, meum est.

11 Vitam meam spectat, mores meos format. 12 Meus hic liber non fabulas nublias & monstrosas garrit: sed vitam humanam corrigit & instituit. 13 *Iron.* Callimachus autem scripsit librum de originibus, causis & ritubus sacrorum, quem loscripsit τὰ αἴτια. vide Cœl. Rhodig. l. 12, c. 1. Gyrald. Dialog. 3 hist. Iani Parrhas. variar. Aonot. Obscurum illud & morosum opus historias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius l. 2 vocat *somnia Callimachi*, quia scripturo sibi finxit per somnum adfuisse Musas. vide Antholog. l. 1, c. 67. & l. 3, c. 25. εἰς ποιητάς.

In maledicum Poëtam. V.

Quisquis [1] stolæve [2] purpuræve contemptor,
Quos colere debet [3] læsit impio versu:
[4] *Erret per urbem pontis exsul & clivi,*
Interque raucos ultimus [5] rogatores
Oret [6] caninas panis [7] improbi [8] buccas.
* *Illi December longus, & madens bruma,*
Claususque fornix triste frigus extendat:
[9] *Vocet beatos clamitetque felices,*
[10] *Orciniana qui feruntur in sponda.*
Et, cum supremæ fila venerint horæ,
[11] *Diesque tardus; [12] sentiat canum litem,*
[13] *Abigatque moto noxias aves panno;*
[14] *Nec finiantur morte simplices pœnæ:*
Sed modo [15] severi sectus Æaci loris,
Nunc inquieti [16] monte Sisyphi pressus,
Nunc inter undas [17] garruli senis siccus,

1 Matronarum, quarum est stola. 2 Senatorum, patrum purpuratorum. 3 Supra epig. 3, num. 6. & epigr. 11. l. 7. 4 Sic Palatinus codex: mente satis acri & acuta. Er. per urb. ultra infraque vilissimã mendicabulorum conditionem, cui nec sedes nec stipis spes in pontibus. In vulgatis legebatur: *Pontes per urbis erret, exul & clivos.* 5 Mendicos. 6 Canibus projiciendas, ut quæ geminum agitent. 7 Multis miseris precibus à viatoribus extorti. 8 Buccas, buccellas. * Longam experiatur hyemem in sella frigida. 9 Mortuos præ se beatos prædicet. 10 Sandapila, feretro. ab Orco vel ἴφκ@. vide Cœl. Rhod. lib. 10, c. 18. 11 Mortis, quam jam dudum votis expetebat. 12 Dilanietur à canibus. 13 Fiat præda avibus. credo ejectis maleficorum corporibus, quo diutius putrescerent insepulta, affixos & appensos fuisse pannos ad terrorem avium. quod apud nos factum videmus in hortis & agris à semente. 14 Nec mortis pœnas mors ultima finiat, &c. Ovid. in Ibin. unde multæ nostri hîc imprecationes. 15 Ex sententia Æaci ex inferni judicibus unius, in pœnas ingeniosi. 16 Saxo quod volvit Sisyphus. 17 Tantali, cui sitis famisque pœnas garrula lingua dedit.

18 Exerceatur pœnis omnium quos poetæ fingunt apud inferos torqueri.

[18] *Delasset omnes fabulas poëtarum :*
Et cum [19] *fateri Furia jusserit verum ,*
Prodente clamet conscientia, [20] *scripsi.*

19 Ita Ovid. in Ibin. *Sic tibi de furiis scindet latus una flagello. Ut sceleris memmes confiteare tui.* & Virgil. 6 Æneid. 20 Ego edidi hæc famosa carmina sub nomine Martialis.

¶ De adventu Cæsaris Trajani. VI.

1 Vrna vitæ diuturnioris, sei mortis, prout serius aut ocyus sors exierit, vel electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. 2 E Germania, quæ ad Arctum, & cui præerat Trajanus, redeuntem. 3 Trajanum. 4 In ὑποδοχαῖς Imperatorum, procedebant ordines obviam: per campos & ex a boribus spectabat populus, fœminæ ex ædibus & fenestris: tabernæ, fenestræ, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appensis. 5 Ingredientis in urbem Imperatoris incessus lentus & cum pompa, omnibus gratus. 6 In via excitatus. 7 Multitudo egressa gratulatum Cæs. in via Flam. quæ Germaniam spectat. 8 Luxus gratia nonnulli equites more Mazicum, qui Libyæ pop. sunt, præcurrebant, tunica acu ab Ægyptiis elaborata induti. infra epigr. 13, l. 6.

FElices, quibus [1] *urna dedit spectare* [2] *coruscum*
Solibus Arctoïs sideribusque [3] *ducem.*
Quando erit ille dies, [4] *quo campus, & arbor, & omnis*
Lucebit Latiâ culta fenestra nuru ?
Quando [5] *moræ dulces, longusque à Cæsare* [6] *pulvis,*
[7] *Totaque Flaminiâ Roma videnda viâ ?*
Quando eques, & [8] *picti tunica Nilotide Mauri*
Ibitis, & populi vox erit una, venit ?

Ad Rhenum de eodem. VII.

1 Fl. Germaniæ, unde Trajanus. epigr. supra num. 2. 2 Epigr. 7, l. 7, num. 2. 3 Non Hiberno gelu constrictis. 4 Neque unquam gelu duratus pontem præstes transitumque barbarorum Germanorum incursibus. 5 Finguntur Dii flumenum præsides cornuti propter riparum alveorumque curvitatem. magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui se deducunt in geminos pluresve alveos, unde nata fabulæ occasio de Acheloi cornu ab H-rcule avulso. Rhenum Virgil. 9 Æneid. dixit *bicornem* propter duo ostia, quibus Drusus tertium addidit, ducta fossa adversus incursum barbarorum. 6 An propter aurifodinas Germaniæ? an propter ipsos Germanos auricomos? 7 In unum alveum. 8 Subjecta Romanis sit Germania cis transque Rhenum. 9 Dominus orbis fluvius, Romæ scilicet capitis & reginæ triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus est.

NYmpharum pater amniumque [1] *Rhene,*
Quicunque [2] *Odrysias bibunt pruinas.*
Sic semper [3] *liquidis fruaris undis ,*
[4] *Nec te barbara contumeliosi*
Calcatum rota conterat bubulci ;
Sic & [5] *cornibus* [6] *aureis* [7] *receptis ,*
Et [8] *Romanus eas utraque ripa :*
Trajanum populis suis, & urbi ,
[9] *Tibris te dominus rogat, remittas.*

De

De Paulla. VIII.

NVbere Paulla cupit nobis, ego ducere Paullam
Nolo: anus est. vellem si [1] magis esset anus.

1 Capulo vicina & brevi moritura.

De se. IX.

[1] VNdenis pedibusque, syllabisque,
Et multo sale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis; quid invidetis?
[2] Non sum Andremone notior Caballo.

1 Hendecasyllabis.

2 Nolite mihi ingenii invidere famam, cum minori sim in pretio & fama apud scurrilis hujus ævi cultores quam Sextius Andremon Caballus scurra. epigr. 41, l. 1, num. 15. alii Andremona volunt esse nomen nobilis equi Circensis.

In Paullum. X.

[1] CVm tu [2] laurigeris annum qui fascibus intras,
Mane salutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de [3] plebe Numæ, densaque turba sumus?
Qui me [4] respiciat, dominum, regemque vocabo?
[5] Hoc tu (sed quanto blandius?) ipse facis.
Lecticam, sellamque sequar? nec ferre recuso:
[6] Per medium pugnas sed prior ire lutum.
[7] Sæpius assurgam recitanti carmina? tu stas,
Et [8] pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
[9] Divisit nostras purpura vestra togas.

1 Ejusdem ingenii epigram. vide 18, l. 2. & l. 5, epigr. 23. & Iuven. sat. 1, ỹ. 117.
2 Qui geris consulatum, quem tibi ineunti & annum aperienti præferuntur fasces laureati.
3 Plebe tenui & paupere, cujusmodi ipse fuit Numa.
4 Al. respicies. Iuvenal. satyr. 3, ỹ. 184.
5 Egone te patronum salutabo, qui ipse alios salutas multo blandius quam ego te?
6 Sed & ipse alios præcedis anteambulo, comesque, epigr. 36, l. 3, nu. 3.
7 Quod attendentis, faventis, applaudentisque signum est.
8 Applaudis. vel A facie jactas manus, quasi per admirationem. Iuven. sat. 3, ỹ. 105.
9 Æque sumus clientes, vos purpurati tantum distincti estis à nobis togatis. alii leg. Dimisit. idest, vos purpurati clientes exclusistis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30 l. 30.

¶ In Calliodorum. XI.

NIl aliud loqueris, quam [1] Thesea, Perithoumque,
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.

1 Nobile amicorum par.

Dispeream, si tu [2] Pyladi præstare matellam
Dignus es, aut [3] porcos pascere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
[4] Et lotam [5] (ut multum) terque quaterque togam.
Quid! quod [6] nil umquam Pyladi donavit Orestes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

2 Vel infimo servitii munere defungi, ut præstare matulam, vel porcos pascere. 3 Forte, quod in glandiferis Pindi sylvis degebat Perithous. 4 Et togam non usque adeo tritam, non ultra ter quaterve lotam. 5 Ex persona poetæ interpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res fiet. 6 Quippe qui omnia cum Pylade communicavit. quod quia tu non facis, sed multa negas, non es verus amicus.

Ad Domitium. XII.

[1] Æmilia gentes, & [2] Apollineas Vercellas,
*Et * Phaëtontei qui petis arva Padi;*
Ne vivam, nisi te, Domiti, [3] permitto libenter;
Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
[4] Sed desiderium tanti est, ut messe vel una
Vrbano releves colla perusta jugo.
[5] I precor, & totos avida cute combibe soles.
[6] Quam formosus eris, dum peregrinus eris!
Et venies [7] albis non cognoscendus amicis,
[8] Libabitque tuas pallida turba genas!
Sed via quem dederat, rapiet cito Roma colorem.
[9] Niliaco redeas tu licet ore niger.

1 Epigr. 4, l. 3, num. 1. 2 Oppidum Insubrium, ubi Apollo colitur. vide Ph. Cluverium li. 1 Ital. antiq. c. 23. * Epigr. 25, l. 4, num. 2. 3 Nisi te secedere permittam. al *dimitto*. Pet. Scriv. emendat, *præmitto*. quod de vita functis dicebant, tanquam eos ipsos secuturi. sed dispiciat lector. 4 Sed desiderio nostri tu præfers unius æstatis rusticationem, qua tui colorandi & animi relaxandi causa ab urbanis curis secedis. 5 Vade itaque, insolationi vaca. qua utebantur veteres ad figendam valetudinis causa, & colorandam nitoris gratia, cutim. 6 Quam pulchre coloratus peregre redibis! 7 Σκιατρόφοις ab umbra urbana pallidis. sole non coloratis. vide epigr. 56, l. 1, num. 11. 8 Osculo excipiet. Al. *livebitque tuis pallida turba genis*. hoc est, invidebit. 9 Ægyptii vero fusci.

¶ Ad Tuccam. XIII.

[1] Cum cathedralicios portet tibi rheda ministros,
[2] Et Libys in longo pulvere sudet eques;

1 Cum habeas tecum in rheda vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effœminatos, mollitie non cedentes fœminis, quarum propriè est cathedra. Turneb. lib. 30, c. 3 & 30. Symphoniacos, forte. 2 Et tibi, pro more lautiorum, præcurrant equites Numidæ. Senec. epist. 114. *Omnes sic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen cursorum antecedat.*

3 Strataquo-

3 Strataque non unas cingant triclinia 4 Bajas,
5 Et Thetis unguento palleat uncta tuo ;
Candida 6 Setini rumpant crystalla 7 trientes,
Dormiat in pluma nec meliore 8 Venus :
9 Ad nocturna jaces fastosæ limina mœchæ,
Et 9 madet (heu) lacrymis janua surda tuis :
Vrere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam male sit cur tibi, Tucca ? 10 bene est.

3 Et tibi ad multas tuas thermas & balneas multa extruantur triclinia, diætæ, cœnationes. 4 Balneas, quibus celebres sunt Baiæ. 5 Et ampla balnea, quæ & maria dicebantur & piscinæ unguentis infusis (qui veterum luxus) palleant. 6 Optima vina è Setia frangant dum miscentur, calore rumpant pocula tua crystallina. 7 Calices 4 cyathorum. epigr. 28, l. 1, nu. 2. 8 Quæ in olorina cubat. 9 Vide 5 satyræ Persii versum 165, & quæ nos ad illum. 10 Ex rerum affluentia nascitur tibi vitiosa miseria.

Ad Crispum. XIV.

CEdere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti :
Non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farrisve dedisti,
1 Cum tua Niliacus rura colonus aret ?
Quando brevis gelidæ missa est toga tempore brumæ ?
2 Argenti venit quando selibra mihi ?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
3 Quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

1 Cum colonus tuus in Ægypto multos tibi aret fundos. 2 Sic Palatinus Vulg. *Argenti quando missa selibra mihi est ?* 3 Animam impendere, sive, ut ait ille, aliquid animæ amittere in honorem amici. honeste parum, at satis familiariter, & pro comitate fuisse ; ubi arctioris amicitiæ argumentum habetur, mutuis se officiis comitari ac deducere ad sellas Patroclianas, & dulcissimos conferre sermones in Cloacinæ sacello.

De Apro. XV.

1 DOtatæ uxori cor arundine fixit acuta,
2 Sed dum ludit Aper ; ludere novit Aper.

1 In ludo sagittario, quasi per errorem, vel fauciat uxoris cor acuta amoris, seu doloris sagitta, dum ipse ludit in aliis. 2 Sed dum se ludere nescire simulat, optime in rem suam ludit, efferendo uxorem bene dotatam. alii leg. *lædere.*

¶ In Caium. XVI.

SI donare vocas promittere nec dare, Cai :
Vincam te donis, muneribusque meis.

Accipe [1] *Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,*
Aurea quidquid habet [2] *divitis unda Tagi;*
Quidquid [3] *Erythræa niger invenit Indus in alga,*
Quidquid & in nidis [4] *unica servat avis;*
Quidquid [5] *Agenoreo Tyros* [6] *improba cogit aëno:*
Quidquid habent omnes, accipe [7] *quomodo das.*

1 Quicquid auri foditur in Hispania. Gallecia autem & Asturia Hispaniæ regiones sunt, aurifodinis quondam celebres.
2 Auri ramentis fluens Tagus fl. Hispaniæ. 3 Epigr. 36, l. 5, num. 5. 4 Phœnix. vide epigr. 7, l. 5, num. 1. & epigr. 55, l. 6, num. 3 & 4. 5 Tyrio, purpureo. Tyros enim & Sidon Agenori regna erant. 6 Inventrix purpuræ qua iterantur lanæ. vestes purpureas appellat Senec. epist. 115, *lacernas coloris improbi*. Improbum laborem appellavit Virgilius assiduum & iteratum. Ita & vestes *improbi coloris* dibaphas & iteratas aheno purpureo. & huc facit Plin. l. 9, c. 41. *Non est satis abstulisse gemmæ nomen amethystum, rursus absolutus inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum, simulque luxuria duplex.* l. 14, epigr. 154. 7 Promissis se.

De Macro ad Musam. XVII.

SAturnalitio Macrum fraudare tributo
Frustra, Musa, cupis: non licet, ipse petit:
Solenneisque jocos, nec tristia carmina poscit;
Et queritur nugas obticuisse meas.
[2] *Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.*
Appia, [3] *quid facies, si leget ista Macer?*

1 Carmina [1] mea, quæ per Macri, in via Appia sternendæ cui præficiebatur ab Imperatore, occupationes intermissa sunt à me in Saturnalibus, exigit Macer tanquam tributum statum & annuum. 2 Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viæ sternendæ & muniendæ percipiat. 3 Negligeris scilicet meis nugis posthabita.

De Mario. XVIII.

NEc vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec [1] *spondet, nec vult* [2] *credere: sed nec habet.*
[3] *Turba tamen non deest,* [4] *sterilem quæ curet amicum.*
Eheu quam [5] *fatuæ sunt tibi, Roma,* [6] *togæ!*

1 Pro clientibus. 2 Mutuum dare. 3 Clientum. 4 Unde nihil fructus. 5 Insipientes qui gratis serviant — 6 — Togati clientes! *Metonymicè.*

¶ Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

[1] *NEc doctum satis, & parum severum,*
[2] *Sed non rusticulum nimis libellum,*
Facundo mea Plinio, [3] *Thalia,*

1 Super rumore defuncti Martialis in epistola ult. l. 3. ad Priscum, gratatur Plinius, laudat & bene precatur Poëtæ de hoc epigramm. cujus partem ibi referens, *Alloquitur Musam*, inquit de Martiali, *mandat, ut domum meam Exquiliis quærat, adeatque reverenter, &c.* 2 Non tamen omnino inelegantem. 3 Musa carminis mei jocosi præses. epigr. 8, l. 4, num. 12. & epigr. 16, l. 7, num. 3.

I. perfer.

7 perfer: brevis est labor peracta
4 Altum vincere tramitem Subura,
Illic 5 Orphea protinus videbis
Udi vertice 6 lubricum theatri,
Miranteisque feras, 7 avemque regis,
Raptum qua 8 Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus 9 Pedonis
Cælata est aquila minore penna.
Sed ne tempore 10 non tuo 11 disertam
Pulses 12 ebria januam, videto.
Totos dat 13 tetricæ dies 13 Minervæ,
Dum 14 centum studet auribus virorum,
Hoc quod secula, posterique possint
15 Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
16 Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli:
17 Tunc me vel rigidi legant Catones.

4 Ascendere per declivem collem è Suburra (de quo vico, epig. 35, l. 1, num. 5,) Esquilias. 5 In domus Plinii fastigio effictum. Plin. histor. lib. 35, cap. 8. 6 Stillicidio, vel aspersionibus theatri. 7 Aquilam, illam forte de qua epigr. 56, l. 5. In templorum, atque ædium nobiliorum fastigiis apponebatur aquila, minorum vero, coronis. epigr. 1 hujus libri. 8 Ganymedem. dicto epigram. 56, lib. 5. 9 Albinovani, Poëtæ, cujus domus fastigio insidet aquila minor priore illa Ganymedem rapiente. 10 Alio quam quod jocosis carminibus convenit. vide epigr. 8, l. 4, num. 11. 11 Plinii Sec. oratoris diserti. 12 Lasciva, petulans, intempestiva. 13 Studiis severis & gravioribus. 14 Foro & causis C virilibus. epigr. 38, l. 6, num. 3. & epigr. 62, l. 7, num. 14. & Plinii epist. passim. 15 M. Tullii Cic. Arpinatis. quem sibi ubique imitandum proposuisse Plinius confitetur. 16 Nona hora aut decima. epigram. 8, lib. 4, num. 11 & 12. inter pocula, rosas, unguenta. 17 Namque hac hora vel rigidi Catones deposita gravitate calent mero.

¶ Ad Manium. XX.

1 DUcit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
2 Pendula quod patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
3 Et prætextatâ cultus amicitiâ;
Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
4 Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
5 In quocunque loco Roma duobus erit.

1 Cur redire velim in patriam meam, visurus Hispaniam aurifodinis celebrem, & Salonem. epigr. 50, l. 1, num. 11. tu mihi causa es ô Mani, &c. 2 Bilbilim in edito sitam. 3 Usq; à pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta. 4 Tecum vel in arenosis Africæ desertis vel inhospitali Scythia degerem. 5 Omnis nobis locus pro Roma erit.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse [1] Modestus,
Et vix [2] Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?
Non lectore tuis opus est [3] sed Apolline libris:
Iudice te major [4] Cinna Marone fuit.
[5] Sic tua laudentur: sane mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & [6] sine Grammaticis.

1 Grammaticus cujus meminit Tranquillus & A. Gell. & Macrobius. 2 Grammaticus cujus meminerunt Seneca epist. 66. & Ausonius epist. 18, ad Vrsul. 3 Sed divinatore Oedipo aliquo, Sibylla, imo ipso Apolline. 4 Poëta, autor egregii quidem laudatique operis, sed obscuri. & quo nec se scribere satis digna per modestiam profitetur Virgilius ecloga 9. 5 Propter obscuritatem & intricatas tenebras. 6 Absque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quisque Grammaticorum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit, *Mortuaria glossaria*) philosophorum hæc intelligit?

In Philænim. XXII.

Cur [1] splenario sæpe prodeam mento,
Albave pictus sana labra cerussa,
Philæni quæris? [2] basiare te nolo.

1 Epigr. 29, l. 2, num. 13. 2 Epigr. 33, l. 2. & lib. 7, epigr. 66. ne te salutem.

¶ De M. Antonio. XXIII.

Iam numerat placido felix Antonius ævo
*[1] Quindecies actas * Primus Olympiadas:*
Præteritosque dies, & [2] tutos respicit annos:
[3] Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
[4] Nulla fuit cujus non meminisse velit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis, [5] vita posse [5] priore frui.

1 Annos LX, ex computatione Chronologorum, quibus Olympias est quatuor annorum spatium. an. LXXV, ex ratione poëtarum qui Olympiada pro quinquennio seu lustro usurpant. * Cognomen Antonii, ut infra epigr. 32 & 101, l. 9. 2 Extra fortunæ aleam positos. in quos fortuna jus perdidit. Al. *totos.* 3 Nec metuit mortem. 4 Al. *Nulla subit.* 5 Iucunda bene actæ vitæ recordatione.

Ad Calend. Martias. XXIV.

*Natales mihi * Martiæ Calendæ,*
(Lux formosior omnibus Calendis,
** Qua mittunt mihi munus & puellæ:)*
[1] Quinquagesima liba, septimamque

* In quibus & ipsis puellis mittuntur munera. epig. 92, l. 9, num. 9. & epigr. 85, l. 5, num. 8. Natalis item celebrari solebat missis muneribus. epigr. 64, l. 8. & epigr. 87, l. 10. 1 Iam quinquagesimum septimum natalem meum celebro libis & thuris acerra.

Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos (si tamen expedit roganti;)
Annos addite 2 *bis precor novenos,*
Ut nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ 3 *tribus areis peractis*
Lucos 4 *Elysiæ petam* 4 *puella.*
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

2 Alii leg. *ter.* rectius *bis.* anni enim 27 additi nimis & ultra votum Poëtæ extenderent senectam.

3 Area in Circo spacium est curiculi. 25 missuum est unius diei area. Missus trium arearum conficiunt numerum annorum, quos sibi vovet Poëta. Pet. Scriver. explosa lectione *tribus aureis*, cum recepta expositione Aurei Rom. æstimati 25 denariis. Io. Meursii Mantissa. c. 19. 4 Proserpinæ.

De Mucio. XXV.

IN 1 *matutina nuper* 2 *spectatus arena*
Mucius, imposuit qui sua membra focis;
Si patiens fortisque tibi durusque videtur,
3 *Abderitanæ pectora plebis habes.*
4 *Nam cum dicatur tunica præsente molesta;*
Ure manum: plus est dicere; non facio.

1 Mane pugnabant damnati cum bestiis, post meridiem qui ex bestiariis superarant, inter se. Lips. 3 Saturn. c. 15. Senec. epist. 7. 2 Vide hoc spectaculum, epigr. 30. l. 8. 3 Stolidus es, *Vervecum in patria crassoque sub aere natus.* ut ait Juvenal. sat. 10, ℣. 50. ad quem, vide quæ nos. 4 Nam si damnato huic daretur conditio ut repræsentando Mucii manum exustam (de quo epigr. 22, l. 1. & lib. 8, epigr. 30) redimeret supplicium tunicæ molestæ, in qua pice, resina, bitumine, cæterisque ignium alimentis illita ardendum illi fuerat: minus fortiter facit (saltem audacter minus) parte quam toto corpore exusto.

De morte Vari. XXVI.

1 VAre Paratonias Latia modo vite per urbes
Nobilis, & 2 *centum dux memorande viris:*
At nunc 3 *Ausonio* 4 *frustra* 5 *promisse* 3 *Quirino*
Hospita 6 *Lagæi litoris umbra jaces.*
7 *Spargere non licuit frigentia fletibus ora,*
Pinguia nec mœstis addere thura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, 8 *fallax Nile, negare potes?*

1 Vare, qui modo in Ægypto (Paratonium autem Ægypti urbs) gessisti Romæ tribunatum. cujus insigne est vitis, quam gestabat tribunus ad castigãdos milites.

2 Centurio. Romuli instituto, legio, quæ constabat 3 millibus, distributa est in 30 centurias, quibus singulis singuli præerant centuriones. postea tamen mutato numero militum, manipulorum & centuriarum in legione, 60 militibus præerat centurio, qui primitus 100. 3 Romæ in Italia quam condidit Quirinus, id est, Romulus. *vel* Romanis frustra prom. 4 Namque mortuus es in Ægypto. 5 Umbra prom. id est, tu promiseras, nos expectabamus reditum. 6 Ægyptii. à Lago patre Ptolomæi Maced. 7 Sic ep. 55, l. 6, n. 7. 8 Ægypte, quæ negabas Varo reditum, mihi funeris curam.

Ad Diodorum. XXVII.

NAtali, Diodore, tuo conviva ſenatus
Accubat, & [1] rarus non adhibetur eques;
Et tua [2] tricenos largitur ſportula nummos:
[3] Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

1 Non rarus, i. e. frequens. 2 Triplicem ſportulam. 3 Hoc faciunt allecti tua ſportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Veſpaſiano: nemo tamen eorum eſt qui non te pro ignobili habeat, obſcuro, terræque filio. Seneca in Apocolocyntoſi: *Nemo enim illum unquam natum putavit.*

Ad Ianum. XXVIII.

[1] ANnorum, nitidique ſator pulcherrime mundi,
[1] Publica quem primum vota preceſque vocant,
[2] Pervius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter:
Nunc tua [3] Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora [4] tot numeras, Iane, [5] quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
[6] Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

1 Epigr. 2, n. 1. & epigr. 8, num. 2, l. 8. 2 Prius habuiſti ſacellum in foro Tranſitorio dicto, *Vel* quod per id in alia eſſet tranſitus, utpote ſitum inter Capitolium & collem Quirinalem; *vel* à quatuor tranſitionibus ad 4 portas Iani templi. 3 Quibus ornatur templum tuum à Domitiano, Nerva, Trajano. 4 Nempe, quatuor, vetus Romanum, Iulium, Auguſtum, Tranſitorium. 5 Epigr. 2, l. 8, num. 3. 6 Præſta pacem æternam. cujus ſignum Ianus clauſus; ut apertus, belli. epigr. 66, l. 8, num. 3.

Ad Sextilianum. XXIX.

QVam mihi mittebas [1] Saturni tempore lancem,
Miſiſti dominæ, Sextiliane, tuæ.
Et quam donabas [2] dictis à Marte Calendis,
[3] De noſtra praſina eſt ſyntheſis empta toga.
Iam conſtare tibi gratis cœpere puellæ.
[4] Muneribus futuis, Sextiliane, meis.

1 In Saturnalibus. ep. 46, l. 4, num. 1. & epigr. 85, l. 5, num. 8. 2 Qui Veneris natalis, quo munera mittuntur fœminis ab amatoribus. epigr. 92, l. 9, num. 9. & epigr. 85, l. 5, num. 8. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti ſolent munera, epigr. 24 ſupra. 3 De toga quam mihi mittere ſolebas emiſti amicæ tuæ viridem veſtem cœnatoriam. epigr. 46, l. 2, num. 3. 4 Ita alis dominam meis ſumptibus, meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercipit.

De Apollinaris litore Formiano. XXX.

O Temperatæ dulce [1] Formiæ litus:
Vos, [2] cum ſeveri fugit oppidum Martis,

1 Maritima Campaniæ urbs, ubi villam ſeu prætorium habuit Apollinaris. ad quem, epigr. 87, lib. 4. & epigr. 25, lib. 7. 2 Cum ſe recipit ex urbis Romanæ occupationibus & negotiis.

Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
3 *Non ille sancta dulce Tibur uxoris,*
Nec Tusculanos, Algidosve secessus,
Præneste nec sic, Antiumve miratur.
4 *Non blanda Circe, Dardanisve Cajeta*
Desiderantur, nec Marica, nec Liris,
5 *Nec in Lucrina lota Salmacis vena.*
Hic summa leni stringitur 6 *Thetis vento;*
7 *Nec languet æquor: viva sed quies Ponti*
Pictam phaselon adjuvante fert aura,
Sicut puellæ non amantis æstatem
8 *Motâ salubre purpurâ venit frigus.*
Nec 9 *seta* 10 *longo quærit in mari prædam,*
Sed à cubili lectuloque jactatam
11 *Spectatus alte lineam trahit piscis.*
12 *Si quando Nereus sentit Æoli regnum,*
Ridet procellas tuta de suo mensa.
Piscina rhombum pascit, & lupos 13 *vernas;*
14 *Natat ad magistrum delicata murana.*
15 *Nomenculator mugilem citat notum,*
Et adesse jussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando, Roma, 16 *permittis?*
17 *Quot Formianos imputat dies annus*
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O 18 *janitores, villicique felices!*
19 *Dominis parantur ista, serviunt vobis.*

3 Temperato cœlo & amœnitati Formiarum non præfert Tibur pudicæ suæ uxoris solum natale seu villã. non Tusc. Algidos recessus, Præneste nec Auxur.
4 Præ Formiis non desiderat Circæum promontorium, Cajetam Trojanis conditã, Maricam, Lirin. de quibus vide Geographos & Leandrũ in primis.
5 Nec lacum Lucrinum in Campania, cujus aqua, ut & Bajarum, æque delicata & mollis, ac Salmacis in Caria, cujus fons effœminare viros dicitur à poëtis. Ovid. Metam. Auson. ep. 68 & 92. Anthol. l. 1, c. 17. 6 Æquor. 7 Nec tamen stagnat, sed leni aura portat naviculas. 8 Æque lenis est Formiani sinus aura, atque illa quam sibi faciunt puellæ per æstatem agitantes aëra mota veste vel flabello. epist. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pinnis purpureis confectum intelligit. Miscel. l. 10, c. 22. 9 Linea piscatoria. 10 Longe. 11 Per aquam pellucidam. 12 Si quando mare ventis tollatur, mensa minime solicita est de piscibus, ut quæ suo penu è suo regno, suis piscinis satis sit instructa. 13 In suis natos piscinis. 14 Sic epigr. 30, l. 4, num. 5. 15 Qui pisces nominatim citet evocetque: non secus ac nomenclatores solebant in foro & campo Martio citare reos convivasque, & suggerere nomina civium dominis suis in ambitu & petitione magistratus salutandorum. 16 Per occupationes & curas urbanas. 17 Quot dies, quos jucunde liceret agere Formiis, possunt imputari quasi perditi urbanis curis? 18 Aliis, *vinitores.* 19 Domini raro, furtim & per otium, civicis quasi emissi vinculis, has voluptates carpunt: vos, ô villici, semper, libere & ad satietatem iis fruimini.

In Calliodorum. XXXI.

[1] *ADdixti servum nummis,* [2] *here, mille trecentis,*
Vt bene cœnares, Calliodore, [3] *semel:*
Nec bene cœnasti. mullus tibi quatuor emptus
Librarum [4] *cœna pompa caputque fuit.*
Exclamare libet, non est hic improbe, non est
Piscis: homo est. hominem, Calliodore, voras.

1 Vendidisti. 2 Heri. epigr. 44, l. 1, n. 1. 3 Ex pretio servi venundati. 4 Cœnæ 3 sunt partes, antecœna, cœnæ caput, seu pompa, & secundæ mensæ, seu bellaria.

¶ De imagine Marci Antonii, ad Cæditianum. XXXII.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, rosisque,
Quos referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat [1] *Marcus mediis,* [1] *Antonius annis*
* *Primus: in hoc juvenem se videt ore senex.*
[2] *Ars utinam mores, animumque effingere posset:*
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

1 Epigr. 101, l. 9. * Supra epig. 23. *. 2 *Quod si oculis facies honesti cerneretur, mirificos sui amores excitaret.* Plato. Spectabile hoc & imitabile picturam laudandi exemplar.

Ad Munatium Gallum. XXXIII.

SImplicior priscis, Munati Galle, [1] *Sabinis,*
[2] *Cecropium superas qui bonitate* [2] *senem;*
3 *Sic tibi cum soceri claros retinere Penates*
Perpetua natæ det face casta Venus:
4 *Vt tu, si viridi tinctos* 5 *ærugine versus,*
Forte malus livor dixerit esse meos,
Vt facis, à nobis abigas: nec scribere quemquam
Talia contendas carmina qui legitur.
6 *Hunc servare modum nostri novere libelli;*
Parcere personis, dicere de vitiis.

1 A quibus per ludorum speciem circumventis Romani fœminas rapuerunt. 2 Socratem, qui Iuvenali *senex vicinus Hymetto.* Alii Epicurum intelligunt. 3 Sic tibi casta Venus det retinere claros Penates soceri cum perpetua face natæ, uxoris scilicet tuæ. Alii leg. *consoceri claros.* 4 Vt tu, &c. à nobis abigas, id est, me asseras. ut epigr. 71 & 11, l. 7. 5 Maledicentia, livore, quem ep. 71, l. 7. dixerat, *ærugine venenum.* 6 Epigr. ad l. 1, num. 7. & epigr. 3, l. 8, num. 12.

Ad Cæs. Trajanum. XXXIV.

DI tibi dent quidquid, * *princeps Trajane, mereris;*
Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:

* Al. *Cæsar Trajane.*

[1] *Qui ſua reſtituis ſpoliato jura patrono ;*
Libertis [2] *exul non erit ille ſuis.*
[3] *Dignus es, ut poſſis totum ſervare* [4] *clientem :*
[5] *Vt liceat tantum ; vera probare potes.*

1 Qui reſtituis patronis jus patronatus in libertos ſuos, quos Domitianus militibus æquarat. 2 Iure ſuo ſpoliatus tanquam proſcriptus & exul. 3 Certe dignus es integram inire laudem ex integro cive Romano priſtinæ ſuæ dignitati reſtituto. 4 Civem Roman. 5 Al. *Vt* (*liceat tantum vera probare*) *potes.*

De Sulpicia. XXXV.

OMnes [1] *Sulpiciam legant puellæ,*
Vni quæ cupiunt viro placere.
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
[2] *Non hæc* * *Colchidos aſſerit furorem ,*
* *Diri prandia nec refert Thyeſtæ ;*
* *Scyllam,* * *Byblida* [3] *nec fuiſſe credit :*
Sed [4] *caſtos docet, & pios amores,*
Luſus, delicias, facetiaſque.
Cujus carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe nequiorem ,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales [5] *Egeriæ jocos fuiſſe*
[6] *Vdo crediderim Numæ ſub* [6] *antro.*
[7] *Hac condiſcipula, vel hac magiſtra*
Eſſes doctior & pudica [8] *Sappho.*
Sed tecum pariter ſimulque viſam
[9] *Durus Sulpiciam Phaon amaret.*
Fruſtra [10] *: namque ea nec Tonantis uxor,*
Nec Bacchi , nec Apollinis puella
Erepto ſibi viveret Caleno.

1 Poëtriam, Martiali coævam. cujus meminit Sidonius carm. 9. 2 Non ſcribit inſanos Medeæ amores. vel non excuſat Medeæ ſcelera. ſic Iuven. *perituræ ignoſcit Eliſæ.* ſatyr. 6, ỷ. 436. * Vide Mythologos & 4 epigr. ſupra. 3 Nec ipſa credit, nec aliis credendas ingerit has fab. 4 De amore conjugum. 5 Nymphæ, cujus colloquio & inſtitutis ſe uſum finxit Numa rex Rom. I I. vide epigr. 47, l. 6, num. 5. 6 Aricino, fontibus atque aquæ ductibus madenti, vide Iuvenal. Satyr. 3, ỷ. 11. 7 Si Sulpicia uſa fuiſſes magiſtra vel condiſcipula, ô Sappho. 8 Poëtria, celebrata decima Muſa. 9 Qui neglexit, contempſitque alias mulieres, ad amores durus, Sulpiciam tamen æque aut potius amaret. 10 Neque enim Bacchi, Apollinis, ipſiuſve Iovis thalamos præferret thalamis conjugis ſui Caleni, ad quem mox epigr. 38.

In Munnam. XXXVI.

[1] *IMproba Massiliæ quidquid [2] fumaria cogunt,*
[3] Accipit ætatem quisquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
Per freta per longas [4] toxica sæva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis [5] Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est; ne tua vina bibas.

1 Adulterantia vinum. 2 Epigr. 81, l. 3, num. 20. & l. 13, epig. 123. 3 Vina apothecis condita superponebantur fumariis ut præcocem maturitatem à fumi tenore traherent. Horat. od. 8, l, 3. Columella cap. 6, l. 1. & Galen. περὶ ἀντιδοτ. Sed insaluberrima esse hæc vina testatur Plinius lib. 23, cap. 1. 4 Vina insaluberrima. ut jam num. 3. vide & epigr. 19, lib. 1, num. 6. 5 Vina Setina nobilia è Setia Campaniæ.

¶ Ad Maternum. XXXVII.

[1] *IVris, & æquarum cultor sanctissime legum,*
Veridico Latium qui regis ore forum;
[2] Municipi, Materne, tuo, veterique sodali
[3] Callaïcum mandas si quid ad Oceanum;
[4] An [5] Laurentino turpes in litore ranas,
*Et satius tenues * ducere credis [6] acos?*
[7] Ad [8] sua captivum quam saxa remittere mullum,
Visus erit libris qui minor esse tribus?
Et [9] fatuam [10] summa cœnare [11] Pelorida mensa,
[12] Quosque tegit levi cortice concha brevis?
Ostrea [13] Bajanis quam non liventia testis,
[14] Quæ pueri domino non prohibente vorent?
Hîc [15] olidam [16] clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitque tuos [17] sordida præda canes.
[18] Illic piscoso modo vix educta profundo
Impedient lepores [19] humida lina meos.

1 Iurisperite sanctissime atque disertissime. 2 Mihi concivi tuo & συμπατριώτῃ meditanti patriã, & Bilbilim meam visuro (ut supra epig. 20r) si quid est quod mandatum velis mãdabis huncio. 3 Hispanum epigr. 16; supra num. 1. 4 An forte Hispaniæ copiæ præfers Italiæ inopiam? 5 Quod distat à Roma 17 M. passuum. * Capere. 6 Pisciculos quosdam vilissimos. 7 Quam in Hispania captos mullos, nisi trilibres sint, in mare rejicere. 8 Quibus vivunt, unde extrahuntur. Pisces vero saxatiles fluviatilibus meliores. 9 Insipidam, nullius saporis. 10 Lautissima mensa.. 11 Epigr, 11, l. 6, num. 4. 12 Mitulos. 13 Potius quam in Hispania cœnare ostrea nobilia —— 13 —— quæ non habent quod invideant, id est, non cedentia ostreis in Lucrino lacu prope Bajas natis. 14 Tanta eorum in Hispania copia. 15 Epigram. 4, lib. 4, num. 12. 16 Canes hortatus. 17 Vulpes. 18 In Hispania. 19 Retia modo extracta è piscoso mari & in terra capient lepores.

Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:
Venator capta [20] *mele* [21] *superbus adest.*
[22] *Omnis ab urbano venit ad mare cœna macello.*
[23] *Callaïcum mandas si quid ad Oceanum.*

20 Palat. *mele*. unde Rutgersius & Scriverius *mele*, animali mordaci & perniciofo, quod vulgo Taxus five Dafius appellatur. legebatur antea *marte*. 21 Perinde ac opima præda eiſet onuitus. 22 Ad villas in Italia maritimas pifces ex urbe feruntur ad menfas inftruendas. fic epigr. 47, num. 16. & epigr. 57, num. 25, l. 3. 23 Supra num. 3.

Ad Calenum. XXXVIII.

O [1] *Molles tibi quindecim, * Calene,*
*Quos cum * Sulpicia tua jugales*
Indulsit deus & peregit annos!
O nox omnis & hora, quæ notata est
[2] *Caris litoris Indici lapillis:*
O quæ [3] *prælia quas utrimque* [3] *pugnas*
Felix lectulus, & [4] *lucerna vidit*
[5] *Nimbis ebria Nicerotianis!*
[6] *Vixisti tribus, ô Calene, lustris;*
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.
[7] *Ex illis tibi si diu rogatam*
Lucem redderet Atropos vel unam,
Malles quam Pyliam quater senectam.

1 Iucundos, felices. * Supra epig. 35. 2 Epigr. 45, l. 8. num. 2. 3 Τῆς κλινοπάλης. 4 Epigr. 39, l. 13. 5 Madens adſperſionibus & unguentis à Nicerote aromatopola confectis. epigr. 55, l. 6, n. 4. 6 Veram egiſti vitam ſolos hoſce 15 annos quibus fuiſti uxoratus. 7 Vnum ejuſmodi diem tibi à fatis redditam præferres 4 ætatibus Neſtoris. id eſt, 12 ſeculis. vide epigr. 30, l. 9, num. 1.

¶ In Lesbiam. XXXIX.

C*Onsule te Bruto quid juras, Lesbia, natam?*
[1] *Mentiris: nata es, Lesbia, rege* [2] *Numa.*
Sic quoque mentiris: namque, ut tua secula [3] *narrant,*
[4] *Ficta Prometheo diceris esse luto.*

1 Immo antiquior es omnibus Conſulibus. 2 Secundo rege Roman. 3 Al. *narres*. 4 Ita annoſa es & ſimul adeo ſqualida & turpis ut videaris è luto facta à Prometheo, reſpicitque figmentum Poëticum. vide epigr. 67 infra.

Ad Lupum de Polla. XL.

S*Emper cum mihi diceretur esse*
Secreto mea Polla cum cinædo:
*Irrupi Lupe. * non erat cinædus.*

* Alius erat à cinædo. quod autem fueris hoc ſcelus videtur innuere Paronomaſia τῷ *Irrupi*. epigr. 47, l. 1, num. 3.

In Proculeiam. XLI.

1 Ianuario, & τῷ novo mense ἀντίθετον τῷ veterem maritum.
2 In repudiis comprobata fuut hæc verba, *Tuas res tibi habeto*. Item, *Tuas res tibi agito*. Cajus l. 2. ff. de Divort.

1 *MEnse novo Iani veterem, Proculeja, maritum*
Deseris, atque jubes 2 *res sibi habere suas.*
Quid rogo; quid factum est? subiti quæ causa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego: 3 *prætor erat.*
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et 4 *populare sacrum bis millia dena tulisset.*
Discidium non est hoc, Proculeja; lucrum est.

3 Ne itaque uxor dotata & dives marito pauperi designato Prætori cogeretur suppeditare impensas purpuræ (namque purpurati seu prætextati curabant Megalesia Prætores) & ludorum in honorem Magnæ matris deûm & ad conciliandam gratiam & salutem populi; fecit Proculeja divortium.
4 Merula refert ad Floralia. Raderus ad Fornacalia, Palilia seu Laralia. Ego hæc eadem Megalesia maxime populare sacrum fuisse censeo, ut quæ ad religionem & lætitiam populi celebrata fuut.

Ad * Dindymum. XLII.

* Ad eundem, epigr. 42 & 84, l. 5.
1 Nondum decerpta, intacta adhuc.

TAm dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
Halitus, & soles, & levis aura terat:
Celantur simili 1 *ventura Cydonia lana,*
Pollice virgineo quæ spoliata nitent.
Fortius impressi quoties tibi basia quinque,
Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Ad Philerotem. XLIII.

1 Sepulchris consecrari agellum moris fuit, ut dictum epigr. 115 & 117, l. 1.

SEptima jam, Phileros, tibi conditur uxor in 1 *agro.*
2 *Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.*

2 Manent enim tibi dotes sepultarum, vacatque thalamus novo conjugio.

¶ Ad 1 Q. Ovidium. XLIV.

1 De hoc epigramm. 43 & 44, l. 7. & epigr. 53, l. 9.
2 Scotos. ep. 7 lib. spect. num. 5.

1 *QVincte* 2 *Caledonias Ovidi visure Britannos,*
Et 3 *viridem Tethyn, Oceanumq;* 4 *patrem:*
Ergo 5 *Numæ colles, &* 6 *Nomentana relinques*
Otia? nec retinet rusque focusque senem?

3 Cœruleum seu viride mare. 4 Patremne fluminum *Physice*? an quia Deus? Dii autem omnes dicti patres. an ex opinione Thaletis qui omnia ex aqua generari sensit? vide quæ nos ad ў. 166. Oedipi Senecæ.
5 Sabinorum regionem montanam, unde oriundus Numa, Curibus scilicet, & in qua prædium Ovidii Nomentanum. Cluver. Ital. l. 2, c. 8. Alii exp. Romam à Numa secundo rege auctam. 6 Prædium tuum Nomentanum, de quo epigr. 106, l. 1, & epigr. 92, l. 7.

7 *Gaudia tu differs: at non & stamina differt*
Atropos; atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro (quis non hoc laudet?) 8 *amico,*
Vt potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
9 *Teque tuas numeres inter amicitias.*

7 Vide epigr. 54. l. 4. & epigr. 16, l. 1. 8 *Cæsonio,* ut epigr. 43, & 44. lib. 7. vel alteri cuivis amico 9 Virum probum maxime se amare decet, &c. Arist. Magn. Mor. l. 2, c. 13, & 14. *Qui sibi amicus est, hunc scito amicum omnibus esse.* Senec. epist. 6.

¶ In delicatum lectorem. XLV.

S*I quid* 1 *lene mei dicunt &* 1 *dulce libelli:*
Si quid 2 *honorificum pagina blanda sonat:*
Hoc tu 3 *pingue putas, &* 4 *costam rodere mavis,*
Ilia Laurentis cum tibi demus apri.
5 *Vaticana bibas, si delectaris aceto:*
Non facit ad stomachum 6 *nostra lagena tuum.*

1 Amatorium, nuptiale, salutatorium, &c. 2 Encomiasticum. 3 Crassum, rude. 4 Ossa mavis rodere, quam gustare ilia apri. hoc est, maledica probas carmina, & acria dulcibus præfers —— 5 —— bibe itaque vina venenosa (ut epigr. 19, l. 1, num. 6. & epigr. 92, l. 6.) & acetum. hoc est, carmina maledica. 6 Dulce & mite vinum. id est, carmen lene, dulce, honorificum.

In Mathonem. XLVI.

O*Mnia vis* 1 *belle Matho dicere: dic aliquando*
Et 2 *bene: dic neutrum. dic aliquando* 3 *male.*

1 Placenter & ad voluntatem audientium. vel ex regulis Rhetorices & artis lenociniis. sic Pers. sat. 1, ℣. 86. 2 Ad rem propositam, omissis artis præceptis, ex rei veritate. 3 Missis lenociniis & blanditiis. atque ubi opus erit, maledicas, neque in obsequium malefico vel potentissimo parcas.

¶ Ad * Iulium Martialem. XLVII.

V*Itam quæ faciunt beatiorem,*
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res 1 *non parta labore sed* 2 *relicta;*
3 *Non ingratus ager; focus perennis;*
Lis numquam; 4 *toga rara; mens quieta;*
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas; 5 *pares amici;*

1 Parce enim, duriter & anxie quæsita, anxie & non sine curis tenentur. 2 A patre seu majoribus. Πατρῷ' ἔχειν δεῖ τὰ καλῶς ἐνδαίμονα. *Paterna rura bobus exercet suis.* vide & Senec. de beata vita. c. 23. 3 Qui semina reddit cum largo fœnore. qui spem non ementitur. 4 Officia togata, urbana, clientum ambitus, &c. nulla, epigr. 51, infra num. 5. 5 Convictores faciles & jucundi.

6 *Convictus*

6 Convivæ, vel ipse cibus parabilis, nec mari, terra & aëre exquisitus. quia non irritata. τὰ μὴ πιθοῦσα τὺς μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, καὶ τὺς μὴ διψῶντας πίνειν. Xenoph. ἀπομν. α.

6 *Convictus facilis; sine arte mensa;*
Nox non ebria sed 7 *soluta curis;*
Non tristis 8 *torus & tamen pudicus;*
9 *Somnus qui faciat breves tenebras;*
Quod sis, esse velis, nihilque malis:
10 *Summum nec metuas diem, nec optes.*

7 *O quid solutis est beatius curis!* Catull. 8 Tori socia, uxor. 9 Somnus facilis, suavis, brevis. 10 Mortis non libido, non fuga. Senec. epist. 24, 70, 78. de beata vita cap. 5. &c.

¶ Parat Poeta convivium. XLVIII.

1 Isidis sacerdotes reversi ab indagatione filii amissi (quam quotidie repræsentabant) indicant testanturque esse horam octavam, i. e. secundam à meridie.
2 Ita restituit Scriverius à I. Scaligero monitus. depilata, vols, calva, H. Salmuth ad Panciroli cap. de Bysso,

1 *Nunciat octavam Pharia sua turba juvenca,*
2 *Atque pilata* 3 *redit, jamq; subitq; cohors.*
Temperat hæc thermas, nimios 4 *prior hora vapores*
Halat, & immodico sexta 5 *Nerone calet.*
6 *Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?*
Septem 7 *sigma capit, sex* * *sumus, adde Lupum.*
8 *Exoneraturas ventrem mihi villica malvas*
Attulit, & varias, quas habet hortus, opes.
In quibus est lactuca 9 *sedens, &* 10 *sectile porrum:*
Nec deest 11 *ructatrix mentha, nec* 12 *herba salax.*
13 *Secta coronabunt* * *rutatos* 13 *ova lacertos,*
14 *Et madidum thynni de sale sumen erit.*
15 *Gustus in his una ponetur cœnula mensa,*
Hœdus 16 *inhumani raptus ab ore lupi.*

Ecce pilata, cum antea legeretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii, *Et pileata*. contra legem Pediani metri. vide epigr. 56, lib. 6. 3 Ad templum Deæ Isidis in campo Martio. 4 Septima, id est, prima pomeridiana, octavâ prior. 5 Neronianis thermis. ep. 33. l. 7. 6 Amici & convivæ Poëtæ. * *Sex enim convivium Cum rege justum; si super; convicium est.* Auson. Ephemer. & A. Gellius. l. 13, c. 11. vide & Rosinum antiq. Rom. l. 5, c. 28. 7 Lectus ad mensam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum Σ, quod olim formabatur ut Latinum C. vide ep. 87, l. 14. Brodæus mensam interpretatur, cui cont. Lips. astipulatur Savato ad Sidonium, l. 2, num. 5, epigr. 2. vide & Stuckium antiquitatum conviv. l. 2, c. 34. & Rosinum. c. 28, l. 5. Rom. antiquit. 8 Epigr. 28, lib. 3. 9 Sessilis. epigr. 47, l. 3. de qua Athenæus. l. 2, c. 27. 10 Epigr. 47, l. 3, num. 9. Al. *tonsile*. n. 15. 11 Quæ ructus ciet. Al. *stupratrix mentha*. Al. *nec destupratrix menta*, sed h. id est, ἀτόκιον, frugiperda, quæ semen destruit. 12 Eruca, quæ salaci appellatâ ut & bulbis interdicit Ovid. 2 Remed. 13 Epigr. 79, l. 5, num. 5. * Ruta conditos. 14 Papillæ suis primiparæ falso thynni liquore imbutæ. ep. 56, l. 13. 15 Gruteri Palatinus agnoscit scripturam *Gustus*, unde Scriverius optimo sensu atque huic loco aptissimo conjecit *Gustus*. quasi dicat, Priora illa dabuntur in promulside & gustu: sequitur caput cœnæ, hœdus, ofellæ &c. vide quæ ad epig. 79, l. 5, num. 2. 16 Quem lupo raptori obnoxium nos nostrum faciemus, experturi teneriorem, rationem vide apud Plutarch, l. 1, Sympos. 9 Quæst.

Et

Et, quæ non egeant ferro [17] *structoris,* [18] *ofellæ,*
Et [19] *faba fabrorum,* [20] *prototomique rudes.*
Pullus ad hæc [21] *cœnisque tribus jam perna superstes*
Addetur: saturis mitia poma dabo.
De [22] *Nomentana vinum sine fæce lagena,*
[23] *Quæ bis Frontino consule plena fuit.*
Accedent sine felle joci, [24] *nec mane timenda*
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
[25] *De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:*
Nec facient quemquam pocula nostra reum.

17 Carptoris. vide quæ ad sat. 11. Juven. ỹ. 136. 18 Partes carnium. 19 Herba quæ faba condita fabrilis dicebatur. Columel. *quique fabis habilis fabrilia misceet.* 20 Caules qui primi succiduntur. 21 Quartæ huic cœnæ inserviens. 22 Epigr. 106, l. 1, num. 2. 23 Qua vinum conditum erat priore consulatu Frontini iterum Cos. Al. *prima fuit.* 24 Libertas loquendi, cujus nos non pœniteat proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris eliminet, reumque faciat. 25 De factionibus aurigatorum, & studiis Principis & Populi. periculosum autem erat sub Nerone, Vitellio & Domitiano iis favere, à quibus alieni principes. Prasinæ autem & Venetæ maxime favebant.

In Cottam. XLIX.

[1] *CVm* * *potes* [2] *amethystinos* [3] *trientes,*
Et nigro * *madeas* [4] *Opimiano:*
Propinas [5] *modo conditum Sabinum.*
Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
Quisquam [6] *plumbea vina vult in auro?*

* Bibas vinum nobile. 1 Vide geminum huic epigram. 86, l. 4. 2 Scyphos gemmis ornatos vel vitreos pellucidos instar amethysti. vel respicit ad colorem vini. 3 Epigr. 107, l. 1, num. 4. 4 Epigr. 27, l. 1, num. 5. 5 Quod tamen ante annum sextum non est potabile. 6 Pessima & vilissima, ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

¶ De Scorpo. L.

[1] *FRangat* [2] *Idumæas tristis* * *Victoria* [3] *palmas:*
[4] *Plange* * *Favor sæva pectora nuda manu.*

* Incidat ad luctus numina quondã Scorpo nobilissimo aurigatori faventia, Victoriam, Favorem, Honorem, Gloriam. 1 Respicit ad publicum luctum, quo *Consul init fractis mœrentem fascibus urbem.* Ovid. ad Liviam. 2 Idume extrema Judææ pars, palmæ ferax. *Arbusto palmarum dives Idume.* Lucan. 3 Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depressa ea arbor non cedat, sed adversus pondus renitatur ac resurgat. Aristot. probl. Plutarch. Sympos. 4 Qui solebas plaudere, plausum in planctum converte.

5 Mutet

5 Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis quæ ad ornatum & ἐυπρέπειαν insignia pertinebant, atrati, sordidati, pullatique incedebant.

*5 Mutet * Honor cultus, & iniquis [6] munera flammis:*
[6] Mitte coronatas Gloria mæsta comas.
Heu facinus! [7] prima fraudatus, Scorpe, juventa
Occidis, & [8] nigros tam cito jungis equos.
[9] Curribus illa tuis semper properata, brevisque:
Cur fuit & vitæ tam prope meta tuæ?

6 Quæ munera rogo imponantur vide Sueton. Iul. c. 84. Dion. August. Et de more laniandi crines in funere vide quæ nos ad Senecæ Hippol. ỿ. 1176. 7 Anno ætatis 27. infra ep. 53. 8 Pro Albis, quibus victor vehebaris, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris. siquidem affectus & studia in morte & apud inferos manere fingunt poëtæ. 9 Vt semper victoriæ, ita & vitæ metam attingere properabas.

¶ Ad Faustinum. LI.

1 Signa verna fugarunt hyemem. Taurus, cui adsignatur Aprilis, respicit Arietem præeuntē mense Martio, Geminis insecutis mense Majo. de Iove tauro Europam è Tyro in Cretam vehente; de Phryxi ariete & Geminis, vide Mythol. & quæ nos ad Senec. Hip. ỿ. 302. Troad. ỿ. 1032. & Thyest. 851.

[1] Sidera jam Tyrius Phryxei respicit agni
Taurus, & alternum Castora fugit hiems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & arbos:
[2] Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
[3] Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
Abstulit? ô [4] soles, ô [5] tunicata quies!
O nemus, ô fontes, solidumque madentis arenæ
Litus, & [6] æquoreis splendidus Anxur aquis,
Et [7] non unius spectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
[8] Sed nec [9] Marcelli, [10] Pompejanumque, nec illic
Sunt [11] triplices thermæ: nec [12] fora juncta quater:
Nec [13] Capitolini summum penetrale tonantis,
[14] Quæque nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo [15] Quirino?
[16] Quæ tua sunt, tibi habe: [17] quæ mea, redde mihi.

2 Philomela ver nunciat. fabulam vide apud Ovid. Metamorph. l. 6. Ismaros mons est Thraciæ. 3 Quas delicias, quibus Ravennæ rusticatus frui poteras, tibi auferunt curæ & negotia urbana? Bodlejanus MS. *Quos, Faustine, dies, quales tibi Roma Ravennæ abstulit?* Ravenna autem hæc Faustina erat villa in agro Tarracinensi 20 ab urbe lapide, non urbs Italiæ. 4 Dies clari, jucundi, liberi. *Fulsere quondam candidi tibi soles.* Catullus. 5 Ab officiis & servitiis togatorum libera. rusticati quippe & in municipiis agentes togam raro induebant. epigr. 50, l. 1, n. 1. epigr. 47, supra n. 4. Iuvenal. sat. 3, ỿ. 71. Cicer. in Rull. Plin. l. 7, ep. 3. 6 Epigr. 1, l. 5, n. 9, 10. 7 Ex ipso lectulo prospicere licet hinc paludem, illinc mare. 8 Sed objiciet quispiam fortasse, non esse hîc, ut Romæ, theatra, balnea, templa. 9 Theatrum Marcelli filii Octaviæ sororis Augusti ab Augusto extructum. 10 Theatrum Pompeji. 11 Thermæ Agrippinæ, Titianæ, Neronianæ, epigr. 36, l. 3. & l. 2, ep. 48. 12 Supra, epigr. 28, n. 4. 13 Capitolium. 14 Templum Flaviæ genti excitatum à Domitiano. epigr. 2, & 4. 15 Romulo ac Romæ. 16 Honores tuos cum curis, è formula divortii. epigr. 41, num. 3, supra. 17 Villam meam, rusticum otium.

De

De Spadone. LII.

Thelin viderat in toga [1] spadonem,
[2] Damnatam Numa dixit esse mœcham.

1 Mollem & effœminatum.
2 Adulterii enim damnatæ non nisi togatæ in publicum prodibant, epigr. 39, lib. 2.

¶ Epitaphium Scorpi. LIII.

[1] *Ille ego sum Scorpus, clamosi gloria circi,*
Plausus, Roma, tui, deliciaque [2] breves:
3 *Invida quem Lachesis raptum [4] trieteride nona,*
5 *Dum numerat palmas, credidit esse senem.*

1 Epigr. 50, supra.
2 Præcept. morte immatura.
3 Annos natum 27. 4 Vide epigr. 38, l. 6, num. 2. 5 Propter victoriarum Circensium numerum posset Scorpus videri senex.

In Olum. LIV.

Mensas, Ole, bonas ponis: sed ponis [1] opertas.
Ridiculum est. possum [2] sic ego habere bonas.

1 E quibus tamen aperiebat Olus quas vellet.
2 Apponendo opertas, sed vacuas, quas aperire non licet.

In Marullam. LV.

Arrectum quoties Marulla penem
Pensavit digitis, diuque mensa est:
Libras [1] scriptula, [2] sextulasque dicit.
Idem post opus, & suas 3 palæstras,
Loro cum similis jacet remissus:
Quanto sit levior Marulla dicit.
Non ergo est manus ista, sed 4 statera.

1 Vide epigr. 69, l. 4, num. 3.
2 Sextas unciæ partes. Budæus de asse. l. 1.
3 Τὴν κλινοπάλην. 4 Quæ tam accurate pensat ponderatque.

In Gallum. LVI.

Totis, Galle, jubes tibi [1] me servire diebus,
Et per [2] Aventinum ter quater ire [2] tuum.
3 *Eximit, aut reficit dentem Cascellius ægrum;*
4 *Infestos oculis uris Higine pilos.*

1 Functum munere clientis, salutando, deducendo, comitando, sequendo, &c.
2 Collem Aventinum in quo ædes tuæ. 3 Morbis cæteris statuuntur medici & remedia; sed sterili huic officio meo, nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. 4 Vbi palpebrarum pili oculos lædunt. Celsus l. 7, c. 7.

5 Non

5 Absque sectione F. curat dejectâ uvam, tuberculum in faucibus. Cels. l. 5, c. 14.

5 *Non secat & tollit stillantem Fannius uvam:*
Tristia 6 *servorum stigmata delet Eros.*
7 *Enterocelarum fertur* 8 *Podalirius Hermes:*
9 *Qui sanet ruptos, dic mihi Galle, quis est?*

6 Ita de Cinnami arte delendorum stigmatum. epigr. 64, l. 6. num. 18 & 19. 7 Herniarum. ubi intestina in scrotum delabuntur. 8 Chirurgus, medicus. Podalirius autem & Machaon filii fuerunt Æsculapii medici. 9 Ab Herniæ curatore descendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramicis, sed togæ, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorum resarciat compensatve.

Ad Sextum. LVII.

1 Vide epigr. 71, l. 8. 2 Libra argenti mihi mitti solita.

1 *ARgenti libram mittebas: facta selibra est,*
Sed piperis. 2 *tanti non emo, Sexte, piper.*

Ad Frontinum. LVIII.

* Ordo est. Dum colui Anxur, Bajas, Rheg. &c. 1 Epigr. 51, supra num. 6. & epigr. 1, l. 5, num. 9. 2 Centum cellas, vel palatia Bajis ad mare extructa. 3 Et nemus quod cicadæ non novere, id est, Rheginum, in quo (teste Plinio. l. 11, c. 27.) silent cicadæ sub solstitio, alias vocalissimæ. unde *inhumanas* vocat, id est, streperas, importunas, nisi præplaceat lectio *inhumano*. 4 Mense Iulio, ubi Sol in Cancro fervet. 5 Alicem amnem in Locris, ultra quem canunt cicadæ. 6 Musis & carminibus vacabam. 7 Officiis urbanis. epigr. 56, supra num. 1, & 9. 8 *Metaph.* in altis urbis fluctibus, officiorum scilicet curarum, turbarum, &c. 9 Stercoratione, cultura, repastinatione. epigr. 69, infra num. 3. 10 Ergo in Quirinali, ut modo, num. 8. 11 Epigr. 71, l. 1, num. 11. 12 Amo te, etiamsi non cæremoniis amorem usque præ me feram.

* *ANxuris* 1 *æquorei placidos, Frontine, recessus,*
Et propius Bajas, 2 *litoreamque domum,*
3 *Et quod inhumanæ* 4 *Cancro fervente cicadæ*
Non novere nemus, 5 *flumineosque lacus,*
* *Dum colui;* 6 *doctas tecum celebrare vacabat*
Pieridas. nunc nos maxima Roma 7 *terit.*
Hic mihi quando dies meus est? jactamur in 8 *alto*
Urbis, & in sterili vita labore perit.
Dura suburbani dum jugera 9 *pascimus agri,*
10 *Vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.*
Sed non solus amat, qui nocte, dieque frequentat
Limina, 11 *nec vatem talia damna decent.*
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Iuro deos, 12 *& non officiosus amo.*

In delicatum lectorem. LIX.

1 Si unum epigramma tam longum fit, ut paginam totam impleat. *Lemma* autem est titulus & inscriptio epigrammatis.

1 *COnsumpta est uno si lemmate pagina, transis,*
Et breviora tibi, non meliora placent.

Dives, & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi, sed te [2] mattea sola juvant.
[3] *Non opus est nobis nimium lectore guloso.*
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

2 Cupediæ & dulciaria. Athenæo l. 14, c. 23. maza. 3 Nolo lectorem qui jocorum & acuminum cupediis saturari velit, sed qui solida expectat carmina & gravia, quasi caput convivii. Alii legunt, *pene* & intelligunt caudam seu finem. non placet.

De Munna. LX.

IVra trium petiit à Cæsare discipulorum,
Assuetus semper Munna docere duos.

In miserum literatorem, qui, cum non haberet 3 discipulos, petiit à Cæsare jus trium discipulorum. Iocus petitus à jure trium liberorum, de quo epigr. 91, & 92, l. 2.

Epitaphium Erotii. LXI.

[1] *HIc [2] festinata requiescit Erotion umbra,*
Crimine quam fati [3] sexta peremit hiems.
Quisquis eris nostri post me [4] regnator agelli,
[5] *Manibus exiguis [6] annua justa dato.*
[7] *Sic Lare perpetuo, sic turba sospite, solus*
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

1 Vide epigr. 35 & 38, l. 5. unde huic lux. 2 Immaturâ, præproperâ. 3 Epigr. 35, l. 5, num. 3. 4 Dominus agri hujus post discessum meum in patriam, seu mortem. 5 Vmbræ Erotii. 6 Anniversaria sacra, feralia, parentalia, ad sepulchrum. 7 Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam è tuis quem fleas. sic epigr. 28, l. 6, num. 8.

¶ Ad magistrum ludi. LXII.

LVdi magister parce simplici turbæ:
[1] *Sic te frequentes audiant capillati,*
[2] *Et delicata diligat chorus mensæ:*
Nec [3] calculator, nec [4] notarius velox
Majore quisquam [5] circulo coronetur.
Albæ [6] leone flammeo calent luces,
Tostamque fervens Iulius coquit messem.
* *Scuticaque loris horridis [7] Scytha pellis,*

1 Sic multos habeas discipulos ingenuos, nobiles, ciratos. vide ep. 57, l. 3, n. 8. 2 Et ameris à discipulis tuis qui corona cingentes mensam tibi assident. Lips. l. 1, epist. 5 quæst. legit *chorus Musæ*, & exponit pueros deditos Musis. 3 Qui rationes computandi per calculos & Arithmeticam docet. 4 Qui docet literis seu notis excipere dicta alterius. epigr. 208, l. 14. 5 Corona discipulorum. 6 Epigr 57, l. 4, num. 5, 6, 7. & epigr. 72, l. 5, num. 2. * MSS. *cirrata loris.* 7 Scythicæ pellis. respicit autem fab. Marsyæ ab Apolline victi traditique Scythæ, ut scutica male mulctatus exueretur pelle.

Qua vapulavit Marsyas [8] *Celenaeu*,
Ferulaeque tristes sceptra paedagogorum,
[9] *Cessent, & Idus dormiant in Octobres:*
Aestate pueri si valent, satis discunt.

8 Ad Celaenas oppidū Phrygiae, ubi certavit Marsyas cum Apolline. 9 Vsque dum deferbuerit aestatis calor, deferbeat scuticae feruiaeque saevitia.

Epitaphium nobilis matronae. LXIII.

[1] *MArmora parva quidem, sed non cessura viator*
[2] *Mausoli saxis* [3] *Pyramidumque legis.*
[4] *Bis mea Romano spectata est* [5] *vita Terento,*
[6] *Et nihil extremos perdidit ante rogos.*
Quinque dedit pueros, totidem mihi [7] *Iuno puellas:*
[8] *Clauserunt omnes lumina nostra manus.*
Contigit & thalami mihi gloria rara, [9] *fuitque*
Vna pudicitiae mentula nota meae.

1 Tumulum marmoreum. 2 Lib. spect. epigr. 1, num. 12. 3 Lib. spect. epigr. 1, n. 2. 4 Ludi seculares, pestilitatis avertendae gratia instituti, ut creditur, à Valer. Publicolâ, celebrabantur centesimo quoque anno; caesis atro bove Diti, concolori juvenca Proserpinae ad aram Ditis in Tarento in campo Martio. spectabatur itaque haec matrona secundis secularibus. Neque enim carminis hujus laude & miraculo digna fuisset matrona haec secularibus Claudii & Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Sueton. Claud. c. 21.) ut hunc locum exponunt Ang. Politianus, Beroaldus, Heraldus & Raderus. 5 Lipsius legit *vitta*, 26 ep. 3 centur. 6 Et vita mihi permansit syncere felix ad exitum usque. 7 Quae praesidet puerperiis, Lucina. 8 Omnes illi mihi morienti superstites clauserunt oculos. quod erat maxime propinquorum officium. 9 Vnici mariti fui conjunx.

Ad Pollam. LXIV.

COntigeris [1] *regina meos si* [2] *Polla libellos,*
Non tetrica nostros excipe fronte jocos.
[3] *Ille tuus vates* [4] *Heliconis gloria nostri,*
Pieria caneret cum [5] *fera bella tubâ,*
[6] *Non tamen erubuit lascivo dicere versu,*
Si nec pedicor, Cotta, quid hic facio?

1 Dives, nobilis, patrona. 2 Vxor Lucani, vide epigr. 20 & 21, l. 7. 3 Lucanus. 4 Poëseos Latinae decus. 5 Civilia inter Caesarem & Pompejum. 6 Scripsit etiam lasciva carmina & epigrammata.

In Carmenionem. LXV.

CVm te [1] *municipem Corinthiorum*
Iactes Carmenion, [2] *negante nullo,*
[3] *Cur frater tibi dicor ex Iberis,*

1 Civem Corinthium, de jure municipum, vide A. Gell. l. 16, c. 13. & Rosinum, l. 10, c. 22. 2 Molles enim & improbi mores tui hic loqnuntur. 3 Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum?

Et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus comâ vagaris;
4 *Hispanis ego contumax capillis.*
Levis 5 dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisque.
Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
* *Nobis filia fortius loquetur.*
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te Carmenion vocem 6 sororem.

4 Horridus, incultus. *nunc de capillatis cuniculosæ Celtiberiæ, &c.* Catul.
5 Epigr. 29, l. 2, num. 7.
* Filia mea habet vocem magis virilem quam tu.
6 Mollem & effœminatum. *Vel* amasium, sororum enim nomine amicas designabant antiqui. vide epigr. 4, l. 2. & l. 12, epigr. 20. & Petronius passim.

De Theopompo. LXVI.

QVis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus,
Qui jussit fieri 1 te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Sustinet? has 2 uncto polluit 2 ungue comas?
3 *Quis potius cyathos, aut quis crystalla tenebit?*
Qua sapient melius mixta falerna manu?
Si tam 4 sidereos manet 5 exitus iste ministros,
Iupiter utatur jam Ganymede coco.

1 *Emphaticè*, Te tam eximie formosum.
2 Manu uncta. *greasse.* alii leg. *uncto polligine*, id est, nidore.
3 Quis esset magis idoneus minister miscendis poculis? 4 Pulchros, & cœlitum convivio dignos.
5 Culina.

Epitaphium vetulæ. LXVII.

1 PYrrha filia, Nestoris noverca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam senex vocavit,
Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
Iam 2 cornicibus omnibus superstes
Hoc tandem 3 sita prurit in sepulchro
Calvo Plotia cum Melanthione.

1 Vide epigr. 39 supra. *Hyperbolice omnia.*
2 Quæ longævæ sunt. *Cornici novem ætates nostras tribuit Hesiodus.* Plinius lib. 7, cap. 48,
3 Libidinosam anum fingit etiam sepultam prurire.

In Læliam. LXVIII.

1 Cum non sis ex aliqua insula vel parte Græciæ oriunda, sed mediâ natâ Româ. vide sat. 6. Iuv. à versu 186. unde huic lux & fortassis ingenium.
2 Et mater tua ex Etruria, nunquam fucata, imo sole offuscata.

1 CVm tibi non Ephesus, nec sit Rhodus, aut Mitylene,
Sed domus in vico Lælia patricio,
2 Deque coloratis nunquam lita mater Etruscis,
Durus 3 Aricina de regione pater;
4 Ζωή καὶ ψυχὴ lascivum congeris usque,
Prô pudor! 5 Hersiliæ civis, & Egeriæ.
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis;
Sed quem lascivo stravit amica viro.
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris.
Numquid cum 6 crissas, blandior esse potes?
Tu licet ediscas totam, referasque 7 Corinthon,
8 Non tamen omnino, Lælia, Thais eris.

3 Aricia oppidum Latii, ad cujus clivum sedebant mendici. 4 Vide ℣. 195, sat. 6. Iuvenal. & quæ nos ad illum. 5 Tu Romana. Hersilia autem Romulo cessit conjux è Sabinis raptis una. De Egeria, supra epigram. 35, num. 5. 6 Κιγκλίζῃ quod in maribus cevere dicitur. 7 Linguam græcam. vel magis, proprie blanditias & sermones nequam Corinthi, unde Lais. 8 Nunquam tamen ex deformi & planda Lælia fies pulchra & elegans Lais.

De Polla. LXIX.

1 Epigr. 54, l. 2.
2 Quæ tamen verseris cum cinædis, &c. supra epigr. 40.

1 CVstodes das Polla viro; non accipis 2 ipsa.
Hoc est uxorem 3 ducere, Polla, virum.

3 Exercere imperium in virum, perinde ac si uxor duxisses maritum, quæ tamen proprie dicitur nubere marito. epigram. 12, l. 8.

Ad Potitum. LXX.

QVod mihi vix unus toto liber exeat anno;
Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
Labantur toti cum mihi sæpe dies.

1 Vesperi resalutant discedentem patroni, mihique Vale dicunt, quibus ego mane. Ave.

1 Nunc resalutantes video nocturnus amicos:
2 Gratulor & multis; nemo, Potite, 3 mihi.
Nunc 4 ad luciferam signat mea gemma Dianam:
Nunc me 5 prima sibi, nunc sibi 6 quinta rapit.

2 Nuptias, liberos natos, hereditates, honores, &c. 3 Nihil ejusmodi adepto. 4 Rogatus annuli mei gemma signo testamenta seu tabellas alias in monte Aventino, ubi Lucina parturientium præses colitur. 5 Salutationum hora. epigr. 8, l. 4, num. 2. 6 Occupationes, quarum quinta est hora. epigr. 8, l. 4, num. 4.

Nunc

Nunc [7] consul, prætorve tenet, [8] reducesque choreæ :
Auditur toto sæpe [9] poeta die.
Sed nec [10] caussidico possis impune negare,
Nec si te [10] rhetor, [10] grammaticusve rogent :
[11] Balnea post decimam lasso, centumque petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber ?

7 Indicia & caussæ forenses quibus præsunt Coss. & Prætor. 8 Reducentiumne patronos? An sacerdotum Isidis, ut supra epigr. 43, num. 1. An histrionum vel saltatricularum? 9 Recitans novum suum carmen. 10 Namque & oratores recitabant. Plin. l. 5, epist. 3. ut & Rhetores & Grammatici. 11 Cum itaque per has occupationes sero & post horam statutam lavem cœnemque accepta sportula, quis quæso locus libro componendo ?

¶ De Rabirio. LXXI.

Quisquis læta tuis & sera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hac caras tellure [1] Rabirius [2] umbras :
Nulli sorte jacent [3] candidiore senes.
[4] Bis sex lustra tori nox [5] mitis & ultima clusit,
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen [6] ut primis raptos sibi quærit in annis,
Improbius nihil [7] his fletibus esse potest.

1 Epigr. 55, l. 7. 2 Utriusque parentis sui. 3 Feliciore. 4 Annos 60. 5 Qua uterque miti & maturo fato defunctus est. 6 Sic epigr. 39. l. 7. num. 6. quod vide. 7 Quibus prosequitur parentes longa felicique vitâ functos, jamque maturo letho defunctos, non itaque tantum flendos.

Adulatorium. LXXII.

Frustra blanditiæ venitis ad me
[1] Attritis miserabiles labellis :
[2] Dicturus dominum, deumque non sum.
Iam non est locus hac in urbe vobis :
* Ad Parthos procul ite [3] pileatos,
Et turpes humilesque supplicesque
[4] Pictorum [5] sola * basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
Sed justissimus omnium senator :
Per quem de Stygiâ domo reducta est
[6] Siccis rustica Veritas capillis.

1 Blanditiis sæpe, an adoratione? 2 Non blandirurus Trajano ut Domitiano quondam, vide epigr. 8, l. 5, num. 2. * Parthi enim serviliter regem adorant, pedes illius osculati. 3 Cum cæteræ gentes pileis raro uterentur, Parthi & Persæ gestabant mitras, tiaras, cydares, seu pileos turbinatos, ut hodie Turcæ. 4 Picta veste seu soccis pictis utentium. 5 Soleas, calceos, soccos. epigr. 75, l. 9, num. 2. 6 Inunctis & delibutis.

Hoc sub principe, si sapis, caveto,

7 Servilibus, *Verbis, Roma,*[7] *prioribus loquaris.*

adulatoriis, quibus nuper sibi placebat Domitianus, quæ tamen non feret Trajanus.

¶ Ad Marcum. LXXIII.

1 M. Antonius Tolosanus de quo epig. 101, l. 9. & epigr. 32, l. 10. &c. misit mihi literas & togam elegantiorem quam qua uti vellet Fabricius continens ille paupertatis cultor, imo qualem gestare voluisset luxuriosus Apicius & ipse tener ac mollis Mecoenas. sic Iuvenal. sat. 12 *vestem Purpuream teneris quoque Mecœnatibus aptam.* 2 Non sacrificat, non impetrat. ita donum ab omni missum æque non placet. 3 Marci, quod mihi tecum commune.

[1] *LItera facundi gratum mihi pignus amici*
Pertulit, Ausoniæ dona severa togæ:
Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hac nobis alio mittente fuisset:
[2] *Non quacunque manu victima cæsa*[2] *litat.*
A te missa venit: possem nisi munus amare,
Marce, tuum: poteram 3 *nomen amare meum.*
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium docti, judiciumque viri.

Ad Romam. LXXIV.

IAm parce lasso, Roma, gratulatori,
Lasso clienti. quandiu salutator
Anteambulones, & togatulos inter
[1] *Centum merebor plumbeos die toto?*
Cum[2] *Scorpus* 3 *una quindecim graves horâ*
4 *Ferventis auri victor auferat saccos:*
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) 5 *Apulos velim campos.*
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus.
Nec quæ paludes delicata Pomptinas
Ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quæris ergo? 6 *dormire.*

1 Sportulam, centum quadrantes, nostræ monetæ 18 d. ob. q. sed de plumbeis, vide epigr. 100, l. 3, num. 8.
2 Auriga, de quo supra. ep. 50, 53. & sæpe alias.
3 Victoribus aurigis postulabantur aurei per circum. Buleng. de Circo cap. 34. & vide quæ nos ad satyr. 7 Iuvenal. vers. ult. 4 Radiantis colore rutilo.
5 Non posco armenta gregesque in campis Apuliæ, non Hyblæ Siculæ mellificia, non fruges fertilis Ægypti, non vineas Setiæ quæ monte sita despectat paludem Pomptinam. 6 Sortem tenuem & modicam, unde quietus agam & vacem tandem ab his officiis atque molestiis urbanis.

De Galla. LXXV.

MIllia viginti quondam me Galla poposcit;
Et, fateor, [1] magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis sestertia? dixit.
[2] Poscere plus visa est, quam prius, illa mihi.
Iam duo poscenti post sextum millia mensem,
Mille dabam nummos: noluit accipere.
Transierant bina forsan, trinave Calendæ,
[3] Aureolos ultro quatuor ipsa petit.
Non dedimus. centum jussit me mittere nummos:
Sed visa est nobis hac quoque summa gravis.
Sportula [4] nos junxit quadrantibus arida centum.
Hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferius numquid potuit descendere? fecit.
[5] Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

1 Nitebat enim tum flore juventæ.
2 Minus quippe formosa est facta, atque hinc gravius visum est pretium.
3 Deflorente jam indies formâ & ipsa vilescit, contempta invicem.
4 Habuit nos in officio, id est, officio meritus fueram sportulam tenuem. Hanc voluit.
5 Epigr. 56, l. 2, num. 2.

¶ De Mævio. LXXVI.

HOc, fortuna, tibi videtur æquum?
[1] Civis non Syriave, Parthiave,
*Nec de Cappadocis eques * catastis,*
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Iucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus [2] utraque, cujus unum est,
Sed [3] magnum vitium, quod est poeta,
[4] Pullo Mævius alget in cucullo:
[5] Cocco mulio fulget Incitatus.

1 Non è servo, Syro, Partho aut Cappadoce civis Rom. factus & in equestrem ordinem relatus, sed ingenuus, & vere Romæ natus.
* De Catasta. epigr. 29, l 6, num. 4.
2 Græcâ & Latinâ.
3 Paupertatis scilicet alumna poesis.
4 Querela hæc & indignatio ipsius Martialis videtur, sed per modestiam sibi adsciscit nomen Mævii, mali scilicet poëtæ.
5. Purpureus splendet agaso, ad summum mulio Incitatus. quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit. l. 11, epigr. 1. potest etiam legi, *Cocco mulio fulget Incitati.* equi scilicet Caligulæ. de quo Dio in Calig. & Sueton. Cal. c. 55.

De Caro medico. LXXVII.

NEquius à [1] Caro nihil unquã, Maxime, factum est,
Quam quod febre perit: fecit & [2] ille nefas.

1 Medico.
2 Male fecit febris quæ leniter & sine cruce sustulit tortorem medicum, cui excruciando non satis fuisset nomine quartanæ (quæ medicorum opprobrium est, & cujus medelam imperitus hic medicus professus videtur) eculeus.

Sæva nocens febris saltem quartana fuisset,
Servari medico debuit illa suo.

Ad Macrum. LXXVIII.

IBis litoreas [1] Macer Salonas.
Ibit rara fides, amorque recti,
Et secum comitem trahet pudorem,
Semper pauperior redit potestas.
Felix [2] aurifera colone [2] terra,
Rectorem 3 vacuo sinu remittes,
Optabisque moras, & exeuntem
4 Vdo Dalmata gaudio sequêris.
5 Nos Celtas Macer, & truces Iberos
6 Cum desiderio tui petemus.
7 Sed quæcunque tamen feretur illic
Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas;
Nec multos mihi præferas priores,
8 Vno sed tibi sim minor Catullo.

1. Macrum hunc Hispaniæ & Dalmatiæ diversis annis præfuisse volunt, propter *Salonas*, quæ Dalmatiæ oppidum est. de præfecturâ ejus Dalmatiæ non constat, neque omnia hic conveniunt, præfuisse illum Hispaniç summâ cum integritate apparet. epigr. 100, lib. 12. Poteris itaque legere, *Ibis litoreum Macer Salonæ.* Fluvius Hispaniæ juxta Bilbilim, epigr. 50, l. 1, num. 11. & infra num. 4, lege *Hunc udo Celta gaudio sequeris.* 2 Dalmatiæ, teste Plinio lib. 33, c. 4. Quod si de Hispaniâ intelligere malis, quis non audivit de illius aurifodinis? 3 Nihil prædatum e provincia, imo suarum rerum inaniorem reversum. 4 Lacrymis præ desiderio Macri abeuntis effusis prosequêris. supra num. 1. 5 Et ego revisam Celtiberiam meam —— 6 —— In tuam gratiam, *vel* non sine desiderio tui quem habuimus prætorem. 7 Sed quæcunque carmina scribam ad Tagum, id est, in Hispania, sonabunt tuum nomen. 8 Sic epigr. 5, l. 5, num. 2. vide & epigr. 71, l. 2.

¶ De Torquato & Otacilio. LXXIX.

AD lapidem Torquatus habet [1] prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas [2] vario de marmore thermas
Exstruxit: 3 cucumam fecit Otacilius.
Disposuit 4 Daphnona suo Torquatus in agro:
Castaneas centum sevit Otacilius.
Consul Torquatus, 5 vici fuit ille magister;
Nec minor in tanto visus honore sibi.

1 Villas magnificas.
2 Epigr. 42, l. 6, num. 10, 11, 12, 14.
3. Balneolum. cucuma autem vas est ad calefaciendam aquam.
4. Lauretum.
5 Vici singuli, qui in urbe 424 habuerunt magistros, quos appellabant Viocuros & Vicomagistros.

6 *Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,*
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

6 Ex apologo noto. vide Horat. sat. 3, l. 2, ✠. 308. unde hoc epigram. sumptum videtur.

❡ De Erote. LXXX.

* *PLorat Eros, quoties maculosa pocula* [1] *murrha*
Inspicit, aut pueros, nobiliusve [2] *citrum.*
Et gemitus imo promit de pectore, quod non
3 *Tota miser coëmat* 3 *septa, feratque domum.*
Quam multi faciunt, quod Eros, sed 4 *lumine sicco!*
Pars major 5 *lacrymas ridet, & intus habet.*

* Quod non habet, unde hæc omnia emat. quæ licitari gestiebat Mamurra, epi. 60, l. 9.
1 De poculis murrhinis vide quæ ad epigr. 113, l. 14.
2 Mensam citream. epigr. 60, l. 9, n. 12.
3 Omnia quæ venalia exponuntur in septis. epigr. 14, l. 2, num. 4. & epigr. 60, l. 9, num. 1, & 2.
4 Sed tacite, oculis non lacrymantibus, absque lacrymis.
5 Risu ficto coercet dissimulatque lacrymas, quas intus concepit.

De Phyllide. LXXXI.

CVm duo venissent ad Phyllida mane fututum,
Et nudam cuperet sumere uterque prior:
Promisit pariter se Phyllis utrique [1] *daturam,*
[2] *Et dedit. ille pedem sustulit, hic tunicam.*

1 Epigr. 56, l. 2, num. 2.
2 Et utrique se præstitit

Donna Phyllis seu Iana gemina, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω λεύσσουσα.

Ad Gallum. LXXXII.

1 *SI quid nostra tuis adicit vexatio rebus,*
Mane, vel à media nocte [2] *togatus ero,*
3 *Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,*
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus nostros, 4 *ingenuasque cruces:*
Parce precor lasso, vanosque remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & 5 *mihi, Galle, nocent.*

1 Si cui tibi usui & emolumento esse possint officia à me cliente, cui submolesta hæc servitus.
2 Officiosus cliens, qui patronum togatus comitatur. Al. *togatus eo.*
3 Iuvenal. satyr. 5, ✠. 75.
4 Servilia officia, quæ non æquo animo fert ingenuus.
5 Sic epigr. 71, l. 1, num. 11.

Ad Marinum. LXXXIII.

1 *RAros colligis hinc & hinc capillos,*
Et latum nitidæ, Marine, calvæ

1 Comas à fronte & temporibus utriuque rejicis & disponis ad tegendam calvam.

 [2] *Campum*

1 Calvam quã epigr. 50, l. 5, num. 3. dixerat aream. 3 In suum locum defluunt. 4 Ita calva tua utrinque cirrata videtur esse caput calvi Hermerotæ inter capita cirrata duorum puerorum

[1] *Campum temporibus tegis comatis:*
Sed moti [3] *redeunt jubente vento,*
Redduntur que sibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
[4] *Inter Spendophorum, Thelesphorumque,*
[5] *Cidæ stare putabis Hermeroten.*
Vis tu simplicius senem fateri?
Ut tandem videaris unus esse,
Tonsor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil [6] *comato.*

Spendophori & Thelesphori. vide calvam Labieni. epigram. 50, lib. 5. 5 Cidæ nescio cujus filius Hermerotes vel Thelesphorus. 6 Calvitiem dissimulante ut comatus videatur.

De Afro, ad Cæcilianum. LXXXIV.

* Quam vetula & deformi uxore.

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
*Accumbat cum * qua Cæciliane vides.*

De Ladonte nauta. LXXXV.

1 Iuxta Tiberim sibi assuetum dilectumque, rus emit. 2 Inundans. 3 Quæ cessabat, postquam Ladon à duro nautæ labore emeritus rus hoc emisset.

Jam senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
[1] *Proxima dilectis rura paravit aquis.*
Quæ cum sæpe [2] *vagus premeret torrentibus undis*
Tibris, & hiberno rumperet arva lacu:
[3] *Emeritam puppim, ripa quæ stabat in altâ;*
Implevit saxis, [4] *opposuitque vadis.*
Sic nimias avertit aquas. quis credere posset?
Auxilium domino [5] *mersa carina tulit.*

4 Molem ad cohibendum inundationis impetum. 5 Quæ alias mergit vectorem.

De Lauro. LXXXVI.

1 Qui juventutem pilæ ludo elusit, senex jam paunosus

Nemo novâ caluit sic inflammatus amicâ,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed [1] *qui primus erat lusor, dum floruit ætas;*
Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

est instar pilæ compitalis, vide epigr. 43, l. 2, num. 5, 6. & eleganter jocatur inquiens, qui *primus erat lusor pila* jam factus est *prima pila*.

De natali Reſtituti. LXXXVII.

[1] *OCtobres age* [2] *ſentiat* [1] *Calendas*
Facundi pia Roma Reſtituti.
[3] *Linguis omnibus & [4] favete votis.*
Natalem colimus, [4] *tacete lites.*
[5] *Abſit cereus aridi clientis,*
Et vani triplices, breveſque mappa
Expectent gelidi jocos Decembris.
[6] *Certent muneribus beatiores.*
[7] *Agrippæ tumidus negotiator*
[8] *Cadmi municipes ferat lacernas.*
[9] *Pugnorum reus,* [9] *ebriæque noctis*
* *Cœnatoria mittat* [10] *advocato.*
[11] *Infamata virum puella vicit?*
Veros ſardonychas ſed ipſa tradat.
[12] *Mirator veterum ſenex avorum,*
Donet [13] *Phidiaci toreuma cœli.*
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittit ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi Reſtitute [14] *credis?*

1 Qui Reſtituti dies natalis. ad hunc Reſt. Plin. epiſt. 17, l. 6. & l. 7, epiſt. 1. 2 Advertat, obſervet, celebret miſſis muneribus. epig. 64, l. 8. 3 Silentio & votis favete ſacris. *formula in ſacris ſolemnis.* Briſſon. l. 1 form. 4 *Rituale verbum* Rebus divinis, ut faverent linguis, imperabatur, utque litibus & jurgiis abſtinerent. Cic. 1 de Divinat. 5 Non mittantur Reſtituto vilia pauperculorum clientum munera, cerei, pugillares, mappæ, mittantur hæc in Saturnalibus Decembr. 6 Ditiores amici & clientes mittant certatim munera pretioſa. 7 Qui in Agrippæ porticu & ſeptis campi Martii ſuperbas & pretioſas merces vendebat. 8 Tyrias purpureas. epig. 43, l. 2, num. 7. 9 Petulantiæ & vis per ebrietatem noctu cuipiam illatæ, cujuſmodi deſcribit Iuvenal. ſat. 3, ℣. 278. * Lænas, veſtes quibus in cœna antiqui utebantur. δειπνιτίδας. 10 Tibi. 11 Adulterii rea, quæ te patrono abſoluta accuſatorem vicit, mittat tibi gemmas, ſed non fictitias. ſic epigr. 60, l. 9, num. 22. 12 Qualem ſe profitebatur Euctus, epigr. 6, l. 8. 13 Crateras & ſtatuas à Phidia nobili torente torno ac cœlo affabre factas. epigr. 13, l. 6, num. 1. * 14 Carmina.

Ad Cottam. LXXXVIII.

OMnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: * *officioſus homo es.*

* Omnia ſcrinia & loculos nec non tabellas, vulgo *recordes* excutis, quo liticulam aliquam nanciſcaris: Officioſus Cotta es.

De ſtatua Iunonis. LXXXIX.

IVno [1] *labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,*
[2] *Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,*

1 Opus Polycleti inſignis ſtatuarii. 2 Epigr. 13, l. 6, num. 1.

3 Ore nitet tanto, quanto superasset in Ida
Iudice convictas non dubitante deas.
4 Iunonem, Polyclete, 4 suam nisi 5 frater amaret,
6 Iunonem poterat frater amare 6 tuam.

3 Si hæc forma fuisset Iunoni ipsa in contentione cum Pallade & Venere de pulchritudine, ipsi adjudicasset litem arbiter Paris. 4 Sororem uxoremque suam. 5 Iupiter. 6 Statuam hanc tuam.

In Ligellam. XC.

Quid 1 vellis vetulum, Ligella cunnum?
2 Quid busti cineres tui lacessis?
Tales munditiæ decent puellas.
Nam tu jam nec anus potes videri.
Istud, crede mihi, Ligella, belle
3 Non mater facit Hectoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunnus hic videtur,
Ad quem mentula pertinere desit.
Quare si pudor est, Ligella, noli
4 Barbam vellere mortuo leoni.

1 Expilas, ut tenerior, juniorque videare.
2 Quid suscitas cineres & sopitos ignes demortuæ & sepultæ libidinis tuæ?
3 Non anus ut Hecuba, sed firmæ ætatis mulier ut Andromache.
4 Exstimulare ad libidinem fœtidum os mortuum. alludit ad proverb. *tondere leonem*, & *vellere barbam leoni*. hoc est, irritare ad iras. quod periculosæ plenum opus est aleæ. vide epigr. 93, l. 6, num. 3. & Annot. Prior. Io. Bapt. Pii c. 15. ubi ad explicationem hujus epigrammatis nimis multa.

De Almone. XCI.

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipse,
Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

Vide epigr. 67, l. 6. & 39, n. 13. & Iuv. sat. 6, ℣. 367.

Ad Marium. XCII.

Mari, quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo cive prisca gloriatur 1 Atina:
2 Has tibi 3 gemellas barbari decus luci
Commendo 3 pinus, 3 ilicesque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
4 Tonantis aras, 5 horridique Silvani,
Quas 6 tinxit agni sæpe sanguis, & hædi,
7 Dominamque sancti virginem deam templi,

1 Italiæ urbs antiqua, ex iis una quæ Turno adversus Æneam arma fabricavit. Virgil. 7 Æn. *Atina potens, Tiburque superbum, &c.*
2 Rediturus in patriam meam commendo tibi rusculum meum Nomentanum cum diis & sacris. 3 Duas pinus, atque ilices Fauno & diis agrestibus sacras. 4 Iovis. 5 Hirsuti, capripedis, cornuti, cui & pinus consecrata. 6 *Ritè*. Horat. od. 4, l. 1. idem. 7 Dianam, cui dicatur templum cum luco, uti nemorum reginæ.

Et

Et [8] quem sororis hospitem vides castæ
Martem [9] mearum principem Calendarum,
Et delicata laureum nemus Floræ,
In quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore, sive thure placabis:
[10] Vbicunque noster Martialis est, dices,
Hac ecce meum dexterâ litat vobis
Absens sacerdos; vos putate præsentem;
Et date duobus, quidquid alter optarit.

8 Dianæ frater erat Mars. 9 Cujus Calendis mihi prima affulsit lux, natalis sc. meus, ep. 24, supra, & l. 9, epigr. 53. 10 Dices, Martialis noster ubicunque est, absens tamen mea hac dextra vobis hæc sacra facit.

Ad Clementem. XCIII.

[1] *SI prior [2] Euganeas Clemens [3] Helicaonis oras,*
Pictaque pampineis videris arva jugis;
Perfer [4] Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, [5] purpureâ sed modo culta togâ.
Vt rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova [6] nec mento sordida charta juvat.

1 Vt primum adveneris oras & arva Patavii vineis consita. 2 Patavini dicti sunt Euganei quasi εὐγενεῖς, Henetis scilicet & Trojanis oriundi. 3 Filii Antenoris qui Patavium condidit. male legitur ab aliis, *Heliconis in oras*. 4 Ateste civitas Venetorum, unde Sabina uxor Clementis hujus. 5 Tecta purpura. ep. 2, l. 3. num. 11. Sic epigr. 1, l. 11. *cultus Sidone*. vulg. leg. *suta* togâ. 6 Non villosa & barbata assiduo usu trita. Epigr. 67, l. 1, num. 10.

¶ Munusculum pomorum. XCIV.

[1] *NOn mea Massylus servat pomaria serpens,*
[2] Regius Alcinoi nec mihi servit ager:
Sed Nomentanâ [3] securus germinat hortus
Arbore, nec fures [4] plumbea mala timent.
Hæc igitur, [5] mediâ quæ sunt mihi nata Suburrâ,
Mittimus [6] Autumni cerea poma mei.

1 Non mihi sunt aurea & nobilia mala, quæ custodiat draco vigil Ladon, ut in hortis Hesperidum in Libya, cujus pars Massylia. 2 Nec nobilis hortus Alcinoi. epigr. 64, l. 4, n. 18. 3 Non timens fures. 4 Non aurea, non nobilia. 5 Empta Romæ in medio vico, ubi forum pomarium. sic epigr. 61, l. 9. 6 Horti & Autumni mei matura poma.

Ad Gallam. XCV.

INfantem tibi vir, tibi Galla remisit adulter.
Hi puto non dubie se futuisse negant.

Neuter agnoscit suam esse prolem, ut qui tecum rem non habuerint. Quid ergo? vide ep. 5, l. 9. tacet sc. Galla, ep. 96, l. 3, n. 2.

¶ Ad Avitum. XCVI.

SÆpe loquar nimium gentes quod, Avite, [1] *remo-*
Miraris, Latiâ factus in urbe senex ; (*tas*
[2] *Auriferumque Tagum sitiam, patriumque Salonem,*
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
3 *Pascitur hîc, ibi pascit ager : tepet* 4 *igne maligno*
Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hîc 5 *pretiosa fames,* 6 *conturbatorque macellus,*
Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quatuor hîc æstate togæ, pluresve teruntur :
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges : quicquid non præstat amicus,
Cum præstare tibi possit, Avite, locus.

1 Hispanas, ad quas anhelare videar cum eas usque loquar, & tamen Romæ consenescam.
2 Patriæ appetam fluvios & agros. epi. 50, l. 1, n. 13 & 11.
3 Epigr. 58, supra num. 9.
4 Lignis multo emptis.
5 Arida cœna & famelica magno empta pretio.
6 In quo decoctis opibus conturbantur rationes. epigr. 26, l. 7, num. 10. Alii leg. *conturbaturque macellus.* Alii *conturbatrixque macelli. Mensa, ibi.*

De Numa. XCVII.

[1] *DVm levis arsurâ struitur* [2] *Libitina* 3 *papyro,*
Dum 4 *myrrham, & casiam flebilis uxor emit:*
Iam 5 *scrobe, jam* 6 *lecto, jam* 7 *pollinctore parato*
Heredem scripsit me Numa : convaluit.

1 Dum tibi deplorata jam salutis & vitæ spe parantur quæ ad funera spectant & rogum. 2 Epigr. 43, lib. 8, num. 4. 3 Epigr. 44, lib. 8, num. 9. 4 Aromata rogo injicienda, & ossibus cineribusque urnæ datis miscenda. epigr. 26 supra num. 1. 5 Sepulchro, tumulo. 6 Ferali, quo efferendus erat. 7 Νεκροζλύτης, qui cadaver lavat & ungit.

In Publium. XCVIII.

[1] *ADdat cum mihi Cæcubum minister,*
[2] *Idæo resolutior* [2] *cinædo,*
Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec soror recumbit :
*Vis * spectem potius tuas lacernas,*
Et 3 *citrum vetus,* 3 *Indicosque dentes?*
** Suspectus tibi ne tamen recumbam,*
4 *Præsta de grege, sordidâque villâ*
Tonsos, horridulos, rudes, pusillos
Hircosi mihi filios subulci.

1 Temperet, effundat.
2 Ganymede, epigr. 43, l. 2, num. 14.
* Vide epigr. 26, l. 9.
3 Citream mensam, quam eburnei fulciunt pedes. epigr. 43, l. 2. num. 9.
4 Præsta ministros incultos.

Perdet

Perdet te 5 pudor hic: habere Publi
Mores non potes 6 hos, & hos ministros.

5 Quo videri vis atque haberi pudicus. Al. *dolor*.

6 Pudicos & castos, quales fingis.

De figura Socratis. XCIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.

Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur; certe ad vivum exprimeret gravitatem Iulii Rufi qualis deridetur à Satyricis, *vel* qui refert Satyrum. namque & Socrates fuit naso simo & oculis emissitiis, Sileno haud absimilis; uti describitur à Platone & Xenophonte. *vel.* Si hæc Socratis imago cultu Romano expressa esset, posset quidem haberi pro effigie Iulii Rufi, quæ posita est in Satyris, loco quodam in VIII Regione urbis, ubi spectabantur 4 Satyrorum imagines. P. Scriver.

¶ In commiscentem versus operi suo. C.

QVid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum 1 litigante quid tibi, miser, libro?
2 Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque similes facere noctuas quæris?
3 Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, frustra crure ligneo curres.

1 Qui tibi item intendit, & contra te dicit, *Fur es.* ut epigr. 54, l. 1, num. 8.

2 Quid nobilibus, claris, altisque carminibus inferis ignobiles, tenebrosos, & claudicantes versus tuos? hujusmodi comparationes in eodem argumento. vide epigr. 54 & 73, lib. 1.

3 Non magis convenit carminibus meis cum tuis, quam si quis haberet alterum pedem pernicissimi cursoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebrant Pausanias in Corinth. & Arcad. Epigr. 4 Antholog. Iuvenal. satyr. 13. &c.

De Capitolino. CI.

ELysio redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Cæsare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
Audierit: dicet, rustice Galba tace.

Si reviviscat Galba nobilis ille Cæs. Augusti scurra, epig. 42, l. 1. num. 12. & jocis salibusque cum Capitolino contendat, rusticus videretur & insulsus præ Capitolino.

De Phileno. CII.

QVa factus ratione sit requiris,
Qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat istud:
Qui scribit nihil, & tamen poëta est.

Aliena opera hic poëta est, ille pater. An Canius sit hic Gaditanus, de quo ep. 62, l. 1, n. 7. N. L.

Ad municipes suos Bilbilitanos. CIII.

[1] *MVnicipes,* [2] *Augusta mihi quos Bilbilis 3 acri*
Monte creat, rapidis 4 quem 5 Salo cingit (aquis;
Ecquid læta juvat vestri vos gloria vatis?
Nam decus & nomen, famaque vestra sumus.
Nec sua plus debet [6] *tenui * Verona * Catullo,*
Meque velit dici non minus illa suum.
7 Quatuor accessit tricesima messibus æstas,
Vt sine me Cereri rustica liba datis.
Mœnia dum colimus [8] *dominæ pulcherrima Romæ,*
9 Mutavere meas Itala regna comas:
Excipitis reducem placidâ si mente, venimus:
Aspera si geritis corda, redire licet.

1 Cives. 2 Colonia sc. Bilbilis & in æreo Tiberii nummo inscripta *Augusta*, teste Adelpho Occone in Tiberio. Al. leg. *angusta*. 3 Alii, *alto*, ut epigram. insequenti. & ep. 50, l. 1. & Sidon. Apollinar. c. 22. 4 Ita Scriv. & MS. noster, vulg. *quos*. 5 Epigr. 50, l. 1, num. 11. 6 Nitido, culto. 7 Iam per 34 autumnos, quibus vos sacra facitis Cereri, absfui à vobis, vixique Romæ. epigram. sequen. num. 6. 8 Epigr. 4, l. 1, num. 2. 9 Nigras canis mutavere.

Ad librum. CIV.

I Nostro comes, I libelle [1] *Flacco*
Longum per mare, sed [2] *faventis unda,*
Et cursu facili, tuisque ventis
Hispanæ pete 3 Tarraconis arces.
Illinc te [4] *rota tollet, & citatus*
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
5 Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales
Paucos, & veteres, & ante [6] *brumas*
Triginta mihi quatuorque visos
Ipsâ [7] *protinus à viâ salutes,*
Et nostrum admoneas subinde Flaccum.
Iucundos mihi nec laboriosos
Secessus [8] *spatio paret salubri,*
9 Qui pigrum faciant tuum parentem.
10 Hæc sunt. jam [11] *tumidus vocat magister,*
Castigatque moras, & aura portum

1 In Hispaniā ituro. Al. *Flavo*. 2 Sed placidum mare. 3 Vrbis, unde illa Hispaniæ regio in qua Bilbilis, Tarraconensis dicta. 4 Vehiculum. 5 Quinti diei itinere ipse vehiculo vectus. 6 Epigr. proxime præced. num. 6. 7 Mox ut adveneris Bilbilin. 8 Alii *pretio*. Rutgers. *precio paret selibræ*. 9 Vbi in ocio consenescat parens tuus, id est, autor libri, ego epigr. 43, l. 6, num. 8. 10 Quæ tibi in Hispaniam meam proficiscenti mandata velim. 11 Quem vocant tumidi venti, ipse tumidus & imperiosus vectores.

11 *Laxavit*

12 *Laxavit melior. vale libelle :*
13 *Navem, scis puto, non moratur unus.*

12 Vento secundo solventibus portu jam laxiore facto navibus. 13 Non licet navi expectare unum, qui moram trahit, vectorem.

LIBER XI.

¶ I.

Quo tu, quo liber ociose tendis,
1 *Cultus Sindone non quotidiana?*
Numquid 2 *Parthenium videre tentas?*
Vadas, & redeas * *inevolutus.*
Libros non legit ille, sed 3 *libellos :*
4 *Nec Musis vacat, aut, suis vacaret.*
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus 5 *minores?*
6 *Vicini pete porticum Quirini :*
Turbam non habet otiosiorem
7 *Pompejus, vel* 8 *Agenoris puella,*
Vel 9 *primæ dominus* 10 *levis carinæ.*
Sunt illic duo, tresve, qui revolvant
11 *Nostrarum tineas ineptiarum :*
12 *Sed cum sponsio, fabulaque lassa*
De 13 *Scorpo fuerint, &* 14 *Incitato.*

1 Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut epigr. 2, l. 3. & l. 5, ep. 9. vide epigr. 16, l. 1. 2 De quo vide epigr. 6, l. 5. & l. 4, ep. 45. Cum vero Parthenius interfectus sit sub initio Nervæ Imper. & prodierit hic liber Trajano Imp. videtur Poëta vel rationem temporum in epigrammatum libris non observasse, vel inceptum jam vivo Parthenio librum absolvisse atque edidisse mortuo, vel non audivisse de morte Parthenii. * Non lectus. 3 Supplicum libellos quos Imperatori à cubiculis exhibet. 4 Quod si vacaret carminibus, certe vacaret suis pangendis, namque & ipse doctus & poëta. ut epigr. 6, l. 5, num. 2. & l. 12, epigr. 11. 5 Plebejæ, vulgi. non & Palatinorum manibus teri affectes. 6 In monte Quirinali habitavit Martialis, epigr. 48, l. 10, nu. 8. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini, sat. 2, Iuven. ℣. 133.) magnus erat hominum conventus componendi negotiorum gratia. 7 Porticus Pompejana. epigr. 14, l. 2, num. 11. 8 Porticus Europæ. dict. epigramm. num. 2, & 15. 9 Porticus Argonautarum. epigram. dict. num. 5. & epigr. 20, l. 3, num. 8. Iason autem primus navigasse fertur à Poëtis. 10 Alludit Etymon Argûs ab ἀργὸς levis. 11 Nugas has meas, carmina hæc mea alias tineis & blattis relinquendas escas. *per modestiam sua extenuat.* 12 Et tamen legent hæc non nisi à Circi spectaculis ociosi & lassi, ubi cessarint sponsiones & sermones de factionibus & aurigis. 13 Epigr. 50, & 53, l. 10. 14 Epigr. 76, l. 10.

Ad Lectores. II.

1 Procul, ô procul este, facessite hinc, quotquot adestis tristis atq; censorii supercilii, gravis tetricæque frontis & compositi vultus.

[1] *TRiste supercilium, durique severa Catonis*
Frons, & aratoris [2] *filia Fabricii,*
Et personati fastus, & [3] *regula morum,*
[4] *Quidquid & in tenebris non sumus, ite foras.*
[5] *Clamant ecce mei, Iô Saturnalia, versus,*
Et licet, & [6] *sub te præside, Nerva,* [7] *libet.*

2 Pudica & dura à patre duro. 3 Censura, censoria regula, præfectura morum. 4 Castitas & luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. l. 1 Amor. eleg. 6. 5 In quibus libertas & loquendi licentia. Macrob. Saturnal. l. 1, c. 10, 11. pueri autem plaudentes clamabant, *Io. Saturnalia.* Dioclet. l. 58. *Saturnalia optimi dierum.* Catull. 6 Quo Imperatore verâ fruimur libertate. 7 Ita MS. Bodleianus, cui concinunt duo Gruteri. Vulg. *licet.*

* Ad Lectores. III.

* Conjungit hoc distichon præcedenti epigram. ex autoritate MSS. Petr. Scriverius.

* *LEctores tetrici* [1] *salebrosum ediscite Sanctram:*
Nil mihi vobiscum est: iste liber [2] *meus est.*

1 Duris numeris philosophica scribentem consulta, nec molli fluentem carmine. 2 Mollis. immo lascivus, ne dicam impius. infra epigr. 16.

¶ De suis libellis. IV.

* Rom. cives ociosi.

1 Carminibus meis, Musa, à fonte Macedoniæ seu Pieriæ dictâ.

2 Duas in Dacos expeditiones suscepit Cæsar. Xiphilin. in Nerva.

3 Illi quidem legunt carmina mea, sed ego nihil inde lego nummi.

*NOn * urbana mea tantum* [1] *Pimpleïde gaudent*
** Ocia, nec vacuis auribus ista damus:*
Sed meus in [2] *Geticis ad Martia signa pruinis*
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & nostros cantare Britannia versus.
Quid prodest? 3 nescit sacculus ista meus.
At quàm 4 victuras poteramus pangere chartas,
Quantaque Pïeria 4 prælia flare tubâ;
5 Cum pia reddiderint Augustum numina terris,
Et Mecœnatem si mihi Roma daret!

4 Grande epos, & victurum quo bella & gesta Cæsaris canerem. 5 Si mihi Roma alterum daret Mecœnatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Augustum in Nerva.

¶ Precatur deos pro Nerva Trajano. V.

1 Vistæ. Vestę ignis ἄσβεστε æterne, &c.

2 Minerva, Iupiter, Iuno.

[1] *SAcra,* [2] *Laresque Phrygum, quos 3 Troja maluit 3 heres,*
Quam rapere arsuras 4 Laomedontis opes:

quos recensset disticho seq. qui tres aëris regiones referant, unde & penates dicti per quos penitus spiramus. vide Macr. Satur. l. 3. c. 4. 3 Æneas. vide Ælian. l. 3. Var. hist, c. 22. 4 Trojanas. à Laomedonte Priami patre.

5 Scriptus

[5] Scriptus & æterno nunc primum Iupiter auro,
Et [6] soror, & summi [7] filia tota patris:
*Et [8] qui * purpureis jam tertia nomina fastis*
Iane refers Nervæ, vos precor ore pio:
Hunc omnes servate ducem, servate senatum:
Moribus [9] hic vivat principis, [10] ille suis.

5 Effictus, inscriptus, insignitus aurea imagine.
6 Iuno.
7 Minerva ἀμήτωρ, è Iovis cerebro nata, patrima virgo.

8 Iane custos Fastorum in quos referuntur nomina consulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno gessit tertium consulatum cum Virgil. Rufo. Iunius de tertio consulatu Vlpian. Nervæ Trajani intelligit. * Epigr. 26, l. 12, num. 3. 9 Senatus. 10 Nerva Imper.

¶ In laudem Nervæ Trajani. VI.

TAnta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: [1] sed Numa pauper erat:
Ardua res hæc est, [2] opibus non tradere mores,
Et cum tot [3] Cræsos viceris, esse [4] Numam.
[5] Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:
Te volet invictus [6] pro libertate [7] Camillus,
Aurum [8] Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit [9] Brutus: tibi Sylla [10] cruentus
[11] Imperium tradet, cum positurus erit.
Et te [12] privato cum Cæsare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi [13] Crassus opes.
Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si [14] Cato reddatur, Cæsarianus erit.

1 Non itaque tam miranda atq; ardua res in paupertate erat pietas & sanctitas.
2 Non efferri & corrumpi à divitiis.
3 Divites reges, Decebalum Dacorum, & Armeniæ Parthiæq; reges. Xiphilin. Trajan.
4 Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numa secundus Romanor. rex. 5 Si reviviscant ab inferis reversi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui epigramm. à præcedenti tetrastricho divisum. 6 Lips. l. 1 Epist. quæst. 5. legit *præ libertate* quasi dicat, Camillus te principem malit quam suam illam libertatem. 7 Qui Romam à Gallis occupatam Dictator absens creatus liberavit. 8 Qui continentissime in paupertate vivens munera sibi à Pyrrho & aurum à Samnitibus missum repudiavit. 9 Iuniusne qui reges ejecit? an Marcus Brutus unus è Iulii Cæs. percussoribus? 10 C. M. hominum deleverat, senatores 90, consulares 15, equites 260. 11 Vt quondam dictaturam deposuit, secessitque Puteolos. 12 Non rerum summam affectante, idque civili bello. 13 Liciniusne Crassus, an Marcus qui periit apud Parthos? 14 Qui sibi mortem conscivit Vticæ ne videret Cæsarem: tua tamen æquitate adductus à Cæsare stabit.

¶ Ad Romam. VII.

[1] VNctis falciferi senis diebus,
[2] Regnator quibus imperat fritillus,

1 Feriis. Saturni falcem gerentis (quod κρόνος, χρόνος, id est, tempus omnia metat) in quibus unctæ cœnæ. 2 In quibus impune regnat alea. epigr. 14, l. 4, num. 8, 9. & epigr. 85, l. 5, num. 1.

Versu

3 Facili, jocoso.
4 In Saturnalibus servi incedebant pileos induti veut domini.
5 Risu annuere & consentire videris.
6 Epigr. 28, l. 1, num. 2.
7 Puer è contaminatorum grege, cui nupsit Nero. Tacit. Annal. 15. quem Sueton. c. 29. Neronis, Doryphorum nominat.

Versu ludere 3 non laborioso
Permittis, puto, 4 pileata Roma.
5 Risisti: licet ergo, nec vetamur,
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obvium loquamur,
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios puer 6 trientes,
Quales 7 Pythagoras dabat Neroni:
Misce 8 Dindyme, sed frequentiores,
Possum nil ego sobrius: 9 bibenti
Succurrent mihi quindecim poëtæ.
Da nunc basia, sed 10 Catulliana.
Quæ si tot fuerint, quot ille dixit,
Donabo tibi 11 passerem Catulli.

8 Puer, Minister, epigram. 42, lib. 10. & epigr. 84, lib. 6.
9 Calent mero (quod animi educit instrumenta) fundam carmina & exprimam ingenia XV simul poëtarum. Exprimit certe Æschylum, Aristophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c. quibus vinum erat Hippocrene. lege Antipatri epigramm. Ω ἐλαῶν Βοωτὲ, &c. lib. 2 Antholog. cap. 46.
10 3300. epigr. 34, l. 6, num. 4. vel infinita. *Namque quum* inquit *millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne sciamus: Aut ne quis*, &c. Catull. epigr. 5. 11 Carmen tibi non minus gratum quam Catullianum de passere Lesbiæ. Ang. Politianus obscœnum aliquid per passerem intelligi vult; sed Fr. Floridus asserit simplicem sensum, lib. 1 subcis. c. 5.

Ad Paullam. VIII.

1 Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexebas adulteriis tuis.
2 Dolos tuos non sentienti.
3 Domitianus.
4 Al. *Circæos.* jussit me modo venire in Circæos.
5 Dolus, fallacia. à στρέφω.
6 Castæ.
7 Inveterata libidinis prurigo.
8 Maritus tuus te comitabitur.

1 Jam certe 2 stupido non dices, Paulla, marito,
Ad mœchum quoties longius ire voles,
3 Cæsar in Albanum jussit me mane venire,
Cæsar 4 Circeïos. jam 5 stropha talis abit.
6 Penelopæ licet esse tibi sub principe Nervâ;
Sed prohibet 7 scabies ingeniumque vetus.
Infelix quid ages? ægram simulabis amicam?
8 Hærebit dominæ vir comes ipse suæ:
Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque;
Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
Dicet & 9 hystericam se forsitan altera mœcha
In 10 Sinuessano velle sedere lacu.
Quanto tu melius, quoties placet ire fututum,
Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

9 Ictericam, morbo regio laborantem. Sic Turnebus l. 8, c. 4. id est, uteri strangulatione laborantem ab ὑστέρα. sic & epigr. 72, infra. 10 Sinuessanæ autem aquæ in Campania fœminarum sterilitati aliisque morbis medebantur. Plin. lib. 31, c. 2. Cluver, Ital. lib. 3, c. 10.

¶ De

¶ De basiis sui pueri. IX.

[1] *LAssa quod * externi spirant opobalsama drauci,*
Ultima [2] Corycio quæ cadit aura croco,
[3] *Poma quod hiberna maturescentia [4] capsâ,*
Arbore quod verna luxuriosus ager,
De Pallatinus [5] dominæ quod serica prelis,
Succina virgineâ quod [6] regelata manu:
Amphora quod nigri, [7] sed longe fracta Falerni,
Quod qui [8] Sicanias detinet hortus apes,
Quod [9] Cosmi redolent [10] alabastra, [11] focique deorum,
Quod modo [12] divitibus lapsa corona comis:
Singula quid dicam? non sunt satis, omnia misce:
Hoc fragrant pueri basia mane mei.
Scire cupis nomen? [13] nil præter basia dicam.
Iuro tibi [14], nimium scire, Sabine, cupis.

1 Quod olent trita opobalsama delicati pueri ex Asia, Græcia, vel Ægypto. * Al. *hesterni*, id est, ejus qui nocte præterita ἐκώμασε. 2 Epigr. 64, l. 3, num. 2. & epigr. 39, l. 9, num. 3. Al. *Curvo*. 3 Epigr. 64, l. 3, num. 1. 4 Qua poma, hyeme servantur.

5 Augustæ nempe vestimenta serica seu syntheses, Palatinis recondita prelis. epigr. 46, l. 2, num. 2. 6 Ut epigr. 92, l 3, num. 12. hoc est attritu calefacta. epigr. 38, l. 5, num. 13. 7 Odora enim per aërem diffusa gratiora sunt: propius autem admota obstruunt sensorium. 8 Siculas apes, mellificia Hyblæa. 9 Myropolæ. epigr. 88, lib. 1, num. 1. 10 Pyxides unguentariæ ex alabastro. 11 Thure ardentes. 12 Proinde nardo & unguento delibutis. 13 Al. *Si propter basia, dicam. Iuraști. nimium scilicet.* c. 8. 14 Aliquid ultra basia cupis, qui de pueri nomine quæris.

De statua Memoris. X.

[1] *CLarus fronde Iovis, [2] Romani fama [3] cothurni,*
[4] Spirat [5] Apelleâ redditus arte Memor.

1 Quernâ ornatus coronâ Iovis Capitolini. epigr. 54, l. 4, num. 1. 2 Tragicine carminis Poëta, an heroici? Tragicum fuisse testatur Fiaciades Fulgentius. 3 Epigr. 20. l. 3, num. 5. 4 Ad vivum expressa statua. 5 Memoris statua Apellis opus. alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoris statuam in Apollinis bibliothecam receptam. ut Persii prolog.

De Turno. XI.

COntulit ad Satyras ingentia pectora [1] Turnus,
Cur non ad Memoris [2] carmina? [3] frater erat.

1 Epigr. 96, l. 7, num. 3. 2 Heroicane, an tragica? epigramm. præced. num. 2. 3 Cessit illius carminis gloriam fratri, neque voluit se illi æmulum ingerere, ut Unicus. epigr. 44, l. 12.

Ad

Ad puerum ſuum. XII.

1 Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romam allatos. 2 Et trade mihi pocula fagina vel Saguntina de quibus non ſis ſolicitus ne labantur. epigr. 108, l. 14. *peccant ſecuræ ſollicitæque manus.* 3 Fictilia, cujuſmodi à Numa inſtituta ſunt in honorem deorum, & ab antiquis Romanis in uſu. 4 Non comato & calamiſtrato, ſed rudi & ſimplici. 5 Vinarum & calicum fictilium. 6 Calice è gemmâ, vel gemmato poculo. 7 *Qui pocula Mentorea nobilitate manu* (ut dixit epigr. 60, l. 9, num. 19.) diffringis ut inde conficiatur mœchæ tuæ matula, dignum ſane te homine molli & impuro poculum. Sed vide an placeat lectio, *Te potare decet gemmâ, qui Mentora frangis? In ſcaphio mœcha Sardanapale tua.* q. d. Magis convenit fictile ſcaphium quam calix è gemma illi qui Mentoris opera frangit.

[1] Tolle puer calices, tepidique toreumata Nili,
[2] Et mihi ſecura pocula trade manu,
[3] Trita patrum labris, & [4] tonſo pura miniſtro;
[5] Antiquus menſis reſtituatur [5] honor.
Te potare decet [6] gemmâ, [7] qui Mentora frangis
In ſcaphium mœcha, Sardanapale, tua.

In Zoilum. XIII.

Vis jure natorum clareſcere, cum tibi natales ſint ortu Nili obſcuriores. Petas licet jus liberorum ſeptem vel ſexcentorum ſi placet ipſe uſque obſcurus eris & nullius filius, terra natus. *Neque tamen jus petebatur liberorum ultra tres.* epigr. 91, l. 2.

Ius tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur:
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

¶ Epitaphium Paridis. XIV.

1 Epigr. 28, l. 6, num. 5. 2 Ægypti. epigr. 42, l. 4, num. 2, 3. 3 Decus dum viveret, dolor ex morte ejus. 4 Vide Plauti epitaph. apud A. Gell. l. 1, c 24. 5 Hiſtrio nobilis quem interfici juſſit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Auguſta. Sueton. c. 3 Domit.

Quiſquis [1] Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Vrbis deliciæ, ſaleſque [2] Nili,
Ars & gratia, luſus & voluptas,
Romani [3] decus, & [3] dolor theatri,
Atque [4] omnes Veneres, Cupidineſque,
Hoc ſunt condita, quo [5] Paris, ſepulcro.

De colono. XV.

1 Qui puſillus cum ſit, vel leviſſimæ terræ ferendæ non ſufficit. *Ludit autem Poeta in formula* S. T. T. L. vide epigr. 89, l. 1, num. 4.

Heredes nolite brevem ſepelire colonum.
[1] Nam terra eſt illi quantulacumque gravis.

De

De libro suo. XVI.

[1] *SVnt chartæ mihi, quas Catonis uxor,*
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus,
Et sit nequior omnibus libellis:
Qui vino madeat, nec erubescat
Pingui sordidus esse [2] Cosmiano.
Ludat cum pueris, amet puellas:
[3] Nec per circuitus loquatur illam
Ex qua nascimur, omnium parentem,
[4] Quam sanctus Numa mentulam vocabat.
Versus hos tamen esse tu memento
[5] Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

1 Sunt mihi libelli quos legant castissimæ & pudicissimæ matronæ. sed hunc librum volo totum lascivire vino dissolutum, unguentis delibutum, nequitias loquentem & amores.

2 Unguento à Cosmo confecto. epigr. 83, l. 1, num. 1.

3 Planè & apertè, verbis dominantibus & rem significantibus. epigr. 67, l. 3, num. 5. 4 Quam prisci illi probique majores nostri non erubescebant proprio nomine indigitare. & tanquam rudes Macedones ligonem ligonis nomine appellare. 5 Libertate usos Decembri & licentiâ Saturnalibus permissâ. epigr. 2, supra num. 5.

Ad Lectores. XVII.

QVi gravis es nimium, potes hinc jam lector abire
Quo libet: [1] urbanæ scripsimus ista [1] togæ,
Nam mea [2] Lampsacio lascivit pagina versu,
Et [3] Tartessiacâ concrepat æra manu.
O quoties rigida pulsabis pallia [4] vena,
Sis gravior Curio, Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias nostri lususque libelli
[5] Uda puella leges, sis [6] Patavina licet.
Erubuit, posuitque meum Lucretia librum:
Sed coram Bruto. [7] Brute recede, leget.

1 Plebi.

2 Priapeio. Lampsacum oppidum est Hellespouti, in quo Priapus exquisite colebatur.

3 Vide epigr. 71, l. 6, nu. 1.

4 Inguine.

5 Vide Iuven. Sat. 6, ỳ. 65.

6 Patavinæ mulieres audiebant castæ & pudicæ. Plin. epist. 14, l. 1, vide epigr. 42, l. 6, num. 4. 7 Et ipsa Lucretia utut pudica legerit absente marito.

Ad Sabinum. XVIII.

NOn omnis nostri [1] nocturna est pagina libri:
Invenies & quod [2] mane, Sabine, legas.

1 Ebria, petulans, impudica.

2 Sobrius, & salvâ verecundiâ.

¶ Ad

Ad Lupum. XIX.

* Huic geminum. vide à Antholog. Luciliani. Ἀγρὸν Μυιοφάγης, &c.
1 Prædiolum urbanum.
2 Plebs Romana in fenestris alebat ad speciem hortorum flores & frutices. quod videmus in Hispania & Italia monachos facere in fenestris ostendentes arbuscula, malos citreas, hortulos pensiles, &c.
3 Quem hortum ruta nuica tegit obumbratq; non secus ac si esset nemus Dianæ Aricinæ. *Hyperbolice, ut cætera quæ seq.*
4 Quæ non nascitur in Italia, uti nec piper. Al. *Cosmi.*
* Ita MS. noster. Al. *tuta.*

Donasti Lupe [1] rus sub urbe nobis:
Sed rus est mihi majus [2] in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
[3] In quo ruta facit nemus Dianæ.
Arguta tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clausæ cui folium rosæ corona est:
In quo non magis invenitur herba,
Quam [4] costi folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
*Nec serpens habitare * tota possit.*
[5] Erucam male pascit hortus unam,
Consumpto moritur culex salicto,
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus hiare, non marisca
Ridere, aut viola patere possunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam [6] sus Caledonius timetur,
[7] Et sublata volantis ungue Procnes
In nido seges est hirundinino,
[8] Et cum stet sine falce, mentulaque,
Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus [9] picatâ.
Errasti, Lupe, [10] litera sed unâ;
Nam quo tempore prædium *dedisti,*
Mallem tu mihi prandium *dedisses.*

5 Vermiculum qui olera depascitur. 6 Epigr. 15. lib. spect. num. 1. 7 Cujus segetem seu herbam uno impetu correptam aufert hirundo ad nidum condendum. 8 Nec dimidio Priapo vel inermi locus est. epigr. 36, l. 1, num. 2. & l. 3, epigr. 57. 9 Allusum ad dolia & testas quæ picabantur ne vina expirarent animam. 10 Litera æ in u mutata. mallem *prandium* quam tale *prædium*.

In Gallam. XX.

Pete hujus epigramm. ingenium & expositionem à

Quaris cur nolim te ducere, Galla? diserta es.
Sæpe solœcismum mentula nostra facit.

Iuvenalis Satyr. 6, v. 448, & 457. Ad Lucilii item epigr. c. 46, l. 2 Anthol. τῇ χειρὶ σολοικίζω. Martialis *inquit Brodæus* Lanuvii ad portas non arrigens dicit, *Sæpe solœcism.* &c.

Ad lectorem gravem. XXI.

* *CÆsaris Augusti lascivos, livide, versus*
Sex lege, qui tristis verba Latina legis.
[1] *Quod futuit Glaphyram Antonius, hanc mihi pœnā*
Fulvia constituit, se quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? quid si me Manius oret
Pædicem? faciam? non puto si sapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. quid quod mihi vitâ
Carior est ipsa mentula? signa canant.
* *Absolvis lepidos nimirum, Auguste, libellos,*
Qui scis Romana simplicitate loqui.

* Duo primi versus sunt Martialis, ut & duo ultimi: hexastichon intermedium Augusti erat. quod citat poëta ad excusandam carminis sui lasciviam.
1 Fulvia uxor Marci Antonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciscatur mariti sui petulantiam in Glaphyra, sese offert mihi corrumpendam, imo petit. nego. horreoque non minus quam si me Manius oretur, &c. interminata deinde mihi bellum civile ni faciam, posthabeo ipsam vitam pudicitiæ. * Apostrophe Poëtæ ad Augustum. supra *.

In Lydiam. XXII.

LYdia tam laxa est, [1] equitis quam culus aëni,
Quam celer arguto qui sonat ære [2] trochus,
Quam [3] rota transmisso toties intacta [3] petauro,
Quam vetus à [4] crassa calceus udus aqua,
Quam quæ rara vagos expectant retia turdos,
[5] *Quam Pompejano vela negata Noto,*
Quam quæ [6] de phthisico lapsa est armilla cinædo,
Culcita [7] Leuconico quam viduata suo,
Quam veteres [8] bracha Britonis pauperis, & quam
Turpe [9] Ravennatis guttur [10] onocrotali.
Hanc in piscina dicor futuisse marina.
Nescio: piscinam me futuisse puto.

1 *Equitis* pro *equi* positum censet cum aliis Brodæus Misc. l. 10, c. 33.
2 Epigr. 168, l. 14.
3 Turnebus *petaurum* putat esse lignum per rotam à Petaurista trajectum. l. 8, c. 4, Corn. Vitellius contra Georg. Merulam cap. 13. contendit petaurum, ipsum esse petauristam qui se transmittit per rotam quasi in aëre volantem, unde nomen. vide Mercurial. lib. 3. de arte gymnastica. c. 8. 4 Cœnosa. 5 Quam vela theatri Pompejani (vide epigr. 39. l. 9, num. 3.) quæ jacent laxa, ubi non tument sublata ventis. 6 Tabe diutinâ ac phthisi consumptis, armillæ, quas sana adimplerant brachia, laxæ excidunt. P. Scriv. cum prius legeretur, *Delphitico* aut *Delisco*. 7 Lanæ genere, quo culcitræ farciebantur. Pulmanus legit, *Culcita quam, pluma quæ viduata sua est.* Vide epigram. 159. lib. 14.
8 Femoralia, quæ Britannis Gallis in usu. de quibus vide quæ Ios. Scalig. ad l. 4 Propertii, & Is. Casaubon. ad Sueton. August. 9 In Ravennæ paludibus degentis. 10 Avis quæ Æliano l. 16 histor. Animalium c. 4, Ocla esse videtur. Gillius ibidem onocrotalum esse autumat. dictum à ruditu asini ex ὄνος & κρόταλον. & Plin. l. 10, c. 47.

In

In pædiconem masturbantem. XXIII.

Mollia quod nivei [1] duro teris ore [2] Galesi
Basia, quod nudo cum Ganymede jaces;
Quis negat hoc nimium? sed sit satis: inguina saltem
Parce fututrici solicitare manu.
Levibus in pueris plus hac, quam mentula, peccat:
Et faciunt digiti, [3] præcipitantque virum.
Inde [4] tragus, celeresque pili, mirandaque matri
Barba, [5] nec in clara balnea luce placent.
Divisit natura mares; pars una puellis,
Vna viris genita est: utere parte tua.

1 Barbato.
2 Pueri.
3 Ante tempus accelerant ætatem, faciem, & opus virile.
4 Hircus, foetor alarum. Virus autem hirci redolent illi qui rem agunt Veneream, quique ea ætate sunt quæ Veneri sufficit, spiritu non coquente humorem ut in pueris. Aristotel. problem. & ab eadem causa, pili, maxime in locis humidis.
5 Ne appareant piloti.

In Silam. XXIV.

Nubere Sila mihi [1] nulla non lege parata est:
Sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen instaret, [2] decies mihi dotis in auro
Sponsa dabis, dixi: quid minus esse potest?
Nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
Communis tecum nec mihi lectus erit:
Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam;
Ancillam mittes sed mihi jussa tuam.
Te spectante dabit nobis lasciva minister
Basia, sive [3] meus, sive erit ille [4] tuus.
Ad cœnam venies: sed sic divisa recumbes,
Vt non tangantur pallia nostra tuis.
Oscula rara dabis nobis, & non dabis ultro:
[5] Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
Si potes ista pati, si nil perferre recusas:
Invenies qui te ducere, Sila, velit.

1 Qualibet conditione.
2 Decies centena millia sestertium. nostræ monetæ 7812, l. 10 ss. eaque in auro appensa, nomine dotis.
3 Puer.
4 Eunuchus, spado.
5 Non tota, non amoris. sed parca, sed casta, sed religionis. ep. 105. infra.

Ad Labullum. XXV.

[1] *Dum te prosequor, & domum reduco;*
[2] Aurem dum tibi præsto garrienti,

1 Ejusdem ingenii vide ep. 82, l. 10. & 71, l. 1. dum cliens te saluto, deduco, reduco, tibi obsequor, assentor & ejusmodi præsto officia perit dies, pereunt studia carminaque. 2 Vide epigr. 90, l. 1 & Theophrasti charact. περὶ κολακείας. & quæ Casaubonus ibi, λέγοντος δὲ αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σιωπᾶν κελεῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι.

Et:

Et quidquid loqueris, facisque, laudo,
Quot versus poterant, Labulle, nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quid Roma legit, requirit hospes,
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat caussidicus, poëta [3] carpit,
Propter te perit. [4] hoc, Labulle, verum est?
Hoc quisquam ferat, ut [5] tibi tuorum
Sit major numerus togatulorum,
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta: [6] sic fit,
Cum cœnare domi poeta non vult.

3 Vellicat & reprehendit, pro more æmulantium artificum & invidentium. invidis autem displicere felicitatis argumento est. ep. 61, l. 6. n. 3. & 77, l. 4.

4 Hoccine æquum est? *Ah! idne verum est?* Terent. 5 Me addito cæteris tuis clientibus. 6 Ita fit, ut, cum cœnam officiis demereor, dum foris cœnare volo, negligantur studia, pereant poëmata.

In Linum. XXVI.

ILla salax nimium, nec paucis nota puellis
*Stare Lino desit mentula: * lingua cave.*

* Ep. 78, l 1. & ep. 62, infra hujus lib.

Ad Thelesphorum. XXVII.

O Mihi grata quies, ô blanda Thelesphore [1] cura,
Qualis in amplexu non fuit ante meo;
Basia da nobis vetulo puer uda Falerno;
Pocula da labris [2] facta minora tuis.
Addideris super hæc Veneris si gaudia vera:
Esse negem melius cum Ganymede Iovi.

1 Amor, deliciæ.

2 Trita, degustata labris tuis. *Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.* Ovid. eleg. 4, l. 1.

Ad Flaccum. XXVIII.

FErreus es, si [1] stare potest tibi mentula, Flacce,
Cum te sex cyathos orat amica dare;
Vel duo frusta rogat [2] cybii, tenuemve lacertum,
Nec dignam toto se [3] botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla [4] paropside rubra
Alecem, sed quam protinus illa voret:
[5] Aut cum perfricuit frontem, posuitque pudorem,
Succida palliolo vellera quinque petit.

1 In amica, quæ parvo pretio licet, ut quæ poscat 6 vini cyathos, &c.

2 Epigr. 79, l. 5, num. 5.

3 Ovis sepiarum, non racemo, ut vult Domit.

4 Lance fictili. 5 Quod si majore cum fiducia velit magnum quiddam rogare, poscit illotam lanam in pallium.

At

At mea me libram [6] *foliati poscat amica,*
Aut virides gemmas, sardonichasve [7] *pares:*
Nec nisi [8] *prima velit de* [9] *Tusco Serica vico,*
Aut centum aureolos, sic velut æra, roget.
[10] *Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?*
Nolo: sed his ut sit digna puella volo.

6 Vnguenti ex foliis Nardi aliisque foliis odoratis. vide Plinium & Pancirolum. 7 Geminas. 8 Optima. 9 Textura Sericarum & bombycinarum vestium exercebatur in Tusco vico Romæ. 10 MS. Bodl. *Num tu.*

De nephritico, seu phrenetico. XXIX.

[1] *INvasit medicum sicâ nephriticus, Aucte:*
Et præcidit Hylân. hic, puto, sanus erat.

1 Al. *Invasit medicum Nasica Phreneticus Auctes* & Al. *Invasit medici Nasica phreneticus Aucti, & percidit Hylan.* Nasica ut potiretur Hyla Acti medici puero, finxit phrenesin. verum ut voti ita & mentis compos apparuit.

Ad Phyllidem. XXX.

LAnguida cum vetula tractare virilia dextra
Cœpisti, [1] *jugulor pollice Phylli tuo.*
Nam cum me [2] *vitam, cum me tua lumina dicis:*
Horis me refici vix puto posse decem.
[3] *Blanditias nescis: dabo die tibi millia centum,*
Et dabo Setini jugera culta soli:
Accipe vina, domum, pueros, [4] *chrysendeta, mensas:*
Nil opus est digitis; sic mihi, Phylli, frica.

1 Mentula mensque cadit. epigr. 17, l. 7. 2 Epigr. 68, l. 10. num. 4. *murem* legit Ang. Politianus cap. 96 Misc. q. d. falacissimum. ita enim esse mures scribit probatque Ælianus lib. 12 de Animalib. 3 Quæ mihi placeant. neque enim excitor palpantis vetulæ blanditiis; sed pretio, sed muneribus. 4 Epigr. 43, l. 2, num. 12.

In Zoilum. XXXI.

[1] *OS malè caussidicis, & dicis olere poëtis:*
Sed [2] *fellatori, Zoile, pejus olet.*

1 Propter maledicta hæc? an à studio diutino impedita concoctione? epigr. 4, l. 4, num. 8. 2 Tibl. epigr. 81, l. 3.

In Cæcilium, XXXII.

[1] *ATreus Cæcilius cucurbitarum*
Sic illas quasi filios Thyestæ

1 Cucurbitas enim dissecat in frusta varieq; apparat, ut Atreus quondam fratris Thyestæ filios. Senec. Thyest. ✠. 758. vide Ammiani epigr. l. 2 Antholog. c. 40. Ὡς χῆνον τεθνεῶς, δεῖπνον παρέθηκα Ἀτρέως Οἴδιπον ἔσχον ἀντὶ φίλων προβάτου, &c. Apelles Pythagoræa cœna excepit amicos perinde ac hortum immolasset, vel pecora pasturas esset.

In partes lacerat, secatque mille.
[2] *Gustu protinus has edes in ipso,*
Has [3] *primâ feret,* [4] *alterâve cœnâ,*
Has cœna tibi tertia reponet.
* *Hinc seras* [5] *epidipnidas parabit,*
* *Hinc pistor* [6] *fatuas facit placentas,*
* *Hinc & multiplices struit* [7] *tabellas,*
Et notas [8] *caryotidas theatris:*
* *Hinc exit varium coco* [9] *minutal,*
Vt [10] *lentem positam, fabamque credas:*
Boletos imitatur, & [11] *botellos,*
Et caudam [12] *cybii, brevesque* [13] *manas:*
* *Hinc* [14] *cellarius experitur artes,*
Vt condat vario vafer sapore
In rutæ folium [15] *capelliana.*
Sic implet [16] *gabatas, paropsidasque,*
Et leves scutulas, cavasque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.

2 Cœnæ exordio, antecœna. epigr. 31, l. 10, n. 4. 3 Caput, pompa, flos cœnæ. dicto epigr. 31, l. 10. 4 Secunda mensa ibid. vide & Rosin. l. 5 Antiq. Rom. cap. 29. * Ex his cucurbitis. 5 Dapes, bellaria, quæ ἐπιδεῖπνον post cœnam apponuntur distribuunturve. 6 Insipidas sc. & insulsas, è cucurbitis. 7 Quadras de placenta. epigram. 76, l. 3. 8 Palmulas. epigr. 27, l. 13. 9 Cibus è variis minutim concisis. 10 Pultem ex lente ac faba. 11 Epigr. 79, l. 5, n. 7. 12 Epigr. 79, l. 5, num. 7. 13 Epigr. 79, l. 5, num. 5. * Pisciculos, de quibus Athenæus l. 7, c. 18. & Plin. l. 32, c. 7. 14 Promus, promus condus. vide Beroaldum in Servium. 15 Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ. *vel* rutæ caprariæ, quam capreæ sectentur & pascant. 16 Epigr. 47, l. 7.

¶ In Nestorem. XXXIII.

[1] NEc toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
[2] *Nec tibi de bibula sarta palude teges:*
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
Nec sera, nec [3] *clavis, nec canis, atque calix.*
Tu tamen affectas Nestor [4] *dici atque videri*
Pauper, & [5] *in populo quæris habere locum:*
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
[6] *Non est paupertas, Nestor, habere nihil.*

1 Sic Catullus epigr. 20. *Furi, quoi neque servus est, neque arca, &c.* vide & nostrũ, epigr. 93, l. 1. 2 Nec teges seu storea ex ulva, scirpo, seu cannâ palustri. *a sedge.* 5 Plebejus mas. 3 Epigr. 36, l. 5, num. 8. 4 Epigr. 19, l. 8. 6 Sed mera mendicitas.

De Prasino. XXXIV.

SÆpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Pervenit, & victor præmia plura refert.

Prasinæ factioni (cui favebat Nero) obstrepebant aliarum factionum fautores, vicisse suos aurigas non propria virtute, sed gratia Imperatoris. respondet iis Poëta falsum hoc esse, postquam Nerone mortuo & huic factioni frequens cedat palma.

Q4 I nunc

I nunc livor edax: dic te cessisse Neroni:
Vicit nimirum, non Nero, sed Prasinus.

De Apro. XXXV.

Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeo nigra, vetusque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos,
1 Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

1 Fecit hoc optimo quidem consilio: quo invitaretur sæpiùs à nitido lautoque vicino. *Aliquid boni propter vicinum bonum.*

¶ Ad Fabullum. XXXVI.

IGnotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quererisque, litigasque.
** Solus cœno, Fabulle, non libenter.*

* Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec suæ conditionis est, utcunque magnus sit illorum numerus.

¶ De Cajo Proculo. XXXVII.

CAius hanc lucem 1 gemma mihi Iulius alba
Signat, Io votis 2 redditus ecce meis.
3 Desperasse juvat, veluti jam rupta sororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
4 Hypne quid expectas piger? 5 immortale Falernum
Funde, 6 senem poscunt 7 talia vota cadum.
8 Quincunces, & sex cyathos, bessemque bibamus,
Caïus ut hiat, Iulius, & Proculus.

1 Epigr. 45, l. 8, num. 2. 2 Convalescens & restitutus è morbo desperato. 3 Multo mihi dulcior est deplorati dudum ac depositi amici recepta insperato salus. 4 Puer, minister. 5 Epigr. 95, l. 9, num. 4. 6 Epig. 95, l. 9, num. 3. 7 Tam grata ex tam insperatis. 8 De hoc more ebibendi nomen amici, vide epigram. 72, l. 1. hîc autem quincunx respondet τῷ *Cajus*, τῷ *Iulius* semis. i. 6. cyathi, τῷ *Proculus* bes. i. 8. cyathi. vide epigr. 28, lib. 1, num. 2.

In Zoilum. XXXVIII.

ZOile 1 quid tota gemmam præcingere librâ
Te juvat, & miserum perdere sardonycha?
2 Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus;
Non eadem digitis pondera conveniunt.

1 Cur eques è servo factus annulum geras libralem *Hyperbolicè* magnum scilicet prægravasque & occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito & annulo, quod modò gestabas in compedibus? epigr. 29. l. 3.
2 Compes. *frontem literati, capillum semirasi, & pedes annulati.* Apulejus.

De

De mulione surdo. XXXIX.

MVlio viginti venit modo millibus, * Aule.
Miraris pretium tam grave? [1] surdus erat.

* Al. *Aucte.* 1 Ex ἀπροσδοκήτῳ auget. *Vel*, innuit flagitioso domino magis placere servos surdos quos nemo roget de criminibus domini. vide satyr. 9 Iuvenal. ỳ. 104.

¶ In * Charidemum. XL.

CVnarum fueras [1] motor, Charideme, mearum,
Et pueri custos, assiduusque comes.
Iam mihi nigrescunt tonsa [2] sudaria barba,
Et queritur [3] labris puncta puella meis.
[4] Sed tibi non crevi: te noster villicus horret:
Te dispensator, te domus ipsa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, observas, quereris, suspiria ducis,
Et vix à ferulis abstinet ira manum.
Si [5] Tyrios sumpsi cultus, unxive capillos;
Exclamas, numquam fecerat ista pater.
Et [6] numeras nostros adstricta fronte trientes,
Tamquam de cella sit cadus ille tua.
Desine: non possum libertum ferre [7] Catonem.
Esse virum jam me dicet amica tibi.

* Vide Plauti Linum, in Bacchid.
1 Al. *monitor*, i. e. infantiæ pueritięq; moderator. sed & τὸ *motor* placet.
2 Linea, quæ demessā à tonsore barbam excipiunt.
3 A rasura asperis durisq;.
4 Tibi tamen etiamdū puer videor, nec quī in virum transcriptus liberius vivendi potestatem habeam.
5 Vestes purpureas.
6 κεθμεῖ; πόσας κύλικας πίνοιεν. Theophrast. charact. περὶ μικρολογίας. de trientibus vide quæ ad epigr. 28, l. 1, num. 2.
7 Censorium castigatorem, qualis fuit Cato major.

De Luperco. XLI.

FOrmosam Glyceren amat Lupercus,
Et solus tenet, imperatque solus:
Quam toto sibi mense non fututam
* Cum tristis quereretur, & roganti
Caussam reddere vellet Æliano:
Respondit, Glyceræ dolere dentes.

* Dum causatus est dolorē dentiū in caussa fuisse quo minus oris operam posset præstare, aperte fatebatur se capiti Glyceræ illudere.

De Amynta. XLII.

[1] INdulget pecori nimium dum pastor Amyntas,
[2] Et gaudet famâ, luxuriaque gregis:

1 Dum vehementi studio saginat porcos.
2 Dum laudem quærit ex pinguibus factis suibus.

 3 Cedente

3 Cedentes oneri ramos, sylvamque fluentem
Vicit, concussas ipse secutus opes.
4 Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues Lygde sues habeat vicinus Iolas:
Te satu est nobis 5 annumerare pecus.

3 Ascendit ilicem glande onustam & incurvatam excussurus glandes, sed pondere pueri fractis ramis qui vix suum sustinebant onus, decidit ipse excussas secutus glandes. sic Hylam secutum urnam dixit Iuvenalis satyra 1, ỳ. 164. 4 Pater Amyntæ succisam arborem filii rogo damnavit. 5 Non, quo Amyntas studio, faginam properare.

¶ In Cæcilianum. XLIII.

1 Vivida cum poscas epigrāmata, 2 mortua ponis
3 Lemmata. qui fieri, Cæciliane, potest?
4 Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api?

1 Illustria, insignia. 2 Vilia, humilia, abjecta. vel, de mortuis, quale fuit præcedentis epigramm. de Amyntа argumentum. 3 Epigr. 59, l. 10, n. 1. 4 Neque enim dulcia mella, qualia ex thymo Hymetti Attici aut Hyblæ Siculæ fiunt, potest apis (vel optima) conficere ex amaris Corsicæ taxis. ita nec, &c.

In uxorem. XLIV.

Deprensum in puero tetricis me vocibus uxor
Corripis, & culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties lascivo Iuno tonanti?
Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
1 Incurvabat Hylam posito 2 Tyrinthius arcu.
Tu 3 Megaram credis non habuisse nates?
Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: sed illas
4 Oebalius flammas jussit abire puer.
5 Bryseïs multum quamvis aversa jaceret,
Æacidæ propior 6 levis amicus erat.
7 Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus,
Teque puta cunnos uxor habere duos!

1 Ad turpe ministerium. quod Iuvenalis *Inclinabat*, sat. 9, ỳ. 26. & 10, ỳ. 224. 2 Hercules, à Tyrintho opp. ubi nutritus est cultusque. 3 Vxorem Herculis. 4 Hyacinthus ex Amyclis Laconiæ civitate. 5 Bryseï filia Hippodamia, Achillis amica. 6 Patroclus imberbis. 7 Ne putes illam partem in fœminis æquè gratam esse atque in maribus. epigr. 98, l. 12.

Ad senem orbum. XLV.

Orbus es, & locuples, & 1 Bruto consule natus.
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: sed quas juvenis, quas pauper habebas.
Qui novus est, 2 mortem diligit ille tuam.

1. Senex. Hyperbolice. 2 Captator est & heredipeta adulatorius, vultur assideus, qui mortem tuam cupit, cadaver expectat. epigr. 63, l. 6, num. 2.

In

In Cantharum. XLVI.

INtrasti quoties [1] *inscriptæ limina cellæ,*
Seu puer arrisit, sive puella tibi:
Contentus non es foribus, [2] *veloque, seraque,*
* *Secretumque jubes* * *grandius esse tibi.*
Oblinitur minimæ si qua est suspicio rimæ,
Punctaque 3 *lasciva quæ terebrantur* 3 *acu.*
* *Nemo est tam teneri, tam solicitique pudoris,*
Qui vel pedicat, Canthare, vel futuit.

1 Titulū præfesse & habentis nomen inscriptum lupæ quæ ibi merebatur. Juvenal. sat. 6. ℣. 124. 2 Epigr. 35. l. 1, num. 3 & 4. & Iuvenal. sat. 8. ℣. 168. * Grandius scelus cogitas, grandius secretum postulas. 3 Calamistro. *Acu lasciviore comam sibi inferunt.* Tertullian. de Virgin. veland. c. 12.

In Mævium. XLVII.

IAm, nisi per somnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
Incipit [1] *& medios meire* [2] *verpa pedes:*
Truditur & digitis 3 *pannucea mentula lassis,*
Nec levat extinctum solicitata caput.
Quid miseros frustra cunnos, culosque lacessis?
4 *Summa petas:* 5 *illic mentula vivit* [6] *anus.*

1 Al. *In medios.* 2 Penis. 3 Debilis, laxa, rugosa. quod & de pomis dicitur. Plin. l. 15, c. 14. & Macrob. l. 3, c. 19. 4 Os. 5 Epigr. 50, l. 4. 6 Vide epigr. 40, nu. 4, & epigr. 106, l. 1, num. 3.

In Blataram. XLVIII.

OMnia fœmineis quare dilecta catervis
Balnea devitat Blatara? ne futuat.
Cur nec [1] *Pompeia lentus spatiatur in umbra,*
Nec petit [2] *Inachidos limina? ne futuat.*
Cur 3 *Lacedæmonio luteum* 4 *ceromate corpus*
Perfundit gelida 5 *Virgine? ne futuat.*
Cum sic fœminei generis contagia vitet,
Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

1 Porticu Pompeji. epig. 14, l. 2. n. 11. 2 Isidis porticū seu templum, ubi conventus & colloquia de adulteriis. *Multas illa facit, quod fuit ipsa Jovi.* Ovid. 2 de Arte. *Isiacæ sacraria lenæ.* Iuvenal. satyr. 6, ℣. 490. 3 Palæstram inveniebant exercebantque Lacedæmonii. 4 Epigr. 57, l. 3, num. 4. 5 Aqua. epigr. 21, l. 5, num. 6.

In Silium. XLIX.

[1] *SIlius hæc magni celebrat monumenta Maronis,*
Jugera facundi qui Ciceronis habet.

1 Silius Ciceronis atq; Virgilii studiosissimus imitator. hujus aram religiosissime coluit. epigram. 51. infra, illius villas comparavit. Plinius lib. 3, cap. 7.

Heredem, dominumque sui [2] tumulique, 3 Larisque;
4 Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

2 Virgilii. 3 Ciceronis ædium. 4 Erat enim orator & Poëta. epigramm. 62, lib. 7.

In Phyllida. L.

NVlla est hora tibi qua non me, Phylli, [1] furentem
Despolies: tanta calliditate rapis.
Nunc [2] plorat speculo fallax ancilla 3 relicto:
4 Gemma vel à digito, vel cadit aure 5 lapis.
6 Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt:
7 Profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri [8] cariosa Falerni,
9 Expiet ut somnos garrula saga tuos.
Nunc ut emam grandemve lupum, mullumve bilibrē,
10 Indixit cœnam dives amica tibi.
Sit pudor, & tandem veri respectus, & æqui.
Nil tibi Phylli nego: [11] nil mihi Phylli nega.

1 Amore tui. 2 Lacrymis fictis. 3 Amisso, vel diminuto, atritove. ἀπο-λωλὸς. id est, simulans relictum, quo me pretio ejus emungat. 4 Annulus cui gemma includitur. 5 Elenchus. *Elapsusque cava fingitur aure lapis.* Ovid. 1 de Arte. 6 Nunc fingit surreptas vestes bombycinas, novasque à me sibi emi poscit. 7 Vt ego repleam unguento Cosmiano, epi. 81, l. 3, n. 23. 8 Propter vetustatem. 9 Somniorum portenta mala moris erat mola salsa, vivo flumine, vino & re divina expiare, procurare, avertere. 10 Statuit se venturam cœnatum apud me, quod & *condicere cœnam* dicitur. 11 Epigr. 12, l. 4.

De Silio. LI.

*IAm prope desertos * cineres, & sancta Maronis*
** Nomina qui coleret pauper, & unus erat.*
Silius [1] optata succurrere censuit umbra,
Silius [2] & vatem, non minor, ipse tulit.

* Cenotaphiū & memoriam. neque enim de tumuli loco constat. 1 Al. *Andino tandem succurrit agello.* Andes autem, vicus non procul à Mantua Virgilii patria. 2 Lips. l. 1, epist. 5. quæst. legit *& vatem, non minor ipse colit.* id est, Silius Poëta Virgilio non inferior colit Virgilium. vide epigr. 14, l. 4, num. 13. & epigr. 49. supra. G. Barthius *ætatem* legit. l. 1, c. 4.

De Titio. LII.

TAnta est quæ Titio [1] columna pendet,
Quantam [2] Lampsacia colunt puellæ.
Hic nullo comitante, nec molesto,
Thermis grandibus, & suis lavatur:
3 Anguste Titius tamen lavatur.

1 Priapus, αἰδοῖον. 2 Epigr. 17, l. 11, num. 2. & l. 39. epig. 67, num. 3. 3 Ipse ingens & αὐδεχάθης. an quia sub aquis masturb.

¶ Ad Iulium Cerealem. LIII.

Coenabis belle, Iuli Cerealis, apud me:
[1] Conditio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare: [2] lavabimur una.
Scis quam sint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca [3] movendo
Vtilis, & porris fila resecta suis.
Mox vetus, & tenui major [4] cordylla [5] lacerto:
Sed [6] quam cum ruta frondibus ova tegant.
[7] Altera non deerunt [8] tenui versata favilla,
Et [9] Velabrensi massa recocta foco:
Et [10] quæ Picenum senserunt frigus olivæ:
Hæc satis in [11] gustu. cetera nosse cupis?
[12] Mentiar ut venias, [13] pisces, [14] conchylia, [15] sumẽ,
Et [16] cortis saturas, atque [17] paludis aves:
Quæ [18] nec Stella solet rara nisi ponere cœna.
Plus ego polliceor: [19] nil recitabo tibi.
[20] Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
[21] Rura vel æterno proxima Virgilio.

1 Al. *Conditio melior si tibi nulla, venit.* 2 Ante cœnam lavabant, æstate, hora octava; hyeme, nona, divites ex cœna præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant. hinc poëta Cerealem ad Stephani balnea invitat. 3 Ciendo, lubricando. 4 Epigr. 2, l. 3, num. 4. & l. 13, epigr. 1. 5 Epigr. 79, l. 5. num. 5. 6 Epigr. 48, l. 10. * 7 Ova alia. 8 Sic Ovid. 8 Metamorph. *Ovaque non acri leviter versata favilla.* 9 Caseus Velabrensis fumo focoque induratus. epigr. 32, l. 13. 10 Epigr. 36, l. 13. 11 Antecœna, epigr. 32 supra. num. 2. 12 Promittam tibi lautiore apparatu caput cœnæ appositum, ut venire velis. 13 Pisces verò in lautioribus conviviis primas habebant. 14 Ostrea. 15 Epigr. 44, l. 13. 16 Gallinas. epigr. 30, l. 7, num. 2. 17 Anates. 18 Non ipse lautus & nobilis Stella. de quo epigr. 78, l. 8. & alibi. 19 Namque convivas suos importuna lectione sæpe enecabant istæ hirudines. epigr. 79, l. 5, num. 17. & Lucian. 2 Antholog. c. 47. 20 Tu nobis legas Gigantomachiam à te scriptam & Georgica tua, Virgilii Georgicis non cedentia. 21 Al. *Rara.*

¶ De Claudia Rufina. LIV.

[1] *Claudia [2] cæruleis cum sit Rufina Britannis*
Edita, [3] cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! [4] Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.

1 Eadem fortè quæ Pudenti nupsit, epigr. 13, l. 4. 2 An quia se vitro glasto colorabant, ut tradunt Cæsar 5 com. bell. Gal. Mela. Plinius lib. 22. c. 11. Solin. cap. 35. atque hinc dictos autumat doctiss. Camdenus. *Brith* enim antiqua lingua patria *depictum & coloratum* significat, sic epigr. 99. l. 14. 3 Al. *Quam Latiæ pectora gentis habet!* 4 Neque enim cedit Græcis dominis aut matronis Latinis.

5 Dî bene, quod 6 sancto peperit fœcunda marito,
7 Quod sperat 8 generos, 9 quodque puella 10 nurus.
Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno,
Et semper natis gaudeat illa tribus.

5 Vide Brisfonium. lib. 1. form.
6 Pionei an defunctoloamque & defuncti veteribus *sancti*.
7 Al. *Quot*. 8 Filiabus. 9 Al. *Quosque*. 10 Filiis.

¶ In Zoïlum. LV.

1 VNguenta, & casias, & olentē funera myrrham,
Thuraque de medio semicremata rogo,
Et quæ de 2 Stygio 3 rapuisti Cinnama 2 lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proterva.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

1 Epigr. 47, l. 10, uum. 4.
2 Capulo, feretro.
3 Notat in bustuario fure servilem conditionem, non enim nisi viles & inhonesti homines è rogo quippiam diripuerunt.

De Lupo ad Vrbicum. LVI.

1 HOrtatur fieri quod te Lupus, Vrbice, patrem,
Ne credas. nihil est quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat ut facias.
2 Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus 3 amici,
4 Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

1 Quod Lupus te hortatur liberis operam dare. *vel* quod Lupus tibi vovet liberos ex uxore.
2 Fingat modo se concepisse.
3 Lupi, qui amice & fideliter hoc consuluisse videri vult.
4 Nihil illi ex testamento relinque.

¶ In Cheræmonem. LVII.

QVod nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer suspiciamque tuum.
1 Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges 2 & cimex, & nudi sponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
3 O quam magnus homo es, qui face rubentis aceti,
Et stipula, & nigro pane carere potes!
4 Leuconicis 5 agedum tumeat tibi culcita lanis,
Constringatque tuos purpura 6 texta toros:

1 Non hoc facis ex virtute & fortiter, sed ex inopia rerum & pusillanimitate.
2 *Et tritus cimice lectus*. supra epigr. 33.
3 Ironice.
4 Al. *Lingonicis*. vide ep. 159, l. 14.
5 Quod si tibi res suppeteret ampla, & lauta.
6 Al. *pexa*.

Dormiat

Dormiat & tecum, qui, cum modo Cacuba miscet,
Convivas roseo torserat ore puer:
O quam tu cupias ter vivere [7] Nestoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in angustis facile est contemnere vitam;
[8] Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

7 Epigr. 30, l. 9. n. 2.

8 Vide ep. 9, l. 1. & 80, l. 8.

¶ Ad Severum. LVIII.

[1] *Miraris docto quod carmina mitto Severo,*
[2] Ad cœnam quod te, docte, Severe, vocem.
Iupiter ambrosia satur est, & nectare [3] vivit:
Nos tamen exta Iovi, [4] thura, merumque damus.
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

1 Epigr. 27, lib. 9.

2 Vt Mæcenatem Horatius. ode 29, lib. 3.

3 Scriverius. *Vivo* Idem.

4 *Cruda* ex mente & MSS. Gruteri; ut *exta cruda* opponantur Ambrosiæ, *merumque* nectari. Omnia Deorum sunt, inquit Seneca; tamen Diis posuimus donum, & stipem jecimus. 7 de Benefic. c. 4.

In Telesphorum. LIX.

Cum me velle vides, [1] tentumque, Telesphore, sentis,
Magna rogas. puta me velle negare [2] nihil.
Et nisi juratus dixi, dabo, *subtrahis illas,*
[3] Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
Tunc libertatem, divitiasque roget?
Promittam: [4] nec enim rogat illo tempore tonsor,
Latro rogat: res est imperiosa timor.
Sed fuerit curvâ cum tuta novacula thecâ,
Frangam tonsori crura manusque simul.
At tibi nil faciam: [5] sed lotâ mentula lævâ
[6] Λειχάζειν cupida dicet avaritia.

1 Vt infra epigr. 74. Alii, *certumque*, *secumque* alii.

2 Alii, *licet*. Rutgers. legit. *Magna rogas. puto me velle negare. licet?*

3 Quæ faciūt ut multa in me licentia uti audeas.

4 Non quatenus tonsor, sed quasi latro.

5 Al. *Sed mota mentula læva.* ut epigr. 42, lib. 9. & 74. infra. 6 Irrumationem innuit quæ ori obstruso quidvis petendi facultatem intercludat Othmar. Nachtgal. in edit. Gryph. I. Scalig. aliique præferunt lectionem Λαικάζειν, hoc est, jubebit te avarum plorare. e formula testatorum, qui *plorare jubebant* illos quibus nihil legarant.

De Charino. LX.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos,

Nec cum lavatur. causa quæ sit, quæritis?
** Dactyliothecam non habet.*

* Non habet repositorium annulorum, ut qui sui non sint sed conducti.

De Chione & Phlogide. LXI.

SIt Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
Pulchrior est Chione. sed Phlogis [1] ulcus habet.
[1] Vlcus habet, [2] Priami quod tendere possit [3] alutam,
[4] Quodque senem [5] Pylium non sinat esse senem.
Vlcus habet, quod habere suam vult quisque puellam:
[6] Quod sanare Criton, non quod Hygea potest.
At Chione [7] non sentit opus, [8] nec vocibus ullis
Adjuvat: absentem, marmoreamque putes.
Exorare dei si vos tam magna liceret,
Et bona velletis tam pretiosa dare:
Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
Vt Phlogis; & Chione quod Phlogis ulcus habet.

1 Veneris sensum, urticas, pruriginem, lasciviam. 2 *Quo incendi jam frigidus ævo Laomedontiades & Nestoris hernia possit.* Iuvenal. sat. 6, ỷ. 326. 3 Nervũ languentem & laxum instar alutæ. 4 *Quo Pylius juvenescere posses, Tithonusque annis fortior esse suis.* Ovid. eleg. 6, lib. 3 Amor. 5 Al. *Petlam.* 6 Nam *fœmina simplex.* Iuvenal. satyr. 6, ỷ. 328. cui medicus non medica opem ferre potest. sic infra epigr. 72, num. 4. Hygeia autem filia Æsculapii. Pausanias in Atticis & Plinius lib. 35, c. 2. hoc est, sanitas. 7 *Fatua est.* ut de Laufella dixit epigr. 81, lib. 3. *Infelix, cui torpet hebes locus ille, &c.* Ovid. 3 de Arte. 8 Καὶ σὺ μένεις ἁπλῶς, ὥσπερ ἐρῶντος ἔχεις. Antholog. l. 7. ep. Philodemi. & infra epigr. 105.

De Mannejo. L XII.

[1] LInguâ maritus, [1] mœchus ore Mannejus,
[2] Summœnianis inquinatior buccis:
*Quem cum fenestra vidit à * Suburanâ*
Obscœna [3] nudum [4] lena, fornicem clausit,
[5] Mediumque mavult basiare, quam summum:
Modo qui per omnes viscerum tubos ibat,
Et voce certa, consciaque dicebat,
Puer, an puella matris esset in ventre,
(Gaudete cunni, vestra namque res acta est)
Arrigere linguam non potest fututricem.
Nam, dum tumenti mersus hæret in vulvâ,
Et vagientes intus audit infantes.

1 Λείχων, φοινίζων. Ὅιων. 2 Ipsis prostibulis Suburanis, epigr. 35, l. 1, num. 5. *quorum artificii valet halitus oris,* &c. Iuvenal. 10, satyr. 3, ỷ. 8. 3 In lupanaribus nudæ prostabant meretrices. Petronius, Iuvenal. 6 Xiph. in Heliogab. 4 Al. *Leda,* ut epigr. 4, l. 4, num. 10. 5 Τὴν ἔξω φύλλαν τοῦ σώματος.

[6] *Partem*

6 *Partem gulosam solvit indecens* 7 *morbus,*
8 *Nec purus esse nunc potest,* 9 *nec impurus.*

6 Linguam reddidit paralyticam, sideravit. ut infra epigr. 86. 7 Paralysisne ἀπὸ τῆς ἀσίδης καὶ τῶν ἰμμανιῶν, quorum malefico humore marcescunt segetes, apes immoriuntur, &c. Plin. cap. 15, l. 7. an sideratio? ut epigr. 86 infra. 8 Morbo illo contaminatus. 9 Lingua ut prius moechus.

De Lesbia. LXIII.

Lesbia se jurat * *gratis nunquam esse fututam.*
Verum est: cum futui vult, numerare solet.

* Sine pretio. voluit illa significare accepto, intelligit poëta dato.

In Philomusum. LXIV.

Spectas nos Philomuse, cum lavamur,
Et quare mihi tam mutoniati
Sint leves pueri subinde quaeris.
Dicam simpliciter tibi roganti:
Pedicant, Philomuse, * *curiosos.*

* Similes tui cinaedos, qui curiosis oculis & devorantibus spectas quaerisque per balnea mutoniatos. vide epigram. 97, l. 1, num. 11. & l. 9, epigr. 60, num. 4.

In Faustum. LXV.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
Hoc scio, quod scribit * *nulla puella tibi.*

* An itaque pueri? An hinc voluit se videri in gratia esse apud puellas? epigr. 62, l. 3, num. 8. quarum tamen nulla illi rescripsit.

In Iustinum. LXVI.

1 *Sexcenti coenant à te, Iustine, vocati*
2 *Lucis ad officium, quae tibi prima fuit:*
Inter quos, memini, non ultimus esse solebam:
Nec locus hic nobis invidiosus erat.
3 *Postera sed festae reddis solemnia mensae:*
4 *Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.*

1 Permulti. Synecbd. 2 Ad natalem tuum celebrandum. 3 Iam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias & analecta in crastino convivii. 4 Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum muneribus, pro more, genethliacis: ego cras vel nunquam. neque enim veniam vocatus.

In Vacerram. LXVII.

Et delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:

Et fellator es, & lanista. miror
[1] Quare non habeas Vacerra nummos.

1 Quod vulgo dicitur: *he hat too many occupations to thrive. Qui ubique est, nusquam est.* Seneca epist. 2. *Multa novit vulpes, echinus unum magnum.*

In Maronem. LXVIII.

NIl mihi das vivus: dicis post fata daturum.
*Si non es stultus, scis Maro * quid cupiam.*

* Mortem tuam. ut epigr. 63, l. 6, num. 2. epigr. 27, l. 8. & supra epigr. 45.

Ad Mathonem. LXIX.

PArva rogas magnos: sed non dant hæc quoq; magni.
** Vt pudeat levius te Matho, magna roga.*

* Levior quippe ignominia ex repulsa in magnis quam parvis. & adverte Polyptoton in *magnos, magni, magna.*

Epitaphium canis Lydiæ. LXX.

[1] AMphitheatrales inter [2] nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia [2] dicebat, 3 domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere 4 canem:
5 Nec qui, Dictæa Cephalum de gente secutus,
6 Lucifera pariter venit ad astra dea.
7 Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani.
8 Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat 9 Calydon, aut, [10] Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis citò rapta sub umbras;
Non potui fato [11] nobiliore mori.

1 Inter Venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. 2 *Prosopopœia canis.* 3 Domino meo æque fida ac dextra propria. Alii leg. *Dextro* ut sit κύειον. 4 Meram, Hymerum, seu Neæram, canem, quæ Erigone monstravit ubi pater Icarius è pastoribus Atticis occisus jaceret insepultus. Hygin. fab. 130. 5 Nec Lælaps canis à Iove custos Europæ appositus, quem à Minoe acceptum Procris conjugi suo Cephalo reliquit. Hygin. l. 2. & Ovid 7 Metamorph. 6 Ad Lunam, seu Dianam gaudentem venatione & canibus. *Vel*, inter astra relatus est à Iove. 7 Neque eram annosa ut ille Vlyssis canis Argus, qui reversum post viginti annos agnovit herum. Odyss. 17. & Aristot. lib. 6 histor. animal. 8 Oblique ferienti instar fulminis. *vel* urenti: 9 Inesse enim aprorum dentibus igneam vim testatur Xenophon in κυνηγετ, & Oppian. 3. κυνηγ. λευκὸν ὀδόντα Λάθεον ἐντός. ἴσχιν μαλερὴν πυρόεσσαν ἐνιπήν. *nec vires fulmineo apro.* Ovid. 10 Sus Erymanthius, quem interemit Hercules. *Apostrophe.* 11 Quam venatione & pugna in Amphitheatro.

In

In Tuccam. LXXI.

VEndere Tucca [1] potes centenis millibus emptos?
[2] Plorantes dominos vendere Tucca potes?
Nec te blanditiæ, nec verba, [3] rudesque querelæ,
Nec te [4] dente tuo saucia colla movent?
Ah facinus, tunica patet inguen utrimque levatâ,
Inspiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, mensas, [5] myrrhina, rura, domum.
Vende senes servos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miser.
Luxuria est emere hos, quis enim dubitatve, negatve
[6] Sed multo major vendere luxuria est.

1 Sustines? 2 Pueros amasios, ut amicæ dictæ sunt domina. vel pueros plorantes orantesque te ne veneant dominis aliis. 3 Pueriles, non fictæ. 4 Dum amore furens impressisti eorum cervicibus memorém dente notam.

5 Epigr. 113, l. 14. 6 Sic epigr. 63, l. 2. hac mage luxuria est.

De Læda. LXXII.

[1] HYstericam vetulo se dixerat esse marito,
Et queritur futui Leda necesse sibi:
[2] Sed flens, atque gemens tanti negat esse salutem,
Seque refert potiùs proposuisse mori.
Vir rogat ut vivat, [3] virides nec deserat annos,
Et fieri, quod jam non facit ipse, sinit.
Protinus accedunt [4] medici, medicaque recedunt,
[5] Tolluntùrque pedes: O medicina [6] gravis!

1 Vteri strangulatione laborantem, cui morbo præscribunt remedium medici validam congressus succussationem. 2 Sed tamen lacrymans dissimulat mori se malle quam hujusmodi convalescere remedio. 3 Nec ætatis flore velit mori. 4 Supra epigr. 61, num. 6. 5 In Venerem, epigr. 81, l. 10, num. 2. 6 Scoptice.

De Nata. LXXIII.

DRauci Nata sui vocat * pipinnam,
Collatus cui Gallus est Priapus.

* Turnebus lib. 8, c. 4. legit bipennam. Ianus Parrhasius in Var. Annot. & Cælius Rhod. l. 4, c. 6. legunt vepenem, exponuntque. Nata vastum subactoris sui virile diminutivo nomine appellat vepenem. id est, parvulum penem, cui tamen si conferas Priapum ipsum (epigr. 36, l. 1, num. 8.) videatur præ hoc Gallus eviratus. Pisinnam legit Ian. Rutgersius, ut Labeo apud veterem scholiasten Persii, Crudum manduces Priamum, Priamique pisinnos. id est, pueros, filios. vide Gasp. Barthii adversf. l. 1, c. 6.

In Lygdum. LXXIV.

VEnturum juras semper mihi, Lygde, roganti,
Constituisque horam, constituisque locum.

Cum frustra jacui longa prurigine tentus,
Succurrit pro te sæpe [1] *sinistra mihi.*
Quid precer, O fallax, meritis, & moribus istis?
[2] *Vmbellam* 3 *lusca, Lygde, feras* 3 *dominæ.*

1 Epigr. 42, l. 9, & ep. 59. supra num. 5.
2 Lib. 14, epigr. 28.
3 Inservias deformi dominæ, quoniam non vis amari à domino.

De Bacchara. LXXV.

CVrandum penem commisit Bacchara Græcus
Rivali medico: Bacchara Gallus erit.

Quo amatâ frueretur sine rivali, Baccharam castravit medicus *Chironomica* (ut ait Sidonius Apollinaris epigr. 12, l. 2.) *magis institutus quam Machaonica.* Qualis & ille fuit epigr. 98, l. 9. supra.

In Cæliam. LXXVI.

[1] *THecâ tectus aëneâ lavatur*
Tecum, Cælia, servus. ut quid, oro,
Non sit cum citharœdus, aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
An [2] *Omnes an tibi nos sumus spadones?*
Ergo, 3 *ne videaris invidere,*
Servo, Cælia, fibulam remitte.

1 Fibula ære circumligata. vide epigr. 34. & 81, l. 7.
2 An ille solus in nobis vir est? sic ep. 34, l. 7. *An sola est, &c.*
3 Ne videaris ejus conspectum nobis invidere, tibi reservare, refibula servum tuum.

Ad Pætum. LXXVII.

SOlvere, Pæte, decem tibi me sestertia cogis:
[1] *Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.*
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: [2] *tu qui*
Bis centena potes perdere, perde decem.

1 Al. *Perdiderit.* i. e. conturbarit.
2 A majori lepide jocatus rogat ut jacturam 10 H S. ferat in se, qui tulit 200 in alio.

In Vacerram. LXXVIII.

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
Consumit horas, & die totâ sedet:
* *Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.*

* Non sedet compescendi alvi gratia, sed ut invitetur ab aliquo domino earum cœnationum seu conclavium in quibus sedet.

Ad Victorem. LXXIX.

VTere fœmineis complexibus, utere Victor,
Ignota que sibi mentula discat opus.

[1] *Flammea texuntur sponsæ, jam virgo parata est :*
[2] *Tondebit pueros jam nova nupta tuos.*
Pædicare semel cupido dabit illa marito,
Dum metuit teli vulnera prima novi.
Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,
Et dicent, uxor, non puer, ista tibi est.
Heu quantos æstus, quantos patiere labores,
Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
[3] *Ergo Suburanæ tironem trade magistræ.*
Illa virum faciet : non bene virgo docet.

1 Flammeum erat velamentum luteũ seu rubeum quo nova nupta tegebatur pudoris gratia, vel in subjectionis symbolum. 2 Tondebit catamitos tuos tanquam emeritos & exoletos, postquam uxorem duxeris. epigr. 18, l. 12. 3 Trade te instituendum meretrici cuipiam suburanæ, quæ melius docebit te officium viri quã nova nupta & rudis.

Ad Pætum. LXXX.

[1] *AD primum decimæ lapidem quod venimus horâ,*
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista [2] *via, non est mea, sed tua culpa;*
Misisti mulas qui mihi, Pæte, [3] *tuas.*

1 Ad suburbanum tuum, quod mille passus ab urbe distat. 2 Al. *quidem.* 3 Tam pigras & tardas.

De Bajis. LXXXI.

[1] *LItus beatæ Veneris aureum Bajas,*
Bajas superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Bajas :
Laudabo dignè non satis tamen Bajas.
[2] *Sed Martialem malo, Flacce, quam Bajas.*
Optare utrumque pariter, [3] *improbi votum est.*
Quod si deorum munere hoc tibi detur :
[4] *Quid gaudiorum est Martialis & Bajæ!*

1 Locum gratum, venustũ, blandum, delicatum, lasciviæ imò vitiorum diversorium. 2 Sed malo valetudini & voluptatibus meis indulgere, quam, dum salubres Bajas mille versibus laudo, saluti meæ parum consuluisse videri. 3 Al. *improbum.* 4 Quantulum gaudii erit ex Bajis à Martiale laudatis.

De spadone, & sene. LXXXII.

CUm sene communem vexat spado Dindymus Æglen,
Et jacet in medio [1] *sicca puella toro :*
Viribus [2] *hic operi non est,* [3] *hic utilis annis.*
Ergo sine effectu prurit uterque labor.
Supplex illa rogat pro se, miserisque duobus,
Hunc juvenem facias, hunc, [4] *Cytherea, virum.*

1 Unde illud apud Ovid. *Dedecus hoc sumpta dissimulavit aqua.* l. 3 Amor. eleg. 6. 2 Eunuchus. epigr. 39, l. 6, num. 13. Iuvenal. satyr. 6, ℣. 367. 3 Senex. & lege, *hic inutilis annis.* 4 Venus, thalami præses.

De Philoſtrato. LXXXIII.

1 A Baloeis & cœna in quæ invitabatur Sinueſſæ, quæ urbs eſt Campaniæ. 2 Sera jam nocte, quæ domum ſuam repetere movebat.

1 A Sinueſſanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens 2 nocte jubente larem,
Pane imitatus obit ſævis 3 Elpenora fatis,
4 Præceps per longos dum ruit uſque gradus.
5 Non eſſet, nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potius veſtras ille bibiſſet aquas.

3 Qui apud Homerum Odyſſ. *. ebrius è ſcalis devolutus interiit. 4 Dum ebrius ruit è ſcalis per quas conſcendit ad conducta cœnacula. 5 Non hoc illi accidiſſet, O Nymphæ Sinueſſanæ, ſi veſtras bibiſſet aquas, quæ vel inſaniam abolent. Plinius lib. 31, cap. 2. vide epigr. Antipatri lib. 3. Anthol. cap. 20.

Ad Soſibianum. LXXXIV.

N Emo habitat gratis, niſi dives & orbus apud te.
* Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.

* Namque viſcato hoc hamatoque munere orborum divitum hereditates captas.

¶ De Antiocho tonſore. LXXXV.

1 Huic geminum eſt Lucilii epig. εἰς κυρέας. 2 Antholog. cap. 26. Ἄρης ἄρης βροτολοιγὸ, &c. 2 Sacerdotes in ſacris Iſidis ut & * Cybeles Phrygiæ Deæ (quam eandem cum Iſide eſſe volunt) cultris ſibi humeros, pectus & lacertos ſauciabant.

1 Q Vi nondum Stygias deſcendere quærit ad undas;
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſævis 2 lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad 3 Phrygios 4 enthea turba 3 modos.
5 Mitior implicitas Alcon ſecat 6 enterocelas,
Fractaque 7 fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes 8 Cynicos, & 8 Stoica menta,
9 Collaque pulverea nudet equina jubâ.
Hic miſerum 10 Scythicâ ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore 11 poſcet avem.
12 Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:
13 Antiochi tantùm 13 barbara tela ſonent.

3 Æra Corybantia, tympana, ululatus, &c. 4 Numine inflata, furore ſacro correpta. 5 Chirurgus Alcon leviori manu ſecat enterocelas. 6 Hernias ex inteſtinis in ſcrotum delapſis. 7 Dura & gravi, inſtar fabri, non molli & tonſoria. 8 Philoſophi promiſſas alebant barbas, graves & venerandas, quas ſæpe vellit Lucianus. 9 Detondeatque equorum jubas. 10 Epigr. 7, lib. ſpect. & l. 9, epigr. 46. 11 Prometheus libentiori animo præbebit jecur laniandum aquilæ, quam mentum radendum Antiocho. Al. *paſcat.* 12 Ab hoc tonſore fugiet vel ad matrem ſuam Agaven à qua dilaniatus eſt: ab hoc fugiet Orpheus ad furentes Bacchas à quibus diſcerptus eſt. 13 *This Barbers barbarous tooles*

Hæc

Hæc quæcunque meo numeratis [14] *stigmata mento,*
In vetuli [15] *picta qualia fronte sedent,*
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
[16] *Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:*
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

14 Rudis manus errantisq; novaculæ 'incisuras & quasi puncturas. epigr. 64, l. 6. n. 18. *scotches.* 15 Rugosa, *inquibens*, & sulcata. Alii leg. *Pycta* & nomen esse volunt pugilis cicatricibus deformis. Ego retinendum *picta* opinor, & de stigmatia intelligo, qualem habes epigr. 29, l. 2. num. 13, & 14. 16 Certè supra hominem adeoque omnia animalia hircus sapit, qui mavult prolixam pascere barbam, quam subire rudes manus & barbara tela tonsoris Antiochi. Καὶ τράγος εὐπώγων ἴσχολός ἐστι Πλάτων. Authol. l. 2, c. 52.

In Zoilum. LXXXVI.

[1] *SIdere percussa est subito tibi, Zoile, lingua,*
Dum lingis certè, Zoile, nunc futuis.

1 Epigr. 91, l. 7, num. 5. & supra epig. 62, num. 8.

¶ In Parthenopæum. LXXXVII.

LEniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
Assidue tussis Parthenopae tibi:
[1] *Mella dari,* [2] *nucleosque jubet, dulcesque placentas,*
[3] *Et quicquid pueros non sinit esse truces.*
At tu non cessas totis tussire diebus.
[4] *Non est hac tussis Parthenopae: gula est.*

1 Præscribunt enim medici dulcia ad sistédum moderandumque humorem acrem distillantem. 2 Pineos. *Pityila è pinastris singulare remedium adversus tussim, in melle decocta*, &c. Plinius lib. 15, cap. 10. 3 Et dulciaria, quæcunque pueros flentes iracundosque placant. 4 Vide epigr. 40, l. 2, num. 3, & 9.

Ad Charidemum. LXXXVIII.

DIves eras quondam: sed tunc pædico fuisti,
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc [1] *sectaris anus. ô quantum cogit egestas!*
Illa fututorem te, Charideme, facit.

1 Vt ex hoc opere victum quærites. Iuv. sat. 1, ỳ. 38.

De * Charisiano. LXXXIX.

* Al. *Malisiano.*

MVltis jam, Lupe, posse se diebus
Pædicare negat Charisianus.
Caussam cum modo quærerent sodales,
[1] *Ventrem dixit habere se solutum.*

1 Qua imprudenti excusatione fatebatur se pati solitum, non agere.

Ad Pollam. XC.

[1] *INtactas quare mittis mihi, Polla, coronas?*
[1] *A te vexatas malo tenere rosas.*

1 Amatoribus quippe gratiores corollæ quæ amicas quasi olerent & saperent, quàm quæ recentem spirarent fragrantiam. unde istæ meretriculæ vexatas corollas & poma adrosa amatoribus mittere solebant. Lucian. Toxatis.

In Chrestillum. XCI.

CArmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras, altaque saxa cadunt.
[1] *Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,*
[2] *Lucili columella* hic situs Metrophanes:
[3] *Attonitusque legis* terraï frugiferaï.
Accius & quicquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres Chrestille, tuosque poëtas?
Dispeream, [4] *si scis mentula quid sapiat.*

1 Et tibi magis placet dissolutum, asperum & humile Lucilii seu negligentis alterius cujuspiam & lutulenti poëtæ carmen, quam altum, grande, sonorum Homeri. vide Cerealii epigr. 2. lib. Anthologiæ. cap. 46. & Antipatri ep. cap. 47. Alii, *res carmine major habetur.* 2 *Hic situs est Metrophanes columen familiæ.* versus partem citat Donatus ad Terentium. 3 Nec sine admiratione legis veterum poëtarum duriora verba & hiantia, qualia hæc *terraî frugiferaî* ex resolutione diphthongi. 4 Alii *ni.* Alii *nisi.* quasi dicat. Et tamen qui affectas antiquorum verba, uteris præsentibus moribus. Qui probas durum carmen, molliter vivis, ut versus iste meus *Dispeream*, &c. compositione durus est, sensu mollis.

Epitaphium Canaces. XCII.

[1] *ÆOlidon Canace jacet hoc tumulata sepulchro,*
[2] *Vltima cui parva septima venit hyems.*
Ah scelus, ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hic vitæ de brevitate queri.
Tristius est leto leti genus: horrida vultus
Abstulit, & tenero sedit in ore [3] *lues:*
[4] *Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,*
Nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire viâ.
[5] *Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,*
Ne posset duras flectere lingua deas.

1 Æolidarum familiæ ac generis. vultque hanc ducere originem ab illa Canace Æoli filia, de qua Ovid. in epist. Alii legunt *Æolidos.* Alii, *Æolis heu Canace.* 2 Septennis. 3 Aphtha, cancer, mentagra. epigr. 79, l. 1. 4 Crudelis moribus serpit exeditque os Canaces. 5 Quæ, nisi vocis or[…]gana morbo fuissent interclusa, vel ipsas inexorabiles Parcas dulci voce fle[…]re valuisset.

In

In Zoilum. XCIII.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
*Non vitiosus homo es, Zoile, sed * vitium.*

* In abstracto, & eminenter.

De Theodoro. XCIV.

*Pierios * vatis Theodori flamma Penates*
Abstulit. hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, ô magnum facinus, crimenque deorum,
Non arsit pariter quod domus, & dominus!

* Poëtæ scilicet, sed mali. cui dum incendium domus condolere videtur, per imprecationem queritur quod non & ipse dominus una cum ædibus perierit.

In verpum æmulum. XCV.

Quod nimium lives, nostris & ubique libellis
Detrahis, ignosco : 1 verpe poëta sapis.
*Hoc quoque non curo, * quod tu mea carmina carpas,*
Corripias : & sic verpe poëta sapis.
Illud me cruciat ; 2 Solymis quod natus in ipsis,
Pedicas puerum, verpe poëta, meum.
** Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis.*
Non credo : jura, verpe, 3 per Anchialum.

1 Iudæe, recutite. epigr. 81, lib. 7. & quæ ad Iuvenalem sat. 14, ℣. 105.
* *Quod dum mea carmina carpis, Compilas.* Ian. Rutgers.

2 Vrbe Iudeæ celeberrima. Hierosolyma, Salem, Iebus. 3 Omissis quæ hic Domicius Calderinus de statua & numine Sardanapali in Anchiala urbe Ciliciæ culto : & quæ Hermolaus ad Plin. l. 5, c. 27. Quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuisse autumat : Attende clarius (τὸν ἐμοὶ δοκοῦν) lumen & acumen Ios. Scaligeri in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum. ubi de Tyriorum & Sidoniorum dialecto disserens ; *Et sane, inquit, mirum est illis sanctissimum fuisse jusjurandum* Korban. *ut Iudæis* חי אלהים *vel* חי יהוה Chajala *vel* Chajadonai. *Sed tempore Martialis pronunciabant* Chiala : *Iura verpe per Anchialum. Quia Iudæos audiebat* Chiala *jurare ; propterea putabat esse* Anchialum, *quod vox* Anchialus *notior illi fuerat quam* Chiala. Cujus ingeniosissimi viri expositioni subscribo, nisi quod poëtam posuisse Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numinisve ficti nomen ?) inficias eam. Quinimo totum hoc & integrum fuisse Iudæorum juramentum contendo. אם enim Hebræis sonat *Si* in juramentis usitatum, ut c. 5, Ier. ℣. 2 ואם חי יהוה & *si vivit Dominus*, atq; alibi pluries in S.Script. Quin & אם absolute positum in jurando negat, Psal. 89, ℣. 36. & 1 Reg. cap. 17, ℣. 1, Quum itaque poëta ex pronuntiatione τοῦ אם חי אלהים *Si vivit Deus* advertisset Iudæos jurasse, Hebræa non intelligens, esse has distinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita usurpavit *m* ante *ch* in *n* verso ad Græcas & Romanas literarum dispositionis leges. * Erit itaque hic poëtæ sensus. Scio ego vos Iudæos projectissimam esse ad libidinem gentem, ut ut religione, commercio, officiis, & concubitu alienorum abstinere professam : Scio itidem apud vos profana esse omnia, quæ apud nos sacra : Scio apud vosipsos fidem esse obstinatam, adversus alios levem. Scio nihil vos prius imbui, quam contemnere deos alienos, vestrum solum colere, vereri, respicere, &c *Tacit. 5 Histor* Quoniam itaque te suspectum habeo pro scarabæo, κανθάρῳ τοιαύτῃ κυλίνδοντι, non credo tibi neganti per Templum jurato,

 eo, ut qui nulla te hic religione aut perjurii pœna teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum vestrum, per quem jurato tibi credam. *Clariss. Seldenus* in Prolegomenis ad peuitissimæ eruditionis opusculum, *De Successionibus, seu Iure hereditario Ebræorum*, etiam tendit ulterius, conceptumque scriptumque à poëta versum hunc autumans ad hunc modum: *Non, credo; jura verpe iperan chi olam.* ut integra sit juramenti formula. יפרע חי עולם *vindictam sumat is qui vivit in æternum.* Nec prætereundum censeo, quod in *Specimine Conjecturarum* nuperrimè edito habet vir Doctissimus Ioannes Crojus, qui neque Farnabii neque Seldeni formulas usitatas ac tritas fuisse apud Iudæos scribens, unica littera mutata rem restitui vult, *Alchialum*, אל חי עלם è Chaldæorum dialecto. Quamvis tamen neutra loco moveri aut exautorari meruerat, nisi suam hanc leviter quidem à nostris deviam conjecturam validiori tibicine fulcisset quàm rejectione merâ, nudaque, testibus non datis, assertione.

Ad Flaccum. XCVI.

INcideris quoties in basia fellatorum,
In [1] solio [2] puto te mergere, Flacce, caput.

1 Epigr. 42, l. 2, num. 1. 2 Vide epigr. 50, l. 8.

Ad Germanum. XCVII.

[1] *MArtia non Rhenus salit hîc, Germane, quid obstas,*
Et puerũ prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet submoto cive ministro
[2] *Captivam [3] victrix unda levare sitim.*

1 Hæc, ô Germane, est è nostra Martia (de qua epigr. 42, l. 6, num. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua: ut ejus potu interdicas ingenuo civi. 2 Tui captivi. 3 Martia, ducta in urbem Romam Germaniæ victricem.

In Thelesillam. XCVIII.

VNa nocte quater possum: sed quatuor annis
Si possum, peream, te Thelesilla semel.

Epigr. 33, & 75, l. 3.

Ad Bassam. XCIX.

[1] *EFfugere non est, Basse, [2] basiatores.*
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt.
Et hinc, & illinc, usquequaque, quacumque.
[3] *Non ulcus acre, pustulave lucentes,*
Nec [4] triste mentum, sordidique [5] lichenes,
Nec [6] labra pingui delibuta ceroto,
Nec [7] congelati gutta proderit nasi.
Et æstuantem basiant, & algentem.

1 Non licet effugere, nulla ratione, consilio nullo poteris effugere. 2 Epigr. 94, l. 7, num. 1. & epigr. 10, lib. 2. 3 Nullum genus morbi, ulceris aut contagii. 4 Mentagra. supra epigramm. 98, num. 3. & epigram. 79, l. 1. 5 Qui è genere cancri. 6 Delibuta unguento è cera seu cerussa ad fissuras & ulcera. 7 Epigr. 36, l. 7, num. 2.

Et [8] *nuptiale basium reservantem.*
Non te cucullis asseret caput tectum,
Lectica nec te [9] *tuta pelle, veloque,*
Nec vendicabit sella sapius clausa.
Rimas per omnes basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Sævique [10] *fasces, nec superba clamosi*
Lictoris abiget virga basiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli jura gentibus reddas:
Adscendet illa basiator, atque illa:
Febricitantem basiabit & flentem:
Dabit oscitanti basium, natantique:
Dabit & cacanti: remedium mali solum est;
Facias amicum [11] *basiare quem nolis.*

8 Quod clauso ore reservat sponsus sponsæ suæ acceptum.
9 Lecticæ autem pellibus velisque muniebâtur. Lip. Elect.l.1,c.19.
10 Prælati prætori consulibusque à lictoribus.
11 Cui absq; offensa negare possis. epigr. 23, l. 2.

In Lesbiam. C.

DE cathedra quoties surgis, jam sæpe notavi,
[1] *Pædicant miseram Lesbia te tunicæ.*
Quas cum conata es dextrâ, conata sinistrâ
Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
[2] *Sic constringuntur geminâ Symplegade culi,*
3 *Et Minyas intrant, Cyaneasque nates.*
Emendare cupis vitium deforme? docebo,
Lesbia, nec surgas censeo, nec sedeas.

1 Hærent tibi imæ tunicę.
2 Al. *Si constringantur.*
3 Tunicæ tuæ cōstringuntur, non secus ac columba vel clavus navis Argus in collisione Cyanearum seu Symplegadum insularum, quas transmisere Minyiæ Thessali, cæterique Argonautæ. vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. ℣. 1212. & Medeam, ℣. 233. & supra lib. 7, epigr. 18, num. 5.

Ad Flaccum. CI.

HAbere amicam nolo, Flacce, [1] *subtilem,*
Cujus lacertos annuli mei cingant,
[2] *Quæ clune nudo radat, & genu pungat:*
3 *Cui serra lumbis,* 4 *cuspis eminet culo.*
Sed idem amicam nolo mille librarum.
5 *Carnarius sum, pinguiarius non sum.*

1 Gracilem, exilem, junceam.
2 Quæ depygis, macilenta, & quasi nudis ossibus.
3 Cujus dorsi spina serram præ se ferat.
4 Vropygium. epigr. 92, lib. 3, num. 7.
5 Puellam volo corporis solidi & carnosam, non pinguedine tumidam gravemque.

Ad Flaccum. CII.

THaïda tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
[1] Tu puto, quod non est, Flacce, vidère potes.

1 Summa sane es oculorum perspicacia qui tam exilem deprendere posses. vide epigramm. superius.

In Lydiam. CIII.

NOn est mentitus qui te mihi dixit habere
Formosam carnem Lydia, non faciem.
[1] Est ita, si taceas, & si tam muta recumbas,
Quam silet in cera vultus, & in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque Lydia perdis,
Et sua plus nulli, quam tibi lingua nocet.
[2] Audiat ædilis ne te, videatque caveto;
[3] Portentum est, quoties cœpit imago loqui.

1 Commendat te tacentem cutis pulchra: sed ea est oris tui, quoties loqueris, inelegantia & invenustas, quæ corporis formam deturpet. 2 Ædilis quippe erat curare portenta (quale est si sudet loquaturve imago) expianda & tollenda. 3 Corpus habes marmoreis dearum imaginibus non cedens, loquentis verò gestum portentosum.

Ad Sophronium. CIV.

TAnta tibi est animi probitas, orisque Sophroni,
** Vt mirer fieri te potuisse patrem.*

* Vt mirer te vel cum uxore rem habuisse.

In Vxorem. CV.

VXor vade foras, [1] aut moribus utere nostris:
[2] Non sum ego nec Curius, nec Numa, nec Tatius.
Me jucunda juvant tracta per pocula noctes:
Tu properas pota surgere tristis aquâ.
Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucernâ,
Et juvat admissa [3] rumpere luce [3] latus.
Fascia te, tunicaque [4] tegunt, obscuraque palla:
At mihi nuda satis nulla puella patet.
Basia me capiunt blandas [5] imitata columbas:
Tu mihi das [6] avia qualia mane soles.
[7] Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,
Nec digitis: [8] tanquam thura, merumque pares.

1 Quasi divortii causa sit inæqualitas morum, vel in uxore magis probatorum quam in viro. 2 Non sum continens, castus, pudicus, quales Cu. Nu. & Tatius. Al. *Non ego sum Curius, non Numa, non Tatius.* 3 ἐν τῷ τῆς πολυχρύσου Ἀφροδίτης ἔργῳ. 4 *Obscuraque pallia celant.* Bodl. & Palat. 5 Lasciva, qualia sibi ingeminant columbæ & passerculi salaces. 6 Casta, qualia sibi invicem libant οἱ συγγενεῖς ἀσπάζοντες καὶ φιλοῦντες. 7 Supra epigr. 61, num. 7. 8 Tanquam pura, & rem divinam thure meroque factura. *Sic surgit mane puella, Protinus ut sanctos possit adire Deos.* Ovid. lib. 3 Amor. lib. 6.

Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
9 Hectoreo quoties sederat uxor equo.
10 Et quamvis Ithaco stertente, pudica solebat
Illic Penelope semper habere manum.
Padicare negas: 11 dabat hoc Cornelia Gracco,
Iulia Pompeio, Portia, Brute, tibi.
Dulcia 12 Dardanio nondum miscente 12 ministro
Pocula, 13 Iuno fuit pro Ganymede Iovi.
Si te delectat gravitas, 14 Lucretia toto
Sis licet usque die: 15 Laïda nocte volo.

9 Quoties Andromache & ipsa pudica per lascivum ludum Hectori insedit. *Hisp. cavalgava à Hect.* vel allusum ad versum Ovidii 3 de Arte: *Thebais Hectoreo nupta resedit equo.*

10 Et socero dormiente, illa castæ famæ Penelope erat λαβὰς κτίζουσα.
11 Verecundissime matronæ Rom. non negabant illud —— epigr. 69, lib. 9, num. 1. maritis suis viris gravissimis. 12 Ganymede. 13 Et ipsa castissima conjugii præses. tamen —— 14 Gravis & casta, ut Lucretia.
15 Facilem & lascivam, ut Laïda.

Ad Garricum. CVI.

MIttebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
** Saltem semissem, Garrice, solve mihi.*

* Saltem gradatim & per media descendisses ad hoc imum. ut epigr. 71, l. 8.

Ad Albium Maximum. CVII.

*ALbi Maxime, * si vacabit hora,*
Hoc tantum lege: namque & occupatus,
Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quatuor? 2 sapisti:

* Al. *Si vacat habere.*

2 Qui & hoc tibi laboris parcis, fastidioso lectori.

Ad Septicianum. CVIII.

1 *EXplicitum nobis usque ad sua cornua librum,*
Et quasi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti. credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros 2 sic ego quinque tuos.

1 Evolutum ad umbilicum usque, perinde ac legisses. epi. 67, l. 1, n. 11.
2 Explicitos scilicet oculis lustratos, ac rursum involutos, ut tu meos.

Ad Lectorem. CIX.

*QVamvis * tam longo possis satur esse libello,*
Lector, adhuc a me disticha pauca petis.
Sed 1 Lupus usuram, puerique 2 diaria poscunt,
Lector solve. 3 taces, dissimulasque? vale.

* Al. *jam.*
1 Fœnerator.
2 Demensa & cibaria servis distribuenda in diem.

3 Epigr. 16, num. 9. & epigr. 26, num. 8, lib. 5.

LIBER

LIBER XII.

M. Val. Martialis Prisco suo salutem.

[1] SCio me patrocinium debere contumacissimæ triennii desidiæ: quę absolvẽda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur: nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum & p... mum est, quod [2] civitatis aures, quibus assueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictavit [3] auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summam omnium, ea quæ delicatè relinquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his [4] municipalium rubigo dentium, & judicii loco livor, & unus aut alter mali, in pusillo loco multi, adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. [5] Ne mireris igitur abjecta ab indignante; quæ à gestiente fieri solebant. ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & exigenti negarem, [6] cui non refero gratiam, si tantum ea præsto quæ

1 Sat scio mihi opus esse validissima defensione, qua excusem silentium meum & scribẽdi intermissionem, cui contumaciter tres jam annos vacavi. crimen venia haud quaquam dignum vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali ocio & secessu.
2 Elegantes & acutos auditores, quales mihi Romæ contigerunt, desidero. hic parum idoneos comperio.
3 A cujus ingenio, judicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis ædificiis ludisque mihi extat seges & materia epigrammaton. idque citra tædium, imo cum Venere quadam & delectatione studii.
4. Municipum meorum Bilbilitanorum invidia & malevolentia, qui quidem pauci, sed pro loci exilitate multi, me carpunt, obtrectant, mordent.
5 Ne sit igitur mirum si per indignationem deposuerim & abjecerim illa studia, quæ mihi antea cordi fuerunt.
6 Rotunde expressit illud Ciceronis epist. 8, l. 4. Fam. epist. *Reliquum est, ut ad omnia quæ tui velint, ita sim præsto, ut me non solum omnia debere tua causa, quæ possum, sed ea quoque quæ non possum, putent.* Proni stili. inquit Val. Max. lib. 4, cap. 8: *certius est indicium supra vires niti quam viribus ex facili uti: Alter enim quod potest, præstat: alter etiam plus quam potest.* ὃ καί τι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ μεῖζον. Phalaris epist. 31.

possim,

possim, [7] imperabo mihi, cui indulgere consueveram, & * statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem [8] adventoria sua. Tu velim ista quæ [9] tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graveris; &, [10] quod tibi difficillimum est, de nugis nostris judices nitore seposito, ne Romam, [11] si ita decreveris, [12] non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

7 Ego itaque excitabo ingenium meum & studium, quæ olim me. Alii, *imperavi*.

* Al. *studui*.

8 Libro hoc, tanquam adventoria cœna, qua excipere amicos peregre advenas moris est. Turnebus lib. 30, c. 26.

9 Non solum apud te cui hæc scribo, sed & apud alios quibus propter te innotescent. *Vel*, non tantum judicii & censuræ periculum apud te, cujus candore fretus sum, inibunt, quantum apud alios non æque æquos & candidos. 10 Solita benevolentia & innata humanitate, quibus me pertinaciter prosequeris, ad tempus depositis, quo rigidiorem agas censorem, dijudicesque an Romam mitti mereatur liber hic in Hispania scriptus. 11 Si tu censueris lib. hunc dignum qui Romam videat. 12 Non tantum à solita urbanitate & Romano cultu degenerem, qui in Hispania scriptus Hispanum aliquid sapiat: sed prorsus barbarum ac rudem. Ita locutus Paterculus. histor. lib. 2. *Illis incrementis fecit viam, quibus non Hispania sua natus, sed Hispanus in triumphum & pontificatum assurgeret.* Cum dicimus Hispanus, inquit Sosipater, nomen nationis ostendimus; cum autem Hispaniensis, cognomen eorum qui provinciam Hispaniam incolunt, etsi non Hispani.

Ad Eundem. I.

[1] *Retia dum cessant, [2] latratoresque Molossi,*
Et non invento sylva quiescit apro:
Ocia, Prisce, brevi poteris donare libello.
Hora 3 nec æstiva est, nec tibi tota perit.

1 Dum cessat venandi studiū per anni tempus. videtur fuisse ver vel autumnus, horæ enim neque æstivæ & aprorum venationi inservit hyems. 2 Canes è Molossorum genere, qui acres. 3 Non longissima, quales sunt horæ æstivæ, ex divisione diei pro anni tempore inæqualis, in 12 partes.

Ad sua carmina. II.

[1] *Qua modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,*
Ite Sacra, [2] jam non pulverulenta via est.

1 Carmina, qualia prius ex urbe misi Pyrgos Tusciæ oppidum maritimum, dispergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem. epigr. seq. 2 Humida scilicet vere vel autumno, ut priore epigramm. num. 1.

Ad librum suum. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
*Ibis * tu Romam nunc peregrine liber.*

* Al. *is*.

R. [1] *Auriferi*

[1] *Auriferi de gente Tagi,* [2] *tetricique Salonis*
[3] *Dat patrios Manes quæ mihi terra* [4] *potens.*
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
[5] *Cujus habet fratres* [6] *tot* [7] *domus alta Remi.*
[8] *Iure tuo veneranda novi pete limina templi,*
[9] *Reddita* [10] *Pierio ſunt ubi templa* [10] *choro.*
Vel ſi malueris, prima gradiere [11] *Subura:*
Atria ſunt illic [12] *conſulis alta* [12] *mei.*
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hiantea Stella [13] *petitor aquæ.*
Fons ibi [14] *Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,*
[14] *Vnde novem dominas ſæpe bibiſſe ferunt.*
[15] *Ille dabit populo, patribuſque, equitique legendum,*
[16] *Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.*
Quid [17] *titulum poſcis? verſus duo treſve legantur,*
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

1 Ex Hiſpania metallis celebri, ubi aurifer Tagus & Salo cujus aquis ferrum temperatur. ep. 50, l. 1, num. 13, & 11. 2 Propter montes, vel accolas. 3 Vbi parentum cineres. 4 Al. *parens.* 5 Cujus pater autorque vixerit Romæ 34 annos. 6 Libros ep. undecim, duos diſtichorum, ſpectaculorum unum. 7 Roma. Al. *domus una.* 8 Namque templum eſt Apollinis & Muſarum, ab Auguſto in Palatio excitatum; in quo poëtarum opera recitabantur & probata reponebantur cum imaginibus. 9 A Nerva reſtituta. 10 Muſis & poëtis. 11 Epigr. 35, l. 1, num. 5. 12 Stellæ, cui ego conſulatum vovi. epigr. 43, l. 9. *Vel* mihi faventis. 13 Al. *ſitior.* Stella diu ambivit Violantillam. Statius in Epithalamio Sylv. 1. in cujus ædibus limpidiſſimus fuit fons. de quo vide epigr. 49, l. 7. & lib. 6, epigr. 47. 14 Propter Stellam Poëtam. 15 Stella. 16 Præ deſiderio mei effuſis lacrymis. 17 Autoris nomine inſignitum.

Ad Priſcum. IV.

QVod [1] *Flacco,* [2] *Varioque fuit, ſummoque Maroni,*
[3] *Mæcenas atavis regibus ortus eques.*
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaque dicet [4] *anus.*
Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur,
Tu das [5] *ingenuæ* * *munera* [5] *pigritiæ* [6].

1 Horatio. 2 Nobili poëtæ. epigr. 18, l. 8, num. 2. 3 Alludit primum Horatii verſum. *Mæc. atavis edite regibus.* 4 Longæva. vide epigr. 40, lib. 1, num. 1. * Al. *Ius mihi pigritiæ.* 5 Literario ocio. 6 Hexaſtichon illud *Macte animi, &c.* demigraſſe hinc in ſextum epigramm. ſuſpicatur Turnebus l. 30, c. 26. & huc reſcribendum, ſed non video cur non & illud Nervæ aſcribatur. ut ſuo loco.

Ad Cæſarem. V.

[1] LOngior undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor eſt, & breve [2] *raſit opus.*

1 Decimus, undecimuſque liber epigram. à me emendati contractique ſunt. 2 Caſtigando eraſit. Aldus legit *vaſit*, id eſt, evaſit.

Plura legant vacui, quibus ocia tuta dedisti :
Hæc lege tu Cæsar : forsan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerva : licet [1] toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas
Iam redeunt : longi terga dedere metus.
[2] Hoc populi, gentesque tuæ pia Roma precantur :
Dux tibi, sit semper talis, & iste diu.
[3] Macte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum,*
[4] Quos Numa, [5] quos hilaris posset habere Cato.
Largiri, præstare, [6] breves extendere census,
Et dare quæ faciles vix tribuêre dei ;
[7] Nunc licet, & fas est. [8] sed tu sub principe duro,
Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

1 Libere vacare Musis, sub Imperatore qui Musis Poësique favet. 2 Quod habet versus insequens, *Dux tibi, &c.* 3 * Dividendum hoc epig. in duo ad *Macte animi* vult Ian. Rutgers. Magis auctus sis animo, qualem pauci habent. Hortandi formula re bene gesta sumpta à sacris. Quoties enim victimæ infundebatur thus aut vinum, dicebant, *Mactus est taurus.* h. e. cumulata est hostia & magis aucta. Isidor. l. 10, c. 10. 4 Epigr. 6, lib. 11, num. 4. 5 Quos mores posset habere Cato, nisi quod magis tetricus fuit quam Nerva. supra. *hilaris clementia.* 6 Civium paupertatem opibus sublevare. 7 Sub principe tam pio, clementi, æquo : quandoquidem —— 8 —— Tu ipse O Nerva sub Nerone & temporibus illis malis non dubitabas esse bonus.

De Ligeia. VII.

*Toto vertice * quot gerit capillos,*
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

* Est itaque tripilis seu trifilis. epigr. 74, l. 6, num. 2.

In commendationem Trajani. VIII.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & [1] nihil secundum,
Trajani modo læta cum futuros
Tot per secula computaret annos ;
Et fortem, juvenemque, Martiumque
[2] In tanto duce militem videret :
[3] Dixit præside gloriosa tali :
Parthorum proceres, ducesque Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem ; Venite.

1 Vel si quid, longo certe intervallo, proximum. 2 *Sic Imperatorem, commilitonemque miscueras, &c.* Plin. in Panegyrico Trajan. ita locutus est de Cæsare Sylla referente Sueton. c. 1. *Cæsari multos Marios inesse.* 3 Vos (inquit Roma) nominis Romani hostes, nolite ulterius insolescere, jam enim nacti sumus verum Cæsarem injuriarum vestrarum futurum vindicem, venite igitur pacem orantes.

Ad Cæsarem. IX.

P *Alma regit noſtros, mitiſſime Cæſar, Iberos,*
Et placido fruitur pax [2] peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti [3] mores in loca noſtra tuos.

1 A. Cornelius Palma vir Conſularis, illuſtris & Trajano gratiſſimus, qui, teſte Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo) jam præficiebatur Hiſpaniæ. Nam quod de palma ſymbolo Victoriæ & Iuſtitiæ quæ propter Trajani de Dacis & Scythis triumphum in nummis Trajani eſt expreſſa non uſquequaque convenit.
2 Extra Italiam. 3 Præfectum, æmulum tuorum morum.

De Africano. X.

H *Abet Africanus millies, tamen captat.*
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

P *Arthenio dic Muſa [2] tuo, noſtroque ſalutem,*
[2] Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cujus [3] Pimplæo [4] lyra clarior exit ab antro?
Quem plus [5] Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi forte, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:
[6] Tradat ut ipſe duci carmina noſtra, roga,
** Quatuor & tantum timidumque brevemq; libellum*
*Commendet * verbis; hunc tua Roma legit.*

1 Vide epig. 1, l. 11, n. 2. Judicium de hoc epigr. ad Parthenium.
2 Dict. epig. 1, l. 11, n. 4.
3 Epigr. 4, l. 11, num. 1.
4 Forte & Lyricis vacabat Parthenius.
5 E Poëtis. 6 Eandem poſcit ab illo operam, epigr. 6, l. 5. * Quæ ſubſequuntur, nempe; *Hunc tua Roma legit.*

¶ In Poſtumum. XII.

O *Mnia promittis, cum tota nocte bibiſti:*
*Mane nihil praſtas: Poſtume, * mane bibe.*

* Vt eodem die præſtes, neque excidant tibi quæ promiſiſti ſobrio poſt ſomnum.

¶ Ad Auctum. XIII.

* G *Enus, Aucte, lucri divites habent iram.*
Odiſſe quàm donare vilius conſtat.

* Vide huic geminum. epi. 37, l. 3.

Ad Priſcum. XIV.

P *Arcius utaris, moneo, [1] rapiente [2] veredo*
Priſce, nec in lepores tam violentus eas.

1 Celeri, volante.
2 Opinio eſt (inquit Turnebus l. 18, c. 1.) veredum equum eſſe qui vehat, id eſt, trahat rhedam, ſic enim Iſidor. l. 12, c. 1. ſed ego (inquit) veredum equum ſimplicem eſſe puto qui non trahat rhedam aut ciſium, neq; enim veriſimile eſt, qui venabatur, rheda vectari.

Sæpe

Sæpe [3] satisfecit prædæ venator, & acri
Decidit excussus, nec rediturus equo.
[4] Insidias & campus habet: nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent,
[5] Invidia fati sed leviore cadant.
Si te delectant animosa pericula: [6] Tuscis,
Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te frena juvant temeraria? [7] sæpius illis
Prisce datum est equitem rumpere, quam leporem.

3 Ipse, dum prædam captaret, præda factus.
4 Vel in plano locus est ruinæ & morti.
5 Levior invidia in Deos, levior querela & jactura alterius quam tui. epigr. 13, l. 1, num. 11.

6 Synecdochice pro *grandibus* & *ferocioribus*, quales habet Thuscia. 7 Sæpius equitem venatorem occidere quam leporem solent provolantes laxis frenis equi. epigr. 50, l. 1, num. 19.

Adulatorium. XV.

Quidquid [1] Parrhasia nitebat aula,
[2] Donatum est oculis, deisque nostris.
** Miratur [3] Scythicas [4] virentis auri*
*Flammas Iupiter, & * stupet superbas*
[5] Regis delicias, [6] gravesque luxus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc sunt, quæ [7] Phrygium decent [7] ministrum.
Omnes cum Iove [8] nunc sumus beati:
At nuper, pudet, ah pudet fateri,
Omnes cum [9] Iove pauperes eramus.

1 Palatina. epigr. 54, l. 7, num. 3.
2 Consecrabatur Diis & templis, spectandum, non utendum.
* Non sine admiratione & stupore videt se auro effictum gemmisque radiantem Iup. epigr. 5, l. 11, num. 5. Al. *Superbi Regis.* 3 Referas ad aurum, vel smaragdos. nam utroque clarent Riphei montes. 4 Repercussu smaragdorum aureis imaginibus & poculis insertorum. 5 Domitiani Imper. 6 Principis immoderatum in templis exornandis studium cum damno populi à quo exigebat aurum in hunc usum. 7 Ganymedem. 8 Trajano non exigente à nobis & corradente undique aurum in sacros illos luxus. 9 Nerone.

In Labienum. XVI.

Addixti, Labiene, tres agellos:
Emisti, Labiene, tres cinædos:
Pædicas, Labiene, tres agellos.

Sic epigr. 31, l. 10.

¶ In Lentinum. XVII.

[1] *Quare tam multis à te, Lentine, diebus*
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.
Gestatur [2] tecum sella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:
Nec nisi per [3] niveam Cæcuba potat [3] aquam.
Circumfusa rosis, & [4] nigra recumbit amomo,
Dormit & in pluma, purpureoque toro.
[5] *Cum sit tam pulcre, tam belle vivat apud te,*
Ad [6] Damam potiùs vis tua febris eat?

1 Cum febris à te excipiatur molli gestatione, balnearum blanditiis, optimarum dapum vinorumque deliciis, omnium denique, quæ humoris sui fomitem & nutrimentum febris appetit, lautitie & luxu: inhumana certè & insulsa foret, si à tam felici & benigno hospite ad pauperem miserumque deficeret ac discederet. lepidissimus est ejusdem ingenii apologus N. Gerbellii de Podagra & aranea & epigr. Græc. l. 2, c. 43. Μισόπτωχε θεὰ, μόνα πλύτυ δαμάτειρα, &c. 2 Al. *Tecum pariter, pariterque la.* 3 Epigr. 65, l. 5, num. 2. 4 Uncta amomo. ut epigr. 38 infra. 5 Alii leg. *Cum sit ei pulchre, cum tam bene vivat apud te.* 6 Proletarium nescio quem inopem & infelicem Poëtis usurpatum nomen servi manumissi. Horat. & Persio.

Ad Iuvenalem. XVIII.

Dum tu forsitan inquietus erras
[1] *Clamosa* [2] *Iuvenalis in* [3] *Suburâ,*
Aut [4] *collem domina teris* [4] *Dianæ:*
Dum per limina te potentiorum,
[5] *Sudatrix toga ventilat, vagumque*
[6] *Major Cœlius, & minor fatigant:*
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
[7] *Auro Bilbilis & superba ferro.*
Hîc pigri colimus labore dulci
[8] *Boterdum,* * *Plateamque: Celtiberis*
Hæc sunt * *nomina* * *crassiora terris.*
Ingenti fruor, improboque somno,
Quem nec [9] *tertia sæpe rumpit hora.*
Et [10] *totum mihi nunc repono, quidquid*
Ter denos vigilaveram per annos.

1 Strepeti clamoribus præconum & aliorum qui res venales & promercales clamitant. 2 Satyricus ille, ut vult Lipsius, quem epist. 20, li. 4. epistolicarum Quæstionum arguit ab exilio reversum scripsisse mortuo Domitian. 3 Epigr. 35, l. 1, num. 5. 4 Aventinum, in cujus vertice templum Dianæ. epigr. 64, l. 6, num. 10. 5 In qua tu salutatoris obiens officia sudas. 6 Mons Cœlius, unus è 7 collibus, dictus olim Querquetulanus, & in eo colliculus minor Cæliolus dictus. 7 Supra ep. 3, n. 1. & ep. 50, l. 1. 8 Epigr. 50, l 1, n. 6. * Epigr. 55, l. 4, * 9 Tertia diei hora, quæ nobis fermè nona vel octava antemeridiana pro vario anni tempore. 10 Compenso somno & edormio, quicquid Romæ vigilaveram.

[11] *Ignota*

[11] Ignota est toga: sed [12] datur petenti
[13] Rupta proxima vestis à cathedra.
[14] Surgentem focus excipit [15] superbâ
[16] Vicini strue cultus iliceti,
[17] Multa villica quem coronat ollâ.
Venator sequitur: sed [18] ille, quem tu
Secreta cupias habere sylva.
[19] Dispensat pueris, [20] rogatque longos
Levis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, sic juvat perire.

11 Officia togata mihi nulla. epigr. 51, l. 10, num. 5. *Iani Numaque ninguidos menses in ocio fuliginoso & tunicata quiete transmittere.* Sidonius epist. 14. l. 2.

12 Mihi mâne surgenti petentique datur à servo. 13 Proxima, id est, quælibet obvia vestis è ruptâ cathedra repositoria. Vel rupta vestis è proxima cath. producta ultima in *Rupta* propter *pr.* insequentes, vel neglecto Phaleucii modulo, in quo non admodum religiosus est Martialis. 14 Me. 15 Alia. 16 *Vicina in ipsum sylva descendet focum.* epigr. 50, l. 1. 17 Quem villica cingit multis ollis. vel cui foco villica imponit ollas coquentes prandia & cœnas. 18 Delicatus adeo & mollis, ut cupias, &c. 19 Diaria, operumque labores. Al. *Dispensant pueri.* 20 Villicus novacula rasus rogat dominum ut liceat pueris deponere capillos, quod signum erat emeritæ suæ militiæ, ut jam in viros transcripti rei rusticæ dent operam. Ramiresius ad epigr. 57, l. 3. intelligit ipsum villicum levem rogare dominum, ut hoc sibi liceat. vide an huc faciat illud Catulli in Epithalamio; *Sordebam tibi villice Concubine hodie atque heri, Nunc tuum cinerarius Tondet os.*

De Æmilio. XIX.

IN thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris se negat Æmilius.

In balneis potabant non raro, sed & quandoque cibi aliquid sumebant. Lautiores una lavantibus distribuebant cibos gustandos, hos voravit Æmilius, ita ut sibi non esset opus captare cœnam, quod cum sordidum esset, jactavit se non cœnare foris.

Ad Fabullam. XX.

QVare non habeat, Fabulle, quaeris
*Vxorem Themison habet * sororem.*

* Amicam. vide ep. 4, l. 2.

Ad * Marcellam. XXI.

[1] MVnicipem [2] rigidè quis te Marcella [2] Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: 3 Pallatia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam:

* Vxorē Martialis. epig. 31 infra.

1 Quis te crederet Hispanam è Bilbili quam alluit Salo?

2 Epigr. 3, supra num. 1 & 2. 3 Sic epigr. 54, l. 11. *Romanam credere matres Italides possunt.*

4 Emendatius leg. *certarit*. Neq; ulla medio Romæ vico vel monte Capitolino nata tibi contenderit nedum vicerit moribus, lingua, ingenio.

Nulla nec in media 4 *certabit nata Subura,*
Nec Capitolini collis alumna tibi.
5 *Nec cito* 6 *ridebit peregrini gloria partus*
Romanam * *ducat quam magis esse nurum.*
Tu desiderium 7 *dominæ mihi mitius* 7 *urbis*
Esse jubes: 8 *Romam tu mihi sola facis.*

5 Neque facile alia fœmina nobilis nascetur extra urbem, quam magis deceat esse Romanam, vel quæ magis referat matronam Romanam quam Marcella. Distichon lutricatum, & ni failor, mendosum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Iof. Scal. in Catullum legit: *Te cito ridebit peregrinus Clodia partus, &c.* id est, Marcella cui nomen Claudia. 6 Nata ridebit ad parentes. Allusum ad illud Virgil. 4 Ecl. *Quoi non risere parentes*, cujus rationem vide apud Servium & alios Virgilii interpretes, tum Quintilian. l. 9, c. 3. & Turnebum l. 18, c. 34. Catullum in Epithalamio. * Al. *deceat*. 7 Romæ. 8 Etiam in Bilbili.

De Philænide. XXII.

* Si utroque careret oculo, sed vide quæ ad ep. 33, l. 2.

Quam sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset * *cæca decentior Philænis.*

In Læliam. XXIII.

Edentula eras, adscivisti dentes eburneos buxeosque: calva eras, sumpsisti comas factitias & emptitias: cæca facta es; qua arte reficies hoc damnum, cum oculi non perinde ac comæ atque dentes adulterati emantur?

Dentibus, atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo Lælia? non emitur.

Ad juvencum, de covinno curru. XXIV.

1 Currus camerate. *Mole.* l. 3, c. 4. vehiculum falcibus armatum, unde *Silio* lib. 17. *covinus falcifer* dictus. 2 Curriculo bijugi. 3 Curru Britannico, petorrito.

O Iucunda, 1 *covinne, solitudo,*
1 *Carruca magis,* 3 *essedoque gratum*
Facundi mihi munus 4 *Heliani:*
Hic mecum licet, hic Iuvence, 5 *quidquid*
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non 6 *vector Libyci* 7 *niger caballi,*
Succinctus neque 7 *cursor antecedit.*
* *Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.*
O si conscius esset hic 8 *Avitus,*

4 Al. *Hadriani*. 5 Quodlibet liberè. 6 Vectus, ὁ ὑποχόμενος ἐφ' ἵππῳ. Al. *Rector*. 7 Maurus, Massylus eques expeditus, epigr. 23, lib. 9, num. 13. & epigr. 13, l. 10, num. 2. * Mulionem non habet covinnus qui regat equos, unde supra dixit *solitudinem*. certè equulei covinnum trahentes non deferent, non prodent sermones nostros. epigramm. 11, lib. 13. 8 Stertinius, epigramm. ad lib. 9.

9 *Aurem non ego tertiam timerem.*
Totus quàm bene sic dies abiret!

9 Neminem è tribus, etsi vulgo jactum sit proverbium, *Tacere posse duos, absente altero.*

In Thelesinum. XXV.

CVm rogo te nummos sine pignore, non habeo, inquis.
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis colliculis, arboribusque meis.
Ecce reum [1] Carus te detulit: [2] adsit agellus.
Exilii comitem quaeris? 3 agellus eat.

1 Causidicus & delator. de quo Plin. epist. 5, l. 1. & Iuvenal. satyra 1, ỷ. 36. 2 Tibi in judicio, causam tuam agat agellus meus, cui magis credis quam mihi. *Scoptice.* 3 Non ego, vetus sodalis.

In avarum amicum. XXVI.

1 *SExaginta teras cum limina mane senator,*
Esse tibi videor desidiosus eques:
Quod non à prima discurram luce per urbem,
Et referam lassus [2] basia mille domum.
3 *Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,*
4 *Aut Numidûm gentes, Cappadocumque petas:*
At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
Et 5 matutinum ferre, patique lutum,
Quid petitur? rupta cum pes vagus exit 6 aluta,
Et subitus crassae decidit imber aquae:
7 *Nec venit ablatis clamatus verna lacernis;*
Accedit gelidam servus ad auriculam,
Et, rogat ut coenes secum Laetorius, inquit.
8 *Viginti nummis non ego malo famem?*
9 *Quod sit coena mihi, tibi sit provincia merces,*
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

1 Cum tu ordinis Senatorii discurras officiosus salutator, me losimulas desidiae, qui cum eques sim (idque honore non censu) idem non faciam.
2 Epigr. 94, l. 7, num. 1.
3 Sed tu hoc facis, ut fias Consul Consulum autem nomina referebantur in Fastos, qui purpura illinebantur. epi. 5, l. 11, num. 8. & ipsi Coss. purpurati. 4 Vel ut obtineas provinciam in Africa vel Asia. 5 Epigr. 38, l. 3, num. 3. & epigr. 10, l. 10, num. 6. 6 Pelle, calceo. 7 Nec servus vocatus adest qui afferat lacernas, detrahat, venit tantum à patrono Laetorio qui me trita & gelida toga horrentem invitet ad coenam. 8 Annon mihi satius esset domi tenuem parvo pretio emptam sumere coenam, quam tot officiis & tanto labore fractum demereri rectam coenam vel sportulam? vide Epictet. lib. 3, c. 26. & Antholog. l. 5, c. 12. εἰς αὐτάρκειαν. 9 Alii, *Quam sit.* Alii leg. *Cum sit.* Ego *Cur sit coena.*

In Seniam. XXVII.

* Negant te impulsam ab iis. vel negant hoc, ajuntque te inhonestius quippiam passam esse. ut Callist. epigr. 35 infra.

*A Latronibus esse * te fututam*
Dicis Senia: sed negant latrones.

In Cinnam. XXVIII.

1 Pocula duorum cyathorum. epi. 28, l. 1, num. 2.

Poto ego [1] sextantes: tu potas, Cinna, [2] deunces.
3 Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

2 Pocula undecim cyathorum. 3 Tu quereris me tibi apponere deterius vinum quam ego bibo. Imo ego queror quod tu bibis plusquam ego. Convenimus tamen & pares sumus, quod ego genere, tu numero; quod ego qualitate, tu quantitate bibis. Neque enim æquum est te bibonem haurire optimi vini amphoras.

¶ De Hermogene fure. XXIX.

1 Nomen apte fictum, quasi *natus Mercurio* qui callebat *quicquid placuit doloso condere furto.* vide Catulli epig. *Marrucine Asini, manu sinistra non bellè uteris & Tollis lintea negligentiorum.* 2 Alius, credo, à Bæbio Massa Bæilcæ

[1] Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantus nummorũ vix, puto, [2] Massa fuit.
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram:
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
3 Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
4 Casuras alte sic rapit Iris aquas.
Nuper cum 5 Myrino peteretur 6 missio læso:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
7 Cretatam prætor cum vellet mittere mappam:
*Prætori mappam * surripit Hermogenes.*
8 Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.

provinciæ prætore & prædone. Plin. ult. epist. l. 7. 3 Attrahit surripitque mappas nativa quadam furacitate, non secus ac cervus naturali antipathia serpentes è latebris spiritu extrahit, cornu elidit voratque. unde ἔλαφος Plutarcho lib. de prud. anim. dictus ἀπὸ τοῦ ἕλκειν vel ἐλᾶν τοὺς ὄφεις. sanius duxerim ab אילה cerva ab איל cervus. vide Plin. lib. 11. cap. 83. & Ælian. lib. 2, cap. 9. 4 Et veluti Iris furtim tollit aquas rursus casuras. hoc ex opinione vulgi. Fit autem Iris ex reflexu radiorum Solis ad nubem resolutam Solique oppositam in adspectu nostro. 5 Gladiatori. epigram. 20 lib. spect. 6 Læso gladiatori armà submittenti & ferrum accepturo, missio sæpe data à munerario, ne interficeretur, intercedente populo. 7 Candidam mappam in signum Circensium committendorum Prætor qui plerunque editor missum, è sella suspendit: fluxitque mos hic à Nerone, qui populo missus flagitante, mappam per fenestram jussit abjici. Cassiodor. lib. 3 var. Sed & *mappam* usitatum Circo nomen Pœnos sibi vendicasse testatur Fabius Quintil. lib. 1, cap. 9. * Al. *surpuit.* 8 Mappas suas ad convivia afferebant singuli, mantile convivator præbebat.

Hoc quoque ſi deerit : medios [9] *diſtringere lectos ,*
Menſarumque [10] *pedes non timet Hermogenes.*
Quamvis non modico caleant ſpectacula Sole :
[11] *Vela* [12] *reducuntur, cum venit Hermogenes.*
Feſtinant trepidi [12] *ſubſtringere carbaſa nautæ,*
Ad portum quoties [13] *paruit Hermogenes.*
[14] *Linigeri fugiunt calvi, ſiſtrataque turba,*
Inter adorantes cum ſtetit Hermogenes.
[15] *Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquã:*
A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

9 Bracteas argenti lectis deradere. epi. 33, l. 8, n. 7. *Vel* lectos ſtragulis nudare, plagiſque (ut quidam legũt) diſcingere. 10 Eburneos. epigr. 43, l. 2, n. 9. vel menſarum pedibus deradere bracteas argenti. 11 Epigr. 39, l. 9, num. 3. 12 Ne ſurripiantur ab Herm. 13 Apparuit. 14 Iſidis ſacerdotes raſi, linteæ veſtis candore puro amicti, & geſtantes ſiſtra, id eſt, crepitacula ex ære aut argento tinnula, à σείω. 15 Supra, num. 8.

Ad Aprum. XXX.

SIccus, ſobrius eſt Aper : quid ad me ?
Servum ſic ego laudo, * *non amicum.*

* Qui amicum volo madidum & ebrium, ſervum ſiccum & ſobrium.

¶ De hortis Marcellæ uxoris. XXXI.

HOc nemus, hi fontes , hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ [1] *ductile flumen aquæ :*
Prataque, nec [2] *biſero ceſſura roſaria Pæſto :*
Quodque viret [3] *Iani menſe, nec alget olus :*
Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis ,
Quæque geret [4] *ſimiles* [5] *candida turris* [4] *aves :*
Munera ſunt [6] *dominæ poſt* [7] *ſeptima luſtra reverſo ;*
Has Marcella domos, parvaque regna dedit.
[8] *Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,*
Alcinoô poſſem dicere, malo meos.

1 Aquæductus. 2 Epigr. 42, l. 4, num. 8. 3 Ianuario. 4 Candidas columbas. 5 Columbarium. *Adſpicis ut veniant ad candida tecta columbæ?* Ovidius Triſt. 1, el. 8. 6 Vxoris meæ. 7 Annos 35 luſtrum autem hic capitur. ut epigr. 38, l. 10. pro 5 annis. ut patet ex epigr. 103, l. 10, num. 6. 8 Si mihi Alcinoi filia concederet patris ſui pulcherrimos hortos.

In Vacerram. XXXII.

O [1] *Iuliarum dedecus Calendarum,*
Vidi Vacerra ſarcinas tuas, vidi :
[2] *Quas non retentas penſione pro bima*

1 Migrabant è conductis ædibus, Calendis Iuliis. 2 Quas ædiũ dominus haud dignatus eſt retinere pro mercede cellæ per biennium tibi locatæ. Neque enim niſi ex biennii ceſſatione, retentio pignorum erat.

Portabat uxor rufa crinibus septem,
Et cum sorore cana mater ingenti.
Furias putavi [3] *nocte Ditis emersas.*
Has tu priores frigore & fame siccus,
[4] *Et non recenti pallidus magis buxo*
[5] *Irus tuorum temporum sequebaris,*
Migrare [6] *clivum crederes* [6] *Aricinum.*
Ibat [7] *tripes grabatus, &* [7] *bipes mensa,*
Et cum lucerna, corneoque cratere
Matella curto rupta latere [8] *mejebat.*
[9] *Focum ferentis suberat amphora cervix.*
Fuisse [10] *gerres, aut inutiles* [11] *manas*
Odor [12] *impudicus urcei fatebatur,*
Qualem marina misit aura piscina.
Nec quadra deerat [13] *Casei Tholosatis.*
[14] *Quadrima nigri nec corona pulei,*
[15] *Calvaque restes allioque, cepisque,*
Nec plena turpi matris olla [16] *resina,*
[17] *Summaniana qua pilantur uxores.*
[18] *Quid quaeris aedes, villicosque derides,*
[19] *Habitare gratis, ô Vacerra, cum possis?*
Hac sarcinarum pompa convenit [19] *ponti.*

3 Erebo. 4 Et pallidior marcente buxo. 5 Pauper mēdicus. epigr. 40, l. 5, n. 7. 6 Vbi sedent mendici. epig. 19, l. 2. 7 Pede carens uno. 8 Et ipsa diffluebat. 9 Cervix tui ferentis focū suberat amphorae quam capiti impositam gerebas. Sunt qui legendum contendunt *Foco virenti*. sed vide sat. 3 Iuv. ỳ. 250. 10 Epigr. 56, l. 3, num. 6.

11 Epigr. 32, l. 11, num 13. 12 Teter, olens pudenda. 13 Casei è Tholosa Galliae, qui mali est saporis. 14 Fasciculus pulegii aridi, ut quod esset 4 annorum. 15 Colligata in restis formam allia cepaeque glabrae & quasi calvae. *ropes of onyons*, &c. 16 Qua resina utebatur dropacis vice ad se levigandam mater Vacerrae. 17 Meretrices. epigr. 81, l. 3, num. 1. 18 Quid quaeris villam ruri, quasi lautiorum more per aestatem rusticaturus sis? 19 Fontibus scilicet & crepidinibus, quae mendicorum sunt stationes. epigr. 5, l. 10, num. 4.

De Labieno. XXXIII.

V T pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
** Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.*

* Iocus est in ambiguitate τῆς ficus cum dicat, Labieno ex hortis superesse ficis consitum agrum, intelligit pueros ex nequitia ficosos. ut epigr. 52, l. 4. & epigr. 70, l. 7. & epigr. 66, l. 1.

¶ Ad Iulium Martialem. XXXIV.

T Riginta mihi, quatuorque messes
Tecum, si memini, fuere Iuli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed jucunda tamen fuere plura.

Et [1] *si calculus omnis huc, & illuc*
Diversus bicolorque digeratur:
[2] *Vincet candida turba nigriorem.*
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus,
3 *Nulli te facias nimis sodalem.*
Gaudebis minus, & minus dolebis.

1 Si computemus felices nostros faustosque dies, quo more suos numerant Thraces nigris albisque lapillis. vide epig. 45, l. 8, n. 2.

2 Plures apparebunt fuisse boni dies quam mali. 3 νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ Ἀνδρὶ ξεινοδόχῳ ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. Menelaus ad Telemachum. Odyss. 15.

Ad Callistratum. XXXV.

[1] *TAmquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas:*
Dicere [2] *præcisum te mihi sæpe soles.*
Non es tam simplex, quam vis, Callistrate, credi:
Nam quisquis 3 *narrat talia, plura* 3 *tacet.*

1 Vis videri ingenuè mecum communicare secreta tua, proinde fateri etiam vitia; sed hoc non facis ingenuè: namque minus de te fateris, ut majus taceas. 2 Epigramm. 72, l. 2. 3 In vocibus *narrat* & *tacet*, latet majus illud quod Callistratus non fatetur vitium. vide epigr. 83, l. 3. & epigr. 95, l. 3, n. 2.

¶ In Labullum. XXXVI.

[1] *LIbras quatuor, aut duas amico,*
[2] *Algentemque togam, brevemque lænam,*
Interdum aureolos manu 3 *crepanteis,*
Possint ducere qui 4 *duas calendas,*
Quod nemo, nisi tu, Labulle donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, 5 *optimus malorum.*
6 *Pisones,* * *Senecasque,* * *Memmiosque,*
Et * *Crispos mihi redde, sed priores:*
Fies protinus 7 *ultimus bonorum.*
Vis cursu, pedibusque gloriari?
8 *Tigrim vince, levemque* 8 *Passerinum,*
Nulla est gloria præterire asellos.

1 Argenti.
2 Tritam.
3 Epigr. 20, l. 5, num. 6.
4 Duorum mensium diætam & victum.
5 Cum avaris collatus, videris munificus, inter avaros quidem es liberalissimus, *Neque enim bonitas est*, inquit Seneca, *pessimis esse meliorem.* epist. 79.
6 Nisi liberalitate excedas munificos illos viros * Pison. * Senec. * Memmium, * Crispum.
7 Quem æquat optimus malorum.
8 Equum celerem.

¶ In nasutum. XXXVII.

N*Asutus nimium cupis videri.*
* *Nasutum volo, nolo polyposum.*

* Vrbanum volo derisorem, non putidum & impudentem scurram. ut epigr. 49, l. 1. *Vel* acrem & acutum volo censorem judicemque, non raucidum & nigrum qui vitio suo meum corrumpat sensum. Est verò Polypus nasi morbus, de quo Celsus l. 6, c. 8.

Ad Candidum. XXXVIII.

H*Vnc qui* [1] *fœmineis noctesque diesque cathedris*
Incedit tota notus in urbe nimis,
Crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
Ore tener, latus pectore, crure [2] *glaber,*
Vxori qui sæpe tua comes improbus hæret:
Non est quod timeas Candide: 3 *non futuit.*

1 In quibus fœminæ sedentes, varia & ad suam Rempubl. pertinentia miscent colloquia. sic epig. 62, l. 3. γυναικείας hasce ἕδρας Iuvenalis *molles* dixit. sat. 6. 2 Dropace depilatus. epigr. 29, l. 2, num. 7. 3 Ipse est inter cinædos fossa pathica. *Vel* λά-χειν. *Vel* turpius aliquid.

In Sabellum. XXXIX.

O*Di te, quia bellus es* [1] *Sabelle.*
[2] *Res est putida bellus, & Sabellus,*
Bellum denique malo, quam Sabellum.
3 *Tabescas utinam, Sabelle, belle.*

1 Sabellum hunc perstrinxerat epig. 84, l. 7. quod bellè scripsisse epigrammata sibi visus est. nunc illi sæpius in os regerens quod affectabat *bellum*, Sabellum pronunciat odio dignum, putidum, & tantum bello minorem, quantum ipse *bellus bono* inferior est, illi denique exitium imprecatur. 2 Epigr. 10, l. 1, *Quare Bene & Præclarè quamvis nobis sæpe dicatur: Bellè & Festivè nimium sæpe nolo, &c.* Cic. 3 de Oratore. 3 Vt nomine tuo ex primæ syllabæ tabe diminuto *Sabellus* fiat *Bellus*.

In Pontilianum. XL.

M*Entiris,* [1] *credo: recitas mala carmina, laudo:*
Cantas, canto: bibis Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: [2] *gemma vis ludere, vincor.*
Res 3 *una est sine me, quam facis, & taceo.*
Nil tamen omnino præstas mihi mortuus, inquis,
4 *Accipiam bene te,* 5 *nil volo: sed morere.*

1 Subservio, supparasitor, secundas ago, cum Terentiano illo Gnathone, vel Græculo apud Satyricum satyra 3, ỷ. 100. adulatore. item Plutarchi lib. de discrimine amici & adulatoris. ut & Theophrasti charact. 3 & 5. 2 Latrunculis vitreis. epigr. 71, l. 7, num. 8. & l. 14, epigr. 20. 3 Turpicula quæpiam. 4 Hereditate, vel hereditatis parte officia tua compensabo. 5 Epigr. 63, l. 6. & epigr. 27, l. 8.

In Tuccam. XLI.

NOn est Tucca satis, quod es gulosus :
** Et dici cupis, & cupis videri.*

* Quod perditi hominis est & eximie dissoluti, vellemorbum suum profiteri. neque caute agere, si non caste.

De Calistrato & Afro. XLII.

[1] BArbatus [2] rigido nupsit Calistratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo solet.
Praluxere [3] faces, velarunt [4] flammea vultus :
Nec tua defuerunt verba, [5] Thalasse, tibi.
Dos etiam dicta est. nondum tibi Roma videtur
Hoc satis? expectas numquid & ut pariat?

1 Huic epigr. ingenium & lux à 2 satyra Iuvenalis, ỷ. 134. vide & Tacit. 15 Annal. quo modo Nero Pythagoræ nupsit. 2 Mutoniato. 3 Nuptiales. de quibus, vide quæ nos ad Senecæ Thebaida. ỷ. 263, & 507. 4 Epigr. 79, l. 11, num. 1. 5 Nuptiarum deus. epigr. 36, l. 1, num. 4.

In Sabellum. XLIII.

FAcundos, mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, versus :
Quales nec [1] Didymi sciunt puella,
Nec molles [2] Elephantidos libelli,
Sunt illic Veneris nova figura :
Quales perditus audiat fututor.
Prastent, & [3] taceant quid exoleti,
Quo [4] symplegmate quinque copulentur,
[4] Qua plures teneantur à catena,
Exstinctam liceat quid ad lucernam.
[5] Tanti non erat esse te disertum.

1 Spintriæ nescio cujus, monstrosi, pro *Dindymi* legi Didymi vult Ios. Scalig. ad Catull. 2 Poëtriæ, quæ libris suis expressit ποικίλα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἀκολασίας σχήματα. cujusmodi figuris & schemis cubicula sua instruxit Tiberius Cæsar. taceo Aretini nefarias tabellas. vide si placet quæ Casaubon. ad cap. 43. Sueton. Tiberii ex Propertio, Clemente Alex. &c. 3 An tacent pudore inhibiti ipsi exoleti? *Emphatice.* An tacent, uti epigr. 95, l. 3, num. 2. 4 Sellarias istas ac series turpiter connexorum nimis aperiè refert Suetonius cap. 43 Tiberii. Ἀφροδίτην ταύτην ἐπὶ τῇ συμπλοκῇ δεδεμένην execratur Clemens Alexandrin. Προτρεπτικῷ ad Græcos. 5 Non erant hæc digna tanto ingenio.

Ad M. Vnicum. XLIV.

VNice cognato [1] junctum mihi sanguine nomen :
Quique geris studiis corda [2] propinqua meis :

1 Mihi affinis. 2 Faventia.

Carmina cum facias soli cedentia fratri,
3 Pectore non minor es, sed 4 pietate prior.
5 Lesbia cum tenero te possit amare Catullo,
Te post Nasonem blanda Corinna sequi.
6 Nec deerant Zephyri, si te dare vela juvaret:
Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

3 Scientia & arte.
4 Qua cedis fratri primas. vide ejusdem ingenii, epig. 11, l. 11.
5 Te Elegiæ gloria vel Catullo & Ovidio possent æquiparare amicæ suæ Lesbia & Corinna. 6 Non desunt tibi genius & ingenium si grandi stilo & heroica velis intonare; sed tu in fratris gratiam reprimis ingenii tui habenas, & elegias scribis.

Ad Phœbum. XLV.

1 HOEdina tibi pelle contegenti
Nuda tempora verticemque calva,
Festivè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput esse 2 calceatum.

1 Galericulo ex hirsuta hœdi pelle ad dissimulandam calvitiem. ep. [illegible]l. 14.
2 Cum eadem tegeretur materia, qua pedes.

Ad Classicum. XLVI.

VEndunt carmina Gallus, & Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

* Etsi Democritus Poëtas sanos, id est, mentis compotes nec ἐνθουσιάσμῳ & sacro furore correptos excludat Helicone: quis tamen audet negare Gallum & Lupercum sanos esse, qui mala sua carmina pretio obtrudant hominibus procuidubio insanis qui mala emunt carmina?

In habentem varios mores. XLVII.

DIfficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
** Nec tecum possum vivere, nec sine te.*

* Sumptum ab Ovidio elegia 10, lib. 3. Amor. *Aversor morum crimina, corpus amo. Sic ego nec sine te, nec tecum vivere possum, &c.*

¶ In lautum invitatorem. XLVIII.

1 BOletos & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis scribi, propter quinque 2 Lucrina: 3 vale.

1 Si vulgares & quos ipse soles, apponis cibos, & non quales putas me cupere, hinc hereditatem meam captans: volo. 2 Ostrea è lacu Lucrino. epigr. 1, l. 6, num. 3. 3 Nolo apud te cœnare.

Lauta tamen cœna est : fateor lautissima : sed cras
Nil erit, 4 *immo hodie, protinus immo nihil* ;
(1) Quod sciat 5 *infelix damnatæ spongia virgæ ,*
(2) Vel 6 *quicumq; canes,* 7 *junctaq; (3) testa via :*
8 *Mullorum, leporumque, &* 9 *suminis exitus hic est,*
10 *Sulphureusque color,* 11 *carnificesque pedes.*
Non 12 *Albana mihi sit comissatio* 13 *tanti ;*
Nec 14 *Capitolinæ,* 15 *pontificumque dapes.*
16 *Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,*
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios 17 *cœnarum quære* 17 *magister.*
Quos capiant mensæ regna superba tua :
Me meus ad subitas invitet amicus 18 *ofellas :*
Hac mihi, quam possum reddere, cœna placet.

4 Imo statim à cœna nulla manet gulæ voluptas. Namque lautissimæ hæ cupediæ vel (1) dejiciuntur per alvum (2) vel rejiciuntur vomitu per guttur, vel (3) excernuntur per vesicam : neque earum saporem dignoscet sentietve spongia, canis, aut testa seu matula. 5 Spongia ligno adhærens, damnata in vile ministerium, ad emundanda scilicet obscœna. ut de bestiario quodam refert Seneca, epist. 70. vide Corn. Vitellium cap. 9 in Merulam. 6 Qui ad vomitum accurrunt. 7 Testæ in angiportis parabantur iis qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Vespasiani è lotio vectigal. Sueton. Vesp. cap. 23. 8 Optimorum piscium & carnium. 9 Epigr. 44, lib. 13. 10 Ex cruditate pallor. 11 Podagra. Λυσιμελοῦς Βάκχου καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης Γεννᾶται θυγάτηρ λυσιμελὴς Ποδάγρα. Anthol. l. 2. c. 43. 12 Lautissimum epulum quale exhibuit in Albano monte in Quinquatriis Minervæ suæ Domitianus. 13 Ut stomacho & pedibus laborem. 14 Iovis epulum in Capitolio à 7 Epulonibus instructum. 15 Magnifica Pontificum cœna, qualem Metelli describit Macrob. c. 13, l. 3 Saturn. 16 Si mihi ipse Iup. largitus nectar in rationibus & meriti loco numeret , non mihi sapiet aliud quam acetum & vappam è vino vilissimo. 17 Cœnæ pater, invitator, parochus. 18 Epigr. 221, l. 14.

Ad Linum pædagogum. XLIX.

1 *CRinitæ Line pædagoge turbæ,*
Rerum quem dominum vocat suarum,
Et credit cui Postumilla dives
Gemmas, aurea, vina, concubinos :
2 *Sic te, perpetua fide probatum,*
Nulli non tua præferat patrona :
Succurras misero precor 3 *furori,*
Et serves aliquando negligenter
Illos qui male cor meum perurunt ;
Quos & noctibus & diebus opto
In nostro cupidus sinu videre.
Formosos, niveos, pares, gemellos.
Grandes, non pueros, 4 *sed uniones.*

1 Puerorum nobilium & cirratorum pædagoge. epigr. 57, l. 3, num. 8. 2 *Precantis Adverb.* 3 Meo. 4 ἀπροσδοκήτως. Expectabatur enim ut peteret pueros, petit ille uniones.

¶ In

¶ In habentem amœnas ædes. L.

[1] D*Aphnonas, platanonas & aërias cyparissos,*
Et [2] *non unius balnea solus habes,*
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
[3] *Calcatusque tuo sub pede lucet onyx,*
Pulvereumque fugax [4] *hippodromon ungula plaudit,*
Et pereuntis [5] *aquæ fluctus ubique sonat.*
Atria longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
Nec somno locus est. [6] *quam bene non habitas!*

1 Laureta. 2 Magis ampla quam pro privato homine. 3 Pavimenta sternuntur Onychite lapide. 4 Spacium per quod currunt equi. ex ἵππος, & δρόμος. 5 Fontium, scaturiginum in hortis diffluentium. 6 Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullium.

¶ De Fabullo. LI.

T*Am sæpe nostrum decipi Fabullum, quid*
Miraris Aule? semper bonus homo * *tiro est.*

* Simplex, nec satis exercitatus ad cavendum veteratos hos veteratores.

Ad Semproniam. LII.

[1] T*Empora Pieria solitus redimire corona,*
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio [2] *narraris fabula campo,*
Et [3] *stupet ad raptus* [4] *Tyndaris ipsa tuos.*
Tu melior, quæ deserto raptore redisti;
* *Illa virum voluit nec* [5] *repetita sequi.*
[6] *Ridet, & Iliacos audit Menelaüs amores:*
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
[7] *Accipient olim cum te loca læta piorum,*
Non erit in Stygia notior umbra domo.
[8] *Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:*
Iste [9] *tibi dominam conciliabit amor.*

1 Rufus tuus, Poëta insignis, nec minus celebris notæ Orator. 2 A Rufo tuo jam in Elysiis. 3 Quod tu raptа Rufum tuum sponte repetiisti. 4 Helena, Tyndari filia. Alii leg. * *Noluit illa virum vel repetita sequi.* 5 A conjuge Menelao & Græcis. 6 Menelaus lætus audit te raptam rediisse ad maritum tuum, excusat crimen Helenæ suæ, ridetque amores Paridis & Deiphobi. 7 Vbi tu defuncta migraris ad Elysios campos, nota eris & nobilitata ex hac Rufi tui fama. 8 Sed amica, & propter communem raptum favens raptis. 9 Proserpinam tibi propitiam faciet.

¶ In

¶ In Avarum. LIII.

Nummi cum tibi sint, opesque tantæ,
*Quantas civis habet, * paterve, rarus :*
Largiris nihil, incubasque gazæ ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
Custodem [1] Scythici fuisse luci.
[2] Sed caussa, ut memoras, & ipse jactas,
Diræ filius est rapacitatis.
[3] Et quid tu fatuos, rudesque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem ?
[4] Huic semper vitio pater fuisti.

* Aut qui habet liberos, ut continuet filios , & *pater fuisti.* & epigr. 62. infra. Al. *Paterne*, νέμον

1 Aurei velleris sago suspensi in luco ante templum Martis. de quo Apollonius & Val. Flaccus in Argonauticis. Ovid. 7 Metamorph. Seneca in Medea. Hyginus 14 fab. Apollod. l. 1. &c. Alii leg. *Libyci*. de quo epigr. 37. l. 3. 2 Sed arguis filium tanquam causam tuæ rapacitatis. 3 Quasi vero tam fatui simus, quibus hoc persuadeas. 4 Immo tute ipsius vitii pater es. *Vel*, illi autor ad hoc vitium.

¶ In Zoilum. LIV.

*Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine * læsus,*
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Fronti magna fides, inquiunt Physiognomones, pronunciantque, cavendum ab iis quos signavit Deus. * Sic MS. Bodleianus. Vulgg. *luscus*.

Ad puellas. LV.

Gratis qui [1] dare vos jubet puellæ,
Insulsissimus, improbissimusque est.
Gratis ne [1] date, basiate gratis.
*[2] Hoc Ægle * negat, [2] hoc avara vendit.*
Sed vendat bene , basiare quantum est.
Hoc vendit quoque nec levi rapina :
Aut [3] libram petet illa Cosmiani,
Aut [4] binos quater à nova moneta :
Ne sint basia [5] muta, nec maligna,
Nec clusis aditum neget labellis.
** Humane facit hoc tamen : sed unum est,*
Gratis quæ dare basium recusat ,
Gratis lingere nec recusat Ægle.

1 Vestri copiam facere.

2 Etiam basiare.

3 Unguenti à Cosmo confecti. epigr. 88, l. 1, num. 1. libram petit Ægle, quo oris impuri foetorem emendet.

4 Octo Flavios monetæ novæ & asperæ.

5 Al. *multa*. * An quia osse & ebore dentata? epigr. 73, l. 1. An quia ore impura utpote μύζεις? epigr. 95, l. 1. & epigr. 15, l. 2.

¶ In

¶ In Polycarmum. LVI.

[1] ÆGrotas uno decies, aut sæpius anno ;
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor : [2] ægrota jam, Polycarme, semel.

1 Convalescenti mittebant amici pro salute recepta, munera, quæ σωτήρια vocabant. Polycarmus morbum simulabat sæpius, ut haberet occasionem exigendi hæc munera. non secus ac Clytus ille ex natalitiis fictis. epigr. 64, l. 8. 2 Morere, nec convalesce è morbo. sic epigr. 40, l. 5, num. 5.

¶ Ad Sparsum. LVII.

[1] CVr sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremque villæ [2] sordidum petam, quæris ?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
In urbe locus est pauperi. [3] negant vitam
Ludimagistri mane, nocte [4] pistores,
[5] Ærariorum marculi die toto.
Hinc ociosus sordidam quatit mensam
[6] Neroniana nummularius massa :
Illinc [7] paludis malleator Hispanæ
Tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec [8] turba cessat entheata Bellonæ,
[9] Nec fasciato naufragus loquax trunco,
[10] A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec [11] sulfuratæ [12] lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
Dicet quot [13] æra verberent manus urbis,
Cum secta [14] Colcho Luna vapulat [15] rhombo.
Tu Sparse [16] nescis ista, nec potes scire,

1 Quæris, cur toties secedam in sterilē meam & siccam villam Nomentanam. vide Plinii ep. 17, l. 2. 2 Ia. Douza legendum censet *Sparse*. 3 Eandem Sybaritæ querelam vide epig. 70, l. 9. 4 Qui & ipsi molam vertebant. 5 Fabrorum æs cudentium & tractantium malleoli. 6 Pultulata optima auri atque argenti nota, cujusmodi exegit Nero. Sueton. cap. 44. An forte massam innuit ex metallis, urbe sub Nerone incensa, conflatam, quale fuit æs Corinthium ? Alii intelligunt, nummos & mensam Claudii fœneratoris, de quo epigr. 57, lib. 2, num. 10. 7 Lini & setabi quod in paludosis Hispaniæ locis seritur. *Nam sudaria Setaba ex Hiberis Miserunt*, &c. Catul. Quod enim Turnebus l. 30, c. 26. legendum conjicit *balneis* & de auro rudi & crudo intelligit, nullatenus convenit aureæ operæ cum fuste ; lineæ, optime. 8 Sacerdotes Bellonæ œstro perciti. *quos sectis Bellona lacertis Sæva movet*. Lucan. l. 1. 9 Nec emendicans naufragus, suspensa ex humeris à pectore naufragii depicti tabula de fascia. 10 Deletis enim Solymis Iudæorum multi Romam delati Ægeriæ nemus incolebant, & passim mendicabant miseri. Iuvenal. satyra 6, ỷ. 544. 11 Epigr. 42, l. 1, num, 3. 12 Ab opere sulfureo. 13 Quorum crepitu Lunæ delinquenti succurri posse credebant. vide quæ nos ad Senecæ Hippolyt. ỷ. 420. 14 Magico. propter Medeam, quæ Colchis. 15 Epigr. 36, l. 9, n. 11. 16 Damna somni & urbis molestias.

17 *Petilianis delicatus in regnis,*
* *Cui plana summos despicit domus montes,*
Et rus in urbe est, 18 *vinitorque Romanus.*
19 *Nec in Falerno colle major autumnus,*
20 *Intraque limen clausus* 21 *essedo cursus,*
Et in profundo somnus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi 22 *admissus.*
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
23 *Et ad cubile est Roma: tædio fessis*
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

17 Qui habes prætorium, id est, villam magnificam sub Ianiculo, in agro quondam L. Petilii scribæ. * vide epigr. 64, l. 4, num. 4. 18 Namq; vinea in urbe ipsa. 19 Neque in Falerno Campaniæ monte uberior fructuum proventus aut lætiores vites quam tibi in villa suburbana, seu urbana potius. 20 Et tibi intra ædium tuarum septa, spatium est gestationi imo cursui. 21 Fr. Modius legit. *Intraque limen latus essedo cursus.* c. 109. Novantiq. Lect. 22 Apertis fenestris. 23 Et mihi ante ipsum cubiculum omnis Roma obstrepit somnumque negat.

Ad Alaudam. LVIII.

1 *ANcillariolum tua te vocat uxor, & ipsa*
2 *Lecticariola est: estis Alauda pares.*

1 Quod ancillas sectaretur. Sed & matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica se fecerunt insignes. Seneca de Benefic. lib. 1, cap. 9. 2 Quæ se prostituit servis lecticam succollantibus.

De importunis basiatoribus. LIX.

1 *TAntum dat tibi Roma basiorum*
Post annos modo quindecim reverso,
2 *Quantum Lesbia non dedit Catullo.*
Te vicinia tota, te pilosus
3 *Hircoso premit osculo colonus.*
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
Hinc sutor modo pelle 4 *basiatâ,*
Hinc menti dominus 5 *pediculosi,*
Hinc 6 *defioculus, & inde lippus,*
Fellatorque, recensque cunnilingus.
Iam tanti tibi non fuit redire.

1 Vide huic geminum epi. 99, l. 11. 2 Epigr. 84, l. 6. num. 4. 3 Fœtido, male olenti hircum axillarum. *Basia olidissimis.* dixit Petron. impuri scilicet oris. 4 Dum morderet luto putrem soleam, ut epigr. 75, l. 9, num. 2. 5 Brodæus l. 10. Miscel. c. 34. legit *periculosi*, & exponit laborantis lichene seu mentagra. 6 Luscus, cui desit oculus alter.

¶ Ad suum natalem. LX.

1 *MArtis alumne dies, roseam quo* 2 *lampada primum*
Magnaq; 3 *siderei vidimus ora* 3 *dei:*

1 Martiæ Calendæ, mihi natalis. epigr. 52. l. 9. 2 Solem. 3 Phœbi. ut epigr. 2 lib. spectac. num. 2.

Si

4 E vivo ac viridi cespite.
5 Quem natalem hucusque in urbe Roma celebravi.

Si te rure coli, 4 viridesque pigebit ad aras,
5 Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
Det veniam, 6 servire meis quod nolo Calendis,
Et qua sum genitus, 7 vivere luce volo.

6 Quod supersedeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Calendis Martiis.
7 Valere & genialiter vivere, quod in urbe non datur.

De * Sabello. LXI.

* Ineptum lemma, cum *Sabellus* pro aliquo è convivarum numero ponatur; fitque epigramma in eum qui adeo solicite curet quæ ad celebrandum natalem spectent, ut genium suum, cui illo maxime die indulgendum fuerat, frandet.

Natali 1 pallere suo ne 2 calda Sabello
Desit, & ut liquidum potet 3 Alauda merū,
4 Turbida solicito transmittere Cacuba sacco,
Atque inter mensas ire, redire suas;
Excipere hos, illos, & tota surgere cœna
5 Marmora calcantem frigidiora gelu:
6 Qua ratio est, hac sponte tua perferre, patique,
Quæ te si jubeat rex dominusve neges?

1 Anxium esse. 2 Epigr. 12, l. 1, num. 3. 3 Conviva. *Synecdoch.* id est, convivæ. 4 Epigr. 40, l. 2, num. 5. & l. 14, epigr. 104. 5 Pavimentum marmoreum. idque nudis pedibus pro more discumbentium, nisi jam surgens soleas posceret. 6 Quam verniliter imò præpostere facis hoc convivator, rex & dominus, quod non faceret conviva & cliens?

¶ De Ligurra. LXII.

1 *Quicke sharpe vvitty.* acumen enim est è virtutibus epigrammatis. ep. 1, l. 1, nu. 2.
2 Dicis subinde te timere.
3 Αὐτὸς ὁ θηρεύει τὰς μυίας, ὅτι μῦν ἐλέφας.
* Al. *fremunt.*
4 Obscuri loci, & viiis notæ versificatorem.

Versus, & breve 1 vividumque carmen
In te ne faciam 2 times Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
*3 In tauros Lybici * ruunt leones;*
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras censeo, si legi laboras,
4 Nigri fornicis 5 ebrium poetam.
6 Qui carbone rudi, putrique creta
Scribit carmina, 7 quæ legunt cacantes.
8 Frons hæc stigmate non meo notanda est.

5 *A pot-poet.* 6 Qui levi carbone cretave versus inscribit parieti à tergo ædium. 7 Quæ mandentur Deæ Cloacinæ. Qualia *Tanusii Annales* Senecæ: & Catullo, *Annales Volusi cacata charta.* 8 Servilis tua frons non digna est cui ego inurā mansura carminis mei puncta.

Ad Saturnum pro Prisco Terentio. LXIII.

[1] *ANtiqui rex magne poli, mundique prioris ,*
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, [2] *nec fulmine digna ,*
[3] *Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus :*
Lætus ad hac facilisque veni sollennia Prisci
Gaudia ; cum sacris te decet esse [4] *tuis.*
Tu reducem patria sexta, pater optime, bruma
Pacifici Latia reddis ab urbe Numa.
[5] *Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello*
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quam non parca manus, largaq; [6] *nomismata mensa,*
Qua, Saturne, tibi pernumerentur opes?
[7] *Vtque sit his pretium meritis, & gratia major,*
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte, tuo sic semper amere Decembri:
[8] *Hos illi jubeas sæpe redire dies.*

1 Saturne, sub quo aurea illa ætas, secura, innocens, quieta, &c. 2 Nec scelera fulmine digna. 3 Ad eruendum ex visceribus terræ imaq; Manium sede ferrum ferroque nocentius aurū. 4 Saturnalibus & Decembri, quo post 6 annos rediit Roma in patriam Hispaniam Priscus Terent. *Alii* Marius Priscus. 5 Viden' ut apparatus Saturnaliorum hic in Hispania æmuletur Romam? 6 Munera. 7 Et quo gratior tibi sit hæc celebritas, O Saturne, Priscus & Pater & tenacior aliquanto hæc tibi larga profundit manu. 8 Vt Prisco plurima indulgeas Saturnalia i diuturnum vitæ usum.

Ad Cordubam. LXIV.

[1] *VNcto Corduba lætior Venafro ,*
* *Histra* [2] *nec minus absoluta testa,*
Albi qua superas oves [3] *Galesi ,*
[4] *Nullo murice, nec cruore mendax ,*
Sed tinctis gregibus colore vivo :
Dic vestro, rogo, sit pudor poëta,
Ne [5] *gratis recitet meos libellos.*
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores:
Corrumpit [6] *sine talione* [7] *cœlebs.*
[8] *Cæcus perdere non potest, quod aufert.*

1 Olearum gloriæ facile principatum obtinuit Venafrū in Campania, secundas * Histria Italiæ peninsula. 2 Nec cedens testis olei seu olivarum Histriæ. 3 Epigr. 43, l. 2, num. 2. 4 Non muricis sanguine seu succo purpureo tincta lana, sed nativo rutilo imbuta. *Nec varios discet mentiri lana colores ; Ipse sed in pratis aries jam suave rubenti Murice*, &c. Virgil. vide epigr. 38, l. 5, num. 8. 5 Impunè. cui nulla vel mala scribenti carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut ille mea. 6 Vindicta parili. 7 *Metaph.* nihil scribens. 8 Non possis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit.

Nil

Nil est deterius latrone 9 nudo:
Nil securius est 9 malo poëta.

9 Cui nihil est quod vicissim auferas.

De Cinna. LXV.

Vincentem roseos, facieque, comaque ministros
*Cinna cocum fecit. Cinna *gulosus homo est.*

* Qui vel in colina luxuriare formam vult. vide epigr. 66, lib. 1.

De Phyllide. LXVI.

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota
Se praestitisset [1] omnibus modis largam,
Et cogitarem mane quod darem munus,
Vtrumne [2] Cosmi, Nicerotis an libram,
An [3] Baticarum pondus [4] octo lanarum,
An [5] de moneta Caesaris decem Flavos:
Amplexa collum, [6] basioque tam longo
Blandita, quam sunt nuptiae columbarum,
[7] Rogare coepit Phyllis amphoram vini.

1 Nil negantem. epig. 12, lib. 4.
2 Libram unguenti à Cosmo seu Nicerote myropolis confecti.
3 Epig. 133, l. 14.
4 Scriv. Al. acre. Al. are.
5 Flavios ex moneta Domitiani. 6 Sic epigr. 105, l. 11. *basia blandas imitata columbas.* 7 Vinosa mulier. *Digna est concubitus quoslibet illa pati,* inquit Ovidius.

¶ Ad Amoenum. LXVII.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus empta,
Vendere quam summa vel breviore cupis.
Arte sed emptorem vafra corrumpis, Amoene,
[1] Et casa divitiis ambitiosa latet.
[2] Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
[3] Et Maurusiaci pondera rara citri.
[4] Argentum atq; aurum non simplex Delphica portat:
Stant pueri, [5] dominos quos precer esse meos.
Deinde ducenta [6] sonas, & aïs, non esse minoris.
[7] Instructam vili vendis, Amoene, domum.

1 Et domum male materiatam instruis pretioso ornatu quo sit venalior.
2 An quia testudinum putaminibus ornati, Iuvenal. satyra 11, ℣. 94? An lectum innuit pavoninum? de quo epigr. 85, lib. 14.
3 Et mensae citreae magni pretii & luxus ex Mauritania. epigr. 43, l. 2, n. 9.
4 Mensa marmorea è Delphis (6 Verr. in Cic.) obtegitur vel cingitur gravi lamina auri argentive. 5 Amasios. ut amica dicitur *domina.* 6 Poscis pretium. 7 Sed si tollas hunc ornatum & supellectilem (quod divendita casa tibi facere certum est) cara nimis erit domus, quae sic instructa vili exposita pretio videtur.

In natalem Maronis. LXVIII.

MAia Mercurium [1] *creastis Idus.*
Augustis redit Idibus [2] *Diana.*
3 *Octobres Maro consecravit Idus.*
4 *Idus sæpe colas & has, & illas,*
Qui magni celebras Maronis Idus.

1 Edidistis in lucem, natalitiæ estis. 2 Natalis Dianæ. 3 Natus est Virgilius Idibus Octobris. Donat. & Probus Gram. 4 Diu vivas precor, celebresque natalitias Mercurii & Dianæ Idus, O Sili, vel quicunque natalem celebras Virgilii. epigr. 14, l. 4, num. 13.

¶ Ad clientes. LXIX.

1 *MAturine cliens,* 2 *urbis mihi caussa relictæ,*
Atria, si sapias, 3 *ambitiosa colas.*
Non sum ego caussidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & senior, 4 *Pieridumque comes.*
Ocia me, somnusque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, 5 *si vigilatur & hic.*

1 Salutationis vel patrocinii causa me summo mane visens. 2 Cujus importunitatem ut fugerem, ipse ex urbe Roma huc profugi. 3 Divitum, quibus ad honorem gradus est clientum turba. 4 Poëta. 5 Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

Ad Paullum. LXX.

* *SIc tamquam tabulas, scyphosque, Paulle,*
Omnes archetypos habes amicos.

* Quos tanquam ornamenta ostentet, non quibus utatur. de archetypis. epigr. 6, l. 8, num. 2.

De Apro. LXXI.

1 *LIntea ferret Apro vatius cum vernula nuper,*
2 *Et supra togulam lusca sederet anus,*
3 *Atque olei stillam daret Enterocelicus unctor:*
4 *Udorum tetricus censor & asper erat:*
Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, biberet qui modo lotus eques.

1 Cum tenui ac pauperi Apro in balneis lavanti servulus vilis, pedibusque obtortus ferret lintea ad tergendum. 2 Et togæ Apri insideret lusca anus quæ custodiebat vestes lavantium repositas in apodyterio ne subducerentur. 3 Et herniosus servulus uncturo Apro parce distillaret oleum. 4 Aper lavantium luxum qui in balneis potabant, aspere reprehendebat, frangendos scilicet calices, id est, non admittendas potationes. *Detestantur hæc infelicibus, eadem si potuerint, facturi.* Sen. Benef. lib. 1, cap. 9. *Si aliorum vitiis irascuntur, quasi invideant.* Plin. epi. 23, lib. 8.

5 Qui moriens Apro legaverat testamento 300 nummos. 6 Aper modo in re tenui tam

A [5] sene sed postquam patruo venere trecenta;
[6] Sobrius à thermis nescit abire domum.
O quantum [7] diatreta valent, & [8] quinque comati!
Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

gravis censor damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem. 7 Calices diatreti, id est, tornati ac tessellati. vide Turneb. Adv. 27, cap. 31. 8 Pueri 5 relicti testamento. epigr. 57, l. 2, num. 8. & epigr. 57, l. 3, num. 8.

Ad Lygdum. LXXII.

1 Epigr. 74, l. 11. 2 Epigr. 12, l. 4.

NIl non, Lygde, mihi [1] negas roganti:
At quondam mihi, Lygde, [2] nil negabas.

Ad Pannicum. LXXIII.

1 Busta Gallica. ubi Galli in jacenti & depressiori urbis loco castra habentes pestilitate pereuntes vel à Camillo cæsi sepeliebantur. Liv. 5.

IVgera mercatus prope [1] busta latentis agelli,
Et male compacta culmina fulta casa,
[2] Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parvaque sed trita præmia certa toga,
Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
[3] Vendere [4] pragmaticus: [5] nunc emis agricola.

2 Deseris forum & officia urbana, unde tibi major proventus, donariorum scilicet tibi à clientibus missorum, quam ex sterili, quem mercatus es, agro. 3 Vt quorum tibi abundaret copia, dum multa tibi mitterent monumenta clientes. 4 Quando fuisti caussidicus. *vel* Pragmaticus. qui operam suam in verbis & formulis juris suggerendis subministrat oratoribus. 5 Propter agri sterilitatem.

Ad Catullum. LXXIV.

* Nisi accepero hereditatem. *Vel*, nisi

HEredem tibi me, Catulle, dicis.
*Non credam, * nisi legero, Catulle.*

lecto testamento (quod priusquam tu mortuus fueris non licebit) præstiteris fidem. morere itaque ut credam.

Ad Flaccum. LXXV.

1 Ex Ægypto. 2 Calices vitreos & crystallinos. 3 Navigatio

CVm tibi [1] Niliacus portet [2] crystalla [3] cataplus,
Accipe [4] de circo pocula Flaminio.
Hi [5] magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? [6] sed geminus vilibus usus inest.

& navigia Ægyptiorum. Ex Ægypto vero merces istæ allatæ. ep. 115, l. 14. 4 Fictilia seu vitrea quæ in Circo Flaminio venduntur. 5 Alludit ad *calices audaces.* epigr. 94, l. 14. 6 Sed his vilibus calicibus usus duplex est, neque enim furem alliciunt, nec calida aqua rumpuntur.

Nullum

Nullum solicitant hæc, Flacce, toreumata furem,
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid! quòd 7 securo potat conviva ministro,
Et casum tremulæ non timuere manus?
8 *Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,*
Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

7 Non observante, ne conviva frangeret crystalla, vel gemmas unguibus eraderet. Iuvenal. sat. 5, ℣. 40. 8 Nec grave erit damnum si ab impuro homine propinata vel incautata hæc pocula frangantur. ita à propinatione mulieris famæ haud probæ, jubet ille θερῦσαι τὰς κύλικας. Anthol. l. 2, c. 48.

De pueris. LXXVI.

1 FEstinat Polytimus ad puellas:
2 *Invitus puerum fatetur Hymnus:*
3 *Pastas glande nates habet Secundus.*
4 *Mollis Dindymus est, sed esse non vult:*
Amphion 5 *potuit puella nasci.*
Horum delicias, superbiamque,
Et fastus querulos, amice, malo,
6 *Quam dotis mihi quinquies ducena.*

1 Polyt. grandior est, & exoletus. 2 Recusat, negans sibi esse voluptati. 3 Βαλανοφόρος. quod dixit Diogenes de cinædo quodam. Hic autem *glans*, seu βάλανον est τὸ τοῦ καυλοῦ ἄκρον. 4 Lascivus est, & nequam: sed dissimulat & rogari vult. 5 Formæ est adeo ambiguæ, & ipse facilis. 6 Quam uxorem cum maximæ dotis modo, Decies scilicet centenis millibus sestertium. 7812, l. 10, 1.

De Agricola. LXXVII.

AMphora 1 *vigessi, modius* 2 *datur ære quaterno.*
Ebrius & crudus nil habet agricola.

1 Viginti assibus. 2 Ita vili venditur, ut malit agricola ingurgitare se ad crapulam usque & ebrietatem, quam tantulo pretio vinum & frumentum vendere.

De Æthonte. LXXVIII.

MVltis dum precibus Iovem salutat,
1 *Stans summos resupinus usque in ungueis*
Æthon in Capitolio, pepedit,
*Riserunt * comites: sed ipse divum*
Offensus genitor, 2 *trinoctiali*
Affecit domicœnio clientem.
Post hoc flagitium misellus Æthon,
Cum vult 3 *in Capitolium venire,*
4 *Sellas ante petit Patroclianas,*

1 Pro ritu adorantium. Brisson. form. * Al. *homines*. 2 Quo castigaret ventrem alienis luxuriantem cœnis. 3 Salutatum Iovem. 4 Latrinas à conditore Patroclo dictas.

Et pedit deciesque, viciesque:
Sed quamvis sibi caverit crepando,
5 Ne quid animæ amittat. *5 Compressis natibus Iovem salutat.*

De eodem. LXXIX.

Epigr. præcedent. n. 5.

ANte Iovis statuam crepuit satur histrio: pœnam
Iupiter indixit vivere de proprio.

Ad Bithynicum. LXXX.

NIl in te scripsi Bithynice: credere non vis,
** Et jurare jubes: malo satisfacere.*

* De more fori, qui se jurejurando purgare recusavit, oportebat damnatum solvere: Poëta dicit se malle satisfacere. sed & hoc ambigue: solverene? an deprecari? an scribere aliud carmen?

Ad Atticillam. LXXXI.

DOnavi tibi multa, quæ rogasti:
Donavi tibi plura, quam rogasti:
Non cessas tamen usque me rogare.
** Quisquis nil negat Atticilla: fellat.*

* Sic epigr. 12, l. 4.

De Callistrato. LXXXII.

NE laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

Cui omnia alba, qui malos æque ac bonos promiscue laudat, arguit se judicii infirmi & vel livore vel adulatione præpediti. vide quæ Chrysippus referente A. Gellio. l. 6, c. 1.

De Vmbro. LXXXIII.

BRuma diebus, feriisque Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

Cum verò alica crassior fit & vilior quam alicula: poëta, dum laudare Vmbrum videtur, carpit; ut sordidiorem factum, quam olim ubi pauper fuit. Sed audi quid H. Salmuth adferat ad Pancirol. cap. de vestibus Veterum. Taxat, inquit, Vmbri avaritiam: qui olim pauper misit Aliculam; nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ vel chlamydis genus est; alica autem, potus ex Zea. epigr. 6, l. 13. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi posset hæc illa vilior.

De Menogene. LXXXIV.

*EFfugere è thermis, & circa balnea * non est*
1 Menogenen, omni tu licet arte velis.

* Non licet, non potes.
1 Cœnipetā.

Captavit

Captavit tepidum dextra, [2] *lævaque * trigonem ,*
[3] *Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas.*
*Colliget, & referet lapsum de pulvere * follem :*
[4] *Etsi jam lotus, jam soleatus erit.*
[5] *Lintea si sumas,* [6] *nive candidiora loquetur,*
Sint licet infantis sordidiora sinu.
[7] *Exiguos* [8] *secto comentem* [8] *dente capillos ,*
[9] *Dicet Achilleas dispofuisse comas.*
[10] *Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,*
[11] *Frontis & humorem colliget* [12] *usque tua.*
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
Perpessus dicas tædia mille, [13] veni.

2 Epigr. 71, l. 7, num. 13. * Pilam. ep. 19, l. 4. * 3 Vt tibi exceptam referas pilam, initurus apud te gratiam. 4 A balneis verò discumbebant, ante balnea se exercebant, discubituri soleas ponebant. inf. epigr. 89.

5 Supra, epigr. 71, num. 1. 6 Dicet lintea tua esse nive candidiora, licet sint, &c. 7 Raros. 8 Pectine. 9 Laudabit pulchras, densas, flavas, instar Achillearum. 10 Ipse tibi ministrabit vinum, quo utebantur in balneis ad sudorem seu vomitum, quod licet vapidum sit & ex imâ lagenæ parte (quæ Metaph. τρόπις dicitur) laudabit tamen. 11 Et ipse venaliter tibi sudorem deterget. 12 Al. *ipse*. 13 Ad cœnam servitiis suis extorquebit tibi invitationem.

De Fabiano. LXXXV.

DErisor Fabianus [1] *herniarum,*
Omnes quem modo colei timebant
Dicentem tumidas in hydrocelas ,
[2] *Quantum nec duo dicerent Catulli,*
In thermis subito Neronianis
Vidit se miser, & tacere cœpit.

1 Scrotorum. est autem hernia seu ramex, ubi intestina, omentum seu humor aliquis deciderit in scrotum. estq; Enterocelas, Sarcocelas seu Hydrocelas. 2 Catullus autem in Venereis hisce extorquendis Hyperbolicus est & immodicus.

Ad Polytimum. LXXXVI.

[1] *NOlüeram, Polytime, tuos violare capillos :*
[2] *Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis.*
Talis eras modo tonse Pelops, positisque nitebas
Crinibus, [3] *ut totum sponsa videret ebur.*

1 Invitus permisi te comas detondere. ut epigr. 49, l. 5. & epigr. 32, lib. 1. 2 Sed tonse tibi fulgent eburnea colla, haud cedentia Pelopi, cui humerum à Cerere excisum restituit Iupiter ex ebore. Hygin. fab. 83, &c. 3 Vt Hippodamia te totum videret eburneum.

In Fabullum. LXXXVII.

PÆdiconibus os olere dicis.
Hoc si sic, ut ais, Fabulle, verum est,
Quid tu credis olere cunnilingis ?

Epigr. 31, lib. 11.

In non arrigentem. LXXXVIII.

Ep.26, l.11. *TRiginta tibi sunt pueri, totidemque puellæ :*
Vna est, nec surgit mentula. quid facies ?

¶ De Cotta. LXXXIX.

BIs Cotta soleas perdidisse questus,
Dum [1] *negligentem ducit* [1] *ad pedes vernam,*
[2] *Qui solus inopi præstat, & facit turbam :*
Excogitavit homo sagax, & astutus,
3 *Ne facere posset tale sæpius damnum,*
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

1 Servum à pedibus, Turneb. l.3, c.23. qui à tergo & ad pedes domini discumbentis stat ministrans, soleasque quas dominus accubiturus exuerat, servat. epigr. 23, l. 3. & epigr. 49, l. 3, num. 2.
2 Qui pauperi Cottæ unicus est servus, & pro toto comitatu est. *all is one.*
3 Imo prætexit hanc causam excalceatæ suæ inopiæ.

De Tongiliano. XC.

TOngilianus habet [1] *nasum: scio,* [2] *non ego: sed jam*
3 *Nil præter nasum Tongilianus habet.*

1 Acumen joci, irrisionis & dicacitatis. ep. 4, l. 1, n. 6. & epigr. 42, l. 1, n. 14. & l. 13, epigr. 2. 2 Ai. *non nego.* 3 Qui resupinet aliorum cœnas, dum famelici atque pauperis domini nasus alienæ culinæ nidore trahitur.

¶ Ad Charinum. XCI.

QVod lana caput alligas, Charine,
* *Non aures tibi, sed dolent capilli.*

* Non adhibes focale ad muniendas aures, sed ad tegendum calvitium. vide epigr. 41, l. 4. & epigr. 142, lib. 14.

¶ De Marone. XCII.

PRo sene, [1] *sed clare,* [2] *votum Maro fecit amico,*
Cui gravis, & fervens 3 *hemitritæus erat :*
4 *Si Stygias æger non iret missus ad undas,*
Vt caderet magno victima grata Iovi.
Cœperunt certam medici spondere salutem.
5 *Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.*

1 Ita ut audiat senex, quem captat Maro. sic Persius sat. 2, ỷ. 8.
2 De more hujus voti, vide sat. 12 Iuv. ỷ. 98.
3 Semitertiana. 4 Si convalesceret. 5 Priùs *votum* fecerat; pro quo heres scriptus, ne convalescente Cotta hereditatem cum victima amitteret : jam facit *Vota*, multasque spondet victimas.

In Magullam. XCIII.

COmmunis tibi cum viro, Magulla,
Cum sit lectulus, & sit exoletus,
[1] *Quare, dic mihi, non sit & minister?*
Suspiras: ratio est, [2] *times lagenam.*

1 Cur non & communi uteris pocillatore?

2 Times nempe venenatum poculum. epigr. 43, l. 4, num. 3.

Ad Priscum. XCIV.

SÆpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
Si fiam locuples, simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

Multa vitia, quæ coërcet & supprimit tenuis fortuna, ampla, & sublimis manifestabit: *magistratus indicabit virum.*

De Fabulla. XCV.

[1] *QVa mœchum ratione basiaret*
Coram conjuge repperit Fabulla.
Parvum basiat usque morionem:
Hunc multis rapit osculis madentem
Mœchus protinus, & suis repletum
Ridenti domina statim remittit,
[2] *Quanto morio major est maritus?*

1 Eadem techna osculi apud Aristænetum. epist. 3, lib. 1.

2 Qui hoc non animadvertit, vel, si animadvertat, qui patitur.

In Tuccam. XCVI.

SCribebamus[1] *epos: cœpisti scribere: cessi,*
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad Tragicos se nostra [2] *Thalia* [3] *cothurnos:*
[4] *Aptasti longum tu quoque syrma tibi.*
[5] *Fila lyræ movi doctis exculta camœnis:*
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus satyras: [6] *Lucilius esse laboras.*
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
[7] *Quid minus esse potest epigrammata fingere cœpi:*
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

1 Carmen Epicum seu heroicum.
2 Ep. 8, l. 45. n. 12. & epigram. 16, l. 7, num. 3.
3 Epigr. 20, l. 3, num. 5.
4 Tu quoque cõtulisti te ad tragœdiam. Syrma autem tragicorum vestis est. ut ep. 49, l. 4, n. 5.
5 Scripsi lyrica.
6 Satyrographus.
7 Quam scribere epigrammata?

Ad Rufum. XCVII.

MVsai [1] pathicissimos libellos,
Qui certant [2] Sybariticis libellis,
Et tinctas sale pruriente chartas
[3] Instanti lege Rufe: sed puella
Sit tecum tua, ne [4] Thalassionem
[5] Indicas manibus libidinosis.
[6] Et fias sine fœmina maritus.

1 Mollissimos & nefandi argumenti, cujusmodi fuere Elephantidos. epigr. 43. supra num. 2. 2 Libris abominandæ nequitiæ. quos scripsit Hemitheon Sybarita; ut testatur Lucian. πρὸς ἀπαίδευτον. horum meminit & Ovidius lib. 2 Trist. epist. ad Augustum, *Nec qui composuit nuper Sybaritida, fugit.* 3 Ad hunc eundem epigr. 67, l. 7, & l. 8, epigr. 51. 4 Conjugale illud. De Thalassione. vide epigr. 36, l. 1, num. 4. 5 Al. *Inducas.* 6 Vt epigr. 42, l. 9.

In Zelotypam. XCVIII.

CVm tibi nota tui sit vita, fidesque mariti,
Nec premat ulla tuos, sollicitetque toros:
Quid quasi pellicibus torqueris inepta [1] ministris,
In quibus & brevis est, & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præstare probabo:
Hi faciunt, [2] ut sis fœmina sola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare. [3] do tamen, inquis,
Ne vagus à thalamis conjugis erret amor.
[4] Non eadem res est: [5] Chiam volo, nolo mariscam.
Ne dubites quæ sit Chia, marisca tua est.
Scire suos fines matrona, & fœmina debet:
Cede suam pueris, utere parte [6] tua.

1 Pueris. 2 Vt non utar alia fœmina, quam te. 3 Vide epig. 43, l. 11. 4 Dicto epig. 43, l. 11, n. 7. 5 De Chia & marisca. vide quæ ad epigr. 24, l. 7, n. 6, & 7, hîc autem *Chiam* de pueris dicit, *mariscam* de fœminis. 6 Qua fœmina es.

In Bassum. XCIX.

VXor cum tibi sit puella, qualem
Votis vix petat [1] improbus maritus,
Dives, nobilis, erudita, casta:
[2] Rumpis, Basse, latus, sed in [3] comatis,
Vxoris tibi dote quos parasti.
Et sic ad dominam reversa languet
Multis mentula millibus redempta:
Sed nec vocibus excitata blandis,
Molli pollice nec rogata surgit.

1 Qui votis suis non ponat modum. 2 Venerea opera. 3 Pueris. ep. 57, l. 2, n. 8. & epigr. 57, l. 3, num. 8.

Sit tandem pudor, aut eamus in jus.
Non est hac, tua, Basse : [4] vendidisti.

4 Vxori, nomine dotis.

¶ Ad Bætim. C.

[1] B*Ætis oliviferâ crinem redimite coronâ :*
[2] Aurea qui nitidis vellera tingis aquis :
Quem [3] Bromius, quem [4] Pallas amat, [5] cui rector a-
Albula navigerum per freta pandit iter : (quarum
Ominibus lætis [6] vestras Instantius oras
Intret, & [7] hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, [8] onus quod sit, succedere Macro.
[9] Qui sua metitur pondera, ferre potest.

1 Fl. Hispan. unde nomen provinciæ Bæticæ quam mediam interluit, cujus margines oleis florent.
2 Epigr. 28, l. 8, num. 6. & l. 14, epig. 153.

3 Bacchus, faciens ut Bætica abundet vino. 4 Faciens ut Bætica abundet oleo. 5 Cui Neptunus aperit iter navigerum, *navigable*, ut exoneretur in cana freta Oceani qui Bætim excipit. 6 Hispaniam, cui præsidet. 7 Felix, ut prior sub administratione Macri. epigr. 87, l. 10. 8 Quam difficile sit, quid expectetur ab illo, qui sancto & integro successerit præsidi, qualem se gessit Macer. 9 Qui habita virium suarum ratione, videt quam grave subeat onus, ille ferre poterit.

In effrontem. CI.

O*S atavi, patris nasum, duo lumina patris,*
Et matris gestus dicis habere tua.
Cum referas [1] priscos, nullamque in corpore partem
Mentiris ; frontem dic mihi cujus habes ? [2]

1 Majores. Alii leg. *Priscos.*
2 Nullius. Es itaque effrons ut patet ex lemmate. Verum epigramma hoc non sapit Martialis acumen.

Ad Mattum. CII.

Q*Vi negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,*
*Quid dicat, nescis? * dormio, Matte, tibi.*

* Tibi, *non sum, non possum, non licet esse domi.* vel, respicit ad Galbam qui dormiebat Mæcenati. vel Ennium respondentem Scipioni *se non esse domi.*

Ad Milonem. CIII.

T*Hura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,*
Vendere, Milo, soles, cum quibus emptor abit.
Conjugis utilior merx est : quæ [1] vendita sæpe,
[2] Vendentem numquam deserit, aut minuit.

1 Pretio prostituta.
2 Triopeis altera, quam famelicus pater Erisicthon in varias se mutantem figuras sæpius vendidit. Ovid. lib. 8 Metamorph.

LIBER XIII.

¶ Cui * Xenia inditum nomen.

* Xenia dicta, quod τοῖς ξένοις, id est, hospitibus, nec non amicis apponebantur mittebanturve. hæc cum pictores tabellis, tum poëta carminibus imitatus est. infra epigr. 3. & Vitruv. l.6, c.10.

¶ I.

[1] NE toga cordylis, ne pænula desit olivis,
[2] Aut inopem metuat sordida blatta famē;
[3] Perdite [4] Niliacas Musæ mea damna [4] papyros:
Postulat ecce novos [5] ebria bruma [6] sales.
[7] Non mea [8] magnanimo depugnat tessera talo,
[9] Senio nec nostrum cum [10] cane quassat [11] ebur:
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta [12] fritillus;
[13] Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

1 Vt habeant salsamentarii & aromatopolæ ineptas chartas quibus involvant pisciculos, scombros & olivas. epigr. 2, l. 3, n. 3. & epigr. 87, l. 4, num. 7. —— 2 —— Vt habeant tineæ & blattæ cum quibus rixentur, & quam arrodant escam, chartas —— 3 —— O Musæ, quarum æstro ego percitus meo cum damno scribo carmina, perdite & has chartas. 4 Chartæ usum præstitit olim papyrus juncus in palustribus Ægypti locis natus divisusque in tenuissimas philyras. 5 Saturnalia, mense brumali Decembri celebrata, in quibus genio indulgebatur. 6 Iocos. 7 Ego in his Saturnalib. non ludo talis, dein tesseris. non nucibus nec fritillis; sed carminibus & chartis. ep. 66, l. 4, num. 15, 16. 8 An talum appellat magnanimum quod talis & tesseris strenuè operam dent, seu potius opes perdant luxuriosi & prodigi juvenes, quos Persius sat. 6 appellat *magnanimos pueros*? An forte alludit ad illud Philosophi qui fortem & magnanimum comparat τῷ τετραγώνῳ. Ethic. Nicomed. l. 1, c. 10. 9 Faustus jactus, qui ternos in 3 talis si ceciderit, faustissimus est & lucrosissimus. 10 Vnione, jactu damnoso. 11 Fritillū ex ebore. ep, 14, l. 4, n. 9. Alii talos, Alii alveum intelligunt. 12 Ep. 14, l. 4, n. 9. 13 Ludus hic meus epigrammatarius.

¶ In detractorem. II.

[1] NAsutus sis usque licet, sis denique nasus,
[2] Quantum noluerit ferre rogatus [3] Atlas,
Et possis [4] ipsum tu deridere [4] Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipse ego quam dixi. [5] quid dentem dente juvabit
Rodere? [6] carne opus est, si satur esse velis.

1 Sis licet ingens irrisor, μυκτηρίζων. vide epigr. 4, l. 1, num. 6. 2 Totus ex irrisione compositus & cōflatus, *deos rogabis totum ut te faciant, Fabulle, nasum.* dixit Catullus. sed sensu alio. 3 Hyperbolicè. epigr. 4, l. 9, n. 4. 4 *Emphaticè.* Mimum, qui & alios imitatione deridet. epigr. 5, l. 1, num. 4. 5 Quid limam rodis vipera? quid carmina mea reprehensoria, reprehensor? 6 Quæ cedat denti tuo. mea reaget, ut loquuntur Physici. pete dente poëtas magna professos, in illis vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ & maledicentiæ evome. meæ istæ nugæ serpunt humi tutæ satis, & si opus sit, sui vindices. epigr. 61, l. 5, n. 4.

Ne

Ne perdas operam: qui se mirentur, in illos
Virus habe: nos hæc novimus esse nihil.
7 *Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,*
Nec matutina si mihi fronte venis.

7 Nec tamen plane nihil sūt mea hæc, excipientur candidis & festivis, si minus placeant sobriis, severis, & impransis.

Ad lectorem. III.

Omnis in hoc gracili [1] xeniorum turba libello
Constabit nummis quatuor empta tibi.
Quatuor est nimium: poterit constare duobus,
Et faciet lucrum [2] bibliopola Tryphon.
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mittas,
Si tibi tam [3] rarus, quam mihi, nummus erit.
Addita per [4] titulos sua nomina rebus habebis,
Prætereas, si quid [5] non facit ad stomachum.

1 Vide inscriptionem libri hujus, supra. * 2 Epigr. 72, l. 4, num. 1. 3 Poëtarum prope omnium fatale malum. 4 Lemmata, inscriptiones. 5 *Metaphoricè*. cum Xenia quæ carmine adumbrantur, sint plerumque esculenta & poculenta.

Thus. IV.

6 *Serus ut ætherea [7] Germanicus imperet aula,*
Utque diu terris, da pia thura Iovi.

6 Sic epigr. 39, l. 8, n. 2. 7 Domitianus. epigr. 2, lib. 5, num. 4. Constat itaque hæc scripta vivo Domit. ante lib. 10 & 11.

Piper. V.

8 *Cerea quæ patulo lucet [9] ficedula lumbo,*
Cum tibi sorte datur, [10] si sapis, [10] adde piper.

8 Pinguis. ut epigr. 58, l. 3, num. 19. 9 Infra epigramm. 49. 10 Ut & avis una tecum sapiat, alioqui illa insipida futura, tu insipiens.

Alica. VI.

11 *Nos [12] alicā, [13] mulsum poterit tibi mittere dives.*
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

11 Pauperes. 12 Potum è Zea seu spelta, cerevisiæ nostræ haud dissimilem. 13 Infra epigr. 108.

Conchis faba. VII.

*Si [14] spumet * rubra [15] conchis tibi pallida * testa,*
[16] *Lautorum cœnis sæpe negare potes.*

14 Inter coquendum. * Fictili vase rubro. 15 Faba. epigr. 77, l. 7, num. 3. 16 Invitatus potes mensa divitum carere, domique cœnare.

Far. VIII.

17 Condito. 18 Pulte è farre Clusino, quod optimũ est, è Clusio Tusclæ opp.

17 *Imbue plebeias* 18 *Clusinis pultibus ollas,*
19 *Vt satur in vacuis dulcia musta bibas.*

19 Gratiora enim bibuntur è vasis pulte imbutis vina. Turneb. l. 25, c. 28. & Theophrast. lib. de odoribus scribit, demissis in dolia farris offis, vinum domari, mollescere & cum saporis gratia miscescere.

Lens. IX.

20 Lens enim optima nascitur circa Pelusium opp. Ægypti. vulgo *Damiata*, aliis *Roseto* ad extremum Nili ostium. Nec *Pelusiaca curam aspernabere lentis.* Virgil. Georg. 1.

Accipe 20 *Niliacam, Pelusia munera, lentem:*
Vilior est alicâ, carior illa fabâ.

Simila ex tritico. X.

21 Munera & usus.

Nec poteris simila 21 *dotes numerare nec usus,*
Pistori toties cum sit & apta coco.

Ordeum. XI.

22 Quo mulio defraudat jumenta muta. epig. 28, l. 12.

22 *Mulio quod non det tacituris, accipe, mulis.*
23 *Hac ego cauponi, non tibi dona dedi.*

23 Quod tu vendes cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. vide Turneb. l. 25, c. 28.

Frumentum triticeum. XII.

* Triticum ex Africa frumenti feracissima, quod feratur in agro suburbano. vel quo alatur urbs alioqui peritura ob agri suburbani sterilitatem, seu continua cultura effœti.

* *Tercentum Libyci modios de messe coloni*
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Betæ. XIII.

1 Insipidæ nisi condiantur. 2 Pauperum.

Vt 1 *sapiant fatua* 2 *fabrorum prandia beta,*
O quam sæpe petet vina, piperque cocus!

Lactuca. XIV.

3 Vt frigiditate sua retunderent vini calorem.

3 *Claudere quæ cœnas lactuca solebat avorum,*
Dic mihi, cur nostras inchoat illa 4 *dapes?*

4 Ad lubricandum ventrem. epigr. 53, l. 11, num. 3, tollendum stomachi fastidium, & appetitum irritandum.

Ligna aeapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur,
[5] Ad villam moneo, rustice, ligna feras.

5 Namque in agro Nomentano propter uliginem & paludes non sunt sicca ligna aptaque foco materies.

Rapa. XVI.

HÆc tibi [6] brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, [7] in cœlo Romulus esse solet.

6 Frigore dulciora fiunt & grandiora. Plinius lib. 18, cap. 13. 7 Frugaliter & aride victitans, ut quondam in vivis. Turnebus lib. 18, cap. 13.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant fastidia caules,
[8] Nitrata viridis brassica fiat aquâ.

8 Nitro enim olera viridiora fiunt. Plinius l. 31, c. 10.

Porri sectivi. XVIII.

[9] *FIla [10] Tarentini graviter redolentia porri*
Edisti quoties, oscula [11] clausa dato.

9 In herbulas enim fruticescit, in tenuia quasi stamina crescens. 10 Quod optimum nascitur Tarenti. 11 Clausis labiis.

Porri capitati. XIX.

MIttit præcipuos nemoralis [12] Aricia porros:
In niveo virides [13] stipite cerne [14] comas.

12 *Et mater Aricia porri.* Colomel. 13 Capite & stipite. 14 Folia & herbas, *blades*.

Napi. XX.

[15] *NOs [16] Amiternus ager felicibus educat hortis:*
*[17] Nursinas poteris parcius * esse [17] pilas.*

15 Al. Hos, id est, Napos. 16 Amitorum urbs Italiæ, Aquileiæ vicina. *In qua palude* (inquit Sidonius Apollinaris epist. 8, lib. 1.) *muri cadunt, aquæ stant: turres fluunt, &c. Mare autem Adriaticum Ravennæ paludibus immiscetur.* Vitruv. l. 1, c. 4. 17 Rapa, quæ in orbem optima nascuntur in Nursia Sabinorum civitate. * Edere.

Asparagi. XXI.

MOllis in [18] æquorea quæ crevit [19] spina Ravenna,
[20] Non erit incultis gratior asparagis.

18 Epigr. 55, l. 3. 19 *In totum spina est asparagus.* Plin. lib. 21, c. 15. 20 Sylvestres & sponte sua nati per montes asparagi non cedunt altilibus & satis Ravennatibus. Athenæus lib, 2, ca. 22.

Vva [21] duracina. XXII.

21 Quæ acinos duros, vel duro tectos corio habet. Plin. lib. 14, cap. 1 & 3. Gallice *Piquepoulle*.

[22] *N*On habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed [23] non potanti me, tibi nectar ero.

22 Prelis & vino inutilis. 23 Sed edenti.

Chia ficus. XXIII.

1 In Chia insula nata. postea aliò translata.

[1] *C*Hia [2] seni similis Baccho, quem 3 Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

2 Quæ vinum vetus sapit. epigr. 24, lib. 7, num. 7. 3 Cretæne? an Campaniæ?

Cydonia. XXIV.

5 Attico. à Cecrope rege. 6 Melle incocta. Plin. lib. 15, cap. 17.

*S*I tibi 5 Cecropio [6] saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc [7] melimela licet.

7 Mellita poma.

Nuces pineæ. XXV.

8 Pinus magnæ Matri cõsecrata est, propter Attyn mutatum in hanc arborem.

[8] *P*Oma sumus Cybeles: procul hinc discede viator,
9 Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

9 Ne cadamus in tuum caput.

Sorba. XXVI.

10 Qui mollior est alvo, & sæpe pròfluvio laborat.

*S*Orba sumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc [10] puero, quam tibi poma dabis.

[11] Spathalion caryotarum. XXVII.

11 Termes ab arbore palma decerptus. Diosc. l. 1, c. 123.

*A*Vrea porrigitur [12] Iani [13] Caryota Kalendis:
[14] Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

12 Calendis Ianuariis mittebantur à pauperibus palmulæ inauratæ, vel crusta illitæ, ut placet Ios. Scalig. in Tibul. l. 1. vide ep. 33, l. 8. Mart. n. 11.
13 Palmularum fructus ita dict. quod capiti graves sunt. Plin. l. 13, c. 4.
14 Hæc munera si mittant pauperes, quanto majora divites?

Coctana. XXVIII.

15 E tortis juncis texta sporta, vel testa turbinata in metæ formam. ut epigr. 44, l. 1, num. 5. quam l. 5, epigr. 18. dixit *acutam testam*.

*H*Æc tibi qua [15] torta venerunt condita meta,
Si majora forent [16] coctana, ficus erant.

16 Κότλανα εἶδ@ συκῶν, epigr, 89, l, 4, num, 2.

Prũna [17] Damascena. XXIX.

PRuna [17] peregrina carie rugosa [18] senecta
Sume: solent duri solvere ventris onus.

17 Ex Damasco Syriæ.
18 Epigr. 11, l. 5, n. 7.

Caseus Lunensis. XXX.

CAseus Etruscæ signatus [19] imagine lunæ,
Præstabit pueris prandia mille tuis.

19 An lunæ forma? Quod forte insigne erat Lunæ oppidi Etruriæ, cujus portus & lunæ referebat imaginem.

Caseus Vestinus. XXXI.

SI sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi [20] Vestino de grege [21] massa venit.

20 Vestini popul. Italiæ, Sabinis vicini. 21 Caseus è lacte presso & in massam coagulato.

Caseus Velabrensis. XXXII.

NOn quemcumq; focum, nec fumũ caseus omnem
Sed [22] Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

22 Velabrum locus Romæ prope Aventinum. *Fumus imbibitus auget gratiam casei, qualis in ipsa urbe conficitur cunctis perferendus*. Plin. l. 11, c. 42.

Casei Trebulani. XXXIII.

[1] TRebula nos genuit; commendat gratia duplex,
[2] Sive levi flamma, [3] sive domamur aqua.

1 Vicus in Sabinis. epigr. 72, l. 5, n. 1. 2 Sive torremur. tostek. 3 Sive descobinati maceramur jure.

Bulbi. XXXIV.

CVm sit anus conjux, & sint tibi mortua membra,
Nil aliud [4] bulbis quam satur esse potes.

4 Qui Venerem inflant. Ex his vero cum nucleis pineis, eruca, pipere, in nuptiali cœna sponso ferculum parari solitum. Alex. ab Alexandr. l. 2, c. 5. citat adagium Athenæus lib. 2, cap. 23. οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ, νεῦρ' ἔχῃς.

Lucanica. XXXV.

[5] FIlia Picena venio Lucanica porcæ:
[6] Pultibus hinc niveis grata corona datur.

5 E concisis carnibus porcæ in agro Picentino natæ, vide epigr. 46, l. 4, num. 4. & epigr. 79, l. 5. 6 Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat, ut epigr. 79, l. 5, num. 7.

Olivæ

Olivæ. XXXVI.

7 Olivæ optimæ ex agro Piceno in Italia.

HÆc quæ [7] Picenis venit [8] *subducta* [9] *trapetis*,
[10] *Inchoat atque eadem* [11] *finit oliva dapes.*

8 Subtracta oleo non expresso integra. 9 Epigram. 27, lib. 7, num. 6. 10 Ad incitandum stomachum. 11 Ad tollendum fastidium.

Mala citrea. XXXVII.

12 Ex horto Alcinoi regis Phæacum in insula Corcyra.

AVt [12] *Cocyrai sunt hæc de frondibus horti,*
[13] *Aut hæc Massyli poma draconis erant.*

13 Aut Hesperidum mala. epigr. 94, l. 10, num. 1. Neque alia creduntur fuisse aurea illa poma quam hæc Aurantia, citrea, Medica. Athenæus lib. 3, cap. 4, 7, & 43.

Colostrum. XXXVIII.

14 Priusquã hœduli recens nati erexissent se & admovissent uberibus ora.

SVrripuit pastor quæ [14] *nondum stantibus hœdis,*
De primo matrum lacte colostra damus.

Hœdi. XXXIX.

15 Rodens virentes palmites.

LAscivum pecus, & [15] *viridi non utile Baccho*
[16] *Det pœnas : nocuit jam tener ille deo.*

16 *Mactetur hostia Baccho, Quod teneras vites roserit ipse tener.* Ovid. Fast. 1. *Rode caper vitem, &c.* Ανθολογ. α. Κὴν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, &c. κεφ. 5.

Ova. XL.

17 Lacteus liquor in albumine ovi.

[17] CAndida si croceos circumfluit [17] *unda vitellos,*
[18] *Hesperius scombri temperet ova liquor.*

18 Condito ova garo Hispano. epigramm. 102. infra.

Porcellus lactens. XLI.

LActe mero pastum pigra mihi matris alumnum
Ponat, [19] *& Ætolo de sue dives edat.*

19 Et diviti apponatur pro more lautorum aper, vel Arcadici illius æmulus. epigr. 15 lib. Spect. num. 1.

Apyrina & tuberes. XLII.

20 In Africa primum nata, sed translata & alibi postea

NOn tibi [20] *de Libycis tuberes, & apyrina ramis,*
[21] *De Nomentanis sed damus arboribus.*

sata poma, quibus, quod iis lignosus abesset nucleus, nomen ex α & πυρὴν Plinius lib. 13, cap. 19. & l. 15, c. 14. 21 Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10 ab urbe lapidem.

Idem

Idem. XLIII.

LEcta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et [22] vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

22 Domi nati. ut præcedenti epigram. n. 2.

Sumen. XLIV.

[23] *ESse putes nondum sumen: sic ubere largo*
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

23 Non credas hoc farcimen esse è papillis suis à partu cæsæ resectis: sed etiamdum vivere in sue papillas, ita lacte exundant. Al. *Esse potes nudum sumen.*

Pulli gallinacei. XLV.

SI [1] Libycæ nobis volucres, & [2] Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe [3] cortis aves.

1 Guineyes, Turkeyes.
2 Phasiani. infra epi. 72.
3 Epigramm. 30, lib. 7. num. 2, 3.

Persica, Nucipersica. XLVI.

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:
[4] Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

4 An quia in nativa stirpe vilia; prunœ insita fiunt nobilia? ut habet Pallad. lib. 4 de Inf. An quia in sua Perside noxia & venenosa, sed translata, mutatoque cœlo & solo dulcia fiunt & salubria? ex opinione Columellæ. vide Alciat. emblem. 142. & Claud. Minoem. ad idem emblem.

Panes Picentini. XLVII.

[5] *PIcentina Ceres [6] niveo sic [6] nectare crescit,*
Ut levis accepta spongia turget aqua.

5 Panis Picentinus ex alice seu tritico opt. macerato 6 Lacte.

Boleti. XLVIII.

ARgentum atq; aurum, facile est, lenamq; togamq;
Mittere: [7] boletos mittere [8] difficile est.

7 Epigr. 25, l. 1, n. 2.
8 Ipsi malunt edere, quam amicis mittere. *Vel* quia rari.

Ficedula. XLIX.

CUm me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis,
[9] Cur potius nomen non dedit uva mihi?

9 Cur non uvedula potius quã ficedula.

Tubera

Tubera. L.

10 Negant tamen gigni ex tuberante terra aut rimas urgente, nec terræ cohærere tubera fibris aut capillamentis, Plin. lib. 18, c. 3. Dioscor. lib. 2, cap. 139. vide & Athenæum lib. 2. 11 Al. *qua*. 12 ἀχλῦος fructus.

10 *Rumpimus altricem tenero* [11] *de vertice terram*
Tubera. boletis [12] *poma secunda sumus.*

Turdorum corona. LI.

13 In lautissimorum conviviis dabantur coronæ è nardi folio. Plin. l. 21, c. 3. * Epigr. 47, l. 3, num. 11. serta turdorum redimiebant lancem.

13 *Texta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,*
*At mihi * de turdis facta corona placet.*

Anas. LII.

14 Tanquam saporis non æque grati.

Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
Et cervice sapit: [14] *catera redde coco.*

Turtur. LIII.

15 Nolo acetaria quę claudant stomachum. *Vel* quæ procurent appetitum, *aliamque famem*, ut vocat Iuvenal. sat. 4, ℣. 137. Mihi sapit turtur. Nolo conchylia. *Qua renovent per damna famem*. Petron.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. [15] *perdere nolo famem.*

Perna. LIV.

16 A Cære opp. Hetruriæ. Alii & credo melius, leg. *Cerretana*, & intelligunt pernam ex Ceretanis Hispaniæ pop. quam commendat Athenæus l. 14. 17 Pulpa. epig. 76, l. 3. Al. *missa*. 18 Rheni accolis, quos alii Iuliacenses, alii Westphalos esse putant.

16 *Cæretana mihi fiet, vel* [17] *massa licebit*
De [18] *Menapis: lauti de petasone vorent.*

Petaso. LV.

19 Recens succi & saporis plenus. 20 Non placet fumo duratus & siccus.

19 *Musteus est: propera, caros nec differ amicos:*
[20] *Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.*

Vulva. LVI.

21 Vulva virginis suis, sterilis, utpote castratę, *spayed*. Plin. l. 8, c. 51. 22 Vulva porcaria, id est, suis ante editum partum enectæ. vide Plin. l. 11, c. 37. & supra, epigr. 44.

Te fortasse magis capiet [21] *de virgine porca:*
Me [22] *materna gravi de sue vulva capit.*

Colocasia

Colocasia. LVII.

23 NIliacum ridebis olus, lanasque * sequaces,
Improba cum morsu * fila manuque trahes.

23 Fabam Ægyptiam, Colocasiam. seu caulem fabæ.

* Caulis enim Colocasiæ araneosus est & filis nervosus in mandendo. Plin. l. 21, c. 15. vide epigr. 32, l. 8, num. 13.

Iecur anseris. LVIII.

ADspice quam [1] tumeat [2] magno jecur ansere majus,
Miratus dices, hoc rogo crevit ubi?

1 Mulso, lacte, ficu, & carica fartum.
2 Anseris ante ipsum magni jecur. Iuvenal. sat. 5, ℣. 113. χηνὸς ἧπαρ περισπούδαστον κατὰ τὴν Ῥώμην. Athenæus l. 9, c. 8. quin & ipsæ anseribus saginandis adhibiti χηνοβοσκοὶ. ibid.

Glires. LIX.

3 TOta mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

3 Plin. l. 8, c. 52. & l. 29, cap. ult.

Cuniculus. LX.

GAudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit [4] tacitas hostibus ille vias.

4 Subterraneas. ab hoc animali cuniculos dictos. undermynings Vegetius l. 4, c. 24.

Atagenæ. LXI.

INter sapores fertur alitum primus
Iônicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis. LXII.

PAscitur & [5] dulci facilis gallina farina,
Pascitur & [6] tenebris. [7] ingeniosa gula est.

5 Mulso depsita.
6 Motus enim & lux pinguedini inimica, &c. Varro l. 3, c. 9. Seneca epist. 123.
7 Gulones isti ingeniosi sunt ad luxuriam. sic epigr. 117, l. 14. Sic & Petronius, Ingeniosa gula est, Sicula scarus æquore mersus Ad mensam vivus perducitur.

Capo. LXIII.

NE nimis [8] exhausto macresceret inguine gallus,
Amisit testes: nunc mihi [9] Gallus erit.

8 Per coitum.
9 Æque castratus ac Galli sacerdotes Cybeles, epigr. 45, lib. 2.

Idem

Idem. LXIV.

10 Capon. ut praeced. epigr.

Succumbit [10] *sterili frustra gallina marito:*
[10] *Hanc matris Cybeles esse decebat avem.*

Perdix. LXV.

Ponitur Ausoniis avis hac rarissima mensis:
[11] *Hanc in lautorum mandere saepe soles.*

11 Alii, *Hanc in piscina ludere saepe soles* legunt, & alludunt ludum in piscina, qui πέρδιξ seu περδικισμὸς dictus.

Columbini. LXVI.

Ne violes teneras [12] *perjuro dente columbus,*
Tradita si Cnidiae sunt tibi sacra deae.

12 Docet enim sequens versus interdictum fuisse columbinorum esum Mystis Veneris, qui initiati erant sacris Deae Ven. Cnidiis religiose cultae, & cui columba sacra.

Palumbus torquatus. LXVII.

[13] *Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:*
Non edat hanc volucrem, qui cupit esse salax.

13 Venerem. salacitatem.

Galbula. LXVIII.

[14] *Galbula decipitur* [15] *calamis, & retibus ales,*
[16] *Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.*

14 Al. *Galbina.* Baptista Pius asserit lectionem *Galbula* quae ἴκτερος. Annot. Post. c. 29. 15 Viscatis. 16 Autumno primo.

Catta. LXIX.

[17] *Pannonicas nobis numquam dedit Umbria cattas:*
Mavult hac [18] *domino mittere dona Pudens.*

17 E Pannonia missas Pudenti in Umbriam misit: ille Romam.
18 Domitiano, vel diviti patrono. Alii leg. *Domina.*

Pavo. LXX.

Miraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes [19] *hunc saevo tradere, dure, coco?*

19 Spectaculum pulchrius quam ferculum, avem oculis quam gulae gratiorem.

Phoeni-

Phœnicopterus. LXXI.

20 DAt mihi penna rubens nomen: sed lingua [21] gulosis
Nostra sapit, [22] quid si garrula lingua foret?

20 Φοινικόπτερος, puniceus alas. 21 Apicio, Heliogabalo, Vitellio. 22 Quanto magis gulosis istis saperet si vox accessisset, quibus tacita lingua tam in deliciis est? Respicitque Poëta patinam Æsopi tragœdi ex linguis avium canorarum. Plin. l. 10, c. 51.

Phasianus. LXXII.

23 ARgiva primum sum transportata [23] carina,
Ante mihi notum nil, nisi * Phasis, erat.

23 Argo. * Fl. Colchorum. unde phasianos ab Argonautis transportatos arguit à nomine avis.

Numidicæ. LXXIII.

ANsere * Romano quamvis satur Hannibal esset:
Ipse † suas nunquam barbarus edit aves.

* Qui Romanis in deliciis? An quia servavit Capitolium Romæ, ut sequ. epigr. † Numidicas, quæ nondum gulæ barbaræ innotuerant.

Anser. LXXIV.

1 HÆc servavit avis Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? [2] nondum fecerat illa deus.

1 Manlius clangore anseris excitatus subeuntes nocte Gallos à summa rupe dejecit, &c. Liv. 5. L. Florus l. 1, c. 13. Plutarchus lib. de fortuna Rom. &c. 2 Postquam vero Domitianus Dominus ac Deus noster capitolium conflagratum restituit non opus est ansere nedum alio custode.

Grues. LXXV.

3 TVrbabis versus, nec litera tota volabit,
Vnam perdideris si Palamedis avem.

3 Exempta una avis turbabit ordinem & formam literæ, quam ex gruum volatu adinvenit Palamedes. sit illa Y an A an ut aliis magis placet Δ.

Rusticula. LXXVI.

* RVstica sum, an perdix, quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix: [4] sic sapit illa magis.

* MS. Oxoniensis. *Rusticula, an perdix, quid refert.* 4 Propter pretium, *magis illa juvant, quæ pluris emuntur.*

Cycnus.

Cycnus. LXXVII.

5 Poëtis & quibusdã philosophis receptum, cycnum mortis præscium cum voluptate & cantu mori. Sed negant Plinius, Ælianus, Iul. Scaliger, aliique sanioris judicii.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXVIII.

6 Porphyrionis, cujus meminit Horat. l. 3, od. 4. Claudian. in Gigantomach. Eusťath. ad Iliad. ξ. 7 Purpurionis, qui auriga Neronis, factionis Prasinæ. Vide & aliam Lipsii expositionem hujus epigramm, lib. 1. Quæstion, Epistolic. 5.

Nomen habet magni volucris tã parva 6 gigantis,
Et nomen Prasini 7 Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIX.

8 Impropriè, ex sententia scholæ Peripateticæ. spirare vero pisces contendit Plinius. l. 8, c. 7. 9 Vase pleno aqua marina.

Spirat in 9 advecto, sed jam piger 9 æquore mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXX.

10 Præ pinguedine in summo æquore fluitat, ubi à sole torrefacta nequit se curvare neque immergere.

Quæ natat in Siculo grandis murana profundo,
10 Non valet exustam mergere Sole cutem.

Rhombus. LXXXI.

Quamvis lata gerat patella Rhombum:
Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXXII.

11 Satura. Vel mersa. 12 Ostreis Lucrinis optimum adjudicavit saporem Serg. Orata. Macrob. 2 Sat. c. 11. 13 Condior garo. infra epigr. 102.

Ebria Bajano veni modo concha 12 Lucrino:
13 Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXXIII.

14 Fl. Campaniæ Minturnas præterfluens, cui præsidet Marica Nympha Fauni uxor, vel ut alii volunt Venus, cui sacellum juxta Lirin consecratum.

Cæruleus nos 14 Liris amat, quem sylva Marica
Protegit: hinc squilla maxima turba sumus.

Scarus

Scarus. LXXXIV.

HIc Scarus, aquoreis qui venit obesus ab undis,
*[15] Visceribus bonus est, * cetera vile sapit.*

15 Iecinore, Plinius lib. 32, cap. 8. * Supp. κατὰ. Hellenism.

Coracinus. LXXXV.

PRinceps Niliaci raperis, Coracine, macelli:
[16] Pellaa prior est gloria nulla gula.

16 Ægyptiacæ Alexandrinæ, ab Alexandro Pellæ Macedoniæ urbe nato, qui condidit Alexandriam.

Echinus. LXXXVI.

ISta licet digitos [17] testudine pungat acuta,
*Cortice deposito * mollis echinus erit.*

17 Testa hirsuta & aculeata. * Cibo gratus.

Murices. LXXXVII.

[18] *SAnguine de nostro tinctas ingrate lacernas*
Induis, [19] &, non est hoc satis, esca sumus.

18 Vide epig. 24, l. 5, n. 6. 19 Namque inter conchylia mensis inferuntur murices. δύναται γὰρ βάπτειν ἢ ἐσθίεσθαι μόνον τὸ τῆς πορφύρας χρείας. Lucian. κυνικός.

Gobius. LXXXVIII.

IN [20] Venetis sint lauta licet convivia terris,
[21] Principium cœna gobius esse solet.

20 Italis Henetis, non Gallis. 21 Epigr. 31, l. 10, n. 4.

Lupus. LXXXIX.

[22] *LAneus Euganei lupus excipit ora [23] Timavi,*
** Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.*

22 Colorene albus, an carne mollis, an mandendo araneosus, ut de colocasiis supra epigr. 57? an alludit ad Euganeas & Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitie laudantur, unde & Poëtice piscibus ora ejusdem fl. excipientibus idem tribuit? 23 Epigr. 25, lib. 4, num. 7, 8. * Namque illi lupi sunt laudatissimi qui ad ostia fluviorum degunt dulci pariter ac salsa aqua pasti.

Aurata. XC.

NOn omnis laudem pretiumq; [1] aurata meretur,
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

1 Ab auri colore in capite dicta. ut Græce χρύσοφρυς.

Acipensis. XCI.

2 Cæsarum, principum in Palatio:
3 Divinas dignas Diis superis & Cæsaribus.

AD [2] *Palatinas acipensem mittite mensas:*
[3] *Ambrosias ornent munera rara dapes.*

Lepus. XCII.

4 Alii leg. *Μαλιγα* de qua voce epigr. 59, l. 10, num. 2. Bodl. MS: *Bestia.*

INnter aves turdus, si quis me judice certet,
Inter quadrupedes [4] *gloria prima lepus.*

Aper. XCIII.

5 Ætolis, Thraciis. nam Diomedes rex Thraciæ.
6 Epigr. 41. supra. & lib. spectaculor. epigr. 15, num. 1.

QVi [5] *Diomedais metuendus* [6] *setiger agris*
Ætola cecidit cuspide, talis erat.

Damæ. XCIV.

* Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa. 2. Car.

* *DEnte timentur apri; defendunt cornua cervos:*
Imbelles damæ quid nisi præda sumus?

Oryx. XCV.

7 Vide epigr. 25, l. 10, n. 1.
8 De quo Oppian. 2. κυνηγ. Plinius lib. 2. cap. 40, & 46. Ælian. lib. 14, cap. 14.
9 Sævus enim est, multosque occidit canes.

[7] *MAtutinarum non ultima præda ferarum*
Sævus [8] *oryx, constat* [9] *quot mihi morte canum?*

Cervus. XCVI.

10 Hic cervus similis est illius cui tu Cyparisse infidens *Mollia purpureis frenabas ora capistris.* Ovid. Metamorph. 10. Vel illius, qui Silviæ filiæ Tyrrhi in deliciis. Virgil. 7 Æneid.

[10] *HIc erat ille tuo domitus, Cyparisse, capistro:*
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

Lalisio. XCVII.

11 Lacteus onager.
12 Quamdiu lacteus est; cito vero depulsus, in onagrum transit. Plin. l. 8, c. 44. Asini autem sylvestris pullus in deliciis ciborum erat. Luciani Λόγιος ἢ ὄνος.

CVm tener est onager, [11] *solaque lalisio matre*
Pascitur: [12] *hoc infans; sed breve nomen habet.*

Dorcas.

Dorcas. XCVIII.

[13] *Delicium parvo donabis dorcada nato:*
[14] *Iactatis solet hanc mittere turba togis.*

13 Cicurantur enim Dorcades, maosuetæ & familiares fiunt. 14 In arenam mitti solet dato à Quiritibus signo togæ jactatæ, sic Turneb. lib. 25, cap. 28. Vel hanc in arenam missam agitare & venari solet turba jactatis togis.

Caprea. XCIX.

[15] *Pendentem summa capream de rupe videbis,*
Casuram speres, [16] *decipit illa* [17] *canes.*

15 Respicit ad Virgilii versum, *Dumosa pendere procul de rupe videbo.* 16 Al. *despicit.* 17 Inter venandum.

Onager. C.

[18] *Pulcher adest onager: mitti venatio debet*
[19] *Dentis Erythræi: jam removete* [20] *sinus.*

18 Missam facite venationem elephanti: adest onager, cujus venatio arenæ & spectatoribus jucundior. 19 Elephanti Indici seu Æthiopici, juxta mare Erythræum. 20 Retia quæ ad coercendos elephantas obtendebantur podio.

Oleum Venafranum. CI.

Hoc tibi Campani [21] *sudavit* [22] *bacca* [23] *Venafri:*
Vnguentum, quoties sumis, & istud olet.

21 Trapeto seu prelo domita emisit. 22 Oliva. 23 Epigramm. 64, lib. 12, num. 1.

Garum * scombrorum. CII.

[1] *Expirantis adhoc scombri de sanguine primo,*
Accipe [2] *fastosum munera cara garum.*

* Alii *sociorum*, quod garum hoc *Caviari* (quod tamen ex ovis acipenserum parari volunt) à sociis Romanorum, Græcis, Mauris, Foro-Iuliensibus, Clazomeniis, Hispanis vero optimum fieret mitteretur que Romam. supra epigr. 40. 1 Garum, liquor erat ex intestinis Gari piscis sale maceratis inventum Græcum. Hispani verò postea à scombris *Anchovas* liquorem hunc conficiebant, retento Gari nomine. *garo de succis piscis Iberi.* Horat. satyra 8, lib. 2. 2 Al. *fastosum*, id est, Fastuosum, quasi dicat, divitum mensis dignum.

Muria. CIII.

[3] *Antipolitani fateor sum* [4] *filia thynni:*
[5] *Essem si scombri, non tibi missa forem.*

3 Antipolis, civitas provinciæ Narbonensis, unde thynnus adferebatur laudatissimus. 4 Liquamen sale thynni soluti. 5 Si essem garum, non tibi pauperi, sed diviti missa forem.

Mel Atticum. CIV.

HOc tibi [6] Thesei populatrix misit [7] Hymetti
[8] Pallados à sylvis nobile nectar apis.

6 Attici, à Theseo rege. 7 Montis Attici. 8 Præsidis Atticæ.

Favi Siculi. CV.

CVm dederis Siculos mediis de collibus [9] Hyblæ,
[10] Cecropios dicas tu licet esse favos.

9 Montis Siciliæ. 10 Atticos, à Cecrope rege.

*Passum. CVI.

[11] GNossia Minoa genuit vindemia Creta
Hoc tibi, quod [12] mulsum pauperis esse solet.

* Liquor ex uva ad solem passa expressus.
11 Cretensis. Gnossus enim urbs Cretæ, Minois regis. 12 Mox, epigramm. 108.

[13] Picatum vinum. CVII.

HÆc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.

13 Picatum hoc vinum in ipsa urbe Roma factum arte ex picis fluxu ita picis gratiam olet, ut dubites an nativum sit picatum à Vienna Allobrogum, de nobilitate Viennensis uvæ picem resipientis. Plin. l. 14, c. 1.

Mulsum. CVIII.

[14] ATtica nectareum turbatis mella Falernum:
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

14 Vos optima mella ex Attica mista optimo vino Falerno æquatis nectari Deorum.

Albanum. CIX.

HOc de [15] Cæsareis mitis vindemia [15] cellis
Misit, [16] Iuleo qua sibi monte placet.

15 Quæ in monte Albano, quo secedebant Cæsares, Domitianus inprimis. 16 In quo Iulus longam Albam condidit.

Surrentinum. CX.

[17] SVrrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: [18] dabunt calices hac tibi vina suos.

17 Vina ex Surrento Picentinorum promontorio.
18 Vna cum vino Surrentinos calices mittent Picentini. ita nec myrrhinis nec aureis poculis opus erit. De murrhinis vide quæ ad epigr. 113, l. 14. inf.

Faler-

Falernum. CXI.

De [19] *Sinuessanis venerunt* [20] *Massica prelis.*
Condita quo quaeris consule? [21] *nullus erat.*

19 Campanis. namque Sinuessa urbs Campaniae maritima. 20 Massicus & Falernus distincti erant montes, sed vitium laude pares. 21 *Hyperbolicè.* etiam ante consules diffusum.

Setinum. CXII.

[22] Pendula Pomtinos quae spectat Setia campos,
Exiguâ vetulos misit ab urbe cados.

22 Vide epig. 74, l. 10, n. 5.

Fundanum. CXIII.

Haec [1] *Fundana tulit felix autumnus* [2] *Opimi:*
Expressit mustum consul, [3] *& ipse bibit.*

1 E Fundis opp. Campaniae. 2 Epigr. 27, l. 1, num. 3. 3 Quod ita austeritatem decoxit, ut ipse consul, qui diffuderat, suo consulatu vinum hoc biberet.

Trifolinum. CXIV.

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyaeo,
[5] *Inter vina tamen septima vitis ero.*

5 Septimum (ut hic noster) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniae loco prope Sinuessam) Galenus apud Athenaeum l. 1, c. 24. vide & Plinium l. 14, c. 6.

Caecubum. CXV.

[6] Caecuba [7] *Fundanis generosa* [8] *coquuntur Amyclis:*
Vitis & in media nata palude viret.

6 Ex agris Caecubis in Campania. 7 Supra epigramm. 113. Apponitur vero ad distinctionem harum Amyclarum in Italia ab alteris illis in Laconia. epigr. 106, l. 9, num. 2. 8 A sole. Al. *Coluntur.*

Signinum. CXVI.

Potabis liquidum [9] *Signina* [10] *morantia ventrem:*
Ne nimium sitias, [11] *sit tibi parca sitis.*

9 E Signia opp. Italiae. 10 Sistentia alvum. 11 Parcè bibe.

Mamertinum. CXVII.

Amphora * *Nestorea tibi* [13] *Mamertina* * *senecta*
Si detur, [14] *quodvis nomen habere potest.*

* Epigr. 30, l. 9, num. 1. 13 Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Messanam. 14 Sic de Nomentano. epigr. 106, l. 1. vide & Plin. lib. 14, cap. 6.

Tarraconense. CXVIII.

15 Civitas Hispaniæ, quæ & provinciæ nomen dat.

[15] *Tarraco,[16] Campano tantum cessura Lyæo,*
[16] Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.

16 Primis Italiæ vinis Tarraconense confertur à Plinio, l. 14, c. 6.

Nomentanum. CXIX.

17 Ex villa quam habeo Nomenti, ad 10 lapidem.

[17] *Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:*
[18] Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

18 Si tibi quid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora, epigr. 92, lib. 7, num. 4.

Spoletinum. CXX.

19 E Spoletio urbe Italiæ.
20 Vetusta.

De [19] Spoletinis quæ sunt [20] cariosa lagenis
Malueris, quam si musta Falerna bibas.

Pelignum. CXXI.

21 Vide epig. 116, l. 14.

[21] *Marsica Peligni mittunt turbata coloni.*
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Acetum. CXXII.

22 Ne contemnas acetum ex vino Ægyptio. Nobilius enim est acetum quam fuit vinum. Athen. lib. 2, cap. 26. & Iuvenal. sat. 13, ỳ. 85.

[22] *Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:*
Esset cum [23] vinum, vilior illa fuit.

23 Al. vini.

Massilitanum. CXXIII.

1 Cum tibi sportula devinctos alas 100 clientes; appone iis vinum Mass. Alii leg. interrogatoriè, q. d. curtam dives bibis ipse villum?

[1] *Cum tua centenos expugnet sportula cives,*
[2] Fumea Massilia ponere vina potes.

2 Epigr. 36, l. 10, num. 3.

Cæretanum. CXXIV.

3 Epigr. 54, supra num. 8.
4 Amicus poetæ. epigr. 48, lib. 10, num, 7.

[3] *Cæretana [4] Nepos ponat, Setina putabis,*
Non ponit turba, [5] cum tribus illa bibit.

5 Cum paucis, est enim nobile vinum.

Tarentinum. CXXV.

Nobilis & lanis, & felix vitibus [6] *Aulon*
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

6 Mons Calabriæ, contra Tarentum.

Vnguentum. CXXVI.

[7] *Vnguentum heredi nunquam, nec vina relinquas,*
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

7 Vide epigr. 27, lib. 6. & epigr. 77, l. 8.

Corona rosea. CXXVII.

Dat [8] *festinatas* [9] *Cæsar tibi bruma coronas.*
[10] *Quondam veris erant, nunc tua facta rosa est.*

8 Epigr. 80, l. 6.
9 Domitiane. supra epigr. 4, num. 2.

10 Natura sua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ sunt. *Adulatoriè.*

LIBER XIV.

Cui * APOPHORETA inditum nomen.

* Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφέρω. mox epigr. 1. *Præmia conviva det sua quisque suo.* *Vespasianus dabat sicut Saturnalibus apophoreta viris. ita & per Calendas Martias fæminis.* Sueton. Vesp. cap. 19.

I.

[1] *Synthesibus dum gaudet eques,* [2] *dominusque senatus,*
Dumq; decent nostrum 3 *pilea sumpta* 4 *Iovem:*
5 *Nec timet ædilem moto spectare* [6] *fritillo,*
7 *Cum videat gelidos tam prope verna lacus:*
[8] *Divitis alternas, & pauperis accipe sortes:*
9 *Præmia conviva det sua quisque suo.*

1 Dum equites & Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio & diurnis vacant cōvivlis synthesibus, id est, vestes cœnatorias induti. epigramm. 46, l. 2, num. 3. 2 Alciatus legit *dominisque senatus.* quod dominis tum servis ministrarent. 3 Epigr. 7, l. 11, num. 4. 4 Domitianum, ut supra sæpe: & vide epigr. 4, l. 13, num. 7. *Vel,* Saturnalia à Iove data Saturno. ut mox; *Quos tibi pro cælo filius ipse dedit.* 5 Epigr. 85, l. 5. 6 Epigr. 14, l. 4, num. 9. 7 Cum servi videant adesse Decembrem mensem hybernum. 8 Miscentur in his Apophoretis alternatim dona divitum citrei pugillares & eburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, qualia sunt quintupllces, triplices, chartæ epistolares, &c. atque hæc per sortem. infra 40, 144, 170. 9 Supra tit. *.

 10 *Sunt*

10 Objectio ex persona lectoris. 11 Epig. 114, l. 1, num. 2. 12 Resp. Poetæ. 13 Saturnalibus quibus promiscue à servis & dominis indulgebatur genio, Baccho & festis.

10 *Sunt* [11] *apinæ, tricæque, & si quid vilius istis.*
[12] *Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?*
Sed quid agam potius [13] *madidis Saturne diebus,*
Quos tibi [14] *pro cœlo filius ipse dedit?*
Vis scribam [15] *Thebas, Trojamque, malasque Mycenas?*
[16] *Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.*
[17] *Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:*
Versibus [18] *explicitum est omne duobus opus.*

14 Unde te ejecit. supra num. 4. 15 Bella & fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ & Mycen. atque ἀντίθετον istæ Tricis & Apinis, quas volunt esse Apuliæ oppidula. epigr. 114, l. 1, num. 2. 16 Epigr. 85, l. 5, num. 1. 17 Distichon sequens in peculiare removetur epigramma à Pet. Scriver. num. 18. Finitum, absolutum. ut epigram. 108, lib. 11.

Apophoreta. II.

1 Titulos seu inscriptiones, quæ epigrammaton argumēta doceant.

1 *Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo:*
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

2 *Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,*
Essemus Lybici nobile dentis onus.

2 Nisi in tenues laminas dissectæ essemus tabellæ, fuissemus certè mensæ citreæ. ut epigr. 43, l. 2, num. 9.

Quincuplices. IV.

3 *Cæde juvencorum domini calet area felix,*
Quincuplici cera cum datur auctus honor.

3 Immolantur hostiæ in atrio Cæsaris, seu Iovis Capitolio, cum decretus Consulatus vel triumphus denunciatur hoc genere pugillarium, à forma & circumgestationis commoditate, quod manu pugno ve tenerantur. unde Ἰσχαρίδια & *manuales* dict. à numero vero foliorum dicebantur duplices, triplices, quincuplices.

Pugillares eborei. V.

4 *Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,*
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

4 Quibus per morbum vel ætatem obtusior est oculorum acies, ut non discernant quæ ceratis inscribuntur, atramento inscribant ebori.

Triplices. VI.

5 *Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,*
Cum se venturam scribet amica tibi.

5 Pauperum erant hæc dona, sed quibus lautiores amatoria & ad amicas scribebant, atque ad illos hæ invicem de nomine. vide epigr. 4 supra.

Pugillares membranei. VII.

6 *E Sse puta ceras, licet hac membrana vocetur:*
Delebis, quoties scripta novare voles.

6 Gypso enim illitæ præstabant usum ceratarum tabellarum, æquè delebiles ac illæ.

7 Vitelliani. VIII.

N On dum legerit hos licet pusilla,
*Novit 8 quid * cupiant Vitelliani.*

7 Vide epigr. 6, l. 2, n. 5.
8 Noctem, vel nummos. ut epigr. seq.
* Al. capiant.

Ibidem. IX.

9 *Q Vod minimos cernis, mitti nos credis amicæ;*
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

9 Nummos, quorum mentio in his pugillaribus, non mitto amicæ, sed posco ab illa.

Chartæ majores. X.

10 *N On sunt munera, quæ 11 putas puella,*
Cum donat vacuas poeta chartas.

10 Non sunt nummi vel carmina quæ putas.
11 Al. petis.

Chartæ epistolares. XI.

12 *S Eu leviter noto, seu caro missa sodali;*
Omnes ista solet charta vocare suos.

12 Seu familiares sint, vel parum noti quibus mittuntur epistolæ, inscriptio semper præfigit *Suo* vel *Suis*. vide epig. 101, l. 9.

Loculi eborei. XII.

H Os nisi de 13 flava loculos implere moneta
Non decet. argentum vilia 14 ligna ferant.

13 Auro.
14 Loculi lignei.

Loculi lignei. XIII.

S I quid adhuc superest in nostra 15 face locelli,
Munus erit: 16 nihil est, ipse locellus erit.

15 Fundo, πυθμένι.
16 Si nihil reliqui sit, dabitur ipse locellus.

Tali eborei. XIV.

17 *C Um steterit nullus vultu tibi talus eodem,*
18 Munera me dices magna dedisse tibi.

17 Ludebatur talis quatuor, quandoq; tribus. talorum autem felicissimus jactus dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, comparentibus simul cane, ternario, quaternario & senione. *Luciani* Ἐρωτες. 18 Grati erunt tibi tali isti quos tibi misi, per se quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

Tessera. XV.

19 Talis enim ludebatur 4, tesseris verò duabus, ad summum tribus.

19 *Non sim talorum numero par tessera, dum sit*
Major, quam talis, 20 *alea sæpe mihi.*

20 Deposita & ludi pretia ampliora.

Turricula. XVI.

21 Epigr. 14, l. 4, num. 9.
22 Fortunæ non arti locus est.

21 *Qua scit compositos manus improba mittere talos,*
Si per me misit, 22 *nil nisi vota facit.*

Tabula lusoria. XVII.

Hic mihi 1 *bis seno numeratur tessera puncto:*
2 *Calculus hic gemino* 3 *discolor hoste perit.*

1 In abaco (inquiunt) seu alveo luditur duabus tesseris, quarum numerus summus, duplex senio. Sed quid si dicamus abacum hunc fuisse distinctum 1 2 ab omni latere tesseris seu spaciis quas regiones, urbes seu mandras appellabant? ut epigr. 71, l. 7, num. 7. 2 Calculus deprehensus utrinque nudus ab hoste circumventus capitur, *Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus.* Ovid. 2 de Arte, & 3. *Unus cum gemino calculus hoste perit.* 3 Epigr. 71, l. 7, num. 8. & infra epigr. 20.

Nuces. XVIII.

4 Epigr. 85, l. 5, num. 1.
5 Nudavit ad pœnas si ultra diem permissum luserint.

4 *Alea parva nuces, & non damnosa videntur:*
Sæpe tamen pueris 5 *abstulit illa nates.*

Theca calamaria. XIX.

6 Instruere.
7 Thecam.
8 Calamos, stilos, scalprũ.

Sortitus thecam calamis 6 *armare memento:*
7 *Cætera nos dedimus, tu* 8 *leviora para.*

Calculi. XX.

9 In insidiis enim latent subsessores quidam è latrunculis qui hostem incautum intercipiant. 10 E vitro discolori facti latrunculi. ut epigram. 71, lib. 7, num. 8. quorum alii grassatores, insidiatores alii.

9 *Insidiosorum si ludis bella latronum,*
10 *Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.*

Graphiarium. XXI.

11 Graphiis, stilis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria 11 *ferro:*
Si puero dones, non leve munus erit.

Dentiſcalpium. XXII.

[12] *Lentiſcum melius: ſed ſi tibi [12] frondea cuſpis*
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

12 Cuſpis è lentiſco.

Auriſcalpium. XXIII.

SI tibi moroſa prurigine [13] verminat auris,
Arma damus tantis apta [14] libidinibus.

13 Prurit, vexatur.
14 Titillationi, prurigini.

Acus aurea. XXIV.

[15] *TEnuia ne madidi violent bombycina crines:*
*Figat acus * tortas, ſuſtineatque comas.*

15 Al. *Splendida.*
* Al. *Sparſas.*

Pecten ad calvam. XXV.

QVid faciet nullos hic inventura capillos:
Multifido [16] buxus quæ tibi dente datur?

16 Pecten buxeus.

Crinſapo. XXVI.

[17] *CAuſtica [18] Teutonicos accēdit [19] ſpuma capillos,*
Captivis poteris cultior eſſe comis.

17 Sapo, cujus vis cauſtica capillos uſtulat ruffatq;.
18 Germanis in uſu hic ſapo ad capillos rutilandos, Plinius lib. 28, cap. 12.
19 Germanorum ſcilicet qui flava Cæſarie pulchri.

Mattiacæ pilæ. XXVII.

SI [20] mutare paras longævos cana capillos:
Accipe [21] Mattiacas ([22] quo tibi calva?) pilas.

20 Tingere.
21 Trochiſcos è ſapone, ut epigr. præcedent. à Mattiaco opp. Germaniæ: *Baden.*
22 Non majori tibi uſui futuras, quam pectinem. epigr. 25. ſupra.

Vmbella. XXVIII.

ACcipe [23] quæ nimios vincant umbracula Soles,
Sit licet & ventus, te tua velà tegent.

23 Quæ ſicubi publica defecerint in theatris vela ventis revoluta. ut ſequent. epigramm. privata arceant nimios ſolis ardores, ventique vim.

* Cauſia. XXIX.

IN Pompejano tectus ſpectabo theatrò:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

* Pilei Theſſalici contra ſolem.

Venabula. XXX.

EXcipient apros, expectabuntque leones:
Intrabunt ursos, [1] sit modo firma manus.

1 Si non erret, si non cedat manus.

Culter venatorius. XXXI.

SI 3 dejecta [2] gemes 3 longo venabula rostro:
*. Hic * brevis in grandem cominus ibit aprum.*

2 Al. *genes*, 3 Declinata vel exuta è fera, sic aper ille Ovidianus Adonidis *excussit pando venabula rostro* in puerum ruens. malo enim de rostro apri intelligere, quam de venabulo, cujus longam aciem Radegus dici rostrum putat. * Scriv. *levis*.

*Parazonium. XXXII.

MIlitia decus hoc, 4 & grati nomen honoris,
** Arma tribunicium cingere digna latus.*

4 Al. *gratique erit omen honoris*. * Gladiolus zonæ appensus, quo donatos honoris causa tribunos cingebant Imperatores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

Pugio. XXXIII.

PVgio, quem 5 curvis signat brevis orbita venis,
6 Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

5 An circuli isti & venæ in ipso ferro tèperato apparent, ut volunt interpretes? an manubrii armamenta? pro *signat* alii leg. *cingit*. 6 Epigr. 50, l. 1, num. 11.

Falx ex ense. XXXIV.

PAx me certa ducis placidos 7 curvavit in usus.
Agricola nunc sum, militis ante fui.

7 E directo ense in falcem. sic galea in alveum ad apum mellificia, Alciat. emblem. 177.

Securicula. XXXV.

CVm fieret tristis solvendis [8] auctio nummis,
9 Hac 10 quadringentis millibus empta fuit.

8 Bonorum proscriptorum subhastatio. 9 Securis bellica, Amazonum inventum. 10 Vnde hoc pretium? ab armorum penuria? an ab artifice? N. L.

Ferramenta tonsoria. XXXVI.

TOndendis 11 hac arma tibi sunt apta capillis:
Vnguibus 12 hac longis, utilis illa 13 genis.

11 Forfex. 12 Scalprum tonsorium. Namq; & ungues resecare ad tonsores pertinebat. ut de Bruti Porcia refert Val. Max. l. 3, c. 2, & l. 4, c. 6, & de Vulteio, Horat, epist, 7, l. 1. 13 Novacula.

Scrinium,

Scrinium. XXXVII.

[14] *Constrictos nisi das mihi libellos:*
[15] *Admittam tineas, trucesque blattas.*

14 Al. *Constrictos.* 15 Quid si legas *Admittet.* sc. libelli.

Fasces calamorum. XXXVIII.

[16] *Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:*
[17] *Texantur reliquâ tecta palude tibi.*

16 *Chartis serviunt calami Ægyptii maxime.* Plin. l. 16, cap. 36. 17 Reliquarum regionum arundines palustres serviunt solum operiendis tectis.

Lucerna cubicularia. XXXIX.

[18] *Dulcis conscia lectuli lucerna,*
Quidquid vis facias licet, tacebo.

18 *Me ludere teste lucerna,* &c. ep. 105, l. 11. Exigiturque testimonium à lucerna contra Megapenthen, Lucian. κατάπλῳ.

Candela. XL.

[19] *Ancillam tibi sors dedit lucernæ,*
* *Tutas quæ vigil exigit tenebras.*

19 Candela quæ ancilla est lucernæ præstat noctem tutam à tenebrionibus, *vel* Candela quæ tibi sorte contigit, utpote pauperis munus, præstabit tibi idem officium quod divitis lucerna, conscia scilicet erit dulcis lectuli, & luce minus clara præbebit ancillæ consorti pauperis lecti. *Quas timidus tenebras vellet habere pudor.* * Al. *Totas.*

Lucerna * polymyxos. XLI.

Illustrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas, una lucerna vocor.

* Plura habens ellychnia seu funiculos, μύξας.

Cereus. XLII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes:
[20] *Subducta est puero namque lucerna tuo.*

20 Furto sublata, ut ep. 59, l. 8, num. 9.

Candelabrum [21] Corinthium. XLIII.

[22] *Nomina candelæ nobis antiqua dederunt,*
Non nôrat parcos uncta lucerna patres.

21 Ex ære Corinthio, quod optimum. vide quæ ad ÿ. 795 Medeæ nostri. 22 Lucernam à Græcis accepere frugales Romani longe post candelabrum, in quo figebatur candela seu funiculus ardens.

Candelabrum ligneum. XLIV.

Esse vides lignum: serves nisi lumina, fiet
De candelabro magna [23] *lucerna tibi.*

23 Ardente pariter ligneo candelabro.

Pila paganica. XLV.

Haec quae difficilis turget [1] *paganica pluma,*
[1] *Folle minus laxa est, & minus arcta pila.*

1 Vide epig. 19, l. 4, *.

Pila [2] trigonalis. XLVI.

Si me [3] *nobilibus scis expulsare* [2] *sinistris,*
Sum tua: si nescis, [4] *rustice, redde pilam.*

2 Epigr. 71, l. 7, num. 13. & l. 12, epig. 84, num. 2. & epigr. 19, l. 4, *. 3 Al. *mobilibus*. Scriv. conject. *Si me scis Polybi levis expulsf.* vide epigr. 72, l. 7. 4 Qui tantum paganica ludere nosset, *vel* rudis & indoctae pilae. sic infra epigr. 58. Graecae linguae rudem vocat *rusticum*.

[5] Follis. XLVII.

Ite procul juvenes: mitis mihi convenit aetas:
[5] *Folle decet pueros ludere, folle senes.*

5 Vide epigr. 19, lib. 4, *. sed minore, qui vento distentus agitatur facili manu.

[6] Harpasta. XLVIII.

Haec rapit [7] *Antaei velox in pulvere* [7] *draucus,*
Grandia qui vano colla labore facit.

6 Epigr. 19, l. 4, num. 21. 7 Palaestrites, studiosus palaestrae qua claruit Antaeus. epigr. 104, lib. 9, num. 3. At Turnebus lib. 9, cap. 23. sensu minus verecundo intelligi vult, atque alterum distichi versum ad eundem draucum refert, qui cum mollis sit, fortis videri cupit, vano labore Antaei cervices aequare conatus. ut sat. 3 Iuvenal. ỷ. 88. sed poteris *vanum* exponere *agro inutilem*, ut sequent. epigramm.

[8] Halteres. XLIX.

Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea fossa viros.

8 Halteres erant massae è plumbo, ferro, vel lapide, quibus in saltu se librabant, ab ἅλλομαι. videtur & horum usus fuisse in balneis ad sudorem. Iuvenal. sat. 6, ỷ. 422.

Galericulum. L.

Ne [9] *lutet immundũ* [10] *nitidos* [11] *ceroma capillos,*
[12] *Hac poteris madidas condere* [12] *pelle comas.*

9 Luto inquinet. 10 Vnguento delibutos. 11 Epigr. 57, l. 3, num. 4. 12 Galero è pelle, ut ep. 45, l. 12, n. 1.

Strigiles. LI.

13 *Pergamus has misit. curvo* 14 *distringere ferro,*
15 *Non tam sape teret lintea fullo tibi.*

13 Inventæ forte in Pergamo Asiæ opp. vel inde allatæ sunt strigiles. 14 Imperativ. passivum. 15 Minus indigebit opera fullonis ad eluenda lintea, quo magis sordes distrinxeris strigilibus in balneis.

Guttus corneus. LII.

16 *Gestavit modo fronte me juvencus,*
Verum rhinocerota me putabis.

16 E cornu bovis est hic guttus, qui videtur tamen è naso rhinocerotis factus, quo in balneis utuntur lautiores oleo superfundendi, magno cum rhinocerote lavari Qui solet. Iuvenal. sat. 7, ỿ. 129.

Rhinoceros. LIII.

17 *Nuper in Ausonia domini spectatus arena*
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

17 Guttus hic est è cornu seu naso rhinocerotis, qualem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quasi pilas. epigramm. 9. libro Spectaculorum.

Crepitacillum. LIV.

Si quis 18 *plorator collo tibi* 18 *vernula pendet,*
Hæc quatiat tenera garrula 19 *sistra manu.*

18 Puellus, cujus fletum sedare velis. 19 Epigr. 29, L. 12, nu. 14.

Flagellum. LV.

20 *Proficies nihil, hoc cadas licet usque flagello,*
Si tibi purpureo de grege currit equus.

20 Segnes enim & tardipedes sunt, nec assiduo flagello provocantur equi purpureæ factionis, quod de Venetis dixit epigr. 46, lib. 6.

Dentifricium. LVI.

21 *Quid mecum est tibi? me puella sumat:*
Emptos non soleo polire dentes.

21 Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes: non vetularum & edentularum adscitios ex ebore.

Myrobalanum. LVII.

22 Vod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento constat, & ex balano.

22 In voce *myrobalano* tot concurrunt syllabæ breves, ut (quod de *Equotutio* dixit Horatius) *versu dicere non fit*. imo (ad quod respicere videtur poëta noster, & quod idem observat ad Iliad. ψ Eustathius) neo in toto opere vocem *μυρον* usurpavit Homerus, uti nec *unguentum* Virgilius. Est vero Myrobalanum unguentum è glande arboris Myrobalani.

Aphronitrum. . LVIII.

23 Vsticus es? nescis quid Græco nomine dicar,
[1] Spuma vocor [1] nitri. Græcus es? ἀφρόνιτρον.

23 Græcæ linguæ rudis. sup. epig. 46.
1 ἀφρὸς νίτρυ.

Opobalsama. LIX.

Alsama me capiunt, [2] hæc sunt unguenta virorũ.
3 Delicias Nini vos redolete nurus.

2 Ita sane Latonia apud Iuvenalem, sat. 2, ŷ. 41.
3 Vnguenta seu amomum Assyrium. ut lib. 8, epigr. 77. Ninus vero rex fuit Assyriorum. Alii legunt *Hini*. Gruterus, *Cosmi*.

Lomentum. LX.

Ratum munus erit, 4 scisso nec inutile ventri,
5 Si clarâ 6 Stephani balnea luce petes.

4 Rugoso & sulcis sciſſo utero.
5 Epigr. 71, lib. 3. 6 Epigr. 53, lib. 11, num. 2.

7 Laterna cornea. LXI.

7 Vx laterna via clausis feror aurea flammis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

7 Vulcanus in cornu conclusus ut loquitur Mercurius Plautinus.

Laterna ex vesica. LXII.

Ornea si non sum, numquid sum fuscior? [8] aut me
Vesicam contra qui venit esse putat?

8 Neque potest obvius quispiam me à cornea discernere.

Fistula. LXIII.

Vid me compactam ceris, & arundine rides?
9 Quæ primum exstructa est fistula, talis erat.

9 Quæ fertur à Pane inventa & disparibus septem compacta cicutis.

Tibiæ,

Tibiæ. LXIV.

[10] *EBria nos madidis rumpit [10] tibicina buccis :*
[11] Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

10 Conviviis adhibita quæ tibiis caneret Plutarch. problem. 8, lib. 7 sympos. 11 Modo geminas pariter inflat dextram & sinistram, modo simplicem & unicam.

Soleæ lanatæ. LXV.

DEsuerit si fortè puer, soleasque libebit
Sumere : pro puero [12] pes erit ipse sibi.

12 Al. *Pes evis ipse tibi*, id est, servus à pedibus.

Mamillare. LXVI.

[13] *TAurino poteras pectus constringere tergo :*
Nam [14] pellis mammas non capit ista tuas.

13 Habes enim mammas *Quas vix taurino poteris circundare tergo.* Ad quem Virgilii versum allusisse poëta videtur. 14 Mamillare è pelle, fascia seu strophium, quibus tumor papillarum coërcebatur, Catullus. *Non tereti strophio lactentes vincta papillas.*

[15] Muscaria pavonina. LXVII.

LAmbere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
Alitis eximiæ cauda superba fuit.

15 Flabellum ad abigendas Muscas è pavonis cauda.

Copta Rhodia. LXVIII.

[16] *PEccantis famuli pugno ne percute dentes :*
Clara Rhodos coptam, quam tibi misit, edat.

16 Copta fuit placenta ex siligine, amygdalis, nucleis, passulis, &c. Rhodiam tamen adeo duram esse jocatur poëta, ut colaphi vice porrigatur servis mandenda, quo pugnis suis parcat dominus. simulque ludit in Paronomasia τῦ *κόπλω* & *copta.*

[17] Priapus siligineus. LXIX.

SI vis esse satur, nostrum potes esse Priapum :
Ipsa licet rodas [17] inguina, [18] purus eris.

17 Vtriusque sexus αἰδοῖα ex siligine fiebãt. epigr. 3, l. 9, num. 2.

18 Ore non hinc impuriore. quod τοῖς μυζέρυσιν accidit.

Porcus. LXX.

ISte tibi faciet [19] bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes [20] ilice pastus apros.

19 Solemnis acclamatio in Saturnalibus, 18 *Saturnalia*, *bona Saturnalia*, epigr. 2, l. 11, num. 5. 20 Glande iligna.

21 Muſcarium bubulum. LXXI.

21 Cauda bovis ad tergendas & excutiendas veſtes, uti pavonis, modo epigr. 67, ad muſcas.

Sordida ſi flavo fuerit tibi pulvere veſtis.
Colligat hunc tenui verbere cauda 22 *levis.*

22 Al. *bovis.*

23 Botulus. LXXII.

23 Epigr. 79, l. 5, num. 7.

Qui venit 23 *botulus medio tibi tempore brumæ,*
1 *Saturni ſeptem venerat ante dies.*

1 Qui miſſus eſt tibi in Saturnalibus, mihi miſſus fuit ante Saturnalia. quorum legitimi erant dies 5 adſcititii ſigillares 2.

Pſittacus. LXXIII.

Pſittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici 2 *per me dicere, Cæſar, ave.*

2 Naturæ inſtinctu, quæ numina adoranda docet. *Adulatoriè.*

Corvus. LXXIV.

Corve 3 *ſalutator, quare* 4 *fellator haberis?*
In caput intravit mentula nulla tuum.

3 Alludit ad corvum, qui Cæſar. Auguſtum ab Actiaca victoria reducem ſalutavit: *Ave Cæſar victor Imperator.* Macrob. ſat. l. 2, c. 4. 4 *Corvos ore coïre & concipere credit vulgus, fœmina roſtro maris inſerto.* Plinius lib. 10, cap. 12. Sed Ariſtoteles negat & deridet hoc ab Anaxagora proditum. lib de Animalib.

Luſcinia. LXXV.

5 *Flet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ*
Muta puella fuit, garrula fertur avis.

5 Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. l. 6.

Pica. LXXVI.

6 *Pica loquax certa dominum te voce ſaluto:*
7 *Si me non videas, eſſe negabis avem.*

6 Epigr. 86, l. 7, num. 9. & l. 9, ep. 55. 7 Idem Oppianus de hac avl. vide Ian. Duſ. ſuper. Arbitr. l. 1, c. 14.

Cavea eborea. LXXVII.

*Si tibi * talis erit, qualem dilecta Catullo*
Lesbia plorabat, 8 *hic habitare potes.*

* Paſſer cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; & ipſe Catullus 3 carm. 8 In hac cavea eborea.

Narthe-

Narthecium. LXXVIII.

[9] ARtis [10] ebur medica [10] narthecia cernis habere
Munera, qua cuperet [11] Pactius esse sua.

9 Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: *Artis ebur medica narthecia cernis, habebis Munera*, &c. Alii legunt — *cernis? habebis Mun. &c.* 10 Pyxidem eburneam quæ & *Narthecium* dicitur, id est, repositorium medicamentorum e ferula solitum fieri. Cic. de fin. 2. 11 Nescio quis lautus, vel medicus.

Flagra. LXXIX.

LVdite lascivi, sed [12] tantum ludite servi:
Hac [13] signata [14] mihi [15] quinque diebus erunt.

12 Nec scelera audete, pœnas alioqui daturi post Saturnalia. 13 Clausa & annulo signata. 14 Domino. 15. Saturnalibus. epigr. 52, l. 7, num. 1.

Ferulæ. LXXX.

INvisa nimium pueris, grataque magistris,
[16] Clara Prometheo munere ligna sumus.

16 Cava enim in ferula Prometheum Iovi surreptum ignem detulisse canit Hesiodus. & ipse apud Æschilum.

Pera. LXXXI.

[17] NE mendica ferat [18] barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum [19] cane, pera rogat.

17 Pera rogat, ut habeat honestiorem dominũ quam Cynicum, cujus mendicata frusta cogatur ferre, & pulvini officium dormienti præstare. 18 Cynici, qui βαθὺν πώγωνα καὶ σιμὸν pascit. 19 Ep. 53, lib. 4, num. 8.

Scopæ. LXXXII.

[20] IN pretio scopas testatur palma fuisse:
[21] Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.

20 Scopæ olim è palma factæ. 21 Sed reliquiarum copia ex hodierno luxu augebunt pretium scopis. Alii legunt. *Ocia sed scopis nunc analect. dab.* & exponunt; *analecta* ministrum qui reliquias colligit. epigr. 19, l. 7, num. 16.

Scalptorium. LXXXIII.

DEfendet [22] manus hac scapulas mordente molesto
Pulice, vel [23] si quid pulice sordidius.

22 Instrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem suppiebat ad pruritum scapularum fricandum atque scalpendum. 23 Pediculus.

Manuale. LXXXIV.

[1] NE toga barbatos faciat, vel panula libros,
Hac abies chartis tempora longa dabit.

1 Ne pilosi fiant. & (ut l. 1, ep. 67.) *inhorreant mento* fibri manu vel veste lectoris attriti, tegantur tabula abiegna.

Lectus

Lectus pavoninus. LXXXV.

2 Lectus habet nomen à pavonis plumis quibus ornatur. Sunt tamen qui *citreum* intelligunt. Tabulæ enim citreæ undatim crispæ erant, & majore in gratia, si pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. lib. 13, cap. 15. 3 Fabula ex Ovidii Metam. 1 nota.

[2] *Nomina dat sponda pictis pulcherrima pennis*
[3] *Nunc Iunonis avis: sed prius Argus erat.*

Ephippium. LXXXVI.

4 Ephippium. Brodæus l. 4 Misc. c. 16.
5 Epigr. 14, lib. 12, num. 2.
6 Vicus quam συκωτὸν vocant.

[4] *Stragula succincti venator sume [5] veredi:*
Nam solet à nudo surgere [6] ficus equo.

[7] Stibadia. LXXXVII.

7 στιβάδιον torulus est è gramine, herbis frondibus seu floribus stipatus, à στείβω.
8 Epigr. 48, l. 10, num. 8.

Accipe [8] lunata scriptum testudine [8] signa:
Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

[9] Gustatorium. LXXXVIII.

9 Repositorium in quo gustus seu antecœna ponebatur.
10 *Ex persona gustatoris.* Non exornor vilioribus putaminibus testudinum fœminarum & χερσαίων. id est, terrestrium. Plin. lib. 9, c. 10. sed mascularum & fulgentium ex Indico mari. Plin. l. 9, c. 11.

[10] *Fœmineam nobis cherson si credis inesse;*
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea. LXXXIX.

11 Citreas mensas ex Atlante monte Mauritaniæ. epigr. 43, l. 2, num. 9. & epigr. 67, lib. 12.
12 Si ex auro puro pute fieret mensa, minoris tamen esset pretii quam citrea.

Accipe felices [11] Atlantica munera sylvas:
[12] *Aurea qui dederit dona, minora dabit.*

Mensa acerna. XC.

13 Vt citreæ mēsæ ex Mauritania, modo epigr. 85.

Non sum [13] crispa quidem, nec sylva filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. XCI.

14 Vide epigramm. 17 & 19 lib. Spectaculorum.
15 Epigramm. 43, lib. 2, num. 9.

[14] *Grandia taurorum portant qui corpora, quæris*
An [15] Libycas possint sustinuisse trabes?

[16] Quincupedal. XCII.

[17] PUncta notis [18] ilex, & acutâ cuspide clausa,
Sæpe [19] redemptoris [20] prodere furta solet.

16 Al. Quincupeda. 17 Distincta pedibus, palmis, digitis, ut distingui videmus fabrorum regulas. 18 Amussis ex ilice. 19 Cui locantur pretio ædificia extruenda. 20 Deprehendere fraudes.

Pocula archetypa. XCIII.

[21] NOn est ista recens, nec nostri gloria [22] cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

21 Ista pocula non sunt elaborata à nobili aliquo artifice nostri temporis, sed ab ipso Mentore. epigr. 41, lib. 3. & epigr. 39, lib. 4, num. 2. 22 Stili sculptorii.

Calices. XCIV.

[1] NOn sumus audacis plebeia [2] toreumata vitri:
[3] Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.

1 Nos, plebeia toreumata non sumus ex eo vitro unde audaces fiunt calices, qui Crystallinorum æmuli se Ægyptiis illis conferre audent. epigr. 75, ¶. 12. 2 Fictilia torno facta, sed & vitra torno etiam fiebant. 3 Neque nos, ut crystallina illa, rumpimur calida aqua, epigr. 75, l. 12, num. 6.

Phiala aurea cælata. XCV.

QVamvis [4] Callaico rubeam generosa metallo,
Glorior arte magis: nam [5] Myos iste labor.

4 Hispano auro. epigr. 16, lib. 10, num. 1. 5 Nobilis artificis. ut lib. 8, epigr. 51.

Calices Vatinii. XCVI.

VIlia sutoris [6] calicem monumenta Vatini
Accipe; sed nasus longior ille fuit.

6 Al. calices nomen habentes à Vatinio sutore Beneventano cujus inventum fuere; vel (ut alii volunt) ad cujus promiuentis nasi similitudinem effingebantur isti calices quatuor nasos habentes. An itaque simpliciter dicit, Vatinium habuisse longiorem nasum? an ingenio fuisse acriori quod hos invenerit? an derisorem deridet? An denique, quod sagax fuit inquisitor criminatorque, postquam ad tantas opes pervenisset, ut munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

[7] Lances chrysendetæ. XCVII.

[8] GRandia ne viola parva [7] chrysendeta mullo:
Vt minimum, libras debet habere duas.

7 Epigr. 43, l. 2, num. 12. 8 Lautas lances seu patinas non nisi lauti decent pisces.

Vasa Aretina. XCVIII.

9 Epigr. 54, l. 1, n. 2 & 3. 10 Rex Etruscorum, ut & reges Rom. erant æque lauti capedinibus & urnulis fictilibus, atque nostri hodie filicatis pateris.

9 *Aretina nimis ne spernas vasa monemus:*
10 *Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.*

Bascauda. XCIX.

11 Epigr. 54, l. 11, num. 2. 12 Vas escarium, primum è Britannia allatum, mox & Romæ factum.

Barbara de 11 *pictis veni* 12 *bascauda Britannis:*
Sed me jam mavult dicere Roma suam.

13 Panaca. C.

13 Testa scilicet à Panacis pop. Rhætiæ. 14 Si quando fuisti Veronæ. epigramm. 8, lib. 1, num. 3.

14 *Si non ignota est docti tibi terra Catulli,*
Potasti testa Rhætica vina mea.

Boletaria. CI.

15 Quippe nomen habeo à boletis. epi. 48, l. 13. 16 Qui adhuc teneri succiduntur caulibus, epigr. 48, l. 10, num. 21.

Cum mihi boleti dederint 15 *tam nobile nomen,*
16 *Prototomis, pudet heu, servio coliculis.*

Calices Surrentini. CII.

17 Fictile leve & rota figuli politum, ex terra Surrentina. vide epigram. 110, l. 13.

Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed 17 *Surrentina leve toreuma rota.*

Colum nivarium. CIII.

18 Calorem optimorum vinorum temperа, transmittendo per colum nivibus distentum. 19 Vilius vinum sacco linteo attenuabis, ut seq. epigramm.

18 *Setinos moneo nostra nive frange trientes:*
19 *Pauperiore mero tingere lina potes.*

Saccus nivarius. CIV.

20 Epigram. præcedent. & epigr. 61, lib. 12, num. 4. & lib. 2, epigr. 40, num. 5.

20 *Attenuare nives norunt & lintea nostra:*
Frigidior colo non salit unda tuo.

Urceoli

Vrceoli ministratorii. C V.

[21] *Frigida non desit, non deerit calda petenti:*
Sed tu [22] *morosa ludere parce siti.*

21 Si modo suppetat aqua arte frigefacta epigr. 117 & 118, infra; affatim erit calidæ ad temperandum vinum. 22 Difficili & delicata nimis.

Vrceus fictilis. C VI.

Hic tibi donatur panda [1] *ruber urceus ansa:*
[2] *Stoicus hoc gelidam Fronto* [3] *petebat aquam.*

1 A terra, vel igni. 2 Et ipse Stoicus movebatur hujus colore, qui tamen se moveri negat. 3 Al. *bibebat.*

Calathi. C VII.

[4] *Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos* [5] *ebria tigris*
Perfusos [6] *domini* [7] *lambere docta pedes.*

4 Calathos, calices vinarios. vide Virgil. ecl. 5. ubi in sacris Bacchi adhibebantur calathi. 5 Vino, ut ferunt, cicurata: & Bacchi currum trahens. 6 Bacchi, vel magistri. 7 Epig. 18 lib. spect.

Calices [8] Saguntini. C VIII.

Quæ [9] *non solicitus teneat, servetque minister,*
Sume Saguntino pocula ficta luto.

8 Fictiles è Sagunto Hispaniæ civitate. epigr. 46, l. 4, num. 9. 9 Securus de damno. si cadant, franguntur que. mox epigr. 111.

Calices gemmati. C IX.

Gemmatum [10] *Scythicis ut luceat* [10] *ignibus* [11] *aurum,*
Adspice [12] *quot digitos exuit iste calix.*

10 Smaragdis. epigr. 60, l. 9, num. 20. 11 Poculum aureum. 12 *Eo processit luxus, ut multi gemmas digitis detractas poculis inserant.* Plin. lib. 37, c. 2. & Iuvenal. sat. 5. ℣. 42.

Ampulla potoria. C X.

Hac licet in [13] *gemma, quæ servat nomina Cosmi,*
Luxuriose bibas, [14] *si foliata sitis.*

13 Ampulla, ex onyche. epigr. 50, lib. 11. num. 7. & epigr. 81, l. 3, num. 23. 14 Invaluit luxuria ut unguenta biberentur. μύρῳ οἶνον μιγνύντες οὕτως ἔπινον. Ælian. var. hist. lib. 12, c. 31. Foliatum autem erat è foliis Nardi, costi, &c. Plin. l. 13, c. 1.

Cryſtallina. CXI.

15 Al. Peccat Secura nimium, ſolicitaque manu. per diligentiam & curam, æquè ac per negligentiam.

*F*Rangere dum metuis, frangis cryſtallina: [15] peccant
Secura nimium, ſolicitaque manus.

Nimbus vitreus. CXII.

16 Quibus diluatur merum.
17 Vt nimbi theatrales aſpergunt crocum per latentes fiſtulas in immenſam altitudinem expreſſum. epigr. 3 lib. Spect. num. 10. ita hic vinum.

*A*B Iove qui veniet [16] miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi [17] vina dabit.

*Murrhina. CXIII.

* *China dishes.*
Ita ſane videntur ex deſcriptione Plinii li. 37, cap. 2. Oriens (inquit) murrhina mittit ex humore ſub terra calore denſata. In pretio ſunt ob nitorem & coloris varietatem, purpurei, candidi, & tertii ignefcentis. Aliqua & in odore commendatio eſt, &c. Ioſ. Scalig. ad verſum illum Propertii lib. 4. *Murreaque in Parthis pocula cocta focis*: adverſatur Plinio, aſſeritque murrhina pocula ex Signino cocto apud Sinas facta eſſe, quæ nos *Porcellana* vocamus. v. Panciroium, & ad eum, Salmat. 18 Epigr. 75, l. 9, num. 3. *bruns vvine*, vel calidâ temperatum.

*S*I [18] calidum potas, ardenti murrha Falerno
Convenit, & melior fit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CXIV.

19 Factam Cumis Sibyllæ oraculo claris. Ita Iuvenalis ſiluros dixit Criſpini municipes, & lagenam Cretenſis vini municipem Iovis.

*H*Anc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam,
[19] *Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.*

Calices vitrei. CXV.

20 Artificium Ægyptiorum in formandis vitreis calicibus diverſicoloribus, quos Adrianus Imp. *allaſſontes* dixit. vide Scalig. ad Propert. l. 4. 21 Fregit in ipſo opere.

*A*Dſpicis [20] ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit ah, quoties [21] perdidit auctor opus.

Lagena nivaria. CXVI.

22 Neque enim nobili decoctæ (de qua epigram. 65, lib. 5, num. 2.) convenit cum vilioribus vinis. epigr. 120, & 121, l. 13.

*S*Poletina bibis, vel Marſis condita cellis:
[22] *Quo tibi decocta nobile frigus aqua?*

Nives. CXVII.

[23] *Non potare nivem, sed aquam potare rigentem*
De nive commenta est ingeniosa sitis.

23 Non aquam nivium, sed decoctam nive reconditam ac refrigeratam. ut epigr. 65, lib. 5, num. 2.

Idem. CXVIII.

[1] *Massilia fumos miscere nivalibus undis*
Parce, puer, constet ne tibi pluris aqua.

1 Noli miscere decoctam Massiliano vino infumato. epigr. 36, lib. 10, num. 3. ipsa enim aqua vino est pretiosior.

Matella fictilis. CXIX.

Dum [2] poscor crepitu digitorum, [3] & verna moratur :
[4] O quoties pellex culcita facta mea est.

2 Epigr. 81, l. 3, num. 13.
3 Nec properat servus.
4 Matellæ, dum culcitæ, loco matellæ, immeiitur.

[5] Ligula argentea. CXX.

Quamvis me ligulam dicant equitesque, patresq;:
Dicor ab [6] indoctis lingula [6] grammaticis.

5 Gladiolus in speciem linguæ. spathula.
6 Qui pertinaciter insistentes quantitati, jure syllabæ non cedent.

[7] Cochlearia. CXXI.

[8] *Sum cochleis habilis. sed nec minus utilis ovis :*
Numquid scis potius cur cochleare vocer ?

7 Supple, *ligula*, ut sit cui congruant *habilis* & *utilis*. quibus non convenit *cochleare*. 8 Cum non minori usui sim ad ova & alios cibos quam ad cochleas, Numquid nosti cur mihi potius à cochleis nomen quam ab illis? Imo scio ; à forma scilicet & cochlearum testis primum in hunc usum adhibitis.

Anuli. CXXII.

[9] *Ante frequens, sed [10] nunc rarus nos donat amicus:*
[11] Felix cui comes est [12] non alienus eques.

9 Olim, vel ante legem Othonis de censu equestri.
10 Post legem illam à Domitiano revocatam. 11 Amicusne, an anulus? 12 Epigr. 19, l. 5, num. 6. vide Turnebum l. 9, c. 24.

Dactyliotheca. CXXIII.

Sæpe gravis digitis elabitur anulus unctis :
Tuta meâ fiet sed tua [13] gemma fide.

13 Anulus, cui includitur gemma, & ipse theca clausus.

Toga. CXXIV.

14 Versus è Virgilii Æneidos 1 usurpatus.

14 *Romanos rerum dominos, gentemque togatam*
15 *Ille facit, magno qui dedit astra patri.*

15 Augustus publice in deorum numerum retulit Iulium Cæs. qui illum adoptarat. *Iam facit ipse deos, &c.* Manilius, & Sueton. Iul. c. 88. Poëta autem hic Domitianum intelligit, qui Vespasianum consecravit condito Flaviæ genti templo.

Idem. CXXV.

16 Vide epig. 26, lib. 4.

16 *Si matutinos facile est tibi rumpere somnos:*
Attrita veniet sportula sæpe togâ.

Endromis. CXXVI.

17 Namque hac induebantur opulentiores in gymnasiis, ut abunde dictum. epigr. 19, l. 4.

Pauperis est munus, 17 *sed non est pauperis usus:*
*Hanc tibi pro * togula mittimus endromida.*

* Scriv. *lana.*

Canusinæ fuscæ. CXXVII.

18 Hæc pænula è lana Canusina. quæ subrufi & mulso non absimilis est coloris. mox 129.

18 *Hæc tibi turbato Canusina simillima mulso*
Munus erit. gaude: 19 *non cito fiet anus.*

19 Non cito deteretur. durabit diu. vide epigr. 40, l. 1, num. 1.

Bardocucullus. CXXVII.

20 Epigr. 54, l. 1, num. 2.
21 Quod cum breve genus vestis sit, ut patet ex epigr. 93, l. 1, num. 5. præ se fert tunicam qua amicimus simias vel κερκο πιθήκους, simias caudatas *monkeyes.*

Gallia 20 *Santonico vestit te bardocucullo:*
21 *Cercopithecorum pænula nuper erat.*

* Canusinæ rufæ. CXXIX.

* Modo epigram. 127.
22 Viri Romani utuntur vestibus fusci coloris, Galli rufis è lana Canusina. & tamen pueri nostri gaudent rufo hoc colore, ut & milites. ex instituto Laconum quibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens sanguis in vestibus alterius coloris incuteret suis terrorem, hostibus adderet animum.

22 *Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:*
Et placet hic pueris, militibusque color.

Pænula scortea. CXXX.

[23] INgrediare viam cœlo licet usque sereno;
Ad subitas nusquam scortea desit aquas.

23 Habeas tecum pænulam è ... libus seu cor. ad arcendas pluvias.

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

[1] SI Veneto, prasinove faves, quid coccina sumis?
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

1 Testabantur consimili colore spectatores cui faverent factioni. tu vide ne coccino sumpto transfugam agas à tua factione, aliarum cuilibet quæ vicerit acclamans.

Pileus. CXXXII.

SI possem totas cuperem misisse lacernas:
[2] *Nunc tantum capiti munera mitto tuo.*

2 Cum ad muneris tum ad facultatis meæ tenuitatem excusandam facit tempus, Saturnalia scilicet in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis laceruis pilea fieri solita tradit Brodæus lib. 10 Miscellar. cap. 35.

Lacernæ Bæticæ. CXXXIII.

[3] NOn est lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyria, me mea tinxit ovis.

3 Non tingor, non alios didici mentiri colores. epig. 97, lib. 1, num. 3. & epigr. 28, lib. 8, num. 6. & epigr. 100, l. 12, num. 2.

Fascia pectoralis. CXXXIV.

FAscia [4] crescentes dominæ compesce papillas,
[4] *Ut sit quod capiat nostra, tegatque manus.*

4 Sororiantes enim necdum consecutæ crescendi modum sunt gratiores. infra epigr. 149.

Cœnatoria. CXXXV.

[5] NEc fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
Hoc opus est [6] pictis accubuisse toris.

5 Cœnatoria pallia domi tantum sumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ. 6 Acu pictis, pavoninis, citreis.

Læna. CXXXVI.

TEmpore brumali non multum [7] levia prosunt:
[8] *Calfaciunt villi pallia vestra mei.*

7 Qualia sunt serica, bombicina, linea. Itaque alii leg. linea. 8 Sed hyeme villosæ lænæ palliis superinductæ calorem stipant, arcentque frigus.

Lacernæ albæ. CXXXVII.

9 Ludos spectabant omnes lacernis albis induti (ut epigramm. 2, l. 4.) quæ togis superinducebantur, pulveris, pluviæ vel frigoris arcendi causâ. *lacernas Munimenta togæ* dixit Iuvenal. sat. 9.

9 *Amphitheatrales nos commendamur ad usus,*
Cum tegit algentes alba lacerna togas.

Gausapa villosa, vel mantile. CXXXVIII.

10 Mensæ tuę citreæ opus est villosis mantilibus quæ vindicent eam à maculis ; vilis mea & abiegna non formidat maculas.
11. Mensis rotundis. 12 Impressus mensæ ex lance, repositorio, seu paropside.

10 *Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum :*
11 *Orbibus in nostris* 12 *circulus esse potest.*

Cuculli *Liburnici. CXXXIX.

* Ex lana crassa Liburnica; Est autem Illyridis regio Liburnia.
13 Male superinduuntur albæ lacernæ cucullis Liburnicis qui tincturam non probè retinentes lacenas ex albis reddunt rutilas & coloris auri Callaici, vel ut alii legunt *Callainas*, id est, coeruleas à Callai gemma Sapphiri æmulâ.

13 *Vngere nescisti nobis ô stulte, lacernas,*
Indueras albas, exue Callaicas.

14 Vdones Cilicii. CXL.

14 Calceamenta ex pilis hircinis.
15 Sed ex pilis barbati hirci seu capri qui *vir gregis*. 16 Epigr. 94, l. 7, num. 10. 17 Pes.

Non hos lana dedit, 15 *sed olentis barba mariti :*
16 *Cinyphio poterit* 17 *planta latere sinu.*

Synthesis. CXLI.

18 Vide ep. 1, supra no. 1. & epigr. 52, l. 7. num. 1.

18 *Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,*
Hos poteris cultus sumere jure tuo.

Focale. CXLII.

19 Vide ep. 41, l. 4.

19 *Si recitaturus dedero tibi forte libellum,*
Hoc focale tuas afferat auriculas.

Tunicæ Patavinæ. CXLIII.

20 Tun. Pat. ex multa lana confertæ triplici licio, non facile sciunduntur forfice, immo ferra opus erit iis tanquam asseribus secandis.

20 *Vellera cum sumant Patavinæ multa trilices,*
Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXLIV.

21 HÆc tibi sorte datur * tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cum levis imbre tumet.

21 Epigr. 1. supra not. 8. * Usus spongiarum ad abstergenda, fovenda, &c. Plin. l. 31, c. 11. & Lucil. epigr. l. 2. Anthol. c. 31. σπόγγον καὶ σπαρὸν λιθὸς ἔχων.

Pænula gausapina. CXLV.

22 IS mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Ut me vel media sumere messe velis.

22 Vide ep. 59, l. 6.

Cervical. CXLVI.

TInge caput 23 nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

23 Foliato. unguento nardino. sup. ep. 110. Scriv. Cosmi.

Cubicularia gausapina. CXLVII.

1 STragula purpureis lucent villosa tapetis,
Quid prodest, si te * congelat uxor anus?

1 Plus facit uxor tua anus ad te gelandum, quam villi nostri ad te calfaciendum. * Scriver. contegat.

Lodices. CXLVIII.

2 NUdo stragula ne toro paterent:
Juncta nos tibi venimus sorores.

2 Lodices geminæ & coeuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum stragulis.

Amictorium. CXLIX.

3 MAmmosas metuo: tenera me trade puellæ,
Ut possint niveo pectore 4 lina frui.

3 Supra epigramm. 134. 4 Amictoria lintea.

Cubicularia 5 polymita. CL.

HÆc tibi 6 Memphitis tellus dat munera: 7 victa est
Pectine 7 Niliaco jam Babylonis acus.

5 Multis filis seu liciis contexta. 6 Ægyptiac. 7 Stragula ab Ægyptiis texta vincunt tapetas vestesque Babylonias Phrygum acu pictas.

Zona. CLI.

8 Virgini, vel non gravidæ.
9 Foetu. *ut de fœminea Zona exponamus. si de virili malis*; dulce pondus erit gulæ ventrisque sarcina.

Longa satis [8] nunc sum; [9] dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

Gausape quadratum. CLII.

10 Verona. ep. 8, l. 1, n. 5.
11 Patavina. epigr. 93, lib. 10, num. 3.

Lodices mittet docti tibi [10] terra Catulli:
Nos [11] Helicaonia de regione sumus.

[12] Semicinctium. CLIII.

12 Hominem cingens medium à lumbis demissum.

Et tunicam dives. ego te præcingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

[13] Lanæ amethystinæ. CLIV.

13 Tinctæ purpura lanæ dicuntur murice ebriæ. unde itaque vocentur ipsæ & Amethystinæ, id est, sobriæ? ab Amethysto scilicet gemma, quæ leniter purpureum seu vineum colorem refert, nomenque habet quod temulentiam arcere vulgo crederetur. vide epig. 18. l. 10.

Ebria Sidoniæ cum sim de sanguine conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Lanæ albæ. CLV.

14 Idem de lanis judicat Plin. l. 8, c. 48.

[14] *Velleribus primis Apulia, Parma secundis*
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lanæ Phrygiæ. CLVI.

15 Helenæ.
16 Paris.
17 Purpura Lacedæmonia deterior quam Tyria.

Nos [15] Lacedæmonia [16] pastor donavit [15] amica:
[17] Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lanæ Pollentinæ. CLVII.

18 Qui luctus color.
19 Pollentia, Italiæ oppid. quæ & alteram habet in Baleari majori sibi cognominem.

Non tantum [18] pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices [19] hac dare [19] terra suos.

Idem. CLVIII.

Lana quidem tristis, sed [20] *tonsis apta* [20] *ministris,*
Quales non primo de grege mensa vocat.

20 Servis viliorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, & de primo grege.

Tomentum Levonicum. CLIX.

[21] *Oppressa nimium vicina est fascia pluma?*
Vellera [22] *Levonicis accipe rasa sagis.*

21 Pluma cedit & facit ut fascia lecti (de qua epigr. 63, lib. 5, num. 3.) urat jacentem. melius sustinebit te tomentum, lana quæ pannis vestibusque detondetur atque abraditur. *flockes.* 22 Lingones mittebant Romam cadurca, bardocucullos, & saga crassæ & pinguis lanæ. epigr. 54, l. 1, num. 2.

Tomentum Circense. CLX.

Tomentum concisa [1] *palus* [2] *Circense vocatur:*
Hæc pro Levonico stramina pauper emit.

1 Arundo, juncus, ulva palustris.
2 Quale substernebant sibi spectatores in Circo, atque idem videtur esse cum stramento Orchomenio. de quo Plin. l. 19, c. 1.

Pluma. CLXI.

Lassus [3] *Amyclæa poteris requiescere pluma,*
Interior cycni quam tibi [4] *lana dedit.*

3 Cygnea. propter Ledam Lacænam. ep. 18, l. 8, num. 12. Amyclæ vero Laconiæ civitas fuit. 4 Tenerior pluma, *downe.*

Fœnum. CLXII.

[5] *Fraudata* [6] *tumeat facilis tibi culcita* [7] *pluma.*
Non venit ad duros pallida cura toros.

5 In qua non est pluma. Alleg. *Frondata,* id est, frondibus. 6 Farciatur. 7 Alii *fœno.*

Tintinnabulum. CLXIII.

[8] *Redde pilam: sonat* [9] *æs thermarum. ludere pergis?*
[10] *Virgine vis* [10] *sola lotus abire domum.*

8 Redde pilam gymnasii seu sphæristerii moderatori.
9 Campana, quæ ab exercitiis avocat ad balnea. Hadrian. Junius lib. 3 Animadvers. c. 11. ὁ κώδων ἤχησε, &c. Lucian. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.
10 Cruda virgine, epigr. 42, l. 6, n. 9. & epigr. 21, l. 5, num. 6.

Diſcus. CLXIV.

11 E ferro vel ære.
12 Lacedæmonii inventi atque exercitii.

11 *SPlendida cum volitent* 12 *Spartani pondera diſci,*
Eſte procul pueri: ſit 13 *ſemel ille nocens.*

13 In unico puero Hyacintho. infra epigr. 173.

Cithara. CLXV.

14 Orpheo.
15 Dum reſpexit, ut habet uoiiſſima vulgo Fabula.

REddidit Eurydicen 14 *vati: ſed perdidit ipſe,*
15 *Dum ſibi non credit, nec patienter amat.*

Idem. CLXVI.

17 Epigr. 21, lib. ſpect.

DE Pompejano ſæpe eſt ejecta theatro,
17 *Quæ duxit ſylvas, detinuitque feras.*

Plectra. CLXVII.

18 Papula ex attritu pollicis & chordarum, *à bush or bliſter.*

FErvida ne trito tibi pollice 18 *puſula ſurgat:*
Exornent docilem garrula 19 *plectra lyram.*

19 Pectines quibus cithara pulſatur. à πλήττω.

Trochus. CLXVIII.

20 Trochus, cui & nomen & forma à rota. Alius omnino à turbine.

INducenda 20 *rota eſt: das nobis utile munus:*
Iſte trochus pueris, at mihi 21 *canthus erit.*

Erat enim rotula ex ære ſeu ferro, cujus axiculis appenſi anuli inter mittendum & currendum aliı tinniebant. 21 Tinnitus trochi miſſi, ſanior lectio *canthus*. *Synecdoch.* rota, vel ferro hoc munıam rotam plauſtri, quo ſolent pueri ludere, erit itaque munus utile.

Idem. CLXIX.

* Reſonans, ut epig. præc.

* *GArrulus in laxo cur anulus orbe vagatur,*
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLXX.

22 Al. *Hoc.*
23 Supra ep. 1, not. 8.
1 Germaniæ flu. *Synecdoch.*

22 *HÆc illi* 23 *ſine ſorte datur, cui nomina* 1 *Rhenus*
2 *Vera dedit: 3 decies adde Falerna puer.*

ipſa Germania devicta, id eſt, Domitiano. epigr. 2, l. 5, num. 4. 2 Tanquam aliis Imperatoribus apte uſurpata, Domitiano à victa Germania jure debita. 3 Vt ebibatur *Germanicus* decem cyathis pro numero literarum. vide epigr. 72, l. 1.

4 Βρέτυ παιδίον. CLXXI.

GLoria tam parvi non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

4 Pusio Bruti. de quo ep. 77, l. 2, n. 2. & epigr. 51, l. 9, num. 4. hic autem de imagine ipsius in ære aut alia materia expressa loquitur.

5 Sauroctonos Corinthius. CLXXII.

AD te reptanti puer insidiose lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

5 Fecit Praxiteles ex ære Corinthio puberem subrepenti lacertæ sagittâ insidiantem, quem Sauroctonum vocant, Plin. l. 34, c. 8. ex σαῦρος & κτείνω.

6 Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

FLectit ab inviso morientia lumina disco
7 Oebalius, Phœbi 8 culpa dolorque, puer.

6 Opus Niceæ, quod secum deportavit Alexandria capta Cæsar August. Plin. l. 35, c. 11.

7 Hyacinthus Lacon, vel ab Oebalo nepote suo ex fratre Cynoria. Pausan. Laconic. 8 *Tu dolor es, facinusque meum, &c.* Apollo ad Hyacinthum, apud Ovid. 10 Metamorph.

9 Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

MAsculus intravit 10 fontes: emersit 11 utrumq;
Pars est una 12 patris: cætera 13 matris habet.

9 Plin. li. 7, cap. 3. 10 Salmacidis. vide fab. 11, l. 4 Met. Ovid. 11 Vtriusque sexus. 12 Τοῦ Ἑρμοῦ. 13 Τῆς Ἀφροδίτης.

14 Danaë picta. CLXXV.

15 CVr à te pretium Danaë regnator Olympi
Accepit, gratis si tibi 16 Leda dedit?

14 Plin. l. 35, cap. 2. 15 *sup. admonitus nihil esse potentius auro, Corruptæ pretium virginis ipse fuit.* Ovid. eleg. 7, l. 3 Amor. 16 Epigr. 54, lib. 1, num. 6.

Persona Germanica. CLXXVI.

17 SVm figuli lusus rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

17 Sum larva, persona seu vultus fictilis Batavi rufi. Pueris quippe terrori sunt larvati.

Hercules 19 Corinthius. CLXXVII.

ELidit 20 geminos infans, nec respicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

19 Ex ære Corinthio. Plin. l. 35, c. 9. 20 Angues ab Herc. in cunis elisos, & Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

Hercules fictilis. CLXXVIII.

21 Iconculam ex argilla. Plinius lib. 35, c. 12.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne [21] sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Minerva argentea. CLXXIX.

22 Vide epigramm. 1, li. 7, num. 1.
23 Domitianus habet, Adulterie. ut epigr. 1, lib. 7, num. 3.

[22] Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis & hasta.
Quare non habes [22] agida? [23] Cæsar habet.

[1] Europa picta. CLXXX.

1 Plin. l. 35, c. 10.
2 Namque sub illa forma centenos Argi oculos fefellisset.

Mutari melius tauro pater optime divûm
[2] Tunc poteras, Iô cum tibi vacca fuit.

Leander marmoreus. CLXXXI.

3 Nota sunt Leandri amor, transfretatio, exitus; ex Musæo Ovidii epist. &c.

[3] Clamabat tumidis audax Leander in undis,
[4] Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

4 Parcite dum propero, mergite dum redeo.

Sigillum Giberii fictile. CLXXXII.

5 Certè erravit Prometheus ille prior in formando gibbere & monstroso Clesippo. de quo Plin. l. 34, c. 3. lusitque alter hic Prometheus, id est, figulus qui ex argilla in Saturnalitiis muneribus effinxit sigillum gibberis ejusmodi. Alii leg. Sigerii.

[5] Ebrius hac fecit terris puto monstra Prometheus:
Saturnalicio lusit & ipse luto.

Homeri [6] Batrachomyomachia. CLXXXIII.

6 Opusculum de ranarum cum muribus pugna quod plerique Homero abjudicant.

Perlege [7] Mæonio cantatas carmine ranas,
[8] Et frontem [9] nugis solvere disce meis.

7 Mæonia oriundum, vide Plutarch. lib. de Homero. 8 Et illo lecto, æquiore animo his meis veniam dabis. 9 Lipf. lib. 1 epist. quæst. 5. ex Anglicano libro emendat feriis, in quisquiliis.

Homerus in membranis. CLXXXIV.

10 Et Odyssea.

Ilias [10] & Priami regnis inimicus Ulysses
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii culex. CLXXXV.

A *Ccipe facundi Culicem, studiose, Maronis:*
[11] *Ne nugis positis* arma, virumque [12] canas.

11 Ne vaces gravioribus studiis per Saturnalia quibus conveniunt nugæ istæ. Al. *Ne nucibus positis.* 12 Al. *legas.*

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

Q *Vam brevis* [13] *immensum cepit membrana Maro-*
[14] *Ipsius vultus prima tabella gerit.* (*nem!*

13 An operis magnitudinem respicit, an Poëtæ divinam majestatem? 14 Frontispicium habet imaginem Virgilii.

Menandri Thais. CLXXXVII.

[15] H *Æc primum juvenum lascivos lusit amores;*
[16] *Nec Glycere, verè Thais amica fuit.*

15 Potest legi & *Hic*, i.e. Menander. 16 Glycera amica erat Menandri, sed comœdiis suis familiariter introducta Thais facta est celebriori nomine. sic exponit Turneb. lib. 9, Adv. c. 24.

Cicero in membranis. CLXXXVIII.

[17] S *I comes ista tibi fuerit membrana, putato*
Carpere te longas cum Cicerone vias.

17 Viæ vel longissimę comites sufficient tibi Ciceronis libri. ut epigr. 2, l. 1. videturque Ciceronis stilum quasi Asianum & redundantem taxare.

* Propertius. CLXXXIX.

[18] C *Ynthia facundi carmen juvenile Properti*
Accepit famam, [19] *nec minus ipsa dedit.*

* Al. *Propertii monobiblos.* 18 Vero nomine Hostilia, amica Propertii. 19 Sic ille, Achilles *haud plus Debet Mæonidæ quam sibi Mæonides.*

Livius in membranis. CXC.

P *Ellibus exiguis arctatur Livius* [20] *ingens,*
Quem mea non totum bibliotheca capit.

20 A styli insurgentis granditate, an ab operis magnitudine & librorum 140 multitudine? vide Iuvenal. sat. 7, ℣. 98. & ἀντίθετον τῷ exiguis.

Sallustius. CXCI.

H *Ic erit, ut perhibent* [21] *doctorum corda* [21] *virorũ,*
Primus Romana Crispus in historia.

21 Quintiliani l. 2, c. 6. & l. 4, c. 2. Senecæ Rhet. l. 3, decl. & controvers. 25, l. 5, Corn. Tacit. 3 hist. Vell. Paterc. hist. 2. &c.

Ovidii Metamorphosis in membranis. CXCII.

1 Libros 15 Metamorphos.

HÆc tibi multiplici quæ structa est massa tabella
[1] Carmina Nasonis quinque, decemque gerit.

Tibullus. CXCIII.

Amavit Tibullus Deliam, quam Apulejus Planiam fuisse dicit; Nemesin item quam Glyceren sunt qui ab Horatio appellatam velint; item Neæram & Sulpitiam, &c. Gyrald. de Poët. Hist. Dialog. 4. Tribuit autem Deliæ Martialis, quod Tibullus Nemesi. l. 1, el. 5. *Illa regas cunctos, illi sint omnia curæ, Et juvet in tota me nihil esse domo.*

VSsit amatorem Nemesis lasciva Tibullum:
In tota juvit quem nihil esse domo.

Lucanus. CXCIV.

3 Magis oratoribus quam Poëtis adnumerat eum Fabius c. 1, l. 10. historicis alii.

3 SVnt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola, 4 putat.

4 Tum quia versu scriptus sum, tum quia vendibilis.

Catullus. CXCV.

5 Elegantes Antitheseis, vide epigr. 62, l. 1.

*5 TAntum * magna suo debet ( ) Verona Catullo,*
*5 Quantum * parva suo ( ) Mantua Virgilio.*

* Calda & frigida aqua. CXCVI.

* Al. *Calvi. de aqua frigida usu.*

6 HÆc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:
Ipsa suas melius charta natabit aquas.

6 Hæc carmina dabunt tibi nomina calidarum aquarum. tu, si placet dato hæc carmina aquis frigidis. sic lusit epigr. 6, l. 1. & epigr. 99, l. 3. & epig. 55, l. 5. & epigr. 59, l. 9. Scr. *Hac tibi quæ fontes & aquarum nomina dicit.*

Mulæ * pomiliæ. CXCVII.

* Scriv. *Pumilæ.*

HIs tibi de mulis non est metuenda ruina:
7 Altius in terra pæne sedere soles.

7 *Hyperbolice.* q. d. non multo altior es quam ubi in terra sedes.

Catella Gallicana. CXCVIII.

8 Nõ sufficit. 9 Al. *prima*, ut l. 1 intelligatur epig. 110.

DElicias parva si vis audire catella,
Narranti 8 brevis est pagina 9 tota mihi.

Asturco. CXCIX.

10 Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues
Venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

10 Gradarius iste & tolutarius equus, qui gressus glomerat, est ab Asturia regione Hispaniæ Callaicæ auriferæ. epig. 16, l. 10. vide Lud. Carrion. emend. l. 1, c. 17.

Canis vertagus. CC.

Non sibi, sed domino venatur 11 vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

11 A tumbler. de hac voce Turneb. laborat l. 18, c. 1.

Palæstrita. CCI.

12 Non amo, qui vincit, sed qui succũbere 13 novit,
Et 14 dicit melius τὴν ἀνακλινοπάλην.

12 Non probo luctatorem qui viribus vincit, sed qui se reclinat, atque ex reflexione palæstræ adversarium dejicit. Poterit qui volet & minus honestum elicere sensum ex illa, quam dixit Domitianus, κλινοπάλη, apud Sueton. ca. 22. Domit. & Iuvenal. sat. 2, & 9. 13 Al. non vult. 14 Conjicio legendum *didicit*.

Simius. CCII.

Callidus 15 emissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, 16 cercopithecus eram.

15 Evitare missas in se hastas.
16 Epig. 128. supra.

17 Puella Gaditana. CCIII.

Tam tremulum crissat, tam blandum prurit, ut ipsum
18 Masturbatorem fecerit Hippolytum.

17 Epigr. 42, l. 1, num. 9. vide & Iuven. satyra 11, v. 162. & sat. 6, v. 326. 18 Vt incenderet vel castissimi propositi virum incitaretque ad libidinem nefandam. epigr. 42, l. 9. & epigr. 97, l. 12.

Cymbala. CCIV.

19 Æra Celænæos lugentia matris amores
Esuriens Gallus vendere sæpe solet.

19 Cymbala, instrumenta ærea, tinnula & sonora, quibus Galli in sacris Cybeles usi lugebant Atyn puerum Cybeles amasium, cujus patria erat Celænæ opp. Phrygiæ.

Puer cinædus. CCV.

Sit nobis 20 ætate puer non pumice levis.
Propter quem placeat nulla puella mihi.

20 Impubes, non pumice aut dropace levigatus. epigr. 29, l. 2, num. 7.

Ceſtos. CCVI.

21 Epigr. 13, l. 6, num. 6, & 7.

[21] *Collo necte puer meros amores*
Ceſton de Veneris ſinu calentem:

Idem. CCVII.

22 Venereo. vide commentatores Horatii ad Oden 13, l. 1. *oſcula, quæ Venus Quinta parte ſui nectaris imbuit.* 23 Epigr. 13, lib. 6, num. 7.

Sume [22] Cytheriaco medicatum nectare ceſton:
Uſſit amatorem [23] balteus iſte Iovem.

Notarius. CCVIII.

1 Vt ut volubili fluat lingua, manus τῇ δὲ ταχεῖ διὰ σημείων γράφοντος (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit. vide Senec. epiſt. 91. & Auſon. epigr. 137.

[1] *Currant verba licet manus eſt velocior illis:*
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

Concha. CCIX.

2 Papyrus è cortice junci Ægyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior ſternatur calamo curſus.

[2] *Levis ab æquorea cortex Mareotica conchâ*
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

Morio. CCX.

3 Non mentitur, non ſimulat ſtultitiam, ſimplex & à natura fatuus eſt. vide epigr. 13, lib. 8.

[3] *Non mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa*
Quiſquis plus juſto non ſapit, ille ſapit.

Caput arietinum. CCXI.

4 Caput vervecinum. Iuvenal. ſat. 3. ỳ. 294. caput arietis qualis Phryxum transfretavit. vide epigr. 51, l. 10, num. 1.

[4] *Mollia Phryxei ſecuiſti colla mariti,*
Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit?

Pumilio. CCXII.

5 Virum.
6 Puerum. ſic Juvenalis de fœmina caput ædificante: *Andromachen à fronte videbis, Poſt minor eſt Pygmæa virgine, &c.* ſatyra 6.

Si ſolum ſpectes hominis caput [5] Hectora credes:
Si ſtantem videas [6] Aſtyanacta putes.

Parma.

Parma. CCXIII.

7 *HÆc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,*
8 *Parma tibi, scutum pumilionis erat.*

7 Hoc in gratiam Domitiani qui oderat parmularios factionis Thracum. 8 Tibi grandi munimentum nimis angustum, pumilioni amplum satis.

Pueri comœdi. CCXIV.

9 *NOn erit in turba quisquam* μισούμενος *ista:*
Sed poterit quivis esse δισεξάπατος.

9 Nemo est è comœdis istis, qui sustineat partes invisi amatoris & à meretrice rejecti: adeo omnes forma præstant, ut δισεξάπατος. i. e. amati & Thaidi chari partes agant. Nomina hæc à Menandro in comœdiis usurpata ex Fulgentio refert Adr. Turnebus l. 9, c. 24.

Fibula. CCXV.

DIc mihi simpliciter 10 *comœdis, & citharœdis*
11 *Fibula quid præstat? carius ut futuant.*

10 Epigr. 81, lib. 7. 11 *Solvitur his magno comœdi fibula.* Iuvenal. sat. 6, ℣. 73. vide & Marsilii Cagnati Var. observ. l, 2. c. 8.

Accipiter. CCXVI.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & 12 *captas non sibi mœret aves.*

12 Dolet sibi prædam ab aucupe, cui servit, ereptam. vide Lil. Gyrald. dialog. 6, lib. 1.

13 Obsonator. CCXVII.

DIc quotus, & quanti cupias cœnare, nec unum
Addideris verbum: cœna parata tibi est.

13 *The cater*, qui opsonia emit.

Calami aucupatorii. CCXVIII.

NOn tantum calamis, sed 14 *cantu fallitur ales,*
Pallida dum tacita 15 *crescit arundo manu.*

14 Fistulæ, *the call.* quæ aves invitat. 15 Dum latitans auceps sensim protrudit viscatos calamos. Arundinibus (inquit Brodæus ad Isidori epigr. l. 3. Antholog. c. 26.) aliis atque aliis insitis, & ita crescentibus, summa in parte visco oblitis. vide epigr. 55, l. 9, num. 2.

·Cor bubulum. CCXIX.

PAuper caussidicus nullos referentia nummos
Carmina cum scribas: 16 *accipe cor, quod habes.*

16 Lips. epistol. 5, quæst. 1 lib. legit, *Accipe cor quod abest.* Sed præplacet Torrentii lectio *Cor bubulum* in Saturnalibus scilicet missum. q. d. Accipe stupidum & tuo geminum cor qui à lucroso foro te confers ad sterilia carmina, epigr. 77, l. 1.

Cocus. CCXX.

17 Turnebus interpungit. *Non satis est ars sola coco, servire palato, Atque cocus domini debet habere gulam.* l. 9, c. 24. Alii alias. Ita cocus ex Posidippo, Καὶ τὰ σόματα γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Athenæus l. 9, c. 5.

[17] *N*On satis est ars sola coco, servire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CCXXI.

18 In craticula torreantur ofellæ: veru assentur apri, &c.

[18] *P*Arva tidi curva craticula sudet ofella:
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. CCXXII.

19 Dulciarius pistor conficit dulcia, id est, panes mellitos, (unde alii legunt *Melle*) in varias figuras formatos: placentas, scriblitas, spicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleji Metamorph.

[19] *M*Ille tibi dulces operum manus ista figuras
Exstruit: huic uni parca laborat apis.

Ientacula. CCXXIII.

20 Ientacula propè soli sumebant pueri, aliquando senes valetudinarii, ganeones, &c. 21 Galli auroræ praenuncii.

*S*Vrgite, jam vendit [20] pueris jentacula pistor,
[21] *Cristataque sonant undique lucis* [21] *aves.*

M. VAL.

M. VAL. MARTIALIS

DE SPECTACVLIS

* LIBELLVS.

* Quem (quia in eo quædam Martialis tempori non conveniunt, multa ingenium nostri Poëtæ parùm sapiunt) ex mente C. C. V. V. Iani Rutgersii. l. 5 Var. lect. c. 15. & Petri Scriverii in Animadversionibus suis; Martiali abdicatum atque huc rejiciendum curavi. Idque non sine exemplo, fide & autoritate MS. codicis qui habetur Oxoniæ in celeberrima Bibliotheca Bodleiana. Vbi etiam extremo loco post Apophoreta inscribiturque, *Ad Cos. de Amphitheatro, Marci Val. Martialis Epigr. lib. decimus quintus.*

EPIGRAMMA I.

¶ In amphitheatrum Cæsaris.

Per inductionem collativam Titianum Amphitheatrum omnibus orbis operibus præfert.

[1] *Barbara* [2] *Pyramidum* [3] *sileat* [4] *miracula Memphis*;
[5] *Assiduus jactet nec Babylona labor*;

[1] Ad Græcorum distinctionem, quibus alii omnes Barbari. vide not. 1, in 3 epigrammate. —— * —— Nobilissima Ægypti civitas hodie *Cairo*. 2 Moles hasce altissimas in sepulchrorum usum non sine profusa opum ostentatione reges Ægyptii extruxere à quadrata basi decrescendo ascendentes in formam πυρὸς, unde & nomen. post Herodotum, Melam. Plinium, Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his, lege Bellonium qui Pyramides quæ hodie visuntur, ipse dimensus est, lib. 2 observ. c. 42, 43, & 44. 3 Signatè ad *Barbaros* & ἀφώνως. vel, sileat miracula, id est, non amplius miretur, habeatve pro miraculis. 4 Θαύματα, conspicua seu spectanda propter artificium opera, quæ septem numerantur. quibus & alii septena altera adnumerant. quorum duo, Iovis Olympici templum & Colossus Rhodius, quoniam ad plenam enumerationem à Poëta sunt omissa; I. Scoppa censet voluisse Martialem hoc epigramm. amphitheatrum quinque his structuris anteponere, propter, 1 altitudinem, 2 celeritatem, 3 statuas, 4 varietatem, & 5 nobilitatem, quem vide Collect. l. 1, c. 29. 5 Eorum qui laudant, *imo* regum qui Babylona condiderunt, sive urbis, hortorum pensilium, murorumque amplitudinem respicias, sive assiduitatem operum. namque & ipse murus cujus ambitus 350 circiter stadiorum erat, intra annum absolutus est, cum diebus singulis singula perficerentur stadia. alii legunt *Assyrius*. minus rectè.

Nec

Nec [6] *Trivia templo* [7] *molles laudentur* [8] *honores ;*
[9] *Diſſimuletque deum cornibus* [10] *ara frequens ;*
Aëre nec vacuo [11] *pendentia* [12] *Mauſolea*
Laudibus immodicis Cares [13] *in aſtra ferant.*
Omnis [14] *Cæſareo cedat* [15] *labor* [16] *amphitheatro :*
Vnum [17] *præ cunctis fama loquatur* [18] *opus.*

6 Dianæ Epheſiæ, vide epigr. 65, l. 9. 7 Propter columnas cedrinas & ſimulachra lignea, ipſiuſque Dianæ (ut ajunt) vitigineum, tot incendia hanc interpretationem aſſerere videntur, ſed refragabitur Demetrius ἀργυροκόπος. *aliis*, propter molles Iônas omnis nequitiæ inventores, Deam Multimammiam, feſti ſumma cum pompa & mollitie celebratam, ſacerdotem denique caſtratum. vide Ang. Politian. Miſcell. cap. 51. *Mollis qua tendit Iôna.* Propert. l. 1, eleg. 6. hac ratione motus Raderus lectionem τοῦ *Iônes* præfert τῷ *Honores*. *Aliis* propter ſigna affabre & ad vivum effecta. Virgil. *Spirantia mollius æra.* & Flaccus, *molles imitabitur ære capillos.* Verum locum hunc proculdubio corruptum luxatumque variæ Criticorum tentarunt manus, necdum ſaluti reſtituerunt. 8 Columnas, ſtatuas, ſigna, &c. *aliis*, ſacrificia. 9 Non uſque adeo efferat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali manu facto illam longe ſuperatam videamus. 10 Non Iovis Hammonis apud Naſamonas, quæ nec opibus nec ſtructura erat inſignis : ſed βωμὸς κεράτινος, Apollinis Delii ab ipſo quadrimo ex cornibus Cynthiadum caprearum à ſorore interfectarum compactus. vide Plutarch. lib. de animalium ſolertia, & in vita Theſei. & Politian. 52. Miſcellan. hujus meminit & Callimachus in hymno Apollinis. 11 Ad altitudinem 140 pedum ſublata columniſque innixa, ſummoque cacumini impoſitam quadrigam cujus equi ſuſpenſis alis volare videbantur, ſuſpenſa autem dicebantur quæ ſuffulta erant. *ſuſpendis dentibus orbes.* lib. 2, epig. 43. 12 Mauſoli regis Cariæ tumulum, monumentum illi ab uxore Artemiſia extructum. 13 Eleganter reſpicit ad τὸ *in aere pendentia.* 14 A Veſpaſiano auſpicato incœptoque, à Tito F. perfecto & dedicato. 15 Opus ſpecioſum. 16 In quo ederentur ſpectacula & venationes, abſque ſcena, ſedibus per gradus undequaque clauſo in quibus loca 87000 ovali forma. ad cujus ſummitatem ægre viſio humana pertingeret. vide Vitruvium, Marlianum. Lipſ. de Amph. &c. 17 Sic & MS. Bodl. Alii *pro.* 18 Amphitheatrum Cæſaris.

* In opera publica Cæſſ. II.

Veſpaſiani atque Titi Cæſſ. (quibus pleraque libelli hujus ſpectaculorum epigrammata aſſignes) beneficentiam celebrat, qui vaſtum Neronis ædificium demoliti loco ejus publica extruxere vel reddidere opera, Coloſſum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

[1] *HIc ubi* [2] *ſidereus* [3] *propius videt aſtra* [4] *coloſſus,*
Et [5] *creſcunt media* [6] *pegmata* [7] *celſa* [8] *via ;*

* MS. Bodlejanus. *De operibus circa amphitheatrum.* verum haud ita appoſite. quale erat ingenium eorũ qui lemmata præfixerunt omnibus epigram. præterquam l. 13 & 14. quæ ipſius autoris ſunt. 1 In quarta urbis regione. 2 Cui (dejecto Neronis capite) Veſpaſianus ſolis vultum 12 radiis inſignem repoſuit dicavitq; Soli Sidereo Deo. vide not. 3, in ep. 60, l. 12. & l. 1, ep. 70. 3 Legitur & *propior.* eſtque *Pathos Metonymicon.* 4 Statua quam ſibi Nero conſtruxerat altam pedes circiter cxx. 5 Extruuntur vel ex ſe ſurgunt. erant enim — 6 — machinæ αὐτόματα) quæ ex ſe in ſublime creſcebant aut rurſus decreſcebant. 7 In tertium aut quartum tabulatum elata. 8 Sacrâ.

9 *Invidioſa*

[9] *Invidiosa feri* [10] *radiabant* [11] *atria* [12] *regis,*
[13] *Vnaque jam tota stabat in urbe domus.*
[14] *Hic ubi conspicui venerabilis* [15] *amphitheatri*
Erigitur moles; [16] *stagna Neronis erant.*
[17] *Hic, ubi miramur* [18] *velocia munera thermas,*
[19] *Abstulerat miseris tecta superbus ager.*
[20] *Claudia diffusas ubi porticus explicat* [21] *umbras,*
[22] *Vltima pars aulæ deficientis erat.*
Reddita Roma sibi est; & sunt [23] *te præside, Cæsar,*
[24] *Deliciæ populi, quæ fuerant domini.*

9 Odiosa, invisa iis quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in usum suum converteret. 10 Auro gemmisque. 11 Domus prius *Transitoria* mox incendio absumpta restitutaque *Aurea* nominata. Suet. Nero cap. 31. 12 Crudelis Tyranni Neronis. nomen autem regis semper Romanis invisum. 13 Notum hoc è carmine illo, *Roma domus fiet, &c.* referente Suetonio Ner. cap. 39. Neronis enim domus à Palatio ad Esquilias usque pertinebat. 14 Inter Cœlium montem & Esquilias. 15 Epigr. 1, not. 15. 16 Stagnum maris instar, circumseptum ædificiis ad urbis speciem. 17 In tertia urbis regione. 18 Celeriter extructa. 19 Incendio enim & ruinis patriæ domum sibi extruxit, ad eamque arva, stagna, sylvas, prospectus, &c. Tacit. 15 Annal. 20 Quæ & Livia, aliis tamen à Livia diversa. 21 Cum suas, tum vitis quæ subdiales inambulationes umbrosis pergulis opacabat. Plinius lib. 14, cap. 1. 22 Extrema pars domus Aureæ, id est, juxta Exquilias in quinta urbis reg. 23 Te imperatore. 24 Postquam opera & munera publica facta sunt, quæ nuper in privatas delicias occuparat Nero.

* De gentium confluxu & congratulatione. III.

* MS. Bodl. *De nationum consensu.*

Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluxisse gentes spectandi ludos, salutandique Cæsaris studio: generalique acclamatione illum Patrem patriæ salutasse.

QVæ tam seposita est, quæ gens tam [1] *barbara, Cæsar,*
Ex qua spectator non sit in [2] *urbe tuâ?*
Venit ab [3] *Orpheo* [4] *cultor Rodopeius* [3] *Hæmo,*
Venit & epoto [5] *Sarmata pastus equo;*

1 Ex Græcorum divisione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, imo ex suis qui non ἑλλάδα incolebant, quive non ore rotundo, molliter & Atticè loquebantur. Ab aspera enim & inculta pronunciatione Barbaros dictos censet Strabo lib. 14. I. C. Scalig. à *Bar* quod Arabice *Desertum* sonat, more Hebræo geminato ad intentionem. Exerc. & in Theophrast. de pl. 2 Sede Imperiali. *vel,* à te restituta. ut præced. epigr. 3 Ad montem Hæmum Orphei parentes habitarunt. 4 Thrax agriculturæ studiosus. Rhodope enim mons Thraciæ. *quasi dicat, venere Boreales incolæ.* 5 *Tartari, Russi, Poloni,* Ἱππομολγοί. Dionys. Perieges. ἵππου αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα δαῖτα τίθενται. Virg. Ge. 3, Gelonus, *qui lac concretum cum sanguine potat equino.* & Plin. lib. 18, cap. 10.

Et

6 *A Meridie*, Ægyptii & Afri apud quos Nilus primum fluere deprehenditur. neque enim fons Nili tum repertus. 7 *Ab Occidente*, qui ad Hesperium litus siti. *Aliis* Britanni quorum litora, ut & ultima Thule, maris fluctibus feriuntur.

Et qui 6 *prima bibit deprensi flumina Nili*,
7 *Et quem supremæ* 8 *Tethyos unda ferit.*
Festinavit 9 *Arabs; festinavere* 10 *Sabæi;*
Et Cilices 11 *nimbis hic maduere suis.*
12 *Crinibus in nodum tortis venêre* 12 *Sicambri*,
Atque 13 *aliter tortis crinibus Æthiopes.*
14 *Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,*
Cum verus patriæ diceris esse pater.

8 Vxor Neptuni, *Metonym.* maris. 9 *Ab Oriente*, è Nabatbæa, id est, Petrea; & Scenitæ, id est, deserta Arabia. 10 E Felici Arabia. 11 Κρόκου ῥαινομένου. croci aqua diluti aspersionibus, quæ in theatro & Amphith. fiebant. Cilicia vero croco nobilis. vide epigr. 26, l. 5, not. 4. 12 *Gueldri*, *Synecdoch.* Germani, quorum insigne obliquare crinem nodoque substringere. Tacit. de Germ. & Iuven. 13. *madido torquentes cornua cirro.* 13 A natura, vel solis ardore, cum Germani artificio cirrati sint. 14 Lingua varia, acclamatio vero & mens eadem. MS. Bodl, *Vox diversæ sonat populorum: & vox tamen una est, Cum verus, &c.*

Ad Cæsarem, quod expulerit delatores. IV.

Si ad Titum hoc epigramm. (quod verisimilius) referas, testes habes Tranquillum. cap. 8 Titi. & Xiphilin. in Tito. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquil. c. 9 Domitiani.

1 Delatores, calumniatores fiscales, qui, sub Nerone divitum opibus insidiati, eos quo jure qua injuria accusationibus vexarant.

1 *Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,*
Quæ semper miseras solicitabat opes,
2 *Tradita Getulis;* 3 *nec cepit arena nocentes;*
Et delator 4 *habet, quod dabat, exsilium.*
* *Exsulat* 5 *Ausoniâ profugus delator ab* 5 *urbe:*
6 *Impensis vitam principis annumeres.*

2 Relegata est in arenosa & deserta Africæ loca. legunt alii *Traducta est Gyaris*, alii *Cybiris*. MS. Bodl. *Geticis*. Lipsius. cap. 11, lib. 2 de Cruce legit *Traducta est titulis*. pro more noxiorum traducendi per forum seu Amphith. appensis collo titulis & inscriptionibus criminum. & Sueton. cap. 8 Titi. *delatores assidue in foro fustibus & flagellis cæsos, novissime traductos per Amphitheatri arenam, partim subjici in servos aut venire, partim in asperrimas insularum avehi imperavit.* Traditi sunt delatores Getulis, magistris scilicet leonum, ut eos ipsi suis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quum Arena non caperet, pulsi sunt quidam in exilium. Scalig. & Scriv. 3 Tantus est delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix insulæ. *Plinius in Panegyrico Trajani.* 4 E talionis pœna, quæ veteribus placuit. * Distichon hoc à præcedenti tetrasticho dividunt Scalig. & Scriver. ut fit aliud epigramma. 5 Roma urbe Italiæ ab Ausone Vlyssis & Calypsus n. 6. 6 Curis, beneficiis, muneribus.

De Pasiphaes spectaculo. V.

Inter alia spectacula exhibitæ sunt & priscæ fabulæ, in arena actæ. hic autem Pasiphaes nefandus cum tauro concubitus, † quale inter Pyrrhicarum argumenta repræsentarat Nero, ut multi spectantium crederent. vide Suet. Neronem seu lib. 6, cap. 12. & Apulei Metamorph. 10.

IVnctam Pasiphaën [1] Dictæo credite tauro.
Vidimus; accepit fabula prisca fidem.
[2] *Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:*
Quicquid fama canit, donat arena tibi.

† Idem fuisse censet I. Rutgers. V. Lect. lib. 5, ca. 15. proinde non Martialis esse hoc epigr.

1 Cretensi, à Dicte monte Cretæ.

2 Nec sibi tantum applaudant veteres quod hujusmodi fabulas ingeniosè finxerint, nos enim eas artificiosè actas in Amphitheatro vidimus.

Fœminæ in Amphitheatro cum Leone certamen. VI.

Prisci temporis venationibus hasce Cæsaris anteponit, eo nomine, quòd vel fœmina in Amphitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter summas Herculis laudes decantarat antiquitas.

BElliger [1] invictis quod [2] Mars tibi sævit in armis;
Non satis est, Cæsar; sævit & ipsa [3] Venus.
[4] *Prostratum Nemees & vastâ in valle [5] leonem,*
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
[6] *Prisca fides taceat: nam post tua [7] munera, Cæsar,*
Hæc jam [8] fœmineâ vidimus acta manu.

1 In quibus ipsi viri non victi, sed victores sunt virorum & bestiarum quibuscum committuntur.

2 Virilis sexus, alludit autem ad morem gladiatorum venatorumque habitu dei alicujus pugnantium. nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut & theatrum Veneri. 3 Muliebris sexus. ἀντίθετον Marti bellicoso mollis & imbellis dea. infra not. 8. 4 Alii leg. *Prostratum vasta Nemees in valle leonem.* ne otiosè abundet, *&c.* Dividit & hoc epigr. P. Scriv. legitque *Prostratum Nemea, sed vasta mole, leonem, Nobile, &c.* 5 Quem confecit Hercules in sylva Nemeæa, inter Cleonas & Phliuntem. 6 Emphaticè amplificatrix veri vetustas, quæ incerta in majus ferre solet, præcedenti epigr. *Longæva vetustas.* 7 Munera propriè ad gladiatorios ludos spectant: sed & includunt naumachias & venationes: quæ vel *pugnæ*, ejusque bestiarum inter se commissarum, aut bestiariorum, θηριομάχων, qui cum feris congrediebantur, aut ubi vincti objectabantur feris capitis rei, malefici, & miselli Christiani: vel *direptionis* missilium per tesseras vel sine tessera. 8 Namque & in Romanam arenam descendere sustinuerunt fœminæ. Xiphilin. in Nerone & Tito. Suet. Ner. c. 11. Tacit. Annal. 15. Iuvenal. sat. 1, ℣. 22.

¶ Pœna Laureoli. VII.

Damnati in Amphitheatrum producebantur fabulæ alicujus personam sustinentes, veluti Herculis ardentis, Orphei discerpti, Phaëtontis aut Icari decidentium inter feras, &c. Hic capitis quidam reus ob parricidium, domini necem, sacrilegium, vel urbis incendium cruci affixus vere ab urso laniatus Laureolum mimum repræsentat.

Qualiter in [1] Scythicâ religatus [1] rupe Prometheus
[2] Assiduam [3] nimio pectore pavit [4] avem:
*Nuda [5] Caledonio sic * pectora præbuit urso,*
[6] Non falsâ pendens in cruce [7] Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
[8] Inque omni nusquam corpore corpus erat.
** Denique supplicium dederat necis ille paternæ,*
Vel domini jugulum foderat ense nocens;
Templa vel [9] arcano demens spoliaverat [9] auro;
Subdiderat sævas vel tibi Roma faces.
[10] Vicerat antiqua sceleratus crimina famæ,
[11] In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

1 Caucaso. 2 Interdiu vescentem —— 3 —— noctu in pœnas renascenti jecore -- P. Scriv. leg. *Vivo viscere.* id est, fœcundo, immortali. 4 —— Aquilam. 5 E Scotia, *Synecdoch.* In Septentrionalibus enim plagis ursi maximi & sævissimi. * *Viscera.* Bodl. MS. 6 Non ficto dramate, in quo quis ursi pelle tectus (uti Nero apud Suetonium cap. 29.) fictitium Laureolum dilaniare videretur; non in ficta cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Iuvenal. satyra 8 judice) dignus vera cruce: sed verè totum corpus laceratus. 7 Damnatus iste, Laureoli latronis urso expositi mimum verè agens. 8 Totus evisceratus, carne nudatus, nil nisi vulnus. σχῆμ' ὀξύμωρον. * Versus insequentes quatuor tanquam spurii relegantur ad nescio quem Panormitanum. 9 Ornatu, statuis, vasis templorum aureis, ἀναθήμασι: vel etiam privato auro templis custodiæ causa deposito. 10 Admiserat sane aliquod crimen Laureoli illius latrocinio gravius. 11 Sic epigr. 5 supra. *Accepit fabula prisca fidem.* & infra epigr. 21, not. 16.

* MS. Bodl. *Ad Dædalum laceratum ab urso.*

* De Dædalo. VIII.

Damnato cuidam & (ut in præcedentis epigr. argumento) Dædali fab. in supplicium agenti, dum pegmate excussus, quasi è Minois arce avolaturus in feras decideret, insultans optat Dædali (ut est in fab.) pennas.

Dædale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas!

Simile quid de Icaro juxta Neronis θεωρίαν decidente, vide apud Tranquill. Ner. cap. 12.

De

De Rhinocerote. IX.

Rhinoceros ægre lenteque irritatus præter ſpem tandem in feras irruens taurum jactabat non ſecus ac taurus pilam.

Præſtitit exhibitus tota tibi, Cæſar, arena,
Quæ non [1] promiſit, prœlia [2] rhinoceros.
O quam terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, [3] cui pila taurus erat!

1 Sic infra epigr. 22. *Deſperabátur promiſſi prælia Martis.* à Cæſare ſcilicet promiſſi vult Ioſ. Scalig. hic ergo legit *promiſſi.* Quod mihi durius videtur quam noſter dare aut etiam ferre potuerit. 2 Ingens bellua cui nomen dedit τὸ ἐπ' ἄκρῳ τῇ ῥινὶ κέρας, καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτὸ οὐ μέγα Pauſan. lib. 9. quamvis & hæc relatio de 2 cornibus non ita gravi fide conſtet. 3 Epigr. 53, l. 14. & epigr. 19. infra.

De Leone qui gubernatorem offendit. X.

Cæſarem à juſtitia laudat, qui leonem quod magiſtrum læſerat occideratve telis confoſſum interfici juſſit.

Læſerat [1] ingratus leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam [2] notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas;
Et qui non tulerat verbera, [3] tela tulit.
[4] Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,
Qui jubet [5] ingenium mitius eſſe feris?

1 In cuſtodē, rectorem, manſuetarium, ſed ὃς ἐπὶ λέουσι καὶ ἀνδράσι ἀρχεπιστᾶ. 2 Magiſtri coercentis. vel forte irritantis, ut epigr. 22. infra. 3 Venabula, jacula conficientium. 4 A minori. 5 Hemiſtichium ex Ovidiano illo, eleg. 10, lib. 1. *Turpe erit ingenium mitius eſſe feris.*

De Vrſo. XI.

Novum venationis genus prædicat, urſum ſcilicet viſco implicitum.

[1] Præceps ſanguineâ dum ſe rotat urſus arenâ,
[2] Implicitam viſco perdidit ille fugam.
[3] Splendida jam tecto ceſſent venabula ferro;
Nec volet excuſſa lancea torta manu

1 Vrſus, capiti quod dedit illi naturæ invalidiſſimum, prætentis anterioribus pedibus demiſſoque ad terram capite ſe in orbem volutare ſolet ad declinandam plagarum vim. 2 Hæſit viſco impeditus. 3 Poſtquam nova hæc & acuta inventa eſt ferarum viſcatio, ceſſent corytis recondita venabula quibus cominus, & lanceæ quibus eminus feras conficimus.

4 Depren-

4 Argute claudit epigr. antithetis ex permutatione utriusque artificii. *deprehendere* enim proprie venatoris, *captare* aucupis est. *vel sic.* Quid jam superest nisi ut feræ etiam volitent easque capiat venator, namque eadem arte capiuntur, qua aves?

4 Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue quæ ex vulnere peperit. XII.

INnter 1 Cæsareæ 2 discrimina sæva 1 Dianæ
3 Fixisset gravidam cum levis hasta suem,
Exiliit partus miseræ de vulnere matris.
4 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
5 Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus ut natis 6 triste pateret iter.
Quis negat esse 7 satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

1 Amphitheatralis venationis quæ Dianæ sacra. 2 Pugnas. 3 Cum emissa manu lancea fix. feram suem fugientem. 4 O Diana, Lucina, Ilythia, Dea partorientibus præfecta, crudeliter saue obstetricio defungeris officio, si per vulnus pariendum fit. 5 Et tamen pluribus voluisset mori vulneribus ut per vulnera suculis pluribus nascendi pateret iter. 6 Vulneris & funeris. 7 Semeles à Iove fulminatæ utero extractum, Iovisque femori insutum, Dithyrambum.

¶ De eadem. XIII.

ICta 1 gravi telo, confossaque vulnere, mater
Sus 2 pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego 3 Lucinæ credo fuisse manum.
Experta est numen moriens 4 utriusque Dianæ,
Quaque soluta parens, quaque perempta fera est.

1 Epigr. præcedent. *levi* quia volatili, hic *gravi*, quia lethali. 2 Suam amisit, suculo dedit. 3 Quæ certo jaculatur, errare nescit. εὐστοχωτάτης. 4 Venatricis & obstetricis.

De eadem. XIV.

SVs fera 1 jam gravior, maturi 2 pignora ventris
Emisit fætum, vulnere facta parens:
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
3 O quantum est subitis casibus ingenium!

1 Partui proxima. 2 Rectius legas *pignore*. namque unicum peperit suculum, cæteri matris funere tumulati. 3 *Casus ubique valet.*

De Carpophoro venatore. XV.

Carpophorum propè adolescentem Domitiano charum, virtutis gloriæque studio in θηριομαχίας Amphithea-

phitheatrales descendentem Meleagro & Herculi præfert. ut infra epigr. 27, Iasoni & Theseo. vide & epigr. 23.

SVmma tua, Meleagre, fuit quæ [1] *gloria famæ :*
[2] *Quantula Carpophori portio, fusus aper !*
Ille & [3] præcipiti venabula condidit urso,
[4] *Primus in Arctoï qui fuit arce poli ;*
Stravit & ignotâ spectandum mole leonem,
[5] *Herculeas potuit qui decuisse manus ;*
Et volucrem [6] longo [7] porrexit vulnere pardum,
[8] *Præmia cum laudis ferret, adhuc poterat.*

1 Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, à Meleagro (vel ut alii ab Atalant.) cæsus. 2 Quota pars est famæ Carpophori? 3 Vide not. 1, in epigr. 11, supra. &c. 4 Maximus in eis qui sub plaga Arcto subjecta aut vicina. vide supra not. 5, epigr. 7. alii ad Helicen ursam cœlestem respicere poëtam volunt. Assaniæ & Liræ. 5 Instar Nemeæi illius quem stravit Hercules. 6 Eminus lancea. hasta missa. 7 Occidit, forte à more extendendi & collocandi defunctos sumptum. 8 Indefessus adhuc & integris viribus, perinde ac recens novæque pugnæ potens.

* De Hercule insidente tauro ad cœlum rapto. XVI.

* Ita MS. Bodlejan.

Ediderat Domitianus spectaculum quo Hercules tauro vectus in cœlum portabatur. fiebatque hoc per machinamentum ἀκροβατικὸν seu ἰκριάς. Poëta taurum hunc Iovis tauro collatum anteponit.

[1] *RAptus abit mediâ quod ad æthera taurus arenâ ;*
[2] *Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.*
Vexerat Europen [3] fraterna per æquora taurus,
At nunc [4] Alciden [5] taurus in astra tulit.
[6] *Cæsaris, atque Iovis confer [7] nunc schema : juvenci*
[8] *Par onus ut tulerint ; [9] altiùs iste tulit.*

1 Pegmate. supra epig. 2, not. 4. γεράνῳ machina qua in sublime rapiebantur personæ è scena in aera. ut à Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibus Medea, &c. 2 Non tam machinamenti fuit artificium quam pii numinis aura arti adspirans. 3 Neptunia regna, maria. 4 Domitianum (credo) vel Domitiani effigiem Herculis habitu, quem ipse affectavit gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos & comitem Herculis. vide Sueton. Vespas. c. 12. 5 Tauro huic ligneo Imperatorem inclusum volunt nonnulli ut quadret schema cum Iove sub specie tauri, verum nec placet, nec opus est : namque —— 6 —— A Cæsare exhibitus in spectaculo hic taurus. 7 Putat Rutgersius hoc epigramm. ad Aruntium Stellam, inter alia, scriptum fuisse, legendumque, *confer nunc, Stella, juvencos.* 8 Fac eos tulisse par onus quod tamen non fuit. ille enim puellam, hic heroa, &c. 9 Ludit in ambiguitate vocis *alti*quod aliquando pro cœlo, quandoque pro mari sumitur. Iovis autem taurus Europam per mare, Cæsaris taurus Herculem per aëra (quod mari altius) tulit. huic simile epigr. 7, l. 1.

De supplice elephante. XVII.

QVod pius, & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modo qui [1] tauro tam metuendus erat:
[2] Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro:
Crede mihi, [3] numen sentit & ille tuum.

1 Infra epigr. 19.
2 Facit hoc non à magistro jussus & edoctus ut alibi elephantes. sic epigr. 15 & 109, lib. 1. docile animal elephas & religiosum, Solem enim & Lunam naturæ instinctu adorat. 3 MS. Bodl. nostrum sentit & ille Iovem. MS. Scriv. Deum id est, Cæsarem.

De tigride, & leone. XVIII.

LAmbere securi dextram consueta magistri,
Tigris, ab Hircano gloria [1] rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, sylvis dum vixit in altis:
[2] Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

1 Non ita frequens huc adducta ex Hircaniis sylvis. videturque respicere ad morem surripiendi catulos Tigridis. cum enim foetus insidiis ereptos videt, insequitur raptorem animal pernicissimum, ille unum abjicit è catulis, quem mater ad cubile reportat, rursusque raptorem insequenti alterum abjicit. mox tertium, &c. ita ille uni-cum vix nactus navim conscendit. Plin. l. 8, c. 18. Solin. c. 21. 2 Ad nos tralata fortior & animosior facta est.

De tauro & elephante. XIX.

QVi modo per totam [1] flammis stimulatus arenā
Sustulerat raptas taurus in astra [2] pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore [3] petitus,
Dum facilem tolli [4] sic elephanta putat. [5]

1 Tauros irritare solebant & ad pugnam incitare igni, stimulis & pilis —
2 — quæ fiebant ad effigiem humanam è pannis purpureis foeno stramineve suffertis, quo colore tauri maxime efferantur. Sen. 3 de Ira, c. 30. Plut. connub. præcept.
3 Ramiref. è vet. c. legit positus hac mente; dum incitatus & ardens ira taurus cornuum vi fretus elephantem nisus est in altum tollere. Legunt alii Petitus, exponuntque ardorem cornutum irati elephantis dentes, quos sunt qui cornua esse contendant. vide lib. 1, epigr. 73, not. 6. MS. Bodl. cornuto abs ore petitus. 4 Eâdem facilitate qua pilas. 5 Huc retrahendum putat Rutgersius fragmentum quod sub fine hujus lib. habetur. Cedere majori, virtutis fama secunda est. Illa gravis palma est, quam minor hostis habet. atque adeo concinnari consummarique epigr.

De-

De pari gladiatorum. XX.

[1] *DVm peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum,*
[2] *Promisit pariter Cæsar utraque manu.*
Non potuit melius 3 litem finire 3 jocosam.
O dulce invicti principis ingenium!

1 Dum auctarium vel suppositititiũ alteri gladiatori, postularet populi pars alia Myrinum (de quo epig. 29, lib. 12.) alia Triumphum, duos è gladiatoribus quos viribus, arte, ornatu eximios alebat proprios & peculiares sibi Cæsar. Sueton. Domit. 4. 2 Vtrumque par significavit se daturum utraque exporrecta manu, salutationis & consensus nota, è castris in Arenam translata. 3 Studium populi alterius alterum petentis. quæ Ausonio *cuneati lata theatri Seditio.*

¶ De Orpheo. XXI.

Orphei fab. in Amphitheatro exhibita est. Damnatus verò quispiam (ut dict. supra in argum. epigr. 7.) verè ab urso laniatus est, ut Orpheus à Bacchis discerptus fertur.

QVidquid in 1 Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
2 Repserunt scopuli, mirandaque 3 sylva cucurrit,
Quale fuisse 3 nemus creditur Hesperidum
Adfuit immixtum 4 pecudum & genus omne ferarũ,
Et supra vatem 5 multa pependit 5 avis.
Ipse sed 6 ingrato jacuit laceratus ab urso.
7 Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

1 Threiciis vallibus seu planicie ad Hæmum Rhodopenve, quæ ad similitudinem veri theatri refert poëta, ut Ovid. 11 Metamor. *Mœnades Orphei titulum rapuere theatri.* 2 Hæc autem vel per machinamenta μηχανικὰ. vel ab hominibus in truncis arborum scopulisque latitantibus movebantur. 3 Horti aureis pomis, id est, citriis (ut refert è Iubæ commentariis Æmylianus apud Athenæum lib. 3, c. 6.) insignes, quos habuerunt in extrema Æthiopiæ parte filiæ Hesperi fratris Atlantis. 4 Al. *Pecori.* alii *pecudum genus atque ferarum.* sed acutiori sensu retineatur vetus lectio. neque enim pecudes domesticæ, sed feræ Orpheum insecutæ, quas voce illius blanda citharæque sono delinitas crederes pecudes. 5 Filo vel reti coercitæ tenuissimo ne avolarent, aves multæ. 6 Male vatis musicam compensanti. 7 Supra epigr. 7, not. 11.

De rhinocerote. XXII.

[1] *SOlicitant 2 pavidi dum 3 rhinocerota magistri,*
Seque diu magna colligit ira feræ;

1 Feras ad pugnam irritare solebant stimulis, igne, flagellis, pilis, mappis. modo epigr. 19, not. 1. 2 Verentes ne in se bestiam moverent, Vel ne, si non moveretur in pugnam, populo displicerent qui leutas oderat pugnas, ut ultimo sequentis epigr. versu. 3 Supra epig. 9.

Desperabantur promissi prælia Martis:
Sed tamen is rediit cognitus antè furor.
Namque 4 gravem gemino cornu sic extulit ursum;
Iactat ut impositas taurus in astra 5 pilas.

4 Gemino cornu infestum urum. Ita legendum divinabat I. Dousa, assensit Ios. Scalig. exponit Pet. Scriv. non ut vulgo ursum. vide epigr. 9, not. 2. 5 Supra epigr. 19, not. 1.

* De Carpophoro. XXIII.

*D*Orica quam certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cum fugeret, præceps in 3 tela cucurrit:
I nunc, 4 & lentas corripe, turba, moras.

* Vide epig. 15, supra. 1 Græca, ab inventore Græco Plin. c. 36, l. 8. Alii Laconica. Lacones. n. venatores strenui, iidem Dorici generis fuerunt, Vel à Doride in qua Pindus mons, opt. materiæ ad hastilia ferax. vide Turnebi Adv. l. 17, c. 2. legitur & Norica quæ regio armorum fabrica illustris. 2 Idem Carpophorus facili cervicis deflexione agilique corporis declinatione excepit a tauros, eosque prehensis cornibus humi affixit. 3 Subsellorum, qui in insidiis latent, in venatoris subsidium ubi opus sit. 4 Neque enim habet populus quod hîc queratur de tarditate congressus, quæ alias illi molesta. vide præced. epigr. not. 2.

De naumachia. XXIV.

Navale prælium à Tito, *Sueton.* 7. vel à Domitiano *Suet.* 4. in Amphitheatro exhibitum, subito immissa per tubos aqua, ut novum hospitem & è longinquo advenam tum primùm spectatorem fallat, credentem scilicet pontum esse, nisi mox emissam ad munera gladiatoria viderit aquam.

*S*I quis ades longis 1 serus spectator ab oris,
Cui lux prima 2 sacri muneris ista fuit:
Ne te decipiat ratibus 3 navalis Enyo,
Et par unda fretis; hîc modo terra fuit.
Non credis? 4 spectes, dum laxent æquora Martem;
Parva mora est; dices, hîc modo pontus erat.

1 Per itineris longinquitatem. supra epigr. 3. 2 Qui jam primum spectas Naumachiam, Neptuno sacram, vel à Divo Cæsare exhibitam. 3 Prælium navale. Est autem Bellona, bellorum dea, Martis soror. 4 Expectes modo dum certamini finem faciant æquora emissa.

De Leandro. XXV.

Domitiani clementiam Neptuni sævitiæ anteponit, cum fictitius hic Leander è Cæsaris mari Amphi-

theatrali enatarit, ille verus in Hellesponto perierit.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Desine mirari: [1] *Cæsaris unda fuit.*
[2] *Cum peteret dulces audax Leandrus amores,*
Et fessus tumidis jam premeretur aquis;
Sic miser instantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero; [3] *mergite, dum redeo.*

1 Pontus à Cæsare per tubos in Amphitheatr. inductus. 2 Distichon superius plenum habuit epigrammatis sensum & argutiam. quod sequitur tetrastichon videtur ὑποβολιμαῖον. 3 Sic epigr. 179, l. 14.

De natatoribus. XXVI.

De nautis habet MS. Bodlejanus.

Iuvenes natatores Nereïdum habitu in æquore Amphitheatrali exhibiti à Cæsare credo Tito, namque simile quid de illo refert Dio. quod artificiosum Cæsaris spectaculum, vel veris Nereïdum lusibus præfert.

Lusit [1] *Nereïdum* [2] *docilis* [3] *chorus* [4] *æquore toto,*
Et [6] *vario* [5] *faciles* [6] *ordine pinxit aquas.*
[7] *Fuscina dente minax,* [8] *nexu fuit ancora curvo:*
Credidimus [9] *remum, credidimusque* [10] *ratem,*
Et [11] *gratum nautis sidus fulgere Laconum,*
[12] *Lataque perspicuo vela tumere sinu.*
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
[13] *Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.*

1 Nympharum maris, Nerei & Doridis filiarum l. 2 Natandi peritus, vel *festicitque juvenes.* vel edoctus à chorodidascalo, vel à Thetide aut Cæsare, ut ultimo versu hujus epigr. 3 Agmen. 4 In Amphitheatrum inducto. 5 Facile natatoribus cedentes. 6 Mutato ordine & serie alia atque alia schemata expresserunt natatores. Varias rerum formas in aquæ superficie (cujusmodi hodie artificiosas videmus saltationes, & figuras in τακτικοῖς militaribus) repræsentarunt — 7 — Tridentis Neptuni — 8 — Anchoræ — 9 — Remis — 10 — Ratis — 11 — Syderum διοσκούρων. Castoris & Pollucis — 12 — Velorum. 13 Accepit ne lusus hosce Cæsar à Thetide, aut ipsa potius à Cæsare docta est?

Blanditur Cæsari. XXVII.

Supra epigr. 15. Carpophoro Meleagrum & Herculem postposuit, hic eidem Herculem, Theseum, Bellerophontem, Iasonem, & Perseum.

Secula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
[1] *Iam nullum monstris orbe fuisset opus.*

1 Alii legunt *Iam nullum in monstris.* Unde Scriverius parum immutatum legit, *Iam nullo in monstris,* hac mente. Non opus fuisset toto orbe peragrato ad monstra diversis in partibus domanda. in uno Amphitheatro unus suffecisset Carpophorus. Sed MS. Bodlejanus clare habet, *Iam nullum à monstris orbe fuisset opus,* id est, Nullum orbi à monstris fuisset negotium aut periculum.

2 Vrbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Herc. cæsum. quod tamen Theseo ascribitur.

3 Non sylva Nemæea inter Cleonas & Phliuntem timuiss. leonem, non Arcadia aprum, quos confecit Hercules.

2 *Non Marathon taurum, 3 Nemeë frondosa leonem,*
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hac armata manus 4 hydra mors una fuisset,
5 Huic percussa foret tota Chimæra semel.
6 Ignipedes posset 7 sine Colchide vincere tauros :
Solvere & 8 Hesionem solus, & 9 Andromeden.
10 Herculeæ laudis numeretur gloria : plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

4 Repullulantibus capitibus crescens malum uno ictu simul interfecisset. 5 Idem MS. Bodl. habet. *Hinc.* id est, ab hac manu, vel uno ictu periisset triforme illud monstrum Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. quæ à Bellerophonte domita est non sine diutino prælio. 6 Al. *Æripedes*, χαλκόποδας. melius legas *Ignivomos*. φλόγα φυσιόωντας. 7 Absque Medeæ ope & arte. 8 Laomedontis filiam ceto expositam quam asseruit Herc. 9 Cephei & Cassiopes filiam, quam ceto expositam liberavit Theseus. 10 Ite jam, subducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non excessisse XII numerum : Carpophorus uno spectaculo XX stravit feras.

De Naumachia. XXVIII.

Ita emendavit P. Scriver. confirmatque MS. Bodl.

Ociosum lemma, ineptum & alienum à sensu epigrammatis aut mente poëtæ, qui lemmata sua libris tantum ultimo atque penultimo præfixit : ut apparet epigr. 3, lib. 13. & epigr. 2, lib. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino) naumachiam præfert illis Augusti, Claudii, Neronis.

1 MS. Bodl. ut & alii; *Augusti labor hic fuerat.* August. nudas exhibuit naumachias cis Tiberim. *Suet.* 43. *Aug. Tac.* 14 *Annal.* nisi respiciat exercitationem classiū in lacu Lucrino ad bellum Siculum. *Sueton. Aug.*

1 *AVgusti laudes fuerant, committere classes,*
*Et * freta navali solicitare tuba :*
2 Cæsaris hæc nostri pars est quota ? vidit in undis
Et Thetis 3 ignotas, & Galatea feras.
Vidit in 4 æquoreo ferventes pulvere currus,
Et 5 domini Triton ipse putavit equos.
6 Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus ;
7 Abnuit in liquidis ire 8 pedester aquis.

* Prælia navalia. 2 Titi, seu mavis Domitiani. 3 Equi enim tauri aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere quod in terra consuerant. 4 Imbrico ex aspergine equorum natantium Neptunique fictitii currum trahentium. alii volunt pontes leviter aquæ superficiei substratos & in his currus tractos. vel Metaph. Catachrestica, à pulverulentis Amphitheatri aut Circi ludis ad Naumachiam. 5 Neptuni. 6 Dumque classes obit, instituit, disponit ad Naumachiam Neptunus. 7 Hic etiam Bodlejanus Cod. Scriverii concinit, *Horruit in liquid.* 8 Curru triumphali vectus quem trahunt 4 equi seu vituli marini, aut balænæ.

Quidquid

Quidquid & in [9] *circo spectatur, &* [10] *amphitheatro,*
[11] *Dives Cæsarea præstitit unda tibi.*
[12] *Fucinus, &* [13] *pigri taceantur stagna Neronis:*
Hanc norint unam secula [14] *Naumachiam.*

9 Certamina curulia, Gymnica, pompæ. 10 Gladiatores, venationes, naumachiæ. emendo *amphitheatro Cæsareo, dives, &c.* 11 Omni ludorum genere abundans. 12 Claudii naumachiæ in lacu Fucino. *Suet. Claud.* cap. 21, *Tacit. An.* 12. 13 Referas per Hypallagen Metonym. ad stagna. vel ad ignaviam mollitiemque Neronis. leg. & *diri.* 14 Naumachia & feræ exhibitæ fuerunt à Nerone inductis aquis in ligneum suum Amphitheat. *Xiphilin.*

De Prisco & Vero gladiatoribus. XXIX.

Martiali epigramma hoc adscriptum Ios. Scaliger primus publicavit, cujus hæc sententia. Par gladiatorum postulatitium vel à Cæsare exhibitum (ut supra epigram. 20.) ubi diu æquo pugnasset Marte, populus vel favore vel moræ tædio missionem utrique gladiatori petiit. Cæsar arenæ lege jubet agi, nec dirimi certamen fert nisi altero victo. Spectantem interea populum donis & missilibus moratur. utrique tandem simul ictu pari læso palmas misit & rudes.

Desiderantur quæ sequuntur epigr. in MS. Bodl.

CVm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset & æqualis Mars utriusque diu;
[1] *Missio sæpe* [2] *viris magno clamore petita est:*
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
Lex erat [3] *ad digitum posita concurrere palma.*
Quod licuit, [4] *lances, donaque sæpe dedit.*
Inventus tamen est finis discriminis æqui,
Pugnavere pares, succubuere pares.
Misit utrique [5] *rudes, &* [6] *palmas Cæsar utrique:*
[7] *Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.*
:ontigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar,
Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

1 Missio erat quoties læsus aut victus victori eripiebatur à principe vel munerario ex faventia populi, quam significabat presso pollice. 2 Gladiatoribus. 3 Concursu digitorum à dimicatione palmam inter se sortiti. Petr. Scriverius quem vide. *Alii* sublato digito se victum agnoscere *exp.* 4 Obsonia in lancibus & dona, ut reficeret animumque adderet gladiatoribus; vel populo quo patientius ferret longæ pugnæ moram. 5 Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronunciabantur. 6 Præsentis certaminis præmia. 7 Missionem, palmam, & rudem.

Ad Cæsarem. XXX.

* Hæc disticha, vel mutila sunt & corrupta, vel Martialis non sunt. ex fragmentis illi adscribuntur.

* *DA veniam subitis: non displicuisse meretur,*
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

Alterum. XXXI.

CEdere majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

F I N I S.

SCRIPTO-

SCRIPTORVM VETERVM AC RECENTIORVM QVORVMDAM DE M. VALERIO MARTIALI TESTIMONIA.

C. PLINIVS CÆCILIVS SECVND. Cornelio Prisco suo S.

[*Epistola lib. III ultima.*]

AVdio Valerium Martialem decessisse, & moleste fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis; nec candoris minus. Prosequutus eram viatico secedentem. Dederam hoc amicitiæ, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostris verò temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc inprimis exolevit. Nam postquam desiimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, cæteros in libro requires. [*Lib.* X, *epigr.* XIX.] Alloquitur Musam, mandat ut domum meam in Esquiliis quærat, adeat reverenter.

Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod sæcula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora est tua. cum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli:
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Meritone eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc, ut amicissimum, defunctum esse doleo? Dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi

quid homini poteſt dari majus quam gloria, laus, & æternitas? At non erunt æterna, quæ ſcripſit! Non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit, tanquam futura. Vale.

ÆLIVS SPARTIANVS,

In L. Ceionii Commodi, ſive Ælii Veri Vita.

Idem Ovidii libros Amorum in lecto ſemper habuiſſe; idem Martialem Epigrammaticum poëtam Virgilium ſuum dixiſſe *(fertur.)*

ÆLIVS LAMPRIDIVS,

In Alexandri Severi Vita.

Leporem quotidie habuit, venationem frequentem, ſed eam cum amicis dividebat, & his maximè quos ſciebat per ſe non habere. Nec divitibus quicquam talium munerum miſit, ſed ab his ſemper accepit. Et quod ille leporem quotidie haberet, jocus Poëticus emerſit, idcirco quod multi ſeptem diebus pulchros eſſe dicunt eos qui leporem comederint, ut Martialis Coci epigramma ſignificat, quod contra quandam Gelliam ſcripſit hujuſmodi: [*lib.* v, *epigr.* 29.]

Cum leporem mittis, ſemper mihi Gellia mandas,
Septem formoſus Marce diebus eris.
Si verum dicis, ſi verum Gellia mandas,
Ediſti nunquam Gellia tu leporem.

Sed hos verſus Martialis in eam quæ deformis eſſet, compoſuit: Poëta verò temporum Alexandri hæc in eum dixit:

Pulchrum quod vides eſſe noſtrum regem,
Quem Syrum ſua detulit propago,
Venatus facit, & lepus comeſus.
Ex quo continuum capit leporem.

SOLLIVS SIDONIVS APOLLINARIS,

Carm. IX.

Non Gaulicus hic tibi legetur,
Non Marſus, Pedo, Silius, Tibullus,
Aut myrdax ſine fine Martialis.

IDEM Carm. XXIII.

Quid celſos Senecas loquar, vel illum
Quem dat Bilbilis alta Martialem,
Terrarum indigenas Ibericarum?

IOANNES SARESBERIENSIS,

Curial. Nugar. lib. VII, *cap.* XII.

Poëticum illum te subito miraberis invenisse pictorem, qui ad omnia, quæ necessitas exigit, scit fortasse simulare cupressum. Desipit ita Rufus in Nævia, à qua eum, teste Coquo, nullus casus avertit. Nam

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Nævia Rufo;
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
Cœnat, propinat, poscit, negat, innuit, unà est
Nævia: si non sit Nævia, mutus erit.

Lib. I Epigr. LXVIII.

IDEM *lib.* VIII, *cap.* VI.

Peregrinos odores non nisi dissolutis & amatoribus convenire, Comicus & Coquus docent.

IDEM *lib. eod. cap.* XIII.

Nam fœnerator ut plus recipiat, interdum aliquid prælargitur. Vnde Coquus:

Munera quod senibus viduisque, &c. [Epigr LVI, lib. IV.]

VETVS GLOSSARIVM LATINVM.

Petaso, Petasonis; perna, baconus. Martialis Coquus:

Et pultem dubiam cum petasone voras.

Extat lib. III, Epigr. LXXVII. ubi vulgo, *Et pultam dubio.*

Laudatur ab eodem Glossographo etiam alibi, & sub *Martialis Coqui* nomine præterea funginum hoc Distichon:

Defungi fungis homines, Macrine, negabas:
Boleti leti causa fuêre tui.

ANGELVS POLITIANVS,

Miscellan. cap. VI.

Nimis enim foret insubidus Poëta: quod nefas credere.

Item cap. LII.

Sane per totum Epigramma signatè usus est verbis argutissimus Poëta, &c. ut sit hoc Epigrammate nihil utique pensitatius.

IDEM *in Declamatione pro Quintiliano.*

Vt ab ingeniosissimo Latinorum Epigrammatum poëta,

poëta, & *vaga juventutis moderator*, & *Romana gloria togæ* verè meruerit appellari.

IOVIANVS PONTANVS,

Lib. III *de Sermone, cap.* XVIII.

Valerius Martialis artificiosissimus Epigrammatum scriptor, ita in iis quidem jocatus est, ut frequentius carpat, quam delectet: tametsi è demorsione ipsa delectatio quoque paritur. Adhæc dictis ejus partim occultissima quædam insunt spicula; partim verba quæ non solum à faceto sint aliena, verum aut obscœna ipsa admodum scurriliaque, aut maxime ampullosa & acida. quod quidem Hispanicum est. Sunt tamen dicta ejus in universum arguta, subtiliterque conquisita; abstrusæ sententiæ, eædemque raræ, salsæ, aculeatæ: inventiones verò maximè acutæ: verba autem præcipue accommodata, quæque non prima tantum facie, atque in ipso explicatu, lectorem alliciant atque auditorem: verum quæ in ejus animo relinquant tacitam quandam quasi subtitillationem. Nihilo tamen minus iis non pauca quidem animadvertas, quæ digna prorsus sunt facetis ac temperatis ingeniis: retineantque decorum illud, quod virtutis hujus, de qua præcipimus, maxime est proprium.

IVLIVS CÆSAR SCALIGER,

Poëtices lib. III, *cap.* CXXVI.

Epigrammatis virtutes peculiares, brevitas & argutia; hanc Catullus non semper est assequutus. Martialis poëta argutissimus nusquam omisit.

IDEM *lib.* VI.

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. Multa sunt ejus Epigrammata divina, in quibus & sermonis castitas, & argumenti species luculenta est. Versus verò candidi, numerosi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem, tantum abest ut ad censuram vocem.

ADRIANVS TVRNEBVS.

Advers. lib. VIII, *cap.* IV.

Quid vetat attingere festivissimi Poëtæ Martialis lusus, atque in his operam ludere. Non semper supercilia adducenda sunt.

IDEM *lib.* XIII, *cap.* XIX.

Cum à lepidissimo Poëta (nec enim illis assentior, qui scurram ineptum eum appellant, neque satis eleganter Musa libros epigrammatum scripsisse autumant) lib. III, Epigr. x c III canitur,

Admittat inter bustuarias mœchas, &c.

IVSTVS LIPSIVS,

De Amphit. cap. XV.

Designatorum facete sæpe meminit acutus & capitalis ille Hispanus.

IDEM AD IANVM LERNVTIVM,

I *Epistolicar. Quæst. Epist.* V.

Quid censes tu ? non melius de Martiale Scaliger judicavit, qui versus ejus candidos, numerosos, plenos, Epigrammata multa divina dicit : quam ille, qui scurram de trivio appellat ? Nollem excidisset viro magno hoc judicium judicii dissimile. Nihil ad Catullum Martialis, scio : sed & hoc scio, Epigrammata illa nec in trivio nata, nec omnia in triclinio. Multa fœda, obscœna in Martiale : & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, sed pauciora. Ignorat sæculum illud, qui hoc accusat.

Et cætera,

quæ ibi sequuntur tanto viro indigna. Pudet me judicii: quod infra inter Infelicium Criticorum judicia merebatur locum. sed reliquis tuis meritis lucrifecisti, mi Lipsi, hanc notam censoriam.

SINISTRA QVÆDAM IVDICIA INFELICIVM CRITICORVM DE MARTIALE.

RAPHAEL VOLATERRANVS,

Commentariorum Vrbanorum lib. XVII.

M. VALERIVS MARTIALIS, Poëta Epigrammatum, è Bilbili oppido Celtiberiæ. Romæ annos triginta commoratus, in Hispaniam demum revertit, pauper admodum, & viatico à Plinio nepote, ut in ejus Epistola declaratur, adjutus. Amicos coluit Stellam, Silium Italicum. Adscitus & in ordinem Equestrem,

Equestrem, & jura trium liberorum adeptus est. Reliquit Epigrammatum librum omnino rejiciendum, quippe qui neque elegantiæ Latinæ, neque moribus prosit.

PAVLVS IOVIVS,

In Elogiis Virorum literis Illustrium, in Marco Antonio Casanova.

M. Ant. Casanovæ, Comense patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipsa Roma, severæ auris judicio superba; nec unquam in confesso pudore poëtis adulatrix: quod lepida, & salsis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni casta tamen puritas ac in numero sæpe duro lenitas defuit. qualis in Catullo prætenero poëta conspicitur: cum ingeniosè mordaci & impuro Martiali persimilis esse mallet, ut una præsertim peracutæ circumductæque sententiæ gloria duceretur, *&c.*

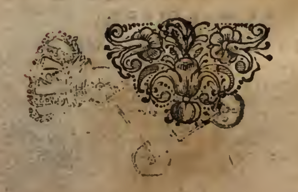
ANDREAS NAVGERIVS,

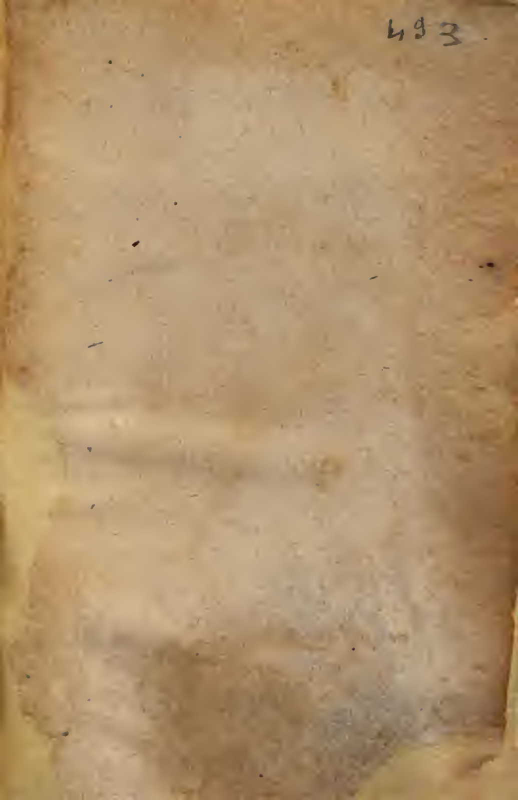
Auctore in iisdem Elogiis P. Iovio.

Cum Epigrammata præstanti judicio lepidissime scriberet, non salsis aculeatisque finibus, sed tenera illa & prædulci prisca suavitate claudebat adeo Martiali severus hostis, ut quotannis stato die Musis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura, cum execratione Vulcano dicarentur.

Alia sinistra infelicium Criticorum judicia vide in Martiali P. Scriverii.

F I N I S.

493

